

Územně analytické podklady Jihomoravského kraje 2017

Čtvrtá úplná aktualizace

Textová část A

Podklady pro rozbor
udržitelného rozvoje
území Jihomoravského
kraje

Urbanistické středisko Brno, spol. s r.o., Příkop 8, 602 00 Brno

dílo:	Územně analytické podklady Jihomoravského kraje 2017
objednatel:	Jihomoravský kraj Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno
zhotovitel:	Urbanistické středisko Brno, spol. s r.o. Příkop 8, 602 00 Brno
jednatelé společnosti:	Ing. arch. Vanda Ciznerová Mgr. Martin Novotný
vedoucí týmu:	Ing. arch. Vanda Ciznerová
řešitelský tým:	
• urbanismus a udržitelný rozvoj území	Ing. arch. Vanda Ciznerová Ing. arch. Ivana Golešová
• osídlení a obyvatelstvo	Mgr. Ondřej Mulíček, PhD.
• příroda a krajina	Mgr. Martin Novotný
• dopravní infrastruktura	Ing. Jiří Hrnčíř
• technická infrastruktura	Ing. Pavel Veselý
• životní prostředí	RNDr. Milan Macháček Mgr. Jakub Bucek
• veřejné zdraví	Mgr. Jan Karel
• hospodářství	Mgr. Ondřej Mulíček, PhD. Ing. arch. Aleš Stuchlík
• geografický informační systém (GIS)	Mgr. Martin Novotný
datum:	červen 2017

Obsah textové části A:

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE A METODIKA	17
1.1. Základní informace.....	17
1.2. Metodika.....	17
2. ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ JIHMORAVSKÉHO KRAJE.....	22
2.1. Charakteristiky území.....	22
2.1.1. Základní charakteristiky a význam Jihomoravského kraje včetně Metropolitní rozvojové oblasti Brno	22
2.1.2. Širší vztahy kraje	27
2.1.2.1. Sousední kraje	27
2.1.2.2. Sousední státy	32
2.1.3. Horninové prostředí a geologie	33
2.1.3.1. Geomorfologie	33
2.1.3.2. Geologie, hydrologie a svahové deformace.....	36
2.1.3.3. Nerostné suroviny	41
2.1.4. Vodní režim	45
2.1.4.1. Povrchové a podzemní vody	45
2.1.4.2. Vodní toky	45
2.1.4.3. Vodní nádrže	46
2.1.4.4. Lokality pro akumulaci vod (LAPV).....	46
2.1.4.5. Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV)	46
2.1.4.6. Zranitelné oblasti	46
2.1.4.7. Záplavová území	46
2.1.4.8. Sucho.....	46
2.1.4.9. Eroze	47
2.1.5. Hygiena životního prostředí.....	47
2.1.5.1. Klima a ovzduší včetně vlivu na lidské zdraví	47
2.1.5.2. Hluk včetně vlivu na lidské zdraví	77
2.1.6. Ochrana přírody a krajiny	83
2.1.6.1. Biodiverzita a ekosystémy.....	83
2.1.6.2. Fauna a flóra	84
2.1.6.3. Krajina	84
2.1.7. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkce lesa.....	112
2.1.7.1. Zemědělský půdní fond (ZPF).....	112
2.1.7.2. Pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL), lesní porosty	117
2.1.8. Veřejná infrastruktura	119
2.1.8.1. Dopravní infrastruktura	119
2.1.8.2. Technická infrastruktura	141
2.1.9. Sociodemografické podmínky.....	148

2.1.9.1.	Obyvatelstvo a lidské zdraví	148
2.1.9.2.	Občanská vybavenost	149
2.1.9.3.	Hmotné statky	150
2.1.9.4.	Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického	150
2.1.10.	Bydlení	150
2.1.10.1.	Bytový fond, bydlení	150
2.1.10.2.	Bytová výstavba	151
2.1.11.	Rekreace	151
2.1.11.1.	Turistické oblasti a atraktivita	151
2.1.11.2.	Rekreace	153
2.1.11.3.	Cestovní ruch	155
2.1.12.	Hospodářské podmínky	158
2.1.12.1.	Ekonomika	158
2.1.12.2.	Pracovní místa, vyjížďka a dojížďka za prací	158
2.1.12.3.	Nezaměstnanost	159
2.2.	Sídelní struktura	159
2.3.	Sledované jevy	161
3.	ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ HODNOT ÚZEMÍ JIHMORAVSKÉHO KRAJE	180
3.1.	Přírodní hodnoty území	181
3.2.	Kulturní hodnoty území	184
3.3.	Civilizační hodnoty území	187
4.	ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ LIMITŮ VYUŽITÍ ÚZEMÍ JIHMORAVSKÉHO KRAJE	193
4.1.	Ochrana nerostného bohatství	194
4.2.	Ochrana vodních zdrojů a vodní režim	206
4.3.	Ochrana před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod	208
4.4.	Ochrana přírody	212
4.5.	Ochrana půdy a lesa	233
4.6.	Ochrana ovzduší, obyvatelstva a lidského zdraví	234
4.7.	Ochrana kulturních památek	235
4.8.	Ochrana dopravní infrastruktury	238
4.9.	Ochrana technické infrastruktury	242
4.10.	Ochrana zvláštních zájmů	246
4.10.1.	Zajišťování obrany a bezpečnosti státu	248
4.10.2.	Zajišťování zvláštních zájmů	248
4.11.	Ostatní limity využití území	249

5. ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ JIHMORAVSKÉHO KRAJE	249
5.1. Záměry dopravní infrastruktury	249
5.2. Záměry technické infrastruktury	274
5.3. Záměry ÚSES	278
5.4. Záměry ostatní	290
6. SEZNAM ZKRATEK	291
7. SEZNAM POUŽITÝCH PODKLADŮ	294

Seznam obrázků

obr. 2.1: Vymezení brněnského metropolitního regionu jako OB3 Metropolitní rozvojová oblast Brno	25
obr. 2.2: Vymezení brněnského metropolitního regionu jako Brněnská metropolitní oblast pro uplatnění nástroje ITI	26
obr. 2.3: Geomorfologické členění.....	36
obr. 2.4: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací PM ₁₀ , Jihomoravský kraj, 2011 – 2015	48
obr. 2.5: Pětiletý průměr 36. nejvyšších 24hodinových koncentrací PM ₁₀ , Jihomoravský kraj, 2011 – 2015	49
obr. 2.6: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací PM _{2,5} , Jihomoravský kraj, 2011 – 2015	49
obr. 2.7: Vývoj průměrných ročních koncentrací PM ₁₀ na stanicích SSIM Brno-Tuřany a Mikulov-Sedlec, 1996 – 2016.....	51
obr. 2.8: Průměrné roční koncentrace PM ₁₀ na jednotlivých typech lokalit (průměr)	53
obr. 2.9: Relativní vyjádření průměrných ročních koncentrací PM ₁₀ ve vztahu k roku 2010 na jednotlivých typech stanic, rok 2010 = 100 %	54
obr. 2.10: Relativní vyjádření průměrných ročních koncentrací PM ₁₀ ve vztahu k roku 2010 na vybraných stanicích SSIM, rok 2010 = 100 %.....	54
obr. 2.11: Statistické zpracování 24hodinových koncentrací PM ₁₀ na jednotlivých stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %).....	56
obr. 2.12: Statistické zpracování 24hodinových koncentrací PM ₁₀ na jednotlivých typech stanic SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých roků, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %).....	56
obr. 2.13: Statistické zpracování 24hodinových koncentrací PM ₁₀ na vybraných stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých roků, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %).....	57
obr. 2.14: Statistické zpracování 24hodinových koncentrací PM ₁₀ na vybraných stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých měsíců, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %).....	57

obr. 2.15: Vývoj průměrných ročních koncentrací PM _{2,5} v Jihomoravském kraji, 2010 – 2016	60
obr. 2.16: Průměrné roční koncentrace PM _{2,5} v roce 2016 na stanicích SSIM v Jihomoravském kraji	61
obr. 2.17: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací NO ₂ , Jihomoravský kraj, 2011 – 2015	62
obr. 2.18: Relativní vyjádření průměrných ročních koncentrací NO ₂ ve vztahu k roku 2010 na vybraných stanicích SSIM, rok 2010 = 100 %	64
obr. 2.19: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO ₂ v jednotlivých hodinách dne	65
obr. 2.20: Vývoj 19. nejvyšší hodinová koncentrace NO ₂ , Jihomoravský kraj, 2010 – 2016	67
obr. 2.21: Relativní výskyt koncentrací NO ₂ ve vztahu k četnostem překročení imisního limitu	67
obr. 2.22: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO ₂ na jednotlivých stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)	68
obr. 2.23: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO ₂ na jednotlivých typech stanic SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých roků, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)	68
obr. 2.24: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO ₂ na vybraných stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých roků, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)	69
obr. 2.25: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO ₂ na vybraných stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých měsíců, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %). Grafy mají vlastní měřítko kvůli zřetelnosti trendu.	69
obr. 2.26: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO ₂ na vybraných stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, denní chod, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %). Grafy mají vlastní měřítko kvůli zřetelnosti trendu.	70
obr. 2.27: Polycyklické aromatické uhlovodíky rutinně stanovované v imisích	71
obr. 2.28: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací benzo[a]pyrenu, Jihomoravský kraj, 2011 – 2015	72
obr. 2.29: Průměrné roční koncentrace benzo[a]pyrenu (ng·m ⁻³), Jihomoravský kraj, 2010 – 2016	74
obr. 2.30: Vývoj průměrných měsíčních koncentrací benzo[a]pyrenu na stanicích SSIM Jihomoravského kraje, 2010 – 2016	75
obr. 2.31: Statistické zpracování 24hodinových koncentrací benzo[a]pyrenu na aktuálně měřících stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých měsíců, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)	76
obr. 2.32: Intenzity dopravy na dálnicích a silnicích I. třídy v roce 2010	120

obr. 2.33: Přenosová soustava ZVN 400 kV a VVN 220 kV a distribuční soustavu VVN 110 kV	143
obr. 2.34: Přepavní soustava zemní plynu	144
obr. 2.35: Rozvodná soustava Innogy GasNet, s. r. o.	145

Seznam tabulek

tab. 1.1: Přehled kartogramů doplněných do Přílohy č. A.1 části A	20
tab. 1.2: Doplněné jevy, část A	21
tab. 2.1: Základní údaje o Jihomoravském kraji	23
tab. 2.2: Přehled rozvojových os a oblastí a specifických oblastí přesahujících území Jihomoravského kraje	28
tab. 2.3: Přehled záměrů přesahujících území Jihomoravského kraje	28
tab. 2.4: Přehled rozvojových os a oblastí a specifických oblastí přesahujících území Jihomoravského kraje	32
tab. 2.5: Přehled záměrů přesahujících území Jihomoravského kraje	33
tab. 2.6: Seznam geomorfologických jednotek Jihomoravského kraje	34
tab. 2.7: Průměrné roční koncentrace PM_{10} ($\mu g \cdot m^{-3}$), Jihomoravský kraj, 2010 – 2016	50
tab. 2.8: Rozdělení stanic státní sítě imisního monitoringu dle typu lokality	52
tab. 2.9: Průměrné roční koncentrace PM_{10} na jednotlivých typech lokalit (průměr)	52
tab. 2.10: 36. nejvyšší 24hodinová koncentrace PM_{10} ($\mu g \cdot m^{-3}$), Jihomoravský kraj, 2010 – 2016	58
tab. 2.11: Počet dní s překročenou hodnotou imisního limitu pro 24hodinovou koncentraci PM_{10} , Jihomoravský kraj, 2010 – 2016	58
tab. 2.12: Průměrná roční koncentrace $PM_{2,5}$, Jihomoravský kraj, 2010 – 2016	60
tab. 2.13: Průměrné roční koncentrace NO_2 ($\mu g \cdot m^{-3}$), Jihomoravský kraj, 2010 – 2016	62
tab. 2.14: 19. Nejvyšší hodinová koncentrace NO_2 , Jihomoravský kraj, 2010 – 2016	66
tab. 2.15: Denní koncentrace benzo[a]pyrenu ($ng \cdot m^{-3}$) během kampaní na jednotlivých lokalitách a srovnání se stanicí SSIM Brno-Líšeň (Skeřil & Antošová, Měření kampaň kvality ovzduší v obcích Jihomoravského kraje – zima 2015 (Prace, Chudčice, Velké Pavlovice), 2015), (Skeřil, Antošová, & Plachá, Měření kvality ovzduší v malých obcích v topné sezóně 2016 (Jinačovice, Babice u Rosic), 2016)	73
tab. 2.16: Průměrné roční koncentrace benzo[a]pyrenu ($ng \cdot m^{-3}$), Jihomoravský kraj, 2010 – 2016	73
tab. 2.17: Imisní zatížení	76
tab. 2.18: Korekce pro stanovení hygienických limitů hluku v chráněném venkovním prostoru staveb a v chráněném venkovním prostoru	77
tab. 2.19: Seznam účinných rozhodnutí o časově omezeném povolení (ČOP) provozu nadlimitních pozemních komunikací vydaných KHS JmK dle § 31 zákona č. 258/2000 Sb., včetně uvedení předmětných pozemních komunikací	

a uplatnění korekce pro starou hlukovou zátěž při stanovení hygienických limitů hluku (SHZ ano/ne); stav k březnu 2017.....	79
tab. 2.20: Hlavní půdní jednotky na území Jihomoravského kraje nejvíce zastoupené.....	113
tab. 2.21: Zastoupení jednotlivých tříd ochrany na území SO ORP JMK:.....	115
tab. 2.22: Vývoz a dovoz zboží po silnici do/z jednotlivých krajů ČR	120
tab. 2.23: Přeprava zboží po silnici v rámci Jihomoravského kraje (tis. t/rok).....	121
tab. 2.24: Vývoz a dovoz zboží po železnici do/z jednotlivých krajů ČR.....	121
tab. 2.25: Přeprava zboží po železnici v rámci Jihomoravského kraje (tis. t/rok)	122
tab. 2.26: Výjezdy a příjezdy osob po železnici do/z jednotlivých krajů ČR	122
tab. 2.27: Přeprava osob po železnici v rámci Jihomoravského kraje (tis. osob /rok)	123
tab. 2.28: Mezioborové srovnání veškerých přepravních výkonů	123
tab. 2.29: Letecká doprava v Jihomoravském kraji – mezinárodní a vnitrostátní.....	124
tab. 2.30: Přehled délek dálnic a silnic ve vybraných krajích	124
tab. 2.31: Přehled délek dálnic a silnic v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje	124
tab. 2.32: Souhrnný přehled stávající dálniční a silniční sítě republikového a nadmístního významu na území Jihomoravského kraje	125
tab. 2.33: Souhrnný přehled silničních tahů nadmístního významu – „krajské tahy“	126
tab. 2.34: Souhrnný přehled stávající železniční sítě Jihomoravského kraje	135
tab. 2.35: Nadřazené transformace pro zásobování Jihomoravského kraje.....	142
tab. 2.36: Celková spotřeba elektrické energie v Jihomoravském kraji (GWh/rok) v posuzovaném období.....	143
tab. 2.37: Zásobníky plynu v JMK a jejich technické parametry	145
tab. 2.38: Celková spotřeba zemního plynu v Jihomoravském kraji (tis. m ³ /rok) v posuzovaném období.....	145
tab. 2.39: Nejvýznamnější střediska cestovního ruchu podle počtu lůžek (nad 200 lůžek) v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2007 a 2012 (vždy k 31. 12.) a jejich index změny.....	157
tab. 3.1: Národní park včetně zón a ochranného pásma	181
tab. 3.2: Chráněná krajinná oblast včetně zón.....	182
tab. 3.3: Přírodní park.....	182
tab. 3.4: Biosférická rezervace UNESCO, geopark UNESCO	182
tab. 3.5: Natura 2000 – evropsky významná lokalita	182
tab. 3.6: Natura 2000 – ptačí oblast.....	182
tab. 3.7: Zvláště chráněná území (ZCHÚ)	182
tab. 3.8: Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem.....	182
tab. 3.9: Mokřady mezinárodního významu	183
tab. 3.10: Bonitovaná půdně ekologická jednotka (I. třída ochrany BPEJ)	183
tab. 3.11: Les – pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL).....	183

tab. 3.12: Viniční trať ve vinařské podoblasti	183
tab. 3.13: Přírodní léčivý zdroj, zdroj přírodní minerální vody včetně ochranných pásem	183
tab. 3.14: Území s významnými zdroji pitné vody	183
tab. 3.15: Památka UNESCO včetně ochranného pásma.....	186
tab. 3.16: Nemovitá národní kulturní památka, popřípadě soubor, včetně ochranného pásma	186
tab. 3.17: Památková rezervace včetně ochranného pásma.....	186
tab. 3.18: Památková zóna včetně ochranného pásma; Krajinná památková zóna	186
tab. 3.19: Region lidové architektury.....	186
tab. 3.20: Území s archeologickými nálezy	187
tab. 3.21: Archeologický park	187
tab. 3.22: Významná stavební dominanta	187
tab. 3.23: Urbanistické hodnoty	188
tab. 3.24: Významná stavební dominanta	189
tab. 3.25: Centrum vysokého školství.....	189
tab. 3.26: Významný výrobní a technologický areál	190
tab. 3.27: Významný dopravní terminál.....	190
tab. 3.28: Místo významné akce	190
tab. 3.29: Vybrané místo významné události.....	190
tab. 3.30: Významné poutní místo.....	191
tab. 3.31: Vesnice roku.....	191
tab. 3.32: Významný areál rekreace s možností koupání	192
tab. 3.33: Vodní cesta	192
tab. 3.34: Rekreační oblasti.....	193
tab. 4.1: Dobývací prostor (DP).....	195
tab. 4.2: Chráněné ložiskové území (CHLÚ) a chráněné území pro zvláštní zásah do zemské kůry.....	198
tab. 4.3: Ložisko nerostných surovin.....	201
tab. 4.4: Poddolované území	205
tab. 4.5: Sesuvné území a území jiných geologických rizik	205
tab. 4.6: Staré důlní dílo	205
tab. 4.7: Vodní zdroj povrchové, podzemní vody včetně ochranných pásem.....	207
tab. 4.8: Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV).....	207
tab. 4.9: Vodní útvar povrchových, podzemních vod	207
tab. 4.10: Vodní nádrž	207
tab. 4.11: Přírodní léčivý zdroj, zdroj přírodní minerální vody včetně ochranných pásem	208
tab. 4.12: Lázeňské místo, vnitřní a vnější území lázeňského místa.....	208
tab. 4.13: Zranitelné oblasti	208

tab. 4.14: Záplavové území.....	208
tab. 4.15: Aktivní zóna záplavového území.....	210
tab. 4.16: Území určené k rozlivům povodní.....	211
tab. 4.17: Objekt/zařízení protipovodňové ochrany.....	212
tab. 4.18: Územní systém ekologické stability	213
tab. 4.19: Přírodní park	213
tab. 4.20: Národní park včetně zón a ochranného pásma	214
tab. 4.21: Chráněná krajinná oblast včetně zón.....	214
tab. 4.22: Národní přírodní rezervace včetně ochranného pásma	214
tab. 4.23: Národní přírodní památka včetně ochranného pásma.....	215
tab. 4.24: Přírodní rezervace včetně ochranného pásma	215
tab. 4.25: Přírodní památka včetně ochranného pásma.....	217
tab. 4.26: Natura 2000 – Evropsky významná lokalita (EVL).....	222
tab. 4.27: Natura 2000 – Ptačí oblast (PO).....	226
tab. 4.28: Koeficient ekologické stability KES.....	226
tab. 4.29: Biosférická rezervace UNESCO, geopark UNESCO	226
tab. 4.30: Hranice bioregionů a biochor.....	227
tab. 4.31: Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem.....	232
tab. 4.32: Mokřady mezinárodního významu	233
tab. 4.33: BPEJ – I. a II. třída ochrany ZPF	233
tab. 4.34: Lesy ochranné	234
tab. 4.35: Lesy zvláštního určení	234
tab. 4.36: Hranice klimatických regionů.....	234
tab. 4.37: Ovzduší – imisní znečištění (hodnoty imisního znečištění a jejich vývoj)	234
tab. 4.38: Oblast s překročenými imisními limity.....	235
tab. 4.39: Hluk – hlukové zatížení	235
tab. 4.40: Determinanty zdraví	235
tab. 4.41: Památky UNESCO včetně ochranného pásma	235
tab. 4.42: Nemovitá národní kulturní památka (NKP), popřípadě soubor	236
tab. 4.43: Památková rezervace včetně ochranného pásma	237
tab. 4.44: Památková zóna včetně ochranného pásma	237
tab. 4.45: Krajinná památková zóna.....	237
tab. 4.46: Region lidové architektury	237
tab. 4.47: Území s archeologickými nálezy	238
tab. 4.48: Archeologický park.....	238
tab. 4.49: Dálnice I. a II. třídy včetně ochranného pásma.....	238
tab. 4.50: Silnice I. třídy včetně ochranného pásma	238

tab. 4.51: Silnice II. třídy včetně ochranného pásma.....	240
tab. 4.52: Silnice III. třídy včetně ochranného pásma.....	240
tab. 4.53: Železniční dráha celostátní včetně ochranného pásma	240
tab. 4.54: Železniční dráha regionální včetně ochranného pásma.....	240
tab. 4.55: Koridor vysokorychlostní železniční trati.....	241
tab. 4.56: Letiště	241
tab. 4.57: Vodní cesta	241
tab. 4.58: Hraniční přechod	241
tab. 4.59: Vodovodní síť včetně ochranného pásma	243
tab. 4.60: Technologický objekt odvádění a čištění odpadních vod včetně ochranného pásma	243
tab. 4.61: Výrobní elektřiny včetně ochranného pásma.....	243
tab. 4.62: Elektrická stanice včetně ochranného pásma	243
tab. 4.63: Nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy včetně ochranného pásma	244
tab. 4.64: Technologický objekt zásobování plynem včetně ochranného a bezpečnostního pásma	244
tab. 4.65: Vedení plynovodu včetně ochranného a bezpečnostního pásma.....	244
tab. 4.66: Technologický objekt zásobování jinými produkty včetně ochranného pásma.....	245
tab. 4.67: Ropovod včetně ochranného pásma.....	245
tab. 4.68: Produktovod včetně ochranného pásma	245
tab. 4.69: Technologický objekt zásobování teplem včetně ochranného pásma.....	245
tab. 4.70: Teplovod včetně ochranného pásma	245
tab. 4.71: Elektronické komunikační zařízení včetně ochranného pásma.....	245
tab. 4.72: Komunikační vedení včetně ochranného pásma.....	246
tab. 4.73: Jaderné zařízení	246
tab. 4.74: Skládka včetně ochranného pásma	246
tab. 4.75: Spalovna včetně ochranného pásma.....	246
tab. 4.76: Ochrana zvláštních zájmů	247
tab. 4.77: Zájmové území Ministerstva obrany ČR	248
tab. 4.78: Vojenský újezd	248
tab. 4.79: Objekt určený pro obranu státu včetně ochranného pásma.....	248
tab. 4.80: Vymezená zóna havarijního plánování	248
tab. 4.81: Zastavěné území	249
tab. 5.1: Doprava silniční.....	262
tab. 5.2: Doprava železniční.....	269
tab. 5.3: Elektroenergetika.....	275
tab. 5.4: Plynárenství	276
tab. 5.5: Ropovod.....	276

tab. 5.6: Horkovod.....	277
tab. 5.7: Vodní hospodářství	277
tab. 5.8: Protipovodňová ochrana.....	277
tab. 5.9: Území chráněná pro akumulaci povrchových vod	278
tab. 5.10: Nadregionální biocentra	278
tab. 5.11: Nadregionální biokoridory	279
tab. 5.12: Regionální biocentra	280
tab. 5.13: Regionální biokoridory	286
tab. 5.14: Ostatní záměry	290

Seznam příloh

Příloha č. A.1 – Kartogramy

kart. 1a.	Hustota zalidnění
kart. 1b.	Přirozená měna obyvatel v letech 2011 – 2016 (absolutní hodnoty)
kart. 1c.	Přirozená měna obyvatelstva v období 2011 – 2016 (relativní hodnoty)
kart. 1d.	Migrační saldo v období 2011 – 2016 (absolutní hodnoty)
kart. 1e.	Migrační saldo v období 2011 – 2016 (relativní hodnoty)
kart. 2.	Podíl obyvatel ve věku 0 – 14 let k 30. 6. 2016
kart. 3.	Podíl obyvatel ve věku 65 a více let k 30. 6. 2016
kart. 4.	Podíl osob se základním vzděláním k 26. 3. 2011
kart. 5.	Podíl osob s vysokoškolským vzděláním k 26. 3. 2011
kart. 6a.	Brněnská metropolitní oblast a centra v sídelním systému JMK – OB3 metropolitní rozvojová oblast Brno – Politika územního rozvoje ČR
kart. 6b.	Brněnská metropolitní oblast a centra v sídelním systému JMK – Brněnská metropolitní oblast pro uplatnění nástroje ITI
kart. 7a.	Ekonomická aktivita v priméru podle obcí k 26. 3. 2011
kart. 7b.	Ekonomická aktivita v sekundéru podle obcí k 26. 3. 2011
kart. 8.	Podíl nezaměstnaných osob dosažitelných (%) k 31. 12. 2016
kart. 9.	Podíl vyjíždějících do zaměstnání a škol mimo obec k 26. 3. 2011
kart. 10.	Podíl dojíždějících do zaměstnání a škol do obce k 26. 3. 2011
kart. 11a.	Intenzita bytové výstavby – dokončené byty v období 2010 – 2015
kart. 11b.	Intenzita bytové výstavby – dokončené byty v rodinných domech v období 2010 – 2015
kart. 12.	Podíl neobydlených bytů k 26. 3. 2011
kart. 13a.	Počet obydlených domů (absolutně) k 26. 3. 2011
kart. 13b.	Počet obydlených bytů (absolutně) k 26. 3. 2011
kart. 13c.	Podíl obydlených bytů v RD na obydlené byty celkem k 26. 3. 2011
kart. 16.	Podíl neobydlených bytů určených k rekreaci k 26. 3. 2011
kart. 17.	Počet ubytovacích zařízení k 3. 3. 2017

- kart. 19. Podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou k 26. 3. 2011
- kart. 20. Podíl obyvatel zásobovaných plynem k 26. 3. 2011
- kart. 21. Podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci k 26. 3. 2011
- kart. 22. Podíl zemědělské půdy na celkové výměře obce k 30. 6. 2016
- kart. 23. Podíl orné půdy ze zemědělské půdy k 30. 6. 2016
- kart. 24. Podíl trvalých travních porostů ze zemědělské půdy k 30. 6. 2016
- kart. 25. Podíl speciálních kultur ze zemědělské půdy k 30. 6. 2016
- kart. 26. Třídy ochrany zemědělského půdního fondu
- kart. 27. Podíl zastavěných a ostatních ploch na výměře obcí k 30. 6. 2016
- kart. 28. Podíl vodních ploch na celkové výměře obcí k 30. 6. 2016
- kart. 29. Podíl lesních pozemků na celkové výměře obcí k 30. 6. 2016
- kart. 30. Koeficient ekologické stability k 30. 6. 2016
- kart. 31. Stupně přirozenosti lesních porostů
- kart. 32. Hranice přírodních lesních oblastí
- kart. 33. Hranice biogeografických subprovincií a bioregionů
- kart. 34. Hranice klimatických regionů
- kart. 35. Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší
- kart. 36a. Dálkový transport škodlivin v ovzduší
- kart. 36b. Podíl dopravy na kvalitě ovzduší
- kart. 36c. Podíl lokálních topenišť na kvalitě ovzduší
- kart. 36d. Podíl větrné eroze zemědělské půdy na kvalitě ovzduší
- kart. 37a. Podíl obyvatel v produktivním věku k 30. 6. 2016
- kart. 37b. Průměrný věk obyvatel k 30. 6. 2016
- kart. 37c. Míra rizika negativních projevů sucha na území SO ORP
- kart. 37d. Zastoupení zemědělských půd s nízkou schopností zadržovat vodu
- kart. 37e. Zemědělské půdy ohrožené větrnou erozí
- kart. 37f. Potenciální ohrožení katastrálních území vodní erozí

Grafická část

- A.1. Výkres hodnot území 1 : 100 000
- A.2. Výkres limitů využití území 1 : 100 000
- A.3. Výkres záměrů na provedení změn v území 1 : 100 000

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE A METODIKA

1.1. Základní informace

Krajský úřad Jihomoravského kraje je orgánem územního plánování ve smyslu § 5 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Podle § 7, odst. 1, písm. b) stavebního zákona krajský úřad *pořizuje územně plánovací podklady včetně územně analytických podkladů kraje*. Podle § 28, odst. 1 stavebního zákona krajský úřad *průběžně aktualizuje územně analytické podklady na základě nových údajů o území a průzkumu území a každé 2 roky pořídí jejich úplnou aktualizaci*.

Územně analytické podklady Jihomoravského kraje 2017¹ jsou 4. úplnou aktualizací územně analytických podkladů Jihomoravského kraje.

ÚAP JMK 2017 jsou zpracovány podle příslušných ustanovení zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění², a vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, v platném znění³.

Historie zpracování ÚAP JMK:

- První ÚAP JMK zpracoval v roce 2009 Atelier T-plan, s. r. o. a byly projednány v Zastupitelstvu Jihomoravského kraje dne 18. 6. 2009 (Usnesení č. 286/09/Z7).
- 1. úplnou aktualizaci ÚAP JMK zpracovala v roce 2011 společnost Arch.Design, s. r. o. a byla projednána v Zastupitelstvu Jihomoravského kraje dne 23. 6. 2011 (Usnesení č. 1421/11/Z23).
- 2. úplnou aktualizaci ÚAP JMK zpracovalo v roce 2013 Urbanistické středisko Brno, spol. s r. o. V Zastupitelstvu Jihomoravského kraje byla projednána dne 20. 6. 2013 (Usnesení č. 532/13/Z6).
- 3. úplnou aktualizaci ÚAP JMK zpracovala v roce 2015 společnost Proces – Centrum pro rozvoj obcí a regionů s. r. o. V Zastupitelstvu Jihomoravského kraje byla projednána dne 25. 6. 2015 (Usnesení č. 188/15/Z19).
- 4. úplnou aktualizaci ÚAP JMK zpracovalo v roce 2017 Urbanistické středisko Brno, spol. s r. o.

1.2. Metodika

V následujícím textu je uvedeno metodické vysvětlení zpracování 4. úplné aktualizace územně analytických podkladů Jihomoravského kraje, včetně tabelárních a grafických příloh. V opodstatněných případech jsou popsány úvahy, které zpracovatele vedly ke zvolenému způsobu zpracování vyhodnocení.

Jako podklad pro zpracování 4. úplné aktualizace ÚAP JMK bylo využito předchozí aktualizace z roku 2015, dokumentace 4. úplných aktualizací ÚAP jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou

¹ dále také ÚAP JMK 2017

² dále také stavební zákon

³ dále také vyhláška č. 500/2006 Sb.

působnosti⁴ v Jihomoravském kraji, dat předaných poskytovateli údajů o území, dostupných statistických dat, územních studií a analytických a strategických dokumentů Jihomoravského kraje.

V roce 2016 byly vydány Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (ZÚR JMK), které byly v rámci 4. úplné aktualizace Územně analytických podkladů Jihomoravského kraje zohledněny a záměry ze ZÚR JMK byly prověřeny s nově zjištěnými skutečnostmi v území, jako např. limity nebo dalšími záměry v území.

Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území Jihomoravského kraje v ÚAP JMK 2017 bylo řešeno jednak přes sledované jevy v souladu s vyhláškou č. 500/2006 Sb. a z důvodu komplexního pohledu a mezioborových vazeb byly oproti ÚAP JMK 2015 zpracovány i komplexní charakteristiky území a jejich hodnocení.

Kap. 2 Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území Jihomoravského kraje

Kapitola 2 je členěna na Charakteristiky území (2.1), Sídelní strukturu (2.2) a Sledované jevy (2.3).

Charakteristiky území a sídelní struktura Jihomoravského kraje:

Kapitola byla aktualizována a následně byla (ve srovnání s předcházející aktualizací ÚAP JMK) z důvodu rozboru komplexnějších údajů o území rozšířena o některé podstatné charakteristiky přírodních podmínek, jako např. geologické podmínky, nerostné suroviny, charakteristiky spojené s hydrologií a hydrogeologií a dále např. klimatické podmínky a kvalitu ovzduší. Charakteristiky území byly zpracovány v souladu s tématickým členěním podle § 4 vyhlášky č. 500/2016 Sb.

Zpracovatel ÚAP JMK považoval za vhodné upřesnit pojetí následujících témat:

- Oblast klimatologie a kvality ovzduší byla s ohledem na jejich význam rozpracována podrobněji. Zejména byly využity dokumenty zaměřené na kvalitu ovzduší Jihomoravského kraje (Vyhodnocení smogových situací v Jihomoravském kraji v lednu a únoru 2017 a Vyhodnocení kvality ovzduší v Jihomoravském kraji v letech 2010 – 2016, Mgr. Bucek, 2017).
- U tématu problematiky zatížení území imisemi bylo pro klasifikaci území Jihomoravského kraje dle metodiky ČHMÚ⁵ použito rozdělení celkem do 5 tříd (resp. do 4 tříd, neboť I. třída klasifikována jako „čisté – téměř čisté ovzduší“ není na území JMK vymezena). Jako problematické jsou označeny obce, na jejímž území jsou lokality se „silně znečištěným ovzduším“ (IV. třída) nebo „velmi silně znečištěným ovzduším“ (V. třída).
 - IV. třída – silně znečištěné ovzduší (imisní limit jedné látky je překročen a imisní hodnoty některých dalších látek překračují limitní hodnoty).
 - V. třída – velmi silně znečištěné ovzduší (imisní limit více než jedné látky je překročen).
 - Sledovány jsou imisní hodnoty PM_{2,5} (nově 20 µg/m₃), PM₁₀, oxidu siřičitého, oxidu uhelnatého, oxidů dusíku, olova, benzenu, arsenu, kadmia, niklu, benzo(a)pyrenu.
- Pro zpracování hlukové problematiky v předchozí aktualizaci ÚAP JMK (2011, 2013, 2015) bylo využito sčítání dopravy z roku 2010 a strategické hlukové mapy pro pozemní komunikace Jihomoravského kraje (2005, 2015) a pro aglomeraci Brno (2010). Při posuzování hlukové problematiky jsou údaje ze sčítání dopravy hrubá orientační data. Strategické hlukové mapy pořizované Ministerstvem zdravotnictví se zpracovávají podle legislativy EU a nejsou kompatibilní s legislativou ČR. Jejich využitelnost pro analýzu „dopravního“ hlukového zatížení na území Jihomoravského kraje je tudíž sporná. Zásadním principem pro analýzu hlukového

⁴ SO ORP = správní obvod obce s rozšířenou působností

⁵ Byla použita klasifikace zájmového území, která byla zveřejněná v publikaci „Znečištěné ovzduší na území České republiky v roce 1997“, kterou vydal ČHMÚ Praha.

zatížení z dopravy v aktualizaci ÚAP JMK 2017 je zjistit, kde nastává problém než „prezentovat“ nepřesná data.

- Charakteristika podnikatelských aktivit byla vypuštěna z důvodu problematické validity klíčového ukazatele (ukazatelů) organizační statistiky ČSÚ založeného na počtech evidovaných ekonomických subjektů tříděných podle vybraných parametrů (např. právní forma, převažující činnost či kategorie počtu zaměstnanců). Validitou ve statistickém slova smyslu rozumíme míru, která udává, nakolik daný ukazatel či procedura měří to, co má být měřeno. Z tohoto pohledu je vztah mezi podnikatelskou aktivitou (to, co chceme měřit) a počtem evidovaných ekonomických subjektů (to, co měříme) velice problematický. Zejména při aplikaci ukazatelů na regionální či subregionální měřítkové úrovni lze ukazatele pouze obtížně použít pro interpretaci skutečného stavu podnikatelské aktivity v území. Z dostupných datových zdrojů nelze smysluplně odvodit reálnou podnikatelskou aktivitu (která by mohla být lépe měřena např. pomocí daňové výtěžnosti, pokud by taková data byla dostupná), ukazatel je zatížen množstvím reálně nefungujících ekonomických subjektů, zkresleními vzniklými přímo u evidovaných subjektů (např. u počtu zaměstnanců), nekorespondováním s ostatními statistikami (např. cenem) a obvyklým nadhodnocením počtu ekonomických subjektů ve velkých městech.

Sledované jevy:

Souběžně s rozborem dostupných a aktuálních dat získaných od poskytovatelů a zjištěných údajů o území byla v souladu s metodickými zásadami zpracování digitálních dat územně analytických podkladů na území Jihomoravského kraje, zpracována sada předaných dat poskytovatelů. Byla zapracována dle standardů Datového modelu územně analytických podkladů Jihomoravského kraje verze 4.2.

Analýza zpracovaných 4. aktualizací ÚAP SO ORP Jihomoravského kraje byla zaměřena na prověření nadmístní problematiky, a to zejména zjištěných problémů k řešení nebo např. prověření nutnosti vzájemné koordinace záměrů identifikovaných v ÚAP SO ORP, které by mohly mít nadmístní význam. Tato podkapitola uvádí sledované jevy v souladu s vyhláškou č. 500/2006 Sb. Cílem komentářů k jednotlivým sledovaným jevům není opakovat, nýbrž doplnit z tohoto úhlu pohledu informace obsažené v předchozích částech kapitoly 2, které se tématicky vážou k charakteristikám území a k sídelní struktuře.

Kartogramy

Pro potřeby hodnocení udržitelného rozvoje byla zpracována sada kartogramů v nichž jsou pro vybraná témata zobrazeny jevy a charakteristiky ilustrující zjištěný stav a zachycující vývojové trendy, ke kterým v území Jihomoravského kraje dochází. Jedná se o jevy a charakteristiky obecně v praxi používané.

Názvy všech kartogramů jsou uvedeny v obsahu a v seznamu kartogramů obsaženém v Příloze č. A.1 textové části A – Kartogramy.

Kartogramy jsou označeny čísly, případně čísly a písmeny (např. 1a, 1b, 1c...) a to v případě, že je sledovaný jev zobrazen ve více kartogramech. Číslo sledovaného jevu je vždy totožné s číslem kartogramu, který problematiku daného jevu zobrazuje.

Při zpracování kartogramů bylo oproti předchozím ÚAP JMK 2015 změněno označení tak, aby každý kartogram byl identifikován jednoznačně kódem. Důvodem byla skutečnost, že např. kartogram označený 1b byl proveden ve dvou vydáních, kdy jedno zobrazovalo absolutní a druhé relativní hodnoty jednoho jevu. Z důvodu jednoznačné identifikace a nezaměnitelnosti bylo označení druhého vydání kartogramu 1b podle výše uvedeného principu v těchto ÚAP změněno na 1c. Na stejném principu byla řešena identifikace dalších kartogramů. Změny v identifikaci vyvolaly i varianty zobrazení jevů (např. Brněnská metropolitní oblast, kart. 6a, 6b). Další změny byly vyvolány aktualizací a doplněním dat z oblasti ovzduší, vodní a větrné eroze a problematiky sucha (B36 – B37). Sledované jevy B14 (místně obvyklé nájemné), B15 (rekreační oblasti s celoročním a sezónním využitím) a B18 (lázeňská místa a areály) nejsou zobrazeny v kartogramech.

Sledovaný jev B14 (místně obvyklé nájemné) v rámci aktualizace ÚAP JMK 2017 není zpracován, neboť nejsou k dispozici relevantní data. MMR připravuje systém Map nájemného, který však zatím není k dispozici.

Sledovaný jev B15 (rekreační oblasti s celoročním a sezónním využitím) v rámci aktualizace ÚAP JMK 2017 není zpracován, protože nebylo účelné zpracovávat grafický výstup tohoto jevu.

Sledovaný jev B18 (lázeňská místa a areály) v rámci aktualizace ÚAP JMK 2017 není zpracován, protože nebylo účelné zpracovávat grafický výstup tohoto jevu. Pro potřeby sledování tématu rekreace se vhodnějšími jevily údaje zpracované do kartogramu č. 16 a 17.

Původní dva kartogramy vážící se k tématu Ovzduší (č. 36a, 36b v ÚAP JMK 2015) byly nahrazeny novými čtyřmi kartogramy označenými čísly 36a – 36d. Pro témata sucha a eroze byly nově zpracovány kartogramy č. 37c – 37f, jedná se o problematiku, která je v ÚAP JMK 2017 nově sledována.

tab. 1.1: Přehled kartogramů doplněných do Přílohy č. A.1 části A

označení jevu	doplněný jev
36a	Dálkový transport škodlivin v ovzduší
36b	Podíl dopravy na kvalitě ovzduší
36c	Podíl lokálních topenišť na kvalitě ovzduší
36d	Podíl větrné eroze zemědělské půdy na kvalitě ovzduší
37c	Míra rizika negativních projevů sucha na území SO ORP
37d	Zastoupení zemědělských půd s nízkou schopností zadržovat vodu
37e	Zemědělské půdy ohrožené větrnou erozí
37f	Potenciální ohrožení katastrálních území vodní erozí

U všech kartogramů byly aktualizovány použité barevné sady v souladu s kartografickými zobrazovacími zásadami. Jedná se např. o práci s teplotou barev (teplejší barvy – příznivější stav, studenější barvy – nepříznivý stav), jasně, sytostí nebo barvou (např. zelená → příroda). Cílem bylo živěji a názorněji prezentovat hodnocená data.

Kap. 3 – 5 Zjištění a vyhodnocení hodnot území, limitů využití území a záměrů na provedení změn v území

Smyslem kapitoly 3 vážící se k přírodním, kulturním a civilizačním hodnotám území je aktualizace hodnot zjištěných v předchozích ÚAP JMK 2015 včetně slovního hodnocení těch nejvýznamnějších, které je třeba i nadále chránit/uchovat pro následující generace.

Smyslem kapitoly 4 vážící se k limitům využití území je aktualizace limitů/omezení zjištěných v předchozích ÚAP JMK 2015 včetně slovního hodnocení těch nejvýznamnějších, které je třeba i nadále respektovat.

Smyslem kapitoly 5 vážící se k záměrům na provedení změn v území je aktualizace zjištěných záměrů v předchozích ÚAP JMK 2015 včetně slovního hodnocení těch nejvýznamnějších, které dosud nebyly realizovány.

V rámci zjištění a vyhodnocení hodnot a limitů území Jihomoravského kraje byly sledované jevy doplněny o další údaje a informace o území, a to v rámci sledovaného jevu A119. Pro přehlednost byly jednotlivé údaje odlišeny přidáním písmen „a“ až „t“ na konec kódu pro jev A119, jak ukazuje následující tabulkový přehled:

tab. 1.2: Doplněné jevy, část A

označení jevu	doplněný jev
A119a	Mokřady mezinárodního významu
A119b	Viniční tratě ⁶
A119c	Území s významnými zdroji pitné vody
A119d	Archeologický park
A119e	Centrum vysokého školství
A119f	Významný výrobní a technologický areál
A119g	Významný dopravní terminál
A119h	Místo významné akce ⁷
A119i	Významné poutní místo
A119j	Vesnice roku
A119k	Koupací místa
A119l	Rekreační oblasti
A119m	Oblast s významným povodňovým rizikem (povodňové riziko)
A119n	I. a II. třída ochrany zemědělského půdního fondu
A119o	Zájmové území MO
A119p	Výskyt teplých oblastí
A119q	Hodnocení překročení limitů pro horní a dolní mez posuzování
A119r	Překročení imisního limitu
A119s	Překročení limitů chráněného venkovního prostoru
A119t	Přírůstek výskytu chronických zdravotních problémů

Grafická část

Cílem zpracování grafické části je prezentovat tématicky přehledně a jednoznačně podklady pro rozbor udržitelného rozvoje v souladu s textovou částí. V textové části, jejíž součástí jsou i přehledné tabulky zobrazující názorně popisovaná data, nebo jejich vzájemné srovnání jsou zjištěná data a údaje o území týkající se hodnot, limitů a záměrů prezentována v kapitolách 3 až 5 textové části A. Hodnoty území popsané v kapitole 3 textové části jsou proto přehledně prezentovány grafickým znázorněním ve výkrese hodnot území, obdobně limity využití území popsané v kapitole 4 textové části ve výkrese limitů využití území a záměry na provedení změn popsané v kapitole 5 textové části ve výkrese záměrů na provedení změn v území.

Součástí datové sady územně analytických podkladů (datový model 4.2 JMK) jsou i data poskytovatelů, která byla zohledněna a využita pro navazující část B rozbor udržitelného rozvoje území Jihomoravského kraje, ale která nejsou zobrazena v grafické části A ÚAP JMK. Důvodem je zachování přehlednosti

⁶ Viniční trať je pozemek, případně části pozemků, tvořící souvislý celek, v jedné vinařské oblasti, případně podoblasti, splňující předpoklady pro pěstování révy z hlediska zeměpisné polohy, svažitosti, délky oslunění a půdně klimatických vlastností – jedinečná forma využití krajiny. Území se vyznačují specifickou hodnotou půdy a specifickými lokalitami vinných sklepů, např. Petrov-Plže, Vrbice, Nechory. Území a lokality jsou vzájemně propojené vinařskými stezkami.

⁷ Místo konání akcí mezinárodního významu s kumulací velkého počtu návštěvníků vyvolávající nároky na zajištění služeb, parkování.

a čitelnosti grafické části, tematická podobnost dat, nebo jejich podrobnost. Příkladem jsou např. data záplavového území Q_{100} , která jsou součástí výkresu limitů, ale data záplavy Q_{20} , Q_5 již u důvodu překryvu zobrazena nejsou.

2. ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ STAVU A VÝVOJE ÚZEMÍ JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Kapitola Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území je členěna do tří podkapitol. První podkapitola obsahuje základní charakteristiky a význam Jihomoravského kraje včetně Metropolitní rozvojové oblasti Brno, vazby na sousední kraje, sousední státy a hodnocení dle tematických okruhů:

- horninové prostředí a geologie,
- vodní režim,
- hygiena životního prostředí,
- ochrana přírody a krajiny,
- zemědělský půdní fond, pozemky určené k plnění funkce lesa,
- veřejná infrastruktura,
- sociodemografické podmínky,
- bydlení, bytová výstavba,
- rekreace,
- hospodářské podmínky.

Druhá podkapitola charakterizuje území z hlediska sídelní struktury.

Třetí podkapitola popisuje stav a vývoj území z hlediska 37 jevů, které jsou dle Přílohy 1, části B, Vyhlášky č. 500/2006 Sb. sledovány v ÚAP.

2.1. Charakteristiky území

Úvod kapitoly Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území je tvořen charakteristikou Jihomoravského kraje (základní statistiky a popis změn od aktualizace v roce 2015). Dále je popsán význam kraje, brněnský metropolitní region, tedy centrální území Jihomoravského kraje, a jsou popsány širší vztahy kraje (hraniční vazby s okolními kraji z pohledu územního plánování a další nadmístní vazby kraje).

2.1.1. Základní charakteristiky a význam Jihomoravského kraje včetně Metropolitní rozvojové oblasti Brno

Jihomoravský kraj leží v jihovýchodní části České republiky. Jedná se o čtvrtý největší kraj co do rozlohy (po Středočeském kraji, Jihočeském kraji a Plzeňském kraji) a – řadíme-li pro tyto účely mezi kraje i Hlavní město Prahu – čtvrtý největší kraj také co do počtu obyvatel (po Středočeském kraji, Praze a Moravskoslezském kraji). Území Jihomoravského kraje je složeno ze 7 okresů a dále správních obvodů 21 obcí s rozšířenou působností a 34 obcí s pověřeným obecním úřadem. Celkově je území kraje tvořeno 672 obcemi a vojenským újezdem Březina⁸ (1 statutární město, 48 ostatních měst, 40 městysů). Centrem kraje je statutární město Brno situované na křižovatce dálnic spojujících krajské město s Prahou, Bratislavou a Ostravou.

⁸ Pro statistické účely se s vojenským újezdem Březina počítá jako s obcí.

V roce 2016 došlo ke změně hranic kraje, počet obcí zůstal nezměněn, zmenšila se výměra Vojenského újezdu Březina na základě realizace zákona č. 15/2015 Sb. (dále také zákona o hranicích vojenských újezdů), kterým bylo z plochy vojenského újezdu Březina (15 817 ha) vyjmuto 834 ha – cca 5 %).

tab. 2.1: Základní údaje o Jihomoravském kraji

rozloha	7 195 km ²
počet obyvatel	1 178 812
hustota zalidnění	164 obyvatel/km ²
okresy	Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo
počet obcí celkem (včetně vojenského újezdu Březina)	673
z toho měst	49
z toho městysů	40
statutární města	Brno
počet obcí s rozšířenou působností	21
počet obcí s pověřeným obecním úřadem	34

Zdroj: ČSÚ, *Statistická ročenka Jihomoravského kraje*; *Statistický bulletin – Jihomoravský kraj*, 1. až 4. čtvrtletí 2016, počet obyvatel je aktuální k 31. 12. 2016

Ze základních statistických charakteristik uvedených v tabulce 2.1 se oproti stavu poslední aktualizace (data k 31. 12. 2015) změnil počet obyvatel a návazně také hustota osídlení. Celkový počet obyvatel vzrostl o přibližně 9 000 osob, návazně vzrostla také hustota zalidnění (ze 163 na 164 obyvatele na km²). Populační růst je důsledkem přírůstků obyvatelstva jak migrací, tak i přirozenou měnou.

Statisticky zachycený počet obyvatel krajského města Brna (377 973 obyvatel k 31. 12. 2016) v podstatě stagnuje, což je dáno zejména přetrvávajícím úbytkem obyvatelstva v důsledku migrace do suburbanizačního zázemí města. Tento trend přetrvává i nadále. Zde je ovšem namístě upozornit na poměrně velký počet obyvatel fakticky žijících v Brně, kteří nejsou statisticky zachyceni – dle expertního odhadu může reálná velikost brněnské populace činit až 440 000 osob.

Vzhledem ke geografické poloze Jihomoravského kraje tvoří krajské město Brno dopravní uzel zápa-do-východního a severo-j jižního směru. Územím města Brna vede dálnice D1, nacházejí se zde mimoúrovňové křižovatky zajišťující svod dopravy ze směru od Prahy i od Vyškova, v jižní části katastru krajského města se nacházejí křižovatky silničních komunikací vedoucích z centra města jižním směrem – na Vídeň a Bratislavu. Na území Jihomoravského kraje, u Vyškova, dochází k větvení dálnice D1 – jedna trasa pod označením D1 pokračuje na Kroměříž a Hulín, druhá, jako D46, zajišťuje spojení Jihomoravského kraje s Prostějovem a Olomoucí, u které se opět mění v dálnici D1 (směr Ostrava).

Ke křížení dálnic D1 a D2 dochází na exitu 196 (jižní část území Brna). Dálnice D2 vede ve směru Hustopeče – Břeclav – Bratislava (SR). Další křížení u Brna je se silnicí I/52 (v úseku Rajhrad – Pohořelice se jedná o dálnici D52), jež zajišťuje spojení Pohořelice – Mikulov – Vídeň (Rakousko). V severním směru zajišťuje spojení Brna směrem na Svitavy silnice I/43. Co se týká železničních tratí, Jihomoravským krajem prochází 1. tranzitní koridor (Česká Třebová – Svitavy – Brno – Břeclav – a dále Lanžhot – Kúty (SR), resp. Hohenau v Rakousku), dále trať Praha – Kolín – Havlíčkův Brod – Žďár nad Sázavou – Tišnov – Brno a trať Brno – Kojetín – Přerov – Ostrava – Bohumín.

Brněnský metropolitní region

Brněnský metropolitní region představuje centrální oblast sídelního systému Jihomoravského kraje. Jedná se o území města Brna a obcí v jeho zázemí, vnitřně propojené intenzivními funkčními vztahy ve formě pracovní i nepracovní dojížděky či migračních vztahů. Území metropolitního regionu je výrazně

monocentrické (například ve srovnání s metropolitními regiony Ostravy či Olomouce) – Brno hraje roli dominantního centra ovlivňujícího významně fungování a vývoj metropolitního bytového, pracovního a obslužného trhu.

Metropolitní region ve vymezeních založených na analýze dostupnosti a intenzity funkčních vztahů (pracovní a školní dojíždka, migrační vazby, dopravní dostupnost) zahrnuje přibližně 115 (vymezení dle Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje) až 170 (resp. 167 obcí dle „Vymezení funkčního území Brněnské metropolitní oblasti a Jihlavské sídelní aglomerace, 2013“) obcí o celkové populační velikosti mezi 550 000 až 600 000 obyvateli.

Území brněnského metropolitního regionu ve vymezení dle Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje (tj. jako OB3 Metropolitní rozvojová oblast Brno) tvoří území města Brna v plném rozsahu, území SO ORP Šlapanice v plném rozsahu, území SO ORP Kuřim v plném rozsahu, území SO ORP Židlochovice v plném rozsahu, území východní části SO ORP Rosice, území východní části SO ORP Ivančice, území severní části SO ORP Pohořelice, území západní a centrální části SO ORP Slavkov u Brna, území jižní a jihozápadní části SO ORP Blansko a území východní a jihovýchodní části SO ORP Tišnov. Vymezení OB3 Metropolitní rozvojové oblasti Brno v ZÚR JMK je upraveno v souladu s vymezením v politice územního rozvoje. Do územního vymezení OB3 metropolitní rozvojové oblasti Brno byla tudíž zahrnuta správná území těch obcí, které primárně splnily podmínky vyplývající z politiky územního rozvoje a výše uvedených věcných kritérií.

Vymezení brněnského metropolitního regionu pro využití nástroje Integrated Territorial Investments (tj. jako Brněnská metropolitní oblast ITI) je z důvodu orientace na regionálně-plánovací témata širší – zahrnuje navíc další části SO ORP Slavkov u Brna, severní části SO ORP Hustopeče, většinu dalšího území SO ORP Pohořelice, další východní části SO ORP Ivančice, centrální části SO ORP Rosice a další východní, resp. jihovýchodní části SO ORP Tišnov.

Brněnská metropolitní oblast ITI byla vymezena pro potřeby vyhodnocení synergických efektů investic z ROP JV v zázemí Brna a Jihlavy a pro využití při přípravě programového období EU 2014 – 2020. Vymezení je zpracováno z hlediska regionálního rozvoje a stanovuje širší prostor pro aplikaci nástrojů regionální politiky. Vymezení OB3 metropolitní rozvojové oblasti Brno je pro potřeby uplatňování nástrojů územního plánování vymezeno úžeji, přičemž lze reálně předpokládat, že synergické efekty investic z ROP JV se budou projevovat i vně hranice stanovené pro potřeby vymezení OB3 v ZÚR JMK.

Brno populačně a ekonomicky výrazně převyšuje ostatní obce v zázemí. V metropolitní oblasti nejsou vůbec zastoupena města střední populační velikosti mezi 20 000 – 100 000 obyvateli; pozice Brna v rámci metropolitního regionu je tak doplňována sítí relativně malých sekundárních městských center (Kuřim, Šlapanice, Tišnov, Židlochovice, Rosice, Slavkov u Brna, Pohořelice). Těžištěm sídelní struktury metropolitního regionu jsou zejména obce velikostní kategorie 500 až 1 000 obyvatel (přibližně 40% zastoupení na celkovém počtu obcí v metropolitním území).

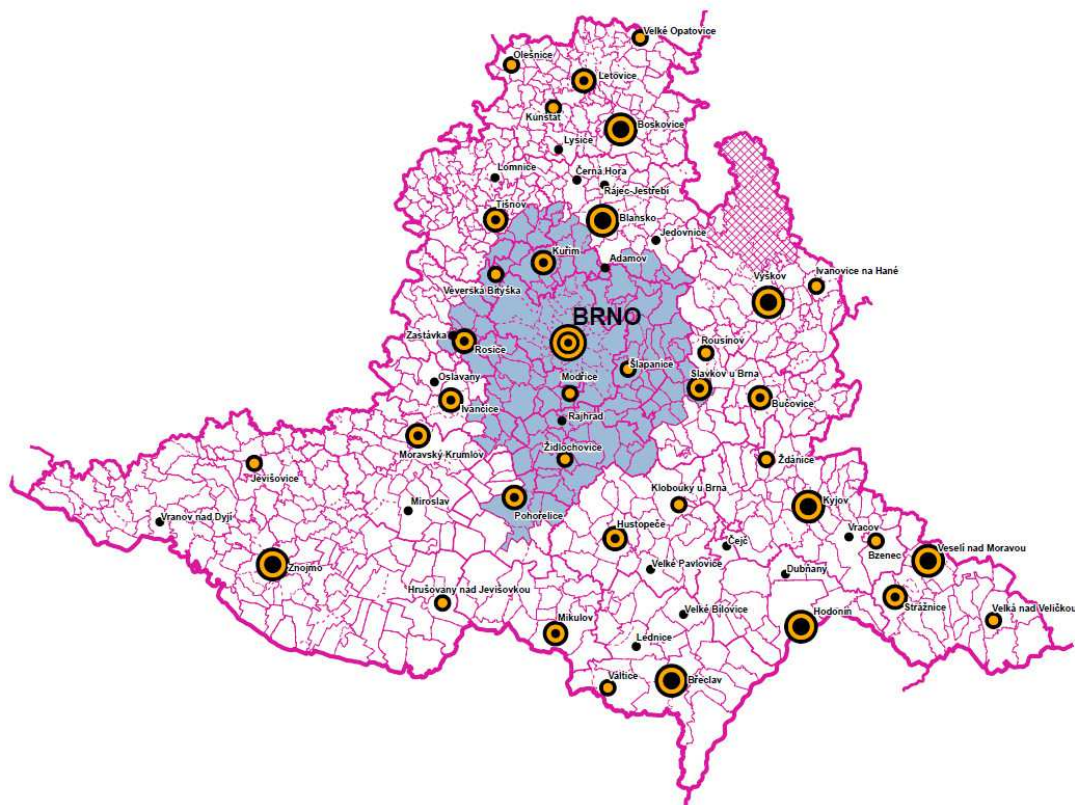
Až na výjimky (např. Adamov) je populační vývoj obcí v metropolitním zázemí Brna v posledních dvou dekadách pozitivní, sycený především migračními přírůstky. Samotné město Brno obyvatelstvo migrací celkově spíše ztrácí, a to právě ve prospěch obcí v zázemí (suburbanizace); migračně je Brno ziskové pouze v kategorii osob 15 až 29 let, což je potvrzením silné vzdělávací/univerzitní a pracovní funkce jádra metropolitní oblasti.

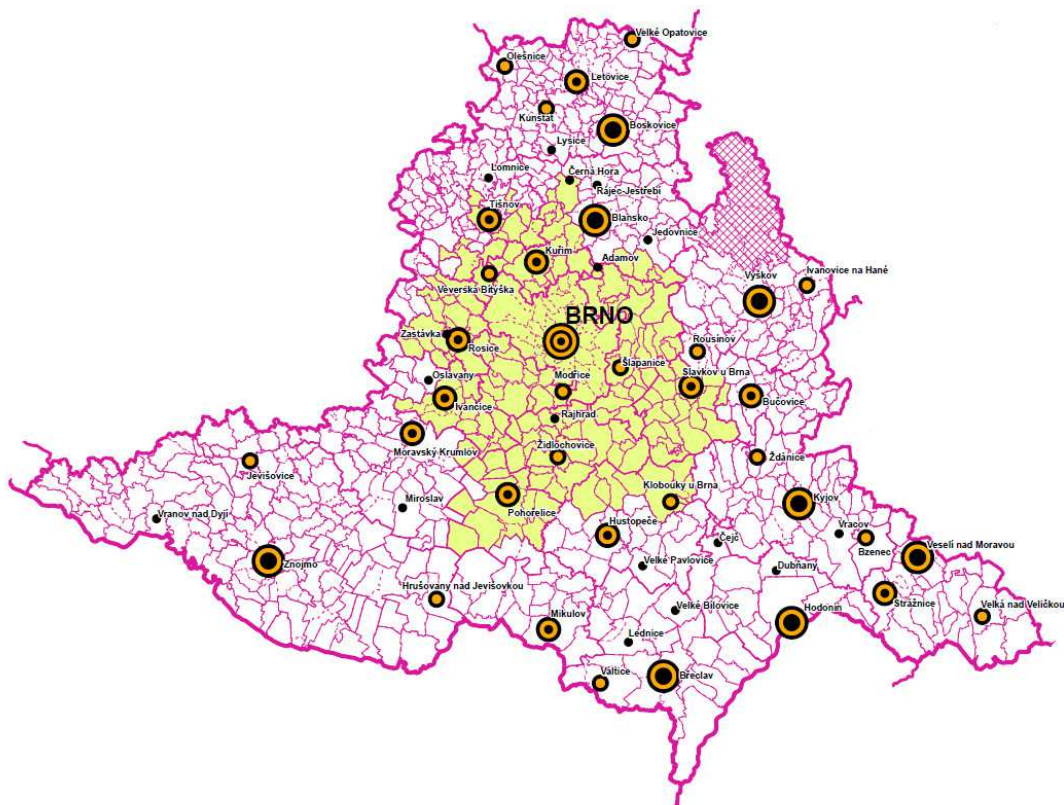
Naprosto dominantní je ekonomický význam Brna v rámci metropolitní oblasti i celého kraje. Podíl brněnské metropolitní oblasti na celkovém počtu obsazených pracovních míst v ČR tvoří přibližně 7,5 % (335 000 OPM), z toho Brno na svém území váže cca 270 000 pracovních míst. Velice diverzifikovaný ekonomický vývoj proběhl v souboru sekundárních městských center brněnského metropolitního regionu. U vybraných center lze mezi roky 1991 a 2011 sledovat více (Adamov, Ivančice, Rosice) či méně (Tišnov) razantní propad počtu obsazených pracovních míst; oproti tomu centra jako např. Kuřim, Židlochovice či Slavkov u Brna vykazala stabilizaci pracovní funkce, resp. pracovní význam významně navýšila (Modřice, Šlapanice, Rajhrad, Pohořelice).

Metropolitní oblast je poměrně diverzifikovaná z hlediska ekonomické struktury bydlícího obyvatelstva. Zatímco Brno a pás těsně přiléhajících, významně suburbanizovaných obcí lze klasifikovat jako velkoměstský typ ekonomiky se zanedbatelným zastoupením priméru a výraznou zaměstnaností v pokročilém terciéru, v ostatním území metropolitního regionu se nachází mix obcí obslužného (vyšší zastoupení terciéru, ne nutně pokročilého – např. Tišnov, Rosice, Šlapanice) či průmyslového typu (vyšší zastoupení sekundéru – např. Čebín, Blučina), resp. obcí se smíšenou ekonomickou strukturou.

Jádrová oblast brněnského metropolitního regionu (území v rozsahu cca 12 km od jádra Brna přibližně ohraničené obcemi Kuřim, Adamov, Šlapanice, Rajhrad a Střelice; vymezeno dle Územní studie sídelní struktury JMK, 2014) patří k územím s předpokládanou nejvyšší dynamikou změn. Územní rozvoj směřující k vyvážení rezidenčních a produkčních funkcí (tedy nikoli čistá rezidenční suburbanizace) přitom překračuje v řadě případů správní hranici města. Naznačený rozvoj jádra metropolitního regionu umožněný zejména fyzicko-geografickými podmínkami, resp. polohou dopravních tras a zařízení nadmístního významu lze předpokládat především v jižním perimetru – nejvyšší rozvojový potenciál rezidenčních a produkčních funkcí mají sídla – Česká, Podolí, Šlapanice, Modřice, Moravany, Střelice, Troubsko, Popůvky.

obr. 2.1: Vymezení brněnského metropolitního regionu jako OB3 Metropolitní rozvojová oblast Brno

Potenciál Jihomoravského kraje je nutné hledat v bohatém kulturně-historickém dědictví, architektonických a archeologických památkách, ve vyspělých technologiích a v zemědělství. Jihomoravský kraj je po středočeském prostoru (hlavní město Praha a část Středočeského kraje těsně sousedící s Prahou) druhou nejvýkonnější regionální ekonomikou – stěžejní je v tomto význam Brna. Brněnská vila Tugendhat a Lednicko-valtický areál jsou zapsány na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Pod ochranou UNESCO jsou na území kraje také dvě biosférické rezervace – Dolní Morava (zahrnuje CHKO Pálavu, Lednicko-valtický areál a oblast soutoku řek Dyje a Morava) a Bílé Karpaty. Přírodní potenciál území dále zvyšuje Národní park Podyjí. CHKO Moravský kras nabízí rozsáhlé komplexy krápníkových jeskyní včetně propasti Macocha. Velmi známým místem je také bojiště Slavkov – Austerlitz, známé jako místo bitvy tří císařů, kde se roku 1805 střetli Napoleon Bonaparte proti ruskému caru Alexandru I. a rakouskému císaři Františku I. Kraj je známý četnými archeologickými nálezy (Dolní

Věstonice, odkud pochází Věstonická Venuše, dále Mikulčice a Pohansko). V Jihomoravském kraji stále žijí tradice a folklór. Území jižně od Brna směrem k hranicím s Rakouskem a Slovenskem má výrazný zemědělský potenciál. Některé oblasti se však potýkají s tím, že se zde projevují klimatické výkyvy v podobě nerovnoměrného rozložení srážek, delších období sucha případně výskytu přívalových dešťů. Pro plné využití zemědělského potenciálu tohoto území tak bude nutné přijmout systém opatření, která by na tento fakt reagovala.

2.1.2. Širší vztahy kraje

Jihomoravský kraj v rámci území České republiky sousedí s Jihočeským krajem, s Krajem Vysočina, s Pardubickým, Olomouckým a Zlínským krajem.

Jihozápadní část u hranice kraje s Jihočeským krajem a hlavně Krajem Vysočina je hospodářsky slabší a převážně depopulační oblastí, s vyšší mírou nezaměstnanosti a dalšími negativními projevy sociální a ekonomické stagnace. Oblast, charakteristickou nižší průměrnou velikostí obcí a zhoršenou dostupností center, je možno považovat za jednu z vnitřních periferií ČR – v Jihočeském kraji a na Vysočině je totiž za hranicí podobně deprivované území.

Hospodářsky i sociálně stabilnější je severní směr od krajského města Brna směrem do Pardubického kraje (výjimkou je periferní území Opatovicka). Vzhledem k dobré dopravní dostupnosti do Brna se jedná o oblast, která není tak ztrátová z pohledu změny počtu obyvatel (naopak většina obcí je zisková), podobně ekonomická síla těchto obcí je výrazně vyšší než v případě východní hranice kraje. Pro jižní část kraje, která sousedí s Rakouskem, je klíčové dopravní napojení. Na rozdíl od směru na Bratislavu, kde přes dílčí nedostatky způsobené nedostatečnou kvalitou a kapacitou komunikace je v provozu dálnice D2, ve směru na Vídeň je pouze část úseku z krajského města ke státní hranici vedena po silnici vyšší třídy. Ve stejném dokumentu jako výše uvedená priorita dokončení D43 je uveden také krajský strategický záměr přípravy a realizace dokončení D52 ve směru Pohořelice – Mikulov – státní hranice. Vybrané oblasti Mikulovska a Lednicka mohou být ohroženy periferní polohou a související populační a hospodářskou nestabilitou.

Jihomoravský kraj na východě sousedí se Zlínským a Olomouckým krajem. Části Veselska a Kyjovska (především pak oblast Velké nad Veličkou, která sousedí s obcemi ve Zlínském kraji), patří mezi hospodářsky nejslabší části Jihomoravského kraje. Podobně jako na Znojemsku je zde výrazný potenciál v zemědělství – oblast je sice sušší, ale i tak patřila dříve k regionu intenzivně využívanému pro zemědělské účely. Obce na hranici s Olomouckým krajem jsou ekonomicky silnější, což se projevuje také na nižším podílu nezaměstnaných. Výraznou prostorovou bariéru tvoří vojenský újezd Březina.

Jižní a východní hranici Jihomoravského kraje tvoří rovněž státní hranice s Republikou Rakousko a Slovenskou republikou.

2.1.2.1. Sousední kraje

Jihomoravský kraj sousedí s pěti kraji, s Jihočeským, Olomouckým a Pardubickým krajem, s Krajem Vysočina a Zlínským krajem.

Rozvoj území Jihomoravského kraje je v případě zajišťování mezikrajských vazeb dlouhodobě koordinován s dotčenými orgány sousedních krajů s využitím jejich územně plánovací dokumentace.

Následující přehledy podávají informace k záměrům, které mají přesah na území sousedních krajů/vazbu na záměry sousedních krajů.

tab. 2.2: Přehled rozvojových os a oblastí a specifických oblastí přesahujících území Jihomoravského kraje

id. kód	osa / oblast	sousední kraj				
		Jihočeský	Vysočina	Pardubický	Olomoucký	Zlínský
rozvojové osy podle politiky územního rozvoje						
OS5	Praha – (Kolín) – Jihlava – Brno	–	×	–	–	–
OS9	Brno – Svitavy / Moravská Třebová	–	–	×	–	–
OS10	(Katowice –) hranice Polska / ČR – Ostrava – Lipník nad Bečvou – Olomouc – Brno – Břeclav – hranice ČR / Slovensko (– Bratislava)	–	–	–	×	–
OS11	Lipník nad Bečvou – Přerov – Uherské Hradiště – Břeclav – hranice ČR / Rakousko	–	–	–	–	×
rozvojové osy nadmístního významu						
N-OS3	Kyjovská	–	–	–	–	×
specifické oblasti nadmístního významu						
N-SOB1	Vranovsko-Jevišovicko	×	×	–	–	–
N-SOB2	Horňácko	–	–	–	–	×
N-SOB3	Olešnicko-Tišnovsko	–	×	×	–	–
N-SOB4	Velkoopatovicko	–	–	×	×	–

pozn.: označením × jsou označeny sousední kraje, na jejichž území má osa / oblast přesah

tab. 2.3: Přehled záměrů přesahujících území Jihomoravského kraje

id. kód	záměr přesahující na území sousedního kraje	sousední kraj				
		Jihočeský	Vysočina	Pardubický	Olomoucký	Zlínský
dopravní infrastruktura						
plochy a koridory podle politiky územního rozvoje						
D011	D43 Sebranice – Velké Opatovice – hranice kraje	–	–	×	–	–
D015	D55 Moravský Písek (hranice kraje) – Rohatec	–	–	–	–	×
D104	I/38 Blížkovice (hranice kraje) – Znojmo	–	×	–	–	–
D501	VRT (Praha – Havlíčkův Brod –) hranice kraje – Javůrek	–	×	–	–	–
D505	VRT Ponětovice – Vyškov – hranice kraje (– Ostrava)	–	–	–	×	–

id. kód	záměr přesahující na území sousedního kraje	sousední kraj					
		Jihočeský	Vysočina	Pardubický	Olomoucký	Zlínský	
D518	Trať č. 300 a 340 Brno – Vyškov – hranice kraje („Modernizace trati Brno – Přerov“)	–	–	–	×	–	
plochy a koridory nadmístního významu							
D001	D1 Kývalka – hranice kraje (– Velká Bíteš), rozšíření na šestipruh	–	×	–	–	–	
D012	D46 Vyškov – hranice kraje, homogenizace včetně úpravy MÚK	–	–	–	×	–	
D101	I/19 Hodonín (okres Blansko) (hranice kraje – Sebranice (D43), homogenizace včetně obchvatů Rozseče a Sebranic	–	×	–	–	–	
D123A D123B	I/50 Brankovice – Kožušice, obchvat, var. střed (var. A), var. jižní (var. B)	–	–	–	–	×	[pro var. střed (var. A)]
D131	I/55 Vnorovy – Veselí nad Moravou, přeložka s obchvatem sídel	–	–	–	–	×	
D132	I/71 Blatnice pod Antónínkem (hranice kraje) – Javorník (hranice ČR / SR), homogenizace	–	–	–	–	×	
D509	Trať č. 240 Brno – Zastávka u Brna – hranice kraje; optimalizace s elektrizací a částečným zdvojkolejněním	–	×	–	–	–	
D510	Trať č. 241 Znojmo – hranice kraje, optimalizace a elektrizace	–	×	–	–	–	
D516	Trať č. 260 Brno – Letovice – hranice kraje (– Česká Třebová), optimalizace	–	–	×	–	–	
D522	Trať č. 340 Brno – Šlapanice – Veselí nad Moravou – hranice kraje, optimalizace a elektrizace	–	–	–	–	×	

id. kód	záměr přesahující na území sousedního kraje	sousední kraj				
		Jihočeský	Vysočina	Pardu- bický	Olomouc- ký	Zlínský
technická infrastruktura						
plochy a koridory podle politiky územního rozvoje						
T001	Vedení 400 kV Rohatec – hranice kraje (– Otro- kovice) a nasmyčkování vedení V424 do TR Rohatec	–	–	–	–	×
T002	(Slavětice –) hranice kraje – Sokolnice, nové vedení převážně v souběhu se stávající linkou 400 kV	–	×	–	–	–
T003	Čebín – Přibyslavice – hranice kraje (– Mírovka), zdvojení vedení 400 kV	–	×	–	–	–
T103	Plynovod přepravní sou- stavy s názvem Moravia – VTL plynovod	–	–	–	–	×
T104	VTL plynovod Kralice – Bezměrov; úsek severně od Brna	–	×	–	×	–
T601	lokalita Čučice	–	×	–	–	–
T602	lokalita Vysočany	–	×	–	–	–
T604	lokalita Otaslavice	–	–	–	×	–
T608	lokalita Úsobrno	–	–	–	×	–
T609	lokalita Horní Kounice	–	×	–	–	–
plochy a koridory nadmístního významu						
T007	Vedení 110 kV; (Konice –) hranice kraje – Velké Opatovice	–	–	×	–	–
T008	Vedení 110 kV; Bučovice – Nesovice ČD – Kožušice – hranice kraje + nové napájecí TT 110 kV Nesovice	–	–	–	–	×
T012	Vedení 110 kV; Veselí nad Moravou – hranice kraje (– Uherské Hradiště); vazba na PS/ZVN (400/110 kV) Rohatec	–	–	–	–	×
T019	TS 110/22 kV; Rozstání (Olomoucký kraj) + napojení novým vedením na síť 110 kV	–	–	–	×	–

id. kód	záměr přesahující na území sousedního kraje	sousední kraj				
		Jihočeský	Vysočina	Pardubický	Olomoucký	Zlínský
T024	Rekonstrukce a zdvojení VVN 110 kV Sokolnice – Vyškov – hranice kraje (– Prostějov) ve stávající trase	–	–	–	×	–
T301	(JE Dukovany –) hranice kraje – Brno, horkovod z elektrárny Dukovany	–	×	–	–	–
T508	Opatření na vodním toku Jevíčka	–	–	×	–	–
T514	Poldr Louka na vodním toku Hodonínka	–	×	–	–	–
územní systém ekologické stability						
RK91	regionální biokoridor	×	×	–	–	–
NRBC 62	nadregionální biocentrum Údolí Hodonínky	–	×	–	–	–
K JM02 MH	nadregionální biokoridor	–	×	–	–	–
K140MH	nadregionální biokoridor	–	×	–	–	–
RBC 291	regionální biocentrum Havlov	–	×	–	–	–
RBC 292	regionální biocentrum	–	×	–	–	–
RBC 1806	regionální biocentrum Templštejn	–	×	–	–	–
RK 92B	regionální biokoridor	–	×	–	–	–
RK 97	regionální biokoridor	–	×	–	–	–
RK 530	regionální biokoridor	–	×	–	–	–
RK533	regionální biokoridor	–	×	–	–	–
RK 1459	regionální biokoridor	–	×	–	–	–
RK 1456	regionální biokoridor	–	×	–	–	–
RK 1458	regionální biokoridor	–	×	–	–	–
RK1397	regionální biokoridor	–	×	–	–	–
RK 1403	regionální biokoridor	–	×	–	–	–
K 92 MB	nadregionální biokoridor	–	–	×	–	–
RBC 299	regionální biocentrum Panský les	–	–	×	–	–
RK JM023	regionální biokoridor	–	–	×	–	–
RK 1383	regionální biokoridor	–	–	×	–	–
RK 1391	regionální biokoridor	–	–	×	–	–
NRBC 63	nadregionální biocentrum Vojenský (Repešský) žleb	–	–	–	×	–
K 92 MB	nadregionální biokoridor	–	–	–	×	–
K 132 MB	nadregionální biokoridor	–	–	–	×	–
K 132 T	nadregionální biokoridor	–	–	–	×	–

id. kód	záměr přesahující na území sousedního kraje	sousední kraj				
		Jihočeský	Vysočina	Pardubický	Olomoucký	Zlínský
RBC 1886	regionální biocentrum Panský les	–	–	–	×	–
RK 1432	regionální biokoridor	–	–	–	×	–
RK 1433B	regionální biokoridor	–	–	–	×	–
RK 1448	regionální biokoridor	–	–	–	×	–
NRBC 99	nadregionální biocentrum Javořina	–	–	–	–	×
NRBC 93	nadregionální biocentrum Ždánický les	–	–	–	–	×
K 134MH	nadregionální biokoridor	–	–	–	–	×
K 137 MB	nadregionální biokoridor	–	–	–	–	×
K 154 T	nadregionální biokoridor	–	–	–	–	×
RBC 74	regionální biocentrum Sv. Antoníněk	–	–	–	–	×
RBC 361	regionální biocentrum	–	–	–	–	×
RBC 75	regionální biocentrum Kobylí hlava	–	–	–	–	×
RBC 76	regionální biocentrum Jasenová	–	–	–	–	×
RK 151	regionální biokoridor	–	–	–	–	×
RK 150	regionální biokoridor	–	–	–	–	×
RK 149	regionální biokoridor	–	–	–	–	×
RK 143	regionální biokoridor	–	–	–	–	×
RK 1508	regionální biokoridor	–	–	–	–	×

pozn.: označením × jsou označeny sousední kraje, na jejichž území má záměr přesah

2.1.2.2. Sousední státy

Jihomoravský kraj na jihu sousedí se dvěma státy, s Republikou Rakousko a Slovenskou republikou.

Rozvoj území jihomoravského kraje je v případě zajišťování přeshraničních vazeb vůči Slovenské republice dlouhodobě koordinován s využitím územně plánovací dokumentace samosprávných krajů (Trnavského a Trenčínského).

V případě přeshraničních vazeb ve vztahu k Republice Rakousko s využitím Strategie Dolní Rakousko, 2007.

Následující přehledy podávají informace k záměrům, které mají přesah na území sousedních států.

tab. 2.4: Přehled rozvojových os a oblastí a specifických oblastí přesahujících území Jihomoravského kraje

id. kód	osa / oblast	sousední stát	
		Slovensko	Rakousko
rozvojové osy podle politiky územního rozvoje			
OS10	(Katowice –) hranice Polsko / ČR – Ostrava – Lipník nad Bečvou – Olomouc – Brno – Břeclav – hranice ČR / Slovensko (– Bratislava)	×	–

OS11	Lipník nad Bečvou – Přerov – Uherské Hradiště – Břeclav – hranice ČR / Rakousko	–	–
rozvojové oblasti nadmístního významu			
N-OB1	Znojmo	–	×

pozn. 1: označením × jsou označeny sousední státy, na jejichž území má osa / oblast přesah

pozn. 2: vzhledem k tomu, že na území sousedních států nejsou specifické oblasti vymezovány, není vazba specifických oblastí řešena

tab. 2.5: Přehled záměrů přesahujících území Jihomoravského kraje

id. kód	záměr přesahující na území sousedního státu	sousední stát	
		Slovensko	Rakousko
dopravní infrastruktura			
D014	D52 Pohořelice – Mikulov – hranice ČR / Ra- kousko	–	×
D107	I/38 Znojmo (I/53) – Hatě – hranice ČR / Ra- kousko	–	×
D132	I/71 Blatnice pod Antonínkem (hranice kra- je) – Javorník (hranice ČR / SR), homogeniza- ce	×	–
D503	VRT Brno – Břeclav – hranice ČR / Rakousko (– Wien)	–	×
D504	VRT Břeclav – hranice ČR / SR (– Bratislava)	×	–
D601	Rohatec – Hodonín – soutok Morava / Dyje, prodloužení vodní cesty – „Bařův kanál“	×	–
D603A	Průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe; úsek Hodonín – hranice ČR / SR, var. A	×	–
D603B	Průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe; úsek Hodonín – hranice ČR / Rakousko, var. B	–	×
technická infrastruktura			
T102	Plynovod přepravní soustavy v Jihomorav- ském kraji, vedoucí z okolí kompresní stani- ce Břeclav na hranici ČR / Rakousko a plocha pro novou hraniční předávací stanici Poštor- ná	–	×
T201	Zdvojení ropovodu Družba	×	–
T505	Opatření na vodním toku Dyje	–	×

pozn.: označením × jsou označeny sousední státy, na jejichž území má záměr přesah

2.1.3. Horninové prostředí a geologie

2.1.3.1. Geomorfologie

Na území Jihomoravského kraje se setkávají tři orografické provincie: Česká vysočina, Západní Karpaty a Panonská provincie. Pro modelaci reliéfu je charakteristický směr jihozápad – severovýchod, ve kterém jsou řazena pásma vysočin a pahorkatin oddělená pásmy nížin. Jihozápadní část kraje a jeho celý západní okraj zabírá Českomoravská vysočina, z toho největší část Jevišovická pahorkatina. Nadmořská výška v Jevišovické pahorkatině přesahuje jen výjimečně 500 m, měkce modelovanou krajinu přerušují hluboce zaříznutá údolí Dyje, Jevišovky a Rokytné. Největších nadmořských výšek dosahuje Českomoravská

vrchovina na území Jihomoravského kraje na jeho severozápadním okraji v Nedvědicke vrchovině (Sýkoř – 702 m n. m.).

Boskovická brázda představovaná Oslavanskou brázdou na jihu a Malou Hanou na severu odděluje Českomoravskou vysočinu od Brněnské vrchoviny – Bobravské vrchoviny na jihozápad a Dražanské vrchoviny na severovýchod od Brna. Bobravská vrchovina vytváří hřeben s nadmořskými výškami kolem 450 m, přerušovaný příčnými údolími Jihlavy, Bobravy a Svratky s Brněnskou přehradní nádrží. Od Dražanské vrchoviny je oddělena sníženinou Řečkovicko-kuřimského prolomu. Západní část Dražanské vrchoviny – Adamovská vrchovina je složena stejně jako Bobravská vrchovina z hornin brněnského plutonu. Parovina v tomto prostoru byla rozrušena tektonickými pohyby a činností řeky Svitavy, která protéká v hlubokém údolí se zaklesnutými meandry. Východní část Dražanské vrchoviny – Konická vrchovina – je složena z kulmských břidlic a drob a představuje zbytek paroviny zbroušené abrazí miocenního moře. Nejvyšších nadmořských výšek dosahuje severovýchodně od Boskovic. Nejvyšší vrchol Skalky (734 m n. m.) leží těsně za hranicí Jihomoravského kraje.

Mezi Adamovskou a Konickou vrchovinou je vklíněn Moravský kras. Je to pás devonských vápenců s bohatstvím krasových jevů – jeskyní, závrťů, krasových údolí a žlebů. Zřícením jeskynních stropů vznikla 138 m hluboká propast Macocha. Vodní toky protékající Moravským krasem se ztrácejí na okraji vápenců v ponorech a vyvěrají opět při hranici nekrasového podloží.

Geomorfologické jednotky České vysočiny jsou od vrchovin a pahorkatin Západních Karpat odděleny Vněkarpatskými sníženinami – Vyškovskou bránou na severovýchodě a Dyjsko-svrateckým úvalem na jih od Brna. Je to pásmo úrodných nížin s plochým terénem a mírnými terénními vlnami. Vnější Karpaty začínají na Západě nízkými hřebety a pahorkatinami při dolní Dyji a Moravě. V oblouku Dyje vystupují nápadně z okolních sníženin Pavlovské vrchy. Za údolím Dyje se prostírají pásma Středomoravských Karpat – Kyjovská pahorkatina, Ždánický les a Litenčická pahorkatina. Chřiby zasahují na území Jihomoravského kraje jen okrajově.

Panonská provincie zabírá jihovýchodní část území, představuje ji Dolnomoravský úval jako nejsevernější výběžek Vídeňské pánve. Rovina Dyjsko-moravské nivy s nadmořskou výškou 150 – 170 m přechází k severu do mírně zvlněné Dyjsko-moravské pahorkatiny. Na modelaci terénu se výrazně podílejí váte pisky, které na území mezi Brnem a Hodonínem vytvářejí přesypové valy až 13 m vysoké, uspořádané do směru jihozápad – severovýchod v souladu s převládajícím větrem.

Východně od Dolnomoravského úvalu zasahují na území Jihomoravského kraje Moravsko-slovenské Karpaty, představované Bílými Karpaty a Vizovickou vrchovinou. V pásmu Bílých Karpat je nejvyšší bod Jihomoravského kraje – trojmezí Jihomoravského kraje, Zlínského kraje a Slovenska (836 m n. m.).

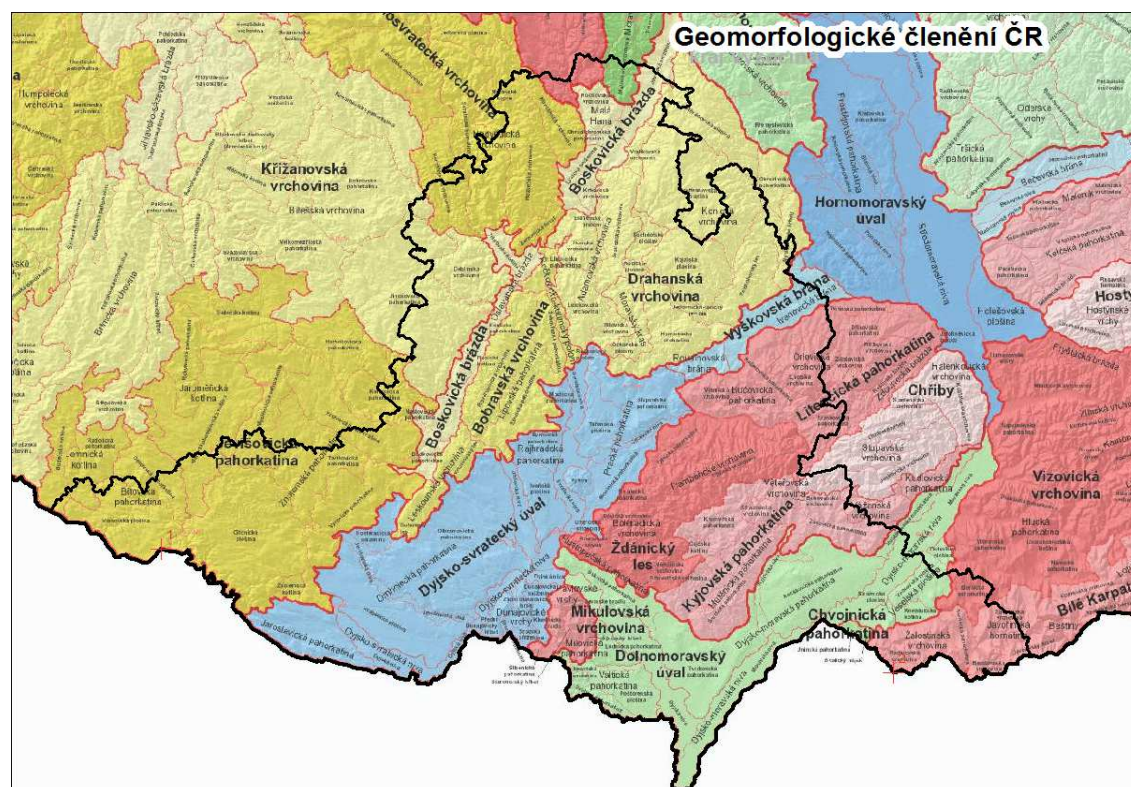
tab. 2.6: Seznam geomorfologických jednotek Jihomoravského kraje

soustava	podsoustava	celek	podcelek
Česká vysočina			
II	Českomoravská soustava		
II C		Českomoravská vrchovina	
II C-4		Hornosvratecká vrchovina	
II C-4B			Nedvědicke vrchovina
II C-5		Křižanovská vrchovina	
II C-5A			Bítešská vrchovina
II C-7		Jevišovská pahorkatina	
II C-7B			Bitovská pahorkatina

soustava		podstava	celek	podcelek
II C-7C				Jaroměřická kotlina
II C-7D				Znojemská pahorkatina
II D		Brněnská vrchovina		
II D-1			Boskovická brázda	
II D-1A				Oslavanská brázda
II D-1B				Malá Haná
II D-2			Bobravská vrchovina	
II D-2A				Leskounská vrchovina
II D-2B				Lipovská vrchovina
II D-2C				Řečkovicko-kuřimský prolom
II D-3			Drahanská vrchovina	
II D-3A				Adamovská vrchovina
II D-3B				Moravský kras
II D-3C				Konická vrchovina
Západní Karpaty				
VIII	Vněkarpatské sníženiny			
VIII A		Západní vněkarpatské sníženiny		
VIII A-1			Dyjsko-svratecký úval	
VIII A-1A				Jaroslavická pahorkatina
VIII A-1B				Drnholecká pahorkatina
VIII A-1C				Dyjsko-svratecká niva
VIII A-1D				Dunajovické vrchy
VIII A-1E				Rajhradská pahorkatina
VIII A-1F				Pracká pahorkatina
VIII A-2			Vyškovská brána	
VIII A-2A				Rousínovská brána
VIII A-2B				Ivanovická brána
IX	Vnější Západní Karpaty			
IX A		Jihomoravské Karpaty		
IX A-1			Mikulovská vrchovina	
IX A-1A				Pavlovské vrchy
IX A-1B				Milovická pahorkatina
IX B		Středomoravské Karpaty		
IX B-1			Ždánický les	
IX B-1A				Hustopečská pahorkatina
IX B-1B				Boleradická vrchovina
IX B-1C				Dambořická vrchovina

soustava	podsoustava	celek	podcelek
IX B-2		Litenčická pahorkatina	
IX B-2A			Bučovická pahorkatina
IX B-2B			Orlovická vrchovina
IX B – 3		Chřiby	
IX B – 3A			Stupavská vrchovina
IX B – 4		Kyjovská pahorkatina	
IX B – 4A			Mutěnická pahorkatina
IX B – 4B			Větěřovská vrchovina
IX B – 4C			Vážanská vrchovina
IX C – 2		Bílé Karpaty	
IX C – 2A			Žalostínská vrchovina

obr. 2.3: Geomorfologické členění

2.1.3.2. Geologie, hydrologie a svahové deformace

2.1.3.2.1. Geologie

Na území Jihomoravského kraje se stýkají dvě regionálně geologické jednotky prvního řádu – Český masiv a Karpatská soustava. Rozhraní mezi nimi prochází zhruba po linii Znojmo – Brno – Vyškov.

V Západní části Jihomoravského kraje se nachází horniny východní části Českého masivu. Ty tvoří převážně moldanubické granulyty a hadce. Dále je zde pestrá série moravika skládající se z fylitů, svorů, rul, kvarcitů a mramorů. Geologicky významné jsou horniny brunovistulika, t. j. Brněnského plutonu a jeho pláště v podloží moravského devonu, karbonu a z části moldanubika. V uvedených horninách se

utvořila hluboká vkleslina označená jako Boskovická brázda, která je vyplněna převážně karbonskými sedimenty, jako jsou slepence, pískovce, prachovce a jílovce s uhelnými slojemi.

V severní části kraje se nachází horniny devonu Moravského krasu (slepence, arkózové pískovce s významnými polohami vápenců a také břidlic). Devonské horniny přecházejí do břidlic a drob moravského kulmu. Ještě severněji zasahují do Jihomoravského kraje horniny Ústecké synklinály (pískovce, slínovce, spongilitové pískovce) jihovýchodního výběžku České křídové pánve.

Centrální část Jihomoravského kraje tvoří horniny brunovistulika. V Brněnském masivu jsou to hlubinné vyvřeliny – granity až diority. Dyjský masiv tvoří žuly, granodiority až diority s odmíšninami aplitů, pegmatitů a diabasů.

Popsané horniny ukončují tu část Českého masivu, na níž nasedají horniny Karpatské předhlubně (pískovce, prachovcové jíly a jílovce), vnějšího flyše (slepence, droby, prachovce, pískovce a břidlice) a sedimenty vídeňské pánve zasahující až do Jihomoravského kraje (slepence, písky, jílovce). V neogenní výplni Vídeňské pánve se nachází ložiska ropy a přírodního plynu. Kvartérní horniny reprezentují deluviální hlinitopísčité až hlinito-kamenité usazeniny, místo fluvialní až fluviodeluvialní sedimenty a spraše až sprašové hlíny. Spraše převládají v jižní a také v jihovýchodní části Jihomoravského kraje.

2.1.3.2.2. Hydrogeologie

Charakteristika hydrogeologických poměrů Jihomoravského kraje vychází z Hydrologické rajonizace České republiky (Česká geologická služba, 2006, Sborník geologických věd, sv. 23). Ta v dalším stanovuje toto členění území Jihomoravského kraje:

Kvartér Dyje (rajon 1641) a kvartér Jevišovky (rajon 1642)

V kvartérních fluvialních uloženinách Dyje se nachází převážně podzemní vody s volnou hladinou. Uloženiny údolní nivy a nízkých teras mají průlinové podzemní vody v úrovni erozivní základny s hydrogeologickou spojitostí s povrchovým tokem. Oboustranně vyvinuté akumulace hlavní terasy mají podzemní vody nad úrovní erozivní základny bez spojitosti s tokem. Přímá dotace podzemních vod do neogénu Dyjsko-svrateckého úvalu se nepředpokládá. V údolní nivě převažují štěrkopísky překryté povodňovými hlínami. Koeficient filtrace je v řádech $n \cdot 10^{-3}$ až 10^{-4} m.s^{-1} . Zranitelnost podzemních vod je značná, jak vsakem tak vcezem.

V kvartérních fluvialních uloženinách Jevišovky se nachází průlinové podzemní vody. V údolní nivě jsou štěrkopísky překryté povodňovými hlínami. Koeficient filtrace je v řádech $n \cdot 10^{-3}$ až 10^{-4} m.s^{-1} . Přímá dotace podzemních vod do neogénu Dyjsko-svrateckého úvalu se jen předpokládá, je však pravděpodobná.

Kvartér Svratky (rajon 1643)

Kvartérní fluvialní uloženiny tvoří štěrkopísky teras. Nejvýznamnější jsou Syrovicko-ivaňská terasa a Žabčická terasa. Terasy jsou převážně překryty sprašemi a sprašovými hlínami, v údolní nivě povodňovými hlínami. Koeficient filtrace je v řádech $n \cdot 10^{-3}$ až 10^{-4} m.s^{-1} . Přímá infiltrace do podložího neogénu je možná pouze v místech, kde na propustné terciérní písky nasedají přímo propustné kvartérní sedimenty. Zvodnění je spojitě.

Kvartér Jihlavy (rajon 1644)

Kvartérní fluvialní uloženiny tvoří štěrkopísky několika terasových stupňů. Terasy jsou převážně překryty sprašemi a sprašovými hlínami. Údolní nivu vyplňují štěrkopísky překryté povodňovými hlínami. Koeficient filtrace štěrkopísků je v řádech $n \cdot 10^{-3}$ až 10^{-4} m.s^{-1} . Přímá infiltrace do podložího neogénu je možná pouze v místech, kde na propustné terciérní písky nasedají přímo propustné kvartérní sedimenty. Zvodnění je pak spojitě a intenzivně.

Kvartér Dolnomoravského úvalu (rajon 1651)

V kvartérních fluviálních uloženinách je převážně volná hladina podzemní vody. V údolních nivách jsou průlinové podzemní vody v úrovni erozivní báze ve spojitosti s povrchovým tokem. Ve zbytcích teras nad úrovní báze jsou podzemní vody bez této spojitosti. Kolektor tvoří mocné písčité štěrky. Koeficient filtrace je od $1,8 \cdot 10^{-3}$ až $1,2 \cdot 10^{-4} \text{ m.s}^{-1}$. Mocnost štěrků se zvětšuje při plynulém přechodu do neogenních písků. Povodňové hlíny jsou málo propustné.

Kvartér soutokové oblasti Moravy a Dyje (rajon 1652)

Horním kolektorem průlinových podzemních vod s volnou hladinou v úrovni erozivní báze toků jsou štěrkopísky a písčité štěrky údolních niv. Ve zbytcích teras jsou podzemní vody málo významné. Jako izolátor fungují povodňové hlíny. Koeficienty filtrace jsou analogické s kvartérem Dolnomoravského úvalu, u povodňových hlín je však nižší $n \cdot 10^{-8} \text{ m.s}^{-1}$. Návaznost zvodnění v Dolnomoravském úvalu s fluviálními sedimenty v povodí Dyje bylo prokázáno. V rajonu je přírodní léčivý zdroj jodobromové vody v Charvátské Nové Vsi, který má stanovené ochranné pásmo.

Vyškovská brána (rajon 2230)

Tato tektonická vkleslina je vyplněna neogenními sedimenty. Na bazální štěrky (baden) se usadily vápenité jíly a jílovce. Také následující slídnaté jíly až jílovce Karpat jsou velmi mocné. V centrální Vyškovské depresi dosahují 100m. Ve výplni vklesliny se střídají kolektory a izolátory. Štěrků a písků mají koeficient filtrace $n \cdot 10^{-4}$ až $n \cdot 10^{-6} \text{ m.s}^{-1}$. Naproti tomu jíly a jílovce jsou prakticky nepropustné. Byly ověřeny i obzory podzemních vod spojené v kvartéru s neogénem, zejména v území infiltrace. Zranitelnost podzemních vod v rajonu je značná.

Dyjsko-svratecký úval (rajon 2241)

Tektonicky predisponované příčné i podélné sníženiny vyplňují neogenní sedimenty od bazálních štěrků a štěrkopísků až po vápnité jíly a jílovce. V profilu se střídají kolektory a izolátory. Dobře propustné jsou bazální štěrková a písčitá klastika s udávaným koeficientem filtrace $n \cdot 10^{-5} \text{ m.s}^{-1}$. Vápnité jíly a jílovce mnohdy v mocnostech stovek metrů jsou prakticky nepropustné. Při Z a SZ okraji byly vymezeny i úseky přímé infiltrace i napájení neogenních hornin z kvartéru Jevišovky.

V rajonu je přírodní léčivý zdroj jodobromové vody u Pasohlávek, který má stanovená ochranná pásma

Kuřimská kotlina (rajon 2242)

V tektonickém prolomu Boskovické brázdy se nad karbonskými horninami uchovaly ve formě denudačních zbytků křídové sedimenty, pískovce, slepence, slínovce a jíly a dále i neogenní sedimenty: jíly a jílovce nad bází tvořenou písků, štěrky a slepenci. Koeficient filtrace křídových sedimentů se pohybuje od $n \cdot 10^{-4}$ až $n \cdot 10^{-6} \text{ m.s}^{-1}$, u neogenních bazálních písků od $n \cdot 10^{-6}$ až $n \cdot 10^{-7} \text{ m.s}^{-1}$.

Dolnomoravský úval (rajon 2250)

Rajon je vyplněn neogenními sedimenty vídeňské pánve. Systémem podélných a příčných zlomů je členěn na řadu dílčích ker, které jsou převážně vzájemně izolované. Převažující jemnozrnné písky uložené v jílech tvoří průlinové kolektory v izolátorech se samostatným odvodňováním i infiltrací. Koeficient filtrace u písků je $n \cdot 10^{-5}$ až $n \cdot 10^{-6} \text{ m.s}^{-1}$. Intenzivní odvodňování důlních děl ovlivňuje zejména Hodonínsko-gbelskou hrást, Mikulovskou kru a jižní část kry Rakvícké. Průzkum a těžba živců mají vliv na vodárenské využití podzemních vod. U Hodonína v okolí Lužice jsou přírodní léčivé zdroje jodo-bromových vod, které mají ochranná pásma.

Pavlovské vrchy a okolí (rajon 3110)

Centrum rajonu tvoří horniny jurského stáří – vápence, které byly tektonicky odloučeny od podloží rozpadavých vápničitých a písčitých klenčnických vrstev. Vápence tvoří nejvyšší část bradel. V hlubokém

podloží se nachází podmenilitové vrstvy – jílovce s rohovci a Ždánicko-hustopečské souvrství (vápnité pískovce a vápnité jíly až jílovce). Jurské vápence mají puklinovou až krasovou propustnost. Infiltrace srážkových vod je omezená. Přírozené prameny jsou vzácné a málo vydatné.

Středomoravské Karpaty (rajon 3230) a flyš v povodí Moravy (rajon 3222)

V rajonu se nachází horniny flyšových souvrství, pro něž je charakteristické rychlé střídání pískovců s jíly a jílovci. Hydrogeologickým kolektorem je přípovrchová zóna zvýšené propustnosti v pásnu zvětralin a rozevřených puklin. Tento kolektor je nespojitý. Nádržní kolektory v horských oblastech jsou jen v osách údolí. Srážky na svazích se rychle odvodňují. Koeficient filtrace byl vypočten, nelze však považovat za regionálně platný.

V rajonu se nacházejí přírodní léčivé zdroje hořkých (síranových) vod u Šaratic, které mají ochranná pásma. Ta jsou dlouhodobě platná, je však nutné je zpřesňovat s ohledem na polohu a rozmístění exploatačních vrtů.

Ústecká synklinála a povodí Svitavy (rajon 4232)

Rajon tvoří jižní část Ústecké synklinály. Hydrogeologickými kolektory jsou křídové pískovce, slínovce a spongilitové slínovce bělohorského a vyššího jizerského souvrství. Mezi těmito souvrstvími je slínovcový izolátor. K odvodňování obou kolektorů dochází v okolí Březové nad Svitavou (jímací díla pro brněnský vodovod). Nejmladší propustné křídové sedimenty v písčité facii (coniak) jsou omezeny na okolí Svitav. Zvodnění je blízké kvarténím sedimentům s rychlým oběhem podzemních vod.

Velkoopatovická křída (rajon 4280)

Svrchnokřídové uloženiny na sedimentech boskovické brázdy jsou silně rozpukané. Hlavním kolektorem jsou vápnité spongilitové pískovce spodního turonu. Podzemní vody z něj dotují hlubší cenomanský kolektor s puklinou i průlinovou propustností o napjaté hladině. Nejvyšší kolektor je střednoturonský (glaukonitické pískovce, vápnité jílovce a spongilitové pískovce). Ten má puklinovou propustnost. Zvodnění střednoturonského kolektoru se odvodňuje k východu do Velkoopatovických pramenů.

Boskovická brázda severní část (rajon 5221) a jižní část (rajon 5222)

Boskovická brázda je nesouměrná tektonická pánev. Její výplň tvoří horniny permokarbonu – jílovce, prachovce, pískovce a slepence. Na permokarbonu se jako denudační zbytky uchovaly horniny křídové a v jejich nadloží i neogenní sedimenty. Tvoří Kuřimskou kotlinu, která rozděluje Boskovickou brázdu na severní a jižní část. Permokarbonská výplň pánve je slabě puklinově propustná – s koeficientem filtrace $n \cdot 10^{-7} \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$.

Kulm Dražanské vysočiny (rajon 6620)

V rajonu převažuje sedimentace moravskoslezského devonu, které začíná bazálními klastiky, pelitickými horninami s vložkami vápenců a vulkanickou facií s diabasy a diabasovými tufy. Nejmladším členem sedimentace jsou křemité břidlice s radiolary, které přecházejí do spodního karbonu. Pro ten je typické střídání mocných sérií drob a břidlic s vrstvy slepenců. Významný je průlinovo-puklinový oběh podzemních vod v zóně zvětrání a rozevřených puklin, který je intenzivní především v tektonických zónách. Koeficient filtrace se pohybuje okolo $n \cdot 10^{-6} \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$.

Moravský kras (rajon 6630)

Devonský karbonátový komplex Moravského krasu je v pozici pláště Brněnského masivu. Jsou zde krasově a puklinově propustná velmi mocná souvrství devonských vápenců, která umožňují snadnou a rychlou infiltraci srážek i vsaky povrchových toků. Podzemní vody jsou přirozeně odvodňovány v relativně vysoké úrovni několika soustředěnými výrony při jihozápadním okraji rajonu. Při krasové

propustnosti se koeficient filtrace nestanovuje. Ochrana podzemních vod je z hlediska vodohospodářského problematická.

Krystalinikum v povodí Dyje (rajon 6540)

V rajonu jsou výrazně zastoupeny horniny dyjského masivu (biotický granodiorit mnohdy zbřidličnatělý, žula, diorit) i jejich pláště (krystalické břidlice). Vytvořil se v nich jednokolektorový zvodněný systém tvořený v přípovrchové zóně zvětralin a rozevřených puklin. Z hlediska tvorby odtoku jsou zvětralinou obvykle významnější než rozpukané horniny. Nejčastěji se podzemní vody odvodňují skrytými výrony do údolních niv, případně přímo do vodotečí.

Krystalinikum v povodí Jihlavy (rajon 6550)

V rajonu převažují moldanulické pararuly a amfibolicko-biotitický granit Třebíčského masivu. Značnou část krystalinika tvoří Gföhlské ortoruly. Patří sem i Náměštsko-krumlovské granulitové těleso a Borský granulitový masiv. V těchto krystalinických horninách tvoří zvodnění nespojitý kolektor v přípovrchové zóně zvětralin a rozevřených puklin. Přirozené odvodnění se děje do údolních niv a přímo do vodotečí.

Krystalinikum v povodí Svratky (rajon 6560)

Převážnou část rajonu pokrývají horniny svratecké klenby: fylity, svory, kataklastické žuly s metabazity, kvarcity a krystalické vápence. V těchto horninách se vytvořil nespojitý kolektor podzemních vod v přípovrchové zóně zvětralin a rozevřených puklin. Z hlediska tvorby odtoku jsou podzemní vody odtékající ze zvětralin obvykle významnější než výrony z rozevřených puklin. Odvodňování se děje nejčastěji skrytými výrony do údolních niv případně přímo do vodotečí.

Krystalinikum brněnské jednotky (rajon 6570)

Jádrem rajonu je brněnský masiv, který tvoří žuly, granodiority a diority až k základním diferenciatům. Plášť Brněnského masivu tvoří krystalické břidlice mnohdy kontaktně metamorfované. Do Brněnského masivu vklesly křídové sedimenty Valchovského a Blanenského prolomu. Na východě na krystalinikum nasedají sedimenty devonu a spodního karbonu. Brněnský masiv a krystalinikum mají v přípovrchové zóně zvětralin a rozevřených puklin nespojitý kolektor podzemních vod. Někteří autoři předpokládají i hlubší oběh podzemních vod, jelikož území je dosti tektonicky porušeno. Křídové sedimenty valchovského prolomu jsou podstatně propustnější (vodovod Boskovice). Z Blanenského prolomu je napájen vodovod Rájec-Jestřebí.

2.1.3.2.3. Svahové deformace

V Jihomoravském kraji je českou geologickou službou Geofondem registrováno několik oblastí, ve kterých se ve větší míře vyskytují sesuvná území a jiné svahové deformace. Narušená stabilita svahů představuje omezující faktor využití území, který podstatně ovlivňuje inženýrsko-geologické podmínky možné výstavby. Sesuvné pohyby většího rozsahu mohou působit i výrazné ztráty v lesní, případně i zemědělské produkci.

Častější výskyt sesuvů na území Jihomoravského kraje je v oblasti Západních Karpat. Nejintenzivněji jsou postiženy svahy Čupce v Bílých Karpatech, kde jsou flyšové horniny v důsledku intenzivního větrání pokryty deluvii mocnosti pět až deset metrů. Tyto sedimenty jsou většinou silně jílovité a málo ulehle. Svahová eroze spolu s náhlými změnami nasycení vodou je příčinou intenzivních sesuvů plošného a proudového typu.

Ve vrchovinách a pahorkatinách Západních Karpat jsou při méně dynamické modelaci povrchu a menším mocnostem deluviálního pokryvu příčinou sesuvů často boční eroze vodních toků a podmáčení svahových sutí. Nejintenzivněji je sesuvy postiženo západní úpatí Pavlovských vrchů. Poměrně častý je výskyt svahových deformací i v neogenních depresích. I zde se na vzniku sesuvů podílí zejména boční

eroze vodních toků, často jsou vyprovokovány i technicky při zemních pracích. V oblasti Jihomoravské lignitové pánve svahové deformace souvisejí s vlivy poddolování.

V oblasti Českého masivu jsou na území Jihomoravského kraje registrovány sesuvy méně často. Většinou jsou koncentrovány do území Boskovické brázdy, kde je permokarbonská sedimentární výplň intenzivně rozlámána systémy stupňovitých zlomů. Vznik svahových pohybů podmiňují málo zpevněné sedimenty (jílovce-prachovce). V oblasti Rosicko-oslavanské uhelné pánve jsou sesuvy vyprovokovány bývalou důlní činností.

Pro další informace: kap. 4.1.

2.1.3.3. Nerostné suroviny

2.1.3.3.1. Ochrana výhradních ložisek

Ochrana výhradních ložisek je legislativně zajištěna stanovením chráněných ložiskových území (§ 17 zákona č. 44/1988 Sb. o ochraně a využití nerostného bohatství, horní zákon v platném znění).

Výchozím podkladem pro hodnocení stavu a výhledu těžby nerostných surovin v kraji je dokument Regionální surovinová politika – Jihomoravský kraj je z r. 2003. Některé údaje, které již neodpovídaly skutečnosti a bylo možno je z dostupných dat poskytovatelů aktualizovat, byly aktualizovány. Jednalo se zejména o data poskytovatele – České geologické služby.

2.1.3.3.2. Paliva

Černé uhlí

Ložiska černého uhlí v rosicko-oslavanské pánvi je součástí komplexu permokarbonských sedimentů vyplňujících Boskovickou brázdu. Tři větší a několik menších slojí je uloženo v hloubkách až přes 1 300 m, mocnost se pohybuje zhruba mezi dvěma až třemi metry. Kvalitu snižuje značné podrcení, vyšší obsah síry a znečištění organickými proplásky. Těžba definitivně skončila v roce 1991, zbytkové zásoby byly odepsány a vyřazeny z bilance. Ložiska černého uhlí nejsou aktuálně na území Jihomoravského kraje evidována.

Lignit

V moravské části vídeňské pánve byla těžena kyjovská sloj v okolí Kyjova a Hovorán a dubňanská sloj v prostoru od Dubňan přes Hodonín ke státní hranici. Většina zásob ostatních evidovaných ložisek lignitu je soustředěna rovněž v dubňanské sloji, na sloji kyjovské jsou asi jen 4 %. S využitím těchto ložisek se v blízké budoucnosti nepočítá. Jejich ochrana ale trvá – v dlouhodobém výhledu by lignit mohl představovat cennou chemickou surovinu

Zemní plyn a ropa

Ložiska přírodních uhlovodíků – ropy a zemního plynu jsou vyvinuta v miocénu Západních Karpat a jeho paleogenním podloží, kde se také soustřeďuje nejvyšší počet těžných ložisek. Jsou to v okrese Břeclav ložiska Břeclav, Hrušky, Lanžhot, Lednice – Valtice, Podivín, Týnec, Velké Bílovice – Moravský Žižkov, Krumvíř a Poštorná – Charvátská Nová Ves, Tvrdonice v okrese Hodonín Dolní Janovice, Josefov, Karlín, Lužice, Poddvorov a Vracov. Další ložiska se nacházejí na jihovýchodním a severozápadním svahu Ždánického lesa, kde byla v podloží karpatského flyše zjištěna dnes nejvýznamnější ložiska Dambořice – Uhřice 2 a Uhřice-jih. Dále v předterciérních sedimentech na jihovýchodních svazích českého masivu, kde je na rozpukané horniny vázáno ložisko Ždánické Kloboučky a Mouřínov, a na jurské vápnité dolomity ložisko Žarošice. Intenzivní geologický průzkum se i nadále soustředí na moravskou část Karpatské čelní předhlubně.

Obě suroviny ropo a plynonosné horizonty jsou vyvinuty v rozpukaných paleozoických horninách, v jurských klastikách a klastikách paleogénu a na většině ložisek se vyskytují současně. Ložiska jsou roztroušena do mnoha dílčích struktur a produktivních obzorů, ležících převážně v hloubkách do 2 800 m. Hlavní složkou zemního plynu je z 95 % metan. Ropa je většinou lehká, parafinická s vysokým obsahem benzinové frakce. Vyrábějí se z ní především mazadla pro železniční dopravu.

Životnost vytěžitelných zásob kolísá od několika až po stovky let. Jen několik málo let je životnost ložisek Dambořice – Uhřice 2, Dolní Bojanovice, Josefov, Lanžhot, Lužice, Lednice – Valtice a Týnec na Moravě. Životnost v desítkách let ložisek Hrušky, Vracov, Poddvorov, Podivín a Ždánice krystalinikum 1, ještě vyšší ložisek Kloboučky, Žarošice a Ždánice-miocén.

Ložisková ochrana trvá i u vytěžených ložisek, která mohou být využita jako podzemní zásobníky plynu. Jedná se o lokality Hrušky, Dambořice, Dolní Bojanovice, Velké Bílovice, Nové Hvězdlice, Prušánky, Ladná a Uhřice.

2.1.3.3.3. Nerudy

Vápence a cementářské korekční suroviny

Ložiska vápenců se v Jihomoravském kraji vyskytují ve dvou oblastech – v souvrství vápenců středního až svrchního devonu Moravského krasu a v jurských vápencích Pavlovských vrchů. Těží se vápence vysokoprocentní (Čebín, Mokrý u Brna), vápence ostatní, které slouží převážně pro výrobu cementu (Ochoz u Brna, Líšeň 2) a vápence pro zemědělství (Holštejn-Malá Dohoda). Výskyty vápenců mimo tyto oblasti nemají zdaleka takový význam. Ložisko Zblovce na hranici s krajem Vysočina se těží pro zemědělské účely a jako stavební kámen. Jako cementářská sialitická korekce mohou být využity různé typy hornin v okolí vápencových těles, nejčastěji břidlice. Těžba této suroviny probíhá v lomu Mokrý současně s těžbou vysokoprocentních a cementářských vápenců.

Vápencová území v Jihomoravském kraji jsou pro svou vysokou přírodní hodnotu prohlášena za chráněná území přírody Moravský kras a Pavlovské vrchy, proto těžba vápenců naráží na střety se zájmy ochrany přírody. Regionální surovinová politika navrhuje při využití ložisek tato opatření:

- Ochoz u Brna, Holštejn-Malá Dohoda, Mikulov: dotěžit a sanovat;
- Ochoz u Brna-Skalka, Líšeň-Lesní Lom: přehodnotit zbytkové zásoby;
- Horákov: ponechat jako rezervu;
- Mokrý u Brna: těžit na základě nově vypracovaného plánu otvírky, přípravy a dobývání a EIA.

Bentonit

Neogénní jíly byly krátce těženy jako slévárenský bentonit na ložisku Ivančice-Réna. Zásoby bentonitu jsou ověřeny jako doprovodná surovina cihlářských hlín v Poštorné.

Jíly

Z Pardubického kraje zasahují od severu do kraje Jihomoravského významná ložiska žáruvzdorných jílu na výrobu ostřiv vázané na vrstvy sladkovodního cenomanu, Březinka a Malonín. V těžbě je pouze ložisko Březinka, těžba probíhá kombinovaně hlubinně a povrchovým lomem. Perspektivní je oblast Letovicka (ložisko Letovice-Havírna) s velkými zásobami železorudných jílu a možností využití některých partií i k výrobě stavební, sanitní i dekorační keramiky. Předpokladem případné těžby je vyřešení střetu s ochranou podzemních vod.

Kaolin

Ložiska kaolinu na Znojemsku vznikla kaolinizací granodioritu, případně bítešské ortoruly. V současné době se kaolin netěží. Zbytkové zásoby se nacházejí v návaznosti na historickou těžbu ložiska Únanov, stejně jako geologicky ověřené zásoby na ložiscích Únanov-východ, Liščí Díra, Tvořihráz 2, Mašovice-

Hradiště a Plenkovice jsou ložiskově chráněny, s jejich využitím se však zatím nepočítá pro dostatečné zásobení trhu kvalitnější surovinou.

Písky slévárenské

Ložiska slévárenských písků jsou roztroušena na poměrně rozsáhlém území na sever od Blanska. Jejich význam je nadregionální. Těžba probíhá na ložiskách Blansko 1-Jezírka, Nýrov, Rudice-Seč, Voděrady a Spešov-Dolní Lhota. Některá nevyužívaná ložiska jsou ve střetu s ochranou přírody (Rudice-Seč, Nýrov) nebo zdrojů vod (Spešov-Dolní Lhota). Regionální surovinová politika navrhuje z toho důvodu ložisko Rudice-Seč dotěžit v rámci schváleného plánu otvírky, přípravy a dobývání a sanovat.

Polodrahokamy

U Rašova severozápadně od Blanska je evidováno ložisko opálu, který je použitelný na šperkařství a výrobě ozdobných předmětů.

2.1.3.3.4. Stavební suroviny

Štěrkopísky

Ložiska štěrkopísků jsou soustředěna v jižní části kraje, kde jsou vázána na fluvialní náplavy větších řek. Největší podíl zásob i produkce připadá na štěrkopísky řeky Jihlavy a Svratky v jižním okolí Brna s ložisky Bratčice, Hrušovany a Ledec-Hrušovany. Mocnost ložisek se pohybuje mezi 10 – 20 m, těží se nad hladinou podzemní vody.

Ve štěrkopískových akumulacích řeky Dyje a Jevišovky východně od Znojma jsou těžena ložiska Božice 2, Tasovice a Valtice. Z důvodů ochrany podzemních vod ani zde není většinou povolena těžba z vody. U lokality Božice je střet i s ochranou přírody. Množstvím rezervních zásob představují štěrkopísky této oblasti od Znojma až po soutok Dyje s Moravou obrovskou surovinovou základnu do budoucna. Terasové sedimenty řeky Svratky jsou spolu s podložními neogenními písky těženy na sucho na jihovýchodním okraji Brna (Černovice – Jenišova jáma) a v Žabčicích u Hrušovan.

Několik ložisek je vyhodnoceno na štěrkopískových akumulacích řeky Moravy v okolí Uherského Ostrohu. V této oblasti jsou využívány váte písky v okolí Bzenec a Strážnice (ložiska Bzenec a Bzenec – Vracov).

Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu

V Moravském krasu jsou evidována tři ložiska mramorů – Jedovnice a Křtiny, dříve těžená ložiska se zbytkovými zásobami, a dosud netěžené ložisko Březina. Ve všech případech by byla těžba ve střetu se zájmy ochrany přírody. Regionální surovinová politika navrhuje u ložiska Křtiny jeho případnou těžbu bez použití trhacích prací, ložisko Březina a Jedovnice ponechat jako rezervu.

Stavební kámen

Ložiska stavebního kamene jsou soustředěna v severní, centrální a západní části kraje. Jako surovina pro výrobu drceného kameniva jsou nejčastěji využívány granitoidní horniny a amfibolovce Brněnského masivu (ložiska Dolní Kounice, Lhota u Rapotina, Olbramovice, Želešice). Mezi další horniny těžené jako stavební kámen patří různé druhy rul a krystalické vápence Svratecké klenby, případně pláště Brněnského masivu (Lažánky, Omice, Předklášteří-Dřínová) a Moravského moldanubika severozápadně od Znojma (Pavlice). Jihovýchodně od Znojma u Tasovic se těží devonské pískovce a slepence. Jednou z nejvýhodnějších surovin pro stavební a silniční účely jsou kulmské droby, těžené v kamenolomech Luleč a Opatovice.

Těžená ložiska stavebního kamene v Jihomoravském kraji mají vesměs dlouhodobou životnost, nejnižší – zhruba dvacetiletou – mají kamenolomy Pavlice a Želešice. Značný objem mají i zbytkové zásoby na nedotěžených ložiskách a zásoby ložisek dosud netěžených.

Cihlářská surovina

Těžba cihlářských surovin v Jihomoravském kraji představuje téměř čtvrtinu celorepublikové produkce. Jako surovina jsou využívány neogénní jíly a kvartérní sprašové hlíny. Nejvýznamnější oblastí těžby je Hodonínsko, další velké cihelny jsou ve Šlapanicích na Brněnsku, Hevlíně na Znojemsku a Novosedlech v okrese Břeclav. Bohaté jsou i zásoby v ložiscích, která jsou koncentrována rovněž zejména v jižních částech kraje.

Kromě výhradních ložisek nerostných surovin je v Jihomoravském kraji evidován značný počet nevýhradních ložisek. Mezi významné a do budoucnosti perspektivní suroviny nevýhradních ložisek patří štěrkopísky a cihlářské suroviny. Prognózní zdroje jsou ČGS-Geofondem evidovány v okresech Blansko (Prostřední Poříčí, Březinka – žáruvzdorné jíly, Rudka-Kunštát – slévárenské písky) a v okrese Brno – venkov (Horákov-Mokrá – vápenec, Medlov-Smolín – živce).

2.1.3.3.5. Negativní vlivy těžby nerostných surovin

Vlivy těžby na životní prostředí jsou specifické pro jednotlivé druhy nerostných surovin. Při těžbě ropy a zemního plynu se jedná o rozptýlené plochy malé výměry s těžními věžemi a minimálními změnami terénu. Riziko představuje únik ropy a následné znečištění zemin, případně povrchových a podzemních vod v okolí havárie.

K výrazným a často rozsáhlým změnám terénu dochází při těžbě štěrkopísků, živcových a slévárenských písků a cihlářských surovin. Těžba cihlářských hlín je poměrně málo konfliktní, pravidelně dochází k průběžné nebo následné rekultivaci na zemědělskou půdu buď na snížené bázi, nebo po zavezení vhodným materiálem na původní úrovni terénu.

S většími problémy se setkává těžba štěrkopísků, protože jednou ze základních priorit Jihomoravského kraje jsou vodní zdroje a jejich ochrana. Z toho důvodu je těžba výhradních ložisek štěrkopísků povolována zpravidla nad hladinou podzemní vody, jen u některých nevýhradních ložisek (Hovorany, Oblekovice, Zaječí) dochází k těžbě z vody. Po ukončení těžby se na lokalitě Zaječí počítá s rekreačním a sportovním využitím, v Oblekovicích s rekultivací na ZPF.

Lomová těžba stavebního a dekoračního kamene představuje lokální zátěže, projevující se zábory půdního fondu, přetvářením reliéfu, prašnosti a hlučnosti v prostoru těžby a zvýšeným provozem na místních komunikacích. Rekultivace kamenolomů spočívá ve stabilizaci lomových stěn, jejich oživení zpravidla přirozeným náletem a v zalesnění vnitřních a vnějších odvalů, u jámových lomů v zatopení jejich báze.

Lomová těžba vápenců představuje stejný problém jako těžba kamene, ale v důsledku lokalizace většiny ložisek vápence v CHKO nebo v její těsné blízkosti může dojít k devastaci přírodně hodnotného území. Střety se zájmy ochrany přírody je nutno řešit již ve fázi vyhlášení dobývacích prostorů a vypracování a schvalování plánů otvírky, přípravy a dobývání ložisek.

Rovněž hlubinná těžba vyžaduje průběžné sanační zásahy od likvidace nebo rekultivace hald, výsypek a odkališť – až po komplexní úpravu vodního režimu. Nepříznivé vlivy hlubinné těžby setrvávají dlouho po jejím ukončení. Poddolovaná území představují omezující faktor při jakékoliv výstavbě. Největší nebezpečí představuje poddolování z konce 19. a z 20. století. V Jihomoravském kraji se to týká dobývání černého uhlí v Rosicko-Oslavanské pánvi, místní těžby hnědého uhlí v okolí Boskovic a Blanska, těžby lignitu na Kyjovsku a Hodonínsku a těžby žáruvzdorných jílu na Boskovicku.

ČGS – Geofond eviduje na území kraje převážně v jeho severní a západní části četné staré dobývky rud. Z 20. století se jedná o těžbu niklu v okolí Jevišovic, Moravského Krumlova a Kunštátu a manganu

západně od Veverské Bítýšky, ostatní těžba rud je staršího data. Nebezpečí těchto starých dobývek je v případě potřeby nutno odborně posoudit.

2.1.4. Vodní režim

Stav vodních poměrů Jihomoravského kraje je dán výrazně rozdílným přírodním charakterem a ekonomickou exploatací jeho jednotlivých oblastí. Pro vodní toky je charakteristické, že do kraje přitékají ze sousedních oblastí, z krajů Zlínského, Olomouckého, Pardubického, Vysočina, Jihočeského a z území Rakouska.

Plánování v oblasti vod v ČR vychází z prvních plánů povodí vytvořených podle čl. 13 „Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky – „Rámcová směrnice o vodách“, která vytváří právní rámec pro ochranu a podstatné zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a ekosystémů vázaných na vodní prostředí, pro jejich ochranu před poškozováním a pro dlouhodobé zabezpečení udržitelného využívání vodních zdrojů.

V souladu s právními předpisy byly následně zpracovány:

- Mezinárodní plán oblasti povodí Dunaje;
- Národní plán Dunaje;
- Plán oblasti povodí Dyje;
- Plán oblasti povodí Moravy a přítoků Váhu;
- Plán pro zvládání povodňových rizik v povodí Dunaje.

2.1.4.1. Povrchové a podzemní vody

Povrchové a podzemní vody na území Jihomoravského kraje jsou závislé výhradně na atmosférických srážkách, využitelné zdroje podzemních i povrchových vod jsou silně rozkolísané v průběhu let i měsíců. Roční srážkové úhrny v kraji se pohybují v rozmezí hodnot 450 – 700 mm. Základní vodnost jednotlivých povodí jako srážko-odtokových oblastí charakterizují specifické odtoky. V povodí Dyje se pohybují od 1,2 l/s/km² v povodí Jevišovky až do 11,64 l/s/km² v povodí Jihlavy. V povodí Moravy dosahuje specifický odtok nejvyšší hodnoty 5,1 l/s/km² v oblasti nad soutokem s Dyjí.

2.1.4.2. Vodní toky

Vodní toky na území Jihomoravského kraje patří do úmoří Černého moře. Hustota říční sítě zde činí 0,81 km/km² a přibližně odpovídá průměru ČR. Nejvýznamnějším recipientem kraje je řeka Dyje s levostrannými přítoky Svratkou a Jihlavou, vyústěnými do střední nádrže vodního díla Nové Mlýny. Téměř celý Jihomoravský kraj spadá do povodí Dyje, území kraje však představuje 45 % povodí Dyje (včetně části povodí mimo ČR). Do povodí řeky Moravy patří pouze 3 východní okrajové části kraje, především část jižně od Veselí nad Moravou, kde Morava přijímá na státní hranici pravostranný přítok Dyjí.

Podle vyhlášky č. 178/2012 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků. Pro správce těchto toků jsou stanoveny jejich povinnosti při provozu a údržbě koryt toků a vodních děl včetně nakládání s vodami.

Vodním útvarem se podle zákona č. 254/2001 Sb. (vodní zákon) míní vymezené významné soustředění povrchových nebo podzemních vod v určitém prostředí, charakterizované společnou formou výskytu, vlastnostmi a znaky hydrologického režimu. V oblasti povodí Dyje je vymezeno 130 vodních útvarů, z toho 117 v kategorii vod tekoucích (řeky) a 13 v kategorii vod stojatých (jezera). V oblasti povodí Moravy bylo vymezeno 189 útvarů, z toho pouze 3 v kategorii stojatých vod. Celkem je v ČR vymezeno 173 útvarů podzemních vod, z toho v povodí Dyje 24 útvarů a v povodí Moravy 28 útvarů. Na ploše

Jihomoravského kraje se vyskytuje (či zasahuje do ní) 25 hydrogeologických rajónů, z toho 18 jsou hydrogeologické rajóny základní vrstvy a 7 rajóny svrchní vrstvy.

2.1.4.3. Vodní nádrže

Retenční prostory ve vodních nádržích v povodí Dyje představují cca 5 % z průměrného ročního odtoku z povodí, v povodí Moravy je to pouze 0,3 % ročního odtoku. Vedle své ochranné protipovodňové funkce nádrže zajišťují dodávky pitné vody pro obyvatelstvo (nádrže Vír, Vranov, Znojmo, Opatovice a Boskovice), užitkovou vodu pro průmysl, energetiku a dostatečné průtoky v tocích pod nádržemi, pokrývající potřeby vodní fauny.

2.1.4.4. Lokality pro akumulaci vod (LAPV)

Lokality morfologicky, geologicky a hydrogeologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod jsou sledovány v politice územního rozvoje s využitím „Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území“ ve smyslu § 28a zákona č. 254/2001 Sb., zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

Pro další informace: kap. 5.2, tab. 5.9.

2.1.4.5. Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV)

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod jsou oblasti s příznivými přírodními podmínkami pro nahromadění významných zásob podzemních nebo povrchových vod. Je v nich zakázáno významně zmenšovat rozsah lesních pozemků, odvodňovat a provádět zemní práce, těžit radioaktivní suroviny a ukládat odpady. Do území Jihomoravského kraje zasahuje chráněná oblast přirozené akumulace vod (CHOPAV) Kvartér řeky Moravy, vyhlášený nařízením vlády č. 85/1981 Sb.

2.1.4.6. Zranitelné oblasti

Územní vymezení zranitelných oblastí je dáno Nařízením vlády č. 262/2012 Sb. o stanovení zranitelných oblastí a akční program pro tyto oblasti (používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření).

Pro další informace: kap. 4.2., tab. 4.13.

2.1.4.7. Záplavová území

Záplavová území představují zásadní územní limit, který je nutno při umísťování všech aktivit v území respektovat. Uvnitř záplavového území je vymezována jeho aktivní zóna, místo soustředění průtoku s velkou rychlostí a unášecí silou. Omezení staveb a činností v záplavových územích stanovuje vodní zákon (je zde nutno vyloučit veškeré aktivity, které by zhoršovaly odtokové poměry).

Pro další informace: kap. 4.3, tab. 4.14, tab. 4.15.

2.1.4.8. Sucho

Negativní dopady změny klimatu, zejména pak extrémní jevy dopadu změny klimatu, tj. sucho a lokální přívalem srážky jsou na základě dosavadních klimatických dat a očekávaných scénářů považovány za nejvíce ovlivňující, území Jihomoravského kraje. V důsledku změny klimatu lze očekávat snížení přirozené produkční schopnosti půd a následně výnosů zemědělských plodin nebo přírůstu lesních dřevin. Vzhledem k uvedeným skutečnostem je nutno připravit a realizovat adaptační opatření v nejvíce postižených oblastech, jako např. podpůrná opatření k zadržení vod v krajině, posílení opatření k omezení odparu z půd, apod.

Při hodnocení míry ohrožení suchem byl zohledněn stupeň ohrožení výskytu zemědělského sucha v různých fázích vegetačního období, dále zastoupení vysychavých půd v území (viz kartogram č. 39) a dále podíl území náchylných ke zvýšenému odtoku v území.

Na území Jihomoravského kraje je vypsán dotační program Podpora boje proti suchu a na zadržení vody v krajině na území Jihomoravského kraje v roce 2017. Účelem dotačního programu je zlepšení technického stavu rybníků, drobných vodních toků a malých vodních nádrží a retenčních opatření, které podpoří hospodaření s povrchovou a podzemní vodou v krajině, posílí retenci vody v krajině a zvětší bezpečnost při zvýšených průtocích. Opatření přispějí ke zvýšené schopnosti zadržení vody v krajině v dané lokalitě a pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy.

Pro další informace: Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogram č. 37c.

2.1.4.9. Eroze

Eroze půdy, zejména pak zemědělské ohrožuje jak produkční, tak mimoprodukční funkce půdy. Jedná se o odnos půdy povrchovým odtokem a smyvem (vodní eroze) a odnos půdy působením větru (větrná eroze). Míra ohrožení území vodní erozí je primárně dána sklonitostí území a půdními vlastnostmi. Konkrétní negativní projevy jsou pak ovlivněny rozložením srážek, zejména přívalových dešťů, charakterem a způsobem využití území, u zemědělských půd pak způsobem obhospodařování, zvolenými osevními postupy apod.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem je nutno připravit a realizovat adaptační opatření v nejvíce postižených oblastech.

Pro další informace: Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 37e, 37f.

2.1.5. Hygiena životního prostředí

2.1.5.1. Klima a ovzduší včetně vlivu na lidské zdraví

Hodnocení stávajícího znečištění ovzduší vychází z dokumentu „Vyhodnocení kvality ovzduší v Jihomoravském kraji v letech 2010 – 2016“ v návaznosti na zákon č. 201/2012 Sb., o ovzduší“ (dále „VIZ“), zpracovaného 2017 jako podklad pro územně plánovací podklady JMK na základě § 28 stavebního zákona a v souladu s Vyhláškou č. 500/2006 Sb. Jedná se o vyhodnocení imisního zatížení území Jihomoravského kraje na základě klasifikace ČHMU z publikace „Znečištění ovzduší na území České republiky“.

Zdroje znečišťování ovzduší

Tuhé znečišťující látky

Tuhé znečišťující látky jsou důležitou škodlivinou, vzhledem k měření PM_{10} a $PM_{2,5}$ v ovzduší a návaznosti na legislativu (přílohu č. 1 zákona č. 201/2012 Sb.). Hodnocení škodlivin PM_{10} a $PM_{2,5}$ je jedním ze základních parametrů hodnocení kvality ovzduší v České republice, neboť suspendované částice mají významné zdravotní důsledky, které se projevují již při velmi nízkých koncentracích bez zřejmé spodní hranice bezpečné koncentrace. Zdravotní rizika částic ovlivňuje jejich koncentrace, velikost, tvar a chemické složení. Při akutním působení částic může dojít k podráždění sliznic dýchací soustavy, zvýšené produkci hlenu apod. Tyto změny mohou způsobit snížení imunity a zvýšení náchylnosti k onemocnění dýchací soustavy. Opakující se onemocnění mohou vést ke vzniku chronické bronchitidy a kardiovaskulárním potížím. Při akutním působení částic může dojít k zvýraznění symptomů u astmatiků a navýšení celkové nemoci a úmrtnosti populace. Dlouhodobé vystavení působení částic může vést ke vzniku onemocnění respiračního a kardiovaskulárního systému. Míra zdravotních důsledků je ovlivněna řadou faktorů, jako je například aktuální zdravotní stav jedince, alergická dispozice nebo kouření. Citlivou skupinou jsou děti, starší lidé a lidé trpící onemocněním dýchací a oběhové soustavy.

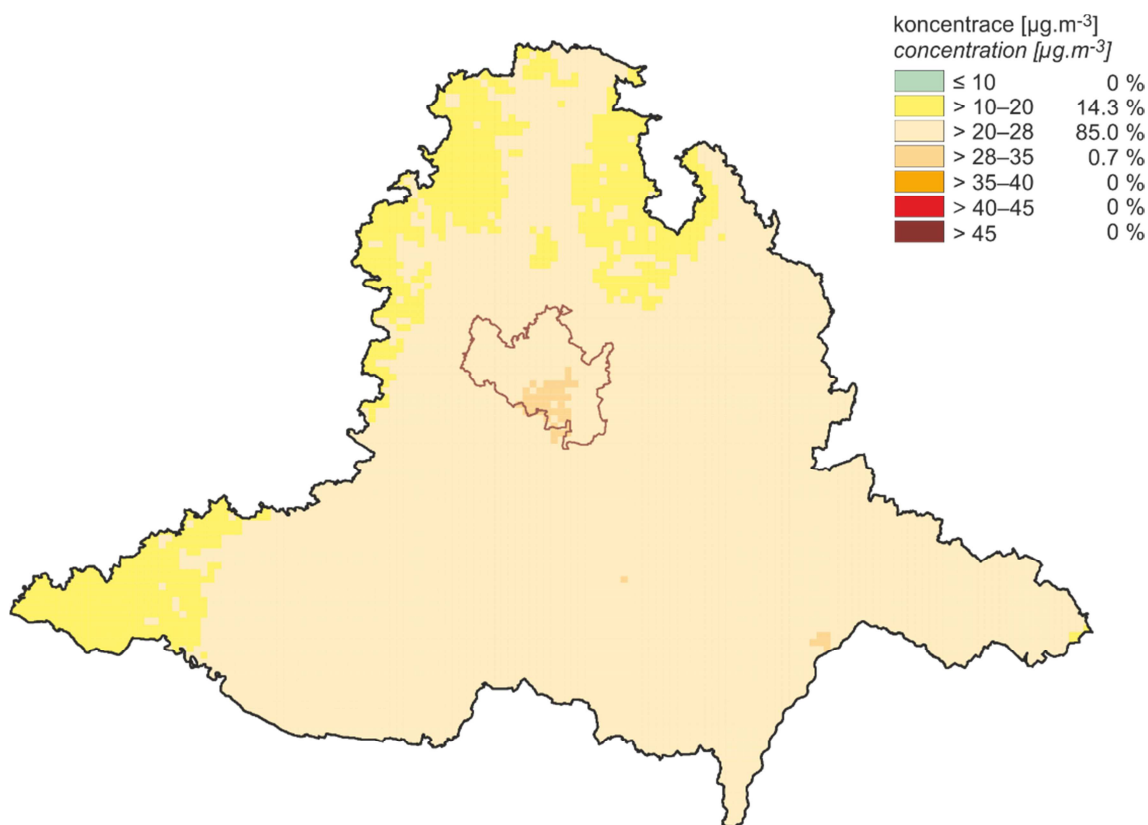
Nejzávažnější zdravotní dopady, tj. kardiovaskulární a respirační účinky a navýšení úmrtnosti, mají jemné a ultra jemné částice s velikostí aerodynamického průměru pod $1\text{ }\mu\text{m}$.

Z důvodu zejména meteorologické odlišnosti jednotlivých let mohou být naměřené koncentrace škodlivin v jednotlivých letech odlišné. Proto dle zákona o ochraně ovzduší, § 11, odst. 5 a 6 připravuje ČHMÚ každoročně pětileté průměry jednotlivých charakteristik a výsledky zveřejňuje na svém portálu. Poslední dostupné pětiletí je 2011 – 2015, proto budou využity výsledky v této studii právě z tohoto pětiletí. Pětiletí 2012 – 2016 bude dostupné na portálu ČHMÚ v druhé polovině roku 2017.

Již z map celé ČR je patrné, že z hlediska dlouhodobých koncentrací suspendovaných částic nejsou v Jihomoravském kraji závažnější problémy.

Z hlediska průměrných ročních koncentrací PM_{10} za období 2011 – 2015 vyplývá, že téměř veškeré území Jihomoravského kraje (99,3 %) leží pod horní mezí pro posuzování ($28\text{ }\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), z toho necelých 15 % leží i pod dolní mezí pro posuzování ($20\text{ }\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Meze pro posuzování vychází z legislativy a určují, zda je nutné v daném regionu škodlivinu měřit, nebo postačuje modelování. Imisní limit pro průměrnou roční koncentraci PM_{10} není dlouhodobě v Jihomoravském kraji překračován (obr. 2.4).

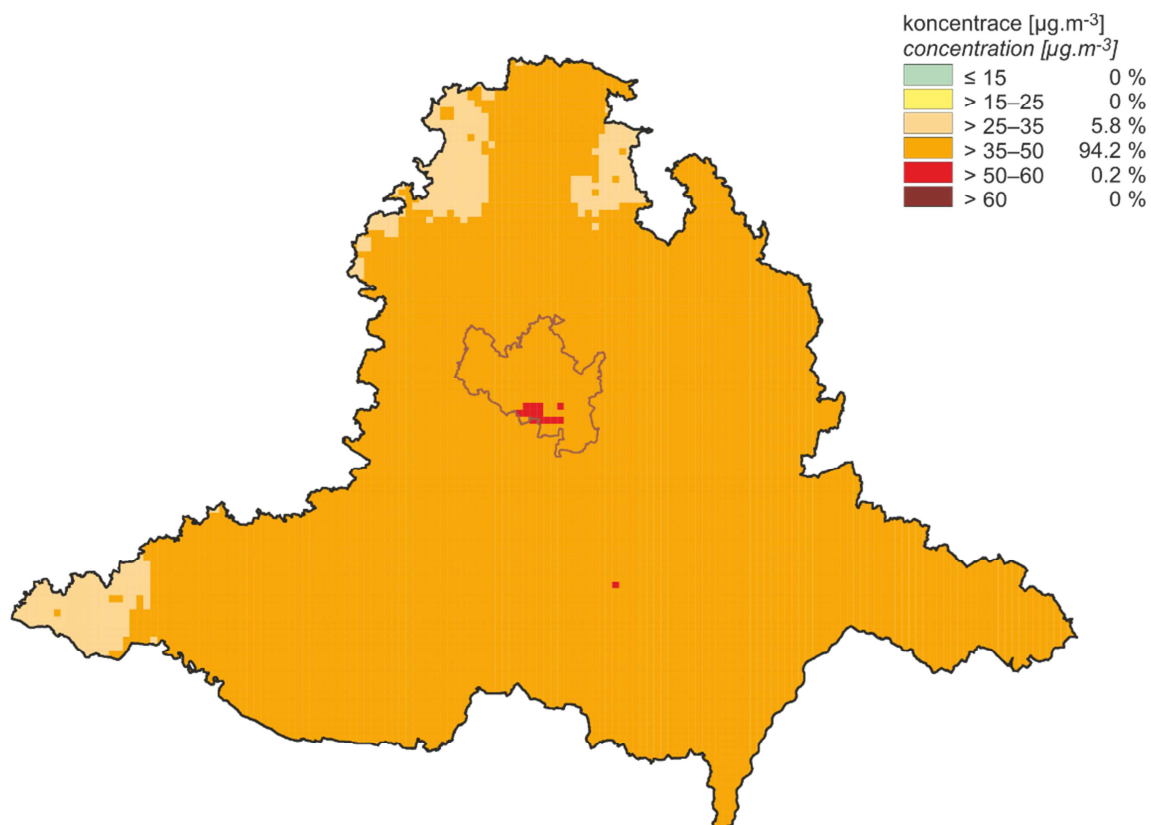
obr. 2.4: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací PM_{10} , Jihomoravský kraj, 2011 – 2015

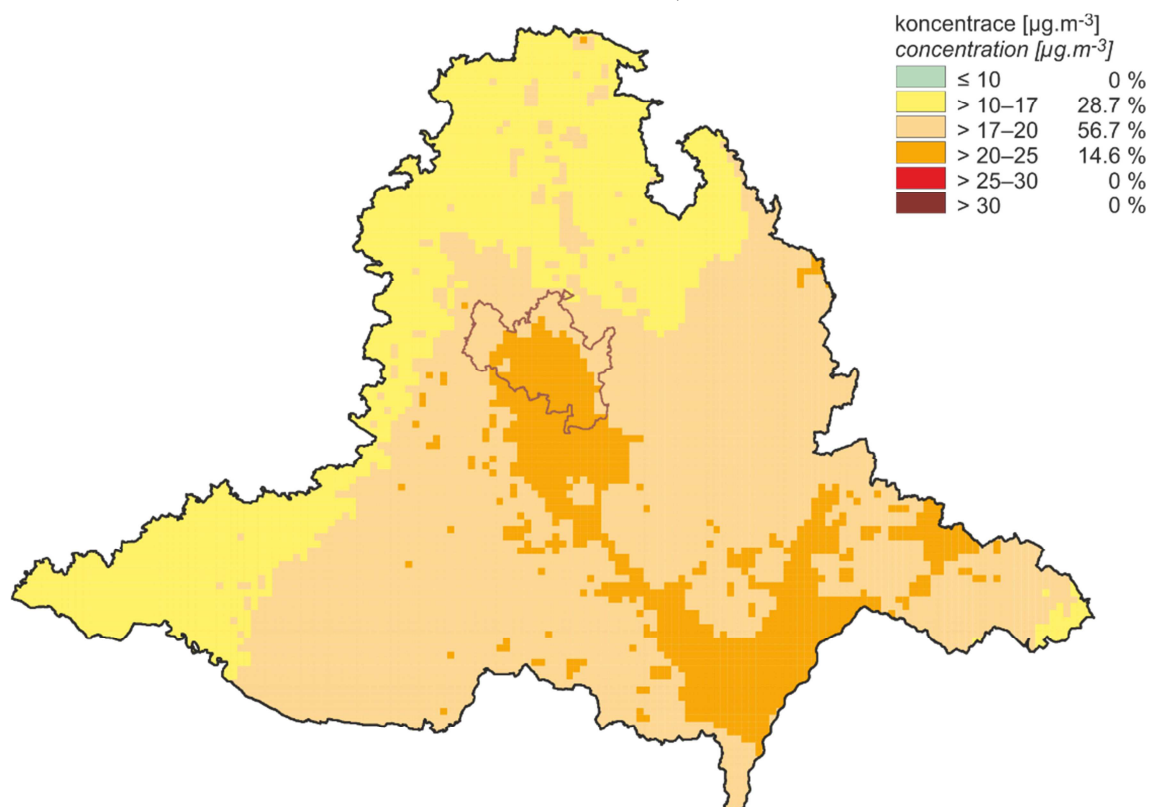
V případě 36. nejvyšší 24hodinové koncentrace leží prakticky celé území kraje nad horní mezí pro posuzování ($35\text{ }\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) ale pod hodnotou imisního limitu ($50\text{ }\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Necelých 6 % území kraje leží pod hodnotou horní meze pro posuzování, pouze 0,2 % území překračuje imisní limit.

Mapa průměrných ročních koncentrací $\text{PM}_{2,5}$ zobrazuje, že necelých 30 % území Jihomoravského kraje leží pod hodnotou horní meze pro posuzování, zbytek kraje leží nad ní. Imisní limit však překročen není. V roce 2020 však dojde ke změně imisního limitu pro $\text{PM}_{2,5}$ na hodnotu $20\text{ }\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. V mapě pětiletí je proto vyznačena i tato hranice. Pokud by byly v roce 2020 měřeny obdobné koncentrace, jako v pětiletí 2011 – 2015, docházelo by na 14,6 % území k překročení tohoto imisního limitu. V rámci ČR by pak plocha narostla z dosavadních 2 % na zhruba 9,5 %, přičemž největší nárůst území s překročením tohoto limitu by zaznamenala Morava.

obr. 2.5: Pětiletý průměr 36. nejvyšších 24hodinových koncentrací PM_{10} , Jihomoravský kraj, 2011 – 2015

obr. 2.6: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací $PM_{2,5}$, Jihomoravský kraj, 2011 – 2015

Vývoj koncentrací suspendovaných částic, 2010 – 2016

V této kapitole jsou vyhodnoceny koncentrace suspendovaných částic PM_{10} a $PM_{2,5}$ ve vztahu k jednotlivým imisním limitům. Zahrnuty jsou stanice státní sítě imisního monitoringu (viz také stanice SSIM), které v období 2010 – 2016 naměřily dostatečný počet dat pro výpočet imisního limitu dle platné legislativy.

Průměrné roční koncentrace PM_{10}

V následující tab. 2.7 jsou uvedeny průměrné roční koncentrace na stanicích automatického imisního monitoringu Jihomoravského kraje, které v daném roce naměřily dostatečný počet dat pro výpočet ročního průměru dle platné legislativy.

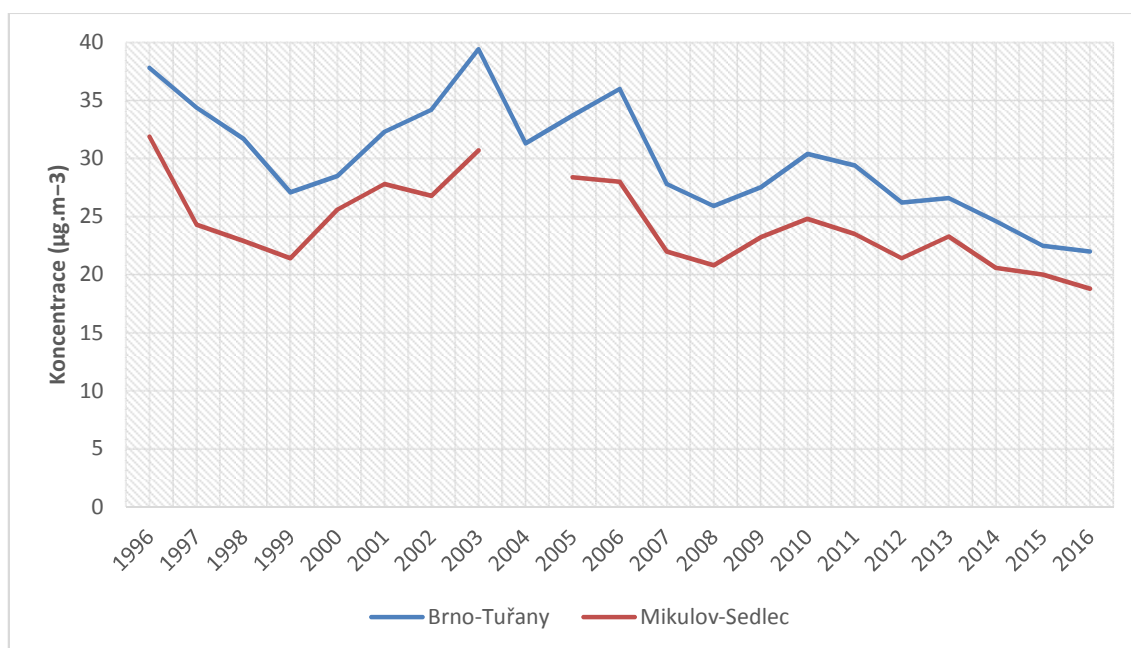
tab. 2.7: Průměrné roční koncentrace PM_{10} ($\mu g \cdot m^{-3}$), Jihomoravský kraj, 2010 – 2016

lokality	Eol	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brno-Dětská nemocnice	B/U/RC					27,1	25,4	24,5
Brno-Arboretum	B/U/RN				30,6	24,4	26,8	24,6
Brno-Lány	B/S/RN	33	35,1	31,2		31,6	26,1	27,1
Brno-Svatoplukova	T/U/R	43,7	39,1	34,7		32,3	30,2	29,1
Brno-Výstaviště	T/U/C	36,2	38,1		29,7	28,8	27,4	24,8
Brno-Zvonařka	T/U/C	35,6	31,3	28,7		32,1	32,1	30,5
Brno-Masná	B/U/CR						24,4	23,3
Brno-Soběšice	B/S/R	22,9	24,1	21,2	21,6	20,5	21,8	21,2
Brno-Kroftova	T/U/R	27,7	29,6		25,3	23,9	25,6	23,9
Brno-Líšeň	B/U/R	27,1	27,3	24,2	22,4	27,7	24,5	21
Brno-Úvoz (hot spot)	T/U/R	34,5	30,7	30,3	27,2	29,1	27,1	23,8
Brno-Tuřany	B/S/R	30,4	29,4	26,2	26,6	24,6	22,5	22
Kuchařovice	B/U/R	24,7	23,6	22,1	22,5	22,6	21,4	19,8
Lovčice	B/R/A-NCI		24,7		25,3		24,5	22,2
Mikulov-Sedlec	B/R/A-REG	24,8	23,5	21,4	23,3	20,6	20	18,8
Sivice	B/R/I-NCI							23,1
Mokrá	B/R/R-NCI							23,2
Vyškov	B/S/RA	24,4	23,1	22			23,2	21
Znojmo	B/S/RN	27,7	26,6	23,8	23,1	23,6	22,4	19,9

Vysvětlivky: Pokud je hodnota vyvedena červeným písmem, došlo v daném roce a na dané lokalitě k překročení imisního limitu. Význam zkratk Eol je uveden v příloze 2 této studie.

Z tabulky je patrné, že k překročení imisního limitu pro průměrnou roční koncentraci PM_{10} došlo pouze jednou v lokalitě Brno-Svatoplukova. U všech lokalit je rovněž v roce 2016 patrný poměrně významný pokles proti roku 2010. Významný vliv na koncentrace mají meteorologické podmínky a dále pak postupné snižování emisí. Dobře je to patrné u stanic, které měří suspendované částice PM_{10} již 20 let – Brno-Tuřany a Mikulov-Sedlec (obr. 2.7).

obr. 2.7: Vývoj průměrných ročních koncentrací PM_{10} na stanicích SSIM Brno-Tuřany a Mikulov-Sedlec, 1996 – 2016

Z grafu na obr. 2.7 je patrné, že až do roku 2000 koncentrace výrazněji klesaly. Bylo to období velkých investic v průmyslu a ekologizace největších zdrojů. Po roce 2000 došlo vlivem významného nárůstu ceny plynu k návratu velké většiny domácností od plynu zpět k pevným palivům. Rok 2003 se pak vyznačoval velmi suchým létem a zimou s nepříznivými rozptylovými podmínkami, koncentrace PM_{10} dosáhly v tomto roce v lokalitě Brno-Tuřany svého maxima, jen těsně nebyla překročena hodnota imisního limitu. Poté se již situace z hlediska lokálních topenišť stabilizovala, průměrné koncentrace PM_{10} nejvíce ovlivňovaly meteorologické podmínky. Ty nejvíce ovlivňují koncentrace PM_{10} v chladné části roku. Zima 2005/2006 s dlouhými epizodami počasí s teplotními inverzemi a nepříznivými rozptylovými podmínkami se podepsala na zvýšených koncentracích PM_{10} . Podobně tomu bylo i v roce 2010, kdy byla nejdelší topná sezóna po roce 2000. Průměrné roční koncentrace však mají neustále klesající trend. V případě lokality Brno-Tuřany tak došlo za posledních 20 let k poklesu průměrných ročních koncentrací z $37,8 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ na $22 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, hodnoty se tedy pohybují zhruba na 58 % hodnot před 20 lety.

Pokles lze sledovat i posledních 7 letech uvedených v tab. 2.7. Průměrné roční koncentrace PM_{10} na stanici Brno-Svatoplukova se v roce 2016 pohybuje na zhruba 67 % hodnot v roce 2010, Brno-Úvoz na zhruba 69 %. Brno-Zvonařka poklesla koncentracemi PM_{10} na zhruba 86 % hodnot v roce 2010, a to přesto, že je v současnosti významně ovlivněna stavbou trafostanice pro jižní centrum. Lokalita Brno-Soběšice, která je z hlediska Brna nejčistší, poklesla pouze na cca 93 % hodnot v roce 2010. Regionální pozadová lokalita Mikulov – Sedlec, která je brána jako neovlivněná stanice popisující neovlivněné pozadí koncentrací v Jihomoravském kraji pak proti roku 2010 poklesla na 76 % hodnot koncentrací PM_{10} .

Neovlivněná stanice Mikulov – Sedlec naměřila v roce 2016 průměrnou roční koncentraci PM_{10} $18,8 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Lze tedy konstatovat, že se jedná o hodnotu lokálně neovlivněného pozadí Jihomoravského kraje. Nejzatíženější dopravní lokality Brno-Zvonařka a Brno-Svatoplukova naměřily v roce 2016 hodnoty $29,1 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ resp. $30,5 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. **Hodnota regionálního pozadí v těchto nejzatíženějších lokalitách tvoří 62 resp. 64 % průměrné roční koncentrace PM_{10} .** Veškeré městské zatížení (život obyvatel, doprava, průmysl, lokální topeniště) tak tvoří 10 – 11 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, což je zhruba 36 – 38 %.

I v průměrných ročních koncentracích se může odrazit vliv lokálních topenišť, která jsou „v provozu“ pouze v chladné části roku. V roce 2016 naměřila obec Lovčice (800 obyvatel, lokální topeniště) vyšší

průměrnou roční koncentraci PM_{10} , než např. lokalita Brno-Líšeň. Stanice leží v areálu ZŠ Horníkova s výhledem na Brno, zhruba 60 m od stanice vede ulice Jedovnická (11 tis vozidel denně). Nižší hodnotu, než stanice Lovčice, naměřily i další brněnské lokality (Brno-Soběšice, Brno-Tuřany), jen mírně vyšší hodnoty (do $3 \mu g \cdot m^{-3}$) pak měřily i lokality v centru Brna (Brno-Masná, Brno-Úvoz, Brno-Kroftova, Brno-Dětská nemocnice, Brno-Arboretum a Brno-Výstaviště).

Z dopravních stanic postavených v blízkosti městského okruhu (Brno-Výstaviště, Brno-Zvonařka a Brno-Svatoplukova) jsou v případě lokality Brno-Výstaviště měřeny výrazně nižší průměrné roční koncentrace PM_{10} než v případě zbylých dvou lokalit, a to přesto, že všechny stojí v rovném terénu a v jejich blízkosti po VMO projíždí přibližně stejný počet vozidel. Významný rozdíl je v tom, že v blízkosti lokality Výstaviště je mimoúrovňové křížení, které zajišťuje poměrně plynulý provoz v lokalitě. Kolony kvůli snížení počtu pruhů do Pisárecké ulice zpravidla až ke stanici nedosahují. Naproti tomu v případě zbylých lokalit jsou v blízkosti rušné křižovatky. Provoz v blízkosti není plynulý, výrazně tak rostou emise z otěrů (vozovky, brzdového obložení, pneumatik). Rovněž stání na volnoběh a neustálé rozjíždění zvyšuje emise z výfuků vozidel (International, 2006).

Vzhledem k tomu, že by grafické znázornění všech stanic nebylo přehledné, byly stanice seskupeny podle typu stanice (dopravní / pozadová) a pozadové stanice byly dále rozděleny podle typu zóny na městské, předměstské a venkovské (tab. 2.8).

tab. 2.8: Rozdělení stanic státní sítě imisního monitoringu dle typu lokality

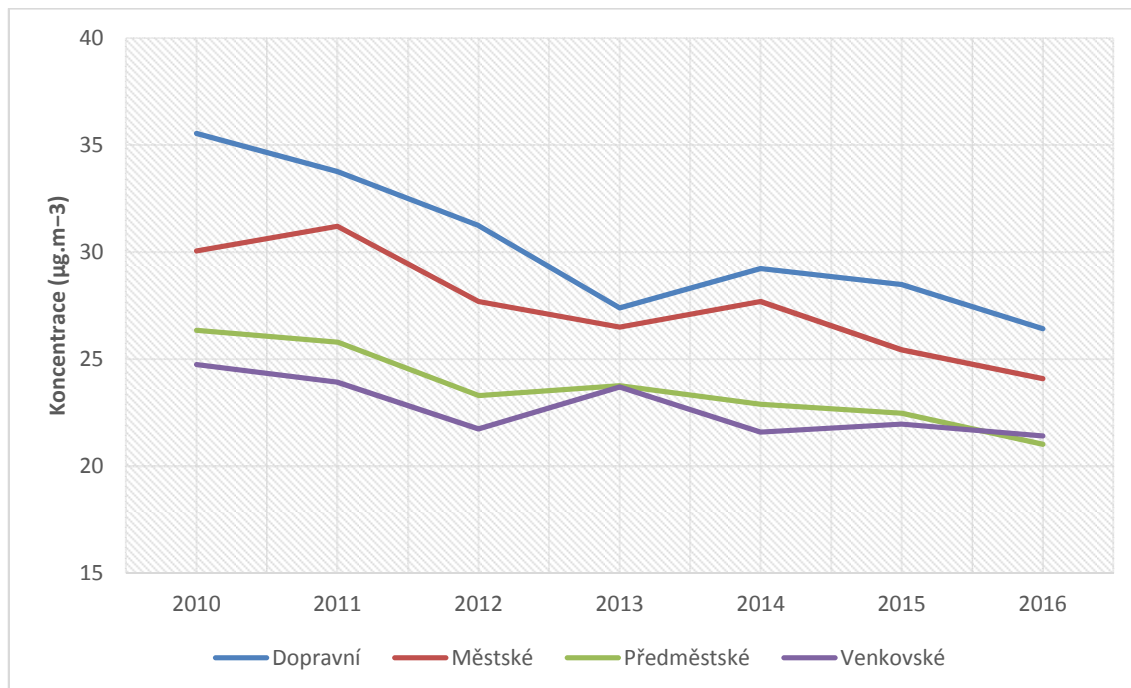
typ lokality	stanice
dopravní lokality	Brno-Svatoplukova, Brno-Výstaviště, Brno-Zvonařka, Brno-Kroftova, Brno-Úvoz (hot-spot)
městské pozadové lokality	Brno-Dětská nemocnice, Brno-Arboretum, Brno-Lány, Brno-Masná, Brno-Líšeň
předměstské pozadové lokality	Brno-Soběšice, Brno-Tuřany, Vyškov, Znojmo
venkovské lokality	Kuchařovice, Lovčice, Mikulov-Sedlec, Sívce, Mokrá

V dalším textu a zejména v grafech bude používáno pro jednotlivé typy lokalit zkráceného termínu „dopravní“, „městské“, „předměstské“ a „venkovské“.

Pro tyto typy lokalit pak byly vypočteny průměrné hodnoty za uvedený rok (tab. 2.9 a obr. 2.8).

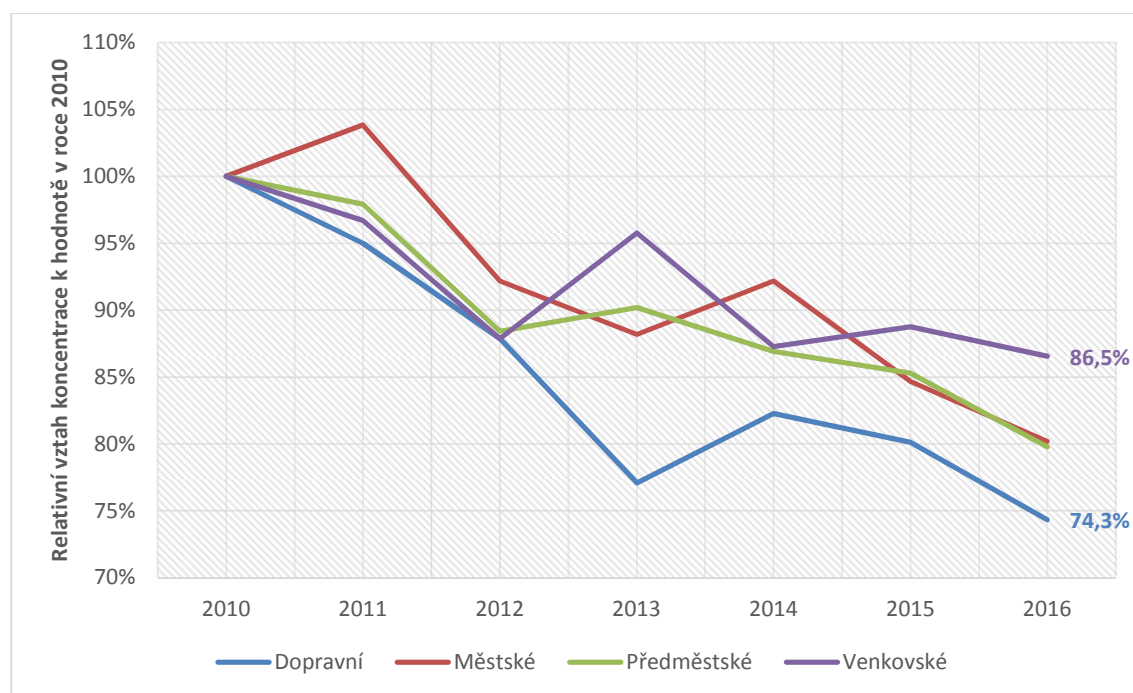
tab. 2.9: Průměrné roční koncentrace PM_{10} na jednotlivých typech lokalit (průměr)

typ lokality	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
dopravní lokality	35,5	33,8	31,2	27,4	29,2	28,5	26,4
městské lokality	30,1	31,2	27,7	26,5	27,7	25,4	24,1
předměstské lokality	26,4	25,8	23,3	23,8	22,9	22,5	21,0
venkovské lokality	24,8	23,9	21,8	23,7	21,6	22,0	21,4

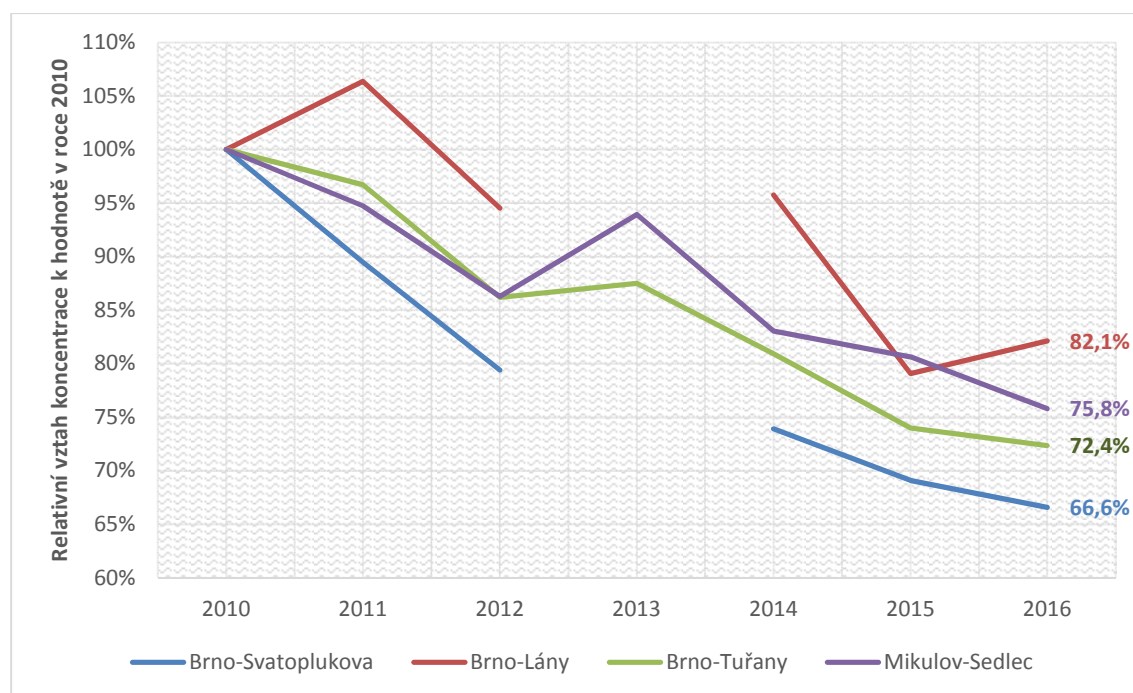
obr. 2.8: Průměrné roční koncentrace PM_{10} na jednotlivých typech lokalit (průměr)

Z grafu na obr. 2.8 je patrné, že všechny typy lokalit mají klesající trend. Nejvýraznější pokles zaznamenaly dopravní lokality, když se v roce 2016 pohybovaly na zhruba 74 % koncentrací v roce 2010. Naopak nejnižší pokles zaznamenaly venkovské lokality. Avšak vzhledem k tomu, že ne všechny lokality dosáhly ve všech letech ročního průměru, mohly být zprůměrované hodnoty dle typů lokalit ovlivněny počtem hodnot vstupujícím do průměrování. Proto byly vybrány 4 lokality (od každého typu lokality jeden zástupce), který bude daný typ zastupovat. Z dopravních lokalit byla vybrána lokalita s dlouhodobě nejvyššími koncentracemi škodlivin **Brno-Svatoplukova**, z městských pozadových lokalit **Brno-Lány**, z předměstských lokalit **Brno-Tuřany** a z venkovských pak regionální pozadová stanice **Mikulov – Sedlec**. Celkový přehled měřených charakteristik u vybraných lokalit je uveden v příloze 3. Relativní srovnání průměrných ročních koncentrací těchto čtyř stanic ve vztahu k hodnotám naměřeným v roce 2010 uvádí graf na obr. 2.10.

obr. 2.9: Relativní vyjádření průměrných ročních koncentrací PM_{10} ve vztahu k roku 2010 na jednotlivých typech stanic, rok 2010 = 100 %

obr. 2.10: Relativní vyjádření průměrných ročních koncentrací PM_{10} ve vztahu k roku 2010 na vybraných stanicích SSIM, rok 2010 = 100 %

Z grafu je patrné, že nejvyšší pokles koncentrací byl zaznamenán na dopravní lokalitě Brno-Svatoplukova. Velmi podobný trend mají venkovská lokalita Mikulov – Sedlec a předměstská lokalita Brno-Tuřany. Trochu nevypočítavý chod pak má lokalita Brno-Lány, kde dochází asi k největší oscilaci koncentrací. Stanice Brno-Svatoplukova a Brno-Lány nemají v roce 2013 platný roční průměr – prachoměry byly posílány na kalibraci k výrobci do Německa, což znamenalo výpadek dat delší, než povoluje platná legislativa.

24hodinové koncentrace PM_{10} a vztah k imisnímu limitu**24hodinové koncentrace PM_{10}**

Do hodnocení denních koncentrací byl použit i rok 2013 ze stanic Brno-Svatoplukova a Brno-Lány, přestože nebylo dosaženo dostatečného počtu dat pro výpočet průměrné roční koncentrace PM_{10} dle platné legislativy. Důvodem nedostatku dat byly kalibrace přístroje u výrobce v Německu. Ta probíhala správně v letních měsících (viz výtěžnost dat v celkovém přehledu vybraných stanic znázorněné červenou barvou na modré časové ose, příloha 3), tudíž charakteristika dnů s nejvyššími koncentracemi nebyla ovlivněna – dny s překročenou hodnotou imisního limitu pro 24hodinovou koncentraci PM_{10} se vyskytují takřka výhradně v chladné části roku.

Statistické zpracování 24hodinových koncentrací PM_{10} na jednotlivých lokalitách zobrazuje krabicový graf. Je na něm zobrazen medián, 25. až 75. percentil (box neboli krabice) a 5. až 95. percentil (whisker neboli vous). Zpracování je provedeno pro celé období 2010 – 2016 (až 2557 hodnot).

Z grafu je patrné, že z hlediska mediánu 24hodinových koncentrací dosahuje nejvyšších hodnot lokalita Brno-Svatoplukova ($31 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Hodnoty mediánu v lokalitách Brno-Zvonařka a Brno-Výstaviště jsou již významně nižší ($28 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Nejnižší hodnoty pak dosahuje medián v lokalitě Mikulov – Sedlec ($17,8 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Velmi nízké hodnoty mediánu 24hodinových koncentrací PM_{10} dále vykazují lokality Brno-Soběšice ($18 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), Vyškov ($18 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), či lokalita Sívce umístěná v areálu Cementárny Mokrá ($18,1 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, pouze 2 roky dat).

Ze srovnání mediánů 24hodinových koncentrací PM_{10} také vyplývá, že medián koncentrací neovlivněné stanice Mikulov – Sedlec, reprezentující regionální pozadí Jihomoravského kraje, tvoří necelých 60 % mediánu denních koncentrací stanice Brno-Svatoplukova, v případě stanic Brno-Zvonařka či Brno-Výstaviště je to ještě více. Veškeré městské zatížení (život obyvatel, doprava, průmysl, lokální topeniště) tak tvoří z hlediska mediánu 24hodinových koncentrací PM_{10} 10 – 13 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, což je zhruba 36 – 42 %.

Z grafu je rovněž patrné, že 75. percentil 24hodinových koncentrací PM_{10} v období 2010 – 2016 (75 % všech naměřených dat) se pohybuje do 45 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (Brno-Svatoplukova), resp. 42,7 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (Brno-Zvonařka). V případě ostatních lokalit je již 75. percentil 24hodinových koncentrací nižší než 40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Nejnižší hodnota 75. percentilu je měřeno opět v regionální pozadové lokalitě Mikulov – Sedlec a má hodnotu 27,2 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (60 % hodnoty stanice Brno-Svatoplukova).

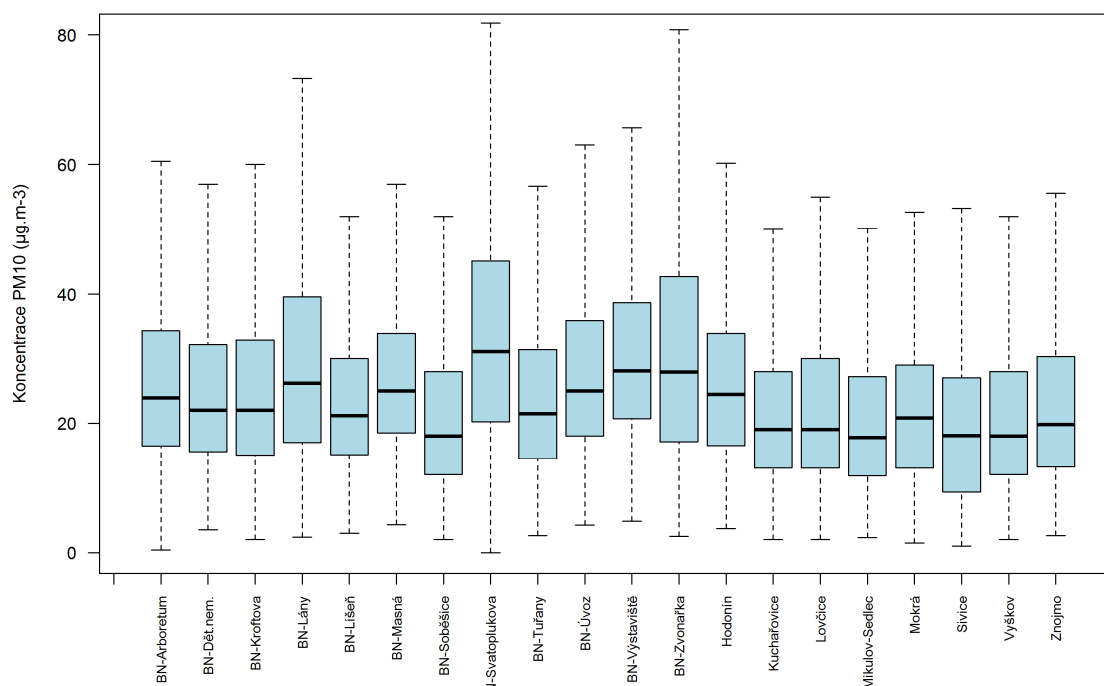
Whisker (vous), reprezentující 95. percentil (95 % naměřených 24hodinových průměrů za období 2010 – 2016) mírně přesahuje 80 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ pouze v lokalitách Brno-Svatoplukova a Brno-Zvonařka (81,8 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ resp. 80,8 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Z uvedeného vyplývá, že v těchto lokalitách bylo za období 2010 – 2016 naměřeno 5 % dní s koncentracemi vyššími než 80 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Vyšší 95. percentil je měřen ještě v lokalitě Brno-Lány (73,3 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), u všech ostatních lokalit je již tato charakteristika výrazně nižší, pohybující se v okolí 60 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Nejnižší hodnota (50 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) je měřena v lokalitách Mikulov – Sedlec a Kuchařovice.

Krabicové grafy se statistickým zpracováním 24hodinových koncentrací PM_{10} byly zpracovány i pro jednotlivé typy lokalit (dopravní, městské, předměstské a venkovské, viz předchozí kapitola) a dále také pro vybrané lokality (Brno-Svatoplukova, Brno-Lány, Brno-Tuřany, Mikulov-Sedlec – viz předchozí kapitola). Grafy byly navíc rozděleny dle kalendářních roků.

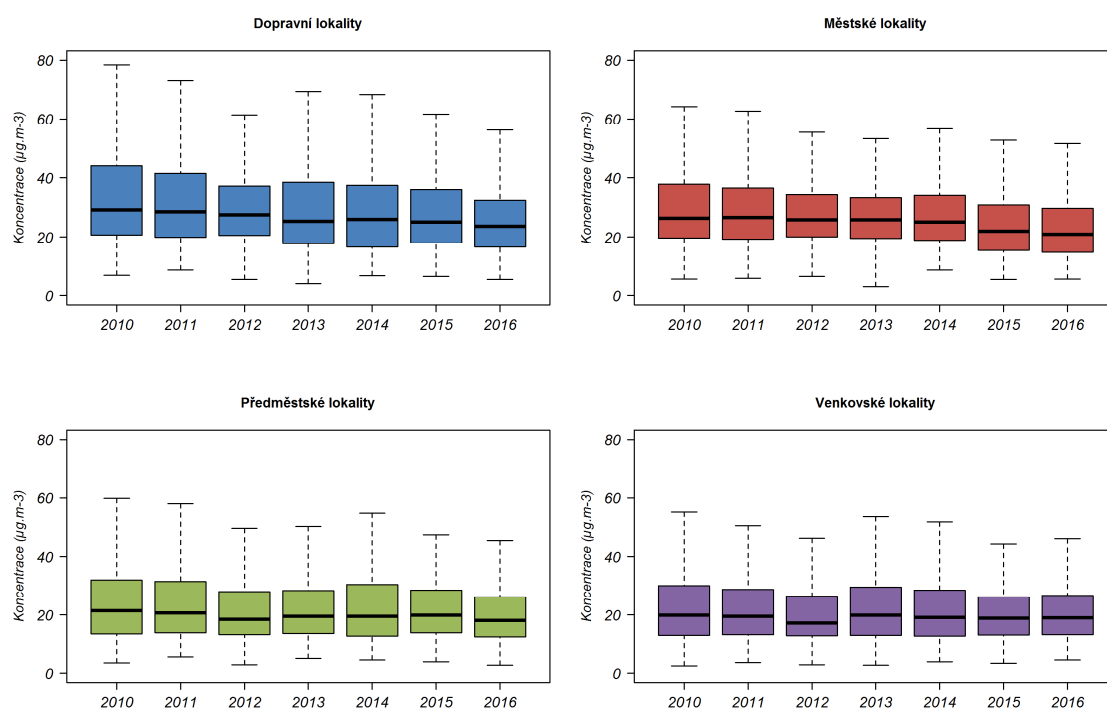
Ze všech grafů je patrný klesající trend koncentrací ve všech statistických ukazatelích, souvislý trend je mírně narušen rokem 2013, ve kterém proti roku 2012 koncentrace mírně vzrostly. Zřetelnější sestupný trend je u dopravních a městských lokalit. Nejlépe je vidět na stanici Brno-Svatoplukova, kde došlo k poklesu mediánu hodnot 24hodinových koncentrací PM_{10} z 38 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ na 26,6 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (pokles na 70 % hodnot v roce 2010). Obdobně v Brně – Tuřanech došlo k poklesu z 24 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ na 17,65 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (pokles na 74 %). V případě lokality Mikulov – Sedlec došlo k poklesu z 19,9 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ na 15,8 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (pokles na 80 %). K nejnižšímu poklesu došlo v lokalitě Brno-Lány, z 27,1 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ na 23,7 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (pokles na 87 %).

Krabicový graf pak zobrazuje statistické zpracování výskytu 24hodinových koncentrací PM_{10} v jednotlivých měsících za období 2010 – 2016. Z obrázku je patrné, že na všech typech lokalit jsou nejvyšší koncentrace měřeny v zimních měsících, naopak v letních jsou nejnižší.

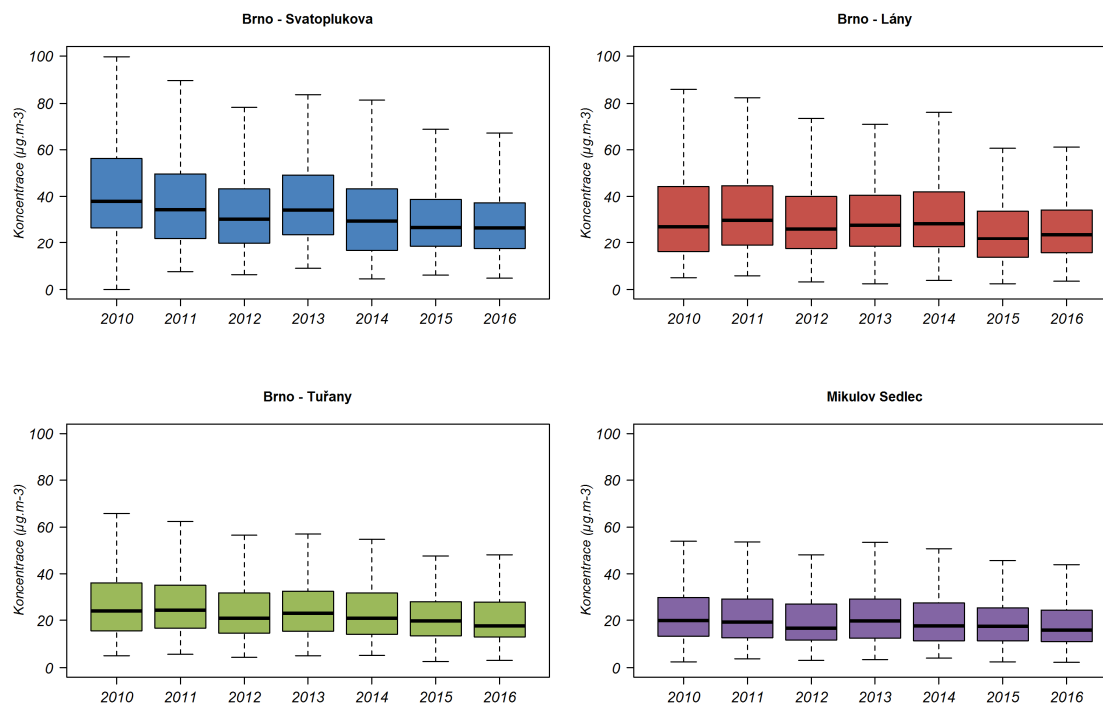
obr. 2.11: Statistické zpracování 24hodinových koncentrací PM_{10} na jednotlivých stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)

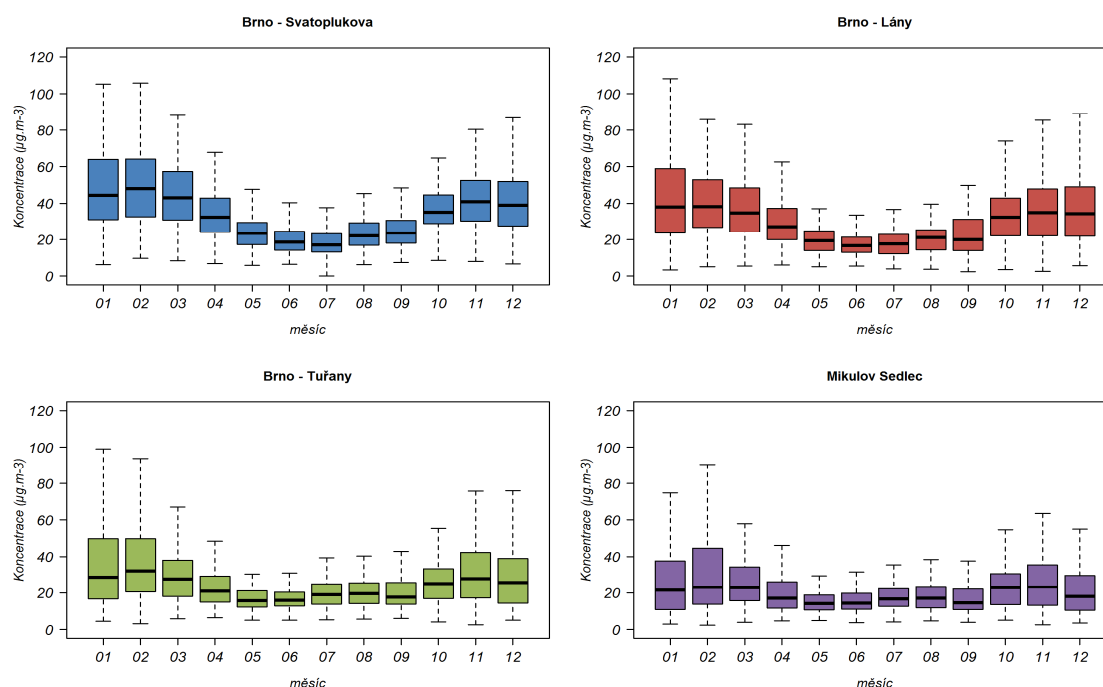
obr. 2.12: Statistické zpracování 24hodinových koncentrací PM_{10} na jednotlivých typech stanic SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých roků, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)

obr. 2.13: Statistické zpracování 24hodinových koncentrací PM_{10} na vybraných stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých roků, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)

obr. 2.14: Statistické zpracování 24hodinových koncentrací PM_{10} na vybraných stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých měsíců, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)

Vztah 24hodinových koncentrací k imisnímu limitu

V případě denního imisního limitu pro PM_{10} je sledována 36. nejvyšší průměrná denní koncentrace (imisní limit má hodnotu $50 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), nebo počet dní s průměrnými denními koncentracemi $PM_{10} > 50 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ za kalendářní rok (legislativa povoluje nejvýše 35).

tab. 2.10: 36. nejvyšší 24hodinová koncentrace PM_{10} ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), Jihomoravský kraj, 2010 – 2016

lokality	Eol	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brno-Dětská nemocnice	B/U/RC					47,9	41,8	45,4
Brno-Arboretum	B/U/RN				49,4	43,6	45,4	43,7
Brno-Lány	B/S/RN	60,4	67,5	53,5	52,1	54,1	47,3	49,7
Brno-Svatoplukova	T/U/R	73,2	71,9	58,2	60,7	57,4	49,5	51,7
Brno-Výstaviště	T/U/C	60,2	62,8	50,6	46,2	49,6	46,1	41,3
Brno-Zvonařka	T/U/C	67,3	61,8	54,7	62,5	55,8	54,3	51,6
Brno-Masná	B/U/CR						39,6	41,6
Brno-Soběšice	B/S/R	44	48	38	37	38	37	37
Brno-Kroftova	T/U/R	53	56	46	45	45	43	45
Brno-Líšeň	B/U/R							35,5
Brno-Úvoz (hot spot)	T/U/R	57	56	50	45	48	43,8	41,3
Brno-Tuřany	B/S/R	56,4	56,5	47,5	47,2	44	38	40,6
Kuchařovice	B/U/R	47	46	39	42	42	34	34
Lovčice	B/R/A-NCI	50	45	29	45	37	44	43
Mikulov-Sedlec	B/R/A-REG	47,4	45,2	40,7	42,1	37,6	37,1	34,7
Sivice	B/R/I-NCI						33,1	39,5
Mokrá	B/R/R-NCI						35,7	43,1
Vyškov	B/S/RA	50	50	41	43	39	40	39
Znojmo	B/S/RN	55,4	51,9	43,3	42,4	43,9	39,6	36,5

Vysvětlivky: Pokud je hodnota vyvedena červeným písmem, došlo v daném roce a na dané lokalitě k překročení imisního limitu. Význam zkratk Eol je uveden v příloze 2 této studie.

Podobně jako v případě průměrné roční koncentrace PM_{10} , i v případě denních koncentrací, resp. počtu dní s překročenou hodnotou imisního limitu pro 24hodinovou koncentraci PM_{10} je patrný klesající trend od roku 2010 k roku 2016. Dlouhodobější překračování imisního limitu lze pozorovat především u nejzátíženějších dopravních stanic Brno-Svatoplukova a Brno-Zvonařka, avšak významné je také překračování imisního limitu v lokalitě Brno-Lány. V případě dalších lokalit hraje významnou roli meteorologická situace v chladné části roku, zejména pak dny s teplotní inverzí, nízké teploty, délka topné sezóny. Ve sledovaném období se délkou topné sezóny vymykal rok 2010, v roce 2011 pak byly v zimě zaznamenány delší epizody s inverzním charakterem počasí a teplotními inverzemi. To se odrazilo na překročení imisního limitu i na některých dalších lokalitách, jako jsou Brno-Kroftova, Brno-Tuřany či Znojmo. Na venkovských lokalitách k překročení imisního limitu nedochází, podobně jsou na tom i některé předměstské lokality, jako je Vyškov či Brno-Soběšice.

tab. 2.11: Počet dní s překročenou hodnotou imisního limitu pro 24hodinovou koncentraci PM_{10} , Jihomoravský kraj, 2010 – 2016

lokality	Eol	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brno-Dětská nemocnice	B/U/RC					26	21	25

lokalita	Eol	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brno-Arboretum	B/U/RN				34	20	25	20
Brno-Lány	B/S/RN	64	65	45	41	51	33	30
Brno-Svatoplukova	T/U/R	104	85	56	72	62	32	38
Brno-Výstaviště	T/U/C	68	61	37	26	34	23	18
Brno-Zvonařka	T/U/C	75	59	44	69	54	46	40
Brno-Masná	B/U/CR						13	15
Brno-Soběšice	B/S/R	24	31	17	12	12	10	12
Brno-Kroftova	T/U/R	45	43	26	22	18	16	23
Brno-Líšeň	B/U/R							8
Brno-Úvoz (hot spot)	T/U/R	59	45	33	19	31	19	13
Brno-Tuřany	B/S/R	51	46	29	32	19	12	17
Kuchařovice	B/U/R	26	29	17	17	17	7	3
Lovčice	B/R/A-NCI	34	29	8	24	16	18	24
Mikulov-Sedlec	B/R/A-REG	31	29	18	20	12	8	3
Sivice	B/R/I-NCI						8	13
Mokrá	B/R/R-NCI						10	20
Vyškov	B/S/RA	35	34	23	23	13	12	15
Znojmo	B/S/RN	48	40	22	22	21	13	9

Vysvětlivky: Pokud je hodnota vyvedena červeným písmem, došlo v daném roce a na dané lokalitě k překročení imisního limitu. Význam zkratk Eol je uveden v příloze 2 této studie.

Kromě samotného počtu dní s překročením hodnoty imisního limitu za kalendářní rok je důležitá i distribuce těchto dní v jednotlivých měsících.

Již při pohledu na statistiku počtu dní s překročenou hodnotou imisního limitu pro 24hodinovou koncentraci PM_{10} dle jednotlivých měsíců a typu stanic je patrné, že od května do září k překračování nedochází. V dubnu jsou zaznamenána překročení na městských a dopravních lokalitách, ovšem pouze v malé míře. Ovšem většina všech překročení hodnoty imisního limitu pro 24hodinovou koncentraci PM_{10} je zaznamenána v chladné části roku. Tato rozpolcenost je způsobena zejména dvěma faktory. Prvním jsou **lokální topeniště** – vytápění domácností. Tyto zdroje jsou v provozu pouze v chladné části roku a plošně zvedají koncentrace PM_{10} a $PM_{2,5}$ v ovzduší. Dle emisní bilance Jihomoravského kraje jsou v topné sezóně lokální topeniště nejvýznamnějším zdrojem PM v ovzduší, obdobně je tomu v celé ČR. Druhým významným faktorem jsou **meteorologické podmínky**. Chladná část roku je náchylnější k teplotním inverzím, a tedy ke zhoršeným rozptylovým podmínkám. Velmi nízké teploty pak vedou k intenzivnějšímu topení, a tudíž posilování prvního faktoru – lokálních topenišť. **Počet překročení hodnoty imisního limitu pro 24hodinovou koncentraci PM_{10} v jednotlivých letech velmi závisí na meteorologických podmínkách a v návaznosti na ně se může rok od roku významně lišit.**

Průměrná roční koncentrace $PM_{2,5}$

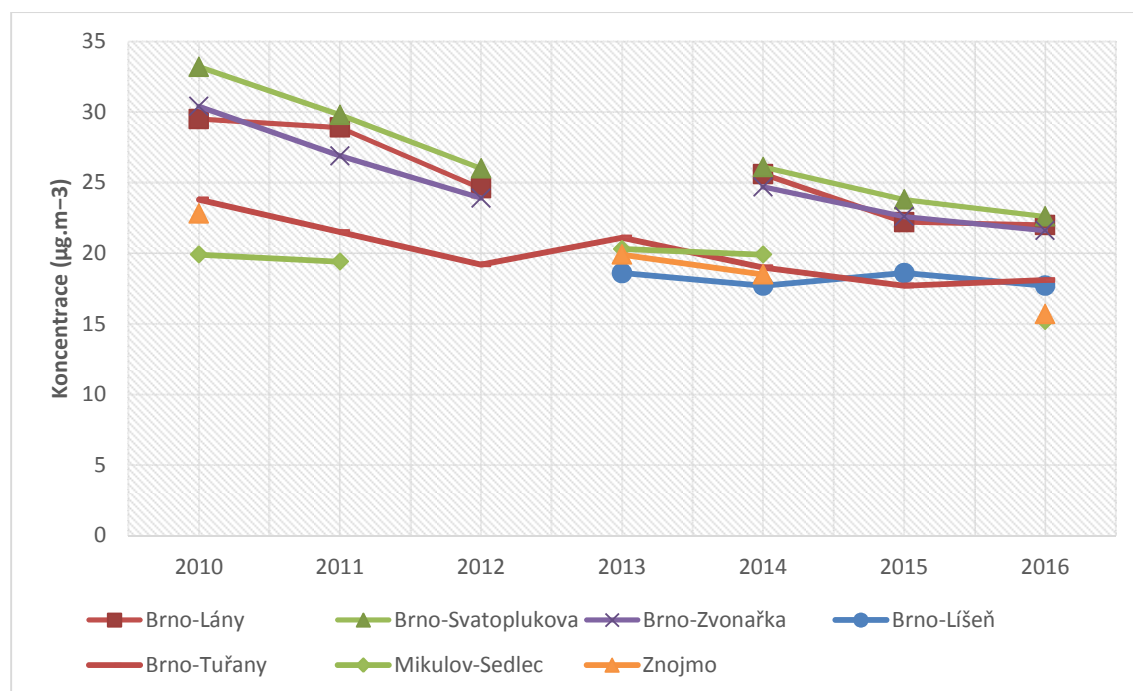
Jemnější frakci suspendovaných částic $PM_{2,5}$ měří menší počet stanic než PM_{10} . V roce 2015 se díky inovaci SSIM podařilo v Jihomoravském kraji počet těchto stanic navýšit, roční průměry na těchto stanicích však bylo možné vypočítat až od roku 2016. Imisní limit pro tuto škodlivinu je v platnosti od roku 2012 a to na úrovni 25 g/m^3 . Nově bude o roku 2020 tento imisní limit zpřísněn na hodnotu 20 µg/m^3 . Tato změna bude znamenat významný vliv na rozsah území s překročenými imisními limity. Tato změna je pak promítnuta do nově vytvářených ÚAP. Přehled průměrných ročních koncentrací $PM_{2,5}$ uvádí následující tab. 2.12.

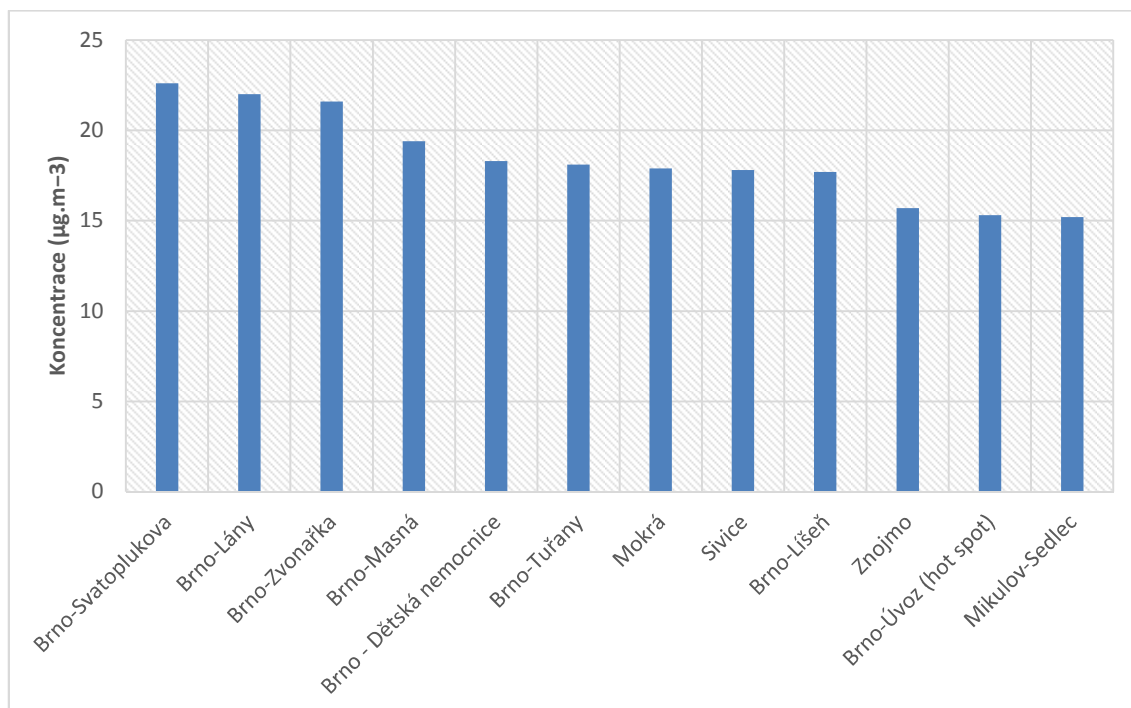
tab. 2.12: Průměrná roční koncentrace $PM_{2,5}$, Jihomoravský kraj, 2010 – 2016

lokalita	Eol	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brno-Dětská nemocnice	B/U/RC							18,3
Brno-Lány	B/S/RN	29,5	28,9	24,6		25,6	22,2	22
Brno-Svatoplukova	T/U/R	33,2	29,8	26		26,1	23,8	22,6
Brno-Zvonařka	T/U/C	30,4	26,9	23,9		24,7	22,6	21,6
Brno-Masná	B/U/CR						19,4	19,4
Brno-Líšeň	B/U/R				18,6	17,7	18,6	17,7
Brno-Úvoz (hot spot)	T/U/R							15,3
Brno-Tuřany	B/S/R	23,8	21,5	19,2	21,1	19	17,7	18,1
Mikulov-Sedlec	B/R/A-REG	19,9	19,4		20,3	19,9		15,2
Sivice	B/R/I-NCI							17,8
Mokrá	B/R/R-NCI							17,9
Znojmo	B/S/RN	22,8			19,9	18,5		15,7

Vysvětlivky: Pokud je hodnota vyvedena červeným písmem, došlo v daném roce a na dané lokalitě k překročení imisního limitu.

Vzhledem k tomu, že lokalit s delší řadou průměrných ročních koncentrací $PM_{2,5}$ není tolik jako v případě PM_{10} , jsou v následujícím grafu uvedeny jednotlivě. Zvláště je pak graficky znázorněn rok 2016, kdy již bylo měřících lokalit podstatně více.

obr. 2.15: Vývoj průměrných ročních koncentrací $PM_{2,5}$ v Jihomoravském kraji, 2010 – 2016

obr. 2.16: Průměrné roční koncentrace $PM_{2,5}$ v roce 2016 na stanicích SSIM v Jihomoravském kraji

Z grafu je patrný pokles průměrných ročních koncentrací $PM_{2,5}$ na všech lokalitách, obdobně jako v případě průměrných ročních koncentrací PM_{10} . Důvodem jsou především velmi dobré meteorologické a rozptylové podmínky v posledních letech, ale také postupné snižování emisí. Největší pokles proti roku 2010 zaznamenala lokalita Brno-Svatoplukova (pokles na 68 %) a Znojmo (pokles na 69 %). Nejnížší pokles pak zaznamenaly lokality Mikulov – Sedlec (pokles na 76,4 %) a Brno-Tuřany (pokles na 76 %).

Statistiku 24hodinových koncentrací $PM_{2,5}$ v jednotlivých letech na vybraných stanicích SSIM zobrazuje krabicový graf. Z grafu vyplývá, že medián 24hodinových koncentrací $PM_{2,5}$ poklesl v případě stanice Brno-Svatoplukova z $27,6 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ na $20 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, proti roku 2010 poklesla hodnota mediánu na 72,5 %. V případě lokality Brno-Lány došlo k poklesu mediánu 24hodinových koncentrací $PM_{2,5}$ z $22,7 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ na $19,1 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (pokles na 84 %), v případě stanice Brno-Tuřany došlo k poklesu hodnoty mediánu z $17,6 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ na $14,4 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (82 %) a na stanici Mikulov – Sedlec došlo k poklesu hodnoty mediánu z $14,4 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ na $12,3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (85 %).

Z uvedeného tedy vyplývá, že nejvýznamnější pokles mediánu 24hodinových průměrných koncentrací $PM_{2,5}$ zaznamenala dopravní lokalita Brno-Svatoplukova, kde došlo proti roku 2010 k poklesu o 27 %. V případě všech pozadových stanic došlo k poklesu pouze o 15 – 18 %. Významnější pokles na dopravní lokalitě může být způsoben snížením emisí v dopravě – např. postupnou obměnou vozového parku nebo dopravní opatření v blízkosti stanice zvyšující plynulost dopravy (zákazy odbočení v křižovatkách atp.).

Oxid dusičitý NO_2

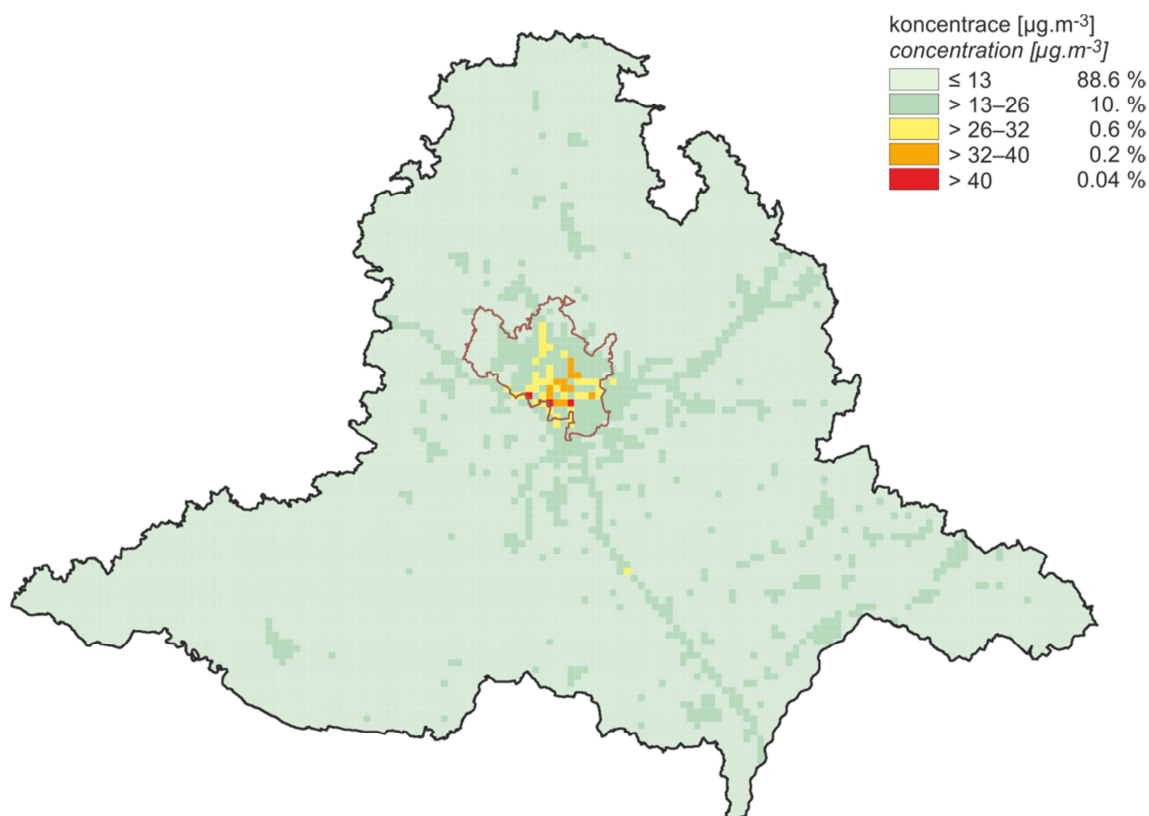
Oxidy dusíku jsou v Jihomoravském kraji, obdobně jako v celé ČR, emitovány zejména z dopravy (mobilních zdrojů REZZO 4, 75 %). Dalším relevantním zdrojem emisí jsou rovněž zvláště velké a velké zdroje (REZZO 1, 19 %). Při sledování a hodnocení kvality venkovního ovzduší se pod termínem oxidy dusíku NO_x rozumí směs oxidu dusnatého NO a oxidu dusičitého NO_2 . Imisní limit pro ochranu zdraví lidí je stanoven pro NO_2 , limit pro ochranu ekosystémů a vegetace je stanoven pro NO_x .

Z důvodu zejména meteorologické odlišnosti jednotlivých let mohou být naměřené koncentrace škodlivin v jednotlivých letech odlišné. Proto dle zákona o ochraně ovzduší, § 11, odst. 5 a 6 připravuje ČHMÚ každoročně pětileté průměry jednotlivých charakteristik a výsledky zveřejňuje na svém portálu

(ČHMÚ, Pětileté průměrné koncentrace podle zákona o ochraně ovzduší 201/2012 Sb., §11, odst. 5 a 6., 2016). Poslední dostupné pětiletí je 2011 – 2015, proto budou využity výsledky v této studii právě z tohoto pětiletí. Pětiletí 2012 – 2016 bude dostupné na portálu ČHMÚ v druhé polovině roku 2017.

Z hlediska průměrných ročních koncentrací NO_2 za období 2011 – 2015 vyplývá, že téměř veškeré území Jihomoravského kraje (99,2 %) leží pod dolní mezí pro posuzování ($26 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), přičemž většina koncentrací 88,6 % leží i pod polovinou dolní meze pro posuzování ($13 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Meze pro posuzování vychází z legislativy a určují, zda je nutné v daném regionu škodlivinu měřit, nebo postačuje modelování. Imisní limit pro průměrnou roční koncentraci NO_2 je překročen na zhruba 0,04 % území Jihomoravského kraje.

obr. 2.17: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací NO_2 , Jihomoravský kraj, 2011 – 2015

Vývoj koncentrací oxidu dusičitého, 2010 – 2016

V této kapitole budou vyhodnoceny koncentrace NO_2 ve vztahu k jednotlivým imisním limitům. Zahrnuty budou stanice státní sítě imisního monitoringu, které v období 2010 – 2016 naměřily dostatečný počet dat pro výpočet imisního limitu dle platné legislativy.

Průměrné roční koncentrace NO_2

V následující tab. 2.13 jsou uvedeny průměrné roční koncentrace na stanicích SSIM Jihomoravského kraje, které v daném roce naměřily dostatečný počet dat pro výpočet ročního průměru dle platné legislativy.

tab. 2.13: Průměrné roční koncentrace NO_2 ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), Jihomoravský kraj, 2010 – 2016

lokality	Eol	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brno-Dětská nemocnice	B/U/RC					26,6	24,8	24,1
Brno-Arboretum	B/U/RN					17,4	14,8	19,6

lokality	Eol	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brno-Lány	B/S/RN	30,2	29,6	32,5	27,4	24,4	25,1	25,2
Brno-Svatoplukova	T/U/R	45,1	39,4	44	44,5	40,6	38,2	45,7
Brno-Výstaviště	T/U/C	37,9	34,8	38,8	33,5	29,7	32	31,7
Brno-Zvonařka	T/U/C	39	36,7	39		33,3	34,3	33,2
Brno-Masná	B/U/CR						28,4	28,1
Brno-Soběšice	B/S/R	14,1						
Brno-Kroftova	T/U/R	29,9	29,4					
Brno-Líšeň	B/U/R	19,4	20,5					
Brno-Úvoz (hot spot)	T/U/R	51,7	48,2	43,5	44,9	48,2		44,6
Brno-Tuřany	B/S/R	20,2	18,6	18,1	17,4	17,2	17,1	15,2
Mikulov-Sedlec	B/R/A-REG	12,7	11	9,7	9,7			8,3
Sivice	B/R/I-NCI						14,1	16,9
Vyškov	B/S/RA	15,3	12,6					
Znojmo	B/S/RN	18	11,6	11,1	16,6	16,9	15,2	12,8

Vysvětlivky: Pokud je hodnota vyvedena červeným písmem, došlo v daném roce a na dané lokalitě k překročení imisního limitu. Význam zkratk Eol je uveden v příloze 2 této studie.

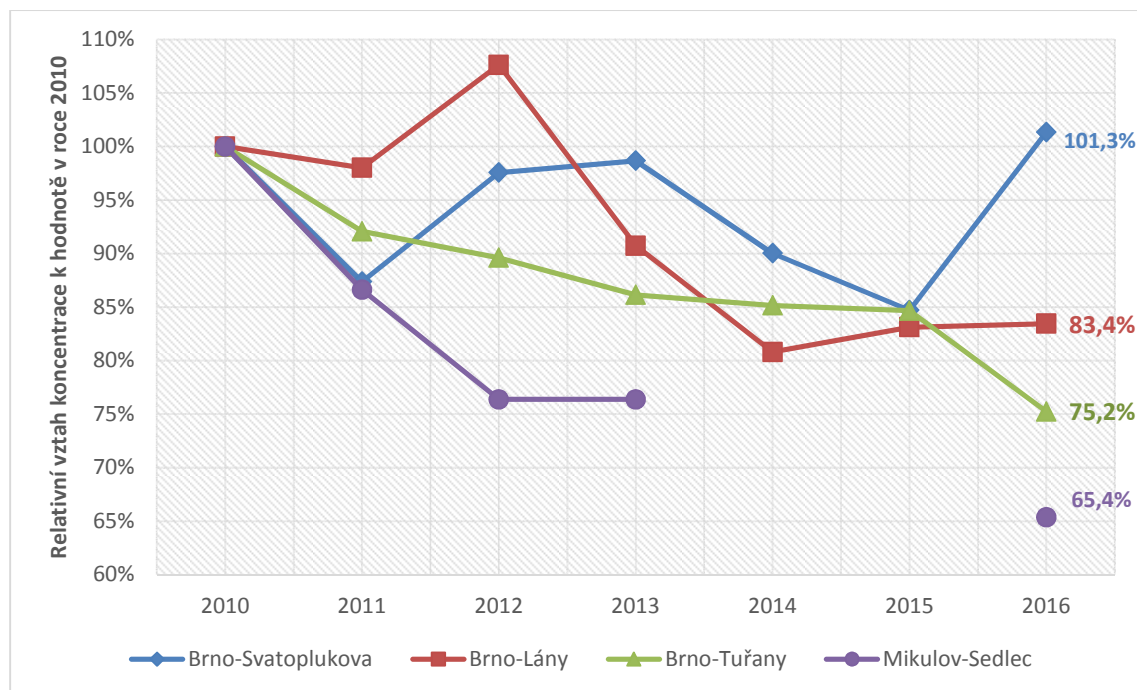
Z tab. 2.13 je patrné, že k dlouhodobému překračování imisního limitu pro průměrnou roční koncentraci NO_2 dochází pouze na dopravních lokalitách, konkrétněji na dopravních lokalitách umístěných v zástavbě tvořící „kaňon“ (Brno-Svatoplukova, Brno-Úvoz). Zbylé dopravní lokality, ležící v otevřenějším prostranství (Brno-Zvonařka, Brno-Výstaviště) měří výrazně nižší koncentrace nižší.

V obou „kaňonových“ dopravních lokalitách jsou v posledních několika letech vyrovnané koncentrace NO_2 . Mírné zvýšení v lokalitě Brno-Úvoz v roce 2014 způsobila oprava povrchu vozovky v letních měsících, kdy byly měřeny velmi vysoké koncentrace PM_{10} a NO_2 . Celkově se však koncentrace NO_2 v těchto lokalitách příliš nemění. Na pozadových lokalitách však dochází k poklesu koncentrací proti roku 2010. Obdobně poklesly i koncentrace na „otevřených“ dopravních lokalitách. Relativní změnu koncentrací na vybraných lokalitách Brno-Svatoplukova, Brno-Lány, Brno-Tuřany a Mikulov – Sedlec proti roku 2010 (100 %) jsou vidět na následujících grafech.

Z grafu je patrné, že zatímco venkovská lokalita Mikulov-Sedlec poklesla koncentracemi na zhruba 65 % hodnoty v roce 2010, v lokalitě Brno-Svatoplukova nedošlo téměř k žádné změně (na rozdíl od koncentrací PM_{10}). Zajímavostí však je, že v roce 2015 se všechny uvedené brněnské lokality pohybovaly na úrovni 85 % roku 2010, avšak rok 2016 byl opět velmi rozdílný. Svůj vliv mohly mít meteorologické podmínky např. i v letních měsících a tvorba ozónu, svou roli mohla sehrát i topná sezóna a míra ovlivnění jednotlivých lokalit lokálními topeništi. Přesto nejvýraznější roli hraje míra ovlivnění dopravou a zástavba v okolí lokality.

Obecně lze konstatovat, že v roce 2016 se regionální pozadí Jihomoravského kraje pohybovalo v okolí $10 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, předměstske pozadí v okolí $15 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, městské pozadí zhruba v rozmezí $20 - 25 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a dopravní lokality se pohybovaly v závislosti na otevřenosti lokality od 30 do $45 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

obr. 2.18: Relativní vyjádření průměrných ročních koncentrací NO₂ ve vztahu k roku 2010 na vybraných stanicích SSIM, rok 2010 = 100 %

Hodinové koncentrace NO₂ a vztah k imisnímu limitu

Hodinové koncentrace NO₂

Statistické zpracování hodinových koncentrací NO₂ na jednotlivých lokalitách zobrazuje krabicový graf. Je na něm zobrazen medián, 25. až 75. percentil (box neboli krabice) a 5. až 95. percentil (whisker neboli vous). Zpracování je provedeno pro celé období 2010 – 2016 (až 61368 hodnot).

Z grafu je patrné, že z hlediska mediánu hodinových koncentrací NO₂ dosahuje nejvyšších hodnot lokalita Brno-Úvoz (43,2 µg·m⁻³) a Brno-Svatoplukova (37,7 µg·m⁻³). Vyšší hodnoty v lokalitě Brno-Úvoz jsou způsobeny vyššími koncentracemi v roce 2010 a 2011 a taky díky opravě vozovky v roce 2014. Hodnoty mediánu v lokalitách Brno-Zvonařka a Brno-Výstaviště jsou již významně nižší (31 µg·m⁻³). Nejnižší hodnoty pak dosahuje medián v lokalitě Mikulov – Sedlec (8 µg·m⁻³).

Krabicové grafy se statistickým zpracováním hodinových koncentrací NO₂ byly zpracovány i pro jednotlivé typy lokalit (dopravní, městské, předměstské a venkovské, a dále také pro vybrané lokality (Brno-Svatoplukova, Brno-Lány, Brno-Tuřany, Mikulov-Sedlec). Grafy byly navíc rozděleny dle kalendářních roků.

Z grafu hodinových koncentrací na jednotlivých typech lokalit je patrné, že trend koncentrací se příliš nemění (obr. 2.24). Vzhledem k tomu, že ne všechny lokality měřily stejně dlouhou dobu, může být graf typů lokalit ovlivněn. Proto je vhodnější se podívat na grafy jednotlivých vybraných stanic, které měřily po celé sledované období 2010 – 2016.

Graf na obr. 2.25 zobrazuje statistické zpracování hodinových koncentrací pro jednotlivé typy stanic. Na všech grafech je pro srovnání zachováno stejné měřítko. V případě lokality Brno-Svatoplukova jsou patrné nejvyšší koncentrace (medián se pohybuje v blízkosti 40 µg·m⁻³). V případě této lokality není patrný žádný trend, koncentrace jsou závislé na míře ovlivnění dopravou a meteorologických podmínkách. Dále jsou koncentrace ovlivněny zástavbou (kaňon), NO₂ se nemůže dobře rozptýlit, v lokalitě jsou měřeny pouze nízké rychlosti větru.

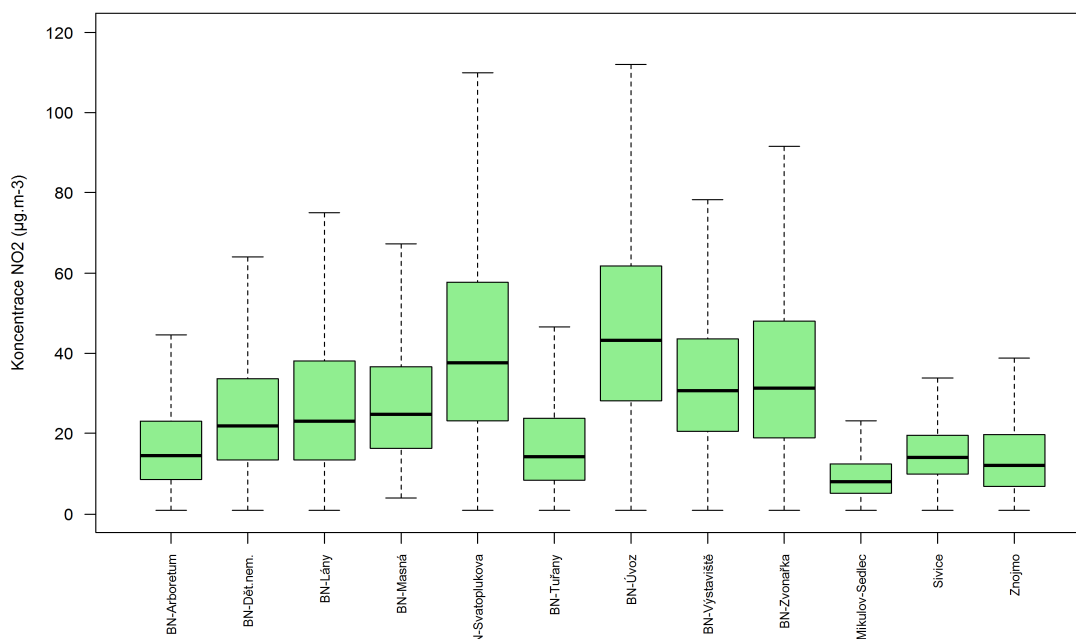
U všech pozadových lokalit je patrný mírně sestupný trend. V případě lokality Brno-Lány se medián koncentrací pohybuje od 26 µg·m⁻³ v roce 2010 k hodnotě 20,7 µg·m⁻³ v roce 2016. Na stanici

Brno-Tuřany byl v roce 2010 měřen medián koncentrací $15,5 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a do roku 2016 poklesl na $12,2 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Lokalita Mikulov – Sedlec měří dlouhodobě nejnížší koncentrace NO_2 a reprezentuje tak regionální pozadí Jihomoravského kraje. Medián koncentrací zde poklesl z $9,8 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ v roce 2010 na $6,7 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ v roce 2016.

Statistické zpracování hodinových koncentrací v jednotlivých měsících za období 2010 – 2016 na jednotlivých vybraných stanicích zobrazují krabicové grafy na *obr. 2.25*. **Kvůli zřetelnosti trendu má každý graf své vlastní měřítko!** Opět je patrný rozdíl mezi dopravní lokalitou Brno-Svatoplukova a zbylými pozadovými lokalitami. Na dopravní lokalitě Brno-Svatoplukova je roční chod pouze málo patrný, koncentrace se v jednotlivých měsících příliš neliší. Nižší koncentrace jsou pouze v letních měsících, pokles mediánu v červenci ($30 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) proti lednu ($40 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) je 75 %. V případě pozadových lokalit je již roční chod zřetelnější. V případě lokality Brno-Lány je pokles mediánu koncentrací v červenci ($13,8 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) proti lednu ($31 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) zhruba 45 %. V případě předměstské lokality Brno-Tuřany činí pokles mediánu koncentrací v červenci ($9,9 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) proti lednu ($20,3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) zhruba 49 %. Regionální pozadová lokalita Mikulov – Sedlec měří medián koncentrací NO_2 v červenci $5 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, v lednu činí medián koncentrací $12,8 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Pokles koncentrací činí 39 %. **Z uvedeného je patrné, že na dopravní lokalitě Brno-Svatoplukova je z důvodu ovlivnění dopravou pokles koncentrací podstatně nižší než v případě pozadových lokalit.**

Dopravní lokalita se od pozadových rovněž výrazně liší z hlediska denního chodu. *obr. 2.19* zobrazuje statistické zpracování hodinových koncentrací NO_2 v jednotlivých hodinách dne. **Jednotlivé grafy mají opět kvůli zřetelnosti trendu své vlastní měřítko.** Z denního chodu je patrné, že v případě pozadových lokalit dochází během dne k propadu koncentrací. Ty začnou růst opět ve večerních hodinách. Naproti tomu na dopravní lokalitě Brno-Svatoplukova jsou celý den vysoké koncentrace NO_2 vlivem dopravy a až večer dochází k poklesu na úroveň koncentrací pozadových lokalit. **Z uvedeného rovněž vyplývá, že v případě lokalit Brno-Lány nebo Brno-Tuřany je vliv dopravy na koncentrace NO_2 malý, denní chod je více ovlivněn meteorologií a chemismem v atmosféře při tvorbě troposférického ozónu. Nárůst koncentrací ve večerních hodinách lze připisovat i vytápění v topné sezóně.**

obr. 2.19: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO_2 v jednotlivých hodinách dne

V případě hodinového imisního limitu pro NO₂ je sledována 19. nejvyšší průměrná denní koncentrace (imisní limit má hodnotu 200 µg·m⁻³).

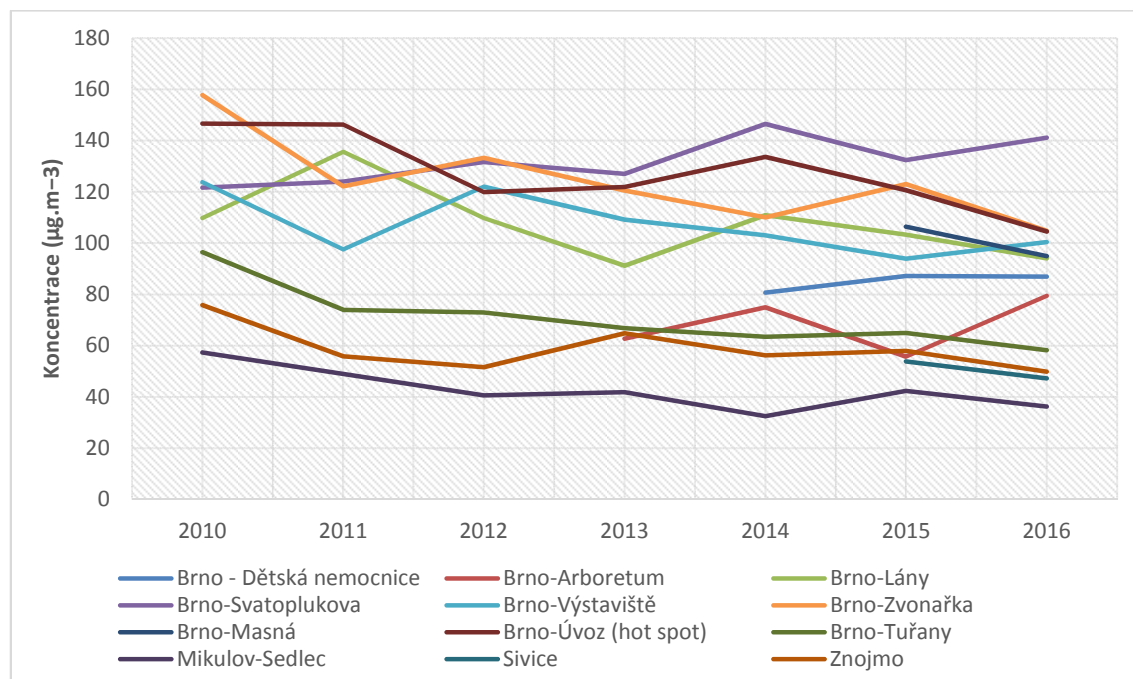
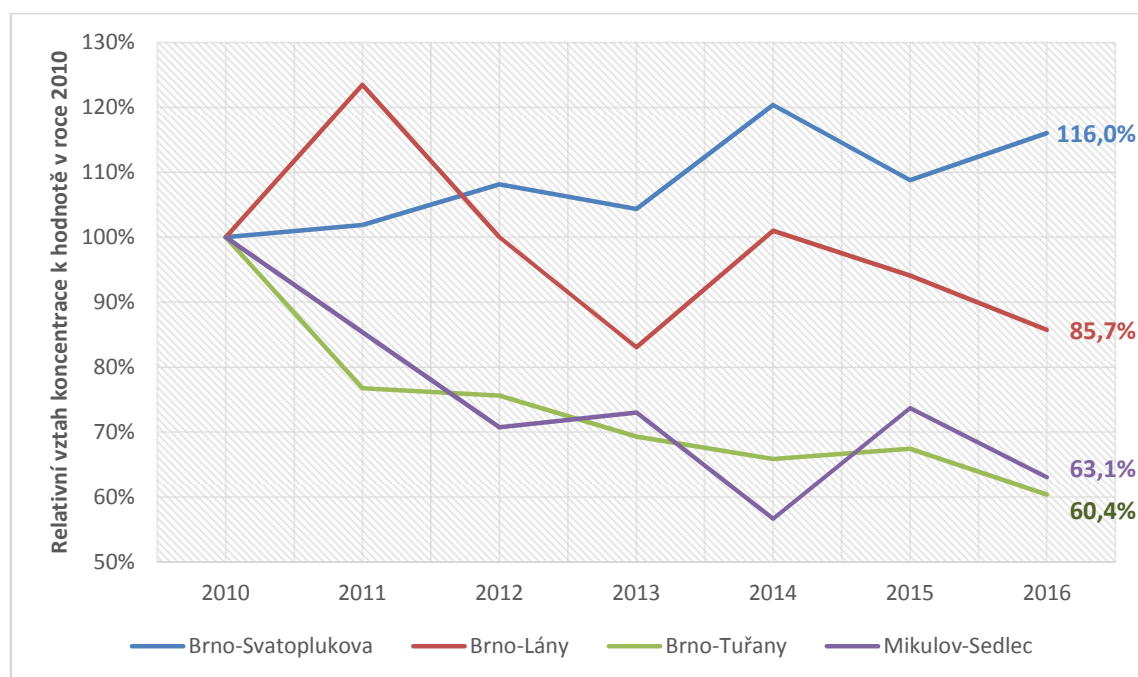
tab. 2.14: 19. Nejvyšší hodinová koncentrace NO₂, Jihomoravský kraj, 2010 – 2016

lokality	Eol	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brno-Dětská nemocnice	B/U/RC					80,7	87,2	87
Brno-Arboretum	B/U/RN				62,7	75	55,7	79,4
Brno-Lány	B/S/RN	109,8	135,6	109,8	91,2	110,9	103,3	94,1
Brno-Svatoplukova	T/U/R	121,7	124	131,6	127	146,5	132,4	141,2
Brno-Výstaviště	T/U/C	123,8	97,6	122	109,2	103,1	93,9	100,4
Brno-Zvonařka	T/U/C	157,8	122,2	133,3	120,5	110	123	104,8
Brno-Masná	B/U/CR						106,4	94,9
Brno-Úvoz (hot spot)	T/U/R	146,7	146,3	119,9	121,9	133,7	120,7	104,6
Brno-Tuřany	B/S/R	96,4	74	72,9	66,8	63,5	65	58,2
Mikulov-Sedlec	B/R/A-REG	57,4	49	40,6	41,9	32,5	42,3	36,2
Sivice	B/R/I-NCI						53,8	47,2
Znojmo	B/S/RN	75,8	55,9	51,6	64,8	56,2	58	49,9

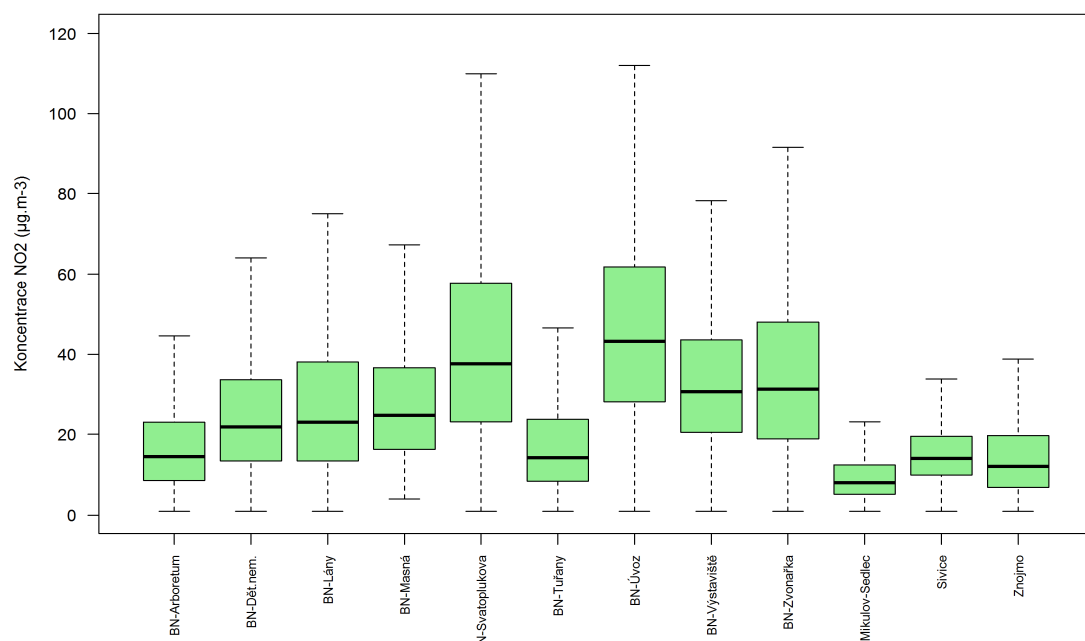
Vysvětlivky: Pokud je hodnota vyvedena červeným písmem, došlo v daném roce a na dané lokalitě k překročení imisního limitu. Význam zkratk Eol je uveden v příloze 2 této studie.

Z tab. 2.14 je patrné, že imisní limit pro hodinovou koncentraci NO₂ nebyl ve sledovaném období na žádné stanici SSIM v Jihomoravském kraji překročen. Vývoj koncentrací je znázorněn na následujícím obr. 2.20. Z grafu je patrné, že k mírnému poklesu hodinových koncentrací dochází na všech lokalitách s výjimkou stanice Brno-Svatoplukova. Zde jsou rovněž v posledních letech měřeny nejvyšší hodinové koncentrace NO₂.

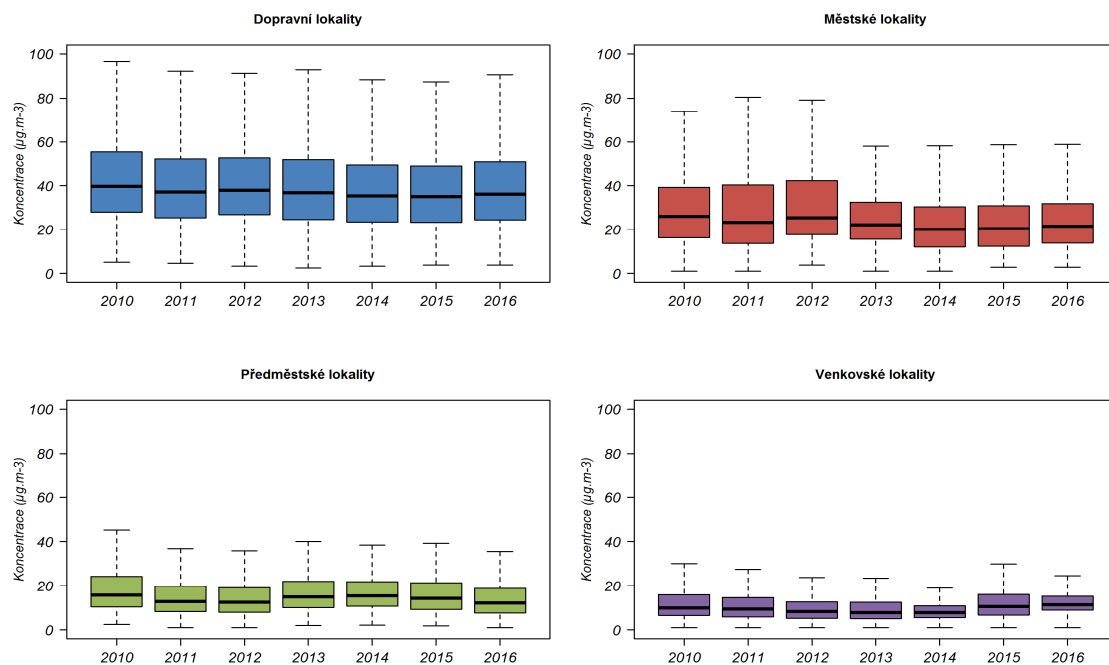
Pokud se vyjádří trend 19. nejvyšších hodinových koncentrací na vybraných stanicích relativně vůči hodnotě v roce 2010 (100 %), je opět patrný rozdíl mezi dopravní a pozadovými lokalitami (obr. 2.21). Zatímco na pozadových lokalitách dochází k poklesu těchto charakteristik, v případě stanice Brno-Svatoplukova dochází naopak k mírnému nárůstu.

obr. 2.20: Vývoj 19. nejvyšší hodinové koncentrace NO_2 , Jihomoravský kraj, 2010 – 2016obr. 2.21: Relativní výskyt koncentrací NO_2 ve vztahu k četností překročení imisního limitu

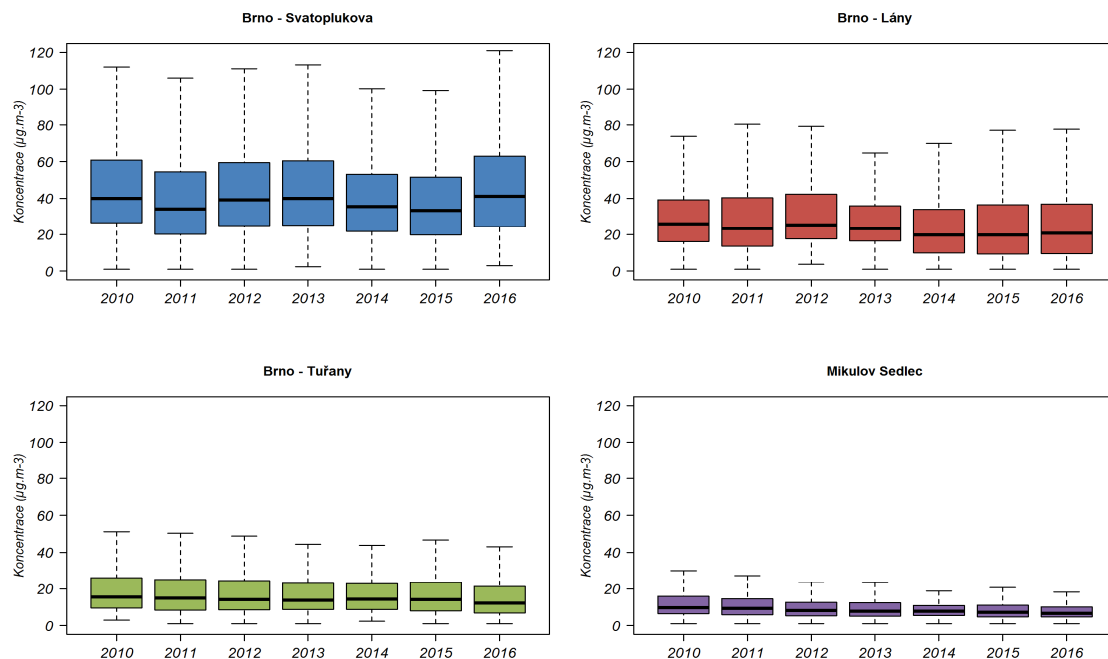
obr. 2.22: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO_2 na jednotlivých stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)

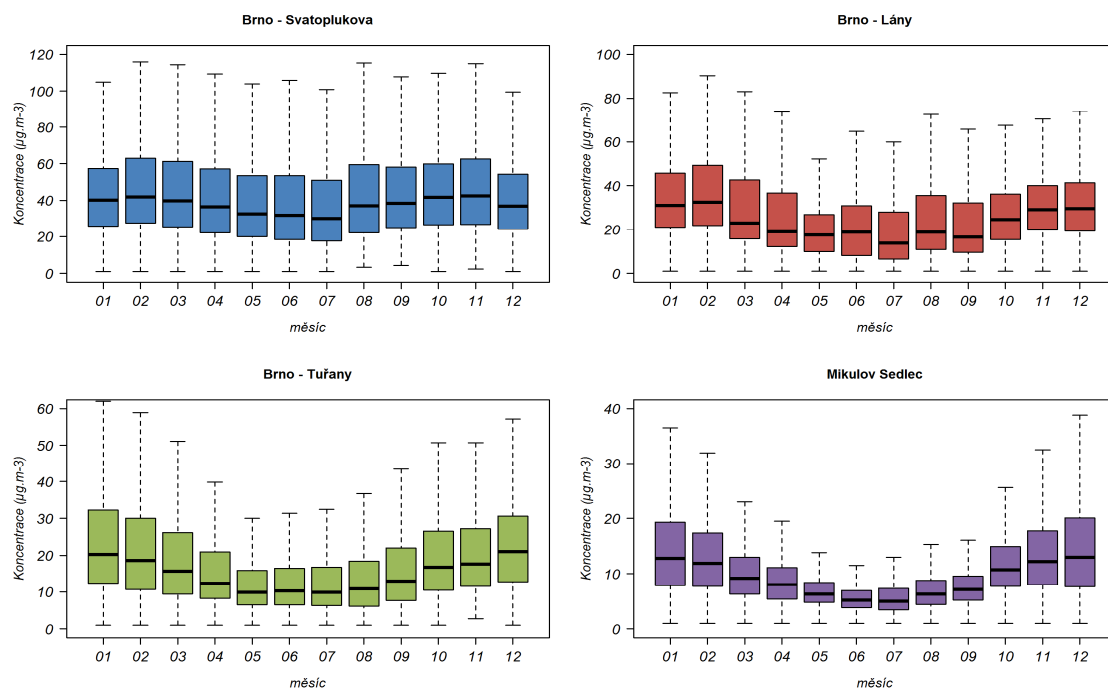
obr. 2.23: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO_2 na jednotlivých typech stanic SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých roků, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)

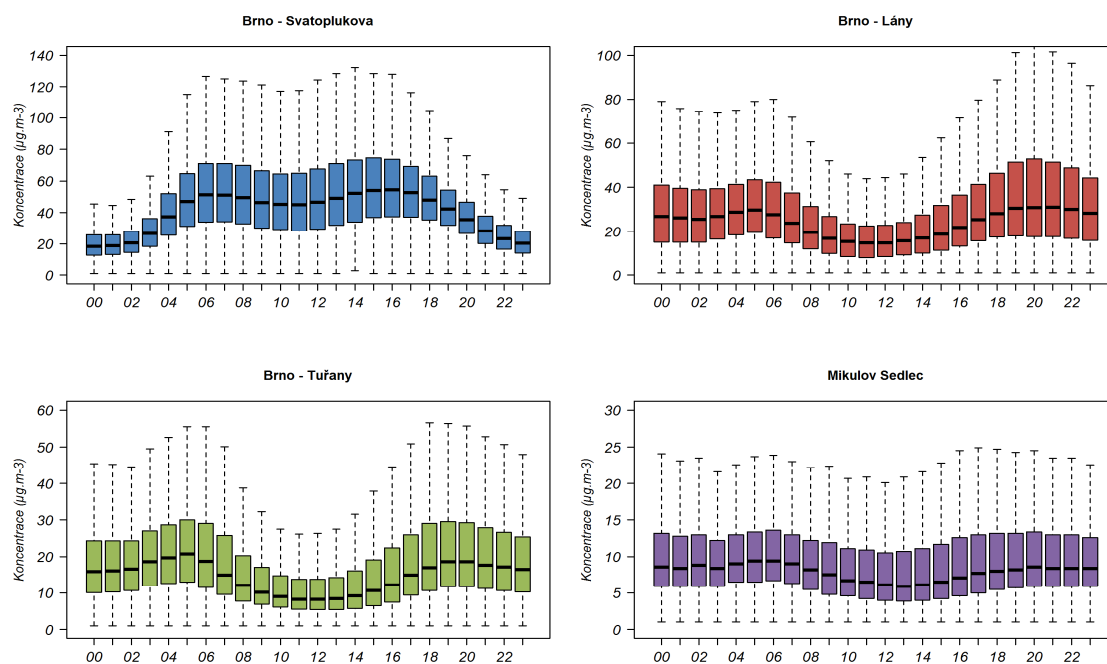
obr. 2.24: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO_2 na vybraných stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých roků, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)

obr. 2.25: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO_2 na vybraných stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých měsíců, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %). Grafy mají vlastní měřítko kvůli zřetelnosti trendu.

obr. 2.26: Statistické zpracování hodinových koncentrací NO_2 na vybraných stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, denní chod, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %). Grafy mají vlastní měřítko kvůli zřetelnosti trendu.

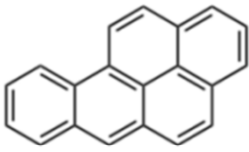
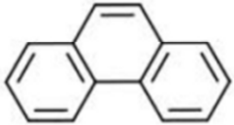
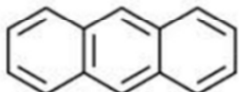
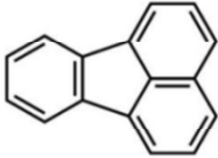
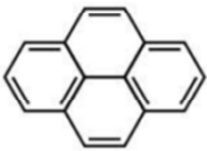
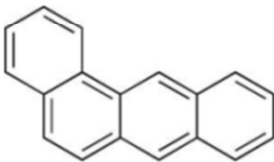
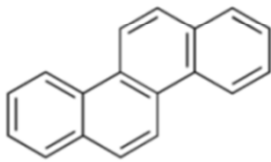
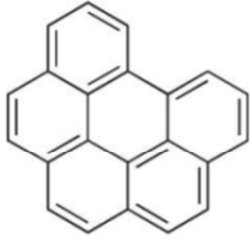
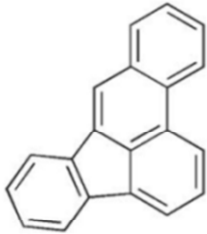
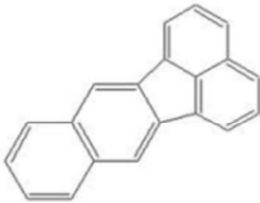
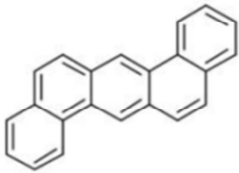
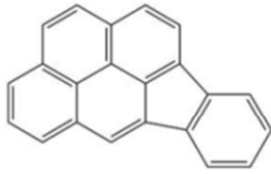
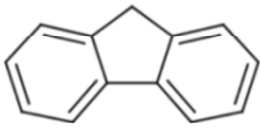

Benzo(a)pyren

Přírodní hladina pozadí benzo(a)pyrenu může být s výjimkou výskytu lesních požárů téměř nulová. Jeho antropogenním zdrojem, stejně jako ostatních polycyklických aromatických uhlovodíků (PAH), je jednak nedokonalé spalování fosilních paliv jak ve stacionárních (domácí topeniště), tak i v mobilních zdrojích (motory spalující naftu), ale také výroba koksu, železa a obalovny živičných směsí.

Benzo[a]pyren je legislativním zástupcem polycyklických aromatických uhlovodíků (PAH, *obr. 2.27*). Přírodní hladina pozadí benzo[a]pyrenu může být s výjimkou výskytu lesních požárů téměř nulová. Jeho antropogenním zdrojem, stejně jako ostatních PAH, je jednak nedokonalé spalování fosilních paliv jak ve stacionárních (domácí topeniště – zcela majoritní zdroj emisí) tak i v mobilních zdrojích (motory spalující naftu), ale také průmyslová výroba (výroba koksu a oceli).

obr. 2.27: Polycyklické aromatické uhlovodíky rutinně stanovované v imisích

			
benzo(a)pyren	fenantren	antracen	fluoranten
			
pyren	benzo(a)antracen	chrysen	benzo(g,h,i)perylen
			
benzo(b)fluoranten	benzo(k)fluoranten	dibenzo(a,h)antracen	indeno(1,2,3-c,d)pyren
			
	fluoren	coronen	

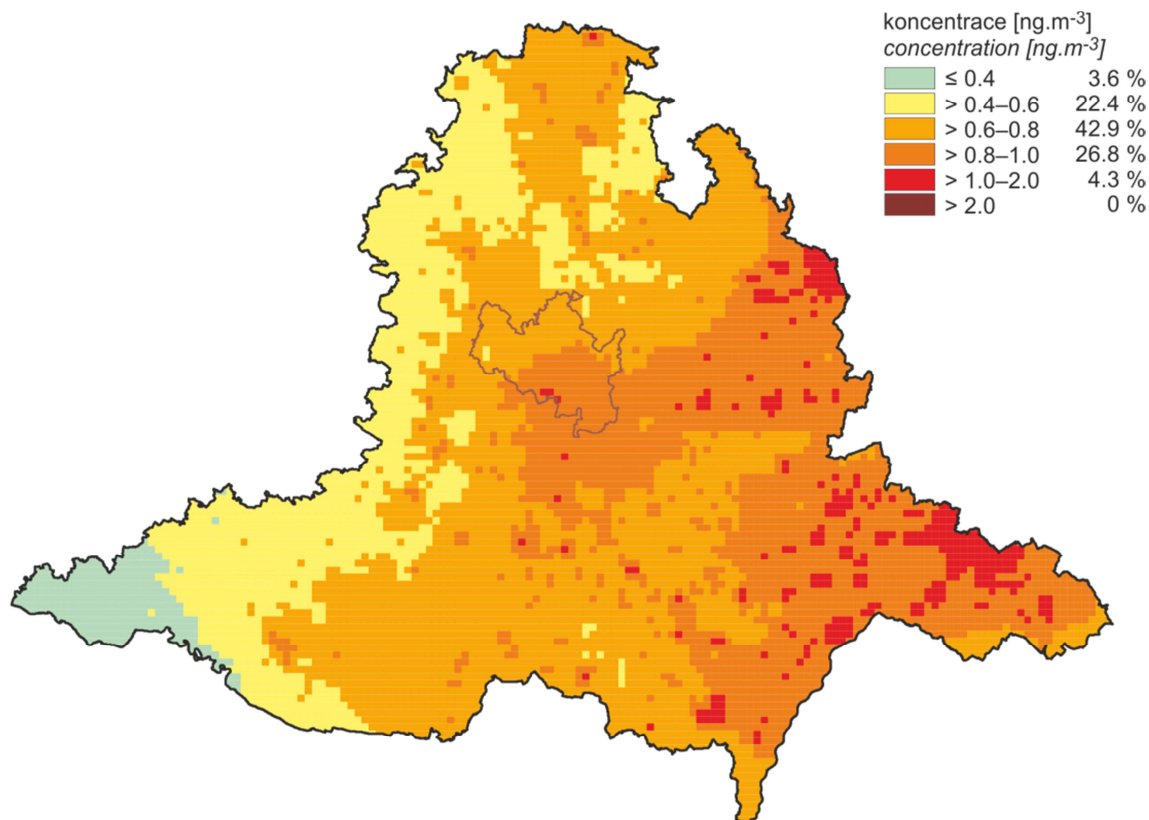
Přibližně 80 – 100 % PAH s pěti a více aromatickými jádry (tedy i benzo[a]pyren) je navázáno především na částice menší než 2,5 μm , tedy na tzv. jemnou frakci atmosférického aerosolu $\text{PM}_{2,5}$ (sorpcí na povrchu částic). Tyto částice přetrvávají v atmosféře poměrně dlouhou dobu, což umožňuje jejich transport na velké vzdálenosti (stovky km) (EEA, 2016).

Z důvodu zejména meteorologické odlišnosti jednotlivých let mohou být naměřené koncentrace škodlivin v jednotlivých letech odlišné. Proto dle zákona o ochraně ovzduší (zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší, 2012), § 11, odst. 5 a 6 připravuje ČHMÚ každoročně pětileté průměry jednotlivých charakteristik a výsledky zveřejňuje na svém portálu (ČHMÚ, Pětileté průměrné koncentrace podle zákona o ochraně ovzduší 201/2012 Sb., §11, odst. 5 a 6., 2016). Poslední dostupné pětiletí je 2011 – 2015, proto budou využity výsledky v této studii právě z tohoto pětiletí. Pětiletí 2012 – 2016 bude dostupné na portálu ČHMÚ v druhé polovině roku 2017.

Již z mapy celé ČR je patrné, že z hlediska dlouhodobých koncentrací benzo[a]pyrenu patří Jihomoravský kraj ke středně zatíženým regionům. Imisní limit je dlouhodobě překračován na necelých 5 % území Jihomoravského kraje, nad horní mezí pro posuzování ($0,6 \text{ ng}\cdot\text{m}^{-3}$) leží zhruba 70 % území kraje, pouze zhruba 4 % leží i pod dolní mezí pro posuzování ($0,4 \text{ ng}\cdot\text{m}^{-3}$). Meze pro posuzování vychází z legislativy a určují, zda je nutné v daném regionu škodlivinu měřit, nebo postačuje modelování (vyhláška

č. 330/2012 Sb. o způsobu posuzování a vyhodnocení úrovně znečištění, rozsahu informování veřejnosti o úrovni znečištění a při smogových situacích, 2012).

obr. 2.28: Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací benzo[a]pyrenu, Jihomoravský kraj, 2011 – 2015

V roce 2015 byla v rámci kampaňového měření v Jihomoravském kraji v topné sezoně proměřena tři malá sídla (Prace, Chudčice, Velké Pavlovice) s různým stupněm využívání plynu pro vytápění domácností. Měření probíhala na přelomu října a listopadu v době, kdy byla ve značné části zón a aglomerací vyhlášena smogová situace z důvodů vysokých koncentrací PM₁₀. Tato situace ještě zvýraznila problém, který může nastávat v malých sídlech. Naměřené denní koncentrace dosahovaly několikanásobně vyšších hodnot než koncentrace měřené ve stejný den v lokalitě Brno-Líšeň (lokalita v rezidenční části Brna, sídliště napojeno na CZT). Koncentrace v malých obcích byly dokonce srovnatelné s dlouhodobě nejznečištěnějšími lokalitami aglomerace O/K/F-M. Vzhledem k tomu, že počet hodnot koncentrací získaných kampaňovým měřením neumožňuje dle platné legislativy výpočet ročních průměrných koncentrací, bylo výše uvedené hodnocení založeno na porovnání průměrných denních koncentrací (ČHMÚ, Znečištění ovzduší na území České Republiky 1996 - 2015, 2016), (Skeřil & Antošová, Měřicí kampaň kvality ovzduší v obcích Jihomoravského kraje – zima 2015 (Prace, Chudčice, Velké Pavlovice), 2015), (Horák, Hopan, & Krpec, Kamil, 2012).

Obdobně proběhla druhá měřicí kampaň v roce 2016 – v topné sezoně probíhalo měření v obcích Babice u Rosic a Jinačovice. Během této druhé kampaně nedošlo na rozdíl od roku 2015 k žádné epizodě zhoršených rozptylových podmínek. Koncentrace benzo[a]pyrenu v Babicích u Rosic dosáhly ze začátku kampaně na čtyřnásobek až šestnásobek koncentrací měřených ve stejné dny v Brně – Líšni. V druhé polovině kampaně se i díky oteplení a útlumu topení v lokálních topeništích koncentrace srovnávaly. V případě lokality Jinačovice byl vývoj koncentrací benzo[a]pyrenu opačný, což opět souviselo zejména s meteorologickými podmínkami v době měření. Ze začátku kampaně byly díky vyšším teplotám koncentrace benzo[a]pyrenu zhruba dvojnásobné proti koncentracím měřeným v Brně-Líšni. Na přelomu října a listopadu však došlo k významnějšímu ochlazení. Nízké teploty se odrazily ve zvýšené intenzitě

topení a nárůstu koncentrací benzo[a]pyrenu na pětinasobek (31. 10. 2016) a následně až na desetinásobek (3. 11. 2016) koncentrací měřených v Brně-Lišni (Skeřil, Antořová, & Plachá, Měření kvality ovzduší v malých obcích v topné sezóně 2016 (Jinačovice, Babice u Rosic), 2016). Naměřené koncentrace souhrnně uvádí *tab. 2.15*, podbarvením jsou rozlišeny jednotlivé roky.

tab. 2.15: Denní koncentrace benzo[a]pyrenu ($\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$) během kampaní na jednotlivých lokalitách a srovnání se stanicí SSIM Brno-Líšeň (Skeřil & Antořová, Měřicí kampaň kvality ovzduší v obcích Jihomoravského kraje – zima 2015 (Prace, Chudčice, Velké Pavlovice), 2015), (Skeřil, Antořová, & Plachá, Měření kvality ovzduší v malých obcích v topné sezóně 2016 (Jinačovice, Babice u Rosic), 2016)

	25. 10. 2015	28. 10. 2015	31. 10. 2015	3. 11. 2015	6. 11. 2015	9. 11. 2015	12. 11. 2015	18. 11. 2015	7. 10. 2016	10. 10. 2016	13. 10. 2016	16. 10. 2016	22. 10. 2016	28. 10. 2016	31. 10. 2016	3. 11. 2016
Prace	3,3	0,6	1,3	3,7												
Chudčice			6,1	13,1	18,4	9,4										
Velké Pavlovice					4,5	1,3	0,4	0,4								
Babice u Rosic									3,8	2,3	1,2	2,0				
Jinačovice													0,9	0,9	2,7	4,6
Brno-Líšeň	0,7	0,3	0,8	1,0	2,0	0,9	0,7	0,3	0,6	0,6	0,8	1,9	0,4	0,8	0,5	0,4

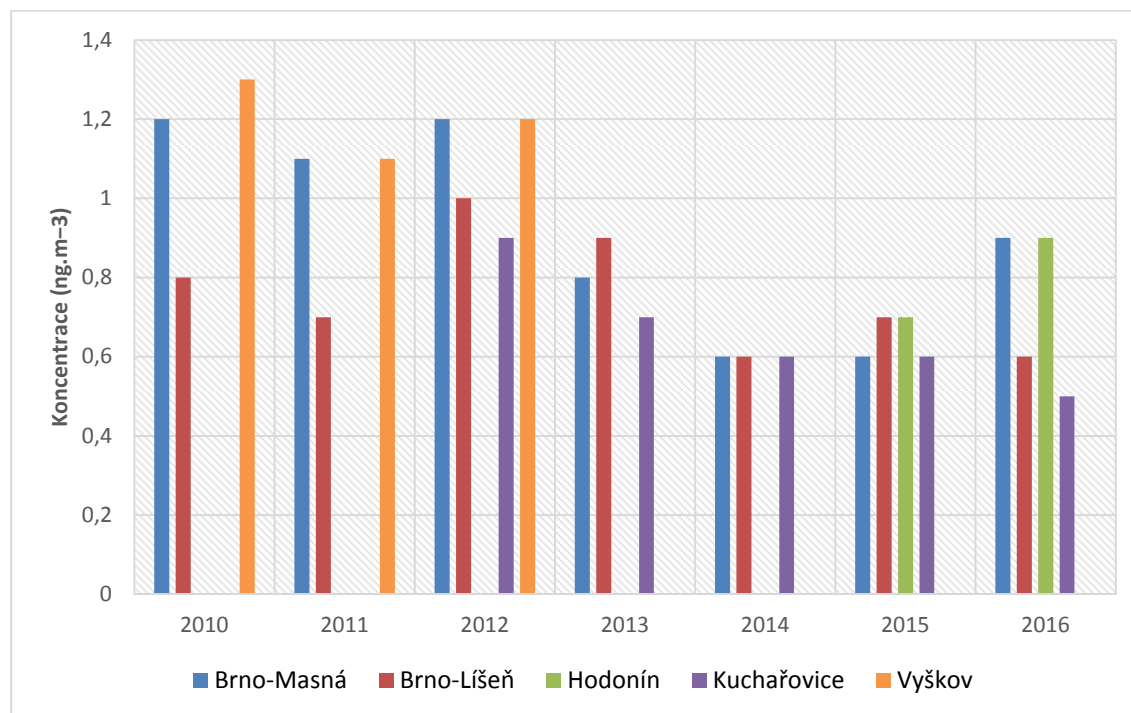
I z tohoto důvodu je třeba chápat mapu benzo[a]pyrenu tak, že z důvodu malého počtu měřicích lokalit v ní může být zanesena velká chyba. Zatímco Brno je proměřeno poměrně dobře, malá sídla v Jihomoravském kraji mohou být během topné sezóny výrazně znečištěnější. Je tedy možné, že plocha s překročenými imisními limity pro benzo[a]pyren by mohla být v Jihomoravském kraji ještě větší právě z důvodu vysokých emisí v lokálních topeništích v malých sídlech.

V následující *tab. 2.16* jsou uvedeny průměrné roční koncentrace benzo[a]pyrenu na stanicích SSIM Jihomoravského kraje, které v daném roce naměřily dostatečný počet dat pro výpočet ročního průměru dle platné legislativy (zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší, 2012), (vyhláška č. 330/2012 Sb. o způsobu posuzování a vyhodnocení úrovně znečištění, rozsahu informování veřejnosti o úrovni znečištění a při smogových situacích, 2012). Graficky je vývoj průměrných ročních koncentrací benzo[a]pyrenu znázorněn na *obr. 2.29*.

tab. 2.16: Průměrné roční koncentrace benzo[a]pyrenu ($\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$), Jihomoravský kraj, 2010 – 2016

lokalita	Eol	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brno-Masná	B/U/CR	1,2	1,1	1,2	0,8	0,6	0,6	0,9
Brno-Líšeň	B/U/R	0,8	0,7	1	0,9	0,6	0,7	0,6
Hodonín	B/U/R						0,7	0,9
Kuchařovice	B/U/R			0,9	0,7	0,6	0,6	0,5
Vyškov	B/S/RA	1,3	1,1	1,2				

Vysvětlivky: Pokud je hodnota vyvedena červeným písmem, došlo v daném roce a na dané lokalitě k překročení imisního limitu. Význam zkratk Eol je uveden v příloze 2 této studie.

obr. 2.29: Průměrné roční koncentrace benzo[a]pyrenu ($\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$), Jihomoravský kraj, 2010 – 2016

Z grafu na obr. 2.29 je patrné, že vyšší koncentrace byly měřeny zejména v letech 2012, kdy byly delší zimy s nižšími teplotami. Koncentrace benzo[a]pyrenu tak byly plošným působením lokálních topenišť zvýšené v celém kraji. Naopak relativně teplejší zimy posledních 3 let měly za následek pokles koncentrací. Vyšší koncentrace měřila lokalita Vyškov, která byla lokalizována na periferii Vyškova směrem k Dědicím, ovlivnění tak zřejmě pocházelo z lokálních topenišť.

Naopak zvýšené koncentrace v lokalitě Brno-Masná mohou částečně souviset s dopravním zatížením centra Brna. V roce 2013 – 2015 dramatičtě poklesla koncentrace v lokalitě Brno-Masná až na úroveň 50 % koncentrace z roku 2012, koncentrace jsou tak byly totožné jako v pozadové lokalitě Brno-Líšeň či ve venkovské pozadové lokalitě Kuchařovice. V roce 2016 došlo k mírnému nárůstu koncentrací benzo[a]pyrenu v lokalitě Brno-Masná, naopak v lokalitách Brno-Líšeň a Kuchařovice došlo k mírnému poklesu koncentrací.

Lokalita Brno-Líšeň měří pozadové koncentrace benzo[a]pyrenu v rezidenční části Brna – v sídlišti napojeném na CZT. V letech 2012 a 2013 zde byly měřeny mírně vyšší koncentrace benzo[a]pyrenu, stanice byla ovlivněna stavbou bytového komplexu v těsné blízkosti stanice. Přestože byla lokalita postavena v místě, kde rozptylová studie pro spalovnu SAKO Brno a.s. očekávala zvýšené koncentrace z tohoto zdroje, koncentrace PAH jsou zde měřeny na velmi nízkých koncentračních úrovních (Horák, Hopan, & Krpec, Kamil, 2012).

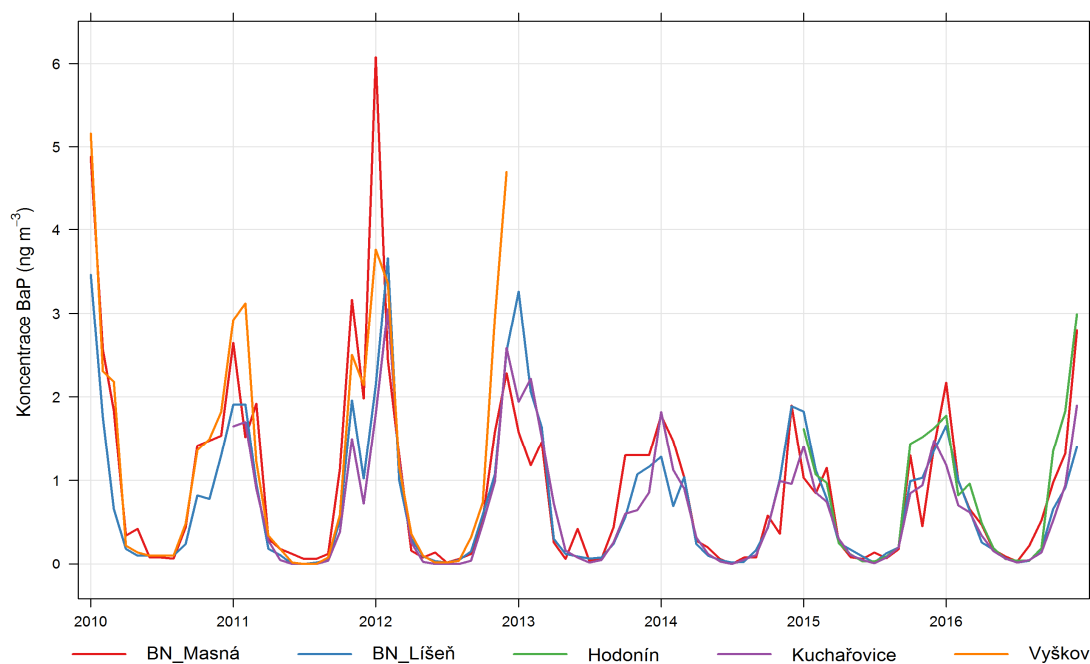
Stanice Kuchařovice slouží jako regionální pozadová lokalita pro Jihomoravský kraj a je umístěna v areálu profesionální meteorologické stanice Kuchařovice. Lokalita tedy neleží přímo v obci, nýbrž na kopci nad obcí v dobře provětrávané lokalitě.

Koncentrace benzo[a]pyrenu vykazují výrazný roční chod (obr. 2.30) s maximy v zimním období a minimem v letním období. V zimním období zvýšené koncentrace v atmosféře souvisí se zvýšenými emisemi polycyklických aromatických uhlovodíků (PAH) ze sezonních antropogenních zdrojů – z lokálních topenišť (tj. nejvýznamnějšího zdroje emisí benzo[a]pyrenu). Dále jsou zvýšené koncentrace způsobeny zhoršenými rozptylovými podmínkami v zimním období, jednodušší konverzí plyn-částice při nízkých teplotách a nižším fotochemickým rozkladem PAH. V letním období naopak dochází k poklesu koncentrací díky zlepšení rozptylových podmínek, zvýšení chemického a fotochemického rozkladu PAH

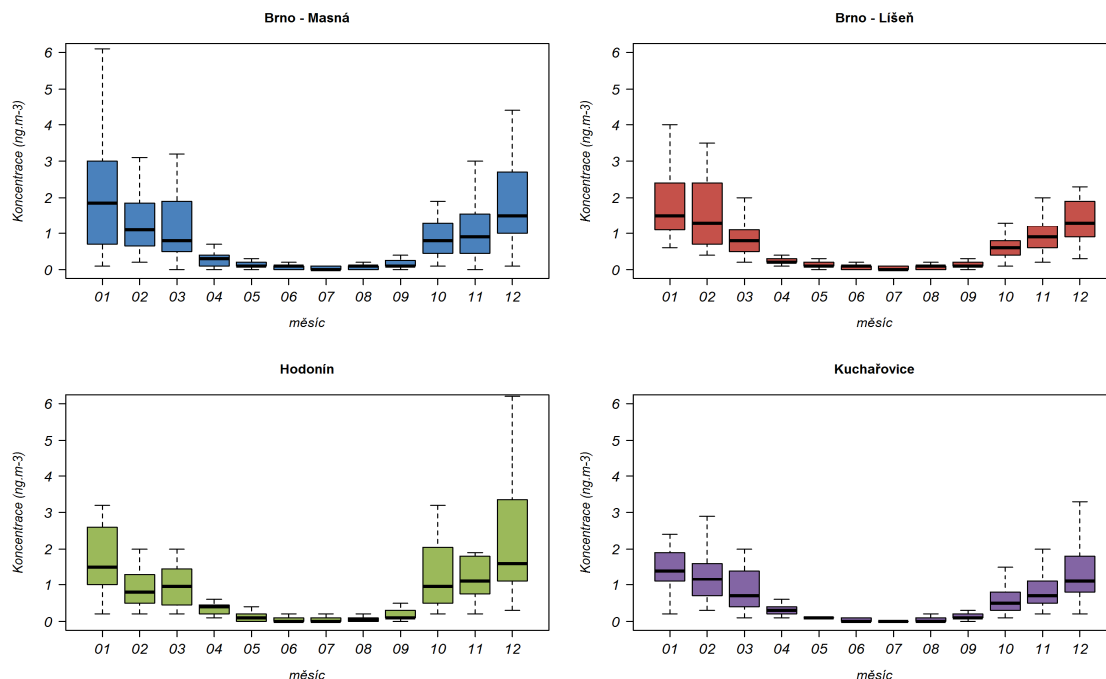
za vyšší intenzity slunečního záření a vysokých teplot. A pochopitelně také díky poklesu emisí z antropogenních zdrojů.

Statistické zpracování ročního chodu měsíčních koncentrací benzo[a]pyrenu na aktuálně měřících stanicích SSIM Jihomoravského kraje zobrazuje *obr. 2.31*. Grafy potvrzují předchozí odstavec, že zvýšené koncentrace benzo[a]pyrenu jsou měřeny pouze v chladné části roku v topné sezóně. Naopak v teplé části roku jsou koncentrace velmi nízké. Zatímco v Kuchařovicích a v Brně – Líšni se 95. percentil pohybuje v blízkosti 3 resp. 4 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$, v lokalitách Brno-Masná a Hodonín dosahuje tento percentil až 6 $\text{ng}\cdot\text{m}^{-3}$.

obr. 2.30: Vývoj průměrných měsíčních koncentrací benzo[a]pyrenu na stanicích SSIM Jihomoravského kraje, 2010 – 2016

obr. 2.31: Statistické zpracování 24hodinových koncentrací benzo[a]pyrenu na aktuálně měřících stanicích SSIM v Jihomoravském kraji za období 2010 – 2016, členěné dle jednotlivých měsíců, (medián, box = 25 % – 75 %, whisker = 5 % – 95 %)

Celkové vyhodnocení imisního zatížení Jihomoravského kraje

Z výše uvedených údajů vyplývá, že určitá část území JM kraje je významně zatížena několika škodlivinami. Aby bylo možné klasifikovat jednotně znečištění území ve vztahu ke všem znečišťujícím látkám byla zvolena následující klasifikace území:

tab. 2.17: Imisní zatížení

třída	význam	klasifikace
I.	imisní hodnoty všech sledovaných látek jsou nejvýše rovny polovině imisních limitů IHx	čisté – téměř čisté ovzduší
II.	imisní hodnota některé z látek je větší než 0,5 IHx, ale žádný limit není překročen	mírně znečištěné ovzduší
III.	imisní limit jedné látky je překročen, imisní hodnoty ostatních sledovaných látek jsou nejvýše rovny polovině emisních limitů IHx	znečištěné ovzduší
IV.	imisní limit jedné látky je překročen, imisní hodnoty některých dalších látek 0,5 > IHx, ale < IHx	silně znečištěné ovzduší
V.	imisní limit více než jedné látky je překročen	velmi silně znečištěné ovzduší

Popis stavu znečištění ovzduší výčtem úrovní imisních charakteristik látek, měřených v dané lokalitě a jejich poměru k stanoveným imisním limitům je relativně komplikovaný. Pro klasifikaci zájmového území jsme použili klasifikaci z publikace „Znečištění ovzduší na území České republiky“, kterou vydal Český hydrometeorologický ústav Praha. Klasifikace se provádí dle 5 tříd, které představuje výše uvedená tabulka.

Grafická část obsahuje grafické výstupy vyhodnocení imisního zatížení dle výše uvedené tabulky (schéma č. 35).

Ve schématu jsou zhodnoceny i vlivy nestandardních klimatických podmínek v letech 2005 a 2006. Pokud bychom tyto nestandardní klimatické stavy neuvažovali, pak by se kategorie IV a V týkala pouze centrální části města Brna a dálnic a dálničních křižovatek.

Pro další informace: Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 35, 36a, 36d.

2.1.5.2. Hluk včetně vlivu na lidské zdraví

Hlavním zdrojem hluku v území obecně je doprava, především doprava automobilová, v blízkosti železničních koridorů a ve městech v ulicích, kde jsou vedeny tramvaje pak též hluk z dopravy kolejové. Komunikace a dráhy působí jako liniový zdroj hluku. Úroveň hladiny hluku emitované vozidlem je závislá zejména na jeho rychlosti – zatímco u nižších rychlostí je rozhodujícím zdrojem hluku motor, se stoupající rychlostí se zvyšuje význam hluku emitovaného z převodové soustavy. Ve vyšších rychlostech začíná převažovat hluk ze styku pneumatika – vozovka (kolo – kolejnice) a u velmi vysokých rychlostí je rozhodující aerodynamický hluk. Mezi další faktory, které ovlivňují hluk z dopravy, patří zejména stáří vozidel, jejich technický stav a způsob jízdy. Díky technickému vývoji se na komunikacích a drahách pohybuje stále větší podíl vozidel s příznivějšími hlukovými charakteristikami, avšak pro vysoké rychlosti je omezování hluku z dopravy zlepšováním technické úrovně vozidel problematické.

Za současné situace je pro životní prostředí člověka a hlukovou zátěž venkovního prostoru rozhodujícím zdrojem hluk z dopravy na pozemních komunikacích.

Základní požadavky na ochranu zdraví před vlivy hluku a povinnosti provozovatelů zdrojů hluku jsou stanoveny platným zněním zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví. Zákonem jsou rovněž definovány druhy venkovních prostorů, pro které se ochrana zdraví před vlivy hluku stanovuje a prováděcím předpisem nařízením vlády č. 272/2011 Sb. o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací jsou pro ochranu zdraví člověka určeny hodnoty hygienických limitů hluku.

Hygienické limity hluku

Hodnoty hluku se pro hluk z dopravy na pozemních komunikacích, s výjimkou účelových komunikací, a drahách, a pro hluk z leteckého provozu vyjadřují ekvivalentní hladinou akustického tlaku $A_{L_{Aeq,T}}$ a stanoví se pro celou denní ($L_{Aeq,16h}$) a celou noční dobu ($L_{Aeq,8h}$).

Pro definované chráněné venkovní prostory se hygienický limit hluku v ekvivalentní hladině akustického tlaku A , s výjimkou hluku z leteckého provozu a vysokoenergetického impulsního hluku, stanovuje součtem základní hladiny akustického tlaku $A_{L_{Aeq,T}} = 50$ dB a korekcí přihlížejících ke druhu chráněného prostoru a denní a noční době podle přílohy č. 3 k tomuto nařízení.

tab. 2.18: Korekce pro stanovení hygienických limitů hluku v chráněném venkovním prostoru staveb a v chráněném venkovním prostoru

druh chráněného prostoru	korekce (dB)			
	1)	2)	3)	4)
Chráněný venkovní prostor staveb lůžkových zdravotnických zařízení včetně lázní	-5	0	+5	+15
Chráněný venkovní prostor lůžkových zdravotnických zařízení včetně lázní	0	0	+5	+15
Chráněný venkovní prostor ostatních staveb a chráněný ostatní venkovní prostor	0	+5	+10	+20

Korekce uvedené v tabulce se nesčítají.

Pro noční dobu se pro chráněný venkovní prostor staveb přičítá další korekce -10 dB, s výjimkou hluku z dopravy na železničních drahách, kde se použije korekce -5 dB.

Vysvětlivky:

1) Použije se pro hluk z provozu stacionárních zdrojů, hluk z veřejné produkce hudby, dále pro hluk na účelových komunikacích a hluk ze železničních stanic zajišťujících vlakotvorné práce, zejména rozřaďování a sestavu nákladních vlaků, prohlídku vlaků a opravy vozů.

2) Použije se pro hluk z dopravy na silnicích III. třídy a místních komunikacích III. třídy a drahách.

3) Použije se pro hluk z dopravy na dálnicích, silnicích I. a II. třídy a místních komunikacích I. a II. třídy v území, kde hluk z dopravy na těchto komunikacích je převažující nad hlukem z dopravy na ostatních pozemních komunikacích. Použije se pro hluk z dopravy na dráhách v ochranném pásmu dráhy.

4) Použije se v případě staré hlukové zátěže z dopravy na pozemních komunikacích s výjimkou účelových komunikací a drahách uvedených v bodu 2) a 3). Tato korekce zůstává zachována i po položení nového povrchu vozovky, prováděné údržbě a rekonstrukci železničních drah nebo rozšíření vozovek při zachování směrového nebo výškového vedení pozemní komunikace, nebo dráhy, při kterém nesmí dojít ke zhoršení stávající hlučnosti v chráněném venkovním prostoru staveb nebo v chráněném venkovním prostoru, a pro krátkodobé objízdné trasy. Tato korekce se dále použije i v chráněných venkovních prostorech staveb při umístění bytu v přístavbě nebo nástavbě stávajícího obytného objektu nebo víceúčelového objektu nebo v případě výstavby ojedinělého obytného, nebo víceúčelového objektu v rámci dostavby proluk, a výstavby ojedinělých obytných nebo víceúčelových objektů v rámci dostavby center obcí a jejich historických částí.

Pozn. Stará hluková zátěž je stav hlučnosti působený dopravou na pozemních komunikacích a drahách, který v chráněných venkovních prostorech staveb a v chráněném venkovním prostoru vznikl do 31. 12. 2000.

Hluk z dopravy na pozemních komunikacích na území JMK

Hluk emitovaný motorovým vozidlem do okolního venkovního prostoru je závislý zejména na rychlosti vozidla – u nižších rychlostí je rozhodujícím zdrojem hluku motor, se stoupající rychlostí se zvyšuje význam hluku emitovaného z převodové soustavy, ve vyšších rychlostech začíná převažovat hluk ze styku pneumatika – vozovka a u velmi vysokých rychlostí je rozhodující aerodynamický hluk. Mezi další faktory, které ovlivňují hluk z pozemních komunikací, patří stáří vozidel a jejich technický stav, kvalita povrchu vozovky, podélný profil komunikace, způsob jízdy apod. Při významnějším dopravním zatížení působí pozemní komunikace na okolní venkovní prostor jako liniový (přímkový) zdroj hluku.

Pro identifikaci problematických míst na území Jihomoravského kraje jsou tudíž lépe vypovídající časově omezená povolení k provozování nadlimitního zdroje hluku pro silnice (dále také ČOP) vydaná KHS JMK (v řízeních dle § 31 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Na silničních úsecích, pro které byla ČOP vydána, dochází opakovaně k nedodržení hygienického limitu hluku pro chráněné venkovní prostory staveb. ČOP je vydána pro provoz, aby se silnice nemusela zavřít, ale na omezenou dobu, během které musí být udělána opatření, aby k překračování limitu již nedocházelo. To se po uplynutí stanoveného období dokládá měřeními.

Silniční úseky, na kterých byla vydána časově omezená povolení k provozování nadlimitního zdroje hluku vydaná KHS na sledovaném území jsou uvedeny v následující tabulce.

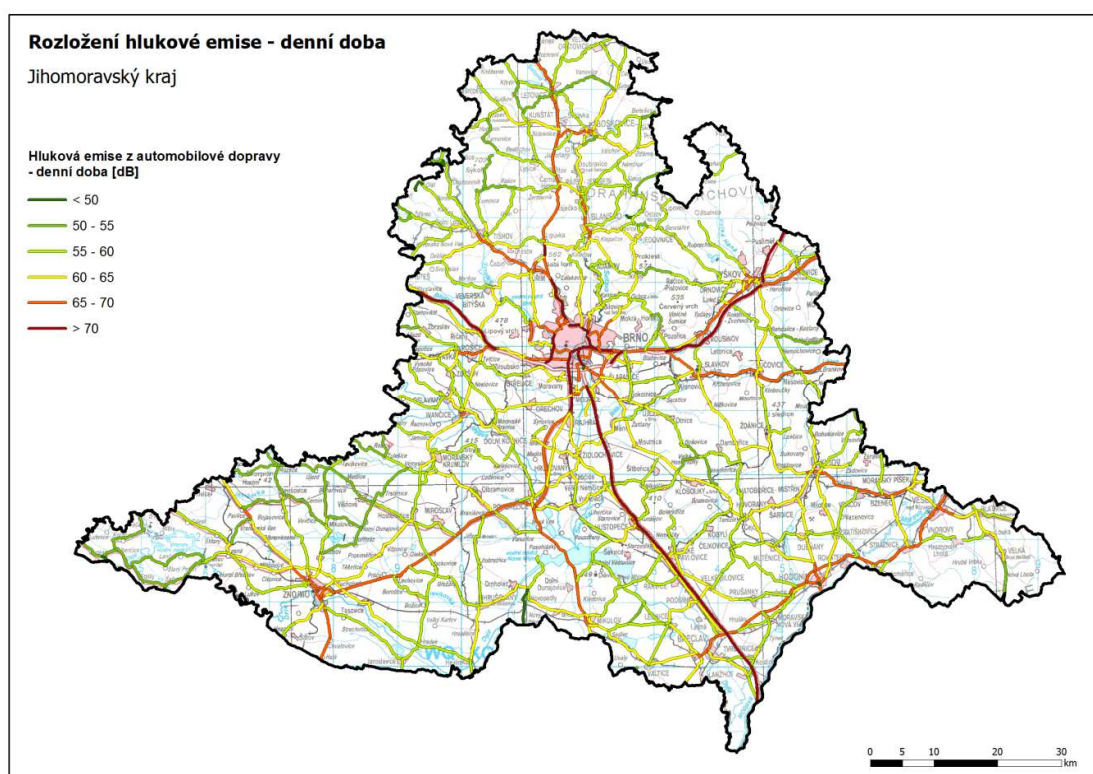
tab. 2.19: Seznam účinných rozhodnutí o časově omezeném povolení (ČOP) provozu nadlimitních pozemních komunikací vydaných KHS JmK dle § 31 zákona č. 258/2000 Sb., včetně uvedení předmětných pozemních komunikací a uplatnění korekce pro starou hlukovou zátěž při stanovení hygienických limitů hluku (SHZ ano/ne); stav k březnu 2017

rozhodnutí o ČOP – ze dne, č. j.	pozemní komunikace (sil., ul.)	SHZ ano/ne
26. 11. 2008, BM/58222/2008/HOK	sil. I/42 v Brně (od místa křížení ulice Žabovřeské s ulicí Hlinky a Pisáreckou po konec stavby „MÚK VMO Hlinky“ ve směru Žabovřesky, tj. 210 m za ukončení ulice Kamenomlýnské)	ne
27. 07. 2009, BM/36689/2009/HOK	ul. Drobného, Husova, Hybešova, Koliště, Konečného nám., Kotlářská, Křenová, Křížová, Merhautova (část), Moravské náměstí, náměstí 28. října, Pekařská, Pionýrská, Provazníková, Purkyňova, Údolní, Úvoz, Veveří, Vídeňská v Brně	ano
28. 12. 2010, BM/60131/2010/HOK	sil. II/152 v Želešicích, km 124,620 – 126,445	ano
08. 08. 2012, KHSJM 35309/2012/BM/HOK	sil. I/41 km 1,500 – 1,760 (Hněvkovského) v Brně	ano
05. 10. 2012, KHSJM 46755/2012/BM/HOK	sil. I/42 v Brně, km 13,150 – 13,250 (Hladíková), km 14,200 – 14,500 Zvonařka), km 15,750 – 16,300 (Poříčí)	ano
07. 02. 2013, KHSJM 03988/2013/BM/HOK	dálnice D1 v Brně, km 190,932 – 191,384 vpravo (lokalita Starý Lískovec)	ano
22. 03. 2013, KHSJM 05920/2013/BM/HOK	ul. Cejl, Lidická, Štefánikova, Palackého, Milady Horákové v úseku Koliště – Francouzská, Merhautova v úseku Černopolní – Jugoslávská v Brně	ano
27. 05. 2013, KHSJM 21151/2013/BM/HOK	sil. II/425 v Rajhradu, km 0,300 – 1,500 (ul. Masarykova)	ano
23. 10. 2013, KHSJM 27354/2013/BM/HOK	sil. I/52 v Modřicích, km 5,400 – 6,850	ano
30. 05. 2014, KHSJM 22577/2014/BM/HOK	ul. Plotní v Brně	ano
24. 11. 2014, KHSJM 51111/2014/BM/HOK	sil. II/416 v Blučině, km 22,900 – 25,000	ne
06. 01. 2015, KHSJM 55465/2014/BM/HOK	ul. Bohunická v Brně	ano
30. 04. 2015, KHSJM 15571/2015/BM/HOK	ul. Dorných, Hlavní, Líšeňská, Rybnická, Tábořská, Životského v Brně	ano
19. 08. 2015, KHSJM 34252/2015/BM/HOK	ul. Belcrediho, Bratislavská, Charbulova, Mendlovo náměstí, náměstí Karla IV., Štursova v Brně	ano
24. 11. 2015, KHSJM 52404/2015/BM/HOK	sil. II/386 v Kuřimi, km 1,500 – 2,700	ne
07. 01. 2016, KHSJM 58719/2015/BM/HOK	sil. II/642 v Brně, km 0,000 – 0,260 (ul. Rokytova)	ano
29. 01. 2016, KHSJM 00739/2016/BM/HOK	sil. II/380 v Brně (Kaštanová, Sokolnická)	ne
11. 04. 2016, KHSJM 15855/2016/BM/HOK	II/602 v Brně (Jihlavská, Pražská) a v Troubsku (Jihlavská)	část ano část ne
29. 04. 2016, KHSJM 21431/2016/BM/HOK	sil. I/42 v Brně, km 7,642 – 10,935 (Husovický tunel – Ostravská)	ano
12. 05. 2016, KHSJM 24530/2016/BM/HOK	sil. II/380 v Brně (Tuřanská)	ne
07. 06. 2016, KHSJM 30443/2016/BM/HOK	sil. I/43 v Brně, km 3,150 – 3,300 (lokalita Bratří Kříčků)	ano
10. 02. 2016, KHSJM 05739/2016/HO/HOK	sil. I/54 ve Bzenci a v části Moravského Písku (Kolonie), km 39,600 – 45,200	noc ano den ne
25. 01. 2016, KHSJM 02819/2016/HO/HOK	sil. I/54 v Kyjově, km 28,100 – 29,900	ano
07. 07. 2016, KHSJM 37196/2016/HO/HOK	sil. I/54 ve Veselí nad Moravou, km 50,200 – 52,100	ano

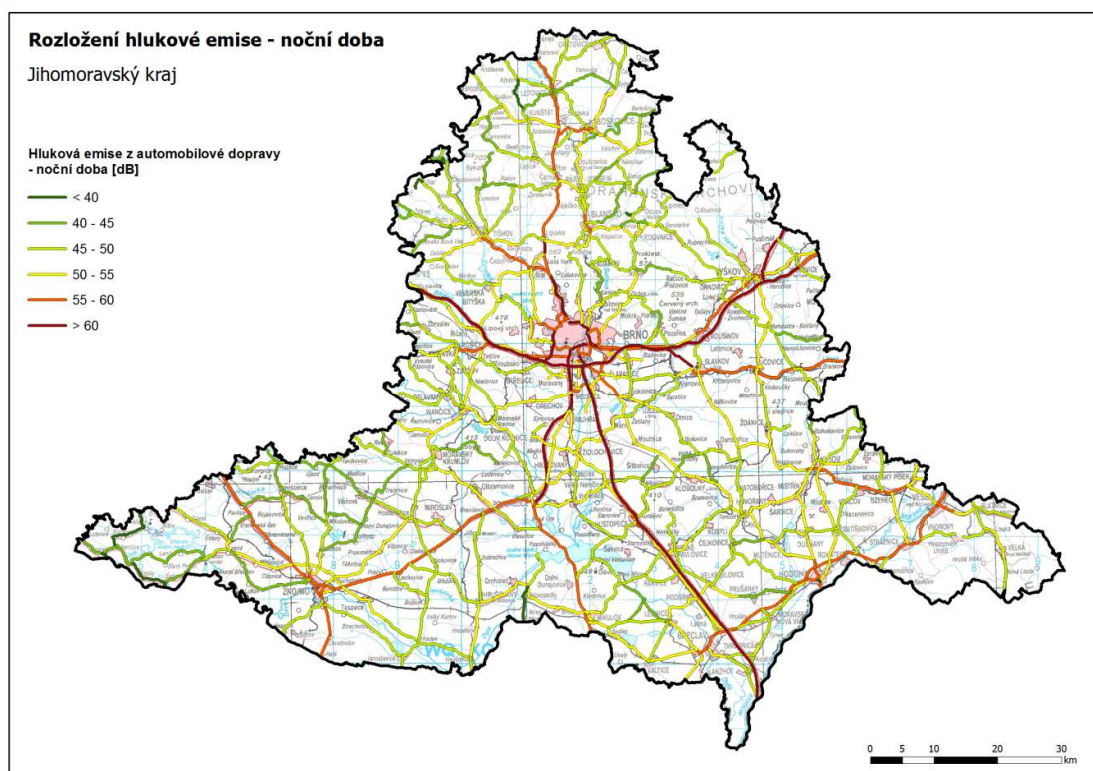
rozhodnutí o ČOP – ze dne, č. j.	pozemní komunikace (sil., ul.)	SHZ ano/ne
16. 12. 2015, KHSJM 56752/2015/HO/HOK	sil. I/54 ve Vlkoši, km 32,400 – 33,600	noc ano den ne
16. 02. 2016, KHSJM 06241/2016/HO/HOK	sil. I/54 ve Vracově, km 36,500 – 38,400	ano
10. 01. 2014, KHSJM 56232/2013/HO/HOK	sil. I/55 v Petrově, km 99,200 – 100,720	ano
10. 01. 2014, KHSJM 56234/2013/HO/HOK	sil. I/55 ve Strážnici, km 95,400 – 98,050	ano
10. 01. 2014, KHSJM 56126/2013/HO/HOK	sil. I/55 ve Veselí nad Moravou, km 85,200 – 90,100	ano
10. 01. 2014, KHSJM 56124/2013/HO/HOK	sil. I/55 ve Vnorovech, km 90,100– 91,850	ano
03. 02. 2011, KHSJM 02421/2011/BV/HOK	dálnice D2 v úseku km 30,015-31,045 (lokalita Staro- vičky)	ano
14. 10. 2016, KHSJM 54630/2016/BV/HOK	silnice I/55 v Břeclavi (Lidická, Národních hrdinů, tř. 1. máje, J. Skácela, Hraniční) a silnice I/40 v Břeclavi (tř. 1. máje, Hlavní, Na Valtické)	ano
27. 11. 2015, KHSJM 55652/2015/VY/HOK	sil. I. tř. R46 v Drysicích, km 7,05 – 7,70	ano
28. 12. 2015, KHSJM 60887/2015/VY/HOK	dálnice D1 u Velešovic, km 212,70 – 213,90	ano
25. 01. 2017, KHSJM 75072/2016/VY/HOK	sil. I/50 v Bučovicích-Vícemilicích, km 19,5 – 23,5	ano
16. 03. 2011, KHSJM 07124/2011/ZN/HOK	sil. II/408 Suchohrdly (průjezdni úsek obce)	ano
16. 03. 2011, KHSJM 07128/2011/ZN/HOK	sil. II/408 Kuchařovice (průjezdni úsek obce)	ano
22. 08. 2012, KHSJM 37090/2012/ZN/HOK	sil. I/38 Vranovská Ves (průjezdni úsek obce)	ano
22. 08. 2012, KHSJM 37091/2012/ZN/HOK	sil. I/38 Olbramkostel (průjezdni úsek obce)	ano
22. 08. 2012, KHSJM 37092/2012/ZN/HOK	sil. I/38 Kasárna (průjezdni úsek městské části)	ano
04. 07. 2012, KHSJM 28833/2012/ZN/HOK	sil. I/38 Znojmo (průjezdni úsek města)	ano
18. 01. 2016, KHSJM 01646/2016/ZN/HOK	sil. I/38 Grešlové Mýto – Pavlice (průjezdni úsek obcí)	ano
08. 12. 2015, KHSJM 56811/2015/BK/HOK	silnice I/43, obec Skrchov, km 42,100 – 42,750 a obec Stvolová, km 43,960 – 44,350	ne
30. 11. 2015, KHSJM 56066/2015/BK/HOK	silnice I/43, město Letovice, km 37,850 – 39,900	ne
26. 11. 2015, KHSJM 55038/2015/BK/HOK	silnice I/43, obec Sebranice, km 31,860 – 32,460	ne
20. 08. 2014, KHSJM 35991/2014/BK/HOK	silnice I/43, obec Lažany, km 14,800 – 15,850	ano
15. 08. 2014, KHSJM 35652/2014/BK/HOK	silnice I/43, obec Milonice, km 16,900 – 17,400	ano
06. 08. 2014, KHSJM 34282/2014/BK/HOK	silnice I/43, obec Lipůvka, km 13,100 – 14,000	ano

V těchto lokalitách je výstavba bytové zástavby, popřípadě jiných chráněných objektů velice problematická.

Obr. 3.22: Hluková zátěž JMK (denní doba)

Obr. 3.23: Hluková zátěž JMK (noční doba)

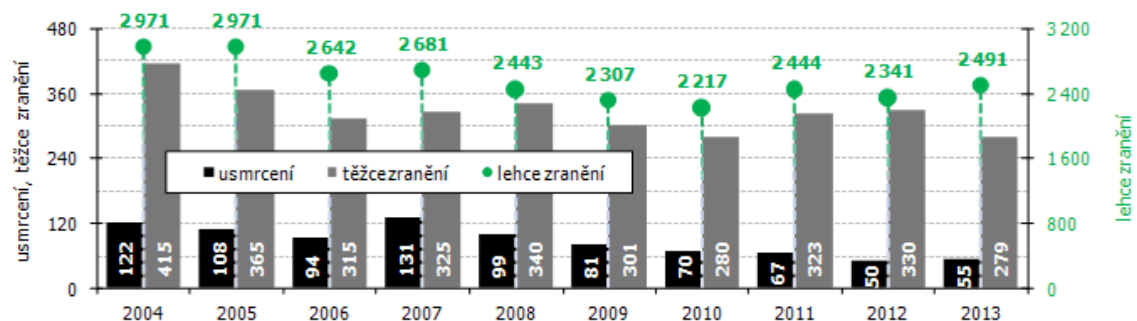
Hluk z železniční dopravy

Dalším liniovým zdrojem hluku je železniční doprava. Vzhledem k relativně vyšším rychlostem, větším objemům vozidel a kontaktu kovových kol s kovovou kolejnicí je železniční doprava velmi významným zdrojem hluku, zejména v úsecích tzv. koridorů, kde se velké dopravní zatížení spojuje s rychlostmi vlaků až 160 km/h. Hluk z železniční dopravy je méně vyrovnaný než hluk z dopravy automobilové, průjezdy vlaku mají menší frekvenci, o to však vyšší špičkové hladiny hluku. Kromě hluku působí železniční doprava i významnější vibrace.

V oblasti železniční dopravy je podkladem pro hodnocení hluku strategická hluková mapa železniční dopravy, kterou pro MZD ČR vypracoval Zdravotní ústav Ostrava v r. 2007. Toto mapování se ale zabývalo pouze nejvíce zatíženými úseky tratí (nad 60 tisíc vlaků za rok). Na území Jihomoravského kraje se však nenachází tratě s počtem vlaků přesahující uvedenou hranici.

Dopravní nehodovost

Významným zdrojem rizik pro zdraví obyvatel jsou dopravní nehody. Dle údajů ČSÚ došlo v roce 2013 na území Jihomoravského kraje k cca 6 700 dopravních nehod, 55 osob při nich zemřelo a 279 osob bylo těžce zraněno. Lze konstatovat, že počet usmrcených osob postupně klesá, totéž lze v zásadě (byť s mírnými výkyvy) konstatovat i počtech těžce zraněných.

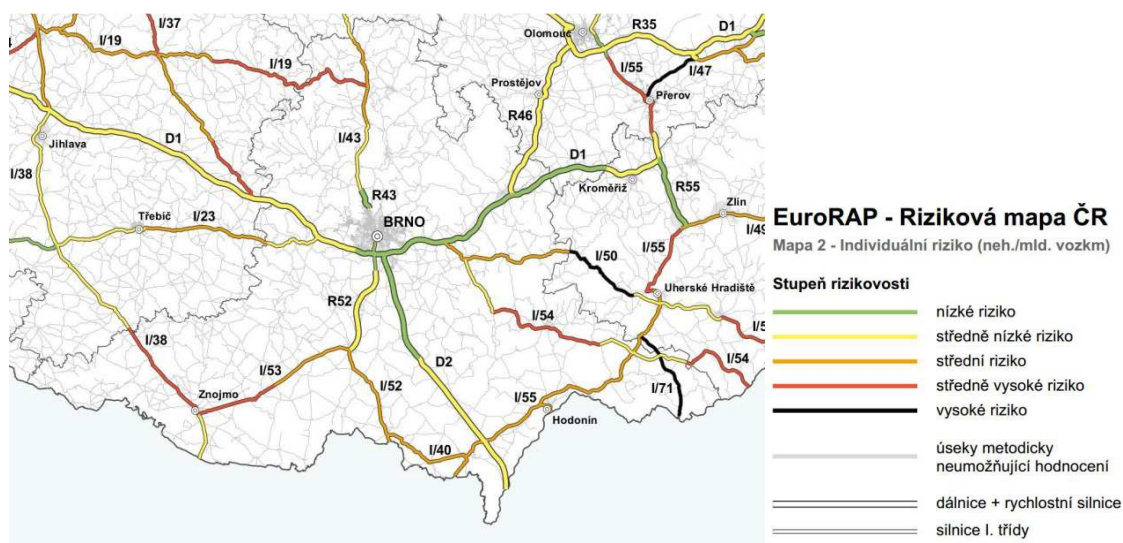

zdroj: ČSÚ podle Policie ČR

Obr. 3.24: Následky na zdraví v důsledku dopravních nehod na území Jihomoravského kraje (2004 – 2013)

Pro vyhodnocení dopravní bezpečnosti byla jako podklad využita tzv. Riziková mapa ČR 2011 – 2013, vytvořená v rámci projektu EuroRAP. Evropský program hodnocení bezpečnosti silnic EuroRAP (European Road Assessment Programme) je mezinárodní nezisková organizace založená v roce 2003 v Belgii, jejímiž členy jsou motoristická sdružení, správci a investoři komunikací a expertní organizace. Tvorba Rizikových map je základním statistickým nástrojem programu EuroRAP, využívajícím vstupní data o silniční síti, nehodovosti a intenzitách dopravy k tomu, aby bylo možné identifikovat úseky a lokality s vysokým bezpečnostním rizikem pro uživatele silnic. Mapy pro ČR zpracovává společnost AF-CityPlan; nejaktuálnější byla publikována mapa ukazující tzv. individuální riziko v průměru za období let 2011 – 2013. Mapa uvádí stupeň rizikovitosti na úsecích silnic primární silniční sítě na základě počtu nehod a intenzit dopravy na daném úseku (počet nehod s úmrtím nebo vážným zraněním na 1 mld. voz. km). Jednotlivé úseky komunikací jsou rozděleny do pěti intervalů, vyjadřujících postupně nízké / středně nízké / střední / středně vysoké a vysoké riziko.

Obr. 3.25: Riziková mapa ČR 2011 – 2013 – výřez pro Jihomoravský kraj

zdroj: ÚAMK ČR

Z mapy vyplývá, že:

- na území Jihomoravského kraje byl nejvyšší stupeň rizika zjištěn na silnici I/71 v celém úseku procházejícím krajem;
- středně vysokým stupněm rizika jsou ohodnoceny úseky silnic I/19 (v celé délce procházející krajem), I/38 (v úseku Znojmo – hranice kraje směrem na Moravské Budějovice), I/53 (v úseku Znojmo – křižovatka se silnicí II/397) a I/54 (v úseku Bzenec – Žarošice);
- střední riziko je pak na komunikacích I/40, části I/43 (v úseku Černá Hora – Stvolová), I/50, I/52, I/55 a na zbylé části silnice I/53.

Hluk z letecké dopravy na území JMK

Plánovaný rozvoj letišť a zvyšování počtu letů je spojeno se zvyšováním imisního zatížení obyvatel a to zejména hlukem. Studie Ekola Group: Letiště Brno-Tuřany – dopracování akčního hlukového plánu 2008 posuzovalo dopady do území pro varianty konzervativního a maximálního rozvoje. Dle vyhodnocení se jeví jako reálný konzervativní model rozvoje a pro tento stav je záměrem vedení letiště dosáhnout vyhlášení nového ochranného hlukového pásma v území, zasaženého hlukem nad 50 dB v noci. Tento záměr je převzat do ÚAP JMK s cílem usměrnit rozvoj v dotčeném území tak, aby nedošlo ke zbytečným novým střetům s budoucím ochranným pásmem letiště.

2.1.6. Ochrana přírody a krajiny

2.1.6.1. Biodiverzita a ekosystémy

Na území Jihomoravského kraje se nachází území s relativně vysokou biodiverzitou, která je dána stykem tří biogeografických oblastí (Panonská, Hercynská a Karpatská). V Jihozápadní a západní části území se na styku Panonské a Hercynské oblasti prolínají ekosystémy typické pro obě oblasti a vytvářejí specifická přírodní území s charakteristickou skladbou přírodních společenstev. Mezi typická území s vysokým potenciálem druhové rozmanitosti ekosystémů patří např. území Národního parku Podyjí. Pro východní část Jihomoravského kraje je pestrost společenstev (biodiverzita) dána zastoupením ekosystémů panonské a karpatské oblasti (např. CHKO Bílé Karpaty) Pro oblast Panonskou jsou charakteristické mozaiky xerothermních ekosystémů, které jsou vázány na specifické území Pálavy (CHKO Pálava).

Biodiverzita a ochrana ojedinělých ekosystémů je zajištěna na evropské úrovni soustavou Natura 2000 (stanoviště a ptačí oblasti) a na národní úrovni systémem zvláště chráněných území přírody.

2.1.6.2. Fauna a flóra

Ochrana druhů rostlin a živočichů je zajištěna v obecné poloze § 5 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v aktuálním znění. Na území Jihomoravského kraje se navíc ve zvýšené míře, a to díky pestrosti druhů, dané vysokou biodiverzitou území, uplatní ochrana některých druhů rostlin a živočichů, které jsou vymezeny zákonem, resp. vyhláškou č. 395/1992 Sb. v aktuálním znění, jako zvláště chráněné.

Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem – viz kap. 4.4.

2.1.6.3. Krajina

Charakter krajiny Jihomoravského kraje je velmi pestrý a rozmanitý. Vyznačuje se vysokou rozdílností ve své identitě, a to v některých případech na relativně velmi malém území. Pestrost krajinných struktur je podmíněna pestrostí geologických a geomorfologických struktur přírodních podmínek území kraje. Na území kraje se nachází krajinné struktury podmíněné geomorfologií Hercynských pohoří, Panonské pánve a Západních Karpat.

V základním prostorovém členění Jihomoravského kraje zřetelně vystupuje členění na krajinu sníženin a mírných pahorkatin zemědělských a vinařských oblastí – s matricí starosídelních otevřených krajin, a na krajinu členitých lesopолních a lesnatých území Českomoravské vrchoviny – s matricí středověkých polootevřených krajin. Krajinným pólem je Pálava – nepřehlédnutelná terénní dominanta Dyjskosvrateckého i Dolnomoravského úvalu, krajinnými póly jsou též drobné, avšak výrazné dominanty Velkého a Malého Chlumu na okraji Boskovické brázdy – dominanty působící v otevřenější části lesnatého segmentu Jihomoravského kraje – Brněnské vrchoviny. Vedlejším krajinným ohraničením je hřeben Dražanské vrchoviny, v severojižním směru oddělující prostorově Hornomoravský úval od západních částí Brněnské vrchoviny a podtržený výraznými lesnatými srázy spadajícími do sníženiny Vyškovské brány (hlavní krajinné ohraničení). Ve východní části kraje dominuje vůči sníženinám úvalů výrazný lesnatý masiv Chřibů, který pouze okrajově zasahuje jako hlavní krajinné ohraničení do Jihomoravského kraje. V lesnaté krajině povodí Svatky působí jako hlavní krajinné ohraničení část Pernštejnské a Sýkořské vrchoviny. Výraznou strukturou v charakteru krajiny je pak prostor, který odděluje západní a východní část území. Jedná se o systém sníženin a typických přechodových prvků, jako např. rozsáhlý Dolnomoravský úval nebo protáhlá sníženina Boskovické brázdy.

Z požadavků Evropské úmluvy o krajině (dále také úmluva) vyplývá potřeba zajistit ochranu jednotlivých typů krajiny, aktivní péči o krajinu v souladu s principy jejího udržitelného využívání a koordinovat plánování činností v krajině. Úmluva vychází z poznání, že krajina je předmětem veřejného zájmu, plní významnou roli v zemědělství, ekologii, kultuře a společnosti a je významnou součástí života obyvatel. Úmluva požaduje, aby péče o krajinu měla charakter udržitelného rozvoje, zahrnujícího pravidelné udržování krajiny a sladování hospodářských, environmentálních a sociálních zájmů a postupů. Ochrana krajiny je pojímána jako ochrana celého komplexu tvořeného jak kulturní tak přírodní krajinou, zahrnující udržování význačných a charakteristických krajinných celků i jako součást kulturního dědictví.

Na území Jihomoravského kraje jsou vymezeny níže uvedené jednotlivé typy krajin jako části území Jihomoravského kraje/krajinné celky, jejichž charakter je výsledkem činností a vzájemného působení přírodních a lidských faktorů (ve smyslu evropské úmluvy o krajině). ZÚR JMK pak pro tyto krajinné celky/krajinné typy stanovují jejich cílové charakteristiky, tj. cíle týkající se charakteristických rysů krajiny. Tyto cíle se opírají o identifikované krajinné, přírodní a kulturně historické hodnoty krajiny; reagují na zjištěné negativní nebo rušivé jevy v krajině a akceptují činnost člověka v území jako zásadní podmínku pro zachování kulturní krajiny.

Přehled základních charakteristik krajinných celků/typů na území Jihomoravského kraje vymezených ZÚR JMK:

1. Krajinový typ Bělokarpatský

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově vyvýšený a členitý reliéf s četnými a místy výraznými údolními zářezy menších vodních toků, velké, místy až převažující zastoupení lesů, rozsáhlé plochy luk, relativně menší zastoupení ploch orné půdy a poměrně malé zastoupení sídel (výhradně venkovského typu).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- výrazné lesnaté horizonty hřbetu Bílých Karpat;
- pohledově otevřená krajina s pestrým způsobem využití s významnými výhledy do okolních krajinných celků;
- rozsáhlé cenné lesní a luční ekosystémy, květnaté louky, poměrně pestrá struktura nelesní dřevinné vegetace prezentovaná skupinami dřevin či výraznými solitéry (Suchov, Javorník ad.);
- velká rozloha ekologicky cenných lesních porostů;
- přírodě blízké úseky vodních toků s doprovodnými porosty (např. Kuželovský potok);
- mimořádný rekreační potenciál – oblast atraktivní pro měkké formy rekreaci (turistika, cykloturistika, hipoturistika apod.);
- zachovalá struktura venkovských sídel (Suchov, vesnická památková zóna Javorník – Kopánky);
- nepřítomnost výškově dominantních staveb a objektů (např. větrných elektráren).

Přírodní hodnoty:

- CHKO Bílé Karpaty (I. – IV. zóna);
- NPR Čertoryje, NPR Jezevčí, NPR Porážky, NPR Zahrady pod Hájem;
- PR Kútky, PR Machová;
- NPP Búrová;
- PP Nad Vápenkou, PP Vápenky, PP Velický hliník, PP Žerotín;
- EVL Bílé Karpaty, EVL Čertoryje, EVL Javorník – hliník, EVL Nad Vápenkou.

Kulturně historické hodnoty:

- VPZ Javorník-Kopánky, VPZ Vápenky.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- místy nadměrné rekreační využití;
- zemědělská půda ohrožená vodní a větrnou erozí.

2. Krajinový typ Velický

K hlavním charakterizujícím rysům patří výrazně zvlněný reliéf, otevřený krajinový prostor s různě výraznými údolními zářezy, převažující zemědělské využití s bloky orné půdy a místy významným zastoupením vinic či travních porostů, malé zastoupení lesů a poměrně hustá sídelní struktura (různě velké vesnice).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená krajina zvlněného reliéfu na úpatí Bílých Karpat;
- výrazné dálkové pohledy na navazující i vzdálenější krajinné celky;

- neurbanizované partie údolí Veličky s pestroutou strukturou využití a několika ekologicky cennými lokalitami;
- vinice v členitém území zvýrazňující tvary georeliéfu;
- architektonická a kulturně-historická dominanta poutní kaple Svatého Antonína.

Přírodní hodnoty:

- EVL Bílé Karpaty, EVL Čertoryje, EVL Jasenová, EVL Lipov – kostel, EVL Milejovské louky;
- CHKO Bílé Karpaty (I. – IV. zóna);
- PR Háj u Louky, PR Hloží, PR Kobylí hlava;
- PP Borky, PP Háj u Lipova, PP Střečkův kopec, PP Milejovské louky.

Kulturně historické hodnoty:

- VPR Blatnice – Stará Hora.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- místy rozsáhlé nečleněné plochy orné půdy ohrožené vodní a větrnou erozí;
- regulace vodních toků.

3. Krajinný typ Veselsko-strážnický

K hlavním charakterizujícím rysům patří otevřený krajinný prostor, převažující plochý až mírně zvlněný reliéf, zcela dominantní zemědělské využití s velkými bloky orné půdy a místy významným zastoupením vinic a sadů a minimální zastoupení lesů. Zastoupení sídel je velmi nerovnoměrné, se skupinou středně velkých vesnic ve východní až jihovýchodní části a s téměř souvislým sídelním pásem při dlouhém severozápadním okraji (včetně měst Veselí nad Moravou a Strážnice). Součástí území jsou stávající strategické koridory (místo soustředění vedení a tras technické a dopravní infrastruktury).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená krajina s významnými pohledy do okolních krajinných celků;
- rozsáhlé neurbanizované partie.

Přírodní hodnoty:

- PPK Strážnické Pomoraví;
- EVL Strážnicko;
- PO Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví;
- CHKO Bílé Karpaty (I. – IV. zóna);
- CHOPAV – Kvartér řeky Moravy.

Kulturně historické hodnoty:

- VPR Blatnice – Stará Hora, VPR Petrov – Plže;
- MPZ Veselí nad Moravou, MPZ Strážnice.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé plochy zemědělské půdy s nízkým podílem krajinné zeleně;
- zemědělská půda ohrožená vodní a větrnou erozí;

- vedení ZVN a VVN;
- srůstání sídel při okraji nivy Moravy;
- regulace vodních toků.

4. Krajinný typ Dyjsko-moravský

Krajinný celek je tvořen údolními nivami dolních toků Moravy a Dyje. Díky tomu má výrazně protáhlý a lomený tvar a rovinatý reliéf. K dalším charakterizujícím rysům patří hustá říční síť (s hlavními toky Moravy a Dyje, místy se větvícími do více koryt přirozeného i umělého původu), velké, místy až převažující zastoupení lesů, zemědělské využití dílčích partií území s převažujícími bloky orné půdy a nízké zastoupení sídel (města Břeclav a Hodonín a okrajové partie některých dalších sídel). Součástí území jsou stávající strategické koridory dopravní a technické infrastruktury.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- komplexy lužních lesů s porosty pralesního charakteru;
- dochované části přirozených říčních systémů;
- komponovaná krajina Lednicko-valtického areálu;
- rekreačně atraktivní oblast (měkké formy rekreace).

Přírodní hodnoty:

- PPK Mikulčický luh, PPK Niva Dyje, PPK Strážnické Pomoraví;
- EVL Břeclav – kaple u nádraží, EVL Hodonínská doubrava, EVL Milovický les, EVL Niva Dyje, EVL Očov, EVL Soutok – Podluží, EVL Strážnická Morava, EVL Strážnicko, EVL Vypálenky;
- PO Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, PO Lednické rybníky, PO Pálava, PO Soutok-Tvrdonicko, CHKO Pálava (I. – IV. zóna);
- NPR Cahnov – Soutok, NPR Křivé jezero, NPR Lednické rybníky, NPR Ranšpurk;
- PR Oskovec, PR Oskovec II, PR Skařiny, PR Stibůrkovská jezera;
- NPP Pastvisko u Lednice, NPP Váté písky;
- PP Jezírko Kutnar, PP Květné jezero, PP Očovské louky, PP Osypané břehy, PP Vypálenky;
- CHOPAV – Kvartér řeky Moravy.

Kulturně historické hodnoty:

- MPZ Strážnice;
- KPZ Lednicko-valtický areál.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé, krajinnou zelení málo členěné plochy orné půdy v nivě Moravy v prostoru mezi Rohatcem a Strážnicí;
- zemědělská půda ohrožená vodní a větrnou erozí;
- zástavba větších sídel v přirozených záplavových územích;
- pohledově znehodnocující vedení tras energetické infrastruktury (ZVN a VVN);
- upravené úseky říčních koryt;
- trasa dálnice D2.

5. Krajinný typ Dubňanský

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující plochý až mírně zvlněný reliéf vázaný vesměs na podloží vátych písků, celkově převažující zastoupení lesů (většinou soustředěných v rámci rozsáhlého komplexu), menšinové zemědělské využití s bloky orné půdy a významným zastoupením vinic a sadů, zastoupení rybníční soustavy (v západní části) a soustředění sídel v severozápadní až střední části (vesměs větších, včetně města Dubňan).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- rozsáhlý lesní komplex na vátych píscích;
- zemědělská půda ohrožená vodní a větrnou erozí;
- rybníční soustava v západní části krajinného celku;
- drobné krajinné struktury sadů a vinic ve výrazně zvlněném území jihozápadně od Milotic;
- soubory vinařských sklepů s lisovnami (Milotice – Šidleny, Ratíškovice – Nácestky).

Přírodní hodnoty:

- PPK Strážnické Pomoraví;
- EVL Bzenecká střelnice, EVL Hodonínská doubrava, EVL Horky u Milotic, EVL Jezero, EVL Kapánsko, EVL Očov, EVL Písečný rybník, EVL Strážnická Morava, EVL Váté písky, EVL Vracovská doubrava;
- PO Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví;
- PR Horky, PR Písečný rybník, PR Stupava;
- NPP Váté písky;
- PP Jezero, PP Osypané břehy, PP Pánov, PP Vojenské cvičiště Bzenec;
- CHOPAV – Kvartér řeky Moravy.

Kulturně historické hodnoty:

- soubory vinařských sklepů s lisovnami (Milotice – Šidleny, Ratíškovice – Nácestky).

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlý zemědělský areál západně od Milotic;
- vedení ZVN a VVN;
- regulace vodních toků;
- plochy po těžbě lignitu.

6. Krajinný typ Kyjovsko-bzenecký

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující mírně až výrazně zvlněný reliéf, převažující zemědělské využití s velkými bloky orné půdy a místy významným zastoupením vinic a nízké zastoupení lesů (výhradně menších celků). Sídlní struktura je dosti hustá a pestrá, s vesnicemi různých velikostí i s městy (Kyjov, Vracov, Bzenec).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená krajina s mírně až výrazně zvlněným reliéfem;
- výhledy do okolních krajinných celků tvořících „pohledový rámeček“ území;

- plošně nevelké, avšak poměrně četné plochy trvalé vegetace (remízy, skupiny dřevin, vegetace liniového charakteru);
- pestrá struktura využití území v bezprostředním zázemí sídel v členitějších partiích.

Přírodní hodnoty:

- EVL Chřiby, EVL Milotice – letiště, EVL Vypálenky;
- PO Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví;
- NPP Váté písky;
- PP Hošťálka, PP Losky, PP Vypálenky, PP Letiště Milonice;
- CHOPAV – Kvartér řeky Moravy.

Kulturně historické hodnoty:

- MPZ Kyjov.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- zemědělská půda ohrožená vodní a větrnou erozí;
- v jižní části rozsáhlé, krajinnou zelení nečleněné plochy orné půdy;
- regulace vodních toků;
- pohledově znehodnocující vedení tras ZVN a VVN.

7. Krajinný typ Velkobílovický

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující plochý až mírně zvlněný reliéf, zcela dominantní zemědělské využití s velkými bloky orné půdy a významným zastoupením vinic a absence lesů. Hustota sídel je poměrně vysoká – typické jsou především jihomoravské vinařské vesnice; větší sídla na pomezí venkovského a městského typu reprezentují Podivín a Velké Bílovice. Atypickým prvkem je relativně výrazná vyvýšenina Přítlucké hory s architektonickou dominantou kostela v Zaječí.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená krajina s významnými výhledy na okolní krajinné celky;
- rozsáhlé plochy vinic;
- krajinná dominanta Přítlucké hory s vinohrady, maloplošně obhospodařovanými pozemky a architektonickou dominantou kostela v Zaječí.

Přírodní hodnoty:

- PPK Niva Dyje;
- EVL Niva Dyje, EVL Soutok – Podluží, EVL Trkmanec – Rybníčky, EVL Trkmanské louky;
- PO Soutok-Tvrdonicko, PO Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny;
- CHKO Pálava (II. zóna);
- PR Věstonická nádrž;
- PP Trkmanec-Rybníčky;
- CHOPAV – Kvartér řeky Moravy.

Kulturně historické hodnoty:

- KPZ Lednicko-valtický areál.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé plochy orné půdy bez významného podílu krajinné zeleně s ohrožením vodní a větrnou erozí;
- rozdělení krajinného celku dálnic a souběžnou železnicí;
- vedení ZVN a VVN;
- výrobní areál u šakvického nádraží;
- regulace vodních toků.

8. Krajinný typ Ždánicko-chřibský

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující výrazně zvlněný reliéf, převažující zemědělské využití s velkými bloky orné půdy, významným zastoupením vinic (v západní části velmi rozsáhlých) a místy i ovocných sadů, s nepravidelně rozptýlenými lesními celky malé až střední velikosti. Příkřejší svahy jsou často výrazně terasované. Sídlní struktura je poměrně hustá a pestrá, převažují středně velké až velké vesnice, sídla na pomezí venkovského a městského typu reprezentují Ždánice a Klobouky u Brna.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená krajina s výrazně zvlněným reliéfem;
- četné výhledy do okolních i vzdálených krajinných celků;
- místy ekologicky a krajinářsky cenné lesní porosty, často v dominantní poloze;
- pestrá struktura využití území v členitějších partiích území.

Přírodní hodnoty:

- PPK Ždánický les;
- EVL Chřiby, EVL Kamenný vrch u Kurdějova, EVL Kuntínov, EVL Louky pod Kumstátem, EVL Ochůzky – Nedánov, EVL Polámanky, EVL Přední kout, EVL Stračí, EVL Věteřovská vrchovina, EVL Visengrunty;
- PO Hovoransko – Čejkovicko;
- PR Hrádek, PR Kamenný vrch, PR Nosperk, PR Roviny, PR Velký Kuntínov, PR Visengrunty, PR Zázmoníky;
- NPP Kukle;
- PP Bohuslavické stráně, PP Jesličky, PP Louky pod Kumstátem, PP Polámanky.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé málo členěné plochy orné půdy, často ohrožené vodní a větrné erozí;
- vedení ZVN a VVN;
- regulace vodních toků.

9. Krajinný typ Čejkovicko-pavlovický

Hodnoty přírodního charakteru jsou zastoupeny pouze ojediněle. K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující mírně až výrazně zvlněný reliéf, převažující zemědělské využití s velkými bloky orné půdy a rozsáhlými vinicemi a nízké zastoupení lesů (menších až středně velkých celků). Některé příkřejší svahy jsou výrazně terasované. Hustota sídel je poměrně vysoká – typické jsou především velké

jihomoravské vinařské vesnice, sídla na pomezí venkovského a městského typu reprezentují Velké Pavlovice.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- celková pestrost reliéfu a způsobů využití s četnými vinicemi a sady;
- výhledy do okolních krajin (především ze západní části krajinného celku);
- pestrá struktura využití území v bezprostředním zázemí většiny sídel v členitějších partiích;
- venkovská sídla s dochovanou historickou strukturou;
- menší lesní plochy s kvalitními lesními porosty.

Přírodní hodnoty:

- EVL Bílý kopec u Čejče, EVL Čejkovické Špidláky, EVL Hovoranské louky, EVL Hovoranský hájek, EVL Kamenný vrch u Kurdějova, EVL Kapánsko, EVL Klínky, EVL Kuntínov, EVL Přední kopaniny, EVL Vrbický hájek, EVL Zimarky;
- PO Hovoransko – Čejkovicko;
- PR Zázmoníky;
- PP Hovoranské louky, PP Nivky za Větrákem, PP Špidláky, PP Výchoz, PP Zimarky, PP Kamenný vrch u Kurdějova a PP Přední kopaniny, PP Bílý kopec u Čejče.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- vedení ZVN a VVN (Mutěnice, Čejč, Kobylí, Hustopeče ad.);
- vysoké procento zornění;
- zemědělská půda ohrožená vodní a větrnou erozí;
- v centrální (a severní) části plochy KC jsou zemědělské půdy silně ohrožené erozí;
- regulace vodních toků.

10. Krajinný typ Ždánicko-kloboucký

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující výrazně zvlněný reliéf, převažující zemědělské využití s velkými bloky orné půdy, významným zastoupením vinic (v západní části velmi rozsáhlých) a místy i ovocných sadů, s nepravidelně rozptýlenými lesními celky malé až střední velikosti. Příkřejší svahy jsou často výrazně terasované. Sídlní struktura je poměrně hustá a pestrá, převažují středně velké až velké vesnice, sídla na pomezí venkovského a městského typu reprezentují Ždánice a Klobouky u Brna.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená krajina s výrazně zvlněným reliéfem;
- četné výhledy do okolních i vzdálených krajinných celků;
- místy ekologicky a krajinářsky cenné lesní porosty, často v dominantní poloze;
- pestrá struktura využití území v členitějších partiích území.

Přírodní hodnoty:

- PPK Ždánický les;

- EVL Chříby, EVL Kamenný vrch u Kurdějova, EVL Kuntínov, EVL Louky pod Kumstátem, EVL Na Adamcích, EVL Ochůzky – Nedánov, EVL Polámanky, EVL Přední kout, EVL Stračí, EVL Věteřovská vrchovina, EVL Visengrunty, EVL Zápověď u Karlína;
- PO Hovoransko – Čejkovicko;
- PR Hrádek, PR Kamenný vrch, PR Nosperk, PR Roviny, PR Sovince, PR Velký Kuntínov, PR Visengrunty, PR Zázmoníky;
- NPP Kukle, NPP Na Adamcích;
- PP Bohuslavické stráně, PP Jesličky, PP Louky pod Kumstátem, PP Ochozy, PP Polámanky, PP Zápověď u Karlína.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé málo členěné plochy orné půdy, často ohrožené vodní a větrnou erozí;
- vedení ZVN a VVN;
- regulace vodních toků.

11. Krajinný typ Bučovický

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující výrazně zvlněný reliéf, dominující zemědělské využití s velkými bloky orné půdy, nízké zastoupení lesů (výhradně menších celků). Sídlní struktura je dosti hustá, převažují menší až středně velké vesnice, jediným městem jsou Bučovice.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená krajina s výrazně zvlněným reliéfem;
- četné výhledy do okolních i vzdálených krajinných celků;
- místy ekologicky cenné izolované lesní porosty (východně od Bučovic, severozápadně od Letonic, U Terešova a Manerova);
- významné stepní lokality rozptýlené v celém území;
- pestrá struktura využití území v bezprostředním zázemí většiny sídel v členitějších partiích.

Přírodní hodnoty:

- PPK Ždánický les;
- EVL Bučovice – zámek, EVL Černecký a Milonický hájek, EVL Člupy, EVL Mouřínov – Druhý rybník, EVL Mušenice, EVL Polámanky, EVL Rašovický zlom – Chobot, EVL Stepní stráně u Komořan, EVL Strabišov – Oulehla, EVL Šěvy, EVL Větrníky;
- NPR Větrníky;
- PR Člupy, PR Hašky, PR Mušenice, PR Podsedky, PR Rašovický zlom – Chobot, PR Stepní stráně u Komořan, PR Šěvy, PR Zouvalka;
- NPP Malhotky;
- PP Baračka, PP Člupy, PP Hrubá louka, PP Hřebenatkový útes, PP Jalový dvůr, PP Kuče, PP Mechovkový útes, PP Mrazový klín, PP Nad Medlovickým potokem, PP Návdavky u Němčan, PP Pahorek, PP Přední Galašek, PP Roviny, PP Žlíbek.

Kulturně historické hodnoty:

- KPZ Bojiště bitvy u Slavkova.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé málo členěné plochy orné půdy;
- projevy vodní a větrné eroze na zemědělské půdě;
- regulace vodních toků;
- areály zemědělské výroby v pohledově exponovaných polohách;
- vedení ZVN a VVN.

12. Krajinný typ Lednicko-valtický

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující plochý až mírně zvlněný reliéf, převažující zemědělské využití s bloky orné půdy a významným zastoupením vinic, přítomnost jednoho rozsáhlejšího lesního celku (ve východní části celku) a zastoupení soustavy velkých rybníků (v severní části). Zastoupení sídel je poměrně nízké (zejm. město Valtice a obce Lednice a Hlohovec). Významným atributem jsou dochované prvky komponované krajiny Lednicko-valtického areálu s dominantami zámků v Lednici a ve Valticích a četnými drobnějšími stavbami ve volné krajině či na okrajích sídel.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- komponovaná krajina Lednicko–valtického areálu se zámkem v Lednici a ve Valticích a s dalšími stavbami ve volné krajině;
- lesní celek Boří;
- soustava největších moravských rybníků;
- významné rekreační využití.

Přírodní hodnoty:

- PPK Niva Dyje;
- EVL Bezručova alej, EVL Kameníky, EVL Lednice – zámek, EVL Lednické rybníky, EVL Niva Dyje, EVL Paví kopec, EVL Rendezvous, EVL Rybníční zámeček, EVL Skalky u Sedlece, EVL Slanisko u Nesytu, EVL Soutok – Podluží, EVL Úvalský rybník;
- PO Lednické rybníky, PO Pálava, PO Soutok-Tvrdonicko;
- CHKO Pálava (I. – IV. zóna);
- NPR Lednické rybníky, NPR Slanisko u Nesytu;
- PR Františkův rybník;
- NPP Rendez-vous;
- PP Kameníky, PP Paví kopec;
- CHOPAV – Kvartér řeky Moravy.

Kulturně historické hodnoty:

- MPZ Valtice;
- KPZ Lednicko-valtický areál.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé, krajinnou vegetací málo členěné plochy orné půdy ohrožené vodní a větrnou erozí.

13. Krajinný typ Orlovický

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově vyvýšený a výrazně zvlněný až členitý reliéf, dominantní zastoupení lesů, nižší zastoupení zemědělské půdy (většinou zorněné) a malé zastoupení sídel (v rámci kraje pouze Orlovice). Hlavní krajinnou hodnotou území jsou především ekologicky a esteticky cenné lesní celky.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- ekologicky a krajinářsky hodnotné lesní celky ve hřbetních polohách;
- rekreační potenciál.

Přírodní hodnoty:

- EVL Strabišov – Oulehla;
- NPR Strabišov-Oulehla;
- PR Ve žlebách;
- PP Roznítal.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé plochy orné půdy (u Orlovic a Nemochovic);
- erozní ohrožení ploch orné půdy.

14. Krajinný typ Mikulovský

K hlavním charakterizujícím rysům patří vyvýšený a výrazně členitý reliéf s dominantními vápencovými bradly, celkově výrazně heterogenní struktura využití se zastoupením různě velkých lesních celků, vinic, stepí, skalních výchozů, jeskyní a četných kulturně historických památek (MPR Mikulov se zámek a Svatým Kopečkem, hradní zříceniny). Sídla jsou s výjimkou Klentnice zastoupena pouze při obvodu celku – vesměs jde o typické vinařské obce, jediným městem je Mikulov.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- krajinářsky i přírodně mimořádně hodnotný krajinný celek;
- pohledově významný hřbet Pavlovských vrchů s dominantami Děvína, Obory a Stolové hory a s hradními zříceninami a navazující svahy s vinicemi;
- pohledově výrazná silueta města Mikulova s okolím (Svatý kopeček, Turolď);
- množství architektonických a kulturních památek;
- lesní komplex v prostoru mezi Mikulovem, Milovicemi a Bulhary;

Přírodní hodnoty:

- EVL Děvín, EVL Klentnice – kostel svatého Jiří, EVL Milovický les, EVL Niva Dyje, EVL Stolová hora, EVL Studánkový vrch, EVL Svatý kopeček u Mikulova, EVL Turolď;
- PO Lednické rybníky, PO Pálava;
- CHKO (I. – IV. zóna);
- NPR Děvín-Kotel-Soutěska, NPR Křivé jezero, NPR Tabulová, Růžový vrch a Kočičí kámen;
- PR Liščí vrch, PR Milovická stráž, PR Svatý kopeček, PR Turolď;
- NPP Kalendář věků;

- PP Anenský vrch, PP Kamenice u Hlohovce, PP Kienberg, PP Kočičí skála, PP Růžový kopec, PP Studánkový vrch.

Kulturně historické hodnoty:

- MPR Mikulov;
- VPR Pavlov;
- KPZ Lednicko-valtický areál.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- značné dopravní zatížení při západním okraji krajinného celku;
- zemědělská půda ohrožená vodní a větrnou erozí;
- sezónně nadměrné rekreační využití (turistika) ohrožující přírodní hodnoty.

15. Krajinný typ Šlapanicko-slavkovský

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující plochý až mírně zvlněný reliéf, zcela dominantní zemědělské využití s velkými bloky orné půdy a velmi nízké zastoupení lesů (reprezentovaných především původními bažantnicemi). Sídlní struktura je dosti hustá, převažují středně velké až velké vesnice, zastoupena jsou i menší města (Slavkov u Brna, Šlapanice, Újezd u Brna, část Židlochovic).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově převážně otevřená krajina místy se zvlněným georeliéfem na který je vázána pestřejší struktura využití;
- výhledy do okolních krajinných celků;
- areál bojiště bitvy u Slavkova;
- výrazná krajinná dominanta Prackého kopce s Mohylou míru;
- stavební dominantu kostela Zvěstování Panny Marie v Tuřanech.

Přírodní hodnoty:

- PPK Výhon, PPK Ždánický les;
- EVL Člupy, EVL Rumunská bažantnice, EVL Slavkovský zámecký park a aleje, EVL Šlapanické slepence, EVL Špice, EVL Zřídla u Nesvačilk;
- PR Špice;
- PP Andělka a Čertovka, PP Člupy, PP Horka, PP Návrší, PP Písky, PP Santon, PP Velatická slepencová stráž, PP Velké Družďavy, PP Velký hájek, PP Vinohrady, PP Žabárník.

Kulturně historické hodnoty:

- MPZ Slavkov u Brna;
- KPZ Bojiště bitvy u Slavkova.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- výrazné dopravní koridory dálnice D1 a D2;
- rezidenční suburbanizace;
- komplex rozvodny a fotovoltaických elektráren u Sokolnic a navazující mimořádně hustá síť vedení ZVN a VVN;

- rozsáhlé nečleněné plochy orné půdy ohrožené vodní a větrnou erozí;
- regulace menších vodních toků.

16. Krajinný typ Židlochovicko-hustopečský

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující mírně až výrazně zvlněný reliéf s dvěma výraznými vyvýšeninami (Výhonem na severu a hřbetem Žebráku a Uherčických hor na jihu), dominující zemědělské využití s velkými bloky orné půdy, rozsáhlými vinicemi a ovocnými sady a minimální zastoupení lesů (menších až středně velkých celků). Příkřejší svahy jsou často výrazně terasované. Sídlní struktura je poměrně hustá a pestrá, se středně velkými až velkými vesnicemi i menšími městy (Hustopeče a část Židlochovic).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená krajina s mírně až výrazně zvlněným reliéfem;
- výhledy do okolních i vzdálenějších krajinných celků;
- dominanty výrazných vrchů a hřbetů (Výhon, hřbet mezi Hustopečemi a údolím Svratky), ve svazích s pestrá struktura využití (vinice, sady, maloplošně obhospodařované pozemky, menší lesní celky, stepní lada atd.).

Přírodní hodnoty:

- PPK Výhon;
- EVL Hochberk, EVL Nové hory, EVL Pouzdřanská step – Kolby;
- NPR Pouzdřanská step – Kolby;
- PP Nosislavská zátočina, PP Nové hory, PP Plácky.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- výrazný dopravní koridor dálnice D2;
- souvislé plochy orné půdy v okolí Nosislavi a Velkých Němčic;
- zemědělská půda ohrožená vodní a větrnou erozí.
- vedení ZVN a VVN;
- regulace vodních toků

17. Krajinný typ Dyjsko-svratecký

Vymezené území je tvořeno údolními nivami dolních toků Moravy a Dyje. Díky tomu má výrazně protáhlý a lomený tvar a rovinatý reliéf. K dalším charakterizujícím rysům patří hustá říční síť (s hlavními toky Moravy a Dyje, místy se větvícími do více koryt přirozeného i umělého původu), velké, místy až převažující zastoupení lesů, zemědělské využití dílčích partií území s převažujícími bloky orné půdy a nízké zastoupení sídel (města Břeclav a Hodonín a okrajové partie některých dalších sídel).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- komplexy lužních lesů s porosty pralesního charakteru;
- dochované části přirozených říčních systémů;
- komponovaná krajina Lednicko-valtického areálu;
- rekreačně atraktivní oblast (měkké formy rekreace).

Přírodní hodnoty:

- PPK Mikulčický luh, PPK Niva Dyje, PPK Strážnické Pomoraví;
- EVL Břeclav – kaple u nádraží, EVL Hodonínská doubrava, EVL Milovický les, EVL Niva Dyje, EVL Očov, EVL Soutok – Podluží, EVL Strážnická Morava, EVL Strážnicko, EVL Vypálenky;
- PO Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, PO Lednické rybníky, PO Pálava, PO Soutok-Tvrdonicko;
- CHKO Pálava (I. – IV. zóna);
- NPR Cahnov – Soutok, NPR Křivé jezero, NPR Lednické rybníky, NPR Ranšpurk;
- PR Oskovec, PR Oskovec II, PR Skařiny, PR Stibůrkovská jezera;
- NPP Pastvisko u Lednice, NPP Váté písky;
- PP Jezírko Kutnar, PP Květné jezero, PP Očovské louky, PP Osypané břehy, PP Vypálenky;
- CHOPAV – Kvartér řeky Moravy.

Kulturně historické hodnoty:

- MPZ Strážnice;
- KPZ Lednicko-valtický areál.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé, krajinnou zelení málo členěné plochy orné půdy v nivě Moravy v prostoru mezi Rohatcem a Strážnic ohrožené vodní a větrnou erozí;
- zástavba větších sídel v přirozených záplavových územích;
- pohledově znehodnocující vedení tras energetické infrastruktury (ZVN a VVN);
- upravené úseky říčních koryt;
- trasa dálnice D2.

18. Krajinný typ Vyškovsko-rousínovský

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující plochý až mírně zvlněný reliéf, zcela dominantní zemědělské využití s velkými bloky orné půdy a minimální zastoupení lesů. Sídlní struktura je hustá, převažují středně velké vesnice, zastoupena jsou však i tři různě velká města (Vyškov, Rousínov, Ivanovice na Hané).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená krajina s významnými pohledy do okolních výrazných krajinářsky cennějších území;
- výhledy do okolních krajinných celků;
- částečně zachovalá panoramata měst Vyškova a Rousínova.

Přírodní hodnoty:

- EVL Dědice – kostel, EVL Letiště Marchanice.

Kulturně historické hodnoty:

- MPZ Vyškov;
- VPZ Lysovice, VPZ Rostěnice, VPZ Zvonovice;
- KPZ Bojiště bitvy u Slavkova.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé plochy orné půdy s nízkým podílem krajinné zeleně, s ohrožením vodní a větrnou erozí;
- výrazné dopravní koridory dálnic D1 a D46;
- vedení ZVN a VVN;
- regulace vodních toků.

19. Krajinný typ Dunajovický

K hlavním charakterizujícím rysům patří mírně až výrazně zvlněný reliéf, převažující zemědělské využití s bloky orné půdy a s rozsáhlými komplexy vinic ve vyvýšených svahových polohách, zastoupení menších stepí ve vrcholových partiích některých kopců, minimální zastoupení lesů. Některé příkřejší svahy jsou výrazně terasované. Zastoupení sídel lze hodnotit jako průměrné – typické jsou větší vesnice.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená krajina s mírně až výrazně zvlněným reliéfem;
- významné výhledy do okolních krajin;
- vinice v drobné vlastnické držbě pohledově zvýrazňující tvary georeliéfu;
- pohledově výrazný hřbet západně od Dunajovic (Malá Slunečná, Velká Slunečná, Liščí kopec);
- rekreační potenciál (vinařská oblast).

Přírodní hodnoty:

- EVL Dunajovické kopce, EVL Slanisko Dobré Pole, EVL Slanisko Novosedly;
- PO Pálava, PO Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny;
- CHKO Pálava (I. – IV. zóna);
- PR Slanisko Dobré Pole, PR Slanisko Novosedly, Šibeničník, PR Věstonická nádrž, NPP Dunajovické kopce;
- PP Lange Wart.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- celkově nízký podíl krajinné zeleně;
- zemědělská půda ohrožená vodní a větrnou erozí.
- rozsáhlé areály objektů zemědělské výroby;
- regulace vodních toků.

20. Krajinný typ Račický

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově členitý reliéf s četnými a různě výraznými údolními zářezy (např. údolí Říčky, Rakovce, Velké a Malé Hané, Brodečky, Hloučely), dominantní zastoupení lesů (víceméně vytvářejících jeden rozsáhlý komplex) a nízké zastoupení zemědělské půdy (většinou zorněné), často tvořící společně s venkovskými sídly enklávy uvnitř lesního komplexu.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- rozsáhlý, ekologicky cenný komplex lesů jižní části Dražanské vrchoviny;

- výrazná zalesněná údolí;
- vysoký rekreační potenciál;
- z jižního okraje daleké výhledy;
- architektonické a kulturně-historické dominanty (např. areál poutního kostela ve Křtinách, zámek v Račicích, hřbitovní kostel u Lulče).

Přírodní hodnoty:

- PPK Rakovecké údolí, PPK Říčky;
- EVL Jižní svahy Hádů, EVL Křtiny – kostel, EVL Luční údolí, EVL Moravský kras, EVL Rakovecké údolí, EVL Sivický les;
- CHKO Moravský kras (I. – III. zóna);
- NPR Hádecká planinka;
- PR Bayerova, PR Mokřad pod Típečkem, PR Rakovec, PR Rakovecké stráně a údolí bledulí, PR Studnické louky, PR U Brněnky, PR U Výpustku, PR Údolí Říčky;
- PP Hynčicovy skály, PP Křtinský lom, PP Panská skála, PP Pod Obrovou nohou, PP U Staré Vápenice, PP Údolí Velké Hané, PP Velká Klajdovka.

Kulturně historické hodnoty:

- Architektonické a kulturně-historické dominanty (např. areál poutního kostela ve Křtinách, zámek v Račicích, hřbitovní kostel u Lulče).

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- lomy a cementárna u Mokré.

21. Krajinový typ Ořechovsko-vranovický

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující plochý až mírně zvlněný reliéf, zcela dominantní zemědělské využití s velkými bloky orné půdy a minimální zastoupení lesů. Hustota sídel je proměnlivá, větší v severní než v jižní polovině, jediným sídlem městského typu je Rajhrad. Charakter rozsáhlých partií území dlouhodobě ovlivňuje rozsáhlá, dynamicky se rozvíjející povrchová těžba štěrkopísků.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinové hodnoty:

- pohledově otevřená krajina s mírně zvlněným reliéfem;
- siluety sídel s dominantami kostelů (zejm. Ořechov, Syrovice);
- rozsáhlé neurbanizované partie.

Přírodní hodnoty:

- PPK Bobrava, PPK Niva Jihlavy;
- EVL Bezourek, EVL Mušovský luh, EVL Vranovický a Plačkův les;
- PP Bezourek.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rezidenční suburbanizace;
- rozsáhlé plochy zemědělské půdy s nízkým podílem krajině zeleně ohrožené vodní a větrnou erozí;

- rozdělení území dálničním tělesem mezi Rajhradem a Pohořelicemi.

22. Krajinný typ Brněnský

Jde o jediný celek primárně urbánního charakteru v Jihomoravském kraji. Základní část tvoří kompaktně zastavěné území města Brna (a navazujících Modřic) doplněné o bezprostřední zázemí s různorodým zemědělským využitím a s rekreačně využívanými lesy, to vše v různorodém reliéfu od rovinatých niv až po výrazně členité partie.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- umístění města na rozhraní ploché a výrazně členité krajiny;
- panorama města s jeho historickými stavebními dominantami;
- stavební dominantu kostela Zvěstování Panny Marie v Tuřanech;
- přírodní rámeček lesních komplexů a zalesněných horizontů;
- vliv řek Svratky a Svitavy na utváření města.

Přírodní hodnoty:

- CHKO Moravský kras (I. — III. zóna);
- PPK Baba, PPK Podkomorské lesy;
- NPR Hádecká planinka;
- PR Černovický hájek, PR Kamenný vrch;
- NPP Červený kopec, NPP Stránská skála;
- PP Bílá hora, PP Holásecká jezera, PP Kavky, PP Medlánecká skalka, PP Medlánecké kopce, PP Mniší hora, PP Netopýrky, PP Obřanská stráž, PP Pekárna, PP Rájecká tůň, PP Skalky u Přehrad, PP Údolí Kohoutovického potoka, PP Velká Klajdovka;
- EVL Bílá hora, EVL Hobrtenky, EVL Jižní svahy Hádů, EVL Kamenný vrch, EVL Modřické rameno, EVL Moravský kras, EVL Netopýrky, EVL Pisárky, EVL Stránská skála.

Kulturně historické hodnoty:

- MPR Brno;
- VPZ Tuřany – Brněnské Ivanovice.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rušivé architektonické objekty zasahující do panoramatu města;
- dopravní zatížení.

23. Krajinný typ Jedovnický

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově mírně vyvýšený a zvlněný reliéf (oproti okolí však výrazně méně členitý), převažující zemědělské využití s bloky orné půdy a místně významně zastoupenými travními porosty a velmi nízké zastoupení lesů. Sídlní struktura je dosti hustá – typické jsou zejména středně velké vesnice, sídlem na pomezí venkovského a městského typu jsou Jedovnice.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená vyvýšená krajina se zvlněným reliéfem;

- výhledy do okolních krajinných celků;
- pestřejší struktura využití ve svahových partiích;
- rekreační využití (Jedovnice – rybník Olšovec);
- přírodní a kulturní zajímavosti (Rudické propadání, větrný mlýn v Rudici).

Přírodní hodnoty:

- PPK Rakovecké údolí;
- EVL Moravský kras;
- CHKO Moravský kras (I. – III. zóna);
- NPR Vývěry Punkvy;
- PR Mokřad pod Tipečkem;
- NPP Rudické propadání;
- PP Černá skála.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- nadměrné soustředění rekreačních objektů u Jedovnic;
- místy rozsáhlé plochy orné půdy s nízkým podílem krajinné zeleně.

24. Krajinný typ Bílovicko-ostrovský

K hlavním charakterizujícím rysům patří členitý, převážně krasový reliéf s výraznými údolními zářezy Svitavy, Křtinského potoka, Řičky, Punkvy, Pustého žlebu a Suchého žlebu), dominantní zastoupení lesů, nízké zastoupení zemědělské půdy (převážně zorněné, částečně zatravněné) a proměnlivé zastoupení sídel (vesměs větších venkovských).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- krasový reliéf s výraznými údolními (žleby), skalními útvary a plošinami se závrtky;
- výrazné průlomové údolí Svitavy;
- rozsáhlé lesní komplexy;
- pohledově uzavřené části krajiny ve dnech zaříznutých údolí;
- enklávy sídel a zemědělsky obhospodařovaných ploch v prostorovém rámci rozsáhlých lesních porostů;
- místy lesní porosty s vysokým stupněm přirozenosti;
- rekreační zázemí Brna.

Přírodní hodnoty:

- CHKO Moravský kras (I. – III. Zóna);
- NPR Býčí skála, NPR Habrůvecká bučina, NPR Hádecká planinka, NPR Vývěry Punkvy;
- PR Bílá voda, PR Březinka, PR Coufava, PR Čihadlo, PR Dřínová, PR Jelení skok, PR Malužín, PR U Brněnky, PR U Nového hradu, PR U Výpustku, PR Údolí Řičky, PR Velký Hornek, PR Zadní Hády;
- NPP Jeskyně Pekárna;
- PP Kněžnice, PP Obřanská stráň, PP U Staré Vápenice;
- EVL Moravský Kras, EVL Údolí Svitavy.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé, trvalou vegetací málo členěné plochy orné půdy severně až západně od Ostrova u Macochy a východně od Babic nad Svitavou;
- místy nadměrné rekreační využití;
- sídlo Adamov jako ukázka nevhodného umístění sídla do prostoru poměrně úzkého dna a přiléhajících strmých svahů krajinářsky cenného údolí Svitavy, pohledově značně necitlivě umístěné výškové obytné budovy ve svazích tohoto výrazného údolí;
- chatové a zahrádkářské kolonie ve dně údolí Svitavy v prostoru mezi Adamovem až Brnem (Obřany);
- vysoká míra suburbanizace v sídlech v jižní části celku (Bílovice, Kanice, Řícmanice).

25. Krajinný typ Střelický

Hlavním charakterizujícím rysem je výrazná heterogennost území jak z pohledu reliéfu (od mírně zvlněného až po výrazně členitý v údolí Bobravy), tak i z pohledu využití. Mírně převažuje zemědělské využití s různě velkými bloky orné půdy a místy i významnějším podílem travních porostů. Významné je i zastoupení lesů, z větší části soustředěných do dvou větších celků (Holedná, Bobrava). Hustota osídlení je poměrně vysoká, s dynamicky se rozrůstajícími příměstskými venkovskými sídly. Specifickým prvkem je značný rozsah zahrádkových a chatových lokalit.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- lesní celky (zejm. v údolí Bobravy a u Kohoutovic);
- pohledově otevřená krajina se zvlněným reliéfem a místy významným podílem krajinné zeleně v prostoru mezi údolím Bobravy a dálnicí.

Přírodní hodnoty:

- PPK Bobrava, PPK Podkomorské lesy;
- EVL Bosonožský hájek, EVL Hobrtenky;
- PR Bosonožský hájek;
- PP Pekárna, PP Střelický les, PP Žebětínský rybník.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- výrazný dopravní koridor dálnice D1;
- rezidenční suburbanizace;
- vedení ZVN a VVN.

26. Krajinný typ Sloupско-kořenecký

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující výrazně zvlněný až členitý reliéf s různě výraznými údolními zářezy, celkově převažující zastoupení lesů (v podobě různě členěných a propojených celků až komplexů), nízké zastoupení zemědělské půdy (s převažující ornou půdou, ale také s významným zastoupením travních porostů), často tvořící společně s venkovskými sídly enklávy uvnitř lesního komplexu. Sídelní struktura je poměrně hustá, převažují menší až střední vesnice, města zastoupená nejsou.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- rozsáhlé lesní komplexy;
- výrazně zvlněný reliéf s řadou významných zalesněných údolí;
- harmonická krajina enkláv sídel s okolní zemědělsky využívanou krajinou.

Přírodní hodnoty:

- PPK Řehořkovo Kořenecko;
- EVL Moravský kras;
- CHKO Moravský kras (I. – III. zóna);
- NPR Vývěry Punkvy;
- PR Bílá voda, PR Durana, PR Pavlovské mokřady, PR Sloupsko-šošůvské jeskyně, PR Vratíkov;
- PP Horní Bělá.

Kulturně historické hodnoty:

- MPZ Boskovice

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- místy rozsáhlejší, krajinnou vegetací málo členěné plochy orné půdy.

27. Krajinný typ Hořicko-soběšický

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově vyvýšený a členitý reliéf, dominantní zastoupení lesů, nízké zastoupení zemědělské půdy (částečně zorněné, částečně zatravněné a částečně ladem ležící) a proměnlivé zastoupení sídel (v jižní až střední části poměrně hustá síť příměstských vesnic, částečně začleněných do města Brna, v severní části téměř bez sídel).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- krajinářsky a ekologicky cenné rozsáhlé lesní komplexy;
- pohledově výrazný skalní hřbet Babího lomu;
- významné kulturní a historické památky (zejm. kostely ve Vranově a Svaté Kateřině).

Přírodní hodnoty:

- EVL Údolí Svitavy;
- PR Babí doly, PR Babí lom, PR Holé vrchy, PR Malužín;
- PP Březina, PP Soběšické rybníčky.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- vysoká míra suburbanizace v sídlech v jižní polovině celku;
- místy nadměrné rekreační využití (v bezprostřední návaznosti na Brno).

28. Krajinný typ Bobravský

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově vyvýšený a členitý reliéf s výraznými zářezy průlomových údolí Svratky (s částí přehradní nádrže Brno), Bobravy a Jihlavy, dominantní zastoupení

lesů (s enklávou motoristického areálu Masarykova okruhu), nízké zastoupení zemědělské půdy (většinou zorněné) a malé zastoupení sídel (mj. města Moravský Krumlov a Dolní Kounice).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově výrazné zalesněné hřbety;
- místy ekologicky cenné ekosystémy lesů se stanovištně odpovídajícími druhy dřevin;
- místy přirozené či přírodě blízké úseky toků ve výrazných zaříznutých údolích, často s vyvinutými břehovými a doprovodnými porosty (Rokytná, Bobrava, Jihlava);
- menší města s významnými architektonickými a kulturně-historickými dominantami (Dolní Kounice, Moravský Krumlov);
- architektonická a historická dominantu hradu Veveří;
- rekreační zázemí Brna (přehrada, Podkomorské lesy atd.).

Přírodní hodnoty:

- NPR Krumlovsko-rokytenské slepence;
- PR Břenčák, PR Jelení žlíbek, PR Krnovec;
- PP Augšperský potok, PP Budkovické slepence, PP Červené stráně, PP Junácká louka, PP Kůlny, PP Na hájku, PP Na skalách, PP Střelická bažinka, PP Žebětín;
- PPK Baba, PPK Bobrava, PPK Podkomorské lesy;
- EVL Červené stráně, EVL Krumlovsko-Rokytnské slepence, EVL Krumlovský les, EVL Nad Brněnskou přehradou, EVL Rakšické louky, EVL Řeka Rokytná, EVL Střelická bažinka, EVL Žebětín.

Kulturně historické hodnoty:

- MPZ Moravský Krumlov.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- v severní části prochází územím napříč těleso dálnice D43;
- situování Automotodromu Brno v cenných lesních ekosystémech západně od Žebětína;
- vedení ZVN a VVN v prostoru severně od obce Hlína a severně od dálničního úseku;
- chatová rekreace v lesích v okolí přehradní nádrže Brno a ve svazích údolí Jihlavy.

29. Krajinný typ Boskovicko-blanenský

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově snížený, mírně až výrazně zvlněný reliéf, převažující zemědělské využití s velkými bloky orné půdy a místně významně zastoupenými velkoplošnými sady a na většině území i velmi nízké zastoupení lesů (s výjimkou nejčlenitější střední části). Sídelní struktura je dosti hustá a pestrá, s vesnicemi různých velikostí, ale i s menšími městy (Blansko, Boskovice, Rájec-Jestřebí, Velké Opatovice).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově přehledná krajina s mírně zvlněným reliéfem ohraničená okolními lesnatými krajinnými celky;
- rozptýlená krajinná zeleň podél drobných vodních toků a na tělese nedokončené dálnice;

- pestřejší struktura využití ve svažitéjších polohách při okrajích krajinného celku;
- výrazné zalesněné vyvýšeniny ve střední části krajinného celku (zejm. Malý a Velký Chlum);
- architektonické a kulturně-historické dominanty (např. zámek v Černé Hoře, bořitovský kostel).

Přírodní hodnoty:

- PPK Halasovo Kunštátsko, PPK Lysicko;
- EVL Blansko-kostel;
- PP Bačov, PP Čtvrtky za Bořím, PP Lebeďák, PP Lysická obora.

Kulturně historické hodnoty:

- MPZ Boskovice.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- místy rozsáhlé nečleněné plochy orné půdy s nízkým podílem krajinné vegetace;
- regulace vodních toků;
- pohledově značně znehodnocené území při jižním a jihovýchodním okraji Velkých Opatovic (areál zemědělské výroby, tepelná elektrárna, průmyslový areál, plocha fotovoltaické elektrárny, vedení ZVN a VVN);
- rozsáhlé plochy fotovoltaických elektráren u Chrudichrom.

30. Krajinný typ Tišnovsko-ivančický

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově ve srovnání s okolím vesměs snížený, ale přesto výrazně zvlněný reliéf, převažující zemědělské využití s velkými bloky orné půdy a na většině území i nízké zastoupení lesů (výhradně menších celků). Sídlní struktura je dosti hustá a pestrá, s vesnicemi různých velikostí a v rámci kraje s mimořádně vysokým zastoupením menších měst (Kuřim, Tišnov, Rosice, Zbýšov, Oslavany, Ivančice).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená, přehledná krajina zvlněného reliéfu v relativně snížené poloze vůči okolí;
- významné výhledy do okrajů přiléhajících krajinných celků;
- výrazné zalesněné vyvýšeniny v severní části (Květnice, Klucanina, Čebínka, Zlobice aj.);
- úseky vodních toků s hodnotnými doprovodnými porosty;
- pestřejší struktura využití v členitějších partiích území;
- architektonické a kulturně-historické dominanty (např. zámek Rosice, historické centrum Ivančic, oslavanský zámek aj.).

Přírodní hodnoty:

- PPK Údolí Bílého potoka;
- EVL Krumlovsko-Rokytnské slepence, EVL Květnice, EVL Malhostovické kopečky, EVL Na lesní horce, EVL Nad Brněnskou přehradou, EVL Pekárka, EVL Rosice – zámek, EVL Řeka Rokytná, EVL Údolí Jihlavy, EVL Údolí Oslavy a Chvojnice, EVL Zlobice;
- PR Břenčák, PR Krnovec, PR Nad řekami, PR Obůrky-Třeštěnek;
- PP Biskoupská hadcová step, PP Bouchal, PP Březina, PP Drásovský kopeček, PP Květnice, PP Malhostovická pecka, PP Na lesní horce, PP Patočkova hora, PP Pekárka, PP Pustý mlýn, PP Rybičková skála, PP Šiberná, PP Zlobice.

Kulturně historické hodnoty:

- MPZ Ivančice.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé nečleněné plochy orné půdy, místy ohrožené vodní erozí;
- komplex rozvodny u Hradčan a navazující hustá síť vedení ZVN a VVN;
- velkoplošné fotovoltaické elektrárny (Hradčany, Rosice, Zakřany ad.);
- rezidenční suburbanizace včetně vzájemného propojování původně oddělených sídel;
- skladové a výrobní areály u Kuřimi;
- značné dopravní zatížení některých částí (Kuřimsko, Tišnovsko, D1);
- regulace menších vodních toků.

31. Krajinový typ Kunštátsko-nedvědický

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově vyvýšený a členitý reliéf s různě výraznými údolními zářezy (výrazným prvkem je zejm. hluboké údolí Svatky na západním až jihozápadním okraji území), celkově převažující zastoupení lesů s různě velkými enklávami zemědělské krajiny (s převažující ornou půdou, ale také s významným zastoupením travních porostů), ve které jsou umístěna poměrně hustá sídla (většinou menší vesnice, v severní části však i malá města Kunštát a Olešnice).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- krajinářsky velmi hodnotný krajinový celek vyvýšeného území se značně členitým reliéfem a prostorově velmi pestrým způsobem využití – harmonická krajina;
- četné hodnotné pohledy na území krajinného celku i okolí, řada cenných pohledových horizontů;
- hluboké údolí Svatky;
- velké plochy lesních porostů;
- významné rekreační využívání (měkké formy rekreace);
- architektonické a kulturně-historické dominanty (např. hrad Pernštejn, zámky v Kunštátě a Lomnici);
- řada drobných venkovských sídel významněji neovlivněných novodobým rozvojem zástavby.

Přírodní hodnoty:

- PPK Halasovo Kunštátsko, PPK Lysicko, PPK Svratecká hornatina;
- EVL Crhov – Rozsíčka, EVL Čepičkův vrch a údolí Hodonínky, EVL Dědkovo, EVL Dlouhá Lhota, EVL Doubravník – kostel, EVL Panský les – Jezdiny, EVL Prudká, EVL Sokolí skála, EVL Údolí Chlébského potoka;
- PR Čepičkův vrch a údolí Hodonínky, PR Hrádky, PR Kavinský potok, PR Louky pod Kulíškem, PR Nad horou, PR Ploník, PR Pod Sýkořskou myslivnou, PR Sokolí skála;
- PP Cukl a Rozsečské rašeliniště, PP Dědkovo, PP Dobrá studně, PP Habrová, PP Hersica, PP Horní Židovka, PP Hrušín, PP Kačiny, PP Klášterce, PP Krkatá bába, PP Kunštátská obora, PP Lhotské jalovce a stěny, PP Loucká obora, PP Luzichová, PP Lysická obora, PP Míchovec, PP Nad Berankou, PP Nyklovický potok, PP Padělky, PP Pilský rybníček, PP Svídovec, PP Sýkoř, PP

Synalovské kopaniny, PP Údolí Chlébského potoka, PP V Jezdinách, PP Veselská lada, PP Veselský chlum, PP Zámecký les v Lomnici, PP Žižkův stůl.

Kulturně historické hodnoty:

- MPZ Doubravník, MPZ Lomnice u Tišnova;
- VPZ Veselka.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé, krajinnou vegetací málo členěné plochy orné půdy v plošším reliéfu v okolí Olešnice;
- orná půda v jižní a severní části krajinného celku výrazněji ohrožena erozí.

32. Krajinný typ Domašovský

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově vyvýšený a členitý reliéf s výraznými údolními zářezy (zejm. údolí Loučky, Libochovky, Bílého potoka, Oslavy a Jihlavy), střídání různě velkých lesních celků se zemědělskou krajinou (s převažující ornou půdou, ale také s významným zastoupením travních porostů) a poměrně vysoká hustota osídlení výhradně venkovského charakteru (většinou menší až středně velké vesnice).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- vyvýšený, pohledově často přehledný reliéf;
- hluboce zaříznutá zalesněná a místy skalnatá údolí (Loučky, Libochovka, Bílý potok, Oslava a Jihlava);
- v členitých částech krajinného celku často pestřejší struktura způsobů využití s vyšším podílem zatravněných ploch (zejm. v severní části);
- celkový charakter harmonické kulturní krajiny se značným podílem různě velkých lesních celků a různě velkými enklávami osídlení venkovského typu s navazujícími zemědělsky využívanými plochami.

Přírodní hodnoty:

- PPK Oslava, PPK Střední Pojhlaví, PPK Svratecká hornatina, PPK Údolí Bílého potoka;
- EVL Biskoupský kopec, EVL Loučka, EVL Rojetínský hadec, EVL Trenckova rokle, EVL Údolí Jihlavy, EVL Údolí Oslavy a Chvojnice;
- PR Slunná, PR Údolí Oslavy a Chvojnice, PR Velká skála;
- PP Bílá skála u Jamolic, PP Biskoupská hadcová step, PP Biskoupský kopec, PP Na kutinách, PP Pláně, PP Pustý mlýn, PP Rojetínský hadec, PP Trenckova rokle, PP Zhořská mokřina.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlá, trvalou vegetací nečleněná území orné půdy situovaná na nezalesněných plochých hřebetech a plošinách;
- dálniční koridor D1 procházející rozsáhlými lesními porosty u Domašova;
- vedení ZVN a VVN.

33. Krajinový typ Letovický

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově snížený, avšak výrazně zvlněný až členitý reliéf (vázaný zejm. na údolí Svitavy a Křetínky), převažující zemědělské využití s pestrou strukturou (menší bloky orné půdy a travních porostů a hojně maloplošné využití včetně sadů), významné zastoupení lesů (v podobě drobných až středně velkých celků) a velmi hustá sídelní struktura, místy vytvářející až souvislé sídelní pásy (spíše menších až údolních lánových vesnic) s jedním menším městem (Letovice). Specifickým prvkem je přehradní nádrž Letovice na Křetínce.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- celkový charakter harmonické kulturní krajiny s poměrně členitým reliéfem a tomu odpovídající pestrou strukturou využití;
- pohledově výrazné ohraničení navazujícími krajinovými celky s vyšším podílem lesů;
- rekreační využití (vodní nádrž Letovice);
- letovický zámek.

Přírodní hodnoty:

- PPK Halasovo Kunštátsko;
- EVL Křetín – zámek, EVL Nad kapličkou;
- PP Bačov, PP Park Letovice;
- CHOPAV – Východočeská křída

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- značné dopravní zatížení (komunikace I/43).

34. Krajinový typ Posvitavský

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově vyvýšený a převážně členitý reliéf, střídání různě velkých lesních celků se zemědělskou krajinou (s převažující ornou půdou, ale také s významným zastoupením travních porostů) a poměrně vysoká hustota osídlení výhradně venkovského charakteru (většinou menší vesnice).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- krajinářsky hodnotný celek vyvýšeného území s převážně členitým reliéfem a poměrně vysokým podílem trvalé vegetace (louky, lesní porosty, krajinná zeleň, meze apod.);
- vysoké zastoupení lesů (v podobě různě velkých lesních celků).

Přírodní hodnoty:

- EVL Borotín – zámek;
- PP Babolský háj;
- CHOPAV – Východočeská křída.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- vedení ZVN a VVN procházející napříč (západo-východním) směrem celým krajinovým celkem.

35. Krajinný typ Znojensko-pohořelický

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující plochý až mírně zvlněný reliéf, zcela dominantní zemědělské využití s velkými bloky orné půdy (často členěnými větrolamy) a místy významným zastoupením vinic či ovocných sadů a minimální zastoupení lesů. Sídlní struktura je proměnlivá jak co do hustoty (rostoucí od jihovýchodu k severozápadu), tak co do velikosti sídel (různě velké vesnice, z městských sídel Miroslav, většina Pohořelic, část Hrušovan nad Jevišovkou a okrajové partie Znojma a Dolních Kounic).

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- přehledná krajina s plochým až mírně zvlněným reliéfem;
- lesní celky ve středu části území;
- relativně členitější partie s pestřejší strukturou využití (zejm. hřbet mezi Hostěradicemi a Miroslaví, údolí Dyje a Jevišovky, Ječmeniště).

Přírodní hodnoty:

- PPK Niva Jihlavy;
- EVL Božické rybníky, EVL Božický mokřad, EVL Břežanka a Břežanský rybník, EVL Dyjské svahy, EVL Emin zámeček, EVL Fládnitzské vřesoviště, EVL Hevlínské jezero, EVL Ječmeniště, EVL Jevišovka, EVL Kamenná hora u Derflic, EVL Krumlovský les, EVL Meandry Dyje, EVL Miroslavské kopce, EVL Mušovský luh, EVL Načeratický kopec, EVL Oleksovická mokřina, EVL Podyjí, EVL Popice – fara, EVL Skalky u Havraníků, EVL Štěpánovský lom, EVL Šumické rybníky, EVL Tasovický lom, EVL Trávní dvůr, EVL Tvořihrázský les, EVL U kapličky, EVL U Michálka, EVL Valtrovický luh, EVL Vrbovecký rybník;
- PO Podyjí;
- PR Karlov, PR Šumický rybník;
- NPP Miroslavské kopce;
- PP Božický mokřad, PP Fládnitzské vřesoviště, PP Hevlínské jezero, PP Horáčkův kopeček, PP Horecký kopec, PP Kamenná hora u Derflic, PP Mandloňová mez, PP Oleksovická mokřina, PP Oleksovické vřesoviště, PP Pustý kopec u Konic, PP Skalky, PP Střebovský kopec, PP Stříbrný vrch, PP Šidlovy skalky, PP Troskotovický dolní rybník, PP U kapličky, PP U Michálka, PP V olších, PP Vraní vrch.

Kulturní hodnoty:

- VPZ Šatov.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé plochy orné půdy s nízkým podílem krajinné zeleně, s ohrožením vodní a zejména větrnou erozí;
- vedení ZVN a VVN;
- výrobní areály u Hrušovan nad Jevišovkou;
- regulace vodních toků.

36. Krajinný typ Jevišovický

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující mírně až výrazně zvlněný reliéf, mírně převažující zemědělské využití s různě velkými bloky orné půdy a místy i významnějším podílem travních porostů,

významné zastoupení lesů (i rozsáhlejších celků až komplexů). Sídlní struktura je proměnlivě, většinou však dosti hustá, převažují menší až středně velké vesnice, z měst jsou zastoupené Znojmo a Jevišovice.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřená krajina s mírně až výrazně zvlněným reliéfem;
- významné dálkové pohledy do sousedících krajinných celků;
- převažující charakter harmonické kulturní krajiny se značným podílem různě velkých lesních celků a různě velkými enklávami osídlení venkovského typu s navazujícími zemědělsky využívanými plochami;
- lesní celky a komplexy;
- výrazná údolí s toky místy přirozeného až přírodě blízkého charakteru (Rokytná, Jevišovka);
- četné remízy, skupiny dřevin a vzrostlá dřevinná společenstva liniového charakteru vázaná jak na toky (břehové a doprovodné porosty) či strže, tak na komunikace (stromořadí);
- ladní společenstva v zemědělsky nevyužitelných strmých svahů a vyvýšenin;
- panorama města Znojma s jeho historickými stavebními dominantami.

Přírodní hodnoty:

- PPK Jevišovka, PPK Rokytná, PPK Střední Pojhlaví;
- EVL Citonice – rybník Skalka, EVL Čekal, EVL Jankovec, EVL Jedlový les a údolí Rokytné, EVL Kaolinka Únanov, EVL Kopečky u Únanova, EVL Lapikus, EVL Lom u Žerůtek, EVL Mašovice – lom, EVL Mašovická střelnice, EVL Mikulovický les, EVL Na Kocourkách, EVL Nový zámek Jevišovice, EVL Pod Šibeničním kopcem, EVL Podmolí – strouha, EVL Podyjí, EVL Rakšické louky, EVL Řeka Rokytná, EVL Starý zámek Jevišovice, EVL Široký, EVL Tavíkovice – zámek, EVL Tvořihrázský les, EVL U Huberta, EVL Údolí Dyje, EVL Údolí Jihlavy, EVL Ve Žlebě, EVL Výrovické kopce, EVL Znojmo – Kostel Nalezení sv. Kříže;
- PO Podyjí;
- PR Na Kocourkách, PR Růžový vrch, PR U doutné skály;
- PP Cínová hora, PP Červený rybníček, PP Losolosy, PP Mikulovické jezero, PP Pod Šibeničním kopcem, PP Rudlické kopce, PP Stříbrný vrch, PP Šafářka, PP Široký, PP Ve Žlebě, PP Výrovické kopce, PP Žleby.

Kulturní hodnoty:

- MPR Znojmo, MPZ Jevišovice;
- KPZ Vranovsko-Bítovsko.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- velmi rozsáhlé plochy orné půdy, místy s nízkým podílem trvalé vegetace ohrožené vodní a větrnou erozí;
- plochy fotovoltaických elektráren (např. u Moravského Krumlova);
- pohledově znehodnocující vedení tras energetické infrastruktury (ZVN a VVN);
- regulace vodních toků.

37. Krajinový typ Vranovsko-dyjský

K hlavním charakterizujícím rysům patří celkově snížený, ale výrazně členitý reliéf (vázaný zejm. na hluboké údolí Dyje), celkově převažující zastoupení lesů (vesměs v podobě souvislých komplexů), nízké zastoupení zemědělské půdy (většinou zorněné, místy však i zatrávněné) a řídké zastoupení sídel (zejm. menších vsí, ale též Vranova nad Dyjí). Specifickými prvky jsou přehradní nádrže Vranov a Znojmo.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- ekologicky i esteticky mimořádně hodnotná krajina dyjského (a želetavského) údolí (částečně území NP Podyjí) s lesními komplexy a skalnatými svahy;
- architektonické a kulturně-historické dominanty (zejm. hrady Vranov, Bítov a Cornštejn);
- historicky významná vinice Šobes v dyjském údolí;
- významná rekreační oblast.

Přírodní hodnoty:

- EVL Mašovická střelnice, EVL Podyjí, EVL Údolí Dyje, EVL Vranov nad Dyjí – základní škola;
- PO Podyjí;
- PR Bílý kříž, PR Podhradské skály, PR Růžový vrch, PR Tisová stráž, PR U doutné skály.

Kulturní hodnoty:

- KPZ Vranovsko-Bítovsko.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- místy nadměrné soustředění chatových lokalit (např. v Podhradí a v okolí Vranovské přehrady);
- zemědělská půda ohrožená vodní a větrnou erozí;
- orná půda v údolní nivě Dyje v západní části území.

38. Krajinový typ Uherčický

K hlavním charakterizujícím rysům patří převažující mírně až výrazně zvlněný reliéf, převažující zemědělské využití s různě velkými bloky orné půdy a místy i významnějším podílem travních porostů, nízké zastoupení lesů (výhradně menších celků). Sídlní struktura je poměrně hustá – převažují menší vesnice, sídla městského charakteru zastoupená nejsou. Hlavními krajinovými hodnotami území jsou lesní celky a relativně členitější údolní partie s pestřejší strukturou využití.

Zjištěné pozitivní jevy / hodnoty:

Krajinné hodnoty:

- pohledově otevřený krajinový celek s vyšším podílem trvalé vegetace v členitějších partiích údolí a v blízkosti zastavěných částí obcí;
- různě velké lesní celky;
- dochované fragmenty komponované krajinné struktury v okolí Uherčic;
- soustava rybníků u Šafova.

Přírodní hodnoty:

- EVL Podyjí, EVL Údolí Dyje, EVL Uherčice – zámek;
- PO Podyjí;
- PR Bílý kříž, PR Suché skály;

- PP Kysibl, PP Uherčická louka.

Kulturní hodnoty:

- VPZ Vratěnín;
- KPZ Vranovsko-Bítovsko.

Zjištěné negativní jevy / hrozby:

Negativní nebo rušivé jevy v krajině:

- rozsáhlé, krajinnou vegetací málo členěné plochy orné půdy ohrožené vodní a větrnou erozí;
- regulace vodních toků.

Pro další informace: kap. 4.4, tab. 4.28 a tab. 4.30, Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 30, 33a, 33b, 34.

2.1.7. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkce lesa

2.1.7.1. Zemědělský půdní fond (ZPF)

Jihomoravský kraj má značný podíl zemědělské půdy z celkové výměry území (58,2 %, průměr ČR 54,6 %) – viz schéma č. 22 v grafické příloze. Podíl orné půdy na celkové rozloze ZPF (82 % rozlohy, ČR 67 %) má zásadní význam pro hospodářskou orientaci velké části venkovského prostoru kraje. Hlavním důvodem jsou přírodní podmínky na území kraje – velké zastoupení ploch v nížinných polohách úrodných úvalů Dyjskosvrateckého a Dolnomoravského s pedologicky i klimaticky výhodnými podmínkami pro zemědělskou výrobu.

Rozložení zemědělské půdy v rámci kraje je nerovnoměrné. Mezi SO ORP má největší % zastoupení ZPF území v SO ORP Židlochovice (81 %), Hustopeče (75 %), Pohořelice (71 %), Slavkov u Brna (71 %), Moravský Krumlov (71 %). Nejnížší podíly ploch zemědělské půdy mají SO ORP s vyššími podíly ploch lesnatých a ploch zastavěných sídel, aglomerací a průmyslových oblastí. Nejmenší podíly ZPF na celkové výměře – méně než 40 % – mají SO ORP Brno a SO ORP Blansko. Absolutní minimum (34 %) má Brno, naopak největší podíl ZPF (téměř 81 %) je v SO ORP Židlochovice.

Z hlediska půdního fondu je možno konstatovat, že Jihomoravský kraj je v rámci ČR krajem s nejvyšší mírou zornění (celková výměra orné půdy činí 351 427 ha, což odpovídá podílu orné půdy z celkového ZPF kraje 82 %. Zastoupení orné půdy má klesající trend. Ve srovnání s obdobím za rok 2013 došlo k 30. 6. 2016 k úbytku orné půdy o cca 2 300 ha. Dilem se jedná o vliv změn kultur zemědělské půdy ale také záboru pro stavební činnost, těžbu štěrkopísků apod.

Pro další informace: kap. 2.3 a kap. 4.5, Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 22, 23, 24, 25 a 26.

2.1.7.1.1. Ohrožení větrnou a vodní erozí a další ohrožení půd

Plochy zemědělsky intenzivně obhospodařované půdy bez trvalého vegetačního krytu jsou v různé míře vystaveny erozi půdy. Vznik a rozšíření větrné eroze je podmíněno zejména otevřeným terénem s malým podílem vzrostlé dřevinné vegetace, náchylností půdy k působení větrné eroze a příhodnými větrnými a vlhkostními poměry. Nejvíce ohroženy větrnou erozí jsou návětrné svahy a obnažená temena hřbetů.

Ohroženost ZPF větrnou erozí je podle problémové studie „Větrná eroze půdy v Jihomoravském kraji a návrh jejího řešení“ (Agroprojekt PSO, s. r. o., VÚMOP, 05/2005) zejména na Znojemsku a Břeclavsku (10 – 13 % výměry okresů), dále též na Hodonínsku (cca 6 % výměry okresu). Na Břeclavsku je ohroženo více než 50 % výměry orné půdy. Problém větrné eroze je spojen rovněž se znečišťováním ovzduší – s nadměrnou prašností v těchto prostorech. K eliminaci větrné eroze je doporučena výsadba ochranných

lesních pásů v návrzích územních systémů ekologické stability. V rámci pozemkových úprav je nutné provádět též návrhy systémů agrotechnických opatření.

Míra působení vodní eroze na zemědělské půdě závisí na řadě faktorů (zejména na sklonu a délce neděleného svahu, charakteru půdy, způsobu obhospodařování, druhu pěstované plodiny a intenzitě a délce srážek) a nelze ji bez podrobných analýz detailně specifikovat. Vodní eroze nepostihuje pouze samotnou půdu její degradací a zemědělskou výrobu snížením výnosů a poškozením plodin. Erozi přenášený materiál je následně ukládán v silničních příkopech, korytech vodních toků a ve vodních nádržích, podílí se na zhoršování kvality povrchových vod. Území potenciálně nejohroženější vodní erozí je prostor Dražanské vrchoviny, Bobravské vrchoviny (okresy Blansko a Brno-venkov) a území ve flyšovém pásmu Západních Karpat – v Bílých Karpatech a ve Žďánickém lese (okresy Vyškov, Hodonín – severní a východní část, resp. severní část okresu Břeclav).

Půda v okolí dálnic a silnic může být též kontaminována z různých příčin: zasažení kontaminanty z výfukových plynů (hlavně PAU a některými těžkými kovy), havárií kamionů, přepravujících nebezpečné látky, apod.

2.1.7.1.2. Pedologická charakteristika

Jihomoravský kraj se vyznačuje rozmanitým povrchem od rovin a pahorkatin, přes vrchoviny (východní část Českomoravské vrchoviny – Dražanská a Bobravská vrchovina, Hornosvratecká vrchovina, jižněji Jevišovická pahorkatina, na jihu Mikulovská vrchovina, na východě Bílé Karpaty, Žďánický les), které náleží k vnějšímu flyšovému pásmu Západních Karpat. Severní a jižní části území se od sebe podstatně liší geologicky (odlišným horninovým podložím) i geomorfologickým vývojem. Tyto rozdíly měly a mají vliv na ráz půdního pokryvu. Území kraje je z těchto důvodů pedologicky velmi různorodé.

Kromě činitelů přírodních (matečná hornina, povrch, podnebí, vodní režim, vegetace aj.) je půda utvářena a modifikována působením přímých lidských zásahů a imisní zátěží. V důsledku těžební činnosti a aktivit s ní souvisejících vznikly na významné části území kraje půdy antropogenního původu, s přimísenými půdními horizonty (kultizemě). Acidifikace kyselými dešti změnila chemismus půd. Půda, zemědělská i lesní, je poškozována také mechanicky, především erozí vodní, pro Jihomoravský kraj i specifickou erozí větrnou. Ke zvýšenému odnosu půdy a živin (humusu) dochází často rovněž v důsledku užívání těžké zemědělské techniky a nevhodných agrotechnických postupů. Tyto destrukční jevy se projevují zvláště výrazně v době mimořádných hydrometeorologických situací, mnohdy jsou spojeny s gravitačními procesy na svazích (sesuvy).

Půdní typy

Půdní typ je souhrn půd stejného vývojového stupně, jejichž půdotvorné procesy byly vyvolány a řízeny obdobnými půdotvornými faktory; proto mají souhlasné znaky i půdní horizonty. V nejurodnějších oblastech jižních částí Jihomoravského kraje se vyskytují typy černozemních půd, k hlavním typům půd Českomoravské vrchoviny a západního flyšového pásma Karpat (Žďánický les, Bílé Karpaty) náleží hnědé půdy, rendziny, místy hnědé půdy kyselé až podzoly, v územích silně ovlivněných podzemní vodou – podél vodních toků, v okolí prameništ – se nachází glejové půdy a fluvizemě.

Kódy BPEJ mají 2. a 3. číslo v pořadí, které vyjadřuje hlavní půdní jednotku (HPJ). Nejvíce zastoupenými HPJ (ve smyslu součtu ploch příslušných HPJ na území celého kraje) jsou následující, ke kterým je uvedena základní charakteristika.

tab. 2.20: Hlavní půdní jednotky na území Jihomoravského kraje nejvíce zastoupené

hpj	základní charakteristika
01	Černozemě (typické i karbonátové) na spraši, středně těžké s převážně příznivým vodním režimem

hpj	základní charakteristika
04	Černozemě nebo drnové půdy černozemní na píscích, mělké překryvy spraše na píscích, lehké velmi výsušné půdy
05	Černozemě vytvořené na středně mocné vrstvě spraši uložené na píscích, event. i nivní půdy na nivní uloženině s podlozím písku, lehčí středně výsušné půdy
06	Černozemě typické, karbonátové a lužní na slinitých a jílovitých substrátech, těžké půdy avšak s lehčí a těžkou spodinou, občasné převlhčené
08	Černozemě, hnědozemě i slabě oglejené, vždy však erodované, převážně na spraších, zpravidla ve vyšší svažitosti, středně těžké
10	Hnědozemě (typické, černozemní), včetně slabě oglejených forem na spraši, středně těžké, s těžší spodinou, s příznivým vodním režimem půd
12	Hnědozemě, příp. hnědé půdy nasycené a hnědé půdy illimerizované včetně slabě oglejených forem na svahových hlínách, středně těžké s těžší spodinou, vodní poměry příznivé, ve spodině se projevuje místy převlhčení
20	Rendziny, rendziny hnědé a hnědé půdy na slínech, jílech a na usazeninách karpatského flyše, těžké až velmi těžké, málo vodo propustné
29	Hnědé půdy a hnědé půdy kyselé a jejich slabě oglejené formy, převážně na rulách, žulách a svorech a na výlevných kyselých horninách, středně těžké až lehčí, mírně šterkovité, většinou s dobrými vláhovými poměry
32	Hnědé půdy a hnědé půdy kyselé na žulách, rulách, svorech a jim podobných horninách a výlevných kyselých horninách, lehké, většinou slabě až středně šterkovité s vyšším obsahem hrubšího písku, značně vodopropustné, vláhové poměry velmi závislé na vodních srážkách
37	Mělké hnědé půdy na všech horninách, lehké, v ornici většinou středně šterkovité, kamenité, v hloubce 30 cm silně kamenité až pevná hornina, výsušné půdy (kromě vlhkých oblastí)
56	Nivní půdy na nivních uloženinách, středně těžké, s příznivými vláhovými poměry
58	Nivní půdy glejové na nivních uloženinách, středně těžké, vláhové poměry méně příznivé, při odvodnění příznivé
60	Lužní půdy na nivních uloženinách a spraši, středně těžké, vláhové poměry příznivé, až sklony k převlhčení

Plošně nejrozšířenějším půdním typem jsou v Jihomoravském kraji černozemě (HPJ 01). Tvoří pás v JZ – SV směru s nejúrodnějšími půdami jižně až jihozápadně od Brna: Vyškov – Šlapanice – Židlochovice – Pohořelice – Hustopeče – Znojmo. Černozemě a hnědozemě oglejené (HPJ 08) a rovněž černozemě HPJ 05 tvoří velmi četné menší plochy na území kraje. Dalšími četně zastoupenými půdními typy jsou hnědozemě a hnědé půdy, místy oglejené formy (HPJ 10 a 29). Půdami Českomoravské vrchoviny jsou hnědé půdy včetně kyselých forem, mělkých hnědých půd (HPJ 29 a 37). V nížinných a nivních oblastech jsou zastoupeny nivní půdy, nivní půdy glejové a půdy lužní (HPJ 56, 58, 60).

Půdní druhy

Charakter podložních hornin a jejich zvětralin (především zrnitost) vedly ke vzniku různých půdních druhů. Ve vrchovinných oblastech západní a severní části území Jihomoravského kraje na metamorfovaných horninách (Českomoravská vrchovina) a ve východní části na flyši (Ždánický les a Bílé Karpaty) převládají hlinitopísčité a písčitohlinité půdy s obsahem skeletu v rozmezí 10 – 50 %. V pahorkatiných polohách mají půdy zrnitost převážně jílovitohlinitou. V níže položených územích (Dyjskosvratecký a Dolnomoravský úval) převládají půdy hlinité.

2.1.7.1.3. Ochrana zemědělského půdního fondu

Podkladem pro posouzení kvality půd a s tím související ochranou zemědělského půdního fondu (dále ZPF) při územně plánovací činnosti jsou bonitované půdně ekologické jednotky (BPEJ). Pomocí kódu určeného vyhláškou č. 327/1998 Sb. se přiřazuje jednotlivým BPEJ třída ochrany zemědělské půdy I. až V.

Pro ÚAP JMK byly převzaty půdy řazené do I. a II. třídy ochrany ve smyslu výše uvedeného metodického pokynu. Podíl I. a II. třídy ochrany zastoupené v jednotlivých katastrálních územích znázorňuje schéma č. 26. Do I. třídy ochrany ZPF jsou zařazeny bonitně nejceněnější půdy v jednotlivých klimatických regionech, které je možno odejmout ze ZPF pouze výjimečně, převážně pro záměry související s obnovou ekologické stability krajiny, případně pro liniové stavby zásadního významu. Do II. třídy ochrany jsou zařazeny půdy s nadprůměrnou produkční schopností v jednotlivých klimatických regionech jen podmíněně odnímatelné.

Nejkvalitnější zemědělské půdy se na území Jihomoravského kraje vyskytují především v Dyjsko-svrateckém úvalu. Z hlediska správního členění se jedná o významné části SO ORP Moravský Krumlov, Pohořelice a Slavkov u Brna.

tab. 2.21: Zastoupení jednotlivých tříd ochrany na území SO ORP JMK:

SO ORP	zastoupení třídy ochrany ZPF (v %)				
	I.	II.	III.	IV.	V.
Blansko	14	17	17	23	29
Boskovice	19	12	16	22	31
Brno	34	25	18	14	9
Břeclav	24	20	37	18	1
Bučovice	20	21	22	27	10
Hodonín	15	15	20	47	3
Hustopeče	16	22	29	24	9
Ivančice	56	16	6	11	11
Kuřim	33	20	25	14	8
Kyjov	13	21	25	35	6
Mikulov	28	18	28	21	5
Moravský Krumlov	47	22	15	9	7
Pohořelice	27	13	27	26	7
Rosice	19	26	20	15	20
Slavkov u Brna	30	31	16	17	6
Šlapanice	30	30	18	10	12
Tišnov	15	13	20	9	43
Veselí nad Moravou	13	13	21	41	12
Vyškov	39	16	21	16	8
Znojmo	38	18	21	14	9
Židlochovice	19	21	34	18	8

2.1.7.1.4. Struktura zemědělského půdního fondu

Orná půda

Jihomoravský kraj má 351 427 ha orné půdy (ČSÚ, k 30. 6. 2016), což představuje 48,8 % z celkové výměry kraje. Procento zornění je nadprůměrné, nejvyšší spolu se Středočeským krajem. Hlavním důvodem vyššího než průměrného zastoupení orné půdy jsou na území Jihomoravského kraje především přírodní podmínky (klimatické, geomorfologické, pedologické). Podíl orné půdy ze zemědělské půdy znázorňuje schéma č. 23 v grafické příloze.

Intenzita zemědělského hospodaření je do značné míry charakterizována procentem zornění ZPF. Ve většině SO ORP kraje přesahuje procento zornění výrazně celostátní průměr (nejvíce na území SO ORP Bučovice – 93,5 %). Nejnižší poměry orné půdy k celkovému ZPF (pod celostátním průměrem) jsou na území SO ORP Veselí nad Moravou (65,2 %), Brno (66,3 %) a Boskovice (70,7 %).

Trvalé travní porosty

Jihomoravský kraj má relativně malou celkovou rozlohu trvalých travních porostů (TTP) 30 211 ha (k 30. 6. 2016), což představuje pouze 4,2 % z celkové výměry. Procento zatravnění ZPF 7,2 % je oproti průměru za ČR (23,6 %) také velmi nízké. Hlavním důvodem nízkého zastoupení TTP jsou přírodní podmínky na území kraje, atraktivní pro intenzivní zemědělskou rostlinnou výrobu. Podíl TTP z celkové výměry zemědělské půdy znázorňuje schéma č. 24 v grafické příloze.

Z ekologických, protierozních a jiných důvodů dochází v některých oblastech k nárůstu zastoupení TTP, a tím i ke snížení celkového zornění. Největší procentuální zastoupení TTP v rámci ZPF mají území SO ORP Veselí nad Moravou (26,4 %), Boskovice (22,3 %), Tišnov (19 %) a Blansko (17,5 %). Nižší podíl TTP než 2 % z celkové výměry ZPF má území celkem 7 SO ORP: Pohořelice (1,0 %), Židlochovice (1,3 %), Slavkov u Brna (1,5 %) a Moravský Krumlov (1,7 %).

Speciální zemědělské kultury

Speciální zemědělské kultury zahrnují ovocné sady, zahrady, vinice, chmelnice.

Jihomoravský kraj má celkovou rozlohu zahrad, ovocných sadů, chmelnic a vinic 42 937 ha (k 30. 6. 2016), což představuje 5,96 % z jeho celkové výměry. Podíl na výměře zemědělské půdy (10 %) je, vzhledem k průměru ČR (5,6 %), relativně vysoký. Největší podíly ze speciálních zemědělských kultur zaujímají vinice (18 057 ha) a zahrady (16 301 ha). Významné je zastoupení ovocných sadů (8 578 ha), zatímco podíl chmelnic je zanedbatelný.

Největší rozsah v rámci kraje mají speciální kultury na území SO ORP Znojmo (5 476 ha), Hustopeče (5 222 ha) Břeclav (4 669 ha).

Viniční trati zastoupené v jednotlivých vinařských podoblastech jsou podchyceny ve výkrese A.2 Výkres hodnot území.

2.1.7.1.5. Investice do půdy za účelem zlepšení půdní úrodnosti

Podle metodického návodu MMR k vyhlášce č. 500/2006 Sb. se jedná o stavby a zařízení pro protierozní ochranu, optimalizaci vodního režimu a revitalizaci krajiny a drobných vodních toků. V Jihomoravském kraji převažují závlahové systémy nad odvodňovacími. Podrobná a z hlediska území kraje celoplošná evidence těchto zařízení není k dispozici, zpracovává se pouze po dílčích územích (Zemědělská vodohospodářská správa Brno).

Velkoplošné závlahové systémy byly budovány na okresech Brno-venkov, Břeclav, Hodonín a Znojmo. Pro tyto soustavy byly budovány nákladné stavby, jako kanály (kanál Krhovice – Hevlín), čerpací stanice, vodní nádrže. Nejkomplikovanější, nejdražší a nejméně rentabilní je závlahová soustava jižně pod Brnem na okrese Brno-venkov.

V současné době je velká část závlahových soustav prodána soukromým subjektům, které je využívají rozmanitým způsobem. Perspektiva závlah je různá, lze však předpokládat jejich budoucí využití pro závlahu zemědělských pozemků, zejména speciálních kultur v okresech Znojmo, Břeclav a Hodonín, pro revitalizaci krajiny a ochranu přírody v okrese Znojmo, pro sportovní rybolov a rekreaci v okresech Znojmo, Hodonín, Břeclav, omezeně i Brno-venkov. Závlahové soustavy tvoří velké propojené celky, jejichž funkční celistvost je třeba respektovat při urbanizaci území.

Pro další informace: kap. 4.5 Ochrana půdy a lesa, Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 22, 23, 24, 25 a 26).

2.1.7.2. Pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL), lesní porosty

Faktor snižování podílu orné půdy posiluje pozici lesnictví. Nevyhnutelná restrukturalizace zemědělství vytváří cenné možnosti pro zvyšování hospodářské úlohy lesnictví. Lze předpokládat zalesňování dále nevyužitelné zemědělské půdy. Také je možné počítat, při využití půdně klimatických podmínek, s cílenou produkcí dřevní hmoty jako obnovitelného zdroje energie.

Lesy musí uspokojovat stále rostoucí nároky na funkce mimoprodukční, vodohospodářské, půdoochranné, krajinné, klimatické a rekreační. V současné době se lesy člení na kategorie lesů hospodářských, ochranných a zvláštního určení. Vzhledem k těmto rozmanitým funkcím je lesní hospodářství důležité zvláště pro venkovské oblasti Jihomoravského kraje.

Následujících šest kritérií (Koncepte ochrany přírody a krajiny Jihomoravského kraje – 3. Stav lesních ekosystémů, Atelier Fontes, s. r. o.) upřesňuje tato obecná chápání trvale udržitelného hospodaření v lesích.

Kritéria trvale udržitelného hospodaření v lesích:

- Udržení a přiměřené zvyšování lesních zdrojů a jejich příspěvek ke globálnímu koloběhu uhlíku
- Zachování zdraví a životaschopnosti lesních ekosystémů
- Zachování a podpora produkčních funkcí lesů (produkce dřeva a ostatních produktů)
- Zachování, ochrana a vhodné rozšíření biologické diverzity lesních ekosystémů
- Udržování a vhodné zvyšování ochranných funkcí v lesním hospodářství (zejména pokud jde o půdu a vodu)
- Zachování dalších společensko-hospodářských funkcí a podmínek

Údaje o stavu lesa jsou v současné době zpracovávány podle nové legislativy ve formě „Oblastních plánů rozvoje lesů“ (OPRL). OPRL jsou zakotveny v zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích, a ve Vyhlášce MZe č. 83/1996 Sb. OPRL obsahují souhrnné údaje o stavu lesů, potřebách plnění funkcí lesů jako veřejného zájmu a doporučení o způsobech hospodaření v ekosystémovém pojetí. Vycházejí z principu trvale udržitelného obhospodařování lesů a vytvářejí předpoklady pro minimalizaci střetu mezi celospolečenskými zájmy a zájmy jednotlivých vlastníků lesů. OPRL jsou metodickým nástrojem státní lesnické politiky. Tvoří podklad pro vypracování lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov.

2.1.7.2.1. Přírodní lesní oblasti

Oblastní plány rozvoje lesů jsou zpracovávány podle tzv. přírodních lesních oblastí (PLO), kterých bylo v ČR identifikováno 41.

PLO je souvislé území s obdobnými přírodními a produkčními podmínkami. Charakter určité oblasti se projevuje především v zastoupení některých dřevin a v jejich potenciální produkci, ve vyhraněných ekotypech dřevin přizpůsobených místním podmínkám odolností, růstem a kvalitou, a z velké části i současným hospodářským stavem porostů.

Do území Jihomoravského kraje zasahuje 8 přírodních lesních oblastí. Hranice přírodních lesních oblastí znázorňuje schéma č. 32 v grafické příloze. Téměř třetina lesních lokalit patří do PLO 33 – Předhoří Českomoravské vrchoviny. Do PLO 30 – Dražanská vrchovina patří 31 % území. PLO 35 – Jihomoravské úvaly se podílejí 18,6 % na rozloze lesů JMK a PLO 36 – Středomoravské Karpaty zaujímají 8,6 % plochy. Další PLO – Českomoravská vrchovina, Českomoravské mezihoří a Bílé Karpaty a Vizovické vrchy se podílejí méně – celkem 8,8 % rozlohy.

2.1.7.2.2. Lesnatost

Jihomoravský kraj patří v ČR k územím s nejnižším zastoupením lesních pozemků. Pozemky určené k plnění funkce lesa pokrývají v současnosti výměru asi 202 137 ha (stav k 30. 6. 2016) – podíl lesních pozemků na výměře kraje dosahuje 28,1 %, což je méně než celostátní průměr 33,6 %. Lesnatost území jednotlivých SO ORP je ovšem dosti proměnlivá a pohybuje se v rozmezí 5,9 % (SO ORP Židlochovice) až 52,4 % (SO ORP Blansko). Podíl lesů na celkové výměře katastru ukazuje schéma č. 29 v grafické příloze.

Největší zalesněnost vykazuje území Dražanské vrchoviny – východní část okresu Blansko a západní okraj Vyškovska. Velmi nízkou lesnatostí se vyznačují především rozsáhlé oblasti na území úvalů. Jde o oblasti s intenzivně zemědělsky využívanou krajinou, kde se lesní porosty nacházejí pouze na 1 – 5 % plochy území (především v menších celcích v nivách vodních toků, na strmých svazích teras a v síti větrolamů).

Specifickým typem lesních porostů jsou větrolamy. Většina větrolamů dožívá a bude nutné v nejbližším období řešit jejich obnovu. S ohledem na nedořešené vlastnické vztahy však bude i nadále tato situace velmi obtížná.

V kraji je doložitelný trend postupného zalesňování zemědělsky obtížně využitelných ploch. Rozsah tohoto zalesňování mírně převyšuje výměru pozemků trvale odnímaných z pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL) pro různé účely investiční výstavby, případně pro těžbu surovin (Strategie rozvoje JMK, 2006).

2.1.7.2.3. Druhá skladba lesů, střední věk porostů, stupeň přirozenosti

Druhá skladba lesních porostů Jihomoravského kraje se vyznačuje více odlišným charakterem než v jiných oblastech ČR. Procentuální poměr listnatých a jehličnatých porostů je zhruba 50 : 50, v jednotlivých okresech se však výrazně liší. Z porostních ploch lesů kraje mají nejvyšší zastoupení lesy jehličnaté, jejichž podíl činí cca 51 % oproti hodnotě 76 % za ČR. Největší podíl jehličnatých lesů je v okrese Blansko (81 %), listnaté lesy dominují v okrese Břeclav (90 %). V ostatních okresech se tyto podíly pohybují mezi 40 – 60 %.

Relativně ekologicky stabilní lesní porosty se nachází na lužních stanovištích kolem větších řek, zejména Moravy, Dyje, ve východní části kraje vůbec. Na okrese Hodonín a Břeclav v oblasti vátých písků a štěrkopísků je téměř stoprocentně zastoupena borovice, případně dub. Se stoupající nadmořskou výškou stoupá zastoupení jehličnanů, v některých lokalitách jde i o čisté monokultury smrku.

2.1.7.2.4. Kategorizace lesů, funkce lesů

V zákoně o lesích č. 289/1995 Sb. z 3. 11. 1995, který nabyl účinnosti 1. 1. 1996, byly provedeny v kategorizaci lesů některé změny. Do kategorie lesů ochranných (§ 7 zákona) se zařazují a) lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích, b) vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace chránící níže položené lesy a lesy na exponovaných hřebenech, c) lesy v klečovém lesním vegetačním stupni. Lesy zvláštního určení (§ 8 zákona) jsou lesy, které nejsou lesy ochrannými a nacházejí se a) v pásmech hygienické ochrany přírodních vodních zdrojů I. stupně, b) v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a minerálních stolních vod, c) na území národních parků a národních přírodních rezervací.

Mezi lesy zvláštního určení lze dále zařadit a) lesy v prvních zónách CHKO a lesy v přírodních rezervacích a přírodních památkách, b) lesy lázeňské, c) lesy příměstské, d) další lesy se zvýšenou rekreační funkcí,

lesy pro lesnický výzkum a lesnickou výuku, e) lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodochrannou, klimatickou nebo krajinnou, f) lesy potřebné pro zachování biologické různorodosti, g) lesy v uznaných oborech a samostatných bažantnících, h) lesy, ve kterých jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření. Les může plnit a plní i několik funkcí současně. V takovém případě dochází i k několikanásobnému překryvu kategorií lesa.

Z hlediska kategorizace lesů je v Jihomoravském kraji nižší procento lesů hospodářských, než je průměr ČR, avšak u lesů zvláštního určení je tomu naopak. Dle Strategie rozvoje JMK (2006) je zařazeno 68,6 % lesních porostů kraje mezi lesy hospodářské (ČR 76,8 %), 29,6 % připadá na lesy zvláštního určení (ČR 20,5 %) a 1,8 % na lesy ochranné (ČR 3,4 %).

Pro další informace: kap. 4.5, Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 29, 31 a 32.

2.1.8. Veřejná infrastruktura

2.1.8.1. Dopravní infrastruktura

2.1.8.1.1. Širší přepravní vztahy a souvislosti

Jihomoravský kraj s Metropolitní rozvojovou oblastí Brno představuje silně urbanizovaný prostor s koncentrací významných transevropských, mezinárodních a vnitrostátních přepravních vztahů tranzitního, zdrojového i cílového charakteru. Poloha kraje v nadřazených multimodálních dopravních sítích a evropských strukturách, propojujících významné sídelní a ekonomické póly střední a východní Evropy, je základním potenciálem pro jeho dynamický rozvoj a socioekonomickou stabilitu.

Transevropské multimodální koridory (TEMK) transevropské dopravní sítě TEN-T (Trans European Network – Transport) procházející Jihomoravským krajem:

- IV. TEMK: Berlín – Praha – Brno – Břeclav – Vídeň/Bratislava – Budapešť – Sofie – Istanbul,
- Větev VIb. TEMK: Gdaňsk – Katowice – Ostrava – Vídeň (s návaznostmi na II., III. a IV. TEMK).

Součástí IV. TEMK na území Jihomoravského kraje jsou stávající dálnice D1 (úsek Praha – Brno), navazující dálnice D2 Brno – hranice ČR / SR a I. železniční tranzitní koridor (dále TŽK) – trať č. 260 a 250. V návrhu je tento koridor posílen připravovanou dálnicí D43 (s návazností na D35 a D11) a výhledově sledovanou vysokorychlostní tratí (VRT) s větví Praha – Brno – Břeclav.

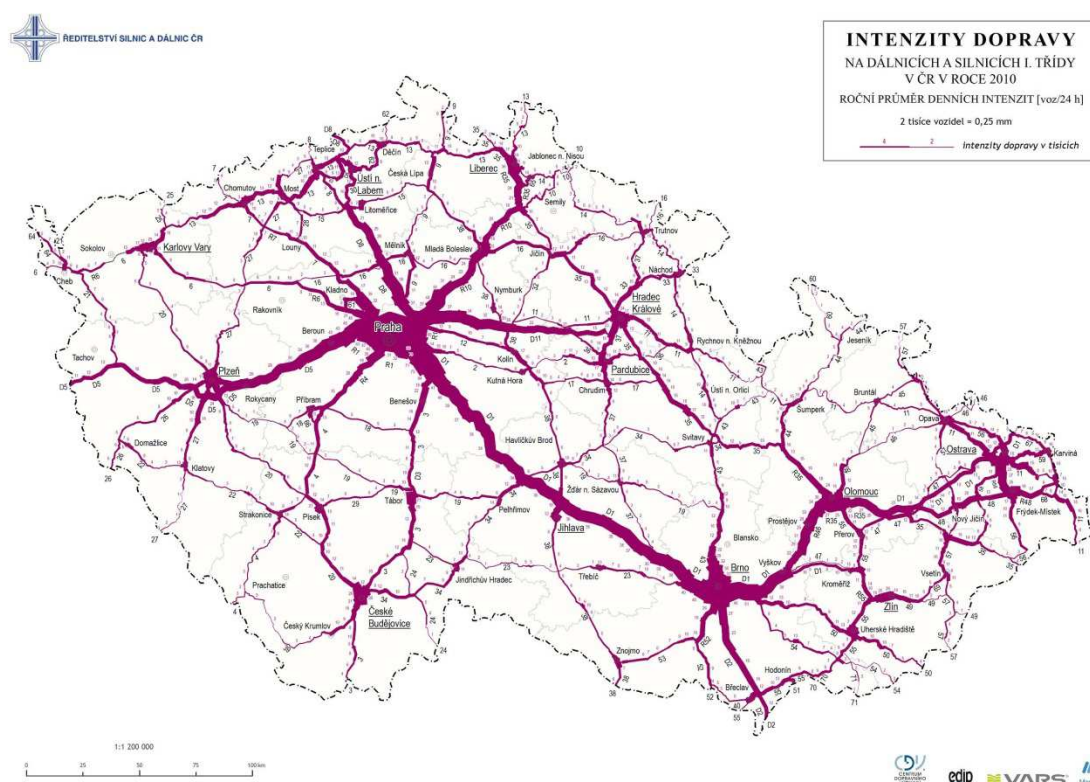
Součástí větve VIb. TEMK jsou dálnice D1 (úsek Brno – Ostrava – hranice ČR / PR), navazující I/52 a II. TŽK – trať č. 330. V návrhu je tento koridor posílen sledovanými dálnicemi D55 a D52, výhledově vysokorychlostní železnici a vodní cestou D-O-L, pro niž je v ÚPD sledována dlouhodobá územní ochrana. Součástí obou TEMK je stávající veřejné mezinárodní letiště Brno-Tuřany, situované do uzlového prostoru nadřazených multimodálních dopravních koridorů.

Územím kraje jsou vedeny následující mezinárodní tahy sítě E, které přenášejí vybrané dálnice a silnice:

- E50: D1 (Praha) – Brno – Holubice, I/50 Holubice – Uherské Hradiště – Slovensko);
- E59: I/38 (Jihlava – Hatě – Rakousko);
- E65: D1 (Praha) – Brno (MÚK D1 × D2), D2 Brno – Břeclav – Slovensko;
- E461: I/43 (Svitavy, I/35) – Brno, II/640 Brno – Brno, I/42 Brno – Brno, D1 Brno – Brno, I/52 Brno – Mikulov – Rakousko, I/46 Vyškov – Olomouc.
- E462: D1 Brno – Vyškov, D46 Vyškov – Olomouc.

Rozhodující objemy přepravy a intenzity dopravy jsou vázány na dálniční a silniční síť I. třídy. Základní relace hlavních přepravních proudů silniční dopravy na území ČR a Jihomoravského kraje ukazuje následující schéma (Zdroj: Výsledky celostátního sčítání dopravy na silniční síti v ČR v roce 2010, ŘSD ČR):

obr. 2.32: Intenzity dopravy na dálnicích a silnicích I. třídy v roce 2010

Největší koncentrace přepravních vztahů a z toho vyplývajících nároků na kapacitu a kvalitu dopravní infrastruktury v Jihomoravském kraji je soustředěna do jádrové oblasti Brna, na dálnice D1 a D2, dálnici D46, do příměstských úseků nadřazené silniční síť, prioritně I/52 – D52, I/43 a I/50. Z hlediska tangenciálních vztahů jsou významné koncentrace silniční dopravy v prostoru Pomoraví – silnice I/55 s vazbou na dálnici D2.

Severozápadní, severovýchodní a jihovýchodní části Jihomoravského kraje jsou svými přepravními vztahy a objemy výrazně mírnější. V jižní a jihozápadní části Jihomoravského kraje se v relacích Jihlava – Znojmo (silnice I/38) a Brno – Znojmo (I/53) ztlačuje zdrojová a cílová doprava s vazbou jak k sídelnímu centru Znojmu, tak ke krajskému městu Brnu, v přeshraničních vztazích pak tranzitní doprava na silnicích I/38 a I/52 směřující na Vídeň.

Pro analýzu směrovosti rozhodujících vnitrostátních přepravních vztahů a dělby přepravní práce mezi silniční a železniční dopravou jsou v následujících tabulkách uvedeny základní srovnávací ukazatele, vztažené k území Jihomoravského kraje.

Silniční nákladní doprava – vnitrostátní

tab. 2.22: Vývoz a dovoz zboží po silnici do/z jednotlivých krajů ČR

kraj	vývoz zboží z Jihomoravského kraje (tis. t/rok)		dovoz zboží do Jihomoravského kraje (tis. t/rok)		dovoz a vývoz zboží celkem
	r. 2010	r. 2015	r. 2010	r. 2015	r. 2015
Hl. město Praha	535,5	497,0	575,6	605,1	1102,1
Středočeský	554,8	739,1	869,3	823,4	1562,5
Jihočeský	411,8	399,3	313,7	220,0	619,3

kraj	vývoz zboží z Jihomoravského kraje (tis. t/rok)		dovoz zboží do Jihomoravského kraje (tis. t/rok)		dovoz a vývoz zboží celkem
	r. 2010	r. 2015	r. 2010	r. 2015	r. 2015
Plzeňský	155,0	418,2	144,0	400,6	818,8
Karlovarský	51,7	31,9	38,0	20,3	52,2
Ústecký	189,0	209,6	233,3	141,0	350,6
Liberecký	79,0	47,1	88,5	31,7	78,8
Královéhradecký	207,6	297,1	212,2	243,4	540,5
Pardubický	230,8	459,5	513,0	547,9	1007,4
Vysočina	1149,9	1194,1	690,9	1055,4	2249,5
Olomoucký	989,7	1325,3	1369,1	1386,6	2711,9
Zlínský	622,1	869,4	592,1	876,4	1745,8
Moravskoslezský	661,4	645,7	648,6	569,0	1214,7
JMK celkem	5838,3	7115,1	6278,4	6920,7	14035,8

zdroj: Ročenka dopravy, MD ČR 2015, kapitola 5.3.11.2.4., 5.3.11.2.5.

Poznámka: údaje o silniční přepravě osob nejsou ve statistice MD ČR sledovány

Z výsledků je patrný setrvalý stav dovozu a mírný nárůst vývozu zboží mezi lety 2010 až 2015. Nejsilnější kooperace v přepravě nákladu jsou mezi Jihomoravským krajem a sousedními kraji Olomouckým, Zlínským a Vysočinou, ale i krajem Moravskoslezským a Středočeským. Sousední kraj Pardubický výrazně zaostává. Otázkou zůstává, jaký podíl zde sehrává jeho ztížená dostupnost daná nízkou úrovní a kapacitou stávajícího silničního spojení (silnice I/43).

Silniční nákladní doprava – vnitrokrajská

tab. 2.23: Přeprava zboží po silnici v rámci Jihomoravského kraje (tis. t/rok)

	r. 2005	r. 2008	r. 2010	r. 2015
Jihomoravský kraj celkem	35273,3	33454,0	22048,8	33200,4

zdroj: Ročenka dopravy, MD ČR 2011 a MD ČR 2015, kapitola 5.3.11.2.6.

Statistické údaje dokazují, že po poklesu přepravy zboží kolem roku 2010 se objem přepravy zboží po silnici vrací do svých původních hodnot z let 2005 a 2008. Příčinou poklesu byla pravděpodobně ekonomická krize.

Železniční nákladní doprava – vnitrostátní

tab. 2.24: Vývoz a dovoz zboží po železnici do/z jednotlivých krajů ČR

kraj	vývoz zboží z Jihomoravského kraje (tis. t/rok/rok)		dovoz zboží do Jihomoravského kraje (tis. t/rok/rok)		vývoz a dovoz zboží celkem
	r. 2010	r. 2015	r. 2010	r. 2015	r. 2015
Hl. město Praha	35,9	7,2	9,0	6,1	13,3
Středočeský	221,4	187,0	65,9	43,6	230,6
Jihočeský	16,8	28,9	9,5	29,7	58,6
Plzeňský	6,5	14,2	1,6	0,5	14,7

kraj	vývoz zboží z Jihomoravského kraje (tis. t/rok/rok)		dovoz zboží do Jihomoravského kraje (tis. t/rok/rok)		vývoz a dovoz zboží celkem
	r. 2010	r. 2015	r. 2010	r. 2015	r. 2015
Karlovarský	3,7	8,3	6,7	5,4	13,7
Ústecký	49,5	50,7	251,3	166,7	217,4
Liberecký	0,5	0,6	61,1	39,1	39,7
Královéhradecký	4,1	3,6	1,1	0,1	3,7
Pardubický	5,1	16,1	49,1	37,5	53,6
Vysočina	22,3	135,0	4,5	9,2	144,2
Olomoucký	45,9	75,8	25,2	163,9	239,7
Zlínský	54,3	25,5	3,0	70,5	96
Moravskoslezský	107,2	111,8	224,7	165,9	277,7
JMK celkem	573,0	664,6	712,6	738,1	1402,7

zdroj: Ročenka dopravy, MD ČR 2015, kapitola 5.3.11.2.1., 5.3.11.2.2.

V železniční nákladní přepravě je v období r. 2010 – 2015 patrný mírný nárůst. Nejsilnější mezikrajské kooperační vazby jsou mezi Jihomoravským krajem a kraji Moravskoslezským, Středočeským, Olomouckým a Ústeckým. Zde se jednoznačně projevuje kvalita sítě daná realizovanou modernizací tranzitních železničních koridorů. Výrazný nárůst představuje vývoz zboží na Vysočinu.

Železniční nákladní doprava – vnitrokrajská

tab. 2.25: Přeprava zboží po železnici v rámci Jihomoravského kraje (tis. t/rok)

	r. 2005	r. 2008	r. 2010	r. 2015
Jihomoravský kraj celkem	453,5	660,7	44,7	512,7

zdroj: Ročenka dopravy, MD ČR 2011 a MD ČR 2015, kapitola 5.3.11.2.3.

Obdobně jako u vnitrokrajské silniční přepravy se po výrazném poklesu přepravy zboží kolem roku 2010 objem přepravy zboží po železnici vrací do svých původních hodnot z let 2005 a 2008. Příčinou poklesu byla pravděpodobně ekonomická krize.

Železniční osobní doprava – vnitrostátní

tab. 2.26: Výjezdy a příjezdy osob po železnici do/z jednotlivých krajů ČR

kraj	výjezdy cestujících z Jihomoravského kraje (tis. osob/rok)		příjezdy cestujících do Jihomoravského kraje (tis. osob/rok)		výjezdy a příjezdy celkem
	r. 2010	r. 2015	r. 2010	r. 2015	r. 2015
Hl. město Praha	237,0	542,9	241,0	545,7	1088,6
Středočeský	58,0	58,8	60,0	61,8	120,6
Jihočeský	47,0	31,8	49,0	32,4	64,2
Plzeňský	9,0	9,8	10,0	10,1	19,9
Karlovarský	4,0	2,6	3,0	2,4	5,0
Ústecký	78,0	20,6	73,0	20,9	41,5
Liberecký	14,0	15,8	14,0	16,5	32,3

kraj	výjezdy cestujících z Jihomoravského kraje (tis. osob/rok)		příjezdy cestujících do Jihomoravského kraje (tis. osob/rok)		výjezdy a příjezdy celkem
	r. 2010	r. 2015	r. 2010	r. 2015	
Královohradecký	84,0	97,2	82,0	96,3	193,5
Pardubický	344,0	369,1	341,0	370,2	739,3
Vysočina	587,0	517,6	574,0	498,0	1015,6
Olomoucký	441,0	460,6	442,0	470,0	930,6
Zlínský	585,0	605,0	565,0	598,3	1203,3
Moravskoslezský	427,0	442,0	437,0	453,1	895,1
JMK celkem	2 915,0	3173,7	2891,0	3177,5	6351,2

zdroj: Ročenka dopravy, MD ČR 2015, kapitola 5.3.11.1.1., 5.3.11.1.2.

Železniční osobní doprava – vnitrokrajská

tab. 2.27: Přeprava osob po železnici v rámci Jihomoravského kraje (tis. osob /rok)

	r. 2005	r. 2008	r. 2010	r. 2015
Jihomoravský kraj celkem	16864,8	25003,0	21536,0	22864,7

zdroj: Ročenka dopravy, MD ČR 2011 a MD ČR 2015, kapitola 5.3.11.1.3.

Počet přepravených osob po železnici v rámci mezikrajských cest i v rámci vnitrokrajské přepravy osob po železnici vykazuje od sledovaného roku 2005 do roku 2008 vzestupný trend. Mírný pokles nastal kolem roku 2010. Statistické údaje z roku 2015 však naznačují opětovný mírný nárůst hodnot. Tato bilance zatím nemůže být rozhodující pro konstatování možných trvalejších vývojových změn a tendencí využívání železnice v osobní dopravě v následujících letech.

Ze statistických údajů o přepravních objemech osob i nákladu vázaných na Jihomoravský kraj vyplývají výrazné vztahy mezi Jihomoravským krajem a sousedními kraji Vysočinou, Olomouckým, Zlínským, Pardubickým, Moravskoslezským a hl. městem Prahou.

Nákladní doprava v Jihomoravském kraji

tab. 2.28: Mezioborové srovnání veškerých přepravních výkonů

druh dopravy	přepravní výkony (v tis. t /rok)			
	r. 2000	r. 2006	r. 2010	r. 2015
silniční nákladní doprava	31 595,10	46 452,4	34165,5	47236,2
železniční nákladní doprava	2 962,30	2 556,8	1330,3	1915,4

zdroj: Ročenka dopravy, MD ČR 2009 a 2015

Statistické údaje dokazují, že po poklesu přepravy zboží kolem roku 2010 se objem přepravy zboží po silnici vrací do svých původních hodnot z období kolem roku 2006. Příčinou poklesu byla pravděpodobně ekonomická krize. Přeprava zboží po železnici představuje mezi lety 2010 a 2015 mírný nárůst, avšak nedosahuje původních hodnot z let 2000 až 2005. V přepravních výkonech ve vnitrostátní dopravě v roce 2000 zajišťovala cca 91 % přepravy doprava silniční. V posledních letech se podíl silniční dopravy stále posiluje a tvoří cca 96 % celkové přepravy.

tab. 2.29: Letecká doprava v Jihomoravském kraji – mezinárodní a vnitrostátní

	přepravní výkony			
	r. 2006	r. 2008	r. 2012	r. 2016
počet pohybů letadel	20 105	29 303	29 885	40 073
počet odbavených cestujících	393 686	506 174	534 968	417 725
přepravený náklad (t)	3 144	6 273	3 828	4 150

zdroj: web www.airport-brno.cz

Ze statistických údajů osobní letecké dopravy je jednoznačně patrný rozvojový trend letecké dopravy na území Jihomoravského kraje, i když počet odbavených cestujících od roku 2012 mírně klesá.

2.1.8.1.2. Silniční doprava

Jihomoravský kraj má ve srovnání se sousedními kraji nejdelší provozovanou dálniční síť a relativně hustou silniční síť. To dokumentuje následující tabulka.

tab. 2.30: Přehled délek dálnic a silnic ve vybraných krajích

kraj	dálnice (km)	I. třída (km)	II. třída (km)	III. třída (km)	celkem (km)
Jihomoravský	160,3	422,1	1 467,9	2 399,6	4 449,9
Jihočeský	47,4	650,4	1 634,7	3 810,4	6 142,9
Vysočina	92,5	420,0	1 631,0	2 930,8	5 074,3
Pardubický	13,0	458,6	912,6	2 213,4	3 597,7
Olomoucký	126,7	349,6	927,1	2 165,7	3 569,1
Zlínský	33,1	342,8	511,4	1 253,8	2 141,0

zdroj: ŘSD ČR, stav k 1. 7. 2016

Podrobnější analýzu silniční sítě v rámci Jihomoravského kraje a jeho územních jednotek – okresů udává následující tabulka.

tab. 2.31: Přehled délek dálnic a silnic v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje

okres	dálnice (km)	I. třída (km)	II. třída (km)	III. třída (km)	celkem (km)
Blansko	–	50,466	199,124	360,619	610,209
Brno-město	17,954	40,587	54,385	63,102	176,028
Brno-venkov	58,486	47,775	370,250	613,322	1 089,833
Břeclav	44,476	51,870	198,959	266,822	562,127
Hodonín	–	115,395	152,795	273,421	541,611
Vyškov	39,399	50,931	111,731	290,856	492,917
Znojmo	–	65,058	380,746	531,254	977,058
JMK celkem	160,315	422,082	1 467,990	2 399,396	4 449,783

zdroj: ŘSD ČR, stav k 1. 1. 2017

ÚAP kraje pro tematický okruh veřejné dopravní infrastruktury v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb. v platném znění a příslušnými vyhláškami sledují dálniční a silniční síť republikové a nadmístní úrovně. V průmětu do území Jihomoravského kraje je předmětem dálniční a silniční síť těchto úrovní a významů:

- republikový význam: dálnice I. a II. třídy, silnice I. třídy;
- nadmístní význam: vybrané silnice II., případně III. třídy – tzv. „krajské tahy“.

Výběr silnic nadmístního významu – krajské tahy vychází z dokumentace „Generel krajských silnic Jihomoravského kraje (2008); Souhrn návrhů generelu krajských silnic a jeho aktualizace“ (KrÚ JMK, odbor dopravy) – dále generel, byl schválen Usnesením Rady Jihomoravského kraje v prosinci 2006 a přeschválen v říjnu 2008. Jednotlivé krajské tahy jsou v generelu označeny písmeny X a K a doplněny pořadovým číslem 01 – 07 (řada X – silniční tahy mezinárodního a celostátního významu) a 01 – 36 (řada K – silniční tahy krajského významu).

Řadou X jsou v Generelu krajských silnic označovány silniční tahy krajského významu doporučené Generelem dopravy JMK k přeřazení mezi významově vyšší silniční tahy – silnice I. třídy (tahy mezinárodního a republikového významu). V současné době již není přeřazení do vyšší kategorie sledováno u silničních tahů X01, X02 a X03 a zůstává význam krajský.

Souhrnný přehled silničních tahů doporučených generelem dopravy JMK k přeřazení mezi významově vyšší silniční tahy:

- X01 – silniční tah Hodonín – Čejč – Brno (stávající silnice II/380),
- X02 – silniční tah Lipůvka – Blansko – Boskovice – Sebranice (stávající silnice II/379, II/374, II/150),
- X03 – silniční tah Brno-Žabovřesky – Brno-Bystrc (stávající silnice II/384 – napojení území na silniční tahy vyššího významu),
- X04 – silniční tah I/42 (VMO Brno) Komárov – Líšeň – Královo Pole – Žabovřesky – Komárov (zapojení silnic II/373 a II/374 do tahu I/42 – VMO),
- X05 – silniční tah D43 Troubsko – Sebranice – hranice JMK (zapojení části silnic do tahu D43 – III/3844 Brno-Bystrc – Brno-Kohoutovice, II/150 Sebranice – Svitávka),
- X06 – silniční tah I/38 Hatě – Znojmo – hranice JMK (zařazení části silnice II/412 do tahu I/38 – Znojmo, obchvat),
- X07 – silniční tah I/19 Sebranice – hranice JMK (zařazení části silnice II/362 do tahu I/19 – Rozseč, přeložka).

tab. 2.32: Souhrnný přehled stávající dálniční a silniční sítě republikového a nadmístního významu na území Jihomoravského kraje

označení	vedení tahu
dálnice	
D1	(Praha –) Příbyslavice – Brno – Ivanovice na Hané (– Lipník nad Bečvou – Ostrava – Bohumín hranice ČR / Polsko)
D2	Brno (D1) – Břeclav – hranice ČR / SR (– Bratislava)
D46	Vyškov (D1) – Pustiměř – (Olomouc R35)
D52	Rajhrad – Pohořelice (etapa)
silnice I. třídy	
I/19	(Nezbavětice I/20 – Tábor – Pelhřimov) – Kunštát – Sebranice (I/43)
I/23	(Dráčov I/3 – Jindřichův Hradec – Třebíč) – Vysoké Popovice – Kývalka (D1) – Brno-západ (D1) – Brno-Pisárky (I/42)
I/38	(Jestřebí I/9 – Kolín – Žďár nad Sázavou – Jihlava) – Blížkovice – Znojmo (I/53) – hranice ČR / Rakousko
I/40	Mikulov (I/52) – Břeclav /I/55)

označení	vedení tahu
I/41	Brno (VMO I/42) – Brno (MÚK D1 x D2)
I/42	Velký městský okruh – Brno (VMO)
I/43	Brno-Královo Pole (I/42) – Letovice (– Svitavy – Lanškroun – Červená Voda I/11 – Králíky – hranice ČR / Polsko)
I/50	Brno (I/42) – Holubice – Slavkov u Brna (I/54) – (Staré Město I/55 – Uherské Hradiště – hranice ČR / Slovensko)
I/51	Hodonín (I/55) – hranice ČR / Slovensko
I/52	Brno (I/42) – Modřice (D52), Pohořelice – Mikulov (I/40) – hranice ČR / Rakousko
I/53	Znojmo (I/38) – Pohořelice (I/52)
I/54	Slavkov u Brna (I/50) – Kyjov – Veselí nad Moravou (I/55) – hranice ČR / Slovensko
I/55	(Olomouc D35, D46 – Přerov – Hulín) – Veselí nad Moravou (I/54) – Hodonín (I/51) – Břeclav (D2 km 48) – hranice ČR / Rakousko
I/70	Petrov (I/70) – hranice ČR / Slovensko
I/71	Uherský Ostroh /I/55 – Blatnice pod Sv. Antonínkem (I/54) – Velká nad Veličkou – hranice ČR / Slovensko

tab. 2.33: Souhrnný přehled silničních tahů nadmístního významu – „krajské tahy“

čísla silnic daného tahu	vedení silnice
K01 (Jemnice – hranice kraje) – Chvalatice – Štítary – Šumná – Lesná – Milíčovice – Citonice (I/38)	
II/408	hranice kraje – Chvalatice – Štítary – Šumná – Lesná – Milíčovice – Citonice (I/38)
K02 Vranovská Ves (I/38) – Šumná – Lesná – Vranov nad Dyjí – Šafov – Uherčice – Vratěněn (hranice ČR / Rakousko – Drosendorf)	
II/398	Vranovská Ves (I/38) – Šumná – Lesná – Vranov nad Dyjí – Šafov
II/409	Šafov – Uherčice – Vratěněn – hranice ČR / Rakousko
K03 Dobšice (I/53) – Hodonice – Hrádek – Hevlín – Hrabětice – Hrušovany nad Jevišovkou – Novosedly – Mikulov (I/40, D52)	
II/408	Dobšice (I/53) – Hodonice – Hrádek – Hevlín
II/414	Hrušovany nad Jevišovkou – Novosedly – Mikulov (I/40, D52)
II/415	Hevlín – Hrabětice – Hrušovany nad Jevišovkou
K04 Trnové Pole (I/53) – Jiřice u Miroslavi – Hrušovany nad Jevišovkou – Hevlín – hranice ČR / Rakousko (– Laa a. d. Thaya)	
II/415	Trnové Pole (I/53) – Jiřice u Miroslavi – Hrušovany nad Jevišovkou – Hevlín – hranice ČR / Rakousko
K05 Znojmo (I/38) – Prosiměřice – Vítovice – Hostěradice – Dobelice – Moravský Krumlov – Rokytňá (II/152)	
II/413	Znojmo (I/38) – Prosiměřice – Vítovice – Hostěradice – Dobelice – Moravský Krumlov
III/4135	Moravský Krumlov – Rokytňá (II/152)
K06 Miroslav (I/53) – Hostěradice – Višňová – Tavíkovice – Rozkoš – Hostim (hranice kraje – Zvěrkovice I/38)	
II/400	Miroslav (I/53) – Hostěradice – Višňová – Tavíkovice – Rozkoš – Hostim – hranice kraje

čísla silnic daného tahu	vedení silnice
K07 Znojmo (I/38) – Hluboké Mašůvky – Jevišovice – Rozkoš (II/400) – hranice kraje – Jaroměřice nad Rokytnou)	
II/361	Znojmo (I/38) – Hluboké Mašůvky – Jevišovice – Rozkoš (II/400) – hranice kraje
K08 Znojmo (I/38) – Nový Šaldorf-Sedlešovice – Hnanice (hranice ČR / Rakousko – Mitterretzbach)	
II/413	Znojmo (I/38) – Nový Šaldorf-Sedlešovice – Hnanice – hranice ČR / Rakousko
K09 Moravský Krumlov – Jamolice (hranice kraje – Dukovany II/392)	
II/152	Moravský Krumlov – Jamolice – hranice kraje
K10 Mikulov (I/40, D52) – Velké Pavlovice – Kobylí – Terezín (II/380) – Násedlovice – Žarošice (I/54)	
II/419	Terezín (II/380) – Násedlovice – Žarošice (I/54)
II/421	Mikulov (I/40, D52) – Velké Pavlovice – Kobylí – Terezín (II/380)
K11 (Brodské – hranice ČR / Slovensko –) Lanžhot (D2) – Břeclav (I/55) – Velké Pavlovice – Hustopeče – Velké Němčice – Židlochovice – Rajhrad (I/52)	
II/425	hranice ČR / Slovensko – Lanžhot (D2) – Břeclav (I/55) – Velké Pavlovice – Hustopeče – Velké Němčice – Židlochovice – Rajhrad (I/52)
K12 Mikulov (I/40, D52) – Perná – Pasohlávky – Pohořelice (I/53)	
II/395	Pohořelice (I/53)
III/38616	Mikulov (I/40, D52) – Perná – Pasohlávky – Pohořelice
K13 Břeclav (I/55) – Moravská Nová Ves – Mikulčice – Lužice – Hodonín (I/51, II/431, II/432)	
III/05531	Břeclav (I/55) – Morav. Nová Ves – Mikulčice – Lužice – Hodonín (I/51, II/431, II/432)
K14 Hodonín (D55, I/51) – Dubňany – Svatobořice-Mistřín – Kyjov (I/54)	
II/422	Mistřín – Kyjov (I/54)
II/431	Hodonín – Dubňany – Svatobořice-Mistřín
II/380	Hodonín (I/51)
K15 Hovorany (II/380) – Šardice – Svatobořice-Mistřín – Kyjov (I/54) – hranice kraje (– Koryčany)	
II/422	Hovorany (II/380) – Šardice – Svatobořice-Mistřín – Kyjov (I/54)
II/432	Kyjov (I/54) – hranice kraje
K16 Hodonín (D55, I/51) – Rohatec – Sudoměřice – Strážnice – Veselí nad Moravou (I/54) – hranice kraje (– Uherské Hradiště)	
II/432	Hodonín (I/51)
III/432 37	Hodonín – Rohatec – Sudoměřice – Strážnice – Veselí nad Moravou (I/54) – hranice kraje
K17 Vyškov (II/430) – Jedovnice – Blansko (II/374)	
II/379	Vyškov (II/430) – Jedovnice – Blansko (II/374)
K18 Vyškov – Pustiměř – Drysice (D46) – hranice kraje (– Prostějov)	
III/0462	Vyškov – Pustiměř – Drysice (D46) – hranice kraje
K19 Ždánice (I/54) – Bučovice (I/50) – Bohdalice-Pavlovice – Vyškov (D1, II/430)	
II/379	Vyškov (D1, II/430)
II/431	Ždánice (I/54) – Bučovice (I/50) – Bohdalice-Pavlovice – Vyškov

čísla silnic daného tahu	vedení silnice
K20 Čebín (D43) – Kuřim – Lipůvka – Černá Hora – Bořitov – Sebranice (D43, I/43, I/19)	
II/385	Čebín (D43) – Kuřim
II/386	Kuřim – Lipůvka – (Černá Hora – Bořitov – Sebranice D43, I/19)
K21 Rájec-Jestřebí (II/374) – Černá Hora – Bořitov (I/43) – Lysice – Kunštát (I/19) – Rozseč nad Kunštátem – Olešnice – hranice kraje – Nyklovice II/375)	
II/362	Rozseč nad Kunštátem – Olešnice – hranice kraje
II/376	Bořitov (I/43) – Lysice – Kunštát (I/19)
II/377	Rájec-Jestřebí (II/374) – Černá Hora – Bořitov (I/43)
K22 Brno (I/42 VMO) – Ochoz u Brna (II/383) – Křtiny – Jedovnice – Senetářov – Lipovec (hranice kraje – Drahaný II/377)	
II/373	Brno (I/42 VMO) – Ochoz u Brna (II/383) – Křtiny – Jedovnice – Senetářov – Lipovec
II/378	Lipovec – hranice kraje
II/379	Jedovnice
K23 Boskovice (II/150) – Vážany – Šebetov – Uhřetice – hranice kraje (– Jevíčko)	
II/374	Boskovice (II/150) – Vážany – Šebetov – Uhřetice – hranice kraje
K24 Boskovice (II/374) – Ludíkov – Žďárná – hranice kraje (– Protivanov)	
II/150	Boskovice (II/374) – Ludíkov – Žďárná – hranice kraje
K25 Moravský Krumlov (II/413) – Ivančice – Rosice (I/23)	
II/152	Moravský Krumlov (II/413) – Ivančice
II/394	Ivančice – Rosice (I/23)
K26 (Velká Bíteš –) hranice kraje – Přibyslavice – Lesní Hluboké – Domašov – Ostrovačice (D1, I/23) – Troubsko (D1, D43) – Brno, západ (I/23)	
II/602	Velká Bíteš –) hranice kraje – Přibyslavice – Lesní Hluboké – Domašov – Ostrovačice (D1, I/23) – Troubsko (D1, D43) – Brno, západ (I/23)
K27 Ivančice (II/394) – Moravské Bránice (II/395) – Dolní Kounice – Pohořelice	
II/152	Ivančice (II/394) – Moravské Bránice (II/395)
II/395	Moravské Bránice (II/395) – Dolní Kounice – Pohořelice
K28 Moravské Bránice – Silůvky – Ořechov – Modřice (I/52, jižní tangenta, D2) – Brno, Chrlice (II/380)	
II/152	Moravské Bránice – Silůvky – Ořechov – Modřice (I/52, jižní tangenta, D2) – Brno, Chrlice (II/380)
III/152 82	Modřice
K29 (Štěpánov n. S. –) hranice kraje – Nedvědice – Borač – Předklášteří (II/385) – Tišnov – Čebín (D43)	
II/385	Předklášteří (II/385) – Tišnov – Čebín (D43)
II/387	hranice kraje – Nedvědice – Borač – Předklášteří (II/385)
K30 Předklášteří (II/387) – Pernštejnské Jestřabí – Olší – hranice kraje (– Nové Město na Moravě)	
II/385	K30 Předklášteří (II/387) – Pernštejnské Jestřabí – Olší – hranice kraje
K31 Ostrovačice (I/23, D1) – Veverská Bítýška – Kuřim (II/385) – Čebín	
II/385	Kuřim (II/385) – Čebín
II/386	Ostrovačice (I/23, D1) – Veverská Bítýška – Kuřim (II/385)

čísla silnic daného tahu	vedení silnice
II/602	Ostrovačice (I/23, D1)
K33 Tišnov (II/385) – Deblín – Svatoslav – hranice kraje (– Velká Bíteš)	
II/379	Tišnov (II/385) – Deblín – Svatoslav – hranice kraje
K34 Pohořelice (I/53, D52) – Hrušovany u Brna – Vojkovice (II/425) – Blučina – Měnín (II/380) – Újezd u Brna – Křenovice – Slavkov u Brna (I/54)	
II/416	Pohořelice (I/53, D52) – Hrušovany u Brna – Vojkovice (II/425) – Blučina – Měnín (II/380) – Újezd u Brna – Křenovice – Slavkov u Brna (I/54)
K35 Brno, Slatina (I/50, II/417 – přeložka) – Šlapanice – Holubice – Rousínov (D1) – Vyškov (D1, D46) – Ivanovice na Hané – hranice kraje (– Kroměříž)	
II/430	Brno, Slatina (I/50, II/417 – přeložka) – Šlapanice – Holubice – Rousínov (D1) – Vyškov (D1, D46) – Ivanovice na Hané – hranice kraje
K36 Brno, Slatina (I/50) – Šlapanice (D1) – Ponětovice – Prace – Křenovice (II/416)	
II/417	Prace – Křenovice (II/416)
III/4178	Ponětovice – Prace
III/15286	Brno, Slatina (I/50) – Šlapanice (D1)
III/15287	Šlapanice (D1) – Ponětovice
III/15289	Brno, Slatina
K37 Hodonín (I/55) – Mutěnice – Čejč – Brno, Tuřany (JVT) – Brno, Slatina (D1) – Brno, Černovická terasa (VMO)	
II/380	Hodonín – Brno
III/15383	Brno, Slatina
K38 Lipůvka (I/43) – Blansko – Rájec-Jestřebí – Boskovice – Sebranice (I/19)	
II/379	Lipůvka – Blansko – Jedovnice – Vyškov
II/374	Blansko – Rájec-Jestřebí – Boskovice
II/150	Sebranice – Boskovice
K40 Jižní a Jihovýchodní tangenta (Modřice – Tuřany)	
K41 Jihovýchodní tangenta (Tuřany – Kobylnice – Jiříkovice – D1)	

Základní charakteristiky stávající dálniční sítě:

Dálnice D1 (Praha –) Přibyslavice – Brno – Ivanovice na Hané (– Lipník nad Bečvou D47 – Ostrava – Bohumín hranice ČR / Polsko), součást mezinárodních tahů E50, E65, E462 je na území Jihomoravského kraje realizována již v plném rozsahu. Je nejzatíženější dopravní trasou, v okolí Brna, se sloučenými funkcemi tranzitními a obslužnými (v r. 2010 celkem 65 016 voz./den, zdroj ŘSD). Tento úsek včetně uspořádání a polohy některých mimoúrovňových křižovatek, je již pro stávající potřeby nevyhovující a vyžaduje zásadnější přestavbu. Přestavba D1 na šestipruhové uspořádání je v současnosti v projektové přípravě.

Dálnice D2 Brno – Břeclav – hranice ČR / SR (– Bratislava), navazující v prostoru Brna na dálnici D1 (MÚK Brno, jih) je v plném rozsahu realizována (na území Jihomoravského kraje – 5 dálničních křižovatek). V jádrovém prostoru, který je z hlediska dopravní zátěže na dálnici D2 nejsilnější, dosahuje průměrná denní intenzita dopravy okolo 48 300 voz./den.

Dálnice D46 Vyškov (D1) – Pustiměř – (Olomouc R35), navazující ve Vyškově na dálnici D1, umožňuje kapacitní mezikrajské spojení Brno – Olomouc (jižní Morava – střední Morava) s propojením dálnic D1 a D35. Dálnice, realizovaná jako jedna z prvních rychlostních silnic v ČR, má výrazné závady především v připojení některých mimoúrovňových křižovatek. Přestavba těchto problémových úseků je sledována v harmonogramu přestavby dálniční a silniční sítě ŘSD ČR. V ÚAP JMK je vymezen záměr „D46 Vyškov – hranice kraje, homogenizace včetně úpravy mimoúrovňových křižovatek“ pod číslem D012.

Dálnice D52 Pohořelice – Mikulov – hranice ČR / Rakousko je součástí severojižního mezinárodního kapacitního spojení Brno (D1) – Vídeň. V současné době je v provozu úsek Rajhrad – Pohořelice. Ná vazný úsek Pohořelice – hranice ČR je zakotven a stabilizován v UV ČR č. 735/2008, k přípravě a výstavbě kapacitní pozemní komunikace v úseku Pohořelice – státní hranice s Rakouskem.

Problémem je v současné době stávající úsek silnice I/52 MÚK Brno, centrum (D1) – Modřice – Rajhrad (na výjezdu z Brna vedený ulicí Vídeňskou), který ve vztahu k silně urbanizovanému území jižně od Brna již v současné době vykazuje řadu problémů s výhledově nedostatečnou kapacitou pro souběžnou obsluhu i tranzitní funkci.

Základní charakteristiky stávajících silnic I. třídy:

Silnice I/19 (Nezbavětice I/20 – Tábor – Pelhřimov) – Kunštát – Sebranice ve vztahu ke kraji Vysočina (I/43) zajišťuje mezikrajské spojení s návazností na silnici I/43. Intenzita dopravy je umírněná – cca 3 538 voz./den v r. 2010.

Silnice I/23 (Dráčov I/3 – Jindřichův Hradec – Třebíč) – Vysoké Popovice – Kývalka (D1) – Brno-západ (D1) – Brno-Pisárky (I/42) je mezikrajským tahem, propojujícím kraje Jihočeský, Vysočinu a Jihomoravský. Pro širší prostor Rosicka je tato silnice páteří osou s vazbou na D1 (MÚK Kývalka) a velký městský okruh v Brně (I/42). Intenzita dopravy zde v roce 2010 dosahovala hodnot cca 12 130 voz./den.

Silnice I/38 (Jestřebí I/9 – Kolín – Jihlava) – Znojmo – hranice ČR / Rakousko je jednou z páteřních silnic Znojemska, zajišťující mezikrajské vztahy s vazbou na krajské město Jihlavu a dále návaznost na dálnici D1. V přeshraničních dálkových vztazích je silnice součástí mezinárodního tahu E59 s přímou návazností na Vídeň. V dokumentu „Strategie rozvoje Dolního Rakouska“ je tento tah jednou ze dvou hlavních rozvojových os směřujících od Vídně na území Jihomoravského kraje. Silnice má ve své trase řadu problémových úseků a průtahů sídly, které je nezbytně řešit.

Silnice I/40 Mikulov (I/52) – Břeclav /I/55) tvoří tangenciální příhraniční propojení dálnice D2 – silnice I/52 a silnice I/52 (dálnice D52) s napojením a obsluhou Valtic. Intenzita dopravy se pohybuje v rozmezí cca 3 200 – 4 800 voz./den (r. 2010). Silnice je v úseku Mikulov – Břeclav sledována v plném rozsahu k přestavbě.

Silnice I/41 Brno (VMO I/42) – Brno (MÚK D1 × D2) je jednou z hlavních vstupních radiál jižní části města Brna od dálnic D1 a D2 s návazností na velký městský okruh (silnice I/42). Stávající nevyhovující vedení je sledováno k zásadní přestavbě v nové stopě, tzv. „Bratislavská radiála“.

Silnice I/42 – velký městský okruh (VMO) je kontinuálně vedeným silničním okruhem města Brna. V parametrech vícepruhové segregované kapacitní silnice je v současné době realizován pouze v dílčích úsecích. ŘSD ČR a městem Brno je sledována postupná přestavba na vícepruhový segregovaný okružní systém s návaznostmi radiálně zaústěných nadřazených silnic. V úrovni kapacitní silnice I. třídy umožní rozvádět zásadní objemy zdrojové a cílové dopravy na komunikační systém města s cílem částečného uvolnění vnitřního dopravního systému.

Silnice I/43 Brno-Královo Pole (I/42) – Letovice – Svitavy – Lanškroun – Červená Voda I/11 – Králíky – hranice ČR / Polsko) v současné době zajišťuje mezikrajské přepravní vztahy s propojením dálnice D1 a silnice I/35. Po realizaci dálnice D43 převezme páteřní obsluhu území s doprovodnou funkcí k D43. Současný nevyhovující stav je sledován k postupné přestavbě.

Silnice I/50 Brno (I/42) – Holubice – Slavkov u Brna (I/54) – (Staré Město I/55 – Uherské Hradiště – hranice ČR / Slovensko), součást mezinárodního tahu E50, je jednou z významných přepravních os

napojujících sídelní strukturu střední části Pomoraví (Uherskohradištsko) na dálnici D1 (MÚK Holubice) a krajské město Brno. V širších přeshraničních vztazích ve směru na Slovensko zajišťuje vazbu na oblast Pováží a prostor Trenčína.

Silnice I/51 Hodonín (I/55) – hranice ČR / Slovensko je krátkou spojnici od silnice I/55 a Hodonína s přeshraničními návaznostmi na Slovensko ve směru na Holíč a dále na Trnavu.

Silnice I/52 Brno (I/42) – Rajhrad (D52), Pohořelice – Mikulov (I/40) – hranice ČR / Rakousko. Úsek Brno (I/42) – Modřice – Rajhrad (D52) v současné době zajišťuje jak funkci obslužné komunikace jižní části Brna (ulice Vídeňská) a rozvíjejícího se příměstského prostoru v úseku Brno – Modřice – Rajhrad, tak funkci dálkové silnice s návazností na již realizovaný úsek dálnice D52 Rajhrad – Pohořelice (součást mezinárodního tahu E461). Navazující úsek dvoupruhové silnice Pohořelice – Mikulov – hranice ČR / Rakousko přenáší dálkové mezinárodní přepravní vztahy vedené přes přechod Mikulov / Drasenhofen ve směru na Vídeň. Po realizaci zbývajících úseků dálnice D52 budou dálkové vztahy přesměrovány na kapacitní silnici a dílčí úseky stávající dvoupruhová silnice s dostavbou nových propojovacích úseků (součást stavby D52) převezme funkci doprovodné silnice k D52 s obsluhou přílehlého území.

Silnice I/53 Znojmo (I/38) – Pohořelice (I/52) je páteří osou pro zpřístupnění a obsluhu Znojemska ve směru od jádrového prostoru Brněnské aglomerace a krajského města Brna na silnici I/38 a připravovanou D52. Intenzita dopravy se pohybuje v rozmezí 5 750 – 9 700 voz./den s narůstajícími hodnotami v blízkosti významných center osídlení (r. 2010). Pro posílení a rozvoj Znojemska je kvalita a úroveň tohoto dopravního spojení rozhodující.

Silnice I/54 Slavkov u Brna (I/50) – Kyjov – Veselí nad Moravou (I/55) – Blatnice pod Sv. Antonínkem (– hranice ČR / Slovensko) je v návaznosti na silnici I/50 a dálnici D1 nadřazenou dopravní osou zpřístupňující sídelní strukturu v ose Slavkov u Brna – Kyjov – Veselí nad Moravou (I/55) – Blatnice pod Sv. Antonínkem, s přechodem přes sousední Zlínský kraj na Slovensko ve směru na Nové Mesto nad Váhom.

Silnice I/55 (Olomouc R35, D46 – Přerov – Hulín) – Veselí nad Moravou (I/54) – Hodonín (I/51) – Břeclav (D2 km 48) – hranice ČR / Rakousko je páteří přepravní osou Pomoraví s přeshraniční návazností na Rakousko (Poštorná / Reintal) a Vídeň.

Silnice I/70 Petrov (I/70) – hranice ČR / Slovensko je pouze krátkou spojkou od silnice I/55 po hranici se Slovenskem. Na území Slovenska pokračuje jako silnice I. třídy ve směru na Holíč (I/51). Silnice je na území Jihomoravského kraje stabilizována s obchvatem Sodoměřic a napojením na I/55.

Silnice I/71 Uherský Ostroh /I/55 – Blatnice pod Sv. Antonínkem (I/54) – Velká nad Veličkou – hranice ČR / Slovensko představuje pouze krátký úsek silnice propojující prostor Hodonínska a silnici I/55 ve směru na Velkou nad Veličkou a dále na Slovensko. Intenzita dopravy se pohybuje v rozmezí cca 1 200 – 2 700 voz./den. Silnice výhledově vyžaduje zásadnější rekonstrukci.

Základní charakteristiky silničních tahů krajského významu

Silniční tahy krajského významu jsou ve svém vymezení a označení převzaty z dokumentace „Generel krajských silnic Jihomoravského kraje; Souhrn návrhů generelu krajských silnic“ (KrÚ JMK, odbor dopravy), schválené Radou Jihomoravského kraje v roce 2006 a přeschválené v roce 2008. Dle poskytnutých podkladů pořizovatele došlo na základě podrobnějších dokumentací nebo jednání ke zpřesnění některých záměrů. Jsou zařazeny i záměry nové (nebo staré ale dříve nesledované) a tudíž Radou Jihomoravského kraje neschválené. Oproti schválenému Generelu krajských silnic některé záměry naopak chybí – záměry, které byly vyloučeny v rámci ÚPO nebo projednání.

Tahy krajského významu představují nadřazenou krajskou síť dopravní infrastruktury, která navazuje na síť dálnic a silnic I. třídy a zajišťuje páteří nadmístní silniční spojení a přepravní vztahy. Vybrané tahy by měly v budoucnu nabízet ucelenou a kontinuální síť silnic II. třídy, jejíž součástí budou v některých

relacích dílčí úseky stávajících silnic I. třídy, které budou postupně nahrazené dálnicemi nebo kapacitními silnicemi I. třídy.

Podmínkou pro funkčnost této nadřazené krajské sítě je její postupná přestavba s cílem dosažení potřebných parametrů a kvality. Záměry na krajských tazích, sledované v ÚAP JMK, jsou převzaty z výše zmíněné dokumentace „Generel krajských silnic Jihomoravského kraje; Souhrn návrhů generelu krajských silnic“ (dále generel).

Silniční tah K01 (Jemnice – hranice kraje) – Chvalatice – Štítary – Šumná – Lesná – Milíčovice – Citonice (I/38) zajišťuje nadkrajské spojení Znojemska a sousedního Třebíčska (Kraj Vysočina). Silniční tah mimo jiné umožňuje zpřístupnění sídelní struktury a rekreačního území v prostoru Vranova nad Dyjí.

Silniční tah K02 Vranovská Ves (I/38) – Šumná – Lesná – Vranov nad Dyjí – Šafov – Uherčice – Vratětin – hranice ČR / Rakousko (– Drosendorf) zajišťuje ve směru od silnice I/38 napojení rekreační oblasti Podyjí a NP Podyjí s přeshraniční návazností na silniční síť sousedního Rakouska.

Silniční tah K03 Dobšice (I/53) – Hodonice – Hrádek – Hevlín – Hrabětice – Hrušovany nad Jevišovkou – Novosedly – Mikulov (I/40, D52) umožňuje příhraniční podélné propojení významných center osídlení a ekonomických aktivit Znojmo – Hrušovany – Mikulov s návaznostmi na nadřazenou silniční síť a příčná propojení ve směru na Rakousko.

Silniční tah K04 Trnové Pole (I/53) – Jiřice u Miroslavi – Hrušovany nad Jevišovkou – Hevlín – hranice ČR / Rakousko (– Laa an der Thaya) zprostředkovává silnice II/415. Silniční tah zajišťuje přeshraniční spojení a návaznosti území na silnice I/53 (Pohořelice, Znojmo) a II/414 (Znojmo, Mikulov).

Silniční tah K05 Znojmo (I/38) – Prosiměřice – Vítonice – Hostěradice – Dobelice – Moravský Krumlov – Rokytná (II/152) je tvořen silnicemi II/413 a III/4135. Umožňuje vzájemné propojení významnějších sídel a napojení oblasti na nadřazenou silniční síť.

Silniční tah K06 Miroslav (I/53) – Hostěradice – Višňové – Tavíkovice – Rozkoš – Hostim – hranice kraje (– Zvěrkovice I/38) zajišťuje silnice II/400. Umožňuje spojení centrální části Znojemska se sousedními oblastmi s návaznostmi na silnice I/38 a I/53.

Silniční tah K07 Znojmo (I/38) – Hluboké Mašůvky – Jenišovice – Rozkoš (II/400) – hranice kraje – Jaroměřice nad Rokytnou je tvořen silnicí II/361. Umožňuje páteřní propojení sídel vyššího významu a návaznosti na nadřazenou silniční síť (I/38, I/53, tah K-06 – II/400).

Silniční tah K08 Znojmo (I/38) – Nový Šaldorf – Sedlešovice – Hnanice – hranice ČR / Rakousko (– Mitterretzbach) zprostředkovávají silnice I/38 a II/413. Silniční tah umožňuje napojení oblasti na silnice vyššího významu a přeshraniční propojení.

Silniční tah K09 Moravský Krumlov – Jamolice – hranice kraje (– Dukovany II/392) zajišťuje silnice II/152. Umožňuje mezioblastní propojení s vazbou na kraj Vysočina a průmyslovou oblast Dukovany.

Silniční tah K10 Mikulov (I/40, D52) – Velké Pavlovice – Kobylí – Terezín (II/380) – Násedlovice – Žarošice (I/54) zajišťují silnice II/421, II/380, II/419, III/41923. Tah umožňuje mezioblastní propojení a návaznost sídel vyššího významu.

Silniční tah K11 (Brodské –) hranice ČR / Slovensko – Lanžhot (D2) – Břeclav (I/55) – Velké Pavlovice – Hustopeče – Velké Němčice – Židlochovice – Rajhrad (I/52) zajišťují silnice II/425 a I/55. Tah zprostředkovává páteřní mezioblastní vztahy, vazby sídelní struktury vyššího významu a přebírá funkci doprovodné silnice k dálnici D2.

Silniční tah K12 Mikulov (I/40, D52) – Perná – Pasohlávky – Pohořelice (I/53) tvoří silnice I/52, II/395 a III/38616. Tah zajišťuje páteřní vazby sídelní struktury vyššího významu s návazností na nadřazenou silniční síť.

Silniční tah K13 Břeclav (I/55) – Moravská Nová Ves – Mikulčice – Lužice – Hodonín (I/51, II/431, II/432) tvoří silnice I/55, I/51 a III/05531. Umožňuje vzájemné propojení a vazby sídelní struktury vyššího významu a spojení průmyslových oblastí (Břeclav, Mikulčice, Hodonín).

Silniční tah K14 Hodonín (D55, I/51) – Dubňany – Svatobořice-Mistřín – Kyjov (I/54) zajišťují silnice II/380, II/431 a II/422. Tah zajišťuje mezioblastní propojení Hodonínska, Vyškovska a sídel vyššího významu.

Silniční tah K15 Hovorany (II/380) – Šardice – Svatobořice-Mistřín – Kyjov (I/54) – hranice kraje (– Koryčany) tvoří silnice II/422 a II/432. Tah zajišťuje mezioblastní propojení Hodonínska, Kroměřížska a sídel vyššího významu.

Silniční tah K16 Hodonín (D55, I/51) – Rohatec – Sodoměřice – Strážnice – Veselí nad Moravou (I/54) – hranice kraje (– Uherské Hradiště) zajišťují silnice II/432, I/55 a III/43237. Tah umožňuje mezioblastní propojení Hodonínska a Uherskohradištska a sídel vyššího významu včetně napojení a obsluhu průmyslových zón Strážnice.

Silniční tah K17 Vyškov (II/430) – Jedovnice – Blansko (II/374) je zajištěn silnicí II/379. Tah zajišťuje mezioblastní spojení Vyškovska, Blanenska a páteřní propojení sídelní struktury vyššího významu.

Silniční tah K18 Vyškov – Pustiměř – Drysice (D46) – hranice kraje (– Prostějov) je tvořen silnicí III/0462. Zajišťuje mezikrajské spojení Vyškovska a Prostějovska, páteřní propojení sídel vyššího významu a návaznost průmyslových měst Rousínov a Vyškov. Přebírá funkci doprovodné silnice k dálnici D1 a dálnici D46.

Silniční tah K19 Ždánice (I/54) – Bučovice (I/50) – Bohdalice-Pavlovice – Vyškov (D1, II/430) tvoří silnice II/431, I/50 a II/379. Zajišťuje mezioblastní spojení Hodonínska, Vyškovska a páteřní propojení sídel vyššího významu.

Silniční tah K20 Čebín (D43) – Kuřim – Lipůvka – Černá Hora – Bořitov – Sebranice (D43, I/43, I/19) tvoří silnice II/385, II/386 a I/43. Tah zajišťuje mezioblastní propojení prostorů Brno-venkov a Blanensko, páteřní propojení sídel vyššího významu a napojení průmyslových oblastí na budoucí dálnici D43.

Silniční tah K21 Rájec-Jestřebí (II/374) – Černá Hora – Bořitov (I/43) – Lysice – Kunštát (I/19) – Rozseč nad Kunštátem – Olešnice – hranice kraje (– Nyklovice II/375) tvoří silnice II/377, I/43, II/376, I/19 a II/362. Tah zajišťuje mezioblastní spojení sem Blanenska a Svitavska, páteřní propojení sídel vyššího významu a napojení průmyslové oblasti Rájec-Jestřebí.

Silniční tah K22 Brno (I/42 VMO) – Ochoz u Brna (II/383) – Křtiny – Jedovnice – Senetářov – Lipovec – hranice kraje (– Drahaný II/377) zajišťují silnice II/373, II/378, II/379 a II/377. Tah umožňuje návaznost přilehlého území na krajské město Brno a mezioblastní propojení prostorů Brno-venkov, Blanensko a mezikrajské spojení s Prostějovskem.

Silniční tah K23 Boskovice (II/150) – Vážany – Šebetov – Uhřice – hranice kraje (– Jevíčko) tvoří silnice II/374. Umožňuje mezioblastní propojení Blanenska a Svitavska.

Silniční tah K24 Boskovice (II/374) – Ludíkov – Žďárná – hranice kraje (– Protivanov) tvoří silnice II/150. Tah umožňuje mezioblastní propojení Blanenska s Prostějovskem, návaznost sídel vyššího významu a průmyslových oblastí ve východní části kraje.

Silniční tah K25 Moravský Krumlov (II/413) – Ivančice – Rosice (I/23) zajišťují silnice II/152 a II/394. Tah umožňuje mezioblastní spojení prostorů Brno-venkov a Znojemsko, páteřní propojení sídel vyššího významu s napojením na nadřazenou silniční síť a napojení průmyslových oblastí (Moravský Krumlov, Ivančice).

Silniční tah K26 (Velká Bíteš –) hranice kraje – Přibyslavice – Lesní Hluboká – Domašov – Ostrovačice (D1, I/23) – Troubsko (D1, D43) – Brno, západ (I/23) je tvořen silnicí II/602. Umožňuje propojení oblastí Brno-venkov s Třebíčskem a páteřní obsluhu sídel vyššího významu. Tah přebírá funkci doprovodné silnice k dálnici D1.

Silniční tah K27 Ivančice (II/394) – Moravské Bránice (II/395) – Dolní Kounice – Pohořelice tvoří silnice II/152 a II/395. Tah umožňuje propojení oblastí Brno-venkov a Břeclavsko a páteřní obsluhu sídel vyššího významu.

Silniční tah K28 Moravské Bránice – Silůvky – Ořechov – Modřice (D52, jižní tangenta, D2) – Brno-Chrlice (II/380) zajišťují silnice II/152 a III/15282. Tah zprostředkovává propojení sídel vyššího významu a napojení průmyslových oblastí Ivančice, Modřice a Moravany.

Silniční tah K29 (Štěpánov nad Svratkou –) hranice kraje – Nedvědice – Borač – Předklášteří (II/385) – Tišnov – Čebín (D43) zajišťují silnice II/387, II/385, III/3846, II/384. Tah umožňuje spojení oblastí Brno-venkov a Žďársko, páteřní propojení sídel vyššího významu a napojení průmyslových oblastí.

Silniční tah K30 Předklášteří (II/387) – Pernštejnské Jestřabí – Olší – hranice kraje (– Nové Město na Moravě) je tvořen silnicí II/385. Tah zajišťuje spojení oblastí Brno-venkov a Žďár nad Sázavou a páteřní propojení sídel vyššího významu.

Silniční tah K31 Ostrovačice (I/23, D1) – Veverská Bítýška – Kuřim (II/385) – Čebín zajišťují silnice II/602, II/386 a II/385, alternativně III/3861. Tah umožňuje mezioblastní spojení prostorů Brno-venkov a Blansko, páteřní propojení sídel vyššího významu s návaznostmi na nadřazenou silniční síť a napojení průmyslových center Kuřimi.

Silniční tah K33 Tišnov (II/385) – Deblín – Svatoslav – hranice kraje (– Velká Bíteš) tvoří silnice II/379. Tah zajišťuje mezioblastní prostorů Brno-venkov a Žďár nad Sázavou a páteřní propojení sídel vyššího významu.

Silniční tah K34 Pohořelice (I/53, D52) – Hrušovany u Brna – Vojkovice (II/425) – Blučina – Měnin (II/380) – Újezd u Brna – Křenovice – Slavkov u Brna (I/54) tvoří silnice II/416. Tah zprostředkovává mezioblastní spojení prostorů Brno-venkov a Vyškovsko s návazností na nadřazenou silniční síť a napojení průmyslových center.

Silniční tah K35 Brno, Slatina (I/50, II/417 – přeložka) – Šlapanice – Holubice – Rousínov (D1) – Vyškov (D1, D46) – Ivanovice na Hané – hranice kraje – Kroměříž) tvoří silnice II/430 a I/47. Tah zajišťuje spojení oblastí Brno, Brno-venkov, Vyškovsko a Kroměřížsko s návazností na nadřazenou silniční síť, páteřní obsluhu sídel vyššího významu a napojení průmyslových center. Tah současně přebírá funkci doprovodné silnice k dálnici D1.

Silniční tah K36 Brno, Slatina (I/50) – Šlapanice (D1) – Ponětovice – Prace – Křenovice (II/416) zajišťují silnice III/15383, III/15286, III/15287, III/4178 a II/417. Tah zprostředkovává mezioblastní spojení, páteřní obsluhu sídel vyššího významu a napojení průmyslových center.

Silniční tah K37 Hodonín (I/55) – Mutěnice – Čejč – Brno, Tuřany (JVT) – Brno, Slatina (D1) – Brno, Černovická terasa (VMO) tvoří silnice II/380 a III/15383. Tah zajišťuje spojení oblastí Hodonín, Brno-venkov a Brno a zajišťuje přímé spojení Hodonínska a přilehlých obcí s krajským městem.

Silniční tah K38 Lipůvka (I/43) – Blansko – Rájec-Jestřebí – Boskovice – Sebranice (I/19) tvoří silnice II/379, II/374 a II/150. Tah zajišťuje spojení ORP Boskovice, Blansko, Kuřim a napojení území na silniční tahy vyššího významu.

Silniční tah K40 Jihovýchodní tangenta v úseku Modřice – Tuřany. Tato část JVT již není Jihomoravským krajem sledována.

Silniční tah K41 Jihovýchodní tangenta v úseku Tuřany – Kobylnice – Jiříkovice – D1. Úsek Kobylnice – Jiříkovice již není Jihomoravským krajem sledován.

2.1.8.1.3. Železniční doprava

Širší evropské souvislosti

Jihomoravský kraj leží na křižovatce IV. a větve VIb. TEMMK sítě TEN-T a I. a II. tranzitního železničního koridoru (I. a II. TŽK), které jsou spolu s dalšími zařazeny do transevropské železniční sítě nákladní dopravy TERFN, a také podle evropských dohod AGC a AGTC do sítě mezinárodních železničních magistral a nejdůležitějších tras mezinárodní kombinované dopravy s návaznostmi na nadřazené sítě Polska, Slovenska, Rakouska a Německa.

Severojižní evropský koridor kolejové dopravy Varšava / Krakov – Ostrava – Přerov – Vídeň/Budapešť (větev VIb.) je na území Jihomoravského kraje zajišťovaný II. TŽK procházejícím prostorem Pomoraví mimo jádrovou aglomeraci Brna. IV. TEMMK Praha – Česká Třebová – Brno – Břeclav, zajišťovaný I. TŽK prochází jádrem Brněnské aglomerace a umožňuje její přímé zapojení do evropských kolejových struktur.

Přehled železničních tratí na území Jihomoravského kraje začleněných do transevropské sítě TEN-T:

- Železniční trať č. 330 (II. TŽK) Břeclav – Přerov (projekt 23 B – viz dále);
- Železniční tratě č. 250 a 260 (I. TŽK) Česká Třebová – Brno – Břeclav – hranice ČR / Rakousko / SR (projekt 22 D – viz dále);
- Železniční trať č. 300 Brno – Přerov (projekt 23 B);
- Železniční trať č. 250 Brno – Havlíčkův Brod.

Rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 884/2004/ES (příloha III) byly oba koridory sítě TEMMK stanoveny jako prioritní projekty evropského významu.

Projekt 22 D: Břeclav – Praha – Norimberk jako součást železniční osy Atény – Sofie – Budapešť – Vídeň – Praha – Norimberk / Drážďany (IVb. TEMMK, resp. I. TŽK hranice Rakousko / SR / ČR – Brno – Česká Třebová – Praha – Děčín – hranice ČR / SRN)

Projekt 23 B: Katovice – Břeclav jako součást železniční osy Gdaňsk – Varšava – Brno – Bratislava / Vídeň (VIb. TEMMK, resp. II. TŽK hranice Polsko / ČR – Petrovice u Karviné – Ostrava – Přerov – Břeclav). Podle definice železniční osy v citovaném Rozhodnutí patří do tohoto projektu současně železniční trať Přerov – Brno.

Přehled železničních tratí zařazených do transevropské železniční sítě nákladní dopravy – TERFN:

- Železniční trať č. 250 (Havlíčkův Brod) – Brno – Břeclav – hranice ČR / Slovensko;
- Železniční trať č. 260 (Česká Třebová) – Brno;
- Železniční trať č. 300 Brno – Vyškov – (Přerov);
- Železniční trať č. 330 (Přerov – Otrokovice) – Břeclav – hranice ČR / Rakousko;
- Železniční trať č. 340 úsek Brno – Holubice.

Z hlediska stavu a úrovně kolejové infrastruktury je Jihomoravský kraj ve srovnání s ostatními kraji ČR relativně dobře vybaven. Rozsah dvojkolejných tratí na území kraje tvoří cca 39 %, podíl elektrifikovaných tratí 40 %, modernizace obou koridorových tratí je v převažujícím rozsahu dokončena. To v podmínkách ČR řadí Jihomoravský kraj k absolutní špičce.

Souhrnný přehled stávající železniční sítě Jihomoravského kraje a jejich základní členění v rámci vnitrostátní sítě uvádí následující tabulka.

tab. 2.34: Souhrnný přehled stávající železniční sítě Jihomoravského kraje

trať č.	vedení tahu
celostátní tratě (dráhy)	
koridorové tratě	
250	hranice ČR / Slovensko – Břeclav – Brno
260	Brno – Skalice nad Svitavou (– Česká Třebová)
330	(Přerov –) Moravský Písek – Břeclav – hranice ČR / Rakousko
hlavní tratě	
250	Brno – Tišnov (– Havlíčkův Brod)
300 (340)	Brno – Holubice – Vyškov na Moravě (– Přerov)

trať č.	vedení tahu
ostatní tratě	
240	Brno – Rapotice (– Okříšky – Jihlava)
241	Znojmo – Blížkovice (– Moravské Budějovice – Okříšky)
246	Břeclav – Hrušovany nad Jevišovkou – Znojmo
248	Znojmo – Šatov – hranice ČR / Rakousko
340 (300)	Brno – Kyjov – Veselí nad Moravou – Uherské Hradiště
343	Rohatec – Sudoměřice nad Moravou – Veselí nad Moravou – Javorník nad Veličkou – Vrbovce – hranice ČR / Slovensko
regionální tratě (dráhy)	
244	Hrušovany nad Jevišovkou – Moravský Krumlov – Střelice, Moravská Bránice – Oslavany
245	Hrušovany nad Jevišovkou – Hevlín (osobní doprava pozastavena)
247	Břeclav – Lednice (osobní doprava pouze v letní sezóně historickými vozy)
251	Tišnov (– Žďár nad Sázavou)
253	Vranovice – Pohořelice (osobní doprava pozastavena)
254	Šakvice – Hustopeče u Brna
255	Zaječí – Čejč – Hodonín
262	Skalice nad Svitavou (– Chornice – Třebovice v Čechách)
342	Bzenec – Moravský Písek

Základní charakteristiky celostátní a regionální železniční sítě

Celostátní tratě (dráhy)

Trať č. 250 hranice ČR / Slovensko – Břeclav – Brno, koridorová trať, součást I. TŽK a IV. TEMMK, je v plném rozsahu modernizována v souvislém úseku v délce cca 50 km na rychlost 160 km/hod. Trať je zaústěna do železničního uzlu Brno.

Trať č. 260 Brno – Skalice nad Svitavou (– Česká Třebová), součást I. TŽK a IV. TEMMK, navazuje v železničním uzlu Brno na trať č. 250. Dokončená modernizace tratě neumožňuje s ohledem na směrové vedení tratě, především v úseku Brno – Blansko, vyšší rychlosti. Parametry tratě neodpovídají standardům požadovaným na evropských magistrálech dle dohody AGC.

Trať č. 330 hranice ČR / Rakousko – Břeclav – Moravský Písek (– Přerov), součást II. TŽK a VIb. větve TEMMK. Trať je v plném rozsahu modernizována.

Trať č. 250 Brno – Tišnov (– Havlíčkův Brod), hlavní celostátní trať, součást sítě TEN-T. Železniční trať vyžaduje modernizaci s cílem zajištění potřebných parametrů, odpovídajících požadavkům dohody AGC.

Trať č. 300 (340) Brno – Holubice – Vyškov na Moravě (– Přerov), hlavní celostátní trať, zajišťující přepravu v jednom z nejzatíženějších směrů. Ze studie proveditelnosti Nové Přerovské tratě zpracovávané v letech 2013 – 2014 vyšla jako optimální varianta modernizace trati na rychlost 200 km/hod.

Trať č. 240 Brno – Rapotice (– Okříšky – Jihlava), celostátní trať, která zajišťuje mezikrajské propojení. Současný stav tratě je pro tuto přepravní funkci nedostatečný a vyžaduje modernizaci včetně elektrifikace.

Trať č. 241 Znojmo – Blížkovice (– Moravské Budějovice – Okříšky), celostátní trať vedená ve značném rozsahu mimo sídelní strukturu s velkými docházkovými vzdálenostmi. Její každodenní využití pro regionální obsluhu se nabízí pouze v úseku Znojmo – Moravské Budějovice.

Trať č. 246 Břeclav – Hrušovany nad Jevišovkou – Znojmo, celostátní trať využívaná pouze pro regionální obsluhu přilehlého území osobní i nákladní dopravou.

Trať č. 248 Znojmo – Šatov, celostátní jednokolejná elektrizovaná trať zajišťuje regionální a přes-hraniční obsluhu území v ose Znojmo – Šatov (– Retz), s využitím pro spěšné vlaky ve spojení Znojmo – Šatov (– Retz – Vídeň).

Trať č. 340 Brno – Kyjov – Veselí nad Moravou – Uherské Hradiště, celostátní trať, která v konkurenci se silničním spojením zajišťuje především obsluhu příměstského urbanizovaného prostoru a sídel, dále v dílčích relacích regionální mezioblastní vztahy.

Trať č. 343 Hodonín – Sudoměřice nad Moravou – Veselí nad Moravou – Javorník nad Veličkou – Vrbovice – hranice ČR / Slovensko, celostátní trať s omezenou obslužnou funkcí a trvalým poklesem přepravních výkonů. V úseku Hodonín – Veselí nad Moravou má trať silnou konkurenci v souběžně vedené silniční dopravě. Mezinárodní nákladní přeprava je zajišťována pouze v mimořádných situacích.

Regionální tratě (dráhy)

Regionální tratě zajišťují především obsluhu území, v příměstských oblastech kolem Brna se záměrem jejich posílení a začlenění do integrovaného dopravního systému (podmíněno zvýšením konkurenceschopnosti s dopravou silniční). Záměry na modernizaci a nezbytné úpravy většiny regionálních tratí nevyvolávají zásadnější územní nároky.

Trať č. 262 Skalice nad Svitavou (– Chornice – Třebovice v Čechách) je v prostoru Boskovic navržena k dílčí přestavbě s návazností na železniční trať č. 260 (II. TŽK) – „Boskovická spojka“.

Trať č. 244 Hrušovany nad Jevišovkou / Ivančice – Střelice je jednokolejnou neelektrizovanou celostátní konvenční tratí. Část trati je zabezpečena pouze telefonickým dorozumíváním, část automatickým hradlem bez oddílových návěstidel. Traťová rychlost je 70 – 80 km/h s množstvím propadů až na 30 km/h především z důvodu traťových poměrů. Některé žst. a zastávky se nachází ve velkých docházkových vzdálenostech od těžišť osídlení, město Ivančice s cca 9,5 tisíci obyvateli nemá moderní železniční napojení na Brno a Znojmo, přestože poptávka po dopravě existuje. Trať má tak potenciál stát se důležitější spojnici než dosud, jelikož propojuje dvě důležité celostátní trati v rámci kraje, napojuje navrhované terminály IDS Ivančice, Miroslav a Hrušovany nad Jevišovkou a je navíc paralelou k I. tranzitnímu železničnímu koridoru a vytváří tak alternativní spojení Brno – Znojmo.

Trať č. 245 Hrušovany nad Jevišovkou – Hevlín, jednokolejná neelektrifikovaná trať. V současné době zastavena osobní doprava.

Trať č. 254 Šakvice – Hustopeče u Brna je jednokolejnou regionální tratí s nezávislou trakcí. Traťová rychlost je 60 km/h s propady rychlosti až na 40 km/h vlivem traťových poměrů, špatného stavu železničního svršku a zabezpečení železničních přejezdů.

Obnova trati Hrušovany u Brna – Židlochovice

Původní koncová trať Hrušovany u Brna – Židlochovice postavená v r. 1910 navazuje v železniční stanici Hrušovany u Brna na trať č. 250. Trať byla v roce 1990 vyčleněna ze sítě železničních tratí a ponechána pouze jako součást stanice. V současné době je uplatňován požadavek na zařazení tratě zpět do sítě regionálních železnic s využitím pro každodenní dopravu. Obnovení provozu je podmíněno úpravami včetně přestavby výškového vedení (současné výškové vedení pod hladinou stoleté vody Q_{100}).

Trať č. 256 na základě rozhodnutí Drážního úřadu z června 2008 (na popud SŽDC) byla trať v úseku Uhřetice u Kyjova – Ždánice fyzicky likvidována. Zbytek trati z Čejče do Uhřetice byl převeden mezi vlečky.

Integrovaný dopravní systém

Pod pojmem integrovaný dopravní systém se rozumí takový způsob zajištění veřejné dopravy v území, v němž jednotlivé druhy veřejné dopravy vzájemně spolupracují a vytvářejí tak přehledný a jednoduchý systém vzájemně provázaných linek s jednotným tarifem, přepravními podmínkami a pravidelnými

intervalu mezi spoji. Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje (dále IDS JMK), vznikl postupně po etapách od roku 2004 do roku 2010. V současnosti pokrývá celé území JMK a zasahuje i do okrajových částí sousedních krajů a států.

2.1.8.1.4. Letecká doprava

Uzlovým letištěm Jihomoravského kraje je mezinárodní veřejné letiště Brno-Tuřany, v evropských souvislostech součástí větve Vlb. TEMMK a sítě TEN-T. Pro sportovní letectví a související činnost, omezeně pro nepravidelné lety jsou na území kraje dále využívány letiště Brno-Medlánky, Břeclav, Kyjov, Vyškov a Znojmo. Doplňující je síť heliportů, které slouží pro leteckou záchrannou službu.

Síť ostatních letišť na území kraje má pro leteckou dopravu v souladu s Generelem dopravy Jihomoravského kraje pouze omezené předpoklady. Pro regionální využití ve formě nepravidelné letecké dopravy lze uvažovat na letištích Vyškov, Kyjov, podmíněně Znojmo. Ostatní činnost bude zřejmě omezena na sportovní letectví a související aktivity.

Základní charakteristiky stávajících letišť

Veřejné mezinárodní letiště Brno–Tuřany je situované cca 7,5 km jihovýchodně od centra Brna. Majitelem je Jihomoravský kraj, provozovatelem společnost Letiště Brno, a. s. Na letišti je provozováno několik pravidelných mezinárodních a množství charterových linek.

Letiště je vybavené zpevněnou vzletovou a přistávací dráhou s betonovým povrchem o rozměrech 2650 × 60 m a travnatou dráhou o rozměrech 1000 × 30 m. Kapacita dráhového systému je dostatečná. Roční kapacita činí max. cca 125 – 180 000 pohybů, hodinová max. cca 40 – 54 pohybů.

Letiště má vyhlášena ochranná pásma (opatření obecné povahy úřadu pro civilní letectví, spis. zn. 11/730/0078/LKTB/06/15, č. j. 7906-13-701 ze dne 13. 4. 2015). V současné době letiště prochází etapovou přestavbou (dokončená dostavba odbavovací budovy pro cestující). Jednotlivé etapy předpokládají zejména dostavbu prostoru pro odbavování cestujících a nákladů, prostor pro technickou obsluhu letadel, dostavbu odbavovacích ploch a infrastruktury letiště, prodloužení vzletové a přistávací dráhy, dovybavení letiště prostředky pro přístrojový provoz, výstavbu hangárů atd.

Rozvojové předpoklady letiště však budou výrazně ovlivňovány především nadnárodními zájmy a konkurencí kapacitně nenaplněných letišť v jeho blízkosti (Vídeň, Budapešť, Bratislava).

Veřejné vnitrostátní letiště Brno – Medlánky je situované cca 6,5 km severozápadně od centra Brna. Je využíváno především pro sportovní provoz kluzáků a ultralehkých letadel. Letiště s vyhlášenými ochrannými pásmi je vybavené travnatými vzletovými dráhami o rozměrech 920 × 73 m, 450 × 40 m a 980 × 120 m. Je komplexně vybaveno pro sportovní provoz letadel. Celkový počet pohybů letadel na letišti za rok se pohybuje v rozmezí 2000 – 2500 pohybů. Výhledově není letiště vhodné k dalším dostavbám, či jinému využití než pro sportovní účely.

Veřejné vnitrostátní letiště Břeclav, situované 3,5 km severně od Břeclavi, je vybavené vzletovou a přistávací dráhou s travnatým povrchem o rozměru 740 × 110 m. Je komplexně vybaveno pro sportovní provoz letounů, kluzáků a ultralehkých letadel s možným provozem vrtulníků. Letiště nemá zpracována ani vyhlášena ochranná pásma. Celkový počet pohybů letadel na letišti za rok se pohybuje v rozmezí cca 2 800 – 3 000. Letiště není vhodné k dalším dostavbám, či jinému využití než pro sportovní účely.

Veřejné vnitrostátní letiště Kyjov s travnatou vzletovou a přistávací dráhou o rozměru 1 000 × 125 m je situované cca 3 km jižně od Kyjova. Nemá zpracována ani vyhlášena ochranná pásma. Je využíváno především pro sportovní provoz letounů, kluzáků a ultralehkých letadel s možným provozem vrtulníků. Celkový počet pohybů letadel na letišti za rok se pohybuje v rozmezí 3 300 – 4 000. Letiště je vhodné k dalším dostavbám, případně k jinému využití než pro sportovní účely, např. pro aerotaxovou dopravu.

Veřejné vnitrostátní letiště Vyškov s travnatou vzletovou a přistávací dráhou je situované cca 2,5 km severovýchodně od Vyškova. Letiště nemá zpracována ani vyhlášena ochranná pásma. Využití je zaměřeno na sportovní provoz letounů, kluzáků a ultralehkých letadel s možným provozem vrtulníků. Celkový počet pohybů letadel na letišti za rok se pohybuje v rozmezí cca 4 000. Letiště je vhodné k dalším dostavbám, případně k jinému využití než pro sportovní účely, např. pro aerotaxovou dopravu.

Neveřejné vnitrostátní letiště Znojmo s travnatou vzletovou a přistávací dráhou o rozměru 860 × 18 m je situované cca 3,5 km jižně od Znojma. Využití je zaměřeno na sportovní provoz letounů, kluzáků a ultralehkých letadel s možným provozem vrtulníků. Celkový počet pohybů letadel na letišti za rok se pohybuje v rozmezí cca 800 – 900. Letiště je vhodné k dalším dostavbám, případně k jinému využití než pro sportovní účely, např. pro aerotaxovou dopravu.

Heliporty

Síť heliportů letecké záchranné služby, tj. – pozemní Boskovice, Blansko a Břeclav a na konstrukci (na střechě) Brno – FDN, Brno – IBC, FN Brno a Kyjov jsou využitelná pouze pro potřeby přepravy pacientů a raněných, léků, transplantátů za účelem záchrany lidského života. Tyto heliporty nesmí být použity k jiným účelům, než jsou lety pro potřeby letecké záchranné služby

2.1.8.1.5. Vodní doprava

Zákon o vnitrozemské plavbě č. 114/1995 Sb. vymezuje na území Jihomoravského kraje dopravně významnou využitelnou vodní cestu, která je daná vodním tokem řeky Moravy od ústí vodního toku Bečvy po soutok s vodním tokem Dyje, včetně průplavu Otrokovice – Rohatec.

2.1.8.1.6. Kombinovaná doprava – logistika

Cílem budování veřejných terminálů s vazbou na logistické centrum je umožnit přesun nákladní dopravy na střední a dlouhé vzdálenosti ze silniční na železniční, leteckou, případně i na vodní dopravu. Tím by mělo dojít k odlehčení silniční sítě a zároveň ke snížení negativních dopadů dopravy na životní prostředí a obyvatelstvo. V současné době nejsou na území ČR ani Jihomoravského kraje vytvořeny podmínky pro vyšší uplatňování kombinované dopravy a veřejných terminálů s vazbou na logistická centra.

2.1.8.1.7. Cyklistická doprava

Jihomoravským krajem procházejí tři páteřní trasy evropské sítě cyklistických tras EuroVelo č. E 4, č. E 9 a č. E 13.

- EV č. 4 – východozápadní trasa, délka 4,000 km, vede v trase Roscoff (FR) – Praha – Brno – Olomouc – Krakov (PL) – Kyjev (UA).
- EV č. 9 – severojižní trasa Balt – Jadran, délka 1,930 km, vede v trase Gdaňsk (PL) – Vratislav (PL) – Brno – Vídeň (A) – Pula (HR).
- EV č. 13 – stezka železné opony Barentsovo moře – Norsko – Finsko – Baltské moře – Estonsko – Lotyšsko – Litva – Polsko – Německo – Česko (Znojmo, Mikulov v JMK) – Slovensko – Maďarsko – Slovinsko – Chorvatsko – Srbsko – Rumunsko – Bulharsko – Černé moře, délka 10,400 km.

Koridor EV č. 4 využívá trasy současné tzv. Pražské stezky podél řeky Svratky přes Štěpánovice do Brna, dále pokračuje po trase: Brno – Slavkov – Bučovice – Kyjov – Strážnice – Veselí nad Moravou (– Uherské Hradiště – Kroměříž – ...).

Koridor EV č. 9 navazuje na již vybudovanou infrastrukturu sousedního Rakouska v hraničním prostoru Poštorná – Reintal (u Břeclavi). Stezka povede přes Lednicko-valtický areál do Mikulova a Nového Přerova, kde se napojí na již stávající cyklistickou stezku Brno – Vídeň. Na sever od Brna bude cyklotrasa EV č. 9 využívat trasy současné tzv. Jantarové stezky směrem na Olomouc.

Evropské dálkové trasy jsou dále doplněny následujícími mezinárodními a krajskými cyklokoridory.

Mezinárodní cyklokoridory – přehled

Jejich podpora vychází ze zpracovávaného „Programu rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje pro roky 2014 – 2020“. Jedná se o tyto koridory:

- Brno – Židlochovice – Hevlín – (Vídeň), známá jako cyklostezka Brno – Vídeň,
- Brno – Blansko – Sloup – Suchý – (Olomouc – Ostrava), známá jako Jantarová stezka,
- Brno – Tišnov (Praha), známá jako Pražská stezka,
- (Krakov) – Veselí nad Moravou – Hodonín – Lanžhot (Bratislava), známá jako Moravská stezka, stezka podél Baťova kanálu a nebo jako Greenways Odry – Morava – Dunaj,
- Praha – Vratěšín – Vranov nad Dyjí – Hevlín – Lednice (Vídeň), známá v úseku Praha – Valtice (Vídeň) jako Greenways Praha – Vídeň,
- Strážnice – Velká nad Veličkou – Vápenky – (Český Těšín), známá jako Beskydsko – Karpatská magistrála,
- Blansko – Rájec-Jestřebí – Doubravice nad Svitavou – Skalice nad Svitavou – Svitávka – Letovice – Stvolová (- Březová – Svitavy – Ústí nad Orlicí) „Svitavská stezka“.

Krajské cyklokoridory (hlavní směry) – přehled

- (Brno) – Vranovice – Dolní Věstonice – Lednice – Břeclav – Lanžhot – (Kúty – Bratislava)
- Brno – Tvarožná – Slavkov – Bučovice – (Uherské Hradiště – Starý Hrozenkov – Trenčín)
- Brno – Tvarožná – Rousínov – Vyškov – (Prostějov)
- Brno – Blansko – Skalice nad Svitavou – Letovice – (Svitavy – Česká Třebová – Ústí nad Orlicí)
- Česká – Lelekovice – Lipůvka – Černá Hora – Lysice – Skalice nad Svitavou
- Předklášteří – Dolní Loučky – Katov – (Velká Bíteš)
- Troubsko – Brno, Bystrc – Brno, Mokrá Hora – Brno, Soběšice – Adamov – Bílovice nad Svitavou – Brno, Líšeň – Šlapanice
- (Velká Bíteš) – Rosice – Modřice
- Tišnov – Rosice – Zbýšov – Oslavany – Ivančice – Moravské Bránice – Dolní Kounice – Pohořelice – Ivaň
- Moravský Krumlov – Hrušovany nad Jevišovkou – Hrabětice
- Brno, Pisárky – Anenský mlýn – Moravské Bránice – Ivančice – Moravský Krumlov – Znojmo
- Moravský Krumlov – (Dukovany – Třebíč)
- Moravský Krumlov – Vémyslice – Jevišovice
- Znojmo – Jevišovice – (Jaroměřice nad Rokýtnou – Třebíč)
- Skalice nad Svitavou – Boskovice – Šebetov – Velké Opatovice
- Suchý – Šebetov
- Adamov – Býčí skála – Jedovnice
- Skalní mlýn – Ostrov u Macochy
- Ostrov u Macochy – Jedovnice – Rousínov
- Jedovnice – Račice – Vyškov
- Habrůvka – Křtiny – Hostěnice – Pozořice
- Brno, Líšeň – Hostěnice – Kalečnick

- Brno, soutok Svitavy a Svratky – Lovčičky – Snovídky – (Koryčany – hřbetem Ždánického lesa)
- U Slepice – Kyjov – Vracov – Bzenec – Veselí nad Moravou
- Blučina – Klobouky u Brna – Mutěnice – Hodonín
- Janův hrad – Mutěnice – Vracov
- Valtice – Pohansko a krajský koridor Sedlec – U Tří Grácií
- Uhřice u Kyjova – Ždánice, na zrušené a zlikvidované trati č. 256 je plánována výstavba nové cyklostezky

Většina stávajících cyklotras je v současné době vedena po stávajících silnicích s automobilovým provozem bez souvislejší segregace. V souladu s dokumentem „Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy v ČR“ schválené Usnesením vlády ČR č. 678/2004 je žádoucí postupné převádění cyklistických tras do samostatných stezek s využitím silnic účelových komunikací a silnic III. třídy, případně II. třídy s nízkým provozem motorové dopravy. Zbývající úseky bude žádoucí v souladu se schválenou strategií postupně nahrazovat samostatnými cyklostezkami.

Jednou z hlavních zásad pro zajištění bezpečnosti cyklistické trasy je především její oddělení od frekventované automobilové dopravy, přičemž míru segregace je nutno na základě místních podmínek individuálně posuzovat. Cílem je tak ochrana provozu cyklistů na pozemních komunikacích a odstraňování míst s častými nehodami cyklistů.

2.1.8.2. Technická infrastruktura

Zásobování elektrickou energií

Přenosová soustava

Akciová společnost ČEPS působí na území České republiky jako výhradní provozovatel přenosové soustavy (elektrická vedení 400 kV a 220 kV) na základě licence na přenos elektřiny, udělené Energetickým regulačním úřadem podle Energetického zákona. Je tedy jediným provozovatelem přenosové soustavy na území Jihomoravského kraje.

Stávající vedení ZVN 400 kV

Jednoduché vedení (linka č. 417) procházející okresy Vyškov a Brno venkov z rozvodny 400/220/110 kV Sokolnice do rozvodny 400/110 kV Otrokovice.

Dvě jednoduchá vedení (linka č. 424 a č. 497) procházející okresy Břeclav, Hodonín a Brno venkov z rozvodny 400/220/110 kV Sokolnice na Slovensko.

Dvojitý potah vedením (linka č. 435, 436) procházející okresem Brno venkov rozvodny 400/110 kV Slavětice do rozvodny 400/220/110 kV Sokolnice. Do rozvodny Slavětice jsou vyvedeny zdroje EDU (elektrárna Dukovany) a EDA (elektrárna Dalešice).

Jednoduché vedení (linka č. 437) procházející okresem Znojmo z rozvodny 400/110 kV Slavětice do Rakouska.

Jednoduché vedení (linka č. 434) procházející okresem Brno venkov z rozvodny 400/110 kV Slavětice do rozvodny Čebín.

Jednoduché vedení (linka č. 423) procházející okresem Brno venkov z rozvodny 400/220/110 kV Sokolnice do rozvodny 400/110 kV Čebín (z ní dále do rozvodny Mírovka).

Stávající vedení VVN 220 kV

Dvojitý potah vedením (linka č. 251, 252) procházející okresem Brno venkov z rozvodny 400/220/110 kV Sokolnice do rozvodny 400/110 kV Prosenice.

Dvojitý potah vedením (linka č. 243, 244) procházející okresy Brno venkov a Břeclav, z rozvodny 400/220/110 kV Sokolnice do Rakouska.

Jednoduché vedení (linka č. 280) procházející okresy Brno venkov a Hodonín z rozvodny 400/220/110 kV Sokolnice na Slovensko.

Dvě jednoduchá vedení (linka č. 203 a č. 207) procházející okresem Brno venkov z rozvodny 400/220/110 kV Sokolnice do rozvodu Opočíněk a Tábor.

Rozvodny VVN napěťové úrovně 400 a 220 kV

Rozvodna 400/220/110 kV Sokolnice s transformátory T 401 o výkonu 500 MVA (transformace 400/220kV), T 202 a T 203 každý o výkonu 200 MVA a T 402 o výkonu 350 MVA.

Rozvodna 400/110 kV Čebín s transformátory T 401 a T 402, každý o výkonu 350 MVA a T403 o výkonu 250MVA.

Distribuční soustava VVN 110 kV

Rozvodnou soustavu na území Jihomoravského kraje provozuje pouze jediná regionální rozvodná energetická společnost – E.on Distribuce, a. s.

Společnost provozuje distribuční síť na napěťové hladině velmi vysokého napětí (VVN) – 110 kV, vysokého napětí (VN) – 22 kV a nízkého napětí (NN) – 0,4 kV.

Distribuční síť je převážně napájena z přenosové soustavy (PS) společnosti ČEPS, a. s. prostřednictvím nadřazených transformací 400/200/110 kV v majetku ČEPS, a. s. Dále je distribuční síť napájena z výroben el. energie, závodních elektráren a ostatních lokálních zdrojů.

Na zásobovaném území E.on Distribuce, a. s. je napájení distribuční sítě VVN o napěťové hladině 110 kV zajištěno z nadřazené soustavy VVN (400 kV, resp. 220 kV) prostřednictvím nadřazených transformací, uvedených v následující tabulce.

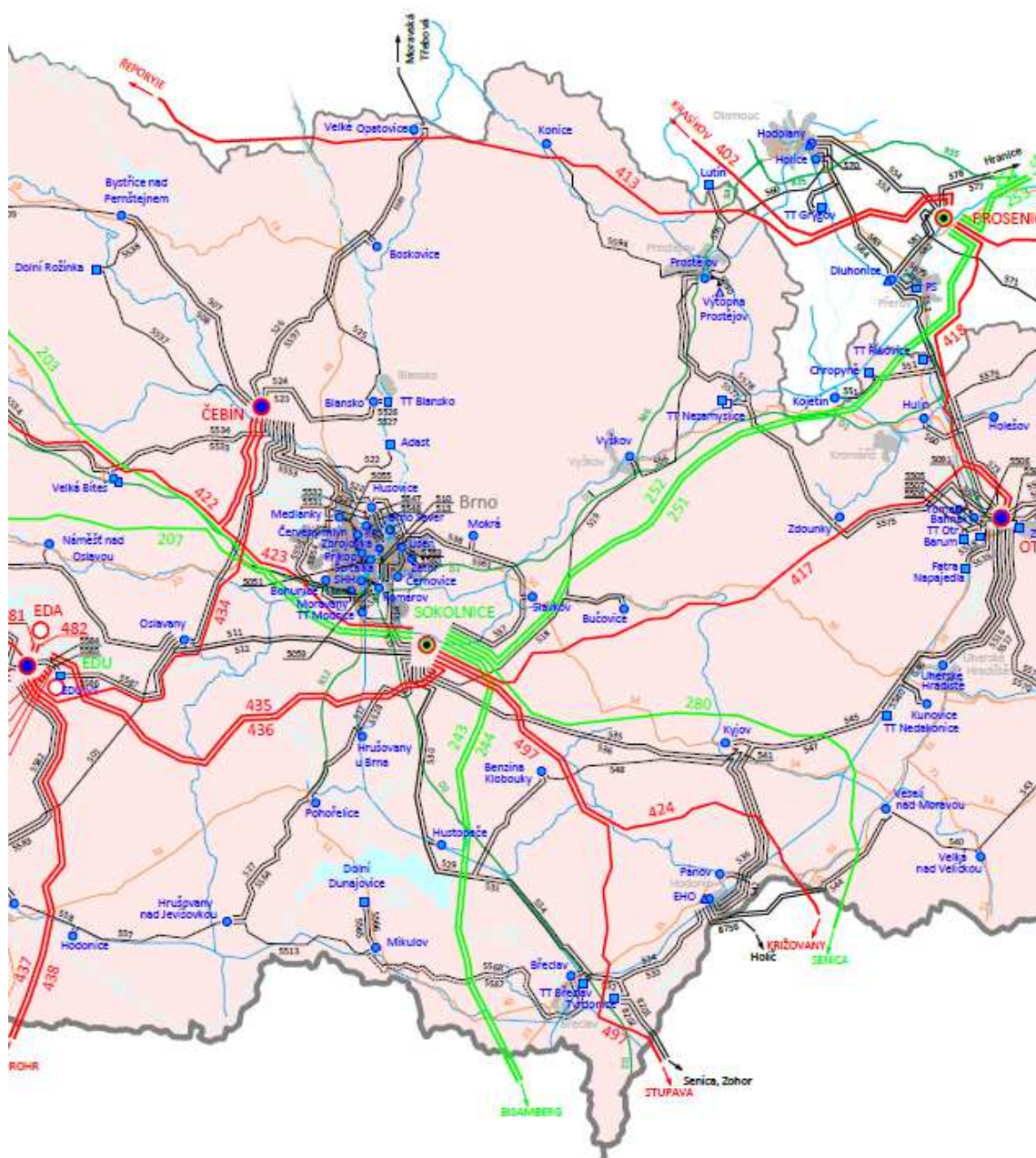
tab. 2.35: Nadřazené transformace pro zásobování Jihomoravského kraje

název transformovny	napěťová hladina	instalovaný výkon trafostanice
Čebín	400/110 kV	2 × 350 MVA 1 × 250 MVA
Sokolnice	400/220/110 kV	1 × 500 MVA (400/220 kV) 1 × 350 MVA (400/110 kV) 2 × 200 MVA (220/110 kV)

Distribuční síť 110 kV napájí distribuční transformovny 110/22 kV a dále odběratelské transformace 110/22 kV v majetku jednotlivých podnikatelských subjektů.

Přenosovou soustavu ZVN 400 kV a VVN 220 kV na území Jihomoravského kraje, kterou provozuje ČEPS, a. s. a distribuční soustavu VVN 110 kV kterou provozuje E.on Distribuce, a. s. znázorňuje následující obrázek.

obr. 2.33: Přenosová soustava ZVN 400 kV a VVN 220 kV a distribuční soustavu VVN 110 kV

Bilance spotřeby elektrické energie v Jihomoravském kraji

Celkovou spotřebu elektrické energie s přehledem vývoje v letech 2000 – 2015 znázorňuje následující tabulka.

tab. 2.36: Celková spotřeba elektrické energie v Jihomoravském kraji (GWh/rok) v posuzovaném období

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
–	4 279	4 708	4 718	4 993	7 040	5 919	6 139
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
6 316	5 628	5 710	5 672	5 642	5 397	5 124	5 098

zdroj: www.eru.cz

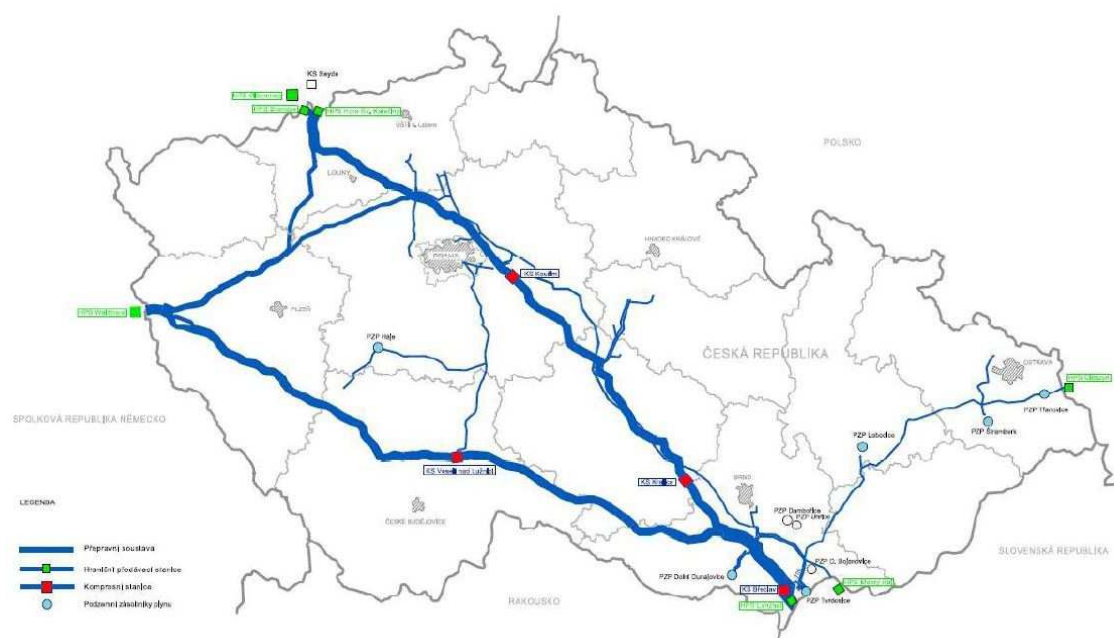
Zásobování zemním plynem

Zemní plyn z hlediska spotřeby paliv v Jihomoravském kraji zaujímá zcela dominantní postavení. Toto postavení zemního plynu je dáno vysokým plošným pokrytím území plynovodní distribuční sítí. Jihomoravský kraj má v rámci České republiky nejvyšší procento plynofikovaných obcí, okres Hodonín má jako jediný okres v ČR plynofikovány všechny obce. Postavení zemního plynu z hlediska spotřeb paliv zůstane dominantním i v dalším časovém horizontu.

Dodavatelé zemního plynu do distribuční soustavy

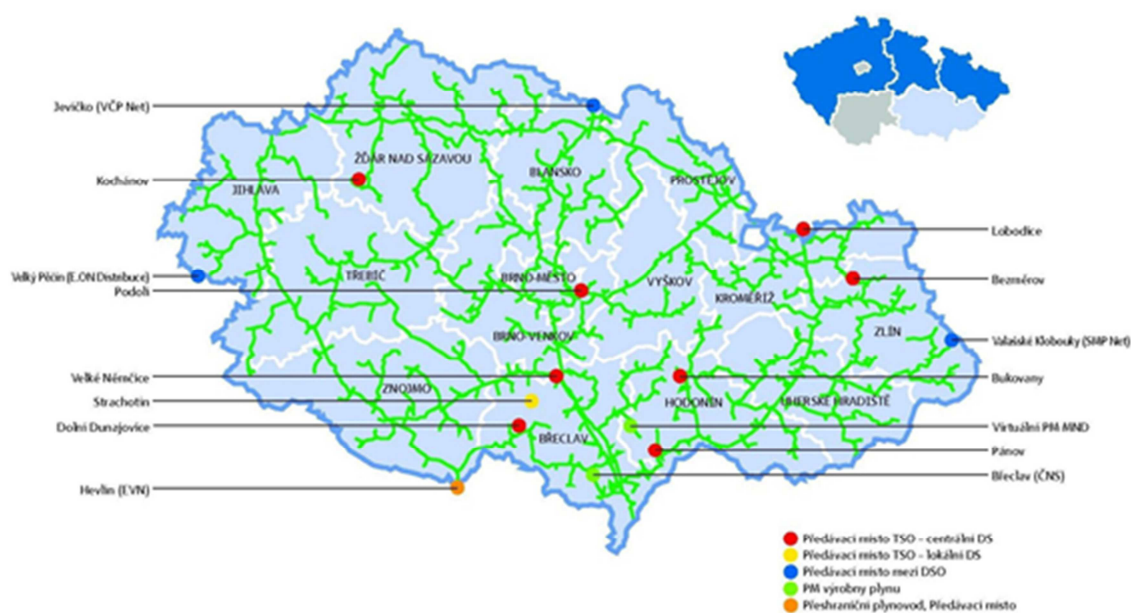
Přepravní soustava provozovaná společností Net4Gas, s. r. o. zajišťuje tranzitní přepravu zemního plynu přes území ČR pro zahraniční obchodní partnery a vnitrostátní přepravu zemního plynu tuzemským partnerům, tj. dodávky zemního plynu regionálním distribučním společností a přímým konečným zákazníkům. Dále zajišťuje přepravu zemního plynu skladovaného v podzemních zásobnících plynu (viz obrázek přepravní soustavy na území České republiky).

obr. 2.34: Přepravní soustava zemní plynu

Distribuci zemního plynu zajišťuje na území Jihomoravského kraje společnost Innogy GasNet, s. r. o.

obr. 2.35: Rozvodná soustava Innogy GasNet, s. r. o.

Zásobníky plynu

Zásobníky plynu v ČR slouží především k sezónnímu vyrovnávání spotřeby plynu. V letním období, kdy je spotřeba plynu nižší, je plyn do zásobníků vtlačován. V zimním období je naopak těžbou ze zásobníku pokryta vyšší spotřeba plynu. Zásobníky plynu tak umožňují nejen velmi rychlou reakci v případě neočekávaného zvýšení spotřeby plynu, ale zároveň slouží i jako velice významné bezpečnostní zásoby pro případ omezení nebo přerušení dodávek plynu ze zahraničí.

Innogy Gas Storage provozuje na území JMK dva podzemní zásobníky plynu (Dolní Dunajovice, Tvrdonice), MND Gas Storage, s. r. o. jeden zásobník plynu (Uhřice)

tab. 2.37: Zásobníky plynu v JMK a jejich technické parametry

provozovatel zásobníku plynu	zásobník plynu	skladovací kapacita (mil. m ³)	maximální denní těžební výkon (mil. m ³ /den)	maximální denní vtlačovací výkon (mil. m ³ /den)
Innogy Gas Storage s. r. o.	Dolní Dunajovice	900	17,0	12,0
	Tvrdonice	535	8,0	8,0
MND Gas Storage, a. s.	Uhřice	235	6,0	2,6
celkem		1670	31	22,6

Celkovou spotřebu zemního plynu s přehledem vývoje v letech 2000 – 2015 znázorňuje následující tabulka.

tab. 2.38: Celková spotřeba zemního plynu v Jihomoravském kraji (tis. m³/rok) v posuzovaném období

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1 503	1 378	1 450	1 424	1 395	1 299	1 262	1 195
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1 205	1 166	1 249	1 110	1 110	1 122	1 123	1 034

zdroj: www.eru.cz

Produktovody, ropovody a teplovody

Produktovody

Provozovatelem a správcem produktovodů v ČR je firma ČEPRO a. s. Produktovodní systém spojuje potrubím sklady a střediska s rafineriemi Litvínov, Kralupy nad Vltavou a Bratislava. Systém umožňuje přímé čerpání a zásobování mezi jeho jednotlivými úseky.

Stávající produktovody na území Jihomoravského kraje:

- (Bratislava –) Hodonín – Zálesná Zhoř (odbočka Střelice) – (Kralupy nad Vltavou);
- Klobouky u Brna – Kyjov – (Sedlnice).

Pro skladování strategických zásob na území Jihomoravského kraje je využíván sklad Střelice.

Ropovody

Jihomoravským krajem je veden ropovod mezinárodního významu Družba:

- řeka Morava – PC 26 Klobouky;
- PC 26 Klobouky – PC 27 Velká Bíteš;
- Rajhrad – PC 27 Velká Bíteš.

Provozovatelem a správcem ropovodu je firma MERO, a. s.

Teplovody

Jihomoravským krajem neprocházejí nadřazené trasy teplovodů (horkovodů).

Elektronické komunikace

Rozvoj zařízení elektronických komunikací je spojený s používáním nových technologií. Zařízení elektronických komunikací představuje technické zařízení, včetně vedení, pro vysílání, přenos, směřování, spojování a příjem informací prostřednictvím elektromagnetických vln. S ohledem na rychlý rozvoj i zánik těchto sítí jsou v ÚAP JMK zohledněny elektronická komunikační vedení – radioreléové trasy, trasy mikrovlnných spojů (Fresnelovy zóny) a významné elektronická komunikační zařízení dle aktuálních dat poskytovatelů, a které jsou součástí výkresu limitů a datové sady.

Na úrovni ÚAP kraje nejsou sledovány záměry elektronických komunikací.

Vodní hospodářství

Úroveň zásobování pitnou vodou v mezikrajském srovnání je v Jihomoravském kraji velmi dobrá. Podle posledních údajů SLDB v roce 2011 bylo připojeno na vodovod pro veřejnou potřebu 95,0 % z celkového počtu obyvatel, což je vyšší hodnota v rámci ČR (93,4 %). V JMK není zásobováno pitnou vodou z veřejných vodovodů pouze 58 obcí.

Zásobování vodou

Vodárenské soustavy a významné skupinové vodovod

V Jihomoravském kraji je realizováno zásobování pitnou vodou v rámci 7 významných územních celků (dle PRVK JMK), zahrnujících jednotlivé skupinové vodovody (dále SV). Některé zdroje vody leží i mimo území kraje a naopak pitná voda je dodávána do krajů sousedních.

Rozhodující podíl na zásobování obyvatelstva pitnou vodou v Jihomoravském kraji má vodárenská soustava Březová II, Vířský oblastní vodovod (dále jen VOV) a skup. vodovod Březová I., které jsou dominantními vodárenskými soustavami pro územní celky **Brno-venkov** a **Brno-město**. Tvoří páteř

rozvodného systému s napojeními skupinových a samostatných vodovodů a dále vodovodního systému města Brna.

Územní celek **Blansko** je zajišťován 14 skupinovými vodovody a 70 samostatnými vodovody. Hlavními zdroji jsou JÚ Opatovice (81 l/s), Lažany (50 l/s), Spešov, Rájec-Jestřebí (83 l/s). Záložním zdrojem je vodárenská nádrž Boskovice (úpravná vody s kapacitou 180 l/s) – v současnosti nevyužívána.

Územní celek **Břeclav** je zajišťován těmito nejvýznamnějšími skupinovými vodovody – Hustopeče, Velké Pavlovice, Mikulov, Břeclav a Pohořelice. Hlavními zdroji jsou – jímací území podzemní vody Nová Ves (35 l/s), Vranovice (45 l/s), Zaječí (50 l/s), Lednice (140 l/s), Kančí obora (150 l/s), Cvrčovice (30 l/s).

Územní celek **Hodonín** má pět hlavních skupinových vodovodů – Hodonín, Koryčany – Kyjov – Klobouky, Veselí – Strážnice, Podluží, Bzenec – Kyjov – Hodonín, které jsou vzájemně propojeny. Hlavními zdroji jsou jímací území podzemní vody Bzenec (450 l/s), Moravská Nová Ves (75 l/s) a vodárenská nádrž Koryčany (úpravná vody s kapacitou 55 l/s).

Územní celek **Vyškov** má šest hlavních skupinových vodovodů – Vyškov, Pustiměř – Ivanovice, Hodějice – Heršpice – Nízkovice – Kobeřice, Dražovice – Letonice, Ježkovice – Ruprechtov – Podomí, Dětkovice – Švábenice. Jedná se o samostatné vodovody. Významnými zdroji v území jsou – vodárenská nádrž Opatovice (úpravná vody s kapacitou 120 l/s), jímací území podzemní vody Drnovice (35 l/s), Dědice (26 l/s), Manerov (úpravná vody s kapacitou 7,5 l/s), Brankovice a Pustiměř.

Územní celek **Znojmo** má 16 skupinových vodovodů – nejvýznamnější jsou Znojmo, Třebíč, Štítary, Bítov a Jevišovice. Hlavními zdroji povrchové vody jsou vodárenské nádrže Vranov (úpravná vody Štítary s kapacitou 200 l/s) a vodárenská nádrž Znojmo (úpravná vody s kapacitou 240 l/s).

Jednoznačně lze však uvést, že potřeba pitné vody je v kraji dostatečně kryta, a to v množství i v kvalitě. Zdroje pitné vody budou stačit i všem novým potřebám v příštích desetiletích.

Na úrovni ÚAP kraje je sledován pouze návrh vodovodních systémů, které mají návaznost na Vířský oblastní vodovod.

Odkanalizování a čištění odpadních vod

V odvádění a čištění komunálních a odpadních vod je relativní situace v kraji obdobná jako u zásobování vodou. Podíl obyvatel bydlících v domech připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu je JMK 87,7 % (ČR 82,6 %).

Téměř ve všech obcích kraje je stávající kanalizace, stoky v menších obcích slouží ale většinou pouze pro odvádění dešťových odpadních vod a pro odvádění splaškových vod je vzhledem k jejich stavu nelze ani využít. Často jsou rodinné domky vybaveny bezodtokovými jímkami (žumpami), jejichž obsah je vyvážen. Starší kanalizační systémy mají charakter (v převážné většině) kanalizace jednotného systému, nověji budované kanalizace v obcích jsou většinou řešeny pouze pro splaškové odpadní vody, někde podle konfigurace terénu je i tlaková či podtlaková kanalizace.

V současné době je na území JMK provozováno několik významnějších kanalizačních systémů:

- Brno (ÚČOV Brno-Modřice) – Kuřim – Šlapanice – Podolí – Želešice – Ostropovice – Lipůvka – Česká – Moravské Knínice – Rozdrojovice – Blažovice – Modřice – Bedřichovice – Mokrý-Horákov – Velatice – Jiřkovice – Tvarožná – Sívce – Pozořice – Viničné Šumice – Kovalovice – Kobylnice – Prácheň – Ponětovice – Popůvky,
- Šarátice (ČOV) – Hostěradky-Rešov – Zbýšov (DSO Litava)
- Hrádkov (ČOV) – (Boskovice C) – Vratíkovo – Okrouhlá – Valchov – Velenov – Benešov,
- Hodonín (ČOV) – Rohatec – Lužice, Kyjov (ČOV) – Boršov – Nětčice – Sobůlky u Kyjova
- Bzenec (ČOV) – Vracov – Moravský Písek,
- Kněždub (ČOV) – Žeraviny – Kozojídky – Hroznová Lhota – Tasov
- Bílovice nad Svitavou (ČOV) – Řícmanice – Kanice – Ochoz u Brna,

- Tišnov (ČOV) – Předklášteří – Štěpánovice,
- Znojmo (ČOV) – Konice – Popice – Oblekovice – Přímětice – Nový Šaldorf-Sedlešovice – Mašovice – Suchohrdly – Kuchařovice – Dobšice – Dyje,
- Jaroslavice (ČOV) – Hrádek – Dyjákovice,
- Tetčice (ČOV) – Rosice – Zastávka – Babice u Rosic – Ostrovačice – Říčany
- Žabčice (ČOV) – Unkovice – Přísnovice.
- Svatobořice-Mistřín (ČOV) – Šardice – Hovorany

Na úrovni ÚAP kraje není sledován návrh kanalizačních systémů – navrhované systémy (dle PRVK JMK) nemají charakter nadmístního významu.

2.1.9. Sociodemografické podmínky

2.1.9.1. Obyvatelstvo a lidské zdraví

Obyvatelstvo:

2.1.9.1.1. Počet obyvatel a jeho vývoj

Jihomoravský kraj patří z hlediska počtu obyvatel k nadprůměrně velkým krajům ČR, k 31. 12. 2016 zde žilo 1 178 812 obyvatel. Rozložení obyvatelstva do jednotlivých správních obvodů ORP koresponduje s monocentrickým charakterem Jihomoravského kraje. Přibližně třetinu obyvatelstva kraje zahrnuje správní obvod ORP Brno, který je tvořen pouze krajským městem. Ostatní správní obvody ORP (dále SO ORP) jsou pak populačně výrazně menší. Hustota zalidnění kraje 164 obyvatel/km² je mírně nadprůměrná ve srovnání s Českou republikou. Výpovědní hodnota ukazatele je však ovlivněna přítomností města Brna s hustotou zalidnění téměř 1 650 obyvatel/km²; většina SO ORP v kraji má podprůměrnou hustotu zalidnění, a to nejen při srovnání s krajem, ale i s republikou. Jako nejvíce zalidněné populační jádro kraje lze označit jeho centrální a jihovýchodní část (širší metropolitní region Brna, širší pásmo dolnomoravských úvalů), mezi nejméně zalidněné pak patří jihozápadní a severozápadní část kraje.

Dlouhodobý populační vývoj Jihomoravského kraje přibližně odpovídá celorepublikové úrovni. Až do roku 1990 obyvatelstvo pravidelně přibývalo, poté dochází k obratu. V 90. letech již počet obyvatel kraje mírně klesá, po roce 2000 dochází k jeho znovuoživení. V aktuálním období 2011 – 2016 získává kraj obyvatelstvo jak přirozeným přírůstkem, tak migrací. Největší dynamiku populačního vývoje zaznamenávají (zejména v důsledku suburbanizačního procesu a související migrace obyvatelstva) obce v širším zázemí Brna. Depopulační tendence jsou patrné zejména u populačně malých obcí, a to především v periferních a příhraničních územích kraje (zejména západní části SO ORP Znojmo a SO ORP Moravský Krumlov, severní část SO ORP Boskovice, SO ORP Kyjov, SO ORP Veselí nad Moravou).

Pro další informace: kap. 2.3 – sledovaný jev B1 – Vývoj počtu obyvatel; Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 1a, 1b, 1c, 1d).

2.1.9.1.2. Věková struktura

Věková struktura kraje zaznamenává nepříznivý vývoj, v rámci kterého stále silněji převažují senioři ve věku 65 a více let nad dětmi do 14 let věku (index stárí v JMK je téměř 123 obyvatel starších 64 let na 100 obyvatel do 14 let, zatímco v ČR je tato hodnota 121). Zatímco podíl dětí ve věku 0 – 14 let je srovnatelný s celorepublikovým podílem, relativní zastoupení postproduktivní složky obyvatelstva je v případě kraje mírně vyšší, než činí hodnota ČR. Demograficky stárnoucí populaci ilustruje také zvyšující se hodnota průměrného věku v kraji (42,2 let k 31. 12. 2016)

Demografické stárnutí je zvláště viditelné zejména u populačně malých obcí (do 200 obyvatel) ležících v periferních polohách kraje mimo metropolitní území (Znojensko, Tišnovsko, Boskovicko). Naopak demograficky velmi mladou věkovou strukturu s vyšším zastoupením dětské složky vykazují obce v širším suburbanizovaném zázemí města Brna.

Pro další informace: kapitola 2.3 – sledované jevy B2 – Podíl obyvatel ve věku 0 – 14 let na celkovém počtu obyvatel, B3 – Podíl obyvatel ve věku 65 let a více na celkovém počtu obyvatel, B37 – Další dostupné informace, týkající se například demografie, ekonomických aktivit, bydlení, rekreace, uspokojování sociálních potřeb a životního prostředí; Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 2, 3, 37a a 37b.

2.1.9.1.3. Vzdělanost

Vzdělanostní úroveň kraje je výrazně ovlivněna koncentrací nadprůměrně vzdělané populace v krajském městě a v jeho zázemí – většinu obcí s vyšším než 15% podílem VŠ vzdělané populace lze nalézt právě v rámci brněnského metropolitního regionu. V obcích s vysokou intenzitou suburbanizačních procesů dochází ke zvyšování vzdělanostní úrovně v důsledku imigrace vzdělanějších obyvatel. V oblastech mimo metropolitní region je vzdělanostní úroveň výrazně nižší, o Jihomoravském kraji lze tedy hovořit jako o kraji s výrazným vzdělanostním gradientem mezi metropolitním regionem a ostatním územím kraje. Nejvyšší podíly osob s nejvyšším dosaženým základním vzděláním vykazují zejména obce na Znojensku. Prostorový vzorec vzdělanostní struktury dobře koresponduje s demografickou situací (demograficky starší obyvatelstvo je obvykle méně vzdělané) a s odvětvovou strukturou ekonomiky kraje (vazba vysokoškolsky vzdělaných obyvatel zejména na terciarizovanou městskou ekonomiku).

Pro další informace: kap. 2.3 – sledované jevy B4 – Podíl osob se základním vzděláním (včetně neukončeného), B5 – Podíl osob s vysokoškolským vzděláním; Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 4 a 5.

2.1.9.1.4. Rodáci

Jihomoravský kraj rovněž charakterizuje vyšší podíl rodáků, tj. obyvatel, kteří žijí v obci narození. Tento fakt může být předpokladem určité stability sídelního systému, stejně jako dílčím východiskem sociální soudržnosti obce. Tato charakteristika platí pro většinu území kraje, zejména pro SO ORP Veselí nad Moravou, kde téměř 2/3 obyvatelstva žije ve stejné obci, v níž se narodili. Menší podíl rodáků se vyskytuje pouze při rakouských hranicích (SO ORP Mikulov, Znojmo), částečně také v okolí Brna (např. SO ORP Kuřim), kam se v důsledku rozvíjející se suburbanizace stěhují obyvatelé zejména z krajského města.

Lidské zdraví:

Je posuzováno jako součást kap. 2.1.5. Hygiena životního prostředí (zároveň s ovzduším a hlukem).

2.1.9.2. Občanská vybavenost

Prostorové rozložení občanské vybavenosti je do velké míry podmíněno strukturou sídelního systému kraje. Rozložení jednotlivých typů občanské vybavenosti poměrně dobře reflektuje hierarchické uspořádání jednotlivých center osídlení v Jihomoravském kraji. Vzhledem k tomu, že přítomnost občanské infrastruktury je významně ovlivňována velikostí dosažitelné populace, je riziko nedostatečné či příliš vzdálené občanské vybavenosti vyšší zejména v populačně menších obcích v periferních polohách vůči regionálním, subregionálním a mikroregionálním centrům.

Hierarchicky odstupňovaný systém obslužných center je v reálném fungování sídelního systému modifikován celou řadou dalších faktorů, jako jsou např. úroveň osobní mobility obyvatelstva, kupní síla či (ne)soulad mezi místem bydliště a pracoviště. Zejména v zázemí Brna tak dochází k jevu, kdy obyvatelé zázemí směřují do Brna nejen za službami vyššího řádu, ale rovněž za základními službami,

které lze jinak běžně využívat v centrech zázemí (např. zvýšená dojíždka dětí ve věku 6 – 14 let do základních škol v Brně z obcí v suburbanizovaném zázemí Brna).

Mezi oblastmi nejhůře pokryté občanskou vybaveností lze zařadit Znojemsko a západní oblasti kraje při hranici s Krajem Vysočina (části SO ORP Moravský Krumlov, Tišnov, Boskovice); naopak Břeclavsko a Hodonínsko patří (i díky vyšší průměrné velikosti obcí) k relativně dobře vybaveným územím. V prostorovém vzorci občanské vybavenosti se tak poměrně jasně kombinují vlivy polohové odlehlosti, sídelní roztržitosti a úrovně regionálního rozvoje.

Pro další informace: kap. 2.3 – sledovaný jev B6 – Sídelní struktura; Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogram 6a, 6b.

2.1.9.3. Hmotné statky

Za hmotné statky jsou považována zastavěná území obcí (území vymezené územně plánovací dokumentací nebo postupem podle stavebního zákona (viz § 59 a 60 SZ)) a dopravní a technická infrastruktura území.

2.1.9.4. Kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického

Jihomoravský kraj se vyznačuje bohatým kulturním dědictvím. V Ústředním seznamu kulturních památek ČR je evidováno 33 národních kulturních památek (z toho 2 movitého charakteru). Jsou zde vyhlášeny 3 městské památkové rezervace, 12 městských památkových zón, 3 vesnické památkové rezervace, 9 vesnických památkových zón. Mimo to byly v kraji vyhlášeny 3 krajinné památkové zóny, 2 archeologické památkové rezervace a 1 lokalita tzv. Ostatní památkové rezervace. V kraji dále leží 2 památky světového kulturního dědictví UNESCO a 4242 nemovitých kulturních památek.

Z hlediska archeologického se v území nacházejí tzv. Území s archeologickými nálezy (ÚAN), které rozdělením do čtyř kategorií odrážejí pravděpodobnost výskytu nálezů. Z hlediska ochrany kulturního dědictví mají největší význam ÚAN I. a II. kategorie, kde byl již nález učiněn popřípadě je známo, že lokalita byla osídlena a výskyt nálezů je zde vysoce pravděpodobný.

Pro další informace: Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 1a, 1b, 1c, 2, 3, 4, 5, 6a, 6b, 12, 13a, 13b, 13c a 16.

2.1.10. Bydlení

2.1.10.1. Bytový fond, bydlení

Podle výsledků SLDB bylo k 26. 3. 2011 na území Jihomoravského kraje evidováno 443 358 trvale obydlených bytů. Znamená to, že v průměru na 1 trvale obývaný byt připadlo 2,62 osoby. Vybavenost bytovým fondem tak byla mírně nižší ve srovnání s průměrem ČR. Nadpoloviční část bytového fondu (50,5 %) v Jihomoravském kraji je umístěna v rodinných domech, přičemž ve 480 obcích je v rodinných domech lokalizováno 90 % a více bytů. Převaha rodinných domů způsobuje, že v některých správních obvodech se hodnota ukazatele počtu obyvatel na obydlený byt přibližuje 3,00 (SO ORP Kyjov, Hustopeče, Pohořelice). Ukazatel do jisté míry závisí i na faktorech, jako je např. intenzita suburbanizace či míra demografického stárání.

Přibližně 12 % všech bytů v kraji není trvale obydleno, což je nižší číslo nežli celostátní průměr. Relativně nejméně neobydlených bytů je v Brně a také v SO ORP Hodonín (do 10 %), nejvíce pak v periferních oblastech při západní hranici kraje. Významným důvodem neobydlenosti je rekreační využití bytu.

Bytový fond kraje je ve srovnání s bytovým fondem ČR mladší. Více než třetina bytů v kraji se nachází v domech postavených mezi roky 1920 a 1970. Nejmladší bytový fond vykazují obce SO ORP Šlapanice, Slavkov u Brna, Hustopeče a Kuřim (mj. v důsledku suburbanizační výstavby). Naopak v obvodech Znojmo a Brno průměrné stáří bytu překračuje 50 let.

Vybavenost bytů je v kraji dobrá. Podobně jako v celé ČR, jsou téměř všechny byty v kraji vybaveny vlastním vodovodem (94 % obyvatel). Ve srovnání s ČR je bytový fond kraje nadprůměrně vybaven z hlediska napojení na kanalizaci a plyn (80 %, resp. 85 % obyvatel). Vyšší počet bytů bez plynofikace a připojení na veřejnou kanalizaci je především v populačně malých periferních obcích (Znojensko, Tišnovsko, Boskovicko).

Pro další informace: sledovaný jev B12 – Podíl neobydlených bytů na celkovém fondu, B13 – Struktura bytového fondu, B16 – Počet staveb pro rodinnou rekreaci, B19 – Podíl obyvatel v bytech vybavených vodovodem, B20 – Podíl obyvatel v bytech se zavedeným plynem, B21 – Podíl obyvatel v bytech napojených na kanalizační síť; Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 12, 13a – c, 16, 19, 20 a 21.

2.1.10.2. Bytová výstavba

V období 1998 – 2011 bylo průměrné tempo bytové výstavby v JMK přibližně 3 800 bytů za rok. V dlouhodobém pohledu je důležité zejména oživení výstavby po roce 2000. V posledním sledovaném období 2010 – 2015 bylo v kraji dokončeno téměř 22 000 bytů – došlo tedy k mírnému zpomalení oproti předchozím rokům.

V rámci území kraje je intenzita bytové výstavby značně rozdílná a poplatná ekonomickým a demografickým procesům v území. Vyšší intenzity výstavby jsou patrné v metropolitním regionu Brna a podél územních os Brno – Černá Hora, Brno – Pohořelice. Intenzita bytové výstavby zde většinou koresponduje s relativně vysokými hodnotami migračního přírůstku, který je významně syčený migračními proudy z Brna. Naopak nízké intenzity jsou charakteristické pro periferní, resp. ekonomicky slabší či depopulační území kraje (západní část SO ORP Znojmo, SO ORP Moravský Krumlov, Veselí nad Moravou, Břeclav, Hodonín, Kyjov, Bučovice).

Pro další informace: sledovaný jev B11 – Výstavba domů a bytů; Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogram 11a a 11b.

2.1.11. Rekreace

2.1.11.1. Turistické oblasti a atraktivity

Kulturně historické a přírodní atraktivity – území Jihomoravského kraje má dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu vyplývající jednak z rozmanitosti krajinných typů na rozhraní dvou výrazných geomorfologických jednotek, jednak ze specifické a územně proměnlivé historie osídlení kraje, z množství historických událostí, které v území zanechaly stopy i z bohatství místní kultury a folklóru.

Z množství turisticky atraktivních míst v kraji mají výjimečné postavení místa zapsaná na seznamu Světového kulturního dědictví UNESCO – Lednicko-valtický areál a vila Tugendhat v Brně.

Nejvýznamnější krasovou oblastí České republiky se známou propastí Macocha je Moravský kras, který patří k nejnavštěvovanějším v ČR. Dále vápencová kra Pavlovských vrchů je součástí biosférické rezervace UNESCO Dolní Morava; biosférickou rezervací jsou také Bílé Karpaty, jejichž část leží na území kraje při hranici se Slovenskem, kde tamější příroda láká pěší turisty a příznivce venkovské turistiky. Přírodní atraktivity Jihomoravského kraje jsou pro rekreaci a cestovní ruch využitelné s určitými omezeními, které vyplývají z požadavků ochrany přírody. Právě chráněná území jsou současně turisticky nejatraktivnější. Na území kraje leží národní park Podyjí – jeden ze čtyř národních parků v ČR. Na území kraje jsou 3 krajinné památkové zóny – Lednicko-valtický areál, Bojiště bitvy u Slavkova a Vranovsko-Bítovsko. Jihomoravský kraj je územím s velkou četností turisticky atraktivních historických měst (na území kraje je 33 národních kulturních památek, z toho 7 v Brně) a venkovských sídel s tradičními objekty lidové architektury, jejichž historická jádra byla vyhlášena pro svou historickou a architektonickou hodnotu památkovými rezervacemi či zónami. Mimořádný historický význam mají národní kulturní památky – Slovanské hradiště v Mikulčicích, které se připravuje k podání žádosti

o zařazení do seznamu UNESCO a Archeologické naleziště v Dolních Věstonicích. Návrh na řešení mezinárodního Archeologického parku Mikulčice-Kopčany na hranici se Slovenskem počítá s rozvojem kulturní turistiky v oblasti, která pro svoji okrajovou polohu nevyužívá svůj potenciál v plné šíři. Významné archeologické lokality Staré zámky u Líšně a Břeclav – Pohansko byly prohlášeny archeologickými památkovými rezervacemi.

Významnými atraktivitami cestovního ruchu jsou v kraji hrady a zámky. V kraji se nacházejí též vojenské památky a atraktivity, nejznámější je areál Bojiště bitvy u Slavkova s mohylou připomínající bitvu tří císařů a Hrad a pevnost Špilberk v Brně, atraktivitou cestovního ruchu je i Letecké a vojenské muzeum ve Vyškově.

V kraji je i řada technických památek, ke kterým patří např. Stará huť v Josefském údolí u Olomučan, vodní mlýn ve Slupi na Znojemsku nebo větrné mlýny na Slovácku. Specifickou atraktivitou jsou větrné mlýny v oblasti Dražanské vrchoviny a na Slovácku. Významná je i židovská čtvrť v Boskovicích (s méně známým židovským hřbitovem), židovský hřbitov v Mikulově.

Specifickou a ojedinělou nabídku poskytuje Jihomoravský kraj pro vinařskou turistiku. Tou se Jihomoravský kraj odlišuje od ostatních krajů ČR. Na území kraje je soustředěno více než 96 % vinic ČR. To hraje především v domácím cestovním ruchu velkou roli, ale je pravidelným zpestřením i programů většiny turistických produktů připravených pro zahraniční turisty a možnou budoucností rozvoje cestovního ruchu.

Specifickou součástí krajiny Jihomoravského kraje tvoří poutní místa. Na četná poutní místa navazují také významné církevní památky vyskytující se ve velkém množství na celém území kraje. K nejvýznamnějším z nich patří např. kostel ve Křtinách, kláštery v Předklášteří u Tišnova a v Rajhradu a jedna z nejstarších a z architektonického hlediska nejceněnějších staveb hradní rotunda ve Znojmě.

Lázeňská místa Hodonín a Lednice jsou přírodní léčebné lázně. Ve srovnání s jinými kraji ČR je lázeňský cestovní ruch v kraji poněkud omezen a má značné rezervy. Tato situace by se měla za několik let příznivěji změnit, a to výstavbou dalších nových lázeňských zařízení v oblasti Pasohlávek, Valtic, Moravského krasu či dokonce obnovou lázní v Mikulově. Velmi omezené jsou také přírodní předpoklady pro zimní lyžařskou turistiku v Jihomoravském kraji (určité předpoklady jen sever okresu Blansko), což má vliv na jednu z nejvýraznějších sezónností (léto) cestovního ruchu mezi všemi kraji ČR.

Územím kraje protékají tři významné řeky – Morava, Dyje a Svratka. Jejich využití pro vodáckou rekreaci a rekreační plavbu je omezené, větší význam mají vodní nádrže, které se na nich nacházejí, tj. Vranovská údolní nádrž a vodní dílo Nové Mlýny na Dyji a Brněnská přehrada na Svratce.

Jihomoravský kraj má také příznivou polohu ve vztahu ke zdrojovým oblastem rekreace, ať to jsou velká česká a moravská města, nebo sídelní aglomerace Vídně, Bratislavy a Budapešti. Pro rozvoj rekreace mají význam i sousední oblasti podobného charakteru v blízkém zahraničí (Dolní Rakousko, jižní a západní Slovensko), které je možno propojovat s územím kraje, a to zejména při rozvoji atraktivit vinařské turistiky a cykloturistiky.

Turistické oblasti – z hlediska rekreace a cestovního ruchu Jihomoravského kraje je dle dokumentu „Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na roky 2014 – 2020“ (Garep, spol. s r. o., 20137) území rozčleněno do šesti turistických oblastí:

- Brno a okolí,
- Moravský kras a okolí,
- Pálava a Lednicko-valtický areál,
- Slovácko (jeho západní část)
- Znojemsko a Podyjí,
- ostatní území.

Celý kraj je součástí turistického regionu Jižní Morava, který byl vymezen agenturou Czech Tourism. Tento region má malý přesah do Zlínského kraje turistickou oblastí Slovácko. Turistický region Jižní Morava je velmi rozsáhlý a vnitřně diferencovaný. Zahrnuje různé krajinné typy a typy podle destinace a je tvořen rovinatými oblastmi, hustěji i řidčeji osídleným územím, horskými oblastmi a oblastmi podhůří. Destinací se liší oblasti vinařské turistiky a cykloturistiky, oblasti zaměřené na přírodní atraktivitu a oblasti zaměřené na cestovní ruch orientovaný na kulturně historické památky. Tyto oblasti jsou odlišné podle forem cestovního ruchu, jsou v nich možné různé formy rekreace a omezené možnosti mají především v rekreaci zimní.

Kulturně historické a přírodní atraktivitu jsou součástí kulturních, přírodních nebo civilizačních hodnot Jihomoravského kraje a jejich charakteristika a výčet je uvedena v kapitole A.3 „Zjištění a vyhodnocení hodnot území Jihomoravského kraje“.

2.1.11.2. Rekreace

2.1.11.2.1. Individuální rekreace

Individuální rekreace má v Jihomoravském kraji vhodnější podmínky v severní a jihozápadní části území. Vyhodnocení počtu objektů individuální rekreace připadajících na 100 trvale obydlených domů v r. 1991 podle obcí sice není zcela aktuální vzhledem k časovému odstupu 17 let, které proběhly od r. 1991, údaje ze sčítání lidu mají ale stále svoji vypovídací schopnost, protože po r. 1991 se rozvoj individuální rekreace a zejména výstavba nových chat a rekreačních domků a přeměna chalup pro rekreační účely dosti omezila. Novější údaje ze sčítání lidu nejsou k dispozici.

Hlavní oblasti individuální rekreace jsou stále tradiční. Je to jednak okolí Brna, zejména jeho východní sektor s obcemi na jižních svazích předhůří Dražanské vrchoviny až po Luleč a oblast Ždánického lesa, dále severozápadní sektor, tvořený okrajovými částmi podhůří Českomoravské vysočiny (Tišnovsko), a severní oblast tvořená okresem Blansko. Další koncentrací rekreačních objektů se vyznačuje severní část Znojemska a okolí Vranovské přehrady.

Pro další informace: Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 16 a 17.

2.1.11.2.2. Rekreace u vody

Tato forma rekreace má v Jihomoravském kraji omezené podmínky. Jejímí hlavními oblastmi je Vranovská přehrada na Dyji, Horní nádrž Novomlýnské vodní soustavy a další nádrže a koupaliště (Jedovnice, Radějov na Hodonínsku). V kraji chybí více akvaparků, v současnosti jsou ve Vyškově, Kuřimi, Únanově, Znojmě, Blansku, Brně–Kohoutovicích, Uherském Brodě, Uherském Hradišti, Hustopečích Boskovicích a Pasohlávkách.

Turistickou atraktivitou jsou vyhlídkové plavby po Brněnské přehradě, Vranovské přehradě, Horní Novomlýnské nádrži, zámeckým areálem v Lednici a osobní lodní doprava po 60 km úseku Bažova kanálu spojená s poznávací turistikou po obcích v okolí a vinařskou turistikou. Spodní nádrž vodního díla Nové Mlýny u Pavlova poskytuje jachtařům zázemí i velmi příznivé podmínky pro tento sport, a to i v porovnání s jinými jachtařskými oblastmi v ČR. Na Horní nádrži lze provozovat windsurfing, podobně jako na Brněnské přehradě.

Pro rybaření jsou využívány pstruhové revíry na Dyji na Znojemsku a velmi bohaté rybářské revíry v nádržích Nových mlýnů. Lovecké revíry jsou kolem Židlochovic a v oblasti kolem Lanžhotu.

2.1.11.2.3. Cykloturistika a pěší turistika, zimní turistika

Jihomoravský kraj má pro cykloturistiku, zejména v rovinaté jižní části kraje, velmi příhodné podmínky a patří proto k oblastem s relativně rozvinutou infrastrukturou pro cykloturistiku. Potenciál pro rozvoj cykloturistiky spočívá přirozeně také v rovinatém reliéfu zejména v jižní části kraje. Cyklotrasy jsou vyznačeny v celém kraji, jejich páteřními cyklotrasami je Moravsko-slezská dálková cyklotrasa z Jeseníku

podél řeky Moravy až do Mikulova a Jantarová stezka ze severu na jih k Novému Přerovu. Velká koncentrace dobře značené sítě lokálních cyklistických tras se nachází v oblastech Mikulovska, Břeclavska, Lednicko-valtického areálu, Moravského krasu, Boskovicka a jihozápadně od Brna. Z iniciativy rakouské strany je formou zrcadlových projektů realizován trilaterální projekt „Cyklistický region Dolní Rakousko – jižní Morava – západní Slovensko“ s vybranými cyklostezkami a cyklotrasami a službami pro cykloturisty. Projekt je zaměřen na propojení infrastruktury pro cykloturistiku a vyrovnávání kvality vybavenosti a služeb pro cyklisty. Na moravské straně jsou formou zrcadlových projektů zapojeny cyklistické stezky Greenways Praha – Vídeň (Mikulovsko, Znojensko), Moravské vinařské stezky (propojení moravských vinařských oblastí s rakouskými vinařskými regiony od Hohenau po Retzbach) a Cyklistická stezka Brno – Vídeň, která je jihomoravskou částí projektu Greenways Kraków – Brno – Vídeň.

Moravská vinná stezka je páteřní trasou ojedinělé sítě regionálních cyklistických tras procházejících malebnou krajinou jižní Moravy, která nese název Moravské vinařské stezky. Vinařská magistrála spojuje starobylé Znojmo se slováckou metropolí Uherským Hradištěm a nabízí putování regionem, který zdobí víno, bohatá historie i živé tradice. Červeně značená Moravská vinná stezka prochází všemi moravskými vinařskými podoblastmi a protíná sedm z deseti okruhů místních vinařských stezek. Na její trase leží 70 vinařských obcí, desítky chráněných přírodních lokalit i významné historické a architektonické památky kraje. Pro cyklisty se nabízí celkem dvanáct set kilometrů přehledně značených vinařských stezek, které se od roku 1999 budují mezi téměř třemi sty vinařskými obcemi a které spravuje Nadace Partnerství.

Na území kraje je pěší turistika koncentrována do oblastí Moravského krasu, resp. severního zázemí Brna, Pálavy a do Lednicko-valtického areálu. Dalšími oblastmi s koncentrací pěší turistiky je podhůří Vysočiny a oblast Bílých Karpat.

Jihomoravský kraj nepatří k regionům s vysokým potenciálem pro rozvoj zimní turistiky. Provozovat ji lze jen v několika malých oblastech. Lyžování poskytuje jen nenáročné terény, delších svahů nebo udržovaných běžeckých tras je v kraji velmi málo. Pro méně náročné je v příhodných klimatických obdobích k dispozici lyžařský areál v Hlubokém u Kunštátu, v městské části Blanska Hořicích je lyžařský svah dlouhý 320 m, v Olešnici 500 m s novým technickým zázemím, umělým osvětlením, kapacitními vleky a umělým zasněžováním. Další areály jsou v Předklášteří u Tišnova (450 m) a v Zbraslavi u Rosic. Unikátní je lyžařský svah s vlekem mezi vinicemi v Němčičkách na Břeclavsku (250 m). Na jeho umělém povrchu je možno lyžovat i mimo sezónu, při nízkých teplotách je uměle zasněženo. V lyžařském středisku Olešnice se nachází 44 km běžeckých tratí. Udržované lyžařské trasy je možné najít v okolí Suchého, Benešova, Kořence včetně areálu golfového hřiště Jinačovice. Další možnosti pro běžecké lyžování jsou na zamrzlé hladině Brněnské přehrady, Medláneckém letišti, nebo v Mariánském údolí.

2.1.11.2.4. Hipoturistika, jezdeckví a agroturistika

Rozvoj koňské turistiky a koňských stezek se v poslední době stává velkým fenoménem. Počet rekreačních koní v naší republice stoupá a agroturistika je žádaným turistickým produktem. Cestování na koni je ekologickou formou turistiky, šetrnou k životnímu prostředí a patří k takzvané měkké turistice.

Vzniká síť značených stezek, které umožní jezdcům bezproblémově projet dané území a zároveň zabrání neregulovanému rekreačnímu využívání lesů a páčení škod na porostech.

V Národním parku Podyjí vznikly dvě 70 km dlouhé koňské trasy (tzv. Vranovská stezka), regionální hipotrasy byla vybudována na Vyškovsku (Letonice). Při putování na koni se nabízí úvaziště, ohrady, restaurace, ustájení nebo ubytování jezdců. Vyjíždky, letní tábory a putování na koních nabízejí jezdecké kluby a farmy na více místech Jihomoravského kraje. Hippoclub Lednice zajišťuje romantické vyhlídkové jízdy v kočárech v rámci Lednicko-valtického areálu.

Další jezdecké kluby působí například v Mikulově, v Blansku na Těchově, Koňská stanice Letonice, hipocentrum Koryčany, Ranč Loučka, Ranč Ořešín, Ranch U cesty v Brně-Soběšicích, Panská lícha v Brně, Eliot v Brně-Žebětíně.

2.1.11.3. Cestovní ruch

Území Jihomoravského kraje má dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu vyplývající jednak z rozmanitosti krajinných typů na rozhraní dvou výrazných geomorfologických jednotek, jednak ze specifické a územně proměnlivé historie osídlení kraje, z množství historických událostí, které v území zanechaly stopy i z bohatství místní kultury a folklóru.

2.1.11.3.1. Lázeňství

Na území Jihomoravského kraje se nacházejí přírodní léčebné lázně v Lednici na Moravě a v Hodoníně. Lázně v Hodoníně byly otevřeny v r. 1979 a využívá se zde vlastní léčebný zdroj, jodovo-bromová voda užívaná pro léčbu pohybového ústrojí. Roční kapacita lázní je 2500 pacientů. V Lednici je v provozu balneo provoz. Město Lednice má statut lázeňského města. Pro léčebný cestovní ruch existují ještě další lokality, zejména Ostrov u Macochy s léčbou dýchacích cest dětí (s využitím pobytu v jeskyních) a probíhá výstavba lázeňského areálu v Pasohlávkách.

2.1.11.3.2. Vinařství a vinařská turistika

Specifickou atraktivitou cestovního ruchu jižní Moravy je poznávací turistika zaměřená na vinařství. V jižní a jihovýchodní části kraje je vybudován systém vinařských stezek se sklepy, sklípky a penziony, nabízející ochutnávky vína v určitém režimu a s garancí kvality. Za podpory Nadace partnerství a spolu se Sdružením vinařských obcí zde probíhá program Moravské vinařské stezky pro zachování kultury a tradice moravského vinařství. V rámci programu byly vyznačeny a vybudovány stezky v různých vinařských oblastech v kraji. Kromě již déle fungujících a známých lokalit a velkých vinných sklepů (Šaldorf, Lechovice, Bořetice, Mikulov, Valtice, Petrov, Čejkovice) se postupně otevírají pro návštěvníky další objekty na těchto vinařských stezkách. Velkými a tradičními oslavami vinařství a zemědělství s vysokou atraktivitou pro tuzemské i zahraniční návštěvníky jsou vinobraní v září a na počátku října v Mikulově a ve Znojmě. Určitý potenciál v regionu má také pivní turistika (např. produkty pivovaru Pivovar Černá hora, a. s. a Starobrna, a. s.).

2.1.11.3.3. Folklor

Pestrá nabídka turistických aktivit nabízí oblast Slovácko. Hlavním lákadlem je zejména folklór, kroje, kulturní akce, víno, přírodní krásy a památky. Slovácko je regionem s nejvíce zachovanými folklorními zvyky v ČR. Tradiční akcí i se zahraničními vystupujícími jsou Národopisné slavnosti ve Strážnici, ve Tvrdonicích a v Krumvíři. V průběhu roku se na území kraje koná celá řada mezinárodních folklorních festivalů a slavností: na přelomu května a června Mezinárodní folklorní festival ve Strážnici, v červenci festival ve Svatobořicích-Mistříně, navazují Horňácké slavnosti ve Velké nad Veličkou a na konci srpna se koná mezinárodní folklorní festival v Brně. Folklorní akce se pořádají také v Kořenci u Boskovic. Na seznam nemotného světového kulturního dědictví UNESCO byl zapsán mužský tanec verbuňk z Moravského Slovácka, který je jedinou nemateriální památkou ČR.

2.1.11.3.4. Veletržní a kongresová turistika

Díky ideální poloze ve středu Evropy a široké škále ubytovacích zařízení je Jižní Morava vyhledávanou destinací pro kongresovou turistiku i firemní akce. Splňuje všechny její nejdůležitější předpoklady – bezpečnost, snadnou dostupnost i bohatý výběr atraktivních turistických míst. Tato forma turistiky, zejména v případě Brna, patří k významným turistickým atraktivitám. Brněnské veletrhy a další akce, tj. odborné programy, kongresy, sympozia a společenské a kulturní akce patří k výrazným turistickým cílům. Výstaviště tak představuje velmi silné zázemí pro kongresovou turistiku. Předpoklady pro kongresovou turistiku mají hotely Holiday Inn, Bobycentrum, Voroněž, International, Grandhotel Brno, Continental, Avanti, Slovan, Myslivna a Santon.

Menší význam v kongresové turistice mají také Mikulov, Lednice, Znojmo, Slavkov, Radějov, Kyjov, hotel Savannah na české straně hraničního přechodu Hatě a Kaskáda Kuřim.

2.1.11.3.5. Motocyklový sport

V Brně má toto sportovní odvětví dlouholetou tradici již od dvacátých let minulého století. Původní Masarykův okruh na jihozápadě Brna byl postupně upravován a zkracován vzhledem k územním střetům s rozvojem Brna a byl proto vybudován nový autodrom a motodrom dlouhý 5 403 m, který je v provozu od r. 1987. Nejvýznamnějším podnikem je závod mistrovství světa silničních motocyklů Grand Prix České republiky.

2.1.11.3.6. Zoologické a botanické zahrady

V Jihomoravském kraji sídlí 3 zoologické zahrady. Největší z nich je v Brně, menší jsou v Hodoníně a Vyškově. V Lednici se nachází mořské akvárium. Atraktivitou pro cestovní ruch je Dino Park ve Vyškově jako součást zoologické zahrady s pohyblivými modely druhohorních ještěřů.

Botanických zahrad a arboret je v kraji několik. Vedle botanické zahrady a arboreta v Brně jsou arboreta ve Křtinách, Babicích nad Svitavou a Boskovicích.

2.1.11.3.7. Westernové městečko

Westernové městečko je unikátní zábavní park na okraji Boskovic. Každý rok se tu pořádají spousty různých akcí, jejichž součástí jsou různé stylové atrakce i divadelní představení v amfiteátrech pod širým nebem.

2.1.11.3.8. Golfová hřiště a sportoviště

Nejvýznamnější golfová hřiště se nacházejí ve Slavkově u Brna (18 jamek), Kořenci u Boskovic (18 jamek) a v Jinačovicích (27 jamek). Kromě nich se v Jihomoravském kraji nachází několik menších nebo tréninkových golfových hřišť (golfové hřiště – Automotodrom – 9 jamek).

V kraji existuje řada dalších sportovišť, krytých hal i otevřených ploch pro tradiční i moderní sporty, některá však nemají obvyklý standard vybavení šatnami nebo hygienickým zázemím.

2.1.11.3.9. Vodní turistika

Velké množství návštěvníků využívá nabídku plavby po 60 km dlouhém Baťově kanálu na Hodonínsku (od Otrokovic do Sudoměřic), propojenou s poznáním okolních obcí a nabídkami vinařské turistiky. Turisticky atraktivní jsou vyhlídkové plavby lodí po Brněnské přehradě, Horní Novomlýnské nádrži, Vranovské přehradě, po rameni Dyje v lednickém parku.

Spodní nádrž vodního díla Nové Mlýny pod Pavlovem nabízí jachtařům zázemí i jedny z nejlepších přírodních podmínek pro tento druh sportu v České republice, na Horní nádrži je vzhledem k velké vodní ploše i často vanoucím větrům možné provozovat windsurfing, podobně jako na Brněnské přehradě.

2.1.11.3.10. Ubytovací kapacity

Podmínky pro rekreaci a cestovní ruch se odrážejí v počtu a rozmístění ubytovacích zařízení. Z hlediska počtu ubytovaných hostů na 1 obyvatele zaujímá Jihomoravský kraj mezi ostatními kraji šesté místo. Před ním jsou jen kraje známé svými kulturně historickými, lázeňskými, či přírodními atraktivitami, t. j. hlavní město Praha a kraje Karlovarský, Liberecký, Královéhradecký a Jihočeský. V návštěvnosti se uplatňuje zejména Brno a okolí, oblast Vranovské přehrady a Moravský kras. Návštěvnost se odrážejí i v počtu a kapacitách ubytovacích zařízení podle jednotlivých základních rekreačních oblastí.

tab. 2.39: Nejvýznamnější střediska cestovního ruchu podle počtu lůžek (nad 200 lůžek) v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2007 a 2012 (vždy k 31. 12.) a jejich index změny

pořadí 2012 (2007)	obce	počet lůžek (2007)	počet lůžek (2012)	index změny 2007/2012 (rok 2007 = 100)
1 (1)	Brno	9.002	10.970	121,9
2 (9)	Lednice	570	1.225	214,9
3 (2)	Břeclav	945	1.190	125,9
4 (4)	Pasohlávky	804	993	123,5
5 (8)	Znojmo	744	981	131,9
6 (7)	Hodonín	750	921	122,8
7 (6)	Štítary	785	867	110,4
8 (3)	Vranov nad Dyjí	806	832	103,2
9 (5)	Strážnice	791	699	88,4
10 (10)	Bítov	532	630	118,4
11 (11)	Blansko	507	590	116,4
12 (16)	Hustopeče	281	469	166,9
13 (17)	Rosice	274	416	151,8
14 (12)	Bzenec	413	400	96,9
15 (19)	Boskovice	252	357	141,7
16 (14)	Přítluky	366	308	84,2
17 (15)	Suchý	337	304	90,2
18 (20)	Valtice	243	297	122,2
19 (23)	Chvalovice	132	262	198,5
20 (21)	Pavlov	226	259	114,6
21 (18)	Sloup	256	254	99,2
22 (24)	Veselí nad Moravou	123	245	199,2
23 (13)	Oslovice	384	221	57,6
24 (–)	Tvarožná Lhota	i. d.	211	–
25 (22)	Modřice	204	204	100,0
Celkem		19.727	24.105	122,2

Pramen: Veřejná databáze ČSÚ, vlastní úprava Garep, 2013

Pozn. Ve statistických datech ČSÚ nejsou u některých obcí uváděna data za rok 2012, resp. je u nich uváděna značka pro důvěrný údaj (i. d.). Jedná se ale např. i o obce, u kterých bylo v roce 2007 zaznamenáno velké množství lůžek: Jedovnice (788), Mikulov (626), Lančov (527) nebo Vyškov (259).

Ubytovací kapacity jsou v kraji rozmístěny celkem rovnoměrně. Větší koncentrace ubytovacích kapacit jsou především ve větších městech a dále v obcích ve významnějších rekreačních územích Moravský kras, Pálava a Lednicko-valtický areál, Vranovská přehrada.

Pro další informace: Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 16, 17.

2.1.12. Hospodářské podmínky

2.1.12.1. Ekonomika

Ekonomická aktivita obyvatelstva je v území Jihomoravského kraje dlouhodobě utvářena odvětvově pestrá ekonomickou základnou a spojena nejen s průmyslem, ale také se stále zastoupeným zemědělstvím a rozvinutým terciárním sektorem.

Po roce 1989 dochází k mírnému, leč trvalému poklesu podílu ekonomicky aktivního obyvatelstva na celkové populaci kraje. Sledujeme-li podíl obyvatel v produktivním věku 15 – 64 let na celkové populaci, aktuální hodnota kraje odpovídá republikovému podílu 65,5 %.

Podobně jako v celé ČR dochází po roce 1989 k pronikavé redukci zaměstnanosti v primárním sektoru (2,8 % ekonomicky aktivních zaměstnaných v roce 2011), stejně jako k poklesu a následné stagnaci ekonomické aktivity v sekundárním sektoru (32 % ekonomicky aktivních zaměstnaných v roce 2011), to vše doprovázeno vzestupem terciárního sektoru (52 % ekonomicky aktivních zaměstnaných v roce 2011). Sektorová struktura EA v kraji poměrně dobře kopíruje strukturu republikovou.

Obce s nejvyšším zastoupením ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných v priméru jsou soustředěny zejména v jihozápadní části kraje (především v SO ORP Znojmo). K největším úbytkům podílu EA v priméru docházelo mezi lety 2001 a 2011 především v SO ORP, jež vykazovaly v roce 2001 relativně silné zastoupení zaměstnanosti v prvním sektoru (Hustopeče, Pohořelice, Moravský Krumlov, Znojmo).

Průmysl a stavebnictví jsou na celkovém počtu ekonomicky aktivních nejvíce zastoupeny v obcích severní části kraje (především v SO ORP Boskovice, SO ORP Tišnov a SO ORP Blansko) a obcích ve východní a jihovýchodní části kraje (v SO ORP Bučovice, SO ORP Kyjov a SO ORP Veselí nad Moravou). Nízký podíl ekonomicky aktivních v sekundární sféře je, a to vzhledem k charakteru městské ekonomiky, v Brně a v obcích v jeho zázemí, které jsou napojeny na brněnskou ekonomiku intenzivními dojížděkovými vazbami. V období 2001 – 2011 se snížil podíl zaměstnaných v sekundéru zejména ve správních obvodech ORP Kuřim a Blansko. Naopak k posílení relativního zastoupení sekundéru došlo ve vybraných obcích SO ORP Mikulov, Břeclav, Pohořelice, Vyškov či Znojmo. Nárůsty souvisí s relativním dílčím oživením průmyslové výroby na jižní Moravě.

Z jednotlivých správních obvodů ORP je vysoký podíl obyvatel sektorově příslušných k terciéru v Brně a ve spádujících pracovních trzích správních obvodů ORP Kuřim a Šlapanice. Nízký podíl EAO v odvětvích terciární sféry je v SO ORP Bučovice, Moravský Krumlov, Veselí nad Moravou, Mikulov, Kyjov a Hustopeče. K nejvýznamnějším nárůstům mezi cenzy 2001 a 2011 došlo v případě SO ORP Blansko a Boskovice, a dále pak i u suburbanizovaných celků Kuřimska a Šlapanicka.

Pro další informace: kapitola B7 – Ekonomická aktivita podle odvětví; kartogram 7a, 7b.

2.1.12.2. Pracovní místa, vyjíždka a dojíždka za prací

Přímá srovnatelnost údajů o dojíždce z jednotlivých censů je omezena problémy s přesnou identifikací místa pracoviště u pracovních proudů šetřených v roce 2011. V censu 2011 nebylo u přibližně jedné třetiny ekonomicky aktivních zaměstnaných osob zjištěno místo pracoviště, což ovlivňuje určení objemu pracovních proudů a počtů obsazených pracovních míst v obcích. Z uvedených důvodů bylo přistoupeno k úpravě výchozích dat spočívající v přerozdělení osob s nezjištěným místem pracoviště. Z důvodu nižší míry spolehlivosti dat o pracovní dojíždce nebyly pro rok 2011 na jejich základě určovány počty obsazených pracovních míst OPM (dle vzorce počet obsazených pracovních míst v obci = počet ekonomicky aktivních zaměstnaných bydlících v obci + počet dojíždějících do zaměstnání do obce – počet vyjíždějících do zaměstnání z obce). Namísto toho bylo pracováno s databází Ministerstva financí o počtu pracovních míst v jednotlivých obcích ČR v roce 2011.

Rozložení koncentrací pracovních míst v kraji v roce 2011 dobře reflektuje strukturu center osídlení, populační velikost obce v zásadě odpovídá jejímu pracovnímu významu. Naprosto dominantní je pozice

Brna (dojíždka za pracovními místy ve službách, cca 270 000 OPM), jež k sobě váže prostřednictvím významných pracovních dojíždkových proudů přibližně 2/3 obcí kraje. Druhým nejvýznamnějším pracovním centrem je Znojmo (služby, průmysl, cca 16 000 OPM), jehož spádová oblast zahrnuje přibližně 100 obcí kraje, dále dle významu pozice v systému dojíždky Hodonín (služby, průmysl, cca 15 000 OPM), Břeclav (služby, průmysl, cca 15 000 OPM), Kyjov (služby, průmysl cca 7 600 OPM), Vyškov (průmysl, služby, cca 13 500 OPM), Blansko (průmysl, cca 11 000 OPM) a Boskovice (služby, průmysl, cca 8 000 OPM). Dalšími významnými koncentracemi pracovních míst jsou také Modřice či Kuřim. Z analýzy dojíždkových proudů mezi roky 1991 a 2011 vyplývá postupná koncentrace cílů pracovní dojíždky, tj. směřování pracovních proudů do snižujícího se počtu pracovních center. Ze systému dojíždění za prací vypadávají zejména malá pracovní centra.

V celorepublikovém kontextu je míra vyjíždky (za prací a do škol) mimo obec v Jihomoravském kraji blízká republikovému průměru. Vyšší podíly vyjíždějících lze logicky zaznamenat v blízkosti v obcích v zázemí jednotlivých významných center osídlení, nejzřetelněji pak v zázemí krajského města Brna.

Pro další informace: kapitoly B9 – Vyjíždějící do zaměstnání a škol, B10 – Dojíždějící do zaměstnání a škol do obce; kartogramy 9 a 10.

2.1.12.3. Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je v Jihomoravském kraji závažným fenoménem, pohybuje se trvale nad průměrem ČR. V období mezi r. 2001 a 2003 míra nezaměstnanosti v kraji výrazně narostla – toto zvýšení bylo následováno poklesem vrcholícím v roce 2007. Nástup ekonomické recese znamenal od roku 2008 opětovné zvýšení nezaměstnanosti s kulminací v roce 2010 a následným pozvolným snižováním míry nezaměstnanosti.

Vyšší nezaměstnanost je dlouhodobě charakteristická pro obce v SO ORP Znojmo, dále pak Kyjov, Hodonín, Veselí nad Moravou a Mikulov. Relativně nižší míry nezaměstnanosti pak vykazují především obce v zázemí Brna.

Pro další informace: kap. 2.3 – sledovaný jev B8 – Míra nezaměstnanosti; Příloha č. A.1 textové části A – Kartogramy – kartogramy 7a, 7b, 8, 9, 10.

2.2. Sídlní struktura

Současná sídlní struktura Jihomoravského kraje je dědictvím několikasetletého historického vývoje osídlení. Jihomoravský kraj lze z hlediska sídlní struktury rozčlenit do několika dílčích celků, jejichž specifické sídlní uspořádání je ovlivněno odlišným dlouhodobým působením přírodních a společensko-ekonomických podmínek. Osídlení kraje v územní části Vysočiny (oblast při západní hranici kraje, resp. severně od Brna) je charakteristické spíše rozptýlenější strukturou relativně menších venkovských obcí. Oproti tomu nížinné oblasti Dyjsko-svrateckého a Dolnomoravského úvalu jsou typické vyššími hustotami zalidnění a vyššími průměrnými populačními velikostmi sídel. Dominantním populačním jádrem sídlního systému je město Brno a jeho metropolitní region. Pro sídlní strukturu Jihomoravského kraje je dále charakteristická absence měst vyšší populační velikosti (50 000 – 100 000 obyvatel).

Popis sídlní struktury je v ÚAP JMK 2017 zpracován v souladu s kategorizací center osídlení uvedené v Zásadách územního rozvoje Jihomoravského kraje. Identifikace center přibližuje hierarchické uspořádání krajského sídlního systému a předpoklady pro pracovní a obslužnou spádovost. Vymezení bylo provedeno na základě socioekonomických a environmentálních diferenciací území podle vyhodnocení udržitelného rozvoje území v ÚAP JMK a podle konkrétních znalostí stěžejních rozvojových vazeb v území Jihomoravského kraje podchycených v ÚPG JMK, v ÚS aglomeračních vazeb města Brna a jeho okolí a v ÚS sídlní struktury Jihomoravského kraje a stabilizovaných v ZÚR JMK.

Rozvojové vazby v území se v případě sídelní struktury monitorují kromě vazeb sídel mezi sebou a vlivu sídla na své okolí (tj. na tzv. „spádové území“ sídla) rovněž sledováním aktivit v území. Z tohoto pohledu jsou pro potřeby územního plánování vymezovány území s velkým množstvím rozvojových vazeb (tj. rozvojové oblasti a rozvojové osy) a území se specifickými problémy (tj. specifické oblasti).

Vymezení rozvojových oblastí bylo pro území Jihomoravského kraje provedeno na základě zohlednění uspořádání funkčních prostorových vztahů, potenciálu územní dostupnosti a vnitřní funkční provázanosti a stabilizováno v ZÚR JMK.

Vymezení rozvojových os bylo pro území Jihomoravského kraje provedeno na základě územních podmínek a to především průběhu stávajících či plánovaných významných dopravních cest, které definují míru ovlivnění rozvoje dotčených sídel (uvažována byla zejména poloha center osídlení, rozložení obvykle bydlícího obyvatelstva a fyzicko-geografický charakter území) a stabilizováno v ZÚR JMK.

Vymezení specifických oblastí bylo pro území Jihomoravského kraje provedeno na základě socioekonomických a environmentálních diferenciací území podle rozboru URÚ v ÚAP JMK a podle konkrétních znalostí stěžejních rozvojových problematik v území kraje podchycených v ÚPG JMK, Územní studii sídelní struktury JMK, Strategii rozvoje JMK 2020 a v analytické části Integrovaného plánu rozvoje znevýhodněných území a stabilizováno v ZÚR JMK.

Rozvojové oblasti

Na území Jihomoravského kraje jsou vymezeny dvě rozvojové oblasti, a to: OB3 metropolitní rozvojová oblast Brno (vymezena v souladu s vydanými ZÚR JMK zpřesňujícími vymezení OB3 v politice územního rozvoje) a N-OB1 rozvojová oblast Znojmo (vymezena v souladu s vydanými ZÚR JMK jako rozvojová oblast nadmístního významu).

Rozvojové osy

Na území Jihomoravského kraje je vymezeno sedm rozvojových os, a to: OS5 rozvojová osa Praha – (Kolín) – Jihlava – Brno; OS9 rozvojová osa Brno – Svitavy/Moravská Třebová; OS10 rozvojová osa (Katowice) hranice Polsko/ČR – Ostrava – Lipník nad Bečvou – Olomouc – Brno – Břeclav – hranice ČR / Slovensko (Bratislava) a OS11 rozvojová osa Lipník nad Bečvou – Přerov – Uherské Hradiště – Břeclav – hranice ČR / Rakousko (tyto čtyři osy jsou vymezeny v souladu s vydanými ZÚR JMK zpřesňujícími vymezení OS5, OS9, OS10 a OS11 v politice územního rozvoje) a dále N-OS1 rozvojová osa Znojemska, N-OS3 rozvojová osa Vídeňská a N-OS4 rozvojová osa Kyjovská (tyto tři rozvojové osy jsou vymezeny v souladu s vydanými ZÚR JMK jako rozvojové osy nadmístního významu).

Specifické oblasti

Na území Jihomoravského kraje jsou vymezeny čtyři specifické oblasti, a to: N-SOB1 specifická oblast Vranovsko-Jevišovicko, N-SOB2 specifická oblast Horňácko, N-SOB3 specifická oblast Olešnicko-Tišnovsko a N-SOB4 specifická oblast Velkoopatovicko (jsou vymezeny v souladu s vydanými ZÚR JMK jako specifické oblasti nadmístního významu).

Centra osídlení jsou na území Jihomoravského kraje vymezena jako územní koncentrace pracovních a obslužných funkcí a současně jako střediska pracovního a obslužného spádu z příslušných spádových území (podklad: ÚS sídelní struktury Jihomoravského kraje, 2014). Identifikace významově odstupňovaných kategorií center osídlení je spolu s vymezením rozvojových oblastí a os, resp. specifických oblastí, předpokladem pro zajištění zejména socio-ekonomické soudržnosti v území kraje.

Hierarchické uspořádání center osídlení stanovuje v souladu s vydanými ZÚR JMK pět kategorií – nadregionální centrum, regionální centrum, subregionální centrum, mikroregionální centrum a lokální centrum.

Nadregionální centra

Na území Jihomoravského kraje je vymezeno jedno nadregionální centrum (viz sledovaný jev B6). Sledovaným cílem je potvrzení a podpora Brna jako centra pracovního a obslužného významu významně přesahujícího měřítko kraje.

Regionální centra

Na území Jihomoravského kraje je vymezeno celkem osm regionálních center (viz sledovaný jev B6). Vymezením center je sledována zejména územní stabilizace středisek regionálních pracovních a obslužných funkcí v rámci příslušných spádových území.

Subregionální centra

Na území Jihomoravského kraje je vymezeno celkem dvanáct subregionálních center (viz sledovaný jev B6). Cílem vymezení je podpora územně rovnoměrného rozložení nabídky veřejných a spotřebních služeb a pracovních příležitostí. Mezi další sledované cíle patří podpora funkční autonomie center ležících v zázemí center vyššího řádu (zejména Brna) a koordinace spolupráce mezi územně blízkými centry.

Mikroregionální centra

Na území Jihomoravského kraje je vymezeno celkem šestnáct subregionálních center (viz sledovaný jev B6). Vymezením center je sledována územní stabilizace sítě zejména základních obslužných středisek v území kraje a podpora jejich dostupnosti. U vybraných center ležících v zázemí center vyššího řádu (zejména Brna) je cílem posilování jejich funkční autonomie.

Lokální centra

Na území Jihomoravského kraje je vymezeno celkem sedmnáct lokálních center (viz sledovaný jev B6). Cílem vymezení je podpora základní obslužnosti území prostřednictvím středisek doplňujících soustavu významově nadřazených center a příslušných spádových území. Dílčím sledovaným cílem je zejména podpora dostupnosti lokálních center.

Pro další informace: B6 – Sídelní struktura; kartogram 6a a 6b

2.3. Sledované jevy

V samostatných pasážích jsou zpracovány všechny jevy, jež je dle části B, přílohy č. 1 k Vyhlášce č. 500/2006 Sb. nutné sledovat v rámci ÚAPk. Jednotlivé pasáže jsou nadepsány jako Bx – Název sledovaného jevu, kde písmeno „B“ odkazuje na předmětnou část přílohy č. 1 k Vyhlášce č. 500/2006 Sb. a „x“ je číslo sledovaného jevu. Těchto zkratk je užíváno i v textových pasážích u jednotlivých jevů.

Tato kapitola je provázaná s přílohou č. A.1 textové části A – Kartogramy. Každý kartogram v této příloze je označen číslem, které odpovídá číslu jevu z Přílohy 1, části B, Vyhlášky č. 500/2006 Sb. Pokud se k danému jevu váže více kartogramů, je to odlišeno v názvu kartogramu a v jeho označení, kde je přidáno malé písmeno (např. 1a – Hustota zalidnění dle obvykle přítomného obyvatelstva, 1b – Přirozená měna obyvatel atd.). Jevy bez vazby na Přílohu č. 1 části B číselné č. 500/2006 Sb. jsou označeny č. 37 (např. 37a, 37b...).

Jednotlivé jevy jsou zpracovány v podobné struktuře. Nejprve je, je-li to účelné, uvedeno základní vysvětlení daného jevu, dále je uvedeno, jaké je hodnocení kraje vůči hodnotě nebo stavu daného jevu za celou ČR a vůči hodnocení ostatních krajů ČR. Nakonec je uvedena interpretace souvisejícího kartogramu v rámci JMK. Mapy a další doprovodné kartogramy jsou totiž tvořeny na úroveň obcí, je tak popsáno a vysvětleno, jaké je územní rozložení jevu v JMK.

Způsob určování hranic třídy (intervalů hodnot) v doprovodných kartogramech: Při určování hranice tříd v doprovodných kartogramech nebylo užito u všech témat jednotného pravidla, nejčastěji bylo postupováno níže uvedeným způsobem:

- hranice tříd odvozené od statistických pravidel průměru a směrodatné odchylky – hranice tříd jsou nastaveny automaticky GIS softwarem při tvorbě mapy dle statistického rozdělení dat, hranice jsou tvořeny průměrem a na obou stranách od průměru násobky směrodatné odchylky, kartogram pouze upraví hranici třídy tak, aby byla nastavena na celé hodnotě nebo alespoň celé desetině čísla (např. 18,00 % nebo 17,50 % namísto 17,6234 %);
- hranice tříd nastavené tak, aby v každé třídě byl srovnatelný počet obcí – za určitých okolností může být účelné a žádoucí hranici tříd nastavit tak, aby v každé třídě bylo dosaženo srovnatelného počtu obcí, nehodí se však pro jevy, kdy potřebujeme zvýraznit extrémní hodnoty (např. u podílu nezaměstnaných);
- hranice tříd nastavené specificky podle zvyklostí u daného sledovaného jevu – některé jevy mají hranice tříd specificky nastavené, což je dáno zvyklostmi nebo jinými odbornými důvody, např. koeficient ekologické stability používá pro hranici jednotlivých kategorií hodnoty 0,1; 0,3; 1,0 a 3,0, díky čemuž může nastat situace, že v některých územích některé kategorie vůbec nebudou zastoupeny.

B1 – Vývoj počtu obyvatel

V rámci jevu B1 Vývoj počtu obyvatel je sledován počet obyvatel, tedy aktuální stav ke konkrétnímu časovému řezu (31. 12. 2016), dále kartogram celkového vývoje počtu obyvatel a obě složky – tedy přírůstek (resp. úbytek) přirozenou měnou (rozdílem mezi počtem narozených a zemřelých) a přírůstek (úbytek) migrací (rozdílem mezi počtem těch, kteří se do obce přistěhovali, a těch, kteří se z obce vystěhovali). Přírůstek obyvatel migrací a přirozenou měnou byl sledován v období let 2011 – 2016, aby došlo k eliminaci ovlivnění dat případnými krátkodobými extrémními výkyvy.

Jihomoravský kraj je čtvrtý nejlidnatější kraj v ČR (po Středočeském kraji, Hlavním městě Praze⁹ a Moravskoslezském kraji) – k 31. 12. 2016 zde žilo 1 178 812 obyvatel. Kraj se vyznačuje kladným přírůstkem obyvatelstva – JMK má ve sledovaném období třetí nejvyšší přirozený přírůstek (po Praze a Středočeském kraji – v obcích JMK se v období 2011 – 2016 narodilo o 5 865 lidí více, než zemřelo) a třetí nejvyšší migrační přírůstek (po Praze a Středočeském kraji – ve stejném období se do JMK přistěhovalo o 9 322 obyvatel více, než se odstěhovalo). Celkový přírůstek obcí JMK v období 2011 až 2016 tak činí 15 187 osob.

Pohyb obyvatelstva přirozenou a mechanickou měnou (stěhováním) v jednotlivých obcích JMK je územně nerovnoměrný. V těsné většině obcí kraje převažuje v hodnoceném období počet narozených nad počtem zemřelých; výraznější ztráty obyvatelstva přirozenou měnou lze zaznamenat zejména v jihozápadních (při hranicích s Krajem Vysočina a Jihočeským krajem) a východních periferních částech kraje (obce v SO ORP Veselí nad Moravou, území u hranic se Zlínským krajem mezi Kyjovem a Vyškovem), dále v páse Hodonín – Kyjov a v některých obcích severně od Brna (zejm. v SO ORP Tišnov a Boskovice). Z hlediska vývoje počtu obyvatel stěhováním patří mezi ziskové širší území brněnského metropolitního regionu; naopak vyšší počet migračně ztrátových obcí lze nalézt v jižní, jihozápadní a jihovýchodní části kraje (SO ORP Znojmo, Bučovice, Břeclav, Hodonín, Kyjov, Veselí nad Moravou), resp. na Boskovicku. Podobná územní struktura populačních zisků a ztrát pak zůstává zachována i v případě celkových přírůstků a úbytků obyvatelstva.

⁹ Hlavní město Praha je pro potřeby mezikrajského srovnání sledovaných jevů považováno za kraj.

Pokud je střední stav počtu obyvatel za sledované období vztažen k rozloze jednotlivých obcí, je evidentní výrazně vyšší hustota zalidnění v centrální části kraje, tedy v jádru brněnského metropolitního regionu. Nadprůměrnou hustotou zalidnění se vyznačuje též jižní a jihovýchodní část kraje a Znojmo (včetně obce Dobšice).

B2 – Podíl obyvatel ve věku 0 – 14 let na celkovém počtu obyvatel

V rámci jevu B2 je sledováno obyvatelstvo ve věku 0 – 14 let, tedy obyvatelstvo v předproduktivním věku. Nepatří mezi ekonomicky aktivní obyvatelstvo, jde tedy o obyvatele ekonomicky neaktivní. Použitá data popisují věkovou strukturu k 31. 12. 2016.

Podíl obyvatel ve věkové skupině 0 – 14 let v Jihomoravském kraji je 15,5 %, co je hodnota srovnatelná s celorepublikovým průměrem (15,6 %). Nejvyšší podíl obyvatel v předproduktivním věku vykazuje Středočeský kraj, kde je 17,3 % lidí mladších 15 let, což je dáno specifickými migračními procesy, které probíhají mezi hlavním městem a Středočeským krajem. Nejnižší podíl obyvatel v této věkové kategorii je ve Zlínském kraji (14,8 %).

Z hlediska územního rozložení obyvatel mladších 15 let v Jihomoravském kraji jsou patrné suburbanizační procesy probíhající v okolí Brna, kdy do obcí bezprostředně sousedících s krajským městem se stěhují nebo v nedávné době stěhovaly spíše mladší rodiny. Podíly osob ve věku 0 – 14 let jsou tedy vysoké v širším suburbanizačním prstenci Brna, zejména pak v severní a severovýchodní části). Další oblastí s výskytem obcí se zvýšeným podílem počtu obyvatel mladších 15 let je širší prostor podél svitavské osy, dále pak zázemí Znojma.

Ve 41 obcích JMK je podíl obyvatel ve věku 0 – 14 let vyšší než 20 %. Pomineme-li populačně malé obce, jedná se v řadě případů o suburbanizované obce (např. Popůvky, Bílovice nad Svitavou, Moravany). Naopak ve 24 obcích není tento podíl ani 10 %. Nízké podíly předproduktivní složky obyvatelstva jsou zaznamenány především v populačně menších obcích ve spíše periferních oblastech Znojemska, Tišnovska a Boskovic, popř. Veselska.

B3 – Podíl obyvatel ve věku 65 let a více na celkovém počtu obyvatel

Jev B3 sleduje obyvatelstvo starší 65 let, tedy obyvatelstvo v postproduktivním věku. Stejně jako obyvatelé mladší 15 let nepatří tyto osoby mezi ekonomicky aktivní obyvatelstvo – tvoří pracovní sílu. Použitá data popisují stav k 31. 12. 2016.

Podíl obyvatel starších 65 let na celkovém počtu obyvatel ČR činí 18,8 %. Nejvíce seniorů starších 65 let (vůči celkovému počtu obyvatel) žije v Královéhradeckém kraji (20,2 %) a v Praze (18,1 %) – jde o jediný kraj s podílem osob nad 65 let vyšším než 20 %. Naopak nejméně jsou senioři na celkové populaci zastoupeni ve Středočeském kraji (17,5 %). V Jihomoravském kraji činí podíl obyvatel starších 65 let 19 %, což mírně přesahuje celorepublikový průměr.

Územní rozložení podílů staršího obyvatelstva je do jisté míry doplňkové vůči struktuře rozložení obyvatel ve věku 0 – 14 let. Obyvatelstvo starší 65 let je nejvíce koncentrováno na periferii kraje, tedy zejména v okolí západní hranice kraje (hranice s Krajem Vysočina), resp. u severní hranice kraje (s Pardubickým krajem). V 27 obcích JMK žije více než ¼ obyvatel starších 65 let. Nejvyšší podíl je obci Nelepeč-Zernůvka (45,8 %) – tento stav je ovšem způsobený přítomností zařízení pro seniory. Obecně lze poukázat na vyšší podíly postproduktivní složky populace zejména v menších obcích kraje ležících mimo širší brněnský metropolitní region. Naopak podíl seniorů nižší než 10 % je v pouze 4 obcích, nižší zastoupení staršího obyvatelstva lze zaznamenat zejména v obcích východní části SO ORP Znojmo, dále v SO ORP Šlapanice, Slavkov u Brna a Židlochovice.

B4 – Podíl osob se základním vzděláním (včetně neukončeného)

Jev B4 Podíl osob se základním vzděláním sleduje počet obyvatel s dosaženým základním stupněm vzdělání. Počet obyvatel území ve věku 15 a více let, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je vzdělání

základní nebo neukončené základní je vztažen k celkovému počtu obyvatel ve věku 15 a více let. Datovým zdrojem ukazatele je Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

Jev je možno charakterizovat jako jev komplementární s jevem následujícím, tedy s podílem osob s vysokoškolským vzděláním. U většiny území platí, že pokud území vykazuje nadprůměrnou hodnotu podílu osob s vysokoškolským vzděláním, vykazuje zároveň spíše průměrnou nebo podprůměrnou hodnotu osob se základním vzděláním. Podíl osob s daným typem vzdělání v území souvisí s demografickou situací, hospodářským zaměřením a přírodními podmínkami daného území. Jihomoravský kraj vykazuje shodnou hodnotu podílu osob se základním nebo neukončeným vzděláním (17,6 %) jako je hodnota za celou ČR.

Z hlediska územního rozložení jevu v Jihomoravském kraji jsou nejvyšší hodnoty identifikovány jednoznačně na Znojemsku (17 z 20 obcí s nejvyšším podílem je v SO ORP Znojmo), dále mimo jiné v obcích v SO ORP Moravský Krumlov a Mikulov. Vyšší podíly osob se základním vzděláním jsou tedy v jihozápadní část kraje, která je hospodářsky slabší, s potenciálem pro zemědělství a s omezenou nabídkou pracovních příležitostí pro obyvatelstvo s vyšším dosaženým vzděláním. Nejnížší podíly vykazují obce v SO ORP Boskovice, Blansko, Šlapanice, Tišnov – velká část těchto obcí tvoří suburbanizační zázemí města Brna, kam se v posledních dvou dekadách stěhovali obyvatelé s vyšším vzděláním, jež obvykle za prací dojíždějí do krajského města.

B5 – Podíl osob s vysokoškolským vzděláním

Jev B5 Podíl osob s vysokoškolským vzděláním sleduje počet obyvatel s ukončeným vysokoškolským vzděláním. Počet obyvatel území ve věku 15 a více let, jejichž dosažené dokončené vzdělání je vzdělání vysokoškolské nebo vyšší je vztažen k celkovému počtu obyvatel ve věku 15 a více let. Datovým zdrojem ukazatele je Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

Jak bylo uvedeno výše, podíl osob s vysokoškolským vzděláním je ukazatelem v zásadě komplementárním vůči podílu osob se základním a neukončeným vzděláním. Vztah mezi jevem B5 a věkovým složením obce je zřetelný zejména v případě obcí v suburbanizačním zázemí většího sídla. Vyšší podíly VŠ vzdělaných jsou zde spojeny s existencí silné skupiny osob nejčastěji ve věku mezi 25 a 40 lety, které dojíždějí za prací mimo obec do jádrového městského sídla.

Pouze dva kraje (hlavní město Praha a JMK) vykazují hodnotu tohoto jevu nad celorepublikovým průměrem (12,5 %). Je to dáno velkou populační vahou metropolitních areálů Prahy a Brna a pracovní atraktivitou dvou největších měst ČR pro vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo (podíl VŠ vzdělaných na obyvatelstvu Prahy a Brna je 23,6 %). Vysokou váhu Brna v této statistice danou tím, že zde žije cca $\frac{1}{3}$ obyvatelstva kraje, potvrzuje i to, že pouze ve 47 obcích, tj. cca v 7 % obcí kraje, je podíl obyvatel s VŠ vzděláním vyšší než je krajská hodnota (14,7 %). Obce s nadprůměrným podílem osob s vysokoškolským vzděláním se nacházejí primárně v bezprostředním zázemí Brna. Jsou to zejména obce v SO ORP Šlapanice, Kuřim, Tišnov, příp. Blansko.

B6 – Sídelní struktura

V sídelním systému JMK lze vymezit následující kategorie center:

- Nadregionální centrum (Krajské město) – Brno (jádro Brněnského metropolitního regionu, centrum intenzivního spádu za prací a četnými typy spotřebních, obchodních a veřejných služeb, spádová oblast v případě vybraných funkcí pokrývá celé území kraje).
- Regionální centra – Blansko, Boskovice, Břeclav, Hodonín, Kyjov, Veselí nad Moravou, Vyškov, Znojmo (centra intenzivního spádu za prací a různými typy spotřebních a veřejných služeb s velikostí spádové oblasti přibližně 30 – 50 tisíc obyvatel).
- Subregionální centra – Bučovice, Hustopeče, Ivančice, Kuřim, Letovice, Mikulov, Moravský Krumlov, Pohořelice, Rosice, Slavkov u Brna, Strážnice, Tišnov (centra spádu za prací a pouze

vybranými typy spotřebních a veřejných služeb o velikosti spádové oblasti přibližně 10 – 20 tisíc obyvatel).

- Mikroregionální centra – Bzenec, Hrušovany nad Jevišovkou, Ivanovice na Hané, Jevišovice, Klobouky u Brna, Kunštát, Modřice, Olešnice, Rousínov, Šlapanice, Valtice, Velká nad Veličkou, Velké Opatovice, Veverská Bítýška, Ždánice, Židlochovice (centra spádu za omezeným rozsahem spotřebních a veřejných – především vzdělávacích a zdravotnických – služeb, popřípadě centra omezeného pracovního spádu; spádová oblast zahrnuje přibližně 5 – 10 tisíc obyvatel).
- Lokální centra – Adamov, Čejč, Černá Hora, Dubňany, Jedovnice, Lednice, Lomnice, Lysice, Miroslav, Oslavany, Rájec-Jestřebí, Rajhrad, Velké Bílovice, Velké Pavlovice, Vracov, Vranov nad Dyjí, Zastávka (centra spádu za omezeným rozsahem zejména spotřebních služeb s velikostí spádové oblasti mezi 3 a 8 tisíci obyvateli).

B7 – Ekonomická aktivita podle odvětví

Zdrojem dat pro jev B7 je SLDB 2011. V rámci jevu B7 Ekonomická aktivita podle odvětví jsou sledovány dva ukazatele – Podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných v priméru a podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných v sekundéru. Hlavní činností spadající do priméru je zemědělství, do oblasti sekundéru spadá průmysl a stavebnictví. V čitateli podílu je počet ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných v příslušném sektoru a jmenovatel je tvořen celkovým počtem ekonomicky aktivních zaměstnaných osob. Trendem vyspělých ekonomik je pokles podílu zaměstnaných v priméru, stagnující sekundér a zvyšující se podíl obyvatel zaměstnaných v terciéru (oblast služeb) a kvartéru (obor vědy a vzdělání).

Republikový podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných v priméru činí 2,7 %. Jihomoravský kraj téměř odpovídá celorepublikové hodnotě (2,8 %). Mezi kraje s nejvyšším podílem ekonomicky aktivních zaměstnaných v priméru patří kraj Vysočina (6,3 %) a Jihočeský kraj (5,0 %), naopak nejnižší podíl byl v Praze (0,4 %).

V Jihomoravském kraji byl k roku 2011 podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných v sekundéru – 31,9 %, což je opět hodnota relativně blízká republikovému stavu (32,2 %). Nejvyšší podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných v sekundéru byl ve Zlínském kraji (40,8 %), respektive v Kraji Vysočina (40,2 %). Nejnižší podíl je opět v Hlavním městě Praze (15,2 %) s výrazně terciarizovanou ekonomikou.

Obce s nejvyšším zastoupením ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných v priméru jsou soustředěny zejména v jihozápadní části kraje (především v SO ORP Znojmo), dále také v SO ORP Mikulov a Boskovice. v Nejnižší podíl ekonomicky aktivních zaměstnaných v priméru je pak v centrální části kraje, v Brně a jeho zázemí. Zde působí vliv ekonomiky krajského města orientované na terciérní a kvartérní aktivity.

Z pohledu ekonomické aktivity v sekundéru v rámci JMK nejvyššího podílu dosahují obce v severní části kraje (především v SO ORP Boskovice, SO ORP Tišnov a SO ORP Blansko) a potom obce ve východní a jihovýchodní části kraje (v SO ORP Bučovice, SO ORP Kyjov a SO ORP Veselí nad Moravou). Naopak nejnižšího podílu ekonomické aktivity v sekundéru dosahují spíše zemědělské obce v jihozápadní části kraje (v SO ORP Znojmo) a krajské město Brno společně s obcemi v jeho těsném zázemí.

B8 – Míra nezaměstnanosti

U jevu B8 Míra nezaměstnanosti je nutné zmínit a popsat změnu, která nastala od 1. 1. 2013. V listopadu 2012 ČSÚ a MPSV společně vydaly informaci o tom, že od ledna 2013 dojde ke změně výpočtu ukazatele registrované nezaměstnanosti. Novým ukazatelem nezaměstnanosti v ČR je podíl nezaměstnaných osob. Na rozdíl od původního ukazatele, kdy míra nezaměstnanosti poměřovala počet nezaměstnaných s počtem ekonomicky aktivních osob, je nyní počet nezaměstnaných poměřován k počtu obyvatel ve věku 15 – 64 let.

Podíl nezaměstnaných v ČR činil k březnu 2017 4,8 %. Jihomoravský kraj patří mezi kraje s vyšším podílem nezaměstnaných, než je celorepubliková hodnota (5,5 %), nad republikovou hodnotou se podíl

nezaměstnaných pohyboval rovněž po celý rok 2016 (JMK 6,3 %, ČR 5,6 %) Mezi kraje s podílem nezaměstnaných vyšším než v JMK patří Ústecký kraj (průměr 2016 8,5 %) a Moravskoslezský kraj (průměr 2016 7,9 %), kraje s nejnižším podílem nezaměstnanosti jsou Středočeský kraj, Plzeňský kraj a Praha.

Z hlediska územního rozložení nezaměstnanosti v rámci JMK (resp. podílu nezaměstnaných osob) je situace nejhorší v jihozápadní části kraje (SO ORP Znojmo, 8,4 % za správní obvod)), dále v SO ORP Hodonín (7,9 %), Veselí nad Moravou (7,3 %), Moravský Krumlov a Kyjov. Nejlepší situace je v obcích (a správních obvodech ORP) v okolí Brna – Vyškov, Blansko, Židlochovice, Slavkov u Brna a Šlapanice, kde se míra nezaměstnanosti za správní obvody pohybuje pouze mírně nad 3 procenty.

V Jihomoravském kraji je 12 obcích, ve kterých byl k 31. 3. 2017 podíl nezaměstnaných osob vyšší než nebo rovna 15 % – většina z nich se nachází ve SO ORP Znojmo. Pod 5% hranicí se pohybuje téměř polovina obcí kraje.

B9 – Vyjíždějící do zaměstnání a škol

Zdrojem dat pro jev B9 je SLDB 2011. Vzhledem k tomu, že předmětná cenзовá data jsou zatížena poměrně velkou chybou (cca $\frac{1}{3}$ osob neuvedla místo pracoviště či školy), bylo přistoupeno k přepočítání a úpravě počtu vyjíždějících mimo obec, a to na základě informací o počtu nezjištěných míst pracoviště či školy za každou jednotlivou obec.

V celorepublikovém kontextu je míra vyjížděky mimo obec v Jihomoravském kraji blízká republikovému průměru. Nižší podíly vyjíždějících mimo obec vykazuje samozřejmě hlavní město Praha, dále pak Karlovarský a Moravskoslezský kraj.

Míru vyjížděky z obce je v zásadě možné chápat jako funkci polohy obce vůči nadřazenému pracovnímu či obslužnému centru a funkci její funkční (populační, pracovní, obslužné) velikosti. Z pohledu vyjíždějících do zaměstnání a školy v rámci JMK tedy nejvyššího podílu dosahují obce v okolí krajského města Brna, dále pak obce v severní části kraje (především v SO ORP Boskovice) a také obce v zázemí dalších významnějších pracovních či obslužných center na území kraje. Nižší míru vyjížděky vykazují samotná centra a dále populačně větší obce Břeclavska či Hodonínska. V určitých případech (Znojemsko) může být nižší vyjížděka způsobena i geografickou odlehlostí obce od nejbližšího centra.

B10 – Dojíždějící do zaměstnání a škol do obce

Podobně jako u počtu vyjíždějících do zaměstnání a škol, jsou i údaje o počtu dojíždějících do obcí zatíženy poměrně velkou chybou vzniklou při sběru dat ve Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Data o dojížděci do obcí JMK byla doplněna o dopočet osob s nezjištěným místem pracoviště, resp. školy. Vzhledem k náročnosti postupu dopočtu nebyla dopočítána data za jiné kraje. Údaje o počtech dojíždějících do jednotlivých obcí byly dále relativizovány vůči počtu obyvatel dané obce (byť pro zachycení prostorového vzorce dojížděkových center je samozřejmě výhodnější pracovat s absolutními počty dojíždějících).

Jednoznačně nejvýznamnějším centrem dojížděky do zaměstnání a škol je v rámci JMK, jež přitahuje silné dojížděkové proudy rovněž z obcí mimo území kraje (typicky například v rámci dojížděky do vysokých škol). Rozložení dojížděkových sum mezi ostatní obce v kraji v zásadě respektuje hierarchii krajského sídelního systému a odráží kombinovaný význam pracovní funkce (zde jsou silné např. Modřice či Kuřim) a funkce školské (silné jsou například Boskovice či Strážnice). Struktura pracovních či školních středisek je do jisté míry zřetelná i v relativním vyjádření hodnoceného ukazatele.

B11 – Výstavba domů a bytů

V rámci tohoto jevu je sledován počet dokončených bytů a specificky také počet dokončených bytů v rodinných domech.

Z primárních dat byla dále pro obce JMK kalkulována tzv. intenzita bytové výstavby, resp. intenzita bytové výstavby v rodinných domech. Jedná se o počet dokončených bytů přepočtený na 1000 obyvatel dané územní jednotky. Hodnoceny a přepočteny byly sumy za období let 2010 – 2015.

V rámci krajů ČR vykázal ve zkoumaném období nejvyšší počty dokončených bytů Středočeský kraj (cca 34 000 bytů, z toho asi 26 500 v rodinných domech), což odpovídá předpokládané situaci – hnacím momentem bytové výstavby zde jsou suburbanizační procesy vázané na hlavní město. V Praze je rovněž vysoká intenzita bytové výstavby, druhá nejvyšší v republice, koncentrována spíše do bytových domů (přibližně 27 500 bytů ve sledovaném období, z toho 23 000 v bytových domech). JMK je v krajském srovnání na třetím místě – mezi roky 2010 a 2015 zde bylo dokončeno téměř 22 000 bytů, z toho asi 12 500 v rodinných domech (tj. přibližně 18,7 bytu na 1000 obyvatel za dané šestileté období).

Územní rozložení bytové výstavby je poplatné aktuálním sídelním a ekonomickým procesům. Vyšší intenzity výstavby jsou zřetelné mj. v suburbanizačním zázemí Brna a v podobě prostorových os (Brno – Černá Hora, Brno – Pohořelice) zasahují i do relativně vzdálených částí metropolitního areálu. Naopak nízké intenzity jsou charakteristické pro periferní, resp. ekonomicky slabší území kraje (západní část SO ORP Znojmo, SO ORP Moravský Krumlov, Veselí nad Moravou, Břeclav, Hodonín, Kyjov, Bučovice).

B12 – Podíl neobydlených bytů na celkovém fondu

U jevu B12 Podíl neobydlených bytů na celkovém fondu se byt se považuje za neobydlený v případě, že v něm nemá obvyklý pobyt alespoň 1 osoba. Mezi časté důvody neobydlenosti bytu patří změna uživatele, využívání bytu k rekreaci či k přechodným pobytům, nezpůsobilost bytu k bydlení, přestavba, pozůstalostní či soudní řízení, atp.

Hodnota za celou ČR podílu neobydlených bytů na celkovém fondu je 13,7 %. V JMK je neobydlených 11,9 % bytů – v tomto ukazateli jde o podprůměrnou hodnotu v mezikrajském srovnání. Nejvyšších podílů neobydlených bytů dosahuje kraj Jihočeský (19,8 %), Kraj Vysočina (18,2 %) a Královéhradecký kraj (17,2 %). Dá se předpokládat, že jedním z důležitých důvodů neobydlenosti bytů ve všech těchto krajích je jejich využití k rekreačním účelům (viz jev B16).

Z hlediska obcí v Jihomoravském kraji jsou obce s vysokým podílem neobydlených bytů na celkovém bytovém fondu koncentrovány převážně do periferních oblastí při západní hranici kraje. Dá se předpokládat, že se jedná primárně o neobydlenost z důvodu využití k rekreačním účelům, silné zde však mohou být i ekonomické důvody vyplývající z územní odlehlosti a malé velikosti obcí v této části kraje. V 9 obcích JMK je více než 50 % bytového fondu neobydleno – jedná se o Podhradí nad Dyjí (70,1 %), Zblovce (64,4 %) a vojenský újezd Březina (60,0 %), kde je však tato situace způsobena specifickým využitím území vojenského újezdu. Dalšími obcemi jsou Skryje, Lubnice, Újezd, Nelepeč-Žernůvka, Kožušice a Chvalatice.

B13 – Struktura bytového fondu

V rámci jevu B13 Struktura bytového fondu je sledován počet obydlí bytů (byt je obydlen, jestliže v něm má alespoň 1 osoba obvyklý pobyt). Zdrojem dat je Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

Byt je soubor místností, popřípadě jednotlivá obytná místnost, který podle rozhodnutí stavebního úřadu svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňuje požadavky na bydlení. Byt musí mít obytný prostor, vlastní uzavíratelný vstup, prostor pro vaření, prostor pro tělesnou hygienu. Za byty se z hlediska SLDB považují také jednotlivé obytné místnosti ve svobodárnách, penzionech, domovech důchodců apod., pokud slouží k ubytování dlouhodobého charakteru na základě dekretu a jsou směnitelné za jinou bytovou jednotku (tzv. dekretované místnosti).

V rámci jevu B13 je sledováno:

- Podíl obydlených bytů v rodinných domech na obydlené byty celkem (%),
- podíl obydlených bytů postavených do roku 1919 (%),

- podíl obydlených bytů postavených v letech 1920 – 1970 (%),
- podíl obydlených bytů postavených v letech 1971 – 1980 (%),
- podíl obydlených bytů postavených v letech 1981 – 2000 (%),
- podíl obydlených bytů postavených v letech 2001 – 2011 (%).

V České republice je 43,7 % obydlených bytů lokalizováno v rodinných domech. Hodnota Jihomoravského kraje patří v rámci celorepublikového srovnání spíše k vyšším (50,5 %). Nejvyšší podíl bytů situovaných v rodinných domech má Středočeský kraj (60,5 %), a to mj. v důsledku silné suburbanizace v zázemí Prahy, dále pak Kraj Vysočina (59,8 %) a Zlínský kraj (58 %), kde na většině území kraje převládá spíše venkovský typ osídlení. Nejmenší podíl bytů v rodinných domech mají kromě Prahy (13,4 %) kraje Moravskoslezský (38 %), Ústecký (32,1 %) a Karlovarský (28,1 %), tj. výrazně urbanizované regiony se specifickou sídelní strukturou. V rámci JMK je 123 obcí, kde je bytový fond plně lokalizován v rodinných domech, a v dalších 358 obcích je minimálně 90 % bytů v rodinných domech. Naopak nejnižší podíl bytů v rodinných domech je ve městech a větších obcích – ve čtyřech městech není podíl bytů v rodinných domech ani 30 %. Jedná se o Znojmo (27,2 %), Brno (20,3 %), Hodonín (18,1 %) a Adamov (8,5 %).

Z hlediska struktury bytového fondu dle doby realizace výstavby, platí ve všech krajích, že obdobím, kdy byla postavena největší část bytového fondu, bylo zároveň nejdelší sledované období – tedy interval let 1920 až 1970. Výjimku tvoří Liberecký kraj, kde 27,5 % bytů bylo postaveno v letech 1981 – 2000. Největší podíl bytového fondu ČR byl postaven v letech 1920 – 1970 (35,9 %), nejmenší část po roce 2001 (8,9 %). Z pohledu nejmladších bytů je vidět specifické postavení Středočeského kraje, kde bylo 14,3 % bytů postaveno v období let 2001 – 2011. V Jihomoravském kraji byla největší část bytů postavena rovněž v období 1920 – 1970 (35,7 %), JMK patří ale mezi jediné dva kraje v ČR, kde bylo po roce 2001 postaveno více než 10 % celkového bytového fondu kraje (10,1 %). Nejméně zastoupeným obdobím je etapa do roku 1919 (7,9 %).

V rámci obcí JMK je možno sledovat dva krajní stavy stáří bytového fondu – obce, kde byla velká část bytového fondu postavena již v období do roku 1919¹⁰, a obce s vysokým podílem bytů postavených po roce 2001.

Obce s vyšším zastoupením bytů vybudovaných do roku 1919 jsou zastoupeny zejména v západní části kraje – jedná se především o obce ve SO ORP Znojmo (ve správním obvodu je téměř 13 % bytů postaveno před rokem 1920) a obce při západní hranici kraje; oproti tomu východní části kraje vykazují spíše nižší podíly této kategorie bytů. Vyšší podíly novějších bytů (období výstavby mezi lety 2001 a 2011) jsou charakteristické zejména pro suburbanizovaná území brněnské metropolitní oblasti, vyšší podíly lze zaznamenat také ve východní části SO ORP Znojmo.

B14 – Místně obvyklé nájemné

Jev v rámci aktualizace ÚAP JMK 2015 není zpracován, neboť nejsou k dispozici relevantní data. MMR připravuje systém Map nájemného, který však zatím není k dispozici.

B15 – Rekreační oblasti s celoročním a sezónním využitím

V rámci jevu B15 jsou sledovány rekreační oblasti s celoročním a sezónním využitím. Za rekreační oblast je považována část území s vhodnými podmínkami pro letní, zimní nebo celoroční pobytovou rekreaci. Nejčastěji je daná rekreace spojena s poznávací turistikou, pobytem v přírodě, aktivním sportem nebo

¹⁰ Nutno podotknout, že se jedná o období výstavby, nebo poslední provedené rekonstrukce. Pokud tedy dům postavený do roku 1919 byl rekonstruován např. v roce 2005, bude započítán v posledním sledovaném intervalu (2001 – 2011).

relaxační činností. Zdroji dat pro tento sledovaný jev jsou statistiky ČSÚ, oficiální portál cestovního ruchu jižní Moravy a publikace kraje, jako je například Tematický atlas Jihomoravského kraje.

Na území České republiky existuje 15 turistických regionů (vymezeny agenturou CzechTourism v roce 2005), které jsou rozděleny do 43 turistických oblastí. Jihomoravský kraj spadá v tomto dělení do regionu Jižní Morava, který se následně dělí na oblasti Moravský kras a okolí, Brno a okolí, Znojmo a Podyjí, Pálava a Lednicko-valtický areál a Slovácko. Vzhledem k tomu, že dělení turistických regionů v ČR neodpovídá přímo administrativnímu členění České republiky, tak část regionu Jižní Morava spadá i do kraje Zlínského. Statistiky za turistické regiony a oblasti sleduje ČSÚ v rámci Veřejné databáze. V regionu Jižní Morava byl v roce 2013 druhý nejvyšší počet hromadných ubytovacích zařízení (dále jen HUZ) ze všech regionů v ČR, konkrétně se jednalo o 1 092 zařízení. Druhý nejvyšší byl i počet lůžek v těchto zařízeních (59 706).

Nejvíce HUZ, 257 v roce 2013, se nachází v turistické oblasti Pálava a Lednicko-Valtický areál, nejméně naopak v Moravském krasu a okolí, kde je to, ale dáno zejména vysokou mírou ochrany místní přírody a krajiny. Největší lůžkovou kapacitu je potom v samotném centru regionu, v oblasti Brno a okolí (18 188 lůžek v roce 2013). Region Jižní Morava je po Praze druhým nejvíce navštěvovaným regionem v České republice, když sem ročně přijede více než 1 766 tis. turistů, přičemž více než 1 185 tis. jsou domácí turisté. Region Jižní Morava, je tak nejvíce navštěvovaným regionem turisty z ČR. Nejvíce navštěvovanou oblastí v rámci regionu je opět Lednicko-valtický areál. ČSÚ sleduje turistická data i za jednotlivé kraje ČR. V tomto mezikrajském srovnání je na tom Jihomoravský kraj opět velice dobře. Po hlavním městě Praha je JMK druhým nejvíce navštěvovaným krajem v ČR (1 427 154 hostů v roce 2013). Kraj má, ale nejnížší průměrný počet přenocování (2,0) v rámci všech krajů ČR. Druhý nejnížší průměrný počet přenocování má hlavní město Praha a Středočeský kraj (2,5) a rozdíl oproti JMK je tedy docela výrazný. Způsobeno je to zejména velkým počtem domácích turistů (nejvyšší v rámci ČR), kteří sem přijíždějí, ale netráví zde příliš dlouhou dobu. Nejvíce zahraničních turistů do Jihomoravského kraje přijíždí z Polska (19,5 %), Slovenska (14,1 %) a Německa (11,2 %).

Nejvíce navštěvovaným okresem v Jihomoravském kraji je okres Brno-město (473 927 turistů v roce 2013) a poté okres Břeclav (292 916). Brno je druhým největším městem ČR s velkým počtem atraktivit, jako je například pevnost na Špilberku nebo Vila Tugendhat zapsaná na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. V okrese Břeclav se nachází další dvě lokality pod ochranou UNESCO. Jedná se o biosférickou rezervaci Dolní Morava a Lednicko-valtický areál s dvěma zámky a rozlehlými zahradami s množstvím kolonád, soch a drobných staveb. Okres Břeclav se dále pyšní atraktivitami v podobě CHKO Pálava, města Mikulov, archeologického naleziště Dolní Věstonice či vodního díla Nové Mlýny. Nejméně turistů v rámci kraje přijíždí do okresu Vyškov, který oproti ostatním okresům nenabízí takové rekreační možnosti a je v Jihomoravském kraji jediným okresem s méně než 100 tisíci turisty za rok.

B16 – Počet staveb pro rodinnou rekreaci

Tento jev je úzce spjat s výše popsáním jevem B12. Jedná se o tu část bytového fondu obce nebo kraje, kde nebyla zjištěna žádná osoba s obvyklým ani trvalým pobytem a tyto byty nebyly vyčleněny z bytového fondu a jako důvod neobydlenosti bylo zjištěno užívání pro rekreaci (zdroj SLDB 2011). Ukazatel byl relativizován jako podíl bytů, které jsou užívány k rekreaci, na celkovém počtu bytů v dané obci.

Podíl neobydlených bytů určených k rekreaci na celkovém bytovém fondu ČR činí 3,6 %. V šesti krajích je podíl neobydleného bytového fondu z důvodu rekreačních účelů vyšší než 5 %. Nejvyšších hodnot podílu je dosahováno v krajích Jihočeském (7,9 %), Vysočině a Libereckém. Naopak Jihomoravský kraj dosahuje podprůměrných hodnot (2,2 %).

Z prostorové struktury Jihomoravského kraje vykazují vyšší hodnoty podílu zejména obce v jihozápadní části kraje (okolí řeky Dyje, vodní nádrže Vranov a NP Podyjí), dále pak v západní části SO ORP Tišnov.

V Jihomoravském kraji se nacházejí tři obce, kde je podíl neobydlených bytů určených k rekreaci vyšší než 50 % – těmito obcemi jsou Podhradí nad Dyjí (64,4 %), Zblovce (53,3 %) a Skryje (52,2 %).

B17 – Kapacita a kategorie ubytovacích zařízení

V rámci jevu B17 Kapacita a kategorie ubytovacích zařízení jsou sledovaná hromadná ubytovací zařízení, jež poskytují přechodné ubytování hostům. Mezi hromadná ubytovací zařízení jsou zařazeny hotely, pensiony, turistické ubytovny, kempy atd. Hromadným ubytovacím zařízením je zařízení s minimálně 5 pokoji a zároveň 10 lůžky, sloužící pro účely cestovního ruchu, tj. poskytující přechodné ubytování hostům (včetně dětí) za účelem dovolené, zájezdů, lázeňské péče, služebních cest, školení, kurzů, kongresů, symposií, pobytů dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech apod.

V ČR je celkově 9970 hromadných ubytovacích zařízení, průměrně tak na jeden kraj (včetně hlavního města) připadá 712 zařízení – bez zohlednění rozlohy či počtu obyvatel krajů. V Jihomoravském kraji je evidováno 872 hromadných ubytovacích zařízení, nejvíce jich je v Jihočeském kraji (1 302) a v Královéhradeckém kraji (1 116), což jsou jediné dva kraje, kde je více než 1 000. Méně než 500 zařízení je v Karlovarském kraji (488), Zlínském kraji (463) a v Pardubickém kraji (361).

Pro potřeby znázornění územního rozložení jevu v rámci Jihomoravského kraje bylo použito přepočtu počtu zařízení na plochu. Největší koncentrace hromadných ubytovacích zařízení je v prostoru vymezeným městy Mikulov – Hustopeče – Břeclav (konkrétně v obcích Mikulov, Lednice, Pavlov, Bořetice), kde je zvýšený rekreační potenciál díky lokalizaci CHKO Pálava. Další oblastí s vyšší koncentrací hromadných ubytovacích zařízení je na Znojemsku (Nový Šaldorf-Sedlešovice) a dále směrem do atraktivní oblasti Národního parku Podyjí (Vranov nad Dyjí, Oslonovice, Bítov). Dále je také zvýšený podíl HUZ v okolí Brna a v některých obcích v SO ORP Blansko, Tišnov a Boskovice (konkrétně v obcích Modřice, Jedovnice, Suchý, Říkonín a Zastávka).

B18 – Lázeňská místa a areály

Jev B18 sleduje lázeňská místa a areály, konkrétně se jedná o údaje o počtu lázeňských léčeben a počtu lůžek v těchto lázeňských léčebnách. Dle ČSÚ poskytuje takováto léčebna nemocným speciálně zaměřenou ústavní lázeňskou péči, navazující na péči, která je poskytována v jiných zařízeních léčebně preventivní péče. V souvislosti s danou lázeňskou péčí se využívá přírodních léčivých zdrojů nebo vhodných klimatických podmínek. Počet lůžek je údaj o skutečném počtu lůžek koncem sledovaného období v lázeňské léčebně, jedná se lůžka, která jsou určena pro lázeňskou péči a odpovídají zdravotnickým požadavkům. Do vykazovaného počtu nejsou zahrnuty přístýlky. Data o lázeňských léčebnách shromažďuje ČSÚ, přičemž část z nich je přebírána z Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (dále jen ÚZIS).

Dle ČSÚ bylo na konci roku 2013 na území České republiky v provozu 164 lázeňských zařízení s celkovým počtem 30 109 lůžek. Největší počet z nich (103 zařízení) připadá na Karlovarský kraj, kde má lázeňství velkou tradici a vhodné přírodní podmínky. V Jihomoravském kraji se dle těchto údajů nachází 2 zařízení, což je v rámci České republiky nízký počet. Stejný počet jich je v Libereckém kraji a méně v Plzeňském a Pardubickém (1 zařízení). Středočeský kraj, Kraj Vysočina a hlavní město Praha na svém území nemají žádné lázeňské zařízení. Dle ÚZIS je v Jihomoravském kraji 306 lůžek v lázeňských léčebnách.

Na území JMK se nenacházejí žádná lázeňská místa ve smyslu zákona č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech. Na území Jihomoravského kraje se nacházejí pouze 2 samostatné areály lázní bez lázeňského statutu, a to lázně Hodonín s rozsáhlými zdroji jodobromové solanky, které slouží k léčbě onemocnění pohybového aparátu a kardiovaskulárního systému. Lázně zajišťují léčbu chronických pohybových onemocnění, poúrazovou rehabilitaci a léčbu před a pooperačních stavů. Druhým lázeňským zařízením v kraji jsou lázně Lednice, které také využívají přírodních jodobromových minerálních vod pro léčbu nemocí pohybových ústrojí, neurologických, gynekologických a kožních nemocí. V současné době se pracuje na vybudování lázeňského termálního resortu v obci Pasohlávky. Z tzv. „lázeňského zákona“

vychází nutná zvýšená ochrana léčebného režimu a lázeňského prostředí těchto míst. Na území Jihomoravského kraje jsou stanovena následující ochranná pásma přírodních léčivých zdrojů I. a II. kategorie: Šarátice, Pasohlávky, Hodonín – Josefov a Charvátská Nová Ves.

B19 – Podíl obyvatel v bytech vybavených vodovodem

Zdrojem dat pro jev B19 je SLDB 2011. Jedná se o podíl počtu obyvatel podle technického vybavení bytu (v tomto případě vybavení vodovodem) na celkovém počtu obyvatel v území.

Z hlediska jevu B19 není území ČR podstatně diferencováno. V České republice je žije 94 % obyvatel v bytech vybavených vodovodem. V JMK je podíl v zásadě shodný (94, 2 %). V 75 % obcí JMK žije v bytech vybavených vodovodem minimálně 90 % obyvatel dané obce.

B20 – Podíl obyvatel v bytech se zavedeným plynem

Zdrojem dat pro jev B20 je SLDB 2011.

Jedná se o podíl počtu obyvatel podle technického vybavení bytu (v tomto případě bytů se zavedeným plynem) na celkovém počtu obyvatel v území.

V ČR je podíl obyvatel, jež bydlí v bytech se zavedeným plynem, 72,5 %. Jihomoravský kraj patří mezi kraje s velmi výraznou dominancí zemního plynu jako nejdůležitějšího zdroje energie pro domácnosti. V JMK je 84,7 % obyvatel, jež žijí v bytech se zavedeným plynem. Jihomoravský kraj je spolu s Prahou a Moravskoslezským krajem jediným krajem v ČR, kde tento podíl je vyšší než 80 %.

V JMK je 173 obcí, tedy více než čtvrtina všech obcí, ve kterých je připojeno k plynu 85 a více procent obyvatel. Nižší úroveň plynifikace je patrná zejména v periferních, populačně malých obcích.

B21 – Podíl obyvatel v bytech napojených na kanalizační síť

Zdrojem dat pro jev B21 je SLDB 2011.

Jedná se o podíl počtu obyvatel podle technického vybavení bytu (v tomto případě s přípojem na kanalizační síť) na celkovém počtu obyvatel v území.

Přibližně 75 % obyvatel ČR žije v bytech napojených na kanalizační síť. V JMK je tento podíl překračuje celorepublikovou hodnotu (80,1 %). Ještě vyššího podílu dosáhlo hlavní město Praha a dále Karlovarský a Ústecký kraj.

V přibližně čtvrtině obcí JMK žije více než 85 % obyvatel v bytech s přípojem na kanalizační síť. V celkem 159 obcích (opět přibližně čtvrtina celkového počtu obcí Jihomoravského kraje) není ani jeden obydlený byt napojený na veřejnou kanalizaci. Jedná se o obce zejména na Tišnovsku, Boskovicku a Znojemsku.

B22 – Podíl zemědělské půdy z celkové výměry katastru

Vzhledem k dostupnosti většiny statistických dat, která jsou k dispozici pro zpracování ÚAP pouze na úrovni obcí, je tento jev hodnocen také na úrovni obcí, nikoliv jednotlivých katastrů, kterých je v případě většiny obcí více v rámci jedné obce.

Hodnota za celou ČR je 54,6 % – takový je tedy podíl zemědělské půdy na celkové výměře státu. Jihomoravský kraj ve srovnání s ostatními kraji ČR disponuje čtvrtou nejvyšší hodnotou – 58,7 % plochy kraje je tvořena zemědělskou půdou.

V Jihomoravském kraji patří mezi obce s nejvyšším podílem zemědělské půdy na celkové výměře katastru obce zejména obce v celém jižním pásmu pod krajským městem směrem k hranicím ČR s Rakouskem. Jedná se o obce v okresech Hodonín, Znojmo, Břeclav, ale také např. Vyškov, který se nachází severněji. Pás obcí s nejvyšším podílem zemědělské půdy se totiž táhne ze Znojemska (obce Šatov, Chvalovice) přes Pohořelicko, Židlochovicko až na Vyškovsko (např. obec Křižanovice u Vyškova).

B23 – Podíl orné půdy ze zemědělské půdy

Zdroj dat pro tento jev je shodný s jevem B22 – je jím ČÚZK. Tento jev sleduje podíl orné půdy na zemědělské půdě – tedy pouze na té části rozlohy obce, která byla předmětem sledovaným předchozím jevem. Hodnota za Českou republiku je pro tento jev 67 %. Orná půda jsou pozemky, na nichž se pravidelně pěstují obiloviny, okopaniny, pícniny, technické plodiny, zelenina a jiné zahradní plodiny, nebo které jsou dočasně zatravňovány (víceleté plodiny na orné půdě, eventuálně dočasné louky). Patří sem i pařeniště, skleníky a japany, pokud jsou zřízeny na orné půdě.

Jihomoravský kraj vykazuje hodnotu 82,0 %, což je společně se Středočeským krajem nejvyšší hodnota mezi kraji ČR. To potvrzuje význam a potenciál kraje pro zemědělskou výrobu a pěstování plodin. Je to hodnota významně nad republikovou hodnotou a zároveň i výrazně vyšší než hodnoty v některých krajích – např. v Libereckém a Karlovarském kraji nedosahoval podíl orné půdy ze zemědělské půdy ani poloviny. Potvrzuje to jiný charakter Jihomoravského kraje vůči těmto krajům.

Z hlediska územního rozložení je ještě mnohem dominantněji zvýrazněn jižní pás pod krajským městem Brnem. Začíná v jihozápadní části kraje na severu SO ORP Znojmo a pokračuje přes území SO ORP Moravský Krumlov, územím Pohořelicka a Židlochovicka až opět do SO ORP Vyškov. Na rozdíl od jevu B22 je však jihovýchodní část kraje mnohem slabší – v SO ORP Mikulov, Břeclav, Hodonín a Veselí nad Moravou je řada obcí, kde podíl orné půdy ze zemědělské nečiní ani 60 %.

Z hlediska konkrétních obcí se v JMK nachází hned 9 obcí, kde je podíl orné půdy ze zemědělské v rozmezí 99,2 – 99,0 %. Jedná se o obce v SO ORP Pohořelice (Odovice, Branišovice, Loděnice a Malešovice), v SO ORP Znojmo (Velký Karlov a Vítonice), v SO ORP Moravský Krumlov (Našiměřice a Damnice) a v SO ORP Ivančice (Kupařovice). V 57 % (tj. v 383) obcí je podíl orné půdy vyšší, než je krajská hodnota. V krajském městě je podíl orné půdy na zemědělské 66,3 %.

B24 – Podíl trvalých travních porostů z celkové výměry zemědělské půdy

Tento jev užívá analogického zdroje dat jako jev B22 a B23, je jím soubor Úhrnných hodnot druhů pozemků pro požadovaný územní celek z dat ČÚZK. Je B24 sleduje podobnou charakteristiku jako předchozí jev, ale místo podílu orné půdy na celkové zemědělské půdě jsou sledovány trvalé travní porosty. Trvalé travní porosty jsou tvořeny loukami, což jsou pozemky porostlé travinami, u nichž hlavním výtěžkem je seno (tráva), i když se nahodile spásají, a pastvinami, což jsou pozemky porostlé travinami, které jsou určeny k trvalému spásání, i když se nahodile sečou. Patří sem též pastevní výběhy pro skot, vepřový dobytek a drůbež.

Hodnota jevu za celou ČR je 26,6 %. Jednotlivé kraje se v rámci tohoto jevu velmi různí – nejvyšších hodnot nabývají kraje, které naopak měly velice nízký podíl orné půdy na zemědělské půdě, tj. Karlovarský a Liberecký kraj. Jihomoravský kraj má naopak ze všech krajů trvalých travních porostů nejméně (7,2 % ze zemědělské půdy) – nižších hodnot dosahuje ještě Hlavní město Praha. O něco vyšší hodnotu vykazuje Středočeský kraj, který spolu s JMK měl naopak nejvyšší podíl orné půdy na zemědělské půdě.

Z hlediska územního rozložení obcí, které dosahují vysokých hodnot podílu trvalých travních porostů na rozloze obce (15 a více procent), jsou tyto obce situovány zejména do severní části kraje nad krajským městem (tj. SO ORP Tišnov, Kuřim, Blansko, Boskovice a Vyškov včetně vojenského újezdu) a také nejvýchodnější část kraje (SO ORP Veselí nad Moravou). Ve zbylé části kraje až na jisté výjimky je tento podíl nižší než 15 % a na mnoha místech i pod 5 %.

Konkrétní obce dosahující nejvyšších hodnot jsou z pochopitelných důvodů obce a administrativní jednotky, které vykazovaly extrémně nízké hodnoty podílu orné půdy na zemědělské půdě (30 a méně procent). Jedná se o vojenský újezd Březina (95,6 %), obec Holštejn (92,2 %) a dále Lhota u Olešnice (85,1 %) a město Hodonín (75,9 %). Jedná o jediné čtyři administrativní jednotky v JMK, kde je podíl trvalých travních porostů vyšší než ¼ zemědělského půdního fondu obce. Naopak podprůměrných

hodnot (7 a méně procent) nabývá 404 obcí, tj. 60 % všech obcí JMK. Dokonce v 90 obcích (13 % všech obcí) je tento podíl mizivý (do 0,5 % zemědělské půdy je tvořeno trvalými travními porosty).

B25 – Podíl speciálních zemědělských kultur z celkové výměry zemědělské půdy

Zdroj dat pro jev B25 je shodný jako u jevů B23 a B24 – je jím ČÚZK. Jev B25 sleduje podobnou charakteristiku jako předchozí jevy. V tomto případě jev B25 hodnotí podíl speciálních zemědělských kultur z celkové výměry zemědělské půdy. Za speciální zemědělské kultury se považují zahrady, ovocné sady, chmelnice a vinice.

Podíl speciálních zemědělských kultur z celkové výměry zemědělské půdy v rámci celé ČR je 5,7 %. Nejvyšší podíl speciálních kultur je v Hlavním městě Praze 22,9 %. Tento podíl je ovlivněn malou výměrou zemědělské půdy v Hlavním městě. V Praze ze speciálních kultur převažují zahrady. Jihomoravský kraj je v podílu speciálních kultur na druhém místě v celorepublikovém srovnání – 10,1 %. V JMK jsou v hodné míře zastoupené vinice (41,5 %), zahrady (37,8 %) a ovocné sady (20,6 %), naopak chmelnice se zde nevyskytují téměř vůbec. V rámci krajů ČR nejnížší podíl byl zaznamenán v kraji Vysočina – jen 2,6 %.

Z hlediska územního rozložení obcí v rámci JMK nejvyššího podílu speciálních zemědělských kultur dosahují obce v jižní části kraje (především v SO ORP Mikulov, SO ORP Hustopeče, SO ORP Břeclav a SO ORP Hodonín). Dále potom vyšší podíly speciálních zemědělských kultur se vyskytují ve střední části kraje v oblasti krajského města Brna a jeho okolí. Konkrétně za jednotlivé obce více než 50 % podílu dosahují obce Zastávka (87,2 %) v SO ORP Rosice, Němčičky (70,5 %), Nechvalín (65,8 %), Dolní Kounice (63,5 %), Pravlov (59,0 %), Adamov (56,2 %), Židlochovice (53,4 %), Hnanice (52,7 %) a Dolní Věstonice (51,6 %). Naopak nejnižších hodnot dosahují obce v jihozápadním cípu kraje (na severu a severozápadě SO ORP Znojmo, v SO ORP Moravský Krumlov a SO ORP Pohořelice). Nejnížšího podílu speciálních zemědělských kultur mají obce Velký Karlov a Stálky v SO ORP Znojmo – shodně 0,2 %.

B26 – Podíl třídy ochrany zastoupené v jednotlivých katastrálních územích

Jev B26 sleduje podíl jednotlivých tříd ochrany zemědělské půdy z celkové výměry zemědělského půdního fondu. Vzhledem k dostupnosti dat potřebných pro vyhodnocení tohoto jevu, v tomto případě dat poskytovatele VÚMOP, je tento jev hodnocen na úrovni obcí, nikoliv na úrovni jednotlivých katastrálních území, kterých je v případě většiny obcí více v rámci jedné obce.

Zdrojem údajů potřebných pro vyhodnocení jevu B26 je ČÚZK a VÚMOP. Důležitou součástí tohoto jevu je soustava bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ), která představuje kvalitativní základnu pro rozlišení půdně klimatických podmínek půdy, v České republice využívané pro zemědělství. Jednotky jsou označovány pětimístným kódem, přičemž 1. číslice označuje klimatický region, 2. a 3. hlavní půdní jednotku, 4. svažitost a expozici a 5. označuje skeletovitost a hloubku půdy. V současné době je v ČR vymezeno 2 278 kódů BPEJ. Metodický pokyn Ministerstva životního prostředí OOLP/1067/96 ze dne 1. 10. 1996, k odnímání půdy ze zemědělského půdního fondu, zařazuje BPEJ do 5 tříd ochrany zemědělské půdy. Nejvyšší stupeň ochrany mají první dvě třídy, přičemž I. třída ochrany seskupuje bonitně nejcennější půdy v jednotlivých klimatických regionech, které lze ze zemědělského půdního fondu vyjmout zcela výjimečně. Ve II. třídě ochrany jsou půdy s nadprůměrnou produkční schopností v rámci jednotlivých klimatických regionů.

Dle informací a mapových výstupů VÚMOP se většina Jihomoravského kraje v rámci České republiky nachází ve velmi teplém až teplém a suchém až mírně suchém klimatickém regionu. Pro tento druh regionu jsou typické úrodné černozemě. Jihomoravský kraj díky těmto charakteristikám patří mezi kraje s nejvyšším podílem zemědělského půdního fondu v I. a II. třídě ochrany.

Velké zastoupení půd v prvních dvou třídách ochrany ZPF dokazují údaje o jejich celkové rozloze. V I. třídě ochrany se v Jihomoravském kraji nachází 1 303,14 km² půd, což tvoří 18,1 % rozlohy celého kraje. Do II. třídy ochrany náleží půdy o celkové rozloze 1 599,4 km², což je 22,2 % rozlohy

Jihomoravského kraje. Největší koncentrace těchto půd je v oblastech úvalů – Dyjsko-svrateckého a Dolnomoravského. V Dolnomoravském úvalu se jedná převážně o půdy z II. třídy ochrany a v Dyjsko-svrateckém převažují bonitně nejcenější půdy. Převážně v okresech Vyškov, Brno-město, Brno-venkov a Znojmo vytvářejí půdy II. a zejména I. třídy ochrany celistvý půdní pás, který probíhá od severovýchodu k jihozápadu kraje. Naopak nižší zastoupení nejcenějších půd je v severní a jihovýchodní části kraje, v okresech Blansko a Hodonín.

B27 – Podíl zastavěných a ostatních ploch z celkové výměry katastru

Vzhledem k dostupnosti většiny statistických dat (v tomto případě ČSÚ připravuje data ČÚZK pro zpracování ÚAP), která jsou k dispozici pouze na úroveň obcí, je tento jev hodnocen také na úrovni obcí, nikoliv jednotlivých katastrů, kterých je v případě většiny obcí více v rámci jedné obce.

Zdrojem dat pro jev B27 jsou data ČÚZK ze souboru Úhrnných hodnot druhů pozemků pro požadovaný územní celek. Tento jev popisuje podíl zastavěných a ostatních ploch celkové výměry obce. Zastavěné plochy jsou tvořeny pozemky, na kterých jsou postaveny budovy (kromě skleníků a japanů), a nádvořími náležejícími k obytným, hospodářským nebo průmyslovým budovám jako jejich příslušenství. Mezi ostatní plochy patří všechny ostatní pozemky, určené jako skladištní a dílenské prostory, dále stavební místa, pokud slouží v současné době k jiným účelům a nedají se zemědělsky využít, pozemky určené k dopravě nebo k telekomunikaci, určené pro zdravotnictví, tělesnou výchovu a rekreaci pracujících, rekreační plochy u chat (nikoli soukromých) a hotelů, pozemky určené jako státní přírodní rezervace nebo jiná chráněná území, areály kulturních památek, pokud na nich není plánována zemědělská výroba nebo nejde o lesní půdu, parky, veřejné nebo soukromé okrasné zahrady, pozemky určené k dobývání nerostů a jiných surovin a k ukládání vedlejších produktů při těžbě nerostů a jiných surovin a jako stálé manipulační prostory apod. (haldy u šachet, silážní jámy, trvalé polní mlaty, tvrdé výběhy pro drůbež, skot a vepřový dobytek, mrchoviště). Dále jsou to hřbitovy a pozemky, které nejde zemědělsky obdělávat (rokle, výmoly, ochranné hráze atd.) a pozemky, které neposkytují trvalý užitek z jiných důvodů, zejména plochy zarostlé křovinami nebo zanesené štěrkem nebo kamením nebo slatinou, tj. půdy zamokřené.

Celorepubliková hodnota za tento jev je 11,1 %, tzn. zhruba 1/10 plochy ČR je zastavěná nebo tvořena ostatními plochami. Stav v JMK je srovnatelný s celorepublikovou situací, neboť v JMK je rovněž 11,5 % ploch tvořeno zastavěnými a ostatními plochami. Od ostatních krajů se z pohledu jevu B27 významně odlišuje Hlavní město Praha (47,2 %) a Kraj Vysočina (7,5 %). Všechny ostatní kraje jsou z pohledu tohoto podílu v rozmezí 8,6 – 17 %.

Z hlediska územního rozložení v JMK jsou nadprůměrně hodnoceny (tedy nacházejí se v kategorii s podílem sledovaných ploch nad 12,5 %) města, větší obce a významnější sídla nebo obce, na jejichž katastr zasahují průmyslové zóny nebo jiné plochy pro ekonomické aktivity. V JMK je 21 obcí, kde je podíl ploch zastavěných a ostatních vyšší než $\frac{1}{5}$ výměry obce. V jediné obci (Zastávka) je to více než polovina (67,4 %). Významný podíl zmíněných ploch vykazují ještě Brno (36,5 %), Modřice (33,7 %), Adamov (29,7 %), Židlochovice (28,5 %) a Hustopeče (25,3 %).

B28 – Podíl vodních ploch na celkové výměře katastru

Vzhledem k dostupnosti většiny statistických dat (v tomto případě data ČSÚ připravovaná pro zpracování ÚAP), která jsou k dispozici pouze na úroveň obcí, je tento jev hodnocen také na úrovni obcí, nikoliv jednotlivých katastrů, kterých je v případě většiny obcí více v rámci jedné obce.

Zdrojem dat pro jev B28 jsou data ČÚZK ze souboru Úhrnných hodnot druhů pozemků pro požadovaný územní celek. Vodními plochami jsou plochy rybníků s chovem ryb, pozemky rybníků, které jsou letněny, potoky vyhrazené pro chov pstruhů, močály, jezera, rybníky a potoky, které neslouží nebo nejsou určeny pro chov ryb, řeky, náhody, přehrady a jiné nádrže (umělé i přirozené), průplavy, odvodňovací a zavodňovací kanály, vodoteče a otevřené splaškové kanály. Vzhledem k výše uvedené záležitosti nesledujeme podíl na výměře všech katastrů v kraji, ale pouze obcí v JMK.

Z hlediska srovnání ČR a krajů v rámci tohoto jevu můžeme konstatovat, že Jihomoravský kraj vykazuje velmi podobné vlastnosti jako celá republika z pohledu podílu vodních ploch na celkové výměře katastru. V JMK tvoří vodní plochy 2,3 % rozlohy kraje a v hodnocení celé republiky se jedná o hodnotu 2,1 %. Významně se odlišuje Jihočeský kraj a to díky rybníkářské tradici a existenci vodních nádrží – Vltavské kaskády na Vltavě. 4,4 % území Jihočeského kraje tvoří vodní plochy, což je oproti dalším krajům (Hlavní město Praha a JMK) dvojnásobná hodnota. Nejnižších čísel dosahují Pardubický, Zlínský a Olomoucký kraj (méně než 1,5 %).

Územní rozložení v JMK je silně determinováno geografickou polohou významných vodních ploch v kraji. Jedná se o obce v nejzápadnějším cípu JMK (vodní nádrž Vranov), prostor mezi Pohořeliciemi a Mikulovem (v. n. Nové Mlýny), území mezi Mikulovem a Břeclaví (Lednické rybníky), rybníky na Hodonínsku a Veselsku. Většina obcí v kraji vzhledem k pochopitelné specifičnosti jevu vykazuje velice nízké hodnoty podílu vodních ploch na rozloze obce – v 656 obcích, tj. v 97 %, je podíl vodních ploch na rozloze obce nižší než 10 %. V pěti obcích je vyšší než 20 % – jedná se o obce Dolní Věstonice (67,5 %), Strachotín (44 %), Pavlov (40,8 %), Pasohlávky (28,5 %) a Hlohovec (24,5 %).

B29 – Podíl lesů na celkové výměře katastru

Vzhledem k dostupnosti většiny statistických dat (v tomto případě data ČSÚ připravovaná pro zpracování ÚAP), která jsou k dispozici pouze na úroveň obcí, je tento jev hodnocen také na úrovni obcí, nikoliv jednotlivých katastrů, kterých je v případě většiny obcí více v rámci jedné obce.

Zdrojem dat pro jev B29 jsou data ČÚZK ze souboru Úhrnných hodnot druhů pozemků pro požadovaný územní celek. Vzhledem k výše uvedené záležitosti nesledujeme podíl na výměře všech katastrů v kraji, ale pouze obcí v JMK. V ukazateli lesní půda je zahrnuta: porostní půda, tj. půda využívaná přímo k lesní produkci, skutečně zalesněná nebo dočasně odlesněná s úmyslem opětovné obnovy lesního porostu, bezlesí, tj. dočasně odlesněná část lesní půdy, sloužící provozu lesního hospodářství nepřímo (plocha lesních školek, lesních skladů, měkké lesní cesty, průseky všech druhů, přesahují-li šířku 4 m, apod.), odňaté pozemky zemědělskému půdnímu fondu přidělené lesnímu hospodářství k zalesnění, ale dosud nezalesněné, pozemky nad horní hranicí stromové vegetace s výjimkou zastavěných pozemků (vysokohorské chaty, lyžařské vleky a jiná účelová zařízení).

Jihomoravský kraj v rámci ČR nepatří mezi kraje nadprůměrně lesnaté. Hodnota zalesnění ČR je 32,2 % (z dat ČÚZK), což odpovídá také odborným podkladům ÚHÚL, dle nichž je les zhruba na $\frac{1}{3}$ plochy republiky. Abnormálně zalesněnými kraji jsou Liberecký kraj (44,5 %) a Karlovarský kraj (43,4 %), což jsou jediné dva kraje s více jak 40 % plochy s lesy. JMK patří mezi čtyři kraje s méně než 30 % plochy, na který jsou lesy – konkrétně je to 27,5 %, nejmenší plochy zalesněnou má Praha (10,3 %).

Územní rozložení lesů na území kraje odpovídá ostatním jevům, které souvisejí se zemědělskou výrobou. Nejméně zalesněné obce jsou v jižní části od krajského města v prostoru vymezeném Znojmem, Moravským Krumlovem, Brnem, Bučovicemi, Kyjovem a Hodonínem. Nejvíce jsou zalesněné obce v západním, severním i východním okolí Brna až k hranicím kraje. Z konkrétních obcí se jedná o devět obcí, ve kterých je více jak 80 % plochy tvořeno lesy – Vranov (88,5 %), Olšany (88,4 %), Hostěnice (86,4 %) a dále Křtiny, vojenský újezd Březina, Kanice, Habrůvka, Babice nad Svitavou a Sloup. Ve 255 obcích kraje (tzn. ve 38 % obcí JMK) je 10 a méně procent území tvořeno lesy. V 16 obcích, zejm. v obcích s vysokým podílem orné půdy, není les na území obce vůbec.

B30 – Koeficient ekologické stability KES

Koeficient ekologické stability je podíl ekologicky příznivých ploch (trvalými, relativně stabilními kulturami/ekosystémy) a ploch, které zatěžují životní prostředí (kulturami a plochami krátkodobými, relativně nestabilními). Počítá se jako podíl výměr druhů pozemků v daném území. V čitateli tohoto podílu je součet výměr chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů, trvalých travních porostů, lesní půdy a vodních ploch. Ve jmenovateli podílu je součet výměr orné půdy, zastavěných ploch a ostatních ploch. KES je používán pro zjištění stavu krajiny z hlediska její vyváženosti a rovnováhy. Existují různé přístupy

k výpočtu, použitý způsob výpočtu (ČSÚ) řadí chmelnice mezi stabilní, tedy ekologicky příznivé, plochy. Zdrojem dat pro výpočet je ČÚZK.

$$\frac{\text{lesní půda} + \text{trvalé travní porosty} + \text{zahrady} + \text{ovocné sady} + \text{vinice} + \text{chmelnice} + \text{vodní plochy}}{\text{zastavěné a ostatní plochy} + \text{orná půda}}$$

Klasifikace je následující (Míchal, 1985):

- $KES < 0,10$ – území s maximálním narušením přírodních struktur.
- $0,10 < KES \leq 0,30$ – území s nadprůměrným využíváním se zřetelným narušením přírodních struktur.
- $0,30 < KES \leq 1,00$ – území intenzivně využívané, hlavně zemědělskou činností.
- $1,00 < KES < 3,00$ – vcelku vyvážená krajina.
- $KES \geq 3,00$ – přírodní a přírodě blízká krajina s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur.

Hodnota KES za celé území ČR je 1,45, což znamená, že území ČR patří mezi území s „vcelku vyváženou krajinou“. Jihomoravský kraj však se svým hodnocením 0,73 patří mezi kraje s územím, které je intenzivně využívané, a to zejména zemědělskou činností.

Územní rozložení v obcích JMK je velice podobné územnímu rozložení podílu lesů na území obce a je doplňkem podílu orné půdy. Obce vykazující nejnižší ekologickou stabilitu leží v pásu od Znojma přes Pohořelice, Židlochovice, Slavkov u Brna a Vyškov. Největší skupina nejvíce ekologicky stabilních obcí je v severovýchodním zázemí města Brna v prostoru vymezeném městy Brno, Blansko a Vyškov. V JMK je 47 obcí (tedy 7 %), které mají hodnocení KES vyšší nebo rovno 3, tedy území těchto obcí je možno hodnotit jako přírodní a přírodě blízkou krajinu s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur. Nejvyšší hodnocení je v obcích Holštejn (20,10), Vranov (17,00) a Křtiny (11,64). Naopak hodnocení 0,10 a nižší vykazuje 82 obcí, tedy 12 %. Jedná se o obce s územím s maximálním porušením přírodních struktur. Nejhorší hodnocení mají obce Loděnice (0,02) a obce Odovice, Našiměřice a Křižanovice u Vyškova (0,03).

B31 – Stupeň přirozenosti lesních porostů

Jev B31 vyjadřuje stupeň přirozenosti lesních porostů, kterým se obecně rozumí rozdíl mezi aktuální a přirozenou věkovou, prostorovou a druhovou strukturou lesních porostů, která je daná mírou ohrožení daného porostu lidskými zásahy. Posuzování se provádí na dílčích plochách a v jejich nejbližším okolí, a to na základě porovnání přirozené dřevinné skladby se skladbou současnou. Podkladem tohoto jevu je typologická mapa a přehled dřevinné skladby dle lesních typů za jednotlivé PLO. Poskytovatelem dat pro jev B31 byl ÚHÚL.

Stupeň přirozenosti lesních porostů slouží jako jeden z atributů posuzování ekologické stability lesních porostů a v širším smyslu je podkladem pro RURÚ. Hodnocení stupně přirozenosti je součástí plánů péče o lesní maloplošná zvláště chráněná území. Hodnotí se, zda v daném porostu byl či nebyl proveden lidský zásah a zda byl tímto zásahem porost ovlivněn ve struktuře či dynamice vývoje. Stanoveno je 7 stupňů přirozenosti (0 – 6) – nevhodný, velmi nízký, nízký, průměrný, vysoký, velmi vysoký a mimořádný. Pro každý stupeň přirozenosti lesního porostu je vytvořena klasifikace druhové skladby. V případě nevhodného stupně je druhová skladba klasifikována jako tzv. introdukce, neboli vysazení druhu na místo mimo svůj areál či lokalitu výskytu. Velmi nízký stupeň přirozenosti má převážně druhově nevhodnou skladbu, nízký stupeň – spíše druhově nevhodná skladba, průměrný stupeň přirozenosti tvoří kulturní les s druhově vhodnou skladbou. Vysoký stupeň přirozenosti má spíše přirozenou skladbu, velmi vysoký stupeň má skladbu přirozenou blízkou a mimořádný stupeň přirozenosti lesních porostů má druhovou skladbu klasifikovanou jako přirozenou.

V rámci České republiky mají největší zastoupení lesní porosty s velmi nízkým až průměrným stupněm přirozenosti (téměř 73 %) a pouze 22 % porostů náleží do vysokého až mimořádného stupně přirozenosti. Velký podíl těchto lesů s vysokým stupněm přirozenosti se nachází i v Jihomoravském kraji.

Převážně jižní a jihovýchodní část kraje (okresy Břeclav, Hodonín) jsou typické vysokým a velmi vysokým stupněm přirozenosti lesních porostů, což je způsobeno i přítomností CHKO Bílé Karpaty a biosférické rezervace Dolní Morava. Přirozenou druhovou skladbu mají i lesy v oblasti Moravského krasu, kde se, ale blíže k městu Brnu nachází i dost porostů s nevhodným stupněm přirozenosti. Naopak lesy velmi nízkého a nízkého stupně pokrývají naprostou většinu okresu Blansko, velkou část okresu Znojmo a severozápadní část okresu Brno-venkov.

B32 – Hranice přírodních lesních oblastí

V rámci jevu B32 jsou sledovány přírodní lesní oblasti (PLO), což jsou území, která byla vymezena v rámci průzkumu lesních stanovišť, a to na základě geologických, klimatických, orografických a fytogeografických podmínek. Hranice přírodních lesních oblastí jsou vymezeny v příloze č. 1 vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů. Poskytovatelem zdrojových dat o PLO je ÚHÚL.

Celá Česká republika je rozčleněna na 41 PLO, z nichž rozlohou je největší PLO Českomoravská vrchovina, která částečně zasahuje i do Jihomoravského kraje. Největší lesnatost (podíl lesních pozemků na celkové rozloze) má PLO Krkonoše. Kromě Českomoravské vrchoviny na území kraje zasahuje ještě dalších 7 PLO, konkrétně se jedná o PLO Českomoravská vrchovina; Dražanská vrchovina; Českomoravské mezihoří; Předhoří Českomoravské vrchoviny; Hornomoravský úval; Jihomoravské úvaly; Středomoravské Karpaty; Bílé Karpaty a Vizovické vrchy.

Největší rozlohu (3 006,4 km²) v rámci Jihomoravského kraje zabírá PLO Jihomoravské úvaly, jedná se o téměř 42 % z celkové rozlohy kraje. Lesnatost této oblasti je 13,9 %. Pro tuto oblast jsou nejtypičtější lužní lesy, které představují skoro poloviční zastoupení lužních lesů z celé ČR. Specifickými jsou pro Jihomoravské úvaly tzv. písčité stanoviště, charakteristické pěstováním borovice a dubu. Druhou největší rozlohu na území JMK zabírá PLO Předhoří Českomoravské vrchoviny s lesnatostí 31,3 %. Specifikou této PLO je přítomnost NP Podyjí se speciálními zájmy o ochranu lesa. PLO Dražanská vrchovina, která zasahuje do oblasti Moravského krasu, má lesnatost 55,4 %. PLO Bílé Karpaty a Vizovické vrchy má lesnatost 35,7 %, PLO Českomoravská vrchovina, která zasahuje pouze do malé severní části kraje, má lesnatost 33,7 %, PLO Středomoravské Karpaty 30,8 %, PLO Českomoravské mezihoří 28,6 %, a nejméně lesnatou PLO v rámci Jihomoravského kraje je Hornomoravský úval (6,4 %).

B33 – Hranice bioregionů a biochor

Jev B33 sleduje hranice bioregionů a biochor, právě toto biogeografické členění je totiž nezbytným podkladem pro projektování ÚSES. Poskytovatelem dat o hranicích bioregionů a biochor je AOPK. Česká republika je rozčleněna do území z hlediska biogeografie, dle rozmístění bioty (tedy fauny a flóry) v prostoru. V roce 1993 došlo k vymezení bioregionů díky koordinaci Společnosti pro životní prostředí. Dvě soustavy biogeografického členění vystihují bohatství a rozmanitost zdejší přírody. Jedná se o členění individuální a typologické. Dle individuálního členění jsou vymezeny, složením bioty, homogenní jedinečné celky:

- 2 biogeografické provincie (středoevropských listnatých lesů a panonská),
- 4 biogeografické subprovincie (hercynská, polonská, karpatská a panonská),
- 91 bioregionů.

Typologické členění vymezilo územně nesouvislé, v krajině se opakující segmenty podobných krajinných podmínek a bioty:

- biochory (5 – 12 v rámci jednoho bioregionu),
- skupiny typu geobiocénu (STG) – jeden druh biochory obsahuje 5 – 12 STG.

Mezi 4 biogeografické subprovincie zmíněné výše je rozděleno celkem 91 bioregionů. V hercynské subprovincii jich je 71, v polonské jsou 4, v karpatské 11 a 5 v panonské. V rámci ČR je vymezeno celkem 366 biochor a celkem asi 200 STG.

Do území Jihomoravského kraje zasahují 3 ze 4 biogeografických subprovincií (hercynská, karpatská a panonská). Posledně jmenovaná zabírá v kraji největší rozlohu. Celkově se zde v těchto 3 subprovinciích nachází 19 bioregionů. Konkrétně se jedná o Jevišovický, Velkomeziříčský, Sýkořský, Svitavský, Brněnský, Macošský, Drahanský, Žďárský a Prostějovský v hercynské subprovincii. V karpatské subprovincii se jedná o bioregiony Ždánicko-Litenčický, Chřibský, Hlucký a Bělokarpatký. Panonská subprovincie je na území kraje zastoupena Lechovickým A a B bioregionem, Mikulovským, Dyjsko-moravským, Hustopečským a Hodonínským bioregionem. Území Jihomoravského kraje je dále rozděleno do 10 druhů biochor. Nachází se zde a největší rozlohu mají erodované plošiny a plošiny, dále hlinité nivy, hřbety, izolované vrchy na vápencích v suché oblasti 2. v. s., pahorkatiny, podmáčené sníženiny, svahy, vrchoviny a výrazná údolí. Hřbety a izolované vrchy mají však minimální rozlohu 3 respektive 8,6 ha.

B34 – Hranice klimatických regionů

V rámci jevu B34 Hranice klimatických regionů jsou sledovány klimatické oblasti České republiky. Klimatické regiony vymezil Geografický ústav ČSAV, jehož nástupcem je v současné době instituce Ústav geoniky Akademie věd ČR, v. v. i. Vznikla mapa klimatických oblastí podle „Quittovy klasifikace“ a to na základě pozorování 14 klimatologických charakteristik v období let 1961 – 2000. Jedná se o: počet letních, mrazových a ledových dnů, počet dnů s teplotou alespoň 10 °C, průměrná teplota v lednu, dubnu, červenci a říjnu, počet dnů se srážkami alespoň 1 mm, srážkový úhrn ve vegetačním a zimním období, počet dnů se sněhovou pokrývkou, počet jasných a zatažených dní. V původní klasifikaci bylo území ČR rozděleno na čtverce o stranách 3 km, které prošly digitalizací prostřednictvím děrných štítků. Čtverce se stejnými či podobnými hodnotami všech 14 charakteristik byly seskupeny do větších jednotek. Quittova klasifikace pro Atlas podnebí Česka byla vytvořena na základě průniku gridových vrstev tříd výše uvedených prvků, přičemž pro stanovení hranic tříd bylo využito poznatků teorie fuzzy množin. Jednotky jsou následně zařazeny do tří hlavních oblastí – teplé, mírně teplé a chladné. V každé oblasti bylo odlišeno několik jednotek (celkově 23 jednotek na Zemi) podle největšího počtu změn mezi jednotlivými čtverci. V teplé oblasti je 5 jednotek (od nejchladnější nejvlhčí po nejteplejší nejsušší), v mírně teplé 11 jednotek (od nejchladnější nejvlhčí po nejteplejší nejsušší) a v chladné oblasti 7 jednotek (od nejstudenější po nejteplejší). Data o klimatických regionech pro ÚAP poskytl ČHMÚ.

Na území České republiky se nachází 17 z 23 jednotek Quittovy klasifikace klimatu. Jihomoravský kraj patří v rámci ČR ke krajům s nejvyšší průměrnou roční teplotou vzduchu, nejnižším průměrným počtem dnů se sněhovou pokrývkou, ale také s mimořádným rizikem ohrožení suchem. V rámci České republiky je kraj specifický právě díky teplým oblastem, které se dále v ČR nacházejí ve velkých nížinách a úvalech kolem řek Labe, Ohře, Morava, Dyje atd. Do Jihomoravského kraje naopak pouze minimálně zasahují chladné oblasti.

Dvě chladné oblasti CH7 se nacházejí v severní části kraje v okrese Blansko v SO ORP Boskovice. Mírně teplé oblasti zabírají podstatně větší rozlohu území kraje, jedná se o většinu severní části, směrem od města Brna a okrajové části kraje (západní, respektive východní část okresů Znojmo a Hodonín). Rozlohou největší je v Jihomoravském kraji teplá oblast, zabírající více než polovinu kraje. V SO ORP Břeclav, Hodonín, Mikulov, Hustopeče a Pohořelice se jedná o teplou oblast jednotky T4, která je nejteplejší jednotkou vyskytující se v ČR. V této oblasti se například počet dnů s teplotou alespoň 10 °C pohybuje od 170 do 180. Celkově tato oblast patří k těm nejteplejším v celé republice. Převážná jižní a střední část Jihomoravského kraje poté náleží do klimatické oblasti T2.

B35 – Počet obcí a obyvatel se zhoršenou kvalitou ovzduší

Jev B35 sleduje počet obcí a obyvatel, kteří se nacházejí v oblastech s překročeným imisním limitem. Takovou oblastí se rozumí území v rámci zóny nebo aglomerace, ve kterých je překročena hodnota imisního limitu, a to u jedné nebo více znečišťujících látek. Ministerstvo životního prostředí vyhodnocuje, zda dochází na území obce k překračování limitů a prostřednictvím ČHMÚ sleduje počet obyvatel, kteří v těchto oblastech, s překročenými limity, žijí. ČHMÚ sleduje pětileté průměrné koncentrace znečišťujících látek, každá ze sledovaných látek (arsen, NO₂, PM₁₀, benzen, benzo(a)pyren, SO₂, PM_{2,5}, olovo, nikl, kadmium) má stanoven imisní limit.

V rámci ČR je ovzduší nejvýznamněji zatěžováno částicemi PM₁₀ a PM_{2,5}, benzo(a)pyrenem a také přízemním ozonem. Velmi závažná situace je v Ostravské aglomeraci, ale i v Praze a Brně, kde se na nadlimitní koncentraci škodlivin výrazným způsobem podílí doprava. Imisní limit suspendovaných částic PM₁₀ byl v roce 2013 překročen na 5,7 % rozlohy ČR, kde bylo koncentrováno 15,9 % všech obyvatel. Imisní limit PM_{2,5} byl v tomto roce překročen na 2,4 % území s koncentrací 9,6 % celé populace ČR. Nejvíce obyvatel se nacházelo v oblastech s překročením imisních limitů roční průměrné koncentrace benzo(a)pyrenu. Jednalo se o 17,4 % území a 54,5 % obyvatel. Celkově bylo oblastí s překročením alespoň jednoho imisního limitu v roce 2013 vymezeno 37 % území ČR, přičemž podíl obyvatel, kteří žijí v těchto oblastech je cca 60 %. Jihomoravský kraj a aglomerace Brno jsou v tomto směru výrazně postiženy znečištěním ovzduší.

Z hlediska koncentrace imisí částicemi PM_{2,5} na území Jihomoravského kraje, je velmi malá část kraje postižená koncentrací v rozmezí 25 – 30 µg.m⁻³ (pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací v letech 2009 – 2013) a jedná se o centrální část města Brna (výše zmíněná koncentrace se nachází na 1,3 % území ČR – kromě Brna na některých místech severní Moravy a v oblasti Ostravské aglomerace). Cca 80 % území JMK, na kterém žilo zhruba 84 % obyvatel Jihomoravského kraje, je postiženo koncentrací imisí částicemi PM_{2,5} od 17 µg.m⁻³ výše (na území celé ČR je takto zasažených ploch 34,3 %. Toto indikuje podprůměrný stav z hlediska koncentrace PM_{2,5} v Jihomoravském kraji oproti situaci celé ČR.

Na 87 % rozlohy kraje došlo v roce 2013, dle ročenky ČHMÚ, k překročení, alespoň jednoho imisního limitu, bez započítání látek O₃ se jednalo o 12,94 % území kraje. V aglomeraci Brno se celkově jednalo o 70,2 % území a bez započtení O₃ o 47 %. Na území Jihomoravského kraje se nacházejí oblasti s překročením ročního průměrného limitu NO₂ a benzo(a)pyrenu a oblasti s překročením denního průměrného imisního limitu PM₁₀. Výskyt všech těchto oblastí je zaznamenán v aglomeraci Brno. Limity benzo(a)pyrenu jsou dále ve větší míře překračovány v oblastech SO₂ ORP Hodonín, Kyjov, Veselí nad Moravou a v malé míře i v SO₂ ORP Vyškov.

B36 – Hodnoty imisního znečištění životního prostředí a jejich vývoj

Imisní znečištění ovzduší je vyjádřené pomocí hmotnostní koncentrace znečišťující látky v ovzduší, případně její depozicí na zemský povrch za jednotku času. Maximální přípustná úroveň takového znečištění ovzduší stanovují tzv. imisní limity. Kvalita ovzduší je na celém území ČR sledována Ministerstvem životního prostředí, které mimo jiné na webu ČHMÚ zveřejňuje mapy pětiletých průměrů úrovně znečištění ovzduší ČR. Tyto mapy obsahují hodnoty klouzavého průměru koncentrace znečišťujících látek, dle přílohy č. 1 zákona č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší ve znění pozdějších předpisů, za předchozích 5 let v oblastech o rozloze 1 × 1 km. Mapy slouží jako podklad pro návrh kompenzačních opatření, dle § 11 odst. 6 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, konkrétně k posouzení, zda dojde vlivem daného záměru k překročení některého ročního imisního limitu na dané lokalitě. Zdrojem dat sledovaného jevu B36 je MŽP a ČHMÚ.

Jedním z hlavních problémů celé České republiky je dlouhodobě znečištění ovzduší suspendovanými částicemi PM₁₀, PM_{2,5} a benzo(a)pyrenem. Nejvýznamněji je postižena oblast Ostravské aglomerace, která je výrazně hůře hodnocená oproti zbytku ČR. Jihomoravský kraj, vzhledem ke koncentraci

významných dopravních tahů a přítomnosti města Brna, patří ke krajům s vyšší imisní zátěží v rámci České republiky.

V rámci Jihomoravského kraje dochází k překračování denních imisních limitů prachových částic PM_{10} , a to zejména v hustě zalidněných oblastech, jako jsou centrální části města Brna, větší města kraje a kolem intenzivně využívaných dopravních komunikací (dálnice D1, křížení s dálnicí D2, Znojmo, Hodonín, Břeclav atd.). V nejzatíženějších oblastech se průměrné hodnoty částic PM_{10} pohybují nad $27,1 \mu g \cdot m^{-3}$. Naopak nejlepší situace je v celé východní části kraje, převážně poté v okrese Znojmo a Blansko. Se zatížením dopravou je spojeno i znečištění životního prostředí oxidem dusičitým (NO_2). Jeho průměrné hodnoty znečištění jsou opět nejvyšší v okolí hlavních dopravních tahů a v samotném městě Brno. Nejvyšší koncentrace dosahují více než $27,3 \mu g \cdot m^{-3}$. Kromě prachových částic oxidu dusičitého je v Jihomoravském kraji problémem benzo(a)pyren, a to v obcích, kde je pro vytápění užíváno spalování pevných paliv a dále kolem výše zmiňovaných intenzivně využívaných dopravních komunikací, které jsou významným liniovým zdrojem benzo(a)pyrenu. Dle Integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Jihomoravského kraje mají největší podíl na imisním zatížení znečišťující látkou benzo(a)pyren zdroje REZZO 3 (malé stacionární zdroje – lokální topeniště) a REZZO 4 (mobilní zdroje – doprava), jejichž podíl na zatížení se pohybuje na úrovni od 8 do 96 %, respektive od 3 do 79 %.

B37 – Další dostupné informace, týkající se například demografie, ekonomických aktivit, bydlení, rekreace, uspokojování sociálních potřeb a životního prostředí

V rámci jevu B37 Další dostupné informace, týkající se například demografie, ekonomických aktivit, bydlení, rekreace, uspokojování sociálních potřeb a životního prostředí jsou popsány takové charakteristiky Jihomoravského kraje, ke kterým byly dostupné aktuální údaje. Zdrojem dat byly statistiky ČSÚ (zejména MOS, MIS a SLDB).

V rámci jevu B37 byly sledovány charakteristiky průměrný věk a podíl obyvatel ve věku 15 – 64 let (tedy v produktivním věku).

Průměrný věk v celé ČR k 31. 12. 2016 je 42,0 let. V průměru nejstarší obyvatelé žijí v Královéhradeckém a Zlínském kraji – průměrný věk shodně 42,7 let. Naopak v průměru nejmladší obyvatelé jsou ve Středočeském kraji – 41,0 let. Průměrný věk v Jihomoravském kraji se přibližuje celorepublikovému průměru – 42,2 let.

Prostorový vzorec obcí dle průměrného věku do jisté míry odpovídá rozložení ukazatele podílu obyvatel ve věku 65+. Vyšší hodnoty průměrného věku tak lze zaznamenat zejména u obcí v jihozápadní a severozápadní periférii kraje. Inverzně, nižší průměrný věk vykazují obce především v širším, zejména jižním a jihovýchodním zázemí Brna, resp. obce ve východní části SO ORP Znojmo.

Další sledovanou charakteristikou v rámci jevu B37 je počet obyvatel ve věku 15 – 64 let, tedy v produktivním věku. Podíl obyvatelstva ve věku 15 – 64 let v rámci celé ČR činil k 31. 12. 2016 65,6 %. Nejvyšší obyvatel v produktivním věku žije v Karlovarském (66,1 %) a Moravskoslezském kraji (66,4 %). Jihomoravský kraj v tomto ukazateli téměř odpovídá celorepublikovému podílu – 65,5 %.

Prostorové rozložení obcí s rozdílnými podíly produktivního obyvatelstva obsahuje v zásadě severojižní gradient. Zatímco jižní část Jihomoravského kraje vykazuje spíše vyšší zastoupení osob v produktivním věku na celkovém počtu obyvatel obcí, severní části území jsou v tomto ukazateli spíše podprůměrné.

3. ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ HODNOT ÚZEMÍ JIHMORAVSKÉHO KRAJE

Dle § 18 odst. 4 stavebního zákona je jedním z cílů územního plánování ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Z tohoto důvodu a v souladu s ustanovením § 4 odst. 1, písm. a) Vyhlášky č. 500/2006 Sb. je v následujících kapitolách uveden jejich přehled..).

Hodnoty území mají buď charakter limitů využití území (zejména hodnoty týkající se ochrany památek a ochrany přírody), nebo byly zpracovatelem ÚAP doplněny na základě vlastního průzkumu (zejména hodnoty civilizační).

Některé hodnoty, které mají charakter limitů, jsou uvedeny v následující kap. 4, kde jsou popsány limity využití území Jihomoravského kraje, a v této kapitole jsou uvedeny pouze odkazy na následující text.

3.1. Přírodní hodnoty území

Jihomoravský kraj je na přírodní hodnoty bohatý. Přírodními hodnotami Jihomoravského kraje se rozumí zejména zvláště chráněná území, lokality ochrany přírody evropského významu, přírodní parky, zdroje léčivých minerálních vod, vybrané vodní zdroje a kvalitní zemědělská půda. Mezi přírodní hodnoty území jsou zařazeny i viniční tratě, jako typický krajinný prvek v území, který má přesah do hospodářské nebo kulturní oblasti a je charakteristickým přírodním prvkem jihomoravské krajiny.

Národní park Podyjí představuje výjimečně zachovalou ukázkou krajiny říčního údolí v okolní pahorkatině. Kaňon Dyje zde vytváří unikátní říční fenomén s četnými meandry, hluboce zaříznutými údolími bočních přítoků, bohatými skalními útvary, kamennými moři a skalními stěnami. CHKO Moravský kras je tvořen mimořádně cenným krasovým územím s četnými jeskyněmi včetně nejdelšího jeskynního systému v ČR 35 km dlouhého s četnými závrti, žleby, propastmi a dalšími krasovými jevy. Jeskyně Moravského krasu (Punkevní, Balcarka, Kateřinská a Sloupsko-šošůvské) patří k nejnavštěvovanějším v ČR. V Jihomoravském kraji se nacházejí nebo do něj zasahují také území celosvětového významu (Bílé Karpaty a Dolní Morava), která byla pro své mimořádné přírodní hodnoty začleněna do sítě biosférických rezervací UNESCO. CHKO Bílé Karpaty zahrnuje hornaté území při hranici se Slovenskem s velmi zachovalým přírodním prostředím. Vápencová kra Pavlovských vrchů, která vystupuje s velkým relativním převýšením z rovinaté krajiny kolem Mikulova – je fenoménem, který formuje jižní část Jihomoravského kraje a je viditelná až z Brna a okolí. Je součástí biosférické rezervace UNESCO Dolní Morava. Jsou zde vzácná rostlinná a živočišná společenstva a archeologické lokality.

Mezi další přírodní hodnoty kraje patří evropsky významné lokality a ptačí oblasti vymezené v rámci soustavy Natura 2000 a maloplošná zvláště chráněná území, na území kraje jde zejména o národní přírodní rezervace a národní přírodní památky.

Specifickou hodnotou kraje jsou podmínky vhodné pro pěstování révy vinné. Tradice vinařství a vinohradnictví na jižní Moravě patří mezi nejstarší v Evropě. Území viničních tratí se vyznačují specifickou hodnotou půdy a specifickými lokalitami vinných sklepů, např. Petrov-Plže, Vrbice, Nechory. Území a lokality jsou vzájemně propojené vinařskými stezkami.

Hodnotou kraje jsou kvalitní podzemní zdroje pitné vody – území s významnými zdroji vody, z nichž nejkapacitnější je zdroj pitné vody – Bzenec – Komplex. Prameniště této podpovrchové pitné vody se nachází v jihovýchodní části kraje, jihozápadně od Bzence.

tab. 3.1: Národní park včetně zón a ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A25	Národní park včetně zón a ochranného pásma	viz kap. 4.4	AOPK ČR

tab. 3.2: Chráněná krajinná oblast včetně zón

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A26	Chráněná krajinná oblast včetně zón	viz kap. 4.4	AOPK ČR

tab. 3.3: Přírodní park

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A30	Přírodní park	viz kap. 4.4	OŽP KrÚ JMK

tab. 3.4: Biosférická rezervace UNESCO, geopark UNESCO

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A33	Biosférická rezervace UNESCO, geopark UNESCO	viz kap. 4.4	AOPK ČR

tab. 3.5: Natura 2000 – evropsky významná lokalita

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A34	Natura 2000 – evropsky významná lokalita	viz kap. 4.4	AOPK ČR

tab. 3.6: Natura 2000 – ptačí oblast

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A35	Natura 2000 – ptačí oblast	viz kap. 4.4	AOPK ČR

tab. 3.7: Zvláště chráněná území (ZCHÚ)

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A27 a A29	Národní přírodní rezervace vč. ochranného pásma Národní přírodní památka vč. ochranného pásma	viz kap. 4.4	AOPK ČR

tab. 3.8: Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A36	Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem	viz kap. 4.4	AOPK ČR

tab. 3.9: Mokřady mezinárodního významu

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119a	Mokřady mezinárodního významu	viz kap. 4.4	AOPK ČR

tab. 3.10: Bonitovaná půdně ekologická jednotka (I. třída ochrany BPEJ)

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A41	Bonitovaná půdně ekologická jednotka	viz kap. 4.5	VÚMOP

tab. 3.11: Les – pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL)

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A37 A38 A39	Lesy ochranné Lesy zvláštního určení Lesy hospodářské	viz kap. 4.5	ÚHÚL

tab. 3.12: Viniční trať ve vinařské podoblasti

označení jevu	doplňný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119b	Viniční tratě	Viniční tratě jsou členěny na podoblasti: • Mikulovská • Slovácká • Velkopavlovická • Znojemská	ÚAP JMK 2017

tab. 3.13: Přírodní léčivý zdroj, zdroj přírodní minerální vody včetně ochranných pásem

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A55	Přírodní léčivý zdroj, zdroj přírodní minerální vody včetně ochranných pásem	• Minerální voda Pasohlávky • Minerální voda Lednice • Minerální voda Hodonín-Josefov • Šaratica	KrÚ JMK

tab. 3.14: Území s významnými zdroji pitné vody

označení jevu	doplňný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119c	Území s významnými zdroji pitné vody	• Brněnská vodárenská nádrž (mimo provoz, udržována v provozní pohotovosti) • jímací území Moravské Bránice • jímací území Velké Opatovice • jímací území Lažany, Spešov,	odborná literatura, znalost území

označení jevu	doplňný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119c	Území s významnými zdroji pitné vody	Rájec-Jestřebí • vodárenská nádrž Boskovice (mimo provoz, udržována v provozní pohotovosti) • jímací území Nová Ves • jímací území Vranovice • jímací území Zaječí • jímací území Lednice • jímací území Kančí obora • jímací území Cvrčovice • jímací území Bzenec – Komplex • vodárenská nádrž Koryčany • jímací území Moravská Nová Ves • vodárenská nádrž Opatovice • jímací území Drnovice • jímací území Dědice • vodárenská nádrž Vranov • vodárenská nádrž Znojmo Území s významnými vodními zdroji s dopadem do JMK: • jímací území Březová (Pardubický kraj) • vodárenská nádrž Vír (Kraj Vysočina)	odborná literatura, znalost území

3.2. Kulturní hodnoty území

Kulturními hodnotami Jihomoravského kraje se rozumí zejména níže uvedené prvky kulturního dědictví kraje:

- Památky UNESCO
- Nemovité národní kulturní památky, popřípadě soubory, včetně ochranných pásem
- Památkové rezervace včetně ochranných pásem
- Památkové zóny včetně ochranných pásem;
- Krajinné památkové zóny
- Regiony lidové architektury
- Území s archeologickými nálezy
- Archeologický park

Jihomoravský kraj je bohatý na kulturní hodnoty území. Na území kraje je 33 národních kulturních památek (NKP), z toho 7 v Brně. Do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO je od r. 2001 zapsána brněnská vila Tugendhat jako stavba zásadně ovlivňující vývoj světové moderní architektury 20. století. Do tohoto seznamu je od r. 1996 zapsán jako ojedinělý doklad kulturně upravené krajiny Lednicko valtický areál se zámky v Lednici a ve Valticích. Do seznamu nemotného světového kulturního dědictví UNESCO byl 25. 11. 2005 zapsán tanec verbuňk z Moravského Slovácka.

Jihomoravský kraj je územím s velkou četností historických měst. Historická jádra města Brna, Znojma a Mikulova byla vyhlášena městskými památkovými rezervacemi (MPR). Městské památkové zóny (MPZ)

byly na území kraje vyhlášeny v Boskovicích, Ivančicích, Jevišovicích, Kyjově, Lomnici u Tišnova, Moravském Krumlově, Slavkově u Brna, Strážnici, Valticích, Veselí nad Moravou, Doubravníku a ve Vyškově. K zařazení do MPZ je navrženo historické jádro Líšně. Obraz a ráz jihomoravského venkova je výrazně ovlivněn venkovskými sídly s tradičními objekty lidové architektury. Vesnickými památkovými rezervacemi (VPR) v kraji jsou Blatnice – Stará Hora, Pavlov a soubor vinných sklepů „Plže“ v Petrově. Ostatní památkové rezervace reprezentuje Stará huť v Josefském údolí. Vesnických památkových zón (VPZ) je v kraji několik: Javorník Kopánky, Lysovice, Rostěnice, Šatov, Tuřany-Brněnské Ivanovice, Vápenky, Veselka, Vratěšín a Zvonovice.

Obraz a ráz jihomoravských sídel je výrazně ovlivněn existencí významných kulturních hodnot, kterými jsou národní kulturní památky. Jednou z nejstarších a z architektonického hlediska nejceněnějších staveb je Znojemská hradní rotunda, dále např. Hrad a pevnost Špilberk, hrad Bítov a Pernštejn, zřícenina hradu Nový Hrádek; dále zámky ve Vranově, Lednici, Valticích, Miloticích, Rájci nad Svitavou, Kunštátu, Lysicích, Slavkově a Bučovicích; dále kostel Petrov – areál biskupské rezidence s chrámem sv. Petra a Pavla a kostel sv. Jakuba Většího v Brně, kostel ve Křtinách, klášter v Předklášteří u Tišnova.

Významnými reprezentanty novodobé architektury jsou vila Tugendhat a hotel Avion v Brně. Dalšími památkami jsou čestná pohřebiště, z nichž nevýznamnější je na Ústředním hřbitově v Brně, dále areál Kounicových vysokoškolských kolejí s pomníkem Vítězství nad fašismem. Významnými a unikátními památkami jsou národní kulturní památky Slovanské hradiště v Mikulčicích a archeologické naleziště v Dolních Věstonicích se souborem nejvýznamnějších nálezů z období kultury lovců mamutů, jehož součástí je soška Věstonické Venuše. Je respektován záměr mezinárodního významu – Archeologický park Mikulčice – Kopčany navrhovaný v území archeologických nalezišť na hranici se Slovenskem disponujícím vysokým potenciálem kulturně-historických a přírodních hodnot.

Unikátní Lednicko valtický areál, zahrnující významné krajinné celky, zámky v Lednici a ve Valticích a drobné historické stavby vysoké kulturní hodnoty roztroušené v krajině, je současně vyhlášen krajinnou památkovou zónou (KPZ). Dalšími KPZ na území kraje jsou Bojiště bitvy u Slavkova – území historické Bitvy tří císařů zahrnující zámek ve Slavkově, dále Vranovsko-Bítovsko s výraznými dominantami hradu Bítova a zámku Vranova. Na základě podkladů Národního památkového ústavu byly zohledněny záměry na vyhlášení krajinných památkových zón Jaroslavicko – Jevišovicko, Olomučansko – Křtinsko a Znojemsko a část navrhované krajinné památkové zóny Horní Svratecko, jejíž centrum se nachází severně od Bystřice nad Pernštejnem.

Folklór patří k výrazným specifikům Jihomoravského kraje, spoluvytváří jeho image a je výraznou kulturní hodnotou kraje (např. tanec verbuňk). Region lidové architektury – Jižní Morava zahrnuje jižní a jihovýchodní část území kraje s výjimkou severněji položených oblastí. Jedná se o území se zachovanou lidovou architekturou a lidovými obyčejí, které se dále dělí na oblasti – Slovácko a Hornácko. Slovácko je výraznou etnografickou oblastí na jihovýchodní Moravě, jádro tvoří obce v okolí Břeclavi, Hodonína, Kyjova, Strážnice, Veselí nad Moravou. Ve Strážnickém skanzenu jsou prezentovány ukázky lidového stavitelství, zvyků a řemesel jednotlivých oblastí Slovácka, ukázky vinohradnických staveb a vinohradu představujícím pěstování vína od nejstarších dob po současnost (jedná se o jedinou expozici svého druhu na území ČR). Hornácko je etnografická podoblast Slovácka v oblasti Bílých Karpat, zahrnuje 10 obcí v okolí Velké nad Veličkou.

Významné stavební dominanty – zejména kulturní dominanty – panorama měst, hrady a zámky, jsou hodnotou, která komponuje a ovlivňuje vizuální charakter sídel a krajiny jihomoravského kraje. Lze je vnímat i v delším časovém úseku z tzv. scenerických cest – hrad Špilberk a kostel sv. Petra a Pavla, Znojmo – historické panorama města, Pálava s romantickými zříceninami hradů, hrad Veveří, hrad Bítov, zámek Mikulov a kaple na Svatém kopečku, zámek Letovice, Vranov nad Dyjí, Kunštát, Mohyla Míru. Dále jsou to stavby umožňující daleký rozhled do krajiny, z nichž nejvýznamnější je rozhledna Výhon – u Židlochovic, rozhledna Babí lom – u Brna a rozhledna Klucanina – u Tišnova.

K vybraným místům významné události v kraji patří území bitvy u Slavkova známé též jako „Bitva tří císařů“, na němž 2. prosince 1805 proběhla nejznámější bitva na území jižní Moravy). Dále Hradiště u Mikulčic – místo působení slovanských věrozvěstů sv. Konstantina – Cyrila a sv. Metoděje.

Specifickou součástí krajiny Jihomoravského kraje tvoří poutní místa, např. Křtiny, Vranov, Svatý kopeček v Mikulově, Blatnice pod svatým Antonínkem, Hluboké Mašůvky, Mikulčice, Žarošice.

Ke kulturním hodnotám se dále řadí sídla, která se umístila na prvních místech v soutěži „Vesnice roku“ na celostátní nebo krajské úrovni. Jedná se o venkovská sídla, ve kterých se snaží obyvatelé i samospráva udržovat a rozvíjet společenský život, místní lidové tradice, péči o kulturní a přírodní hodnoty a jsou příkladem hodným k následování pro sídla ostatní.

tab. 3.15: Památka UNESCO včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A10	Památka UNESCO včetně ochranného pásma	viz kap. 4.7	NPÚ

tab. 3.16: Nemovitá národní kulturní památka, popřípadě soubor, včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A9	Nemovitá národní kulturní památka, popřípadě soubor, včetně ochranného pásma	viz kap. 4.7	NPÚ

tab. 3.17: Památková rezervace včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A5	Památkové rezervace včetně ochranného pásma	viz kap. 4.7	NPÚ

tab. 3.18: Památková zóna včetně ochranného pásma; Krajinná památková zóna

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A6, A7	Památková zóna včetně ochranného pásma Krajinná památková zóna	viz kap. 4.7	NPÚ

tab. 3.19: Region lidové architektury

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A12	Region lidové architektury	viz kap. 4.7	odborná literatura, znalost území

tab. 3.20: Území s archeologickými nálezy

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A16	Území s archeologickými nálezy	viz kap. 4.7	NPÚ

tab. 3.21: Archeologický park

označení jevu	doplňný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119d	Archeologický park	viz kap. 4.7	odborná literatura, znalost území

tab. 3.22: Významná stavební dominanta

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A15	Významná stavební dominanta	viz kap. 3.3	

3.3. Civilizační hodnoty území

Civilizačními hodnotami Jihomoravského kraje se rozumí zejména níže uvedené prvky civilizačního dědictví kraje:

- Využívání území kraje (zejména struktura osídlení opírající se o výrazné centrum krajského města a ostatní významná centra osídlení, převaha zemědělsky využívané krajiny v jižní části kraje, tradice vinařství a sadovnictví, rekreační a turistická atraktivita).
- Urbanistická, architektonická a technická díla (zejména krajově typická zástavba městských a venkovských sídel, krajově typická lidová architektura, díla významných domácích i zahraničních architektů).
- Veřejná infrastruktura.

Do kategorie civilizačních hodnot území byly vybrány hodnoty, které vystihují různorodost Jihomoravského kraje odlišující jej od ostatních krajů a které vytvářejí charakteristické znaky území, přispívají k jeho identifikaci a posilují vztah obyvatelstva k území kraje.

Centrum vysokého školství – město Brno patří k nejvýznamnějším centrům vzdělávání (15 vysokých škol, na kterých studuje cca 86 000 studentů) v kraji a disponuje nadprůměrnými podmínkami pro rozvoj vědy, výzkumu a inovací. Mezi hlavní areály patří – Univerzitní kampus Brno-Bohunice v synergii s Fakultní nemocnicí Brno a Kampus vysokého učení technického Pod Palackým vrchem v Brně v synergii s Českým technologickým parkem.

Těžištěm pracovních příležitostí kraje je město Brno s moderními výrobními a technologickými areály, které jsou soustředěny do průmyslových zón s perspektivou rozvoje, z nichž nejvýznamnější je areál Brno – Černovická terasa a areál Technologického parku Brno.

Jihomoravský kraj je obslužen leteckou dopravou, krajem prochází dva železniční tranzitní koridory. K nejvýznamnějším dopravním uzlům v kraji patří Mezinárodní letiště Brno-Tuřany, Hlavní nádraží v Brně a železniční uzel Břeclav.

Místem konání akcí mezinárodního významu, s kumulací velkého počtu návštěvníků, vyvolávající nároky na zajištění navazujících služeb, nároků na parkování – místo významné akce je v rámci kraje Brněnské

výstaviště, které je nejvýznamnějším českým celoročně využívaným výstavním areálem, konají se zde tradiční mezinárodní výstavy a veletrhy. Dále Masarykův okruh v Brně, který je místem konání mezinárodních motoristických soutěží, např. Grand Prix silničních motocyklů – nejprestižnějšího motocyklového šampionátu na světě.

V Jihomoravském kraji se nachází areály, které nabízejí příležitost nejenom ke koupání a vodním sportům, ale i k turistice a cykloturistice v příznivých podmínkách s vazbou na turisticky atraktivní zázemí. K nejvýznamnějším areálům rekreace s možností koupání v kraji patří Brněnská přehrada, Vranovská přehrada, Pasohlávky u vodní nádrže Nové Mlýny s plánovaným rozvojem ve vazbě na existenci geotermální vody.

Devizou kraje jsou aktivity spojené s návštěvou a poznáváním turisticky atraktivních území s kumulací přírodních a kulturních hodnot. Nejvýznamnější se nacházejí v oblasti Moravský kras a okolí, Brno a okolí (Bojiště bitvy u Slavkova), Pálava a Lednicko-valtický areál, Znojemsko a oblast Podyjí, dále aktivity spojené s vinařskou turistikou – Slovácko. Mezi civilizační hodnoty území, které se týkají rekreace a volného času, je možné zařadit také síť cyklotras národního, mezinárodního a evropského významu, jež jsou na území JMK, a dále celkem 13 koupacích míst nadmístního významu vymezených pro účel rekreace Ministerstvem zdravotnictví (VN Pálava, dvě místa na VN Letovice, čtyři místa na Brněnské přehradě, dvě místa na horní nádrži VN Nové Mlýny, VN Lučina, dvě místa na Vranovské přehradě a VN Výrovce).

Hodnotami jsou zejména urbanistické hodnoty (zachovalá historická jádra měst a vesnic, vesnice roku, významná poutní místa, lidové domy slovácké, hanácké, vinné sklepy, veletržní areál v Brně), významné stavební dominanty (hrady a zámky, Znojenské historické panorama, rozhledny atd.), centrum vysokého školství v Brně, významné výrobní a technologické areály atd., viz tabulkové přehledy.

tab. 3.23: Urbanistické hodnoty

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území	poskytovatel / zdroj dat
A11	Urbanistické hodnoty	Zachovalá historická jádra měst a vesnic • Brno • Mikulov • Znojmo • Boskovice • Kyjov • Slavkov u Brna • Vyškov • Moravský Krumlov • Strážnice • Pavlov • Petrov Významná poutní místa: • Kostel Panny Marie ve Křtinách • Kostel Narození Panny Marie ve Vranově • Svatý kopeček Mikulov • Kostel sv. Antonína Paduánského, Blatnice pod sv. Antonínkem • Hluboké Mašůvky • Mikulčice • Žarošice Další: • Lidové domy slovácké, hanácké	odborná literatura, znalost území

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území	poskytovatel / zdroj dat
A11	Urbanistické hodnoty	- Vinné sklepy (Blatnice pod sv. Antonínkem, Bořetice, Nový Šaldorf, Pavlov, Petrov-Plže, Prušánky-Nechory, Valtice, Velké Bílovice, Velké Pavlovice, Vlkoš, Vrbice) - Veletřzní areál v Brně - Funkcionalistická architektura v Brně	odborná literatura, znalost území

tab. 3.24: Významná stavební dominanta

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A15	Významná stavební dominanta ¹¹	- Pálava (romantické zříceniny hradů) - Mohyla míru - Znojemské historické panorama (pohled od Dyje) - Zámek Letovice - Zámek Vranov nad Dyjí - Zámek Kunštát - Hrad Špilberk a kostel sv. Petra a Pavla – historické panorama města Brna - Hrad Veverží - Hrad Bítov - Rozhledna Babí lom (u Brna) - Rozhledna Výhon (u Židlochovic) - Rozhledna Klucanina (u Tišnova) - Svatý kopeček u Mikulova - Zámek Mikulov - Nejvyšší budova v ČR (AZ Tower v Brně – 111 m) - Vysílač Kojál (340 m)	odborná literatura, znalost území

tab. 3.25: Centrum vysokého školství

označení jevu	doplňný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119e	Centrum vysokého školství	Město Brno: - Univerzitní kampus Brno-Bohunice v synergii s Fakultní nemocnicí Brno - Kampus Vysokého učení technického Pod Palackým vrchem v Brně v synergii s Českým technologickým parkem	odborná literatura, znalost území

¹¹ Stavby a jejich soubory, jejichž umístění v terénu či charakter je činí výrazně viditelné a do velké míry ovlivňující vizuální charakter sídla i krajiny; dále stavby umožňující daleký výhled do krajiny.

tab. 3.26: Významný výrobní a technologický areál

označení jevu	doplňný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119f	Významný výrobní a technologický areál	• Brno – Černovická terasa • Technologický park Brno	odborná literatura, znalost území

tab. 3.27: Významný dopravní terminál

označení jevu	doplňný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119g	Významný dopravní terminál	• Mezinárodní letiště Brno-Tuřany • Hlavní nádraží v Brně • Železniční uzel Břeclav	odborná literatura, znalost území

tab. 3.28: Místo významné akce

označení jevu	doplňný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119h	Místo významné akce	• Brněnské výstaviště – areál pro konání tradičních mezinárodních výstav a veletrhů, nejvýznamnější český výstavní areál celoročně využívaný • Masarykův okruh – místo konání mezinárodních motoristických soutěží, např. Grand Prix silničních motocyklů – nejprestižnějšího motocyklového šampionátu na světě	odborná literatura, znalost území

tab. 3.29: Vybrané místo významné události

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A19	Místo významné události ¹²	• Území Bitva u Slavkova (známá též jako bitva tří císařů – 2. 12. 1805) • Hradiště u Mikulčic – místo působení slovanských věrozvěstů sv. Konstantina (Cyrila) a sv. Metoděje • Bitva u Ořechova – největší tanková bitva na českém území (18. – 24. 4. 1945)	odborná literatura, znalost území

¹² Místo významné události veřejné, politické, kulturní (např. bitva, válečná událost, místo narození, úmrtí, důležitého činu, dlouhodobého pobytu významné osobnosti).

tab. 3.30: Významné poutní místo

označení jevu	doplněný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119i	Významné poutní místo	• Kostel Panny Marie ve Křtinách • Kostel Narození Panny Marie ve Vranově • Svatý kopeček Mikulov • Kostel sv. Antonína Paduánského, Blatnice pod sv. Antonínkem • Hluboké Mašůvky • Mikulčice • Žarošice	odborná literatura, znalost území

tab. 3.31: Vesnice roku

označení jevu	doplněný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119j	Vesnice roku	• Telnice v roce 1995 • Vratěšín v roce 1996 • Sloup v roce 2000 • Bořetice v roce 2005	KrÚ JMK

tab. 3.32: Významný areál rekreace s možností koupání

označení jevu	doplňný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119k	Koupací místa	• VN Pálava • VN Letovice – Svitavice • VN Letovice – Vranová • VN Brněnská přehrada – Rakovec • VN Brněnská přehrada – Rokle • VN Brněnská přehrada – Sokolské koupaliště • VN Brněnská přehrada – Kozí horka • VN Brněnské přehrada – Osada • VN Nové Mlýny – horní nádrž – laguna 1 • VN Nové Mlýny – horní nádrž – laguna 2 • VN Lučina – střed • Vranovská přehrada – pláž Vranov • VN Výrovice • Rybník Suchý • Jezírko Wellness Infinit Maximus • Přírodní koupací biotop Brno-jih • Kovalovice • Bohuslavice • Luleč • Bantice • Koupaliště Vémyslice	Ministerstvo zdravotnictví ¹³

tab. 3.33: Vodní cesta

označení jevu	sledovaný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A104	Vodní cesta	• Baťův kanál • Přehradní nádrž Brno • Přehradní nádrž Nové Mlýny I. • Přehradní nádrž Nové Mlýny III. • Přehradní nádrž Vranov • Řeka Morava	KrÚ JMK ÚAP JMK

¹³ Ministerstvo zdravotnictví v souladu s ustanovením § 6g, odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vydalo seznam vod, na kterých bylo v koupací sezóně 2017 prováděno monitorování jakosti vody ke koupání. Seznam je platný pro koupací sezónu 2017.

tab. 3.34: Rekreační oblasti

označení jevu	doplňný jev	hodnoty území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119I	Rekreační oblasti	• Turistická oblast Moravský kras a okolí • Brno a okolí (bojiště Bitvy u Slavkova) • Pálava a Lednicko-valtický areál • Znojensko a oblast Podyjí • Vinařské oblasti – Slovácko	odborná literatura, znalost území

4. ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ LIMITŮ VYUŽITÍ ÚZEMÍ JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Limity využití území jsou definovány jako „omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území“ (§ 26, odst. 1 Stavebního zákona). V ÚAP JMK 2017 jsou obsaženy limity nadmístního (krajského) významu, tedy limity, které svým významem odpovídají územně plánovacím podkladům na úrovni kraje a zároveň jsou znázornitelné v grafické části ÚAP.

Limity využití území nadmístního (krajského) významu jsou znázorněny ve výkrese A.2. Výkres limitů využití území a v textové části jsou členěny dle typu ochrany (ochrana přírody, památek, půdy a lesa, vodních zdrojů, nerostného bohatství, dopravní infrastruktury, technické infrastruktury a ostatní – viz členění podkapitol této kapitoly).

Na úvod každé podkapitoly je uveden seznam sledovaných jevů, jež obsahují limity spadající do daného typu ochrany dle přílohy č. 1 části A vyhlášky č. 500/2006 Sb. v platném znění¹⁴. V seznamu jsou uvedeny názvy jevů dle vyhlášky, avšak pro potřeby identifikace limitů v ÚAPk jsou z uvedených jevů selektovány pouze limity nadmístního významu.

Limity využití území úzce souvisejí s právními předpisy v různých oblastech. Souvisejícími právními předpisy jsou:

- Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší,
- Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon),
- Vyhláška MŽP č. 364/1992 Sb. o chráněných ložiskových územích,
- Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon),
- Vyhláška MŽP č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracování návrhu a stanovení záplavových území,
- Nařízení vlády ČR č. 262/2012 Sb. o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu,
- Zákon č. 114/1992, o ochraně přírody a krajiny,
- Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,
- Nařízení vlády ČR č. 164/1991 Sb., kterým se zřizuje Národní park Podyjí a stanoví podmínky jeho ochrany,

¹⁴ Jevy jsou označovány písmenem **A**, které značí, že se jedná o sledované jevy z přílohy č. 1 části **A** vyhlášky č. 500/2006 Sb., a číslo, které označuje, o jaký sledovaný jev územně analytických podkladů obcí v pořadí se jedná. Např.: Jev **A26** představuje **chráněnou krajinnou oblast včetně zón**.

- Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví,
- Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví,
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu,
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon),
- Vyhláška MŽP č. 13/1994 Sb., kterou se upravují podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu,
- Vyhláška MZe č. 77/1996 Sb., o náležitostech žádosti o odnětí nebo omezení a podrobnostech ochrany pozemků určených k plnění funkce lesa,
- Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích,
- Zákon č. 266/1994 Sb., o drahách,
- Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě,
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví,
- Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách (vodní zákon),
- Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích,
- Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon),
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých zákonů,
- Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby,
- Vyhláška č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích,
- Vyhláška č. 241/2002 Sb., o stanovení vodních nádrží a vodních toků, na kterých je zakázána plavba plavidel se spalovacími motory, a o rozsahu a podmínkách užívání povrchových vod k plavbě,
- Vyhláška MZe č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích),
- Nařízení vlády č. 11/1999 Sb., o zóně havarijního plánování,
- Zákon ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči,
- Vyhláška MK ČSR č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči,
- Vyhláška č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón,
- Nařízení vlády, kterými se prohlašují vybrané kulturní památky za národní kulturní památky,
- Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví,
- Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.

4.1. Ochrana nerostného bohatství

- A57 – Dobývací prostor
- A58 – Chráněné ložiskové území
- A59 – Chráněné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry

- A60 – Ložisko nerostných surovin
- A61 – Poddolované území
- A62 – Sesuvné území a území jiných geologických rizik
- A63 – Staré důlní dílo

tab. 4.1: Dobývací prostor (DP)

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A57	Dobývací prostor	• Blansko III. – Mošna • Boskovice • Boskovice II • Bošovice • Božice V. • Bratčice • Břeclav • Břeclav I • Břeclav II • Břeclav III • Břeclav IV • Břeclav V • Bzenec I. • Čebín • Černá Hora • Černovice I. • Černovice II. • Černovice III • Černovice IV. • Černovice V. • Dambořice • Dambořice I • Dambořice II • Dambořice III • Dolní Bojanovice • Dolní Bojanovice I • Dolní Bojanovice II • Dolní Bojanovice III • Dolní Bojanovice IV • Dolní Bojanovice V • Dolní Bojanovice VI • Dolní Dunajovice • Dolní Dunajovice II • Dolní Kounice I. • Dolní Lhota • Dolní Lhota II • DP Hrušky • DP Tvrdonice • DP Tvrdonice II. • Drysice • Dubňany I	OBÚ Brno

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A57	Dobývací prostor	• Dubňany II • Heršpice • Hevlín • Hodonice • Hodonín • Hodonín IV. • Hodonín V. • Hodonín VI. • Hodonín VII • Hostěradice • Hostěradice I. • Hrušovany I. • Hrušovany u Brna • Hrušovany u Brna II • Charvátská Nová Ves • Charvátská Nová Ves I • Charvátská Nová Ves II • Chvalkovice • Ivančice – Réna • Ivanovice na Hané • Josefov u Hodonína • Kloboučky • Kloboučky I • Kloboučky II • Kloboučky III • Kloboučky IX • Kloboučky V • Kloboučky VI • Kloboučky VII • Kloboučky VIII • Krumvíř • Křtiny • Ladná • Ladná I • Ladná II • Lanžhot • Lanžhot I • Lažánky • Ledce u Židlochovic • Lhota Rapotina • Líšeň • Líšeň II • Luleč • Mašovice I • Medlov • Medlov I • Modřice • Mokrá • Moravská Nová Ves I.	OBÚ Brno

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A57	Dobývací prostor	• Moravský Žižkov • Moravský Žižkov I • Mouřínov • Mouřínov I • Mouřínov II • Mouřínov III • Mouřínov IV • Mouřínov V • Mouřínov VI • Mutěnice I • Nevojice • Novosedly • Nový Poddvorov • Nýrov II. • Ochoz u Brna • Ochoz u Brna I. • Olbramovice • Olšany • Omice • Opatovice I. • Opatovice u Vyškova • Pavlice • Poštorná I. • Poštorná II. • Poštorná III • Poštorná IV • Prušánky • Prušánky I • Prušánky II • Prušánky III • Předklášteří I. • Předklášteří u Tišnova • Příbram • Rudice – Seč • Starý Poddvorov • Strážnice – Přívoz • Šatov • Šatov I • Šatov II. • Šlapanice • Tasovice II. • Tasovice I. • Tvrdonice • Tvrdonice I • Tvrdonice II • Týnec • Uhřice u Kyjova • Uhřice u Kyjova I • Újezd u Brna	OBÚ Brno

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A57	Dobývací prostor	• Únanov • Valtice • Valtice I. • Valtice II • Valtice III • Valtice IV • Valtice V • Valtice VI • Velká nad Veličkou • Velké Bílovice • Velké Bílovice I • Velké Hostěrádky • Velké Pavlovice • Velký Karlov • Vícemilice • Vlkoš • Vlkoš I • Vlkoš II • Voděřady • Vracov – Bzenec • Vracov II • Vracov I • Vracov III • Zblovce • Žabčice • Žabčice • Žarošice • Žarošice I • Ždánice • Ždánice I • Ždánice II • Želešice • Židenice	OBÚ Brno

tab. 4.2: Chráněné ložiskové území (CHLÚ) a chráněné území pro zvláštní zásah do zemské kůry

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A58	Chráněné ložiskové území	• Babolky • Bělá u Jevíčka • Borkovany • Borotice nad Jevišovkou • Boskovice I.A • Boskovice I.B • Boskovice III. • Bratčice • Břeclav • Břeclav – Poštorná • Břeclav I.	Česká geologická služba

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A58	Chráněné ložiskové území	• Břeclav II. • Břeclav III. • Břeclav IV. • Břeclav V. • Březina • Březina u Křtin • Březinka • Čebín • Čebín – Dálky • Čejč • Černín • Černvír • Dambořice • Dědice • Deštná • Dolní Bojanovice • Dolní Bojanovice I. • Dolní Dunajovice • Dolní Dunajovice II. • Dolní Kounice • Dolní Smržov • Dražůvky • Dubňany • Dubňany I. • Habrovany • Hevlín I. • Hodonín • Hodonín I. • Hodonín IV. • Hodonín IX. • Hodonín VI. • Hodonín VII. • Hodonín VIII. • Hodonín X. • Holštejn • Horákov • Hostěradice • Hrušky – PZP • Hrušovany u Brna • Jamolice – Havran • Jedovnice • Jinačovice • Josefov u Hodonína • Korolupy • Koryčany • Kounické Předměstí • Kravsko • Krumvíř • Křtiny	Česká geologická služba

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A58	Chráněné ložiskové území	• Kunštát • Kyjov • Lanžhot • Ledce u Židlochovic • Ledce u Židlochovic I. • Lhota Rapotina • Líšeň (Lesní lom) • Luleč • Malhostovice • Maloměřice – Hády • Medlov • Medlov I. • Medlov II. • Mikulov • Modřice • Moravská Nová Ves • Moravský Písek • Moravský Žižkov • Mouřínov • Násedlovice • Němčice • Neslovice • Nosislav • Novosedly na Moravě • Nýrov • Olbramovice • Opatovice • Plenkovice • Poštorná • Prušánky • Prušánky I. • Pustiměř • Rašov • Ratíškovice • Rudice • Rudka u Kunštátu • Smolín • Smrček • Šlapanice • Štítary na Moravě • Tasovice • Těmice • Třebětín u Letovic • Tvrdonice • Tvrdonice I. • Tvrdonice II. • Újezd u Boskovic • Újezd u Brna • Únanov – východ	Česká geologická služba

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A58	Chráněné ložiskové území	• Únanov I. • Únanov II. • Valtice • Valtice I. • Velká nad Veličkou • Velké Bílovice • Velké Opatovice • Velké Pavlovice – Išperky • Velký Karlov • Vlkoš • Voděřady • Vracov • Žabčice • Žarošice • Ždánice	Česká geologická služba
A59	chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry	• Dambořice II. • Dolní Bojanovice - PZP • Dolní Dunajovice I. • Hrušky I. • Josefov • Ladná I. • Lužice • Moravská Nová Ves • Nové Hvězdlice • Nové Hvězdlice I. • Prušánky II. • Prušánky III. • Tvrdonice • Velké Bílovice - PZP	Česká geologická služba

tab. 4.3: Ložisko nerostných surovin

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A60	Ložisko nerostných surovin	• Babolky • Blansko 1 – Jezírka • Blansko 2 – Mošna • Borkovany • Boskovice 1 • Boskovice 3 • Boskovice – Chrudichromy • Bošovice • Bošovice – SV • Božice • Božice 2 • Božice 6 • Bratčice • Břeclav 1 • Břeclav 2	Česká geologická služba

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A60	Ložisko nerostných surovin	• Břeclav 3 • Břeclav 4 • Břeclav 5 • Břeclav 6 • Břeclav – Ladná • Březina u Křtin • Březina – Bačkovec • Březinka • Bzenec • Bzenec – Vracov • Čebín • Čebín – Dálky • Černá Hora • Černín • Černovice – Jenišova jáma • Dambořice • Dědice • Deštná – Dolní Smržov • Dolní Bojanovice – východ-PZP • Dolní Bojanovice – západ-PZP • Dolní Dunajovice • Dolní Dunajovice – PZP • Dolní Kounice • Drysice • Habrovany • Hevlín • Hodonín • Hodonín – 01 • Hodonín – 02 • Hodonín – 03 • Hodonín – Břeclav • Holštejn – Malá Dohoda • Horákov • Hostěradice • Hostěradice – Paseka • Hrušky • Hrušky (Tvrdonice) – PZP • Hrušky 233 (Tvrdonice) • Hrušovany u Brna • Hrušovany u Brna – Protlas • Hustopeče u Brna 2 • Charvátská Nová Ves • Charvátská Nová Ves 1 • Charvátská Nová Ves 3 • Ivančice – Němčice • Ivančice – Réna • Ivanovice u Brna – Jinačovice • Jamolice – Havran • Jedovnice	Česká geologická služba

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A60	Ložisko nerostných surovin	• Ježov – Pokrok – Barbora 2 • Josefov • Josefov u Hodonína – SZ • Koryčany • Křenůvky • Křtiny • Kyjov – Svatobořice • Lanžhot • Lanžhot – sever • Lažánky • Ledce – Hrušovany u Brna • Lednice 12 (Valtice) • Letovice – Havírna • Lhota Rapotina • Líšeň 2 • Líšeň – Lesní lom • Luleč • Lužice • Lužice 2 – Moravská Nová Ves • Malhostovice • Maloměřice – Hády • Malonín • Mašovice – Hradiště • Medlov • Medlov – Smolín • Modřice • Mokrý u Brna • Moravský Písek – Uher. Ostroh • Moravský Žižkov • Mutěnice 14 • Mutěnice 21 • Mutěnice 8 • Nedvědice – Sejřek • Neslovice • Nítkovice – Hradisko • Nosislav • Novosedly na Moravě • Nýrov • Ochoz u Brna • Olbramovice • Olšany • Omice • Opatovice – 20 • Pavlice • Plenkovice • Poddvorov • Poddvorov 109 • Poddvorov 125 • Poddvorov 82	Česká geologická služba

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A60	Ložisko nerostných surovin	• Poddvorov – východ-PZP • Podivín • Poštorná • Poštorná 15 • Poštorná – 4.obzor – stř. baden • Poštorná – 8b.obzor – stř. baden • Poštorná – Charvátská Nová Ves • Poštorná – jíly • Poštorná – písky • Prušánky • Prušánky 4 b • Prušánky 5 • Prušánky – západ • Předklášteří • Předklášteří – Dřínová • Příbram – Mariánské Údolí • Pustiměř • Rašov • Ratíškovice • Rohatec • Rudice – Seč • Rudka – Kunštát • Smolín – Žabčice • Smrček • Spešov – Dolní Lhota • Šatov • Šlapanice • Štítary – Pavlice – Kraví hora • Tasovice • Těšany • Tvrdonice – Kostice 15 • Týnec na Moravě • Uherčice – Horka – Korolupy • Uherský Ostroh – Moravský Písek • Uhřice – jih • Újezd u Boskovic – Babylon • Únanov • Únanov – Liščí Díra • Únanov – sever • Únanov – sever 3 • Únanov – Tvořihráz • Únanov – východ • V. Bílovice – Moravský Žižkov • Vacenovice • Valtice • Valtice 2 • Valtice 3 • Valtice – Boří les • Velká nad Veličkou	Česká geologická služba

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A60	Ložisko nerostných surovin	• Velké Bílovice – 67 • Velké Opatovice – Borotín • Velké Pavlovice • Velké Pavlovice – Išperky • Velký Karlov – Dyjákovice • Voděřady • Voděřady – Zbraslavec • Vracov • Zblovice • Žarošice • Ždánice – krystalinikum 1 • Ždánice – miocénní písky • Ždánice – západ • Želešice • Žerůtky – Kravsko • Židenice	Česká geologická služba

tab. 4.4: Poddolované území

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A61	Poddolované území	Výčet poddolovaných území není v textové části z důvodu velkého množství lokalit uváděn. Jevy jsou znázorněny ve výkrese A.2 Limity využití území.	Česká geologická služba

tab. 4.5: Sesuvné území a území jiných geologických rizik

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A62	Sesuvné území a území jiných geologických rizik	Výčet sesuvných území není v textové části z důvodu velkého množství lokalit uváděn. Jevy jsou znázorněny ve výkrese A.2 Limity využití území.	Česká geologická služba

tab. 4.6: Staré důlní dílo

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A63	Staré důlní dílo	• Antonín • Crhov • Frantova štola • Heroltice 5 • komín dolu Grafita • Letovice – Havírna • Letovice – Havírna II • Letovice – Havírna III • Luleč 1 • Luleč 2 • Luleč 3	Česká geologická služba

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A63	Staré důlní dílo	• odvodňovací štola u Ledkové Hutě • propad Jobova Lhota • propad na Frantově štole • Přímětice 1 • Přímětice 2 • Stříbrnice • Stříbrnice b • Stříbrnice c • šachta na severozápadním svahu kóty 541 m • štola Bílý potok 1 • štola Jobova Lhota • štola Josef I (Josefův důl) • štola Josef II (Josef II) • štola Květnička 1 • štola Květnička 2 • štola Květnice 2 • štola Květnice 3 • štola Květnice 6 • štola Květnice 10 • štola Květnice 13 • štola Květnice 14 • štola na jihozápadním svahu Jonášova kopce • štola Obora u Boskovic • štola u Pílského Dvora • štola u tunelu • štola Valův mlýn • štola Vratíkov • úpadnice Ketkovice • úpadnice Květnice 9 • Voděrady	Česká geologická služba

4.2. Ochrana vodních zdrojů a vodní režim

- A44 – Vodní zdroj povrchové, podzemní vody včetně ochranných pásem
- A45 – Chráněná oblast přirozené akumulace vod
- A47 – Vodní útvar povrchových, podzemních vod
- A48 – Vodní nádrž
- A55 – Přírodní léčivý zdroj, zdroj přírodní minerální vody včetně ochranných pásem
- A56 – Lázeňské místo, vnitřní a vnější území lázeňského místa
- A46 – Zranitelné oblasti

tab. 4.7: Vodní zdroj povrchové, podzemní vody včetně ochranných pásem

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A44	Vodní zdroj povrchové, podzemní vody včetně ochranných pásem	Součástí ÚAP JMK 2017 jsou pouze ochranná pásma vodních zdrojů, jejichž lokalizace je znázorněna ve výkrese limitů.	Povodí Moravy Národní portál INSPIRE (MŽP)

tab. 4.8: Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV)

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A45	Chráněná oblast přirozené akumulace vod	Kvartér řeky Moravy	VÚV TGM

tab. 4.9: Vodní útvar povrchových, podzemních vod

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A47	Vodní útvar povrchových, podzemních vod	Vodní útvary povrchových a podzemních vod jsou zpracovány v datovém modelu ÚAP JMK 2017 a znázorněny ve výkresech.	VÚV TGM

tab. 4.10: Vodní nádrž

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A48	Vodní nádrž	• Dolní Jaroslavický rybník • Hlohovecký rybník • Jarohněvický rybník • Mlýnský rybník • Nesyt • Novoveský rybník • Oleksovice • Olšovec • Starý rybník • v. n. Znojmo • v. n. Boskovice • v. n. Brno • v. n. Jevišovice • v. n. Letovice • v. n. Nové Mlýny – dolní • v. n. Nové Mlýny – horní • v. n. Nové Mlýny – střed • v. n. Opatovice • v. n. Vranov • v. n. Výrovce • Vrkoč	VÚV TGM

tab. 4.11: Přírodní léčivý zdroj, zdroj přírodní minerální vody včetně ochranných pásem

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A55	Přírodní léčivý zdroj, zdroj přírodní minerální vody včetně ochranných pásem	Ochranná pásma • Šaratice • Pasohlávky • Hodonín – Josefov • Charvatská Nová Ves • Lednice • Petrov u Strážnice • Rohatec	Ministerstvo zdravotnictví

tab. 4.12: Lázeňské místo, vnitřní a vnější území lázeňského místa

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A56	Lázeňské místo, vnitřní a vnější území lázeňského místa	• Lednice	Ministerstvo zdravotnictví

tab. 4.13: Zranitelné oblasti

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A46	Zranitelné oblasti	není sledováno v ÚAP JMK 2017	Ministerstvo životního prostředí

4.3. Ochrana před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod

- A50 – Záplavové území
- A51 – Aktivní zóna záplavového území
- A52 – Území určené k rozlivům povodní
- A54 – Objekt/zařízení protipovodňové ochrany
- A119m – Oblast s významným povodňovým rizikem (povodňové riziko)

tab. 4.14: Záplavové území

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	číslo jednací	poskytovatel / zdroj dat
A50	Záplavové území	Bělá	JMK 69688/2006	Povodí Moravy, s. p., Krajský úřad JMK, odbor životního prostředí, DIBAVOD
		Bobrava	JMK 38746/2005	
		Bobrůvka	JMK 154428/2006 JMK 39300/2012 OOP Bobrůvka	
		Daníž	JMK 66947/2010	
		Daníž – změna 2013	JMK 281/2013	
		Dyje	JMK 16815/2004 JMK 71140/2009 JMK 111901/2010 JMK 174453/2011	

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	číslo jednací	poskytovatel / zdroj dat
A50	Záplavové území	Dyje nad vodním dílem Nové Mlýny	JMK 111901/2010	Povodí Moravy, s. p., Krajský úřad JMK, odbor životního prostředí, DIBAVOD
		Dyje, Kyjovka, Morava	JMK 44609/2009	
		Haná	JMK 142924/2009	
		Jevíčka	JMK 38926/2013	
		Jevišovka	JMK 13912/2005	
		Jihlava	JMK 1303/2006	
		Jihlava – aktualizace 2013	JMK 42224/2013	
		Křetínka	JMK 165013/2007	
		Křtinský potok	JMK 121488/2011	
		Kuřimka	JMK 84121/2012	
		Kyjovka	JMK 6148/2004	
		Leskava	JMK 38290/2007	
		Litava	JMK 11373/2006 JMK 39810/2008 JMK 142937/2009	
		Litava – aktualizace 2013	JMK 141979/2012	
		Morava	JMK 8993/2005 JMK 16826/2010 návrh změny 2017 – projednává se	
		Morava + Kyjovka – Dyje	návrh změny 2017 – projednává se Q ₁₀₀ + AZZÚ Mora- va od soutoku s Dyjí po silniční most Strážnice Bzenec	
		Oslava	JMK 155239/2015 JMK 11316/2004	
		Polní potok	JMK 42098/2009	
		Prostředníček	vydal MěÚ Slavkov, OŽP, č. j.: ZP/26691-13/177- 2014/Več	
		Radějovka a Sudoměřický potok	JMK 1195/2015	
		Rakovec	JMK 2796/2005 JMK 151415/2006	
		Rokytná	JMK 84123/2012	
		Rouchovanka	JMK 62746/2015	
		Říčka	JMK 77446/2015	
		Skalička	JMK 153071/2015	
		Skalička	vydal MěÚ Moravský Krumlov, OŽP, č. j.: MUMK 16434/2015	
		Svitava	JMK 30644/2004 JMK 141994/2006	
		Svitava – aktualizace 2014	JMK 36121/2014	
		Svitava – aktualizace 2016	JMK 24705/2016	

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	číslo jednací	poskytovatel / zdroj dat
A50	Záplavové území	Svratka	JMK 22636/2005 JMK 151413/2006 JMK 121837/2007	Povodí Moravy, s. p., Krajský úřad JMK, odbor životního prostředí, DIBAVOD
		Svratka + Svitava	JMK 142939/2009	
		Svratka – změna 2013	JMK 36299/2013	
		Svratka – změna 2013	JMK 141985/2013	
		Svratka + Svitava	návrh změny 2017 – projednává se	
		Syrovinka	JMK 160359/2006	
		Trkmanka	JMK 61103/2011	
		Třebětínka	Třebětínka OOP MěÚ Boskovice	
		Valchovka	JMK 22333/2006	
		Velička	JMK 34682/2005	
		Želetavka	JMK 16889/2005	

tab. 4.15: Aktivní zóna záplavového území

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	číslo jednací	poskytovatel / zdroj dat
A51	Aktivní zóna záplavového území	Bělá	JMK 69688/2006	Povodí Moravy, s. p., Krajský úřad JMK, odbor životního prostředí, DIBAVOD
		Bobrava	JMK 38746/2005	
		Bobrůvka	JMK 154428/2006 JMK 39300/2012 OOP Bobrůvka	
		Daníž	JMK 66947/2010	
		Daníž – změna 2013	JMK 281/2013	
		Dyje	JMK 71140/2009 JMK 111901/2010	
		Dyje nad vodním dílem Nové Mlýny	JMK 111901/2010	
		Dyje, Kyjovka, Morava	JMK 44609/2009	
		Haná	JMK 142924/2009	
		Jevíčka	JMK 38926/2013	
		Jihlava	JMK 10227/2008 JMK 70622/2008	
		Jihlava – aktualizace 2013	JMK 42224/2013	
		Křetínka	JMK 165013/2007	
		Křtinský potok	JMK 121488/2011	
		Kuřimka	JMK 84121/2012	
		Leskava	JMK 38290/2007	
		Litava	JMK 11373/2006 JMK 39810/2008 JMK 142937/2009 JMK 24199/2010	
		Litava – aktualizace 2013	JMK 141979/2012	
		Morava	JMK 16826/2010 návrh změny 2017 – projednává se	
		Morava + Kyjovka – Dyje	návrh změny 2017	

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	číslo jednací	poskytovatel / zdroj dat
A51	Aktivní zóna záplavového území		– projednává se Q100+AZZÚ Morava od soutoku s Dyjí po silniční most Strážnice Bzenec	Povodí Moravy, s. p., Krajský úřad JMK, odbor životního prostředí, DIBAVOD
		Oslava	JMK 155239/2015	
		Polní potok	JMK 42098/2009	
		Prostředníček	vydal MěÚ Slavkov, OŽP, č. j.: ZP/26691-13/ 177-2014/Več	
		Radějovka a Sudoměřický potok	JMK 1195/2015	
		Rakovec	JMK 2796/2005 JMK 151415/2006 JMK 39809/2008	
		Rokytná	JMK 84123/2012	
		Rouchovanka	JMK 62746/2015	
		Říčka	JMK 77446/2015	
		Skalička	JMK 153071/2015	
		Skalička	vydal MěÚ Moravský Krumlov, OŽP, č. j.: MUMK 16434/2015	
		Svitava	JMK 141994/2006	
		Svitava	JMK 50976/2007	
		Svitava – aktualizace 2014	JMK 36121/2014	
		Svitava – aktualizace 2016	JMK 24705/2016	
		Svratka	JMK 121837/2007	
		Svratka + Svitava	JMK 142939/2009	
		Svratka – změna 2013	JMK 36299/2013	
		Svratka – změna 2013	JMK 141985/2013	
		Svratka + Svitava	návrh změny 2017 – projednává se	
		Syrovinka	JMK 160359/2006	
		Trkmanka	JMK 61103/2011	
		Třebětínka	Třebětínka OOP MěÚ Boskovice	
		Valchovka	JMK 22333/2006	
		Velička	JMK 34682/2005	

tab. 4.16: Území určené k rozlivům povodní

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A52	Území určené k rozlivům povodní	není sledováno v ÚAP JMK 2017, data nebyla předána žádným z poskytovatelů	

tab. 4.17: Objekt/zařízení protipovodňové ochrany

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A54	Objekt/zařízení protipovodňové ochrany	Objekty/zařízení protipovodňové ochrany jsou zapracovány pouze v datovém modelu ÚAP JMK 2017	Povodí Moravy, s. p.

tab. 4.20: Oblast s významným povodňovým rizikem (povodňové riziko)

označení jevu	doplněný jev	limity využití území krajského významu		poskytovatel / zdroj dat
A119m	Oblast s významným povodňovým rizikem (povodňové riziko)	oblast s významným povodňovým rizikem (OsVPR) na vodních tocích:	ID OsVPR	MŽP, odbor ochrany vod
		Stará Morava	MOV-01	
		Morava		
		Kyjovka	MOV-02	
		Velička	MOV-16	
		Velička	MOV-31	
		Litava	DYJ-02	
		Odlehčovací rameno – pod náhonem (Břeclav)	DYJ-04	
		Jevišovka	DYJ-09	
		Daníž	DYJ-10	
		Dyje	DYJ-11	
		Oslava	DYJ-13	
		Oslava		
		Jihlava	DYJ-14	
		Rokytná		
		Rokytná	DYJ-15	
		Jihlava	DYJ-16	
		Svratka	DYJ-17	
		Bílý potok	DYJ-15	
		Svitava	DYJ-20	
		Svitava	DYJ-21	
		Křtinský potok	DYJ-22	
		Kuřimka		
		Luční potok	DYJ-23	
		Mozovský potok		
		Leskava		
		Svratka	DYJ-24	
		Litava		
		Svratka		
		Litava	DYJ-25	
		Říčka		
		Rakovec	DYJ-26	

4.4. Ochrana přírody

- A21 – Územní systém ekologické stability

- A25 – Národní park včetně zón a ochranného pásma
- A26 – Chráněná krajinná oblast včetně zón
- A27 – Národní přírodní rezervace včetně ochranného pásma
- A28 – Přírodní rezervace včetně ochranného pásma
- A29 – Národní přírodní památka včetně ochranného pásma
- A30 – Přírodní park
- A31 – Přírodní památka včetně ochranného pásma
- A33 – Biosférická rezervace UNESCO, geopark UNESCO
- A34 – Natura 2000 – evropsky významná lokalita
- A35 – Natura 2000 – ptačí oblast
- A36 – Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem
- A119a – Mokřady mezinárodního významu
- B30 – Koeficient ekologické stability (KES)
- B33 – Hranice bioregionů a biochor

tab. 4.18: Územní systém ekologické stability

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A21	Územní systém ekologické stability	viz kap. 5.3	MŽP ČR

tab. 4.19: Přírodní park

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A30	Přírodní park	• Svratecká hornatina • Halasovo Kunštátsko • Lysicko • Podkomorské lesy • Říčky • Řehořkovo Kořenecko • Výhon • Baba • Ždánický les • Údolí Bílého potoka • Bobrava • Oslava • Strážnické Pomoraví • Střední Pojhlaví • Niva Jihlavy • Niva Dyje • Jevišovka • Rokytňá • Rakovecké údolí • Mikulčický luh	OŽP KrÚ JMK

tab. 4.20: Národní park včetně zón a ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A25	Národní park včetně zón a ochranného pásma	Národní park Podyjí	AOPK ČR

tab. 4.21: Chráněná krajinná oblast včetně zón

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A26	Chráněná krajinná oblast včetně zón	- Bílé Karpaty - Moravský kras - Pálava	AOPK ČR

tab. 4.22: Národní přírodní rezervace včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A27	Národní přírodní rezervace včetně ochranného pásma	- Býčí skála - Cahnov – Soutok - Čertoryje - Děvín-Kotel-Soutěska - Habrůvecká bučina - Hádecká planinka - Javorina - Jazevčí - Krumlovsko-rokytenské slepence - Křivé jezero - Lednické rybníky - Mohelenská hadcová step - Porážky - Pouzďřanská step-Kolby - Ranšpurk - Slanisko u Nesytu - Strabišov-Oulehla - Špraněk - Tabulová - Větrníky - Vývěry Punkvy - Zahrady pod Hájem	AOPK ČR

tab. 4.23: Národní přírodní památka včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A29	Národní přírodní památka včetně ochranného pásma	• Búrová • Červený kopec • Dunajovické kopce • Hodonínská Důbrava • Jeskyně Pekárna • Kalendář věků • Křéby • Kukle • Malhotky • Miroslavské kopce • Na Adamcích • Pastvisko u Lednice • Pouzdřanská step – Kolby • Rendez-vous • Rudické propadání • Stránská skála • Švařec • Váté písky	AOPK ČR

tab. 4.24: Přírodní rezervace včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A28	Přírodní rezervace včetně ochranného pásma	• Babí doly • Babí lom • Balcarova skála – Vintoky • Bayerova • Bílá voda • Bílý kříž • Bosonožský hájek • Břenčák • Březinka • Cornštejn • Coufává • Čepičkův vrch a údolí Hodonínky • Černovický hájek • Čihadlo • Dřínová • Durana • Františkův rybník • Háj u Louky • Hašky • Havran • Hloží • Holé vrchy • Hrádek • Hrádky	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A28	Přírodní rezervace včetně ochranného pásma	• Jelení skok • Jelení žlíbek • Kamenný vrch • Karlov • Kavinský potok • Krnovec • Kútky • Liščí vrch • Louky pod Kulíškem • Machová • Malužín • Milovická stráž • Mokřad pod Típečkem • Moravanské lúky • Mušenice • Na Bítovské cestě • Na Kocourkách • Nad horou • Nosperk • Obůrky-Třeštělec • Oskovec • Oskovec II • Pavlovské mokřady • Písečný rybník • Plačkův les a říčka Šatava • Ploník • Pod Havranem • Pod Sýkořskou myslivnou • Podhradské skály • Podsedky • Rakovec • Rakovecké stráně a údolí bledulí • Rašovický zlom – Chobot • Roviny • Růžový vrch • Skařiny • Slanisko Dobré Pole • Slanisko Novosedly • Sloupsko-šošůvské jeskyně • Slunná • Sokolí skála • Sovince • Stibůrkovská jezera • Studnické louky • Suchá hora • Svatý kopeček • Šěvy • Šibeničník • Špice	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A28	Přírodní rezervace včetně ochranného pásma	• Šumický rybník • Templštejn • Tisová stráž • Turoid • U Brněnky • U doutné skály • U Nového hradu • U Vrby • U Výpustku • Údolí Oslavy a Chvojnice • Údolí Řičky • Uhliska • Ve žlebcích • Velká skála • Velký Hornek • Velký Kuntínov • Věstonická nádrž • Visengrunty • Vratíkov • Zadní Hády • Zázmoníky • Zouvalka	AOPK ČR

tab. 4.25: Přírodní památka včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A31	Přírodní památka včetně ochranného pásma	• Andělka a Čertovka • Anenský vrch • Augšperský potok • Babolský háj • Bačov • Baračka • Bau • Betlém • Bezourek • Bílá hora • Bílá skála u Jamolic • Bílý kopec u Čejče • Biskoupská hadcová step • Biskoupský kopec • Bohuslavické stráně • Borky • Bouchal • Božický mokřad • Březina • Budkovické slepence • Cínová hora • Cukl a Rozsečské rašeliniště	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A31	Přírodní památka včetně ochranného pásma	• Čekal • Černá skála • Černice • Červené stráně • Červený rybníček • Člupy • Čtvrtky za Bořím • Dědkovo • Dobrá studně • Dolní mušovský luh • Dyjské svahy • Fládnitzské vřesoviště • Habrová • Háj u Lipova • Hersica • Hevlínské jezero • Hochberk • Holásecká jezera • Horáčkův kopeček • Horecký kopec • Horka • Horky • Horní Bělá • Horní Karlov • Horní Židovka • Hošťálka • Hovoranské louky • Hrubá louka • Hrušín • Hřebenatkový útes • Hynčicovy skály • Jalový dvůr • Ječmeniště • Jesličky • Jezero • Jezírko Kutnar • Junácká louka • Kačiny • Kamenice u Hlohovce • Kameníky • Kamenná hora u Derflic • Kamenný vrch u Kurdějova • Kaolinka • Kavky • Kienberg • Klášterce • Kněžnice • Knížecí les • Kočičí skála	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A31	Přírodní památka včetně ochranného pásma	• Kopečky u Únanova • Krkatá bába • Křtinský lom • Kuče • Kůlny • Kunštátská obora • Květné jezero • Květnice • Kysibl • Lange Wart • Lapikus • Lebedák • Letiště Marchance • Letiště Miletice • Lhotské jalovce a stěny • Lipiny • Lom Janičův vrch • Lom u Žerůtek • Losky • Losolosy • Loucká obora • Louky pod Kumstátem • Luzichová • Lysická obora • Malhostovické kopečky • Mašovický lom • Medlánecká skalka • Medlánecké kopce • Míchovec • Mikulovické jezero • Miliovy louky • Mniší hora • Mrazový klín • Na cvičišti • Na kutinách • Na lesní horce • Na skalách • Načeratický kopec • Nad Berankou • Nad Medlovickým potokem • Nad řekami • Nad Vápenkou • Návdavky u Němčan • Návrší • Netopýrky • Nivky za Větrákem • Nosislavská zátočina • Nové hory • Nyklovický potok	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A31	Přírodní památka včetně ochranného pásma	• Obřanská stráň • Očovské louky • Ochozy • Oleksovická mokřina • Oleksovické vřesoviště • Orlí hnízdo • Osypané břehy • Padělky • Pahorek • Pánov • Panská skála • Park Letovice • Patočkova hora • Paví kopec • Pekárka • Pekárna • Petrovy skály • Pílský rybníček • Písky • Plácky • Pláně • Pod Obrovou nohou • Pod Šibeničním kopcem • Polámanky • Protržený rybník • Přední kopaniny • Přísnotický les • Pustý kopec u Konic • Pustý mlýn • Rájecká tůň • Rojetínský hadec • Roviny • Roznitál • Rudlické kopce • Růžový kopec • Rybičková skála • Santon • Skalky u Havraníků • Skalky u Přehrady • Skalky u Sedlece • Soběšické rybníčky • Spálená • Stepní stráně u Komořan • Stračí • Střebovský kopec • Střečkův kopec • Střelická bažinka • Střelický les • Stříbrný vrch	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A31	Přírodní památka včetně ochranného pásma	• Studánkový vrch • Svídovec • Sýkoř • Synalovské kopaniny • Šafářka • Šiberná • Šidlovy skalky • Široký • Špidláky • Štěpánovský lom • Tasovické svahy • Trávní dvůr • Trenckova rokle • Trkmanec-Rybníčky • Troskotovický dolní rybník • U Huberta • U kapličky • U Michálka • U Staré Vápenice • Údolí Chlébského potoka • Údolí Kohoutovického potoka • Uherčická louka • Úvalský rybník • V Jezdinách • V olších • Vápenky • Ve Žlebě • Velatická slepencová stráň • Velický hliník • Velká Klajdovka • Velké Družďavy • Velký hájek • Veselská lada • Veselský chlum • Vinohrady • Vojenské cvičiště Bzenec • Vraní vrch • Vrbovecký rybník • Výchoz • Vypálenky • Výrovické kopce • Zámecký les v Lomnici • Zápověď u Karlína • Zhořská mokřina • Zimarky • Zlobice • Zmijiště • Žebětín • Žebětínský rybník	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A31	Přírodní památka včetně ochranného pásma	• Žerotín • Žižkův stůl • Žleby • Žlíbek	AOPK ČR

tab. 4.26: Natura 2000 – Evropsky významná lokalita (EVL)

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A34	Natura 2000 – evropsky významná lokalita	• Bezourek • Bezručova alej • Bílé Karpaty • Bílý kopec u Čejče • Biskoupský kopec • Blansko – kostel • Bobruvka • Borotín – zámek • Bosonožský hájek • Božické rybníky • Božický mokřad • Břeclav – kaple u nádraží • Břežanka a Břežanský rybník • Bučovice – zámek • Bzenecká střelnice • Citonice – rybník Skalka • Crhov – Rozsíčka • Čekál • Čepičkův vrch a údolí Hodonínky • Černecký a Milonický hájek • Čertoryje • Červené stráně • Člupy • Dědice – kostel • Dědkovo • Děvín • Dlouhá Lhota • Dobrá studně • Doubravník – kostel • Drnholecký luh • Dunajovické kopce • Dyjské svahy • Emin zámeček • Fládnitzské vřesoviště • Haluzický rybník • Hevlínské jezero • Hluboké louky • Hobrtenky • Hodonínská doubrava • Hochberk	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A34	Natura 2000 – evropsky významná lokalita	• Horky u Milotic • Horní Mouřínovský rybník • Hovoranské louky • Hovoranský hájek • Chřiby • Jankovec • Jaroslavické komory • Jasenová • Ječmeniště • Jedlový les a údolí Rokytne • Jevišovka • Jezero • Jižní svahy Hádů • Kameníky • Kamenná hora u Derflic • Kamenný vrch • Kamenný vrch u Kurdějova • Kaolinka • Kapánsko • Klentnice – kostel svatého Jiří • Klínky • Knížecí les • Kobylí hlava • Kobylská skála • Kopečky u Únanova • Krumlovsko-rokytenské slepence • Krumlovský les • Křetín – zámek • Křtiny – kostel • Kuntínov • Květnice • Lapikus • Lednice – zámek • Lednické rybníky • Letiště Marchanice • Letiště Medlánky • Lipov – kostel • Lom u Žerůtek • Louky pod Kumstátem • Lovčický potok a Jordánek • Luční údolí • Malhostovické kopečky • Mašovická střelnice • Mašovický lom • Meandry Dyje • Meandry Jihlavy • Mikulovický les • Miliovy louky • Milotice – letiště	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A34	Natura 2000 – evropsky významná lokalita	• Milovický les • Miroslavské kopce • Modřické rameno • Moravský kras • Mušenice • Mušovský luh • Na Adamcích • Na Kocourkách • Na lesní horce • Načeratický kopec • Nad Vápenkou • Nedakonický les • Netopýrky • Niva Dyje • Nové hory • Nový zámek Jevišovice • Očov • Ochůzky – Nedánov • Oleksovická mokřina • Paví kopec • Pekárka • Pisárky • Písečný rybník • Pod Šibeničním kopcem • Podkomorské lesy • Podmolí – strouha • Podyjí • Pokran • Polámanky • Popice – fara • Pouzdřanská step – Kolby • Prudká • Přední kopaniny • Přední kout • Přísnotický les • Rakovecké údolí • Rakšické louky • Rašovický zlom – Chobot • Rendezvous • Rojetínský hadec • Rosice – zámek • Rozsypaná • Rumunská bažantnice • Rybníční zámeček • Řeka Rokytá • Sivický les • Skalky u Havraníků • Skalky u Sedlece • Slanisko Dobré Pole	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A34	Natura 2000 – evropsky významná lokalita	• Slanisko Novosedly • Slanisko u Nesytu • Slavkovský zámecký park a aleje • Sokolí skála • Soutok-Podluží • Starý zámek Jevišovice • Stepní stráně u Komořan • Stolová hora • Strabišov – Oulehla • Stračí • Stránská skála • Strážnická Morava • Strážnicko • Střelická bažinka • Studánkový vrch • Svatá a Prostřední vrch • Svatý kopeček u Mikulova • Šévy • Široký • Šlapanické slepence • Špice • Špidláky • Štěpánovský lom • Šumické rybníky • Tasovický lom • Tavíkovice – zámek • Trávní dvůr • Trenckova rokle • Trkmanec – Rybníčky • Trkmanské louky • Tuřold • Tvořihrázský les • U Huberta • U kapličky • U Michálka • Údolí Dyje • Údolí Chlébského potoka • Údolí Jihlavy • Údolí Oslavy a Chvojnice • Údolí Svitavy • Uherčice – zámek • Úvalský rybník • V Jezdinách • Valtrovický luh • Váté písky • Ve Žlebě • Velický hliník • Velký kopec • Věteřovská vrchovina	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A34	Natura 2000 – evropsky významná lokalita	• Větrníky • Visengrunty • Volkramy • Vranov nad Dyjí – základní škola • Vranovický a Plačkův les • Vrbický hájek • Vrbovecký rybník • Vypálenky • Výrovické kopce • Výrovy skály • Zápověď u Karlína • Zimarky • Zlobice • Znojmo – Kostel Nalezení sv. kříže • Zřídla u Nesvačilk • Žebětín • Židlochovický zámecký park	AOPK ČR

tab. 4.27: Natura 2000 – Ptačí oblast (PO)

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A35	Natura 2000 – ptačí oblast	• Podyjí • Hovoransko – Čejkovicko • Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví • Pálava • Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny • Jaroslavické rybníky • Lednické rybníky • Soutok-Tvrdonicko	AOPK ČR

tab. 4.28: Koefficient ekologické stability KES

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
B30	Koefficient ekologické stability KES	Aktuální hodnota KES je vyjádřena v kartogramu č. 30, evidovaný údaj ČSÚ za obec k datu 30. 6. 2016	ČSÚ

tab. 4.29: Biosférická rezervace UNESCO, geopark UNESCO

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A33	Biosférická rezervace UNESCO, geopark UNESCO	• Bílé Karpaty • Dolní Morava	AOPK ČR

tab. 4.30: Hranice bioregionů a biochor

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
B33	hranice bioregionů a biochor	Aktuální vymezení je vyjádřeno v kartogramech č. 33a a 33b Bioregiony: • 1.11 – Prostějovský • 1.23 – Jevišovický • 1.24 – Brněnský • 1.25 – Macošský • 1.39 – Svitavský • 1.50 – Velkomeziříčský • 1.51 – Sýkořský • 1.52 – Dražanský • 1.65 – Žďárský • 3.1 – Ždánicko-Litenčický • 3.2 – Chřibský • 3.3 – Hlucký • 3.6 – Bělokarpatký • 4.1a – Lechovický A • 4.1b – Lechovický B • 4.2 – Mikulovský • 4.3 – Hustopečský • 4.4 – Hodonínský • 4.5 – Dyjsko-moravský Biochory: • –2BE – Erodované plošiny na spraších v suché oblasti 2. v. s. • –2BH – Erodované plošiny na hadcích v suché oblasti 2. v. s. • –2BQ – Erodované plošiny na pestrých metamorf. v suché oblasti 2. v. s. • –2BR – Erodované plošiny na kyselých plutonit. v suché oblasti 2. v. s. • –2BS – Erodované plošiny na kyselých metamorf. v suché oblasti 2. v. s. • –2IA – Izolované vrchy na vápencích v suché oblasti 2. v. s. • –2PB – Pahorkatiny na slínech v suché oblasti 2. v. s. • –2PN – Pahorkatiny na zahliněných píscích 2. v. s. • –2RE – Plošiny na spraších v suché oblasti 2. v. s. • –2SL – Svahy na permu v suché oblasti 2. v. s. • –2UH – Výrazná údolí v hadcích v suché oblasti 2. v. s. • –2UL – Výrazná údolí v permu v suché oblasti 2. v. s. • –2UP – Výrazná údolí v neutrálních plutonitech v suché oblasti 2. v. s. • –2UR – Výrazná údolí v kyselých plutonitech v suché oblasti 2. v. s. • –2US – Výrazná údolí v kyselých metamorfitech	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
B33	hranice bioregionů a biochor	v suché oblasti 2. v. s. • -3BE – Erodované plošiny na spraších v suché oblasti 3. v. s. • -3BH – Erodované plošiny na hadcích 3. v. s. • -3BL – Erodované plošiny na permu v suché oblasti 3. v. s. • -3BP – Erodované plošiny na neutrálních plutonit. v suché oblasti 3.v.s. • -3BQ – Erodované plošiny na pestrých metamorf. v suché oblasti 3. v. s. • -3BS – Erodované plošiny na kyselých metamorf. v suché oblasti 3. v. s. • -3PD – Pahorkatiny na opukách v suché oblasti 3. v. s. • -3RE – Plošiny na spraších v suché oblasti 3. v. s. • -3RS – Plošiny na kyselých metamorfitech v suché oblasti 3. v. s. • -3SB – Svahy na slínech 3. v. s. • -3UA – Výrazná údolí ve vápencích v suché oblasti 3. v. s. • -3UJ – Výrazná údolí v bazickém krystaliniku v suché oblasti 3. v. s. • -3UQ – Výrazná údolí v pestrých metamorfitech v suché oblasti 3. v. s. • -3US – Výrazná údolí v kyselých metamorfitech v suché oblasti 3. v. s. • -3VA – Vrchoviny na vápencích 3. v. s. • -3VM – Vrchoviny na drobách v suché oblasti 3. v. s. • -3ZT – Hřbety na křemencích v suché oblasti 3. v. s. • -4BE – Erodované plošiny na spraších v suché oblasti 4. v. s. • -4BP – Erodované plošiny na neutrálních plutonit. v suché oblasti 4. v. s. • -4BS – Erodované plošiny na kyselých metamorf. v suché oblasti 4. v. s. • -4PP – Pahorkatiny na neutrálních plutonitech v suché oblasti 4. v. s. • -4PQ – Pahorkatiny na pestrých metamorfitech v suché oblasti 4. v. s. • -4PS – Pahorkatiny na kyselých metamorfitech v suché oblasti 4. v. s. • -4UP – Výrazná údolí v neutrálních plutonitech v suché oblasti 4. v. s. • -4UQ – Výrazná údolí v pestrých metamorfitech v suché oblasti 4. v. s. • -4US – Výrazná údolí v kyselých metamorfitech v suché oblasti 4. v. s. • 1BE – Erodované plošiny na spraších 1. v. s. • 1BP – Erodované plošiny na neutrálních plutonitech 1. v. s. • 1BQ – Erodované plošiny na pestrých	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
B33	hranice bioregionů a biochor	metamorfitech 1. v. s. • 1Db – Podmáčené sníženiny na bazických zeminách 1. v. s. • 1Le – Širší hlinité nivy s hrůdy 1. v. s. • 1Lh – Širší hlinité nivy bez hrůdů • 1PB – Pahorkatiny na slínech 1. v. s. • 1PC – Pahorkatiny na vápnitém flyši 1. v. s. • 1PF – Pahorkatiny na vápnitých (flyšových) pískovcích 1. v. s. • 1PN – Pahorkatiny na vápnitých píscích 1. v. s. • 1RB – Plošiny na slínech 1. v. s. • 1RE – Plošiny na spraších 1. v. s. • 1RN – Plošiny na zahliněných štěrkopískách 1. v. s. • 1RU – Plošiny štěrkopískových teras 1. v. s. • 1RV – Plošiny s pahorky na vátných píscích 1. v. s. • 1SC – Svahy na slítném flyši 1. v. s. • 2BA – Erované plošiny na vápencích ve 2. v. s. • 2BE – Erované plošiny na spraších 2. v. s. • 2BP – Erované plošiny na neutrálních plutonitech 2. v. s. • 2Db – Podmáčené sníženiny na bazických sedimentech 2. v. s. • 2Do – Podmáčené sníženiny na kyselých sedimentech 2. v. s. • 2Nh – Užší hlinité nivy 2. v. s. • 2PB – Pahorkatiny na slínech 2. v. s. • 2PC – Pahorkatiny na slítném flyši 2. v. s. • 2PF – Pahorkatiny na vápnitém pískovcovém flyši 2. v. s. • 2PJ – Pahorkatiny na bazickém krystaliniku 2. v. s. • 2PK – Pahorkatiny na kyselém pískovcovém flyši 2. v. s. • 2PP – Pahorkatiny na neutrálních plutonitech 2. v. s. • 2RE – Plošiny na spraších 2. v. s. • 2RN – Plošiny na zahliněných píscích 2. v. s. • 2SM – Svahy na drobách 2. v. s. • 2UA – Výrazná údolí ve vápencích 2. v. s. • 2VC – Vrchoviny na slítném flyši 2. v. s. • 3BA – Erované plošiny na vápencích 3. v. s. • 3BC – Erované plošiny na slítném flyši 3. v. s. • 3BD – Erované plošiny na opukách 3. v. s. • 3BE – Erované plošiny na spraších 3. v. s. • 3BJ – Erované plošiny na bazickém krystaliniku 3. v. s. • 3BL – Erované plošiny na permu 3. v. s. • 3BM – Erované plošiny na drobách 3. v. s. • 3BN – Erované plošiny na zahliněných píscích 3. v. s.	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
B33	hranice bioregionů a biochor	• 3BQ – Erodované plošiny na pestrých metamorfitech 3. v. s. • 3BR – Erodované plošiny na kyselých plutonitech 3. v. s. • 3BS – Erodované plošiny na kyselých metamorfitech 3. v. s. • 3Db – Podmáčené sníženiny na bazických horninách 3. v. s. • 3Do – Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 3. v. s. • 3Nh – Užší hlinité nivy 3. v. s. • 3PB – Pahorkatiny na slínech 3. v. s. • 3PK – Pahorkatiny na kyselém pískovcovém flyši 3. v. s. • 3PQ – Pahorkatiny na pestrých metamorfitech 3. v. s. • 3RE – Plošiny na spraších 3. v. s. • 3RN – Plošiny na zahliněných píscích 3. v. s. • 3Ro – Vlhké plošiny na kyselých horninách 3. v. s. • 3SC – Svahy na slinitém flyši 3. v. s. • 3SJ – Svahy na bazickém krystaliniku 3. v. s. • 3SL – Svahy na permu 3. v. s. • 3SM – Svahy na drobách 3. v. s. • 3SP – Svahy na neutrálních plutonitech 3. v. s. • 3SS – Svahy na kyselých metamorfitech 3. v. s. • 3UL – Výrazná údolí v permu 3. v. s. • 3UM – Výrazná údolí v drobách 3. v. s. • 3UP – Výrazná údolí v neutrálních plutonitech 3. v. s. • 3UQ – Výrazná údolí v pestrých metamorfitech 3. v. s. • 3US – Výrazná údolí v kyselých metamorfitech 3. v. s. • 3VC – Vrchoviny na slinitém flyši 3. v. s. • 3VK – Vrchoviny na pískovcovém flyši 3. v. s. • 3VP – Vrchoviny na neutrálních plutonitech 3. v. s. • 4BA – Erodované plošiny na vápencích 4. v. s. • 4BB – Erodované plošiny na slínech 4. v. s. • 4BD – Erodované plošiny na opukách 4. v. s. • 4BJ – Erodované plošiny na bazickém krystaliniku 4. v. s. • 4BL – Erodované plošiny na permu 4. v. s. • 4BM – Erodované plošiny na drobách 4. v. s. • 4BN – Erodované plošiny na zahliněných píscích 4. v. s. • 4BP – Erodované plošiny na neutrálních plutonitech 4. v. s. • 4BQ – Erodované plošiny na pestrých metamorfitech 4. v. s. • 4BS – Erodované plošiny na kyselých	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
B33	hranice bioregionů a biochor	metamorfitech 4. v. s. • 4Db – Podmáčené sníženiny na bazických horninách 4. v. s. • 4Do – Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 4. v. s. • 4HC – Hornatiny na slínitém flyši 4. v. s. • 4PA – Pahorkatiny na vápencích 4. v. s. • 4PQ – Pahorkatiny na pestrých metamorfitech 4. v. s. • 4PR – Pahorkatiny na kyselých plutonitech 4. v. s. • 4PS – Pahorkatiny na kyselých metamorfitech 4. v. s. • 4RE – Plošiny na spraších 4. v. s. • 4RU – Plošiny na kyselých štěrkopiscích 4. v. s. • 4SC – Svahy na slínitém flyši 4. v. s. • 4SK – Svahy na pískovcovém flyši 4. v. s. • 4SP – Svahy na neutrálních plutonitech 4. v. s. • 4SQ – Svahy na pestrých metamorfitech 4. v. s. • 4SS – Svahy na kyselých metamorfitech 4. v. s. • 4UA – Výrazná údolí ve vápencích 4. v. s. • 4UD – Výrazná údolí v opukách 4. v. s. • 4UM – Výrazná údolí v drobách 4. v. s. • 4UQ – Výrazná údolí v pestrých metamorfitech 4. v. s. • 4US – Výrazná údolí v kyselých metamorfitech 4. v. s. • 4VC – Vrchoviny na slínitém flyši 4. v. s. • 4VD – Vrchoviny na opukách 4. v. s. • 4VJ – Vrchoviny na bazickém krystaliniku 4. v. s. • 4VK – Vrchoviny na pískovcovém flyši 4. v. s. • 4VL – Vrchoviny na permu 4. v. s. • 4VM – Vrchoviny na drobách 4. v. s. • 4VP – Vrchoviny na neutrálních plutonitech 4. v. s. • 4VQ – Vrchoviny na pestrých metamorfitech 4. v. s. • 4VS – Vrchoviny na kyselých metamorfitech 4. v. s. • 4VW – Vrchoviny na kyselých pískovcích 4. v. s. • 4ZT – Hřbety na křemencích 4. v. s. • 5BD – Erované plošiny na opukách 5. v. s. • 5BM – Erované plošiny na drobách 5. v. s. • 5BS – Erované plošiny na kyselých metamorfitech 5. v. s. • 5Do – Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 5. v. s. • 5Dr – Podmáčené sníženiny s menšími rašeliništi 5. v. s. • 5PQ – Pahorkatiny na pestrém metamorfitech 5. v. s. • 5PS – Pahorkatiny na kyselých metamorfitech	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
B33	hranice bioregionů a biochor	5. v. s. • 5VD – Vrchoviny na opukách 5. v. s. • 5VS – Vrchoviny na kyselých metamorfitech 5. v. s. • 5ZK – Hřbety na pískovcovém flyši 5. v. s.	AOPK ČR

tab. 4.31: Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A36	Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem	- Adamov - Boroticko - Boří les - Bořitov - Břeclav-Ladná - Čejč - Černice - Čížov – pole pod Hardeggem - Děvín - Dlůhý hrúd - Gáliš - Hnanice - Hodonínská Doubrava - Hrubšice-Biskoupky - Hrušovany u Brna - Chvalovice - Ivančice - Jamolice - Jaroslavice - Javůrek - Křídlovky - Litobratřicko - Machová - Medlánky - Milotice - Milovický les - Mirotav - Mirotavsko - Morašicko - Moravský Kras západ PR Hornek - Moravský Kras západ PR Údolí říčky - Nad Řekami - Nová Lhota - Obora - Olomučany Němčí - Olomučany Spáleniska - Písečný rybník - Podyjí - Podyjí Lipinská louka	AOPK ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A36	Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem	• Podyjí Louka pod Barákem • Podyjí Louka pod Ledovými slujemi • Podyjí Louka pod Šobesem • Senorady • Slavkov u Brna • Strachoticko • Široká louka • Štítary • U lesa • Údolí Želetavky u Svobodova mlýna • Újezd u Brna • Valtrovicko • Velké Pavlovice • Vinohrad • Vyškov • Zálesí	AOPK ČR

tab. 4.32: Mokřady mezinárodního významu

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119a	Mokřady mezinárodního významu	• Podzemní Punkva • Mokřady dolního Podyjí (sublokalita Mokřady dolního Podyjí I) • Mokřady dolního Podyjí (sublokalita Mokřady dolního Podyjí II) • Lednické rybníky	AOPK ČR

4.5. Ochrana půdy a lesa

- A37 – Lesy ochranné
- A38 – Lesy zvláštního určení
- A39 – Lesy hospodářské
- A40 – Vzdálenost 50 m od okraje lesa
- A41 – Bonitovaná půdně ekologická jednotka
- A119n – Třída ochrany zemědělského půdního fondu

tab. 4.33: BPEJ – I. a II. třída ochrany ZPF

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A41	Bonitovaná půdně ekologická jednotka	Výčet BPEJ není v textové části z důvodu velkého množství uváděn. Pro potřeby této aktualizace jsou z I. až V. třídy ochrany BPEJ sledovány I. a II. třída ochrany v jevu A119n	VÚMOP

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119n	I. a II. třída ochrany zemědělského půdního fondu	Výčet lokalit I. a II. třídy ochrany půdního fondu není v textové části z důvodu velkého množství uváděn. Jevy jsou znázorněny ve výkrese A.2 Limity využití území a v kartogramu č. 26.	VÚMOP

tab. 4.34: Lesy ochranné

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A37	Lesy ochranné	Výčet lesů ochranných není v textové části z důvodu velkého množství uváděn. Jevy jsou znázorněny ve výkrese A.2 Limity využití území (lesy ochranné a zvláštního určení)	ÚHÚL

tab. 4.35: Lesy zvláštního určení

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A38	Lesy zvláštního určení	Výčet lesů zvláštního určení není v textové části z důvodu velkého množství uváděn. Jevy jsou znázorněny ve výkrese A.2 Limity využití území (lesy ochranné a zvláštního určení)	ÚHÚL

4.6. Ochrana ovzduší, obyvatelstva a lidského zdraví

- A119p – Výskyt teplých oblastí
- A119q – Hodnocení překročení limitů pro horní a dolní mez posuzování
- A119r – Překročení imisního limitu
- A119s – Překročení limitů chráněného venkovního prostoru
- A119t – Přírůstek výskytu chronických zdravotních problémů

tab. 4.36: Hranice klimatických regionů

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119p	Výskyt teplých oblastí	V rámci teplých oblastí významný výskyt půdních erozí. Týká se především lokalit Břeclav, Mikulov a Hodonín	VÚMOP

tab. 4.37: Ovzduší – imisní znečištění (hodnoty imisního znečištění a jejich vývoj)

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119q	Překročení limitů pro horní a dolní mez posuzování	Charakter jevu nelze pro velké množství údajů podrobně zobrazit. Problematika je uvedena v kap. 2.1.5 a kartogramech č. 35 a č. 36a – 36d.	ČHMÚ

tab. 4.38: Oblast s překročenými imisními limity

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119r	Překročení imisního limitu	Charakter jevu nelze pro velké množství údajů podrobně zobrazit. Problematika je uvedena v kap. 2.1.5 a kartogramech č. 35 a č. 36a – 36d.	ČHMÚ

tab. 4.39: Hluk – hlukové zatížení

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119s	Překročení limitů chráněného venkovního prostoru	Charakter jevu nelze pro velké množství údajů podrobně zobrazit. Problematika je uvedena v kap. 2.1.5 a kartogramech č. 35 a č. 36a – 36d.	KHS

tab. 4.40: Determinanty zdraví

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119t	Přírůstek výskytu chronických zdravotních problémů	Na úrovni jihomoravského kraje není sledovaný jev výrazně nad rámec průměru populace ČR	KHS

4.7. Ochrana kulturních památek

- A5 – Památková rezervace včetně ochranného pásma
- A6 – Památková zóna včetně ochranného pásma
- A7 – Krajinná památková zóna
- A9 – Nemovitá národní kulturní památka, popřípadě soubor, včetně ochranného pásma
- A10 – Památka UNESCO včetně ochranného pásma
- A12 – Region lidové architektury
- A16 – Území s archeologickými nálezy
- A119d – Archeologický park

tab. 4.41: Památky UNESCO včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A10	Památka UNESCO včetně ochranného pásma	• Vila Tugendhat • Lednicko-valtický areál • Slovácký Verbuňk	NPÚ

tab. 4.42: Nemovitá národní kulturní památka (NKP), popřípadě soubor

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A9	Nemovitá národní kulturní památka, popřípadě soubor, včetně ochranného pásma	• Archeologické naleziště Dolní Věstonice – Pavlov • Archeologické naleziště Dolní Věstonice včetně souboru nejvýznamnějších nálezů z období kultury lovců mamutů • Čestné pohřebiště na ústředním hřbitově v Brně • Hotel Avion v Brně • Hrad a pevnost Špilberk v Brně • Hrad Bítov • Hrad Pernštejn • Klášter cisterciáků Porta Coeli v Předklášteří • Kostel sv. Jakuba Většího v Brně • Kounicovy vysokoškolské koleje s pomníkem Vítězství • Návesní zvonice v Louce • Petrov v Brně • Poutní kostel Jména Panny Marie ve Křtinách • Slovanské hradiště sv. Klimenta u Osvětiman • Slovanské hradiště v Mikulčicích • Usedlost č. p. 12 v Kučerově • Větrný mlýn v Kuželově • Vila Tugendhat • Viniční dům č. p. 145 v Pavlově • Vodní mlýn ve Slupi • Zámek Bučovice • Zámek Kunštát • Zámek Lednice • Zámek Lysice • Zámek Milotice • Zámek Rájec nad Svitavou • Zámek Slavkov u Brna • Zámek Uherčice • Zámek Valtice • Zámek Vranov nad Dyjí se zříceninou hradu Nový Hrádek • Znojemská hradní rotunda • Zřícenina hradu Nový Hrádek • Železárna Stará Huť u Adamova	NPÚ

tab. 4.43: Památková rezervace včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A5	Památková rezervace včetně ochranného pásma	- Městské památkové rezervace (Brno, Mikulov, Znojmo) - Vesnické památkové rezervace (Pavlov, Blatnice – Stará Hora, Petrov – Plže) - Památková rezervace (Stará Huť v Josefském údolí u Olomoučan) - Archeologické památkové rezervace (Břeclav – Pohansko, Staré zámky u Líšně)	NPÚ

tab. 4.44: Památková zóna včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A6	Památková zóna včetně ochranného pásma	- Městské památkové zóny (Boskovice; Lomnice u Tišnova; Ivančice; Valtice; Kyjov; Strážnice; Veselí nad Moravou; Slavkov u Brna; Vyškov; Jevišovice; Moravský Krumlov; Doubravník) - Vesnické památkové zóny (Veselka; Tuřany – Brněnské Ivanovice; Javorník – Kopánky; Vápenky; Lysovice; Zvonovice; Šatov; Vratětin; Rostěnice)	NPÚ

tab. 4.45: Krajinná památková zóna

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A7	Krajinná památková zóna	- Lednicko-valtický areál - Bojiště bitvy u Slavkova - Vranovsko-Bítovsko	NPÚ

tab. 4.46: Region lidové architektury

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A12	Region lidové architektury	- Slovácko - Podoblasti Dolňácko, Podluží, Horňácko, Moravské Kopanice - Hanácké Slovácko - Podoblasti Kloboucko, Mikulovsko, Žďánsko - Podhorácko - Podoblasti Znojemsko, Moravskokrumlovsko - Haná - Podoblast Vyškovsko - Skanzen ve Strážnici – Muzeum vesnice Jihovýchodní Moravy	odborná literatura, znalost území

tab. 4.47: Území s archeologickými nálezy

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A16	Území s archeologickými nálezy	Celkem se jedná o 4334 lokalit. Všechny lokality jsou zpracované do datového modelu ÚAP JMK 2015.	NPÚ

tab. 4.48: Archeologický park

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119d	Archeologický park	Archeologický park Pavlov	odborná literatura, znalost území

4.8. Ochrana dopravní infrastruktury

- A88 – Dálnice I. třídy včetně ochranného pásma
- A89 – Dálnice II. třídy včetně ochranného pásma
- A90 – Silnice I. třídy včetně ochranného pásma
- A91 – Silnice II. třídy včetně ochranného pásma
- A92 – Silnice III. třídy včetně ochranného pásma
- A94 – Železniční dráha celostátní včetně ochranného pásma
- A95 – Železniční dráha regionální včetně ochranného pásma
- A96 – Koridor vysokorychlostní železniční trati
- A102 – Letiště včetně ochranných pásem
- A104 – Vodní cesta
- A105 – Hraniční přechod

tab. 4.49: Dálnice I. a II. třídy včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A88	Dálnice I. třídy včetně ochranného pásma	- D1 – Praha – Jihlava – Brno – Vyškov – Kroměříž – Přerov – Lipník nad Bečvou – Hranice – Bílovec – Ostrava – Bohumín – Věřňovice – (PL) - D2 – Brno – Břeclav – (SK)	ŘSD
A89	Dálnice II. třídy včetně ochranného pásma	- D46 – Vyškov – Prostějov – Olomouc – Šternberk - D52 – Rajhrad – Pohořelice	ŘSD

tab. 4.50: Silnice I. třídy včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A90	Silnice I. třídy včetně ochranného pásma	I/19 – Nezabavětice (I/20) – Rožmitál pod Třemšínem (I/18) – Lety (I/4) – Milevsko – Oltně (I/29) – Tábor (I/3) – Pelhřimov (I/34) – Pohled (I/34) – Žďár nad Sázavou (I/37) –	ŘSD

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A90	Silnice I. třídy včetně ochranného pásma	Nové Město na Moravě – Sebranice (I/43) • I/23 – Dráčov (I/3) – Kardašova Řečice – Jindřichův Hradec (I/34) – Jarošov nad Nežárkou (I/34) – Telč – Kasárna (I/38) – Třebíč – Kývalka (D1 km 182) – Brno-západ (D1 km 190) – Brno-Pisárky (I/42) • I/38 – Jestřebí (I/9) – Mladá Boleslav (I/10) – Bezděčín (I/10) – Nymburk – Poděbrady (D11 km39) – Kolín (I/12 – Kutná Hora (I/2) – Čáslav (I/17) – Havlíčkův Brod (I/34) – Jihlava (D1 km 112) – Kasárna (I/23) – Znojmo (I/53) – Hatě – Rakousko • I/40 – Mikulov (I/52) – Břeclav (I/55) • I/41 – Brno (I/42) – Brno (D1 km 196, D2 km 0) • I/42 – Brno – velký městský okruh • I/43 – Brno-Královo Pole (I/42) – Sebranice (I/19) – Svitavy (I/34) – Svitavy-Lačnov (I/35) – Třebovice (I/14) – Lanškroun – Štítý (I/11) – Červená Voda (I/11) – Králíky – Dolní Lipka – Polsko • I/47 – Vyškov (I/46) – Kroměříž – Hulín (I/55) – Přerov (I/55) – Lipník nad Bečvou (I/35) – Hranice (I/35) – Běloutín (I/48) – Fulnek (I/57) – Ostrava (I/11) • I/50 – Brno (I/42) – Brno-východ (D1 km203) – Holubice (D1 km 210) – Slavkov u Brna (I/54) – Uherské Hradiště (I/55) – Starý Hrozenkov – Slovensko • I/51 – Hodonín (I/55) – Slovensko • I/52 – Brno (I/42) – Brno (D1 km 194) – Pohořelice (I/53) – Mikulov (I/40) – Rakousko • I/53 – Znojmo (I/38) – Pohořelice (I/52) • I/54 – Slavkov u Brna (I/50) – Kyjov – Veselí nad Moravou (I/55) – Blatnice pod sv. Antonínkem (I/71) – Strání – Slovensko • I/55 – Olomouc (I/35, I/46) – Přerov (I/47) – Hulín (I/47) – Otrokovice (I/49) – Uherské Hradiště (I/50) – Uherský Ostroh (I/71) – Veselí nad Moravou (I/54) – Petrov (I/70) – Hodonín (I/51) – Břeclav (D2 km 48) – Poštorná (I/40) – Rakousko • I/70 – Petrov (I/55) – Sudoměřice – Slovensko • I/71 – Uherský Ostroh (I/55) – Blatnice pod sv. Antonínkem (I/54) – Velká nad Veličkou – Slovensko	ŘSD

tab. 4.51: Silnice II. třídy včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A91	Silnice II. třídy včetně ochranného pásma	<i>Celkem 60 silnic II. třídy – Silnice II. třídy jsou vizualizovány ve výkresech, jež jsou součástí ÚAP JMK 2017.</i>	KrÚ JMK – Odbor dopravy

tab. 4.52: Silnice III. třídy včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A92	Silnice III. třídy včetně ochranného pásma	<i>V datovém modelu ÚAP JMK 2017 je evidováno celkem 667 silnic III. třídy. Silnice III. třídy jsou vizualizovány ve výkresech, jež jsou součástí ÚAP JMK 2017.</i>	KrÚ JMK – Odbor dopravy

tab. 4.53: Železniční dráha celostátní včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A94	Železniční dráha celostátní včetně ochranného pásma	• 240 Brno – Jihlava • 241 Znojmo – Okříšky • 244 Brno – Hrušovany nad Jevišovkou, Moravské Bránice – Oslavany • 246 Břeclav – Znojmo • 248 Znojmo – Retz • 250 (Praha –) Havlíčkův Brod – Brno – Kúty • 260 (Praha –) Česká Třebová – Brno • 300 Brno – Přerov (– Bohumín) • 330 Přerov – Břeclav • 340 Brno – Uherské Hradiště • 342 Bzenec – Moravský Písek • 343 Hodonín – Veselí nad Moravou – Vrbovce	SŽDC

tab. 4.54: Železniční dráha regionální včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A95	Železniční dráha regionální včetně ochranného pásma	• 244 Střelice – Hrušovany nad Jevišovkou a Moravské Bránice – Oslavany • 245 Hrušovany nad Jevišovkou – Hevlín • 247 Boří Les – Lednice • 251 Žďár nad Sázavou – Nové Město na Moravě – Tišnov • 254 Šakvice – Hustopeče u Brna • 255 Zaječí – Hodonín • 262 Chornice – Skalice nad Svitavou • 340 Brno – Uherské Hradiště • 342 Bzenec – Moravský Písek • 343 Hodonín – Veselí nad Moravou – Vrbovce	SŽDC

tab. 4.55: Koridor vysokorychlostní železniční trati

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A96	Koridor vysokorychlostní železniční trati	- VRT (Praha – Havlíčkův Brod –) hranice kraje – Brno - VRT Ponětovice – Vyškov – hranice kraje (– Ostrava) - VRT Brno – Břeclav – hranice ČR / Rakousko (– Wien) - VRT Břeclav – hranice ČR / SR (– Bratislava)	ÚAP JMK SUDOP Brno

tab. 4.56: Letiště

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A102	Letiště včetně ochranných pásem	Mezinárodní letiště Brno-Tuřany	KrÚ JMK – Odbor dopravy

tab. 4.57: Vodní cesta

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A104	Vodní cesta	- Bařův kanál - Koridor Dunaj – Odra – Labe - Přehradní nádrž Brno - Přehradní nádrž Nové Mlýny I. - Přehradní nádrž Nové Mlýny III. - Přehradní nádrž Vranov - Řeka Morava	KrÚ JMK ÚAP JMK

tab. 4.58: Hraniční přechod

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A105	Hraniční přechod	Hraniční přechody pro pěší: - Čížov – Hardegg - Hnanice – Mitterretzbach/Heiliger Stein - Jaroslavice – Seefelt/Kadolz - Mikulov – Ottenthal - Nový Přerov – Alt Prerau - Podmyče – Felling - Stálky – Heinrichsreith - Šafov – Langau - Šafov – Riegersburg Hraniční přechody říční: - Hodonín přístaviště – Skalica přístavisko - Rohatec přístaviště – Skalica přístavisko - Sudoměřice (Výklopník) – Skalica přístav Hraniční přechody pro silniční dopravu: - Břeclav (D2) – Brodské (D2)	Ministerstvo vnitřní

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A105	Hraniční přechod	• Hatě – Kleinhaugsdorf • Hevlín – Laa an der Thaya • Hnanice – Mitterretzbach • Hodonín – Holíč • Lanžhot – Brodské • Mikulov – Drasenhofen • Poštorná – Reintal • Sudoměřice – Skalica • Valtice – Schrattenberg • Velká nad Veličkou – Vrbovce • Vratětin – Drosendorf Hraniční přechody pro železniční dopravu: • Břeclav – Hohenau • Hodonín – Holíč • Lanžhot – Kúty • Sudoměřice – Skalica • Velká nad Veličkou – Vrbovce • Znojmo – Retz	Ministerstvo vnitřní

4.9. Ochrana technické infrastruktury

- A68 – Vodovodní síť včetně ochranného pásma
- A69 – Technologický objekt odvádění a čištění odpadních vod včetně ochranného pásma
- A71 – Výrobní elektřiny včetně ochranného pásma
- A72 – Elektrická stanice včetně ochranného pásma
- A73 – Nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy včetně ochranného pásma
- A74 – Technologický objekt zásobování plynem včetně ochranného a bezpečnostního pásma
- A75 – Vedení plynovodu včetně ochranného a bezpečnostního pásma
- A76 – Technologický objekt zásobování jinými produkty včetně ochranného pásma
- A77 – Ropovod včetně ochranného pásma
- A78 – Produktovod včetně ochranného pásma
- A79 – Technologický objekt zásobování teplem včetně ochranného pásma
- A80 – Teplovod včetně ochranného pásma
- A81 – Elektronické komunikační zařízení včetně ochranného pásma
- A82 – Komunikační vedení včetně ochranného pásma
- A83 – Jaderné zařízení
- A85 – Skládka včetně ochranného pásma
- A86 – Spalovna včetně ochranného pásma

tab. 4.59: Vodovodní síť včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A68	Vodovodní síť včetně ochranného pásma	• Vířský oblastní vodovod	Vířský oblastní vodovod, sdružení měst, obcí a svazků obcí

tab. 4.60: Technologický objekt odvádění a čištění odpadních vod včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A69	Technologický objekt odvádění a čištění odpadních vod včetně ochranného pásma	<i>není účelné sledovat v krajských ÚAP, jev je sledován v ÚAP SO ORP</i>	

tab. 4.61: Výrobní elektřiny včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A71	Výrobní elektřiny včetně ochranného pásma	výrobní elektřiny (elektrárna) nad 1 MW výkonu: • Uhelná elektrárna Hodonín • Vodní elektrárna Brno-Kníničky • Vodní elektrárna Mohelno • Vodní elektrárna Dalešice • Fotovoltaická elektrárna Vranovská Ves • Fotovoltaická elektrárna Hrušovany • Fotovoltaická elektrárna Pánov • Fotovoltaická elektrárna Žabčice	ČEZ, a. s.

tab. 4.62: Elektrická stanice včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A72	Elektrická stanice včetně ochranného pásma	elektrická stanice (rozvodna) ZVN/VVN, VVN/VN: • Čebín • Sokolnice • Blansko • Boskovice • Brno-Bohunice • Brno-Černovice • Brno-Husovice • Brno-Komárov • Brno-Líšeň • Brno-Medlánky • Brno-Teplárna • Brno-Moravany	ČEPS, a. s. E.ON Česká republika, s. r. o.

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A72	Elektrická stanice včetně ochranného pásma	• Břeclav • Bučovice • Čebín • Hodonice • Hodonín • Hrušovany n. J. • Hrušovany u B. • Hustopeče • Klobouky • Mikulov • Oslavany • Pánov • Pohořelice • Slavkov u B. • Sokolnice • Suchohrdly • Velké Opatovice • Veselí nad Moravou • Vranov nad Dyjí • Vyškov	ČEPS, a. s. E.ON Česká republika, s. r. o.

tab. 4.63: Nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A73	Nadzemní a podzemní vedení elektrizační soustavy včetně ochranného pásma	• nadzemní vedení ZVN, VVN	ČEPS, a. s. E.ON Česká republika, s. r. o.

tab. 4.64: Technologický objekt zásobování plynem včetně ochranného a bezpečnostního pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A74	Technologický objekt zásobování plynem včetně ochranného a bezpečnostního pásma	zásobníky plynu: • Dolní Dunajovice • Tvrdonice • Dolní Bojanovice • Uhřetice	MND Gas Storage, a. s.

tab. 4.65: Vedení plynovodu včetně ochranného a bezpečnostního pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A75	Vedení plynovodu včetně ochranného a bezpečnostního pásma	• VTL plynovod nad 40 barů	Net4Gas s. r. o.

tab. 4.66: Technologický objekt zásobování jinými produkty včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A76	Technologický objekt zásobování jinými produkty včetně ochranného pásma	<i>není účelné sledovat v krajských ÚAP, jev je sledován v ÚAP SO ORP</i>	

tab. 4.67: Ropovod včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A77	Ropovod včetně ochranného pásma	Ropovod Družba	MERO ČR, a. s.

tab. 4.68: Produktovod včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A78	Produktovod včetně ochranného pásma	- Produktovod (Bratislava –) Hodonín – Zálesná Zhoř (odbočka Střelice) – (Kralupy nad Vltavou) - Klobouky u Brna – Kyjov – (Sedlnice)	ČEPRO, a. s.

tab. 4.69: Technologický objekt zásobování teplem včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A79	Technologický objekt zásobování teplem včetně ochranného pásma	<i>není účelné sledovat v krajských ÚAP, jev je sledován v ÚAP SO ORP</i>	

tab. 4.70: Teplovod včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A80	Teplovod včetně ochranného pásma	dálkový teplovod	Teplárny Brno, a. s.

tab. 4.71: Elektronické komunikační zařízení včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A81	Elektronické komunikační zařízení včetně ochranného pásma	<i>není účelné sledovat v krajských ÚAP, jev je sledován v ÚAP SO ORP</i>	

tab. 4.72: Komunikační vedení včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A82	Komunikační vedení včetně ochranného pásma	<i>není účelné sledovat v krajských ÚAP, jev je sledován v ÚAP SO ORP</i>	

tab. 4.73: Jaderné zařízení

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A83	Jaderné zařízení	<i>na území JMK se nenachází</i>	

tab. 4.74: Skládka včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A85	Skládka včetně ochranného pásma	• Skládka Šlapanice • Skládka Únanov • Řízená skládka odpadů Hantály – Velké Pavlovice • Skládka Poštorná • Řízená skládka odpadů Mutěnice – Hraničky • Odpadové hospodářství Mikroregionu Kloboucko • Skládka odpadu Strážnice – Cihelna • Řízená skládka odpadů Těmice • Skládka Kozlany • Skládka Žabčice • Skládka v kamenolomu Bratčice • Skládka Štířaty u Cihelny • Skládka Únanov • Řízená skládka odpadů Hantály – Velké Pavlovice • Skládka Vysočany – Housko • Skládka Rešice	VÚV TGM

tab. 4.75: Spalovna včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A86	Spalovna včetně ochranného pásma	• Spalovna komunálních odpadů Brno • Spalovna nebezpečných odpadů – Ekotermex, a. s. • Spalovna nebezpečných odpadů – Nemocnice-Znojmo	VÚV TGM

4.10. Ochrana zvláštních zájmů

- A64 – Staré zátěže území a kontaminované plochy
- A107 – Objekt určený pro obranu státu včetně ochranného pásma

- A108 – Vojenský újezd
- A109 – Vymezené zóny havarijního plánování
- A119o – Zájmové území MO

tab. 4.76: Ochrana zvláštních zájmů

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A64	Staré zátěže území a kontaminované plochy	<i>Jedná se celkem o 651 lokalit. Lokality jsou zpracovány v datovém modelu ÚAP JMK 2017 a jsou znázorněny ve výkresu limitů.</i>	MŽP
A65	Oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší (Oblasti s překročenými imisními limity)	<i>Lokality jsou zpracovány v datovém modelu ÚAP JMK 2017</i>	ČHMÚ
A107	Objekt určený pro obranu státu včetně ochranného pásma ¹⁵	<i>Objekty jsou zpracovány v datovém modelu ÚAP JMK 2017</i>	Ministerstvo obrany
A108	Vojenský újezd	• Vojenský újezd Březina	Ministerstvo obrany
A109	Vymezené zóny havarijního plánování	• Agrofert Chrlice • Austin Manerov • ČEPRO Klobouky • ČEPRO Střelice • Flaga Hustopeče • Gumotex Břeclav • JE Dukovany (ochrana před ionizujícím zářením – 5 km) • JE Dukovany (ochrana před ionizujícím zářením – 10 km) • JE Dukovany (ochrana před ionizujícím zářením – 20 km) • Linde Gas Brno • MoTip Dupli Bosonohy • Teplárny Brno	Kraj Vysočina KrÚ JMK
A119o	Zájmové území MO	<i>Jedná se o celé území Jihomoravského kraje</i>	Ministerstvo obrany

¹⁵ **Objekt důležitý pro obranu státu včetně ochranného pásma** = Jedná se o vojenské objekty nebo areály Ministerstva obrany se zájmovým územím šířky 50 m kolem obvodu stavby či areálu v zástavbě a šířky 250 m, 350 m nebo 500 m v extravilánu (dle ustanovení § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu). V tomto vymezeném území lze vydat územní rozhodnutí a povolit stavbu jen na základě závazného stanoviska Ministerstva obrany.

4.10.1. Zajišťování obrany a bezpečnosti státu

tab. 4.77: Zájmové území Ministerstva obrany ČR

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A119o	Zájmové území MO	Jedná se o celé území Jihomoravského kraje	Ministerstvo obrany

tab. 4.78: Vojenský újezd

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A108	Vojenský újezd	Vojenský újezd Březina	Ministerstvo obrany

tab. 4.79: Objekt určený pro obranu státu včetně ochranného pásma

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A107	Objekt určený pro obranu státu včetně ochranného pásma ¹⁶	Objekty jsou zapracovány v datovém modelu ÚAP JMK 2017.	Ministerstvo obrany

4.10.2. Zajišťování zvláštních zájmů

tab. 4.80: Vymezená zóna havarijního plánování

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A109	Vymezené zóny havarijního plánování	• Agrofert Chrlice • Austin Manerov • ČEPRO Klobouky • ČEPRO Střelice • Flaga Hustopeče • Gumotex Břeclav • JE Dukovany (ochrana před ionizujícím zářením – 5 km) • JE Dukovany (ochrana před ionizujícím zářením – 10 km) • JE Dukovany (ochrana před ionizujícím zářením – 20 km) • Linde Gas Brno • MoTip Dupli Bosonohy	KrÚ JMK

¹⁶ **Objekt důležitý pro obranu státu včetně ochranného pásma** = Jedná se o vojenské objekty nebo areály Ministerstva obrany se zájmovým územím šířky 50 m kolem obvodu stavby či areálu v zástavbě a šířky 250 m, 350 m nebo 500 m v extravilánu (dle ustanovení § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu). V tomto vymezeném území lze vydat územní rozhodnutí a povolit stavbu jen na základě závazného stanoviska Ministerstva obrany.

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
		• Teplárny Brno	

4.11. Ostatní limity využití území

- A1 – Zastavěné území

tab. 4.81: Zastavěné území

označení jevu	sledovaný jev	limity využití území krajského významu	poskytovatel / zdroj dat
A1	Zastavěné území	<i>není účelné sledovat v krajských ÚAP, jev je sledován v ÚAP SO ORP</i>	–

5. ZJIŠTĚNÍ A VYHODNOCENÍ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ JIHMORAVSKÉHO KRAJE

Kapitola záměry na provedení změn v území se člení na záměry dopravní infrastruktury, technické infrastruktury a ostatní záměry. Záměry na provedení změn v území nadmístního (krajského) významu jsou znázorněny ve výkrese A.3. Výkres záměrů na provedení změn v území.

5.1. Záměry dopravní infrastruktury

Sledované záměry dopravní infrastruktury směřují k dotvoření provázaného a funkčního systému jednotlivých segmentů dopravy silniční, železniční, letecké, vodní, kombinované i nemotorové s návaznostmi na postupně modernizovanou infrastrukturu sousedních krajů a států.

Ve výkrese A.3. Výkres záměrů na provedení změn v území jsou vyznačeny všechny navrhované MÚK (včetně těch, které jsou součástí jiného záměru a nejsou označeny samostatným kódem).

Pro zvýšení přehlednosti jsou záměry rozříděny do kategorií, každé kategorii odpovídají první dva znaky kódu záměru.

číselná řada	kategorie
D0xx	doprava silniční – dálnice
D1xx	doprava silniční – silnice I. třídy
D2xx	doprava silniční – silnice II. třídy
D3xx	doprava silniční – silnice III. třídy
D4xx	doprava silniční – ostatní
D5xx	doprava drážní
D6xx	doprava vodní
D7xx	doprava letecká
D8xx	doprava integrovaná a kombinovaná
D9xx	doprava ostatní

Dle poskytnutých podkladů pořizovatele došlo na základě podrobnějších dokumentací nebo jednání ke zpřesnění nebo doplnění některých záměrů. Oproti schválenému Generelu krajských silnic některé záměry chybí, jsou to záměry, které byly vyloučeny v rámci územních plánů nebo projednání.

Některé silnice II. a III. třídy, které jsou v „Generelu krajských silnic Jihomoravského kraje“ vymezeny jako silniční tahy oblastního a lokálního významu, nejsou do ÚAP JMK z důvodů jejich nízkého přepravního významu (v úrovni nadmístní) zahrnuty. V souladu se stavebním zákonem bude jejich řešení předmětem územně plánovací dokumentace v úrovni obcí.

Základní charakteristiky záměrů dálniční sítě:

Dálnice D1

V současné době je v přípravě ŘSD ČR rozšíření (zkapacitnění) dálničního úseku MÚK Kývalka – MÚK Holubice na šestipruhé uspořádání včetně přestavby vybraných mimoúrovňových křižovatek a nových křižovatek MÚK Brno – Černovická terasa a MÚK Tvarožná. Záměr „Kývalka – Slatina, zkapacitnění včetně přestavby mimoúrovňových křižovatek“ (D002) bude mimo jiné umožňovat přímé napojení dynamicky se rozvíjejícího prostoru mezinárodního letiště Brno-Tuřany s přilehlou zónou Černovické terasy. V ÚAP JMK jsou obsaženy navazující záměry „Slatina – Holubice, zkapacitnění včetně MÚK“ (D003) a Kývalka – hranice kraje (– Velká Bíteš), rozšíření na šestipruh (D001).

Dálnice D2

Záměr zkapacitnění dálnice D2 v nejzatíženějším úseku Chrlice – MÚK Brno, jih (D1) (D004) vychází ze skutečnosti již dnes dopravně enormně zatíženého úseku dálnice ve funkci sdružené tranzitní i obslužné funkce v jádrovém prostoru metropolitní oblasti a z předpokladu rostoucích nároků dopravy ve výhledovém uspořádání související nadřazené silniční sítě. Rozhodující je navrhovaná koncepce převedení dálnice D52 prostřednictvím jižní tangenty (JT) na dálnici D2 (MÚK Chrlice II) a následně dálnici D1 (MÚK Brno, jih).

S ohledem na rozvojové aktivity v přilehlém prostoru jsou záměrem uvedeným v aktualizaci ÚAP SO ORP Hustopeče tři nové mimoúrovňové křižovatky, které by zajistily napojení navazující silniční sítě a nadřazenou obslužnou funkci přilehlého území (MÚK Velké Němčice (D005), MÚK Velké Pavlovice (D006) a MÚK Lanžhot (D007)).

Dálnice D43

Dálnice D43 propojuje na území krajů Jihomoravského a Pardubického dálnici D1 a metropolitní rozvojovou oblast OB3 Brno s připravovanou dálnicí D35 (Liberec – Olomouc – Hranice). V úseku Sebranice – Kuřim – Brno (dálnice D1), v návaznosti na silnici I/43 Sebranice – Svitavy, přebírá značnou část každodenních regionálních přepravních vztahů ze stávající dopravně přetížené silnice I/43, která je páteří rozvojové osy republikového významu OS9 s přesahem do Pardubického kraje. V úseku Sebranice – Velké Opatovice – hranice kraje (– Moravská Třebová) zpřístupňuje regionální centrum Boskovice a sídla ve specifické oblasti N-SOB4 Velkoopatovicko s návazností na koridor D43 na území Pardubického kraje. V PÚR je dálnice D43 vymezena jako kapacitní silnice R43 Brno – Moravská Třebová.

V evropských souvislostech, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. prosince 2013 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropských dopravních sítí, je dálnice D43 zařazená do sítě TEN-T, pro kterou jsou stanoveny požadavky na zajištění potřebných parametrů celé sítě. Z hlediska priority je dálnice D43 zařazena do skupiny tzv. Comprehensive, u které se mimo jiné předpokládá dokončení sítě a odstranění úzkých míst do r. 2050.

Příprava dálnice D43 prošla v minulosti na území Jihomoravského kraje velmi důkladným prověřením z hlediska celkové koncepce uspořádání sítě v severozápadním prostoru Jihomoravského kraje, včetně variantních vedení tras v jednotlivých úsecích Kuřim – Lysice, Lysice – Svitávka a Svitávka – hranice kraje – Svitavy / Moravská Třebová, a variantní polohy D43 v úseku Kuřim – dálnice D1 s napojením na D1.

D43 – úsek D1 (Troubsko / Ostrovačice) – Kuřim

V minulosti byla pro tento úsek zpracována řada studií, hodnocení a prověřovacích dokumentací, jejichž cílem bylo vyhledat dopravně účinný koridor pro vedení této kapacitní silnice s návazností na dálnici D1 v prostoru západně od Brna. Na základě výsledků těchto studií a řady projednávání byla sledována výsledná poloha kapacitní silnice R43 v úseku Troubsko (D1) – Kuřim ve stopě „německé dálnice“ – var. „Bystrcká“ (D008A). Z důvodů negativních stanovisek MŽP, ekologických a občanských iniciativ k výsledné poloze R43 bylo v březnu 2006 firmou Adias zpracováno dopravně – technické posouzení, které prověřovalo variantu vedenou Boskovickou brázdou – var. „Bítýšská“ (D008B).

Následně byly tyto dvě základní varianty rozšířené o var. „Optimalizovanou MŽP“ (D008C), která vychází ze studie „Optimalizace trasy R43 v úseku D1 – Kuřim – Lysice“ (Ing. Jiří Kalčík, Projektové středisko, červen 2009), pořízené MŽP ČR. Tato varianta byla následně doplněna o podvarianty „Optimalizovaná MŽP“; Alternativa Jižní (D008D) a „Optimalizovaná MŽP“; Alternativa Západní (D008E).

Koridor D43 „Troubsko / Ostrovačice – Kuřim, var. Bystrcká“ (D008A) navazuje na dálnici D1 MÚK Troubsko, pokračuje ve stopě bývalé „německé dálnice“ přes Bystrc, západně míjí Kuřim a napojuje se na D43 v MÚK Kuřim-sever. Poloha koridoru vychází z předpokladu, že se tento úsek vedle převedení dálkové dopravy současně významným způsobem začleňuje do funkce distributora vnitroaglomerační dopravy. Poloha koridoru velmi dobře vyhovuje jak pro odvedení tranzitní dopravy mimo jádrové území metropolitní oblasti Brno a vlastní Brno, tak pro rozvedení zdrojové a cílové dopravy mimo vnitřní komunikační systém města. Celý dopravní systém v této koncepci umožňuje vytvořit třístupňový ochranný systém města Brna, který by měl v tomto sektoru rovnoměrně rozdělit dopravu mezi D43, VMO (silnici I/42) a malý městský okruh.

Obě varianty D43 Troubsko / Ostrovačice – Kuřim, var. Bítýšská (D008B) a var. Optimalizovaná MŽP (D008C) představují z hlediska koncepčního uspořádání variantu vedenou Boskovickou brázdou. Koridor D43 ve variantě „Bítýšské“ je veden od dálnice D1 – MÚK Ostrovačice východně od Veverské Bítýšky do prostoru Čebína a severozápadně od Kuřimi, kde se napojuje do společné MÚK Kuřim-sever s D43 ve var. „Bystrcké“ a s navazujícími variantami D43 Kuřim – Lysice (MÚK Kuřim-sever). Varianta „Optimalizovaná MŽP“ vzešla ze studie pořizované MŽP. Podle pořizovatele a zpracovatele této studie je základní premisou této varianty dodržení dikce Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1692/96/ES, o hlavních směrech Společenství pro rozvoj transevropské dopravní sítě, jehož má být D43 součástí. Koridor D43 je podle pořizovatele a zpracovatele této studie navržen jako skutečný obchvat nejen města Brna, ale míjí v dostatečném odstupu všechny hlavní sídla v dotčeném území a současně se v maximální míře vyhýbá i chráněným a jinak hodnotným územím přírody a krajiny. Varianta „Optimalizovaná MŽP“ v úseku D1 – MÚK Ostrovačice – Kuřim, východ až na drobné prostorové odchylky sleduje koridor varianty „Bítýšské“ s tím rozdílem, že východní obchvat Veverské Bítýšky je navržen ve vztahu k obytnému území šetrněji s tunelovým úsekem pod masivem Břenčák o délce cca 1,200 km a alternativně bez tunelu v poloze západního obchvatu Veverské Bítýšky (D008E). Alternativa západní je oproti východnímu vedení o téměř 2,5 km delší a vyžaduje náročnější technické řešení. Z tohoto důvodu je sledována pouze jako alternativa, která při výběru výsledné koncepce koridoru nebude rozhodující. Koncepce variant vedených Boskovickou brázdou ve stopě Bítýšské (tj. var. Bítýšská a var. Optimalizovaná MŽP) vychází z požadavku oddálení nadřazeného dopravního tahu do dostatečné vzdálenosti od příměstského prostoru Brna a zachování nenarušenosti prostoru Bystrce. Oddálená poloha koridoru D43 až za Přírodní park Podkomorské lesy má vhodnější polohu pro obchvatovou funkci, avšak má zásadně omezenou schopnost přenést a rozdělit výraznější podíl dopravy zdrojové a cílové, která ve směru sever – jih zásadně převažuje.

Za koncepční varianty, rozhodující pro koncepční posuzování a vzájemné porovnávání, lze považovat dálnici D43 ve dvou základních stopách a to Bystrcká a Bítýšská. Dopravní vytíženost těchto koncepčních variant D43 bylo prověřováno v celém systému nadřazené sítě JMK v rámci dokumentace „Zhodnocení potenciálu území a modelových stavů silniční sítě Jihomoravského kraje“ – etapy A, B, C (Urbanismus,

architektura, design – studio, s. r. o. & PK Ossendorf, s. r. o; 2014). Výsledky modelování a hodnocení koncepčních scénářů ukazují jednoznačnou spjatost všech záměrů z hlediska dopravních vazeb a vzájemného přenášení přepravních toků na navazující síť a to především v metropolitní rozvojové oblasti OB3 Brno (prioritně varianty obchvatu Kuřimi, I/43 Kuřim – Brno, VMO, JZT, D52/JT, JVT a další), kde dochází k vysoké koncentraci radiálně zaústěných komunikací, vlastní dopravy a nároků na prostorové roznesení převažující zdrojové a cílové dopravy do celého komunikačního systému. Případná nerealizace dálnice D43 kromě jiného přináší značně riziko pro celou širší oblast a související silniční a komunikační síť. K nadměrné zátěži by došlo na komunikační síti především v oblasti města Kuřimi v důsledku významných každodenních přepravních vztahů Tišnov – Brno a na radiálním tahu silnice I/43 v úseku Kuřim – Brno.

Vzhledem k tomu, že ZÚR JMK navrhuje v území metropolitní rozvojové oblasti OB3 Brno plochu, ve které se ukládá prověření změn územní studií, obsahují ÚAP JMK všechny výše uvedené varianty D43 v úseku „D1 (Troubsko / Ostrovačice) – Kuřim“ do doby, než bude možno na základě výsledků podrobnějšího prověření území rozhodnout o výběru varianty.

D43 – úsek Kuřim – Lysice

V úseku Kuřim – Lysice sledují ÚAP JMK trasu ve dvou variantách; var. „Německá“ (D009A) a var. „Optimalizovaná MŽP“ (D009B). Varianta „Malhostovická“ již není Jihomoravským krajem ani ŘSD ČR sledována.

Trasa varianty „Německá“ (D009A) a „Malhostovická“ vychází ze zpracovaných dokumentací: „Rychlostní silnice R43 v úseku Kuřim – Svitávka“ (HBH Projekt, s. r. o., 2006), „Aktualizace technické studie Rychlostní silnice R43 v úseku Kuřim – Svitávka“ (HBH Projekt, s. r. o., 10/2006) a z podrobné technické studie „Rychlostní silnice R43 Kuřim – Svitávka“ (HBH Projekt, s. r. o., 2012), zpracované na základě stanoviska MŽP k posouzení vlivů provedení záměru R43 Kuřim – Svitávka na životní prostředí. Trasa varianty „Optimalizovaná MŽP“ (D009B) vychází ze studie „Optimalizace trasy R43 v úseku D1 – Kuřim – Černá Hora“ (Ing. Kalčík, 2009), pořízené Ministerstvem životního prostředí.

Pro D43 Kuřim – Svitávka, variantu „Německou“ a variantu „Malhostovickou“ vydalo v prosinci 2010 MŽP souhlasné stanovisko, pro variantu „Německou“ za podmínky realizace pouze v případě projekční úpravy této varianty s posunem trasy v blízkosti EVL Malhostovická pecka o cca 50 – 60 m. To je splněno zpracováním výše zmíněné studie „Rychlostní silnice R43 Kuřim – Svitávka“ (HBH Projekt, s. r. o., 2012) a zapracováním upraveného průběhu v ZÚR JMK.

Trasa varianty „Německá“ (D009A) vychází z MÚK Kuřim-sever, prochází mezi obcemi Drásov a Malhostovice. V prostoru bezprostředně souvisejícím s EVL Malhostovická pecka je na základě stanoviska MŽP k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle § 10 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a v souladu s návrhem studie „Rychlostní silnice R43 Kuřim – Svitávka“ (HBH Projekt, s. r. o., 2012) veden v oddálené poloze od EVL Malhostovická pecka. Trasa přechází přes přírodní památku Krkatá Bába, v projektové dokumentaci je tento úsek technicky řešen estakádou nad PP s vyloučením potenciálního střetu. Dále koridor východně míjí obec Žernovník, ve východní poloze se vyhýbá přírodní památce Čtvrtky za Bořím a končí mimoúrovňovou křižovatkou MÚK Lysice. Návaznost na nižší silniční síť a obsluhu území v úseku Kuřim – Lysice zajišťují dvě mimoúrovňové křižovatky, a to: MÚK Kuřim-sever (napojení silnice II/385 v trase severního obchvatu Kuřimi) a MÚK Lysice (napojení silnice II/377, návazně I/43). Poloha MÚK Lysice byla upřesněna při zpracování výše zmíněné studie „Rychlostní silnice R43 Kuřim – Svitávka“ (HBH Projekt, s. r. o., 2012). Oproti jižnější poloze, tj. MÚK Černá Hora, která byla navrhována v předchozích projektových dokumentacích, je MÚK Lysice více oddálená od zastavěného území a umožňuje napojení na silnici I/43 s využitím stávající silnice II/377 bez nutnosti budování nového silničního přivaděče.

Trasa varianty „Optimalizovaná MŽP“ (D009B) vychází z křižovatky MÚK Kuřim-východ, obce Lipůvka a Lažany míjí západně, Újezd u Černé Hory východně a v krátkém úseku před Černou Horou se dostává do společného koridoru s variantou „Německá“. Trasa končí shodně s variantou „Německá“ v MÚK

Lysice. Návaznost na silniční síť nižšího řádu a obsluhu území zajišťují shodně dvě mimoúrovňové křižovatky, a to: MÚK Kuřim-východ (napojení silnice II/385, návazně I/43) a MÚK Lysice (napojení silnice II/377, návazně I/43).

D43 – Lysice – Sebranice

ÚAP JMK obsahují shodně s vydanými ZÚR JMK invariantní trasu D43 Lysice – Sebranice (D010), navazující v MÚK Lysice na trasu Kuřim – Lysice ve variantách A a D. V minulosti byly v úseku Lysice / Sebranice – hranice kraje – D35 (Svitavy) prověřovány koncepční varianty západní s napojením na prostor Svitav, které za podpory MŽP vycházely z návrhů diplomové práce Petra Poláka z r. 2007. Z prostoru Černé Hory byla v kategorii D43 sledována varianta, která procházela ve zcela nové stopě mimo oblast s významnější sídelní strukturou a koncentrací bydlení či ekonomických aktivit, západně od Kunštátu a Rozseče u Kunštátu, východně od Olešnice s přechodem na území Pardubického kraje východně od Kněževsi a napojením na D35 západně od Svitav. Přestože byly v trase sledovány křižovatky MÚK Lysice, MÚK Bedřichov, MÚK Rozseč u Kunštátu, MÚK Kněževs, využitelnost pro obsluhu území byla vyhodnocena jako minimální. Tato varianta byla v minulosti ze strany MŽP vyhodnocena jako nejméně výhodná a nebyla již pro další sledování doporučena.

Výběr invariantní trasy D43 v úseku Lysice – Sebranice vychází ze zpracovaných dokumentací „Rychlostní silnice R43 v úseku Kuřim – Svitávka“ (HBH Projekt, s. r. o., 2006), „Aktualizace technické studie Rychlostní silnice R43 v úseku Kuřim – Svitávka“ (HBH Projekt, s. r. o., 10/2006) a z podrobné technické studie „Rychlostní silnice R43 Kuřim – Svitávka“ (HBH Projekt, s. r. o., 2012), zpracované na základě stanoviska k Hodnocení vlivů stavby R43 Kuřim – Svitávka na životní prostředí (2007).

Trasa D43 Lysice – Sebranice, navazující na trasu D43 Kuřim – Lysice, je veden od MÚK Lysice východně od Lysic a Drnovic do prostoru severozápadně od Skalice nad Svitavou, s ukončením jihozápadně od MÚK Sebranice. Návaznost na nižší silniční síť a obsluhu přilehlého území rozvojové osy OS9 zajišťují MÚK Lysice (napojení silnice II/377, návazně I/43) a MÚK Sebranice (napojení silnic I/19, I/43 v nových trasách dílčích přeložek).

D43 – Sebranice – Velké Opatovice – hranice kraje

ÚAP JMK obsahují shodně s vydanými ZÚR JMK invariantní trasu D43 Sebranice – Velké Opatovice – hranice kraje (D011), navazující západně od MÚK Sebranice na trasu předchozího úseku Lysice – Sebranice a na hranici krajů Jihomoravského a Pardubického navazující na trasu D43 stabilizovanou ve vydaných ZÚR Pardubického kraje.

V minulosti byla v úseku Sebranice – hranice kraje (– D35) ŘSD ČR prověřována řada variant, z nichž následně byla ŘSD ČR doporučena varianta s přechodem na území Pardubického kraje v prostoru Velkých Opatovic.

Průchod a vymezení trasy D43 v úseku Svitávka – Sudice bylo prověřeno a upřesněno územní studií „Územní studie silnice R43 v úseku Svitávka – Sudice, 2. etapa“ (AF City Plan, s. r. o., 03/2014), pořízené Jihomoravským krajem. Územní studie v daném úseku (kromě „varianty HBH“) prověřila další 3 varianty vedení a polohy dálnice D43 včetně mimoúrovňové křižovatky u Sebranice a to s ohledem na požadavky obcí Chrudichromy a Sudice na zmenšení vlivu dopravy na zastavěná území obcí. Na základě prověření variant, včetně jejich vyhodnocení na životní prostředí, studie vymezila společný koridor pro všechny tři varianty D43 včetně alternativního řešení MÚK Sebranice jako podklad pro zapracování do ZÚR JMK. Takto vymezený koridor umožňuje realizovat jakoukoliv ze tří prověřovaných variant (koridor představuje obalovou křivku všech třech variant). Koridor je veden v převážném rozsahu v nezastavěném území a respektuje zastavitelné plochy přilehlých sídel tak, že neomezuje jejich rozvoj. Nově je řešena i koncepce MÚK Sebranice tak, aby byl odstraněn zásah do zastavěného území obce Svitávka (zásah – varianta HBH).

Dálnice D46

Dálnice, realizovaná jako jedna z prvních rychlostních silnic v ČR, má výrazné závady především v připojení některých mimoúrovňových křižovatek. Přestavba těchto problémových úseků je sledována v harmonogramu přestavby dálniční a silniční sítě ŘSD ČR. V ÚAP JMK je obsažen záměr „D46 Vyškov – hranice kraje, homogenizace včetně úpravy mimoúrovňových křižovatek“ (D012).

Dálnice D52

Dálnice D52 Pohořelice – Mikulov – hranice ČR / Rakousko je součástí severojižního mezinárodního kapacitního spojení Brno (D1) – Vídeň. V současné době je v provozu úsek Rajhrad – Pohořelice. Návazný úsek Pohořelice – hranice ČR je zakotven a stabilizován v UV ČR č. 735/2008, k přípravě a výstavbě kapacitní pozemní komunikace v úseku Pohořelice – státní hranice s Rakouskem. Vláda potvrzuje návazný úsek D52 Pohořelice – Mikulov – hranice ČR / Rakousko (– Drasenhofen) s návazností na rakouskou dálnici A5 ve směru na Vídeň a souhlasí s dalším pokračováním příprav k realizaci. Dne 23. ledna 2009 byla ve Vídni podepsána dohoda mezi Rakouskou spolkovou vládou a vládou České republiky o propojení rakouské dálnice A5 a české dálnice D52. Dokument vymezuje místo propojení české a rakouské dálniční sítě v katastrálním území obcí Mikulov a Drasenhofen. Úsek D52 Pohořelice – Mikulov – hranice ČR / Rakousko bude ve značném rozsahu své trasy sledovat stopu stávající silnice I/52 (včetně doprovodných komunikací) a navazuje na stávající provozovaný úsek dálnice D52 Rajhrad – Pohořelice s ukončením v MÚK Pohořelice (I/52 × I/53). V rámci ÚAP JMK je obsažen záměr (D014) dle podkladů ŘSD, který v maximální míře využívá stávající koridor I/52, tzn. přes vodní nádrž Nové Mlýny. Alternativní západní varianta, která se v prostoru Nové Vsi odklání od stávající silnice I/52 západním směrem mimo vodní nádrž Nové Mlýny do trasy Nová Ves – Brod nad Dyjí – Mikulov, již není Jihomoravským krajem ani ŘSD ČR sledována.

Problémem je v současné době stávající úsek silnice I/52 MÚK Brno, centrum (D1) – Modřice – Rajhrad (na výjezdu z Brna vedený ulicí Vídeňskou), který ve vztahu k silně urbanizovanému území jižně od Brna již v současné době vykazuje řadu problémů s výhledově nedostatečnou kapacitou pro souběžnou obslužnou i tranzitní funkci. Tento úsek by měl být pro dálkovou a nadmístní dopravu nahrazen novým koridorem „Dálnice D52/JT Rajhrad – Chrlice (D2)“ (D013). Koncepce navrhovaná v ZÚR JMK a potvrzená MD ČR řeší zajištění potřebných parametrů a odstranění úzkých hrdel v podobě stávající silnice I/52 v prostoru Brna návrhem kapacitní silnice navazující v prostoru Rajhradu na dílčí úsek D52 Pohořelice – Rajhrad a vedené ve stopě jižní tangenty mezi silnicí I/52 a dálnicí D2 s napojením na dálnici D2 v prostoru Chrlic. Tato koncepce nahrazuje záměr MD ČR, který předpokládal návaznost D52 na dálnici D1 v parametrech kapacitní silnice prostřednictvím jihozápadní tangenty s napojením na dálnici D1 v prostoru Troubska. Koncepce přesměrování D52 přes jižní tangentu na dálnici D2 umožňuje nový pohled na potřebnost a funkci jihozápadní tangenty.

Dálnice D55

Dálnice D55 je na území Jihomoravského kraje součástí dálkového tahu Olomouc – Přerov – Staré Město – Břeclav (D2). V republikových souvislostech propojuje dálnici D35, dálnici D1 a dále přes oblast Pomoraví dálnici D2. V úseku (Otrokovice –) Veselí nad Moravou – Hodonín – Břeclav přebírá značnou část každodenních regionálních přepravních vztahů ze stávající dopravně přetížené silnice I/55, která je páteří republikové rozvojové osy OS11 Lipník nad Bečvou – Přerov – Uherské Hradiště – Břeclav – hranice ČR / Rakousko.

Na území sousedního Zlínského kraje je koridor stabilizován a vymezen jako veřejně prospěšná stavba ve vydaných ZÚR Zlínského kraje. V současné době probíhá postupná realizace a projektová a územní příprava dílčích staveb dálnice D55 s přechodem na území Jihomoravského kraje v prostoru Moravského Písku. Stavby D55, přecházející ze Zlínského kraje do kraje Jihomoravského jsou ve svém vedení a poloze v současné době již pevně stabilizovány platnými územními rozhodnutími na stavbu 5508 Staré Město – Moravský Písek (územní rozhodnutí nabylo právní moci dne 18. 1. 2013) a na stavbu 5509 Moravský Písek – Bzenec (územní rozhodnutí nabylo právní moci dne 29. 4. 2014).

Tato skutečnost byla rozhodující pro výběr varianty D55 v úseku Moravský Písek (hranice JMK / ZLK) – Bzenec a dále po prostor Rohatce. Tento úsek, kromě dlouhodobě sledované stopy ŘSD v souběhu s koridorovou tratí, byl v minulosti prověřován v několika variantách. Na základě výsledků prověřování a hodnocení, s přihlédnutím k požadavku zajištění návaznosti na již stabilizovaný koridor D55 na území Zlínského kraje a v navazujícím úseku Moravský Písek – Bzenec, pro který je vydané územní rozhodnutí, ÚAP JMK sledují dle vydaných ZÚR JMK v úseku Moravský Písek (hranice kraje) – Rohatec (D015) invariantní trasu dálnice D55, vedenou ve stopě var. ŘSD, v souběhu s koridorovou tratí.

Navazující úsek D55 Rohatec – Hodonín – Břeclav (D016) pokračuje v trase stávající I/55, která byla realizovaná jako příčná etapizace budoucí D55 v polovičním profilu v úseku Rohatec – MÚK Břeclav na dálnici D2. Trasa je v souladu s aktuální dokumentací „Rychlostní silnice R55 v úseku Staré Město – Břeclav“ (HBH Projekt, s. r. o., 2014). Ve směru na Hodonín kříží koridor D55 silnici II/432 (MÚK Hodonín-východ – D017), silnici II/380 (stávající MÚK Hodonín-střed) a výhledovou přeložku silnice I/51 s obchvatem Hodonína (MÚK Hodonín-západ), která do doby realizace obchvatu bude využita pro hlavní napojení Hodonína. Koridor dále v západní poloze míjí obec Lužice, mimoúrovňovou křižovatkou MÚK Mikulčice s přeložkou silnice II/423 napojuje Mikulčice a celou oblast Josefov, Dolní Bojanovice, Nový a Starý Poddvorov včetně areálu Moravských naftových dolů. Součástí koridoru D55 je i přeložka silnice III. třídy v Mikulčicích s částečným obchvatem sídla a s napojením na MÚK Mikulčice mimo obytné území. Za obcí Hrušky koridor pokračuje v souběhu s koridorovou tratí až do prostoru křižovatky MÚK Břeclav na dálnici D2, jejíž prostorové uspořádání je navrženo k zásadní přestavbě včetně napojení doprovodné komunikace III. třídy Hrušky – Břeclav, vedené po severní straně tratě s přechodem D55 a s napojením na doprovodnou silnici III. třídy vedenou od motorestu u Husara v Hruškách jižně podél D55 s podjezdem pod dálnici D2 a s napojením na okružní křižovatku Břeclav (I/55, II/425) jako součást MÚK Břeclav. Doprovodnými komunikacemi bude zajištěna obslužnost širšího území Hrušek nezávisle na D55 s napojením do MÚK Břeclav a na silnici I/55 s obchvatem Břeclavi. Tato koncepce byla projednána a potvrzena MD ČR, ŘSD ČR a dotčenými obcemi za účasti pořizovatele a zpracovatele ZÚR JMK na jednání dne 28. 7. 2014 na MěÚ v Břeclavi.

Základní charakteristiky záměrů silnic I. třídy:

Silnice I/19

V současné době je sledována homogenizace silnice v celém rozsahu s obchvaty sídel Rozseč nad Kunštátem a přeložky silnice v úsecích Sebranice – Svitávka (D101). V Kunštátu bude modernizován průtah. Po realizaci dálnice D43 bude upravená silnice I/19 ukončena na D43 (MÚK).

Silnice I/23

ŘSD ČR je sledována přestavba silnice v úseku Rosice – Zakřany včetně obchvatu sídel Zastávka a Rosice (D102) a dále obchvatem Vysokých Popovic (D103).

Silnice I/38

Silnice má ve své trase řadu problémových úseků a průtahů sídly, které je nezbytné řešit. ŘSD ČR sleduje kontinuální přestavbu úseku Blížkovice (hranice kraje) – Znojmo (D104) s obchvaty sídel Grešlové Mýto, Pavlice, Vranovská Ves, Olbramkostel s ukončením do MÚK Jihlavská (západně Znojma). Zde navazuje již realizačně připravovaná stavba I/38 Znojmo, obchvat (ul. Pražská – ul. Únanovská), tj. po MÚK Únanovská (II/399) (D105). V návaznosti na již realizovanou 1. stavbu obchvatu Znojma, je sledován koridor D106 v úseku ul. Kuchařovická – MÚK Suchohrdešská (II/413) – MÚK Znojmo, východ (I/53).

Poslední úsek I/38 Znojmo (I/53) – Hatě – hranice ČR / Rakousko (D107) je sledován v souladu s aktualizací technické studie „Silnice I/38 Znojmo – Hatě“ (PK Ossendorf, s. r. o., 2010) pro možné šířkové uspořádání 2+1, v prostoru hranice ČR / Rakousko s návazností na připravovanou třípruhovou silnici S3.

Silnice I/40

Silnice je v úseku Mikulov – Břeclav sledována v plném rozsahu k přestavbě. Záměr na obchvat Valtic je uveden v aktualizaci ÚAP ORP Břeclav, spojení Břeclav – Mikulov bylo prověřováno ve vyhledávací studii „Rychlostní silnice R55 Břeclav (D2) – hranice ČR / Rakousko“ pro ŘSD v roce 2008 (HBH projekt).

ÚAP JMK sledují koridor pro prostorové úpravy silnice I/40, tzv. homogenizace stávající dvoupruhové silnice, která vychází ze zpracované dokumentace „Vyhledávací studie trasy silnice I/40 v úseku Břeclav – Valtice – Mikulov – Novosedly“ (Profi Jihlava, 1999). Koridor D108 navazuje v Mikulově na stávající silnici I/52 (nepřímo na D52 – MÚK Mikulov-jih) a je ukončen na silnici I/40 v západní části Sedlce.

Pro průchod Sedlcem je sledována přeložka silnice I/40 ve dvou variantách vyžadující další prověření podmínek možného průchodu územím. Varianta severní (D109A) vychází z dokumentace „Vyhledávací studie trasy silnice I/40 v úseku Břeclav – Valtice – Mikulov – Novosedly“ (Profi Jihlava, 1999). Varianta jižní (D109B) vychází z námětu ŘSD ČR předloženého pro účely ZÚR JMK. V této poloze však navrhovaná přeložka silnice, která se v tomto prostoru vyhýbá území Natura 2000, vyžaduje nákladné technické řešení s dvojnásobným mimoúrovňovým křížením se stávající železniční tratí.

Průchod Valticemi je v ÚAP JMK navržen v koridoru severního obchvatu sídla (D110). Poloha severního obchvatu byla ve variantách podrobněji prověřena technickou studií „Přeložka silnice I/40 Valtice – obchvat“ (Profi Jihlava, s. r. o., 2001), aktualizovanou v r. 2008.

Pro připravovaný obchvat Břeclavi (silnice I/55 a I/40) jsou sledovány koridory D111 a D129.

Silnice I/41

Stávající nevyhovující vedení je sledováno k zásadní přestavbě v nové stopě, tzv. „Bratislavská radiála“. Dle současných podkladů sledují ÚAP JMK záměr variantně. Varianta A (D112A) je sledována dle platného ÚPmB podél řeky Svitavy. Varianta B (D112B) nové tangenciální polohy I/41 „Bratislavské radiály“ vychází z technické studie „I/41 Brno – Bratislavská radiála, PK Ossendorf, s.r.o., 07/2015).

Silnice I/42

V ÚAP JMK je sledován záměr celkové přestavby VMO variantně. Varianty D113, D114, D115A, D116A, D117A jsou sledovány dle platného ÚPmB. Varianty D115B a D116B reagují na změnu koncepce v jižní a jihovýchodní části VMO včetně návaznosti na novou polohu „Bratislavské radiály“.

Silnice I/43

Současný nevyhovující stav je sledován k postupné přestavbě úseku Krhov – Voděradý, přeložce v úseku Sebranice – Letovice (D120) a homogenizace úseku Letovice – Stvolová (D121). Obchvat Lipůvky a Lažan již není Jihomoravským krajem sledován. Úsek Česká – Kuřim je sledován ke zkapacitnění (D119).

Silnice I/50

Nevyhovující průtahy Bučovicemi, Brankovicemi a Kožušicemi jsou sledovány k přestavbě a to v několika variantách. V ÚAP JMK je tedy nadále evidováno variantní řešení (D122, D123A, D123B). Lze očekávat, že silnice bude i po dobudování dálniční sítě přenášet relativně významné objemy dálkové přepravy s vazbou na slovenský prostor Trenčína a Pováží.

Silnice I/51

Sledován je jihozápadní obchvat Hodonína (D124) s návazností na výhledovou D55.

Silnice I/53

Pro zkvalitnění silničního spojení Brno – Znojmo je ŘSD ČR sledována celková prostorová homogenizace stávající trasy ve dvoupruhovém uspořádání včetně obchvatu Lechovic (D125, D126).

Silnice I/54

V trase je sledována postupná přestavba úseku Kyjov – Bzenec s obchvaty Bzenec, Vracova, Vlkoše (D128), Kyjova (D127) a dále úprava křižovatky ve Veselí nad Moravou.

Silnice I/55

V souladu s UV č. 741/1999 je pro dálkovou dopravu postupně připravována dálnice D55 (Olomouc – Přerov – Hulín – Otrokovice – Břeclav (D2)). V ÚAP JMK jsou sledovány přeložky silnice I/55 s obchvaty sídel Petrov, Strážnice, Vnorovy (D130A, D130B) a Veselí nad Moravou (D131). Výhledově je uvažováno s přeřazením silnice I/55 do kategorie silnic II. třídy jako doprovodné komunikace k dálnici D55. Obchvat Břeclavi je v souladu s platným ÚPNSÚ Břeclav a novým ÚP Břeclav vydaným v roce 2017 sledován jako silnice I. třídy ve dvoupruhovém uspořádání.

Silnice I/71

Silnice výhledově vyžaduje zásadnější rekonstrukci, její charakter a podmínky nebyly dosud prověřeny žádnou dokumentací. V širších souvislostech lze předpokládat, že tato silnice výhledově zůstane spíše regionálním přeshraničním spojením s pouze oblastními přepravními vztahy a intenzitami. V ÚAP JMK je sledován záměr (D132) pro homogenizaci silnice I/71 Blatnice pod Svatým Antonínkem (hranice kraje) – Javorník (hranice ČR / SR).

Jihozápadní tangenta (JZT)

JZT představuje kapacitní propojení jihozápadního segmentu mezi D1 a D52 v kategorii silnice I. třídy, v širších souvislostech a koncepčních scénářích s příamou návazností na D43 ve stopě Bystrcké, případně s využitím dílčího úseku dálnice D1 s návazností na D43 ve stopě Bítýšské (MÚK Ostopovice), v jižním prostoru s návazností na D52/JT a prostřednictvím jižní tangenty na dálnici D2 s pokračováním v koridoru tzv. jihovýchodní tangenty jako silnice II. třídy. Poloha koridoru JZT byla v souvislosti s rozvojem celého jihozápadního a jižního segmentu urbanizovaného prostoru města Brna dlouhodobě prověřována řadou studií, koncepčních scénářů a zátěžových modelů.

Dopravní vyřízení a efektivita JZT v celém systému nadřazené sítě JMK byla prověřována v rámci dokumentace „Zhodnocení potenciálu území a modelových stavů silniční sítě Jihomoravského kraje“ – etapy A, B, C (Urbanismus, architektura, design – studio, s. r. o. & PK Ossendorf, s. r. o; 2014). Výsledky modelování a hodnocení koncepčních scénářů ukazují jednoznačnou prostorovou a funkční spjatost všech záměrů z hlediska dopravních vazeb a vzájemného přenášení přepravních toků a to především v území metropolitní rozvojové oblasti (prioritně D43 v úseku Kuřim – dálnice D1, D1, D52/JT, JZT, JVT a další), kde dochází k vysoké koncentraci radiálně zaústěných komunikací, vlastní dopravy a nároků na prostorové roznesení převažující zdrojové a cílové dopravy do celého komunikačního systému.

Vzhledem k tomu, že ZÚR JMK navrhuje v území metropolitní rozvojové oblasti OB3 Brno plochu, ve které se ukládá prověření změn územní studií, obsahují ÚAP JMK varianty JZT a to var. A „Modřická“: JZT Troubsko (D1) – Modřice (D52/JT), (D018A) a var. B „Želešická“: JZT Troubsko (D1) – Modřice (D52/JT), (D018B) do doby, než bude možno na základě výsledků podrobnějšího prověření území rozhodnout vůbec o potřebnosti JZT, případně o výběru varianty.

JZT Troubsko (D1) – Modřice (D52/JT) – var. A „Modřická“ – navazuje na dálnici D1 v MÚK Troubsko, pokračuje jihovýchodním směrem, jižně od Ostopovic, mezi Nebovidy a Moravany a východně od Želešic se napojuje na koridor D52/JT. Oproti původním trasám je koridor ukončen v MÚK Modřice a napojen na koridor D52 vedený od Rajhradu ve stopě jižní tangenty k dálnici D2.

JZT Troubsko (D1) – Modřice (D52/JT) – var. B „Želešická“ – navazuje na dálnici D1 v MÚK Troubsko, pokračuje shodně s var. A jihovýchodním směrem, jižně od Ostopovic, mezi Nebovidy a Moravany. Odsud se odklání jižním směrem do prostoru Hajan a pokračuje v dílčím úseku jižní tangenty, původně sledované ve var. Želešické, do MÚK Modřice s D52/JT.

Napojení obou variant JZT na D52/JT je shodně situováno do prostoru Modřic. Obě varianty jsou ve směru od dálnice D1 vedeny částečně ve stopě původní JZT, která se napojovala na D52 v prostoru Rajhradu, v úseku od Želešic a Modřic po D52/JT v upravených stopách, které představují kombinaci zkrácených koridorů s využitím původně sledovaných dílčích úseků jižní tangenty ve var. Želešické a ve var. Modřické.

Základní charakteristiky záměrů na silničních tazích krajského významu

Silniční tah K01, K02

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/408, Onšov – Lesná přeložka. V ÚAP JMK je dle Generelu územně vymezena přeložka silnice II/408 a úprava sil. II/409 Uherčice – Rancířov (D222).

Silniční tah K03

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb přeložek s případnými obchvaty sídel; silnice II/408 Hodonice, II/414 Hrušovany, jihovýchod, II/414 Drnholec – Novosedly. Přeložky silnice II/408 Hodonice a Drnholec a obchvat obce Březí (sil. II/414) již nejsou Jihomoravským krajem sledovány (jedná se o místní záměry).

Záměr silnice II/414 – Hrušovany nad Jevišovkou, obchvat jihozápad (součást oblastního tahu O08) a přeložka silnice II/414 Hrušovany, jihovýchod byly vypuštěny (nejsou již Jihomoravským krajem sledovány, jedná se o místní záměry).

Silniční tah K04

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice s obchvatem Hrušovan nad Jevišovkou. Přeložka silnice II/415 Hrušovany nad Jevišovkou obchvat (severovýchod – jihovýchod) již není Jihomoravským krajem sledována, jedná se o místní záměr.

Silniční tah K05

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/413 v prostoru Moravského Krumlova. V ÚAP JMK je dle Generelu územně vymezena přeložka silnice II/413, Moravský Krumlov (D223).

Silniční tah K06

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice s obchvatem Miroslavi. Přeložka silnice II/400, Miroslav již není Jihomoravským krajem sledována, jedná se o místní záměr.

Silniční tah K10

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/419 Terezín – Násedlovice a Násedlovice – Uhřice s obchvaty sídel. V ÚAP JMK je dle Generelu územně vymezena přeložka silnice II/419 Terezín – Násedlovice (D232) a přeložka silnice II/419 Násedlovice – Uhřice (D233).

Silniční tah K11

V generelu je sledováno nové prodloužení silnice II/425 v úseku Modřice – Rajhrad. Toto nové silniční propojení Rajhradu a Modřic (sil. II/425) již není Jihomoravským krajem sledováno. Přepravní vztahy bude po dostavbě dálnice D52 (úsek Rajhrad – Chrlice) zajišťovat stávající sil I/52.

Silniční tah K12

Dopravní tah přebírá funkci doprovodné silnice k dálnici D52. V ÚAP JMK je dle Generelu územně vymezen návrh řešení přestavby silničního tahu jako součást stavby dálnice D52 Pohořelice – Mikulov:

- záměr D220 jako silnice II/395 Pohořelice – Nová Ves (nová doprovodná komunikace k D52),
- záměr D221 jako silnice II/395 Nová Ves – Pasohlávky (nová doprovodná komunikace k D52),
- záměr D234 jako silnice II/420 Horní Věstonice – Bavory (nová doprovodná komunikace k D52).

Silniční tah K13

V ÚAP JMK je územně sledován návrh silničního propojení Hrušek a Břeclavi (sil. III. třídy – D308). Doprovodná komunikace bude zajišťovat obslužnost širšího území Hrušek a spojení Hrušky – Břeclav nezávisle na dálnici D55 s napojením na silnici I/55 s obchvatem Břeclavi, návazně na dálnici D2 (MÚK

Břeclav). Tato koncepce byla projednána a potvrzena MD, ŘSD a dotčenými obcemi za účasti pořizovatele a zpracovatele ZÚR JMK na jednání dne 28. 7. 2014 na MěÚ v Břeclavi.

V ÚAP JMK je sledována přeložka silnice II/423 Mikulčice (D236) ve vztahu k plánované dálnici D55 (součást oblastního tahu O21). Přeložka vychází z umístění MÚK Mikulčice na D55 a bude sloužit jako přívaděč k této dálnici. V dokumentaci „Technicko-ekonomická studie R55 v úseku Staré Město – Břeclav“ (HBH Projekt, s. r. o., říjen 2014) je přeložka II/423 navrhována jako součást stavby D55.

Silniční tah K14

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/431, II/422 Svatobořice-Mistřín. V ÚAP JMK je dle Generelu územně vymezena přeložka silnice II/422 Svatobořice-Mistřín (D235).

Silniční tah K15

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnic II/422 a II/431 Svatobořice-Mistřín s obchvaty sídel a obchvat Kyjova s přeložkou silnice II/432. V ÚAP JMK je dle Generelu územně vymezena přeložka silnice II/422 Svatobořice-Mistřín (D235) a přeložka silnice II/432 – severozápadní obchvat Kyjova (D241).

Silniční tah K16

Dopravní tah přebírá funkci doprovodné silnice k dálnici D55. V ÚAP JMK jsou dle „Územní studie silničních obchvatů obcí Strážnice a Petrov“ (PK Ossendorf, s. r. o.) sledovány přeložky silnice I/55 s obchvaty sídel Petrov, Strážnice, Vnorovy (D130A, D130B). Úsek Vnorovy - Veselí nad Moravou (D131) je stabilizován v ÚP Veselí nad Moravou. Výhledově je uvažováno s přeřazením silnice I/55 do kategorie silnic II. třídy.

Silniční tah K17

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/430 ve Vyškově a s tím spojené návaznosti silnice II/379. V ÚAP JMK je dle Generelu územně vymezena přeložka silnice II/430 (D238).

Silniční tah K19

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/431 s obchvaty sídel Ždánice, Bučovice-západ, Manerov. V ÚAP JMK je dle Generelu sledována přeložka silnice II/431 v Bučovicích (D239) a Manerově (D240). Obchvat Ždánic již není Jihomoravským krajem sledován, jedná se o místní záměr.

Silniční tah K20

Tah přebírá funkci doprovodné silnice k dálnici D43. V návrhu je dle Generelu sledována přeložka silnice I/43 v Sebranicích (D120) a obchvat Kuřimi D118A, D118B (souvislost s D43). Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/386 v Kuřimi. Obchvat Lipůvky a Lažan již není Jihomoravským krajem sledován.

Silniční tah K21

V ÚAP ORP Boskovice je sledována přeložka silnice II/376 Drnovice – Kunštát. Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/376 v Bořitově. Vzhledem ke změně trasování D43 a MÚK Černá Hora nejsou náměty v ÚAP JMK územně sledovány.

Silniční tah K23

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/374 Knínice u Boskovic a Šebetov. Náměty nejsou v ÚAP JMK územně obsaženy (nejsou již Jihomoravským krajem sledovány).

Silniční tah K25

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnic II/152, II/394 s obchvaty sídel Ivančice, Ivančice – Neslovice a Tetčice.

V ÚAP JMK je dle Generelu územně vymezeno:

- II/394 Neslovice obchvat (D218),
- II/394 Tetčice obchvat (D217).

Obchvat Ivančic již není Jihomoravským krajem sledován.

Silniční tah K26

Tah přebírá funkci doprovodné silnice k dálnici D1. V ÚAP JMK je sledována přeložka silnice II/602 v prostoru Bosonoh (D243) s obchvatem sídla (vazba na MÚK Troubsko – křižovatku D1 × D43, případně dálnici D52). Trasa vychází z „Technické studie Bosonohy II/602 obchvat, Linio Plan Brno, 2012“.

Silniční tah K27

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/152 v Moravských Bránicích. Studií modernizace silnice II/152 Ivančice – Moravské Bránice – Želešice (2011, HBH projekt, obj. JMK) bylo prověřeno řešení silnice II/152 v prostoru obce Moravské Bránice. Z prověření vyplynulo, že stávající průjezdní úsek nebude sledován k přeložení. Záměr D127 představuje úpravu silnice II/152 v úseku Ivančice – Ořechov.

V ÚAP JMK je územně sledována přeložka silnice II/395 Moravské Bránice (D219), (dle ÚP Moravských Bránic). Obchvat Ivančic již není Jihomoravským krajem sledován.

Silniční tah K28

V ÚAP JMK jsou sledovány přeložky silnice II/152 v úseku Ořechov – Hajany (D202), Želešice, obchvat (D203), podklad „Studie modernizace silnice II/152 – Moravské Bránice – Želešice – 2011, HBH projekt, obj. JMK. Na dálniční křižovatku dálnic D52 a D2 navazuje nové prodloužení II/152 s obchvatem Chřelic (D204A, D204B). Dále je v ÚAP JMK sledována přeložka silnice III/15278, severní obchvat Modřic (D304), (součást oblastního tahu O51). Silnice III/15278 zajišťuje propojení jižní části města Brna s širší aglomerací jižně krajského města a plní funkci alternativního spojení k přetížené ulici Vídeňská. Přeložka silnice III/15278 je oproti Generelu krajských silnic upravena, rozšířena o obchvat Přízřenic a napojena na Moravskou ulici, s možností připojení Dolních Heršpic.

Silniční tah K29

V generelu i ÚAP JMK je sledována přeložka silnice II/385 Hradčany – Čebín s obchvatem sídel (D215). Trasa vychází z dokumentací „DÚR II/385 Obchvat Čebín, Dopravoprojekt Brno, 2009“ a „DÚR II/385 Obchvat Hradčany, Dopravoprojekt Brno, 2010“. Výhledově je dle Generelu sledována přeložka silnice II/387 v prostoru Štěpánovic a Borače (D216).

Silniční tah K33

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/379 Nelepeč-Žernůvka a obchvat Deblína. Obchvat Deblína není dle podkladů JMK v ÚAP JMK územně sledován.

Silniční tah K34

V generelu je sledována přeložka silnice II/416 v úseku Unkovice – Hrušovany u Brna – Vojkovice – Blučina s možností výhledové přeložky silnice II/416 s obchvaty sídel Újezd u Brna, Hostěrádky-Rešov, Křenovice.

V ÚAP JMK je územně sledováno:

- II/416 Hrušovany – Pohořelice (D224), dle „Studie modernizace silnice II/416 Hrušovany u Brna – Ledce – Pohořelice, HBH projekt, s. r. o., 2011“
- II/416 Vojkovice – Hrušovany přeložka (D225), dle „Vyhledávací studie přeložky krajské silnice II/416 v úseku Vojkovice – Hrušovany u Brna, HBH Projekt, 2013“

- II/416 Blučina obchvat (D226), dle investičního záměru „II/416 Blučina obchvat, úsek D2 – II/425, SHB, 2010“
- II/416 Hostěrádky-Rešov – Šaratice přeložka (D229), dle „Územní studie silnice II/416 Žatčany – Slavkov u Brna, Urbanistické středisko Brno, 2012“
- II/416 Hrušky – Křenovice – Slavkov u Brna přeložka (D230), variantně dle „Územní studie silnice II/416 Žatčany – Slavkov u Brna, Urbanistické středisko Brno, 2012“

Dle územní studie silnic II. třídy v území ovlivněném rozvodnou 400/220/110 kV Sokolnice:

- II/416 Měnin obchvat (D227),
- II/416 Újezd u Brna obchvat (D228),
- II/380 Telnice obchvat, východní varianta (D211A).

Silniční tah K35

Generel doporučuje výhledové prověření podmínek a potřeb případné přeložky silnice II/430 s obchvatem Vyškova. V ÚAP JMK je dle Generelu územně vymezen obchvat Vyškova (D238 – přeložka silnice II/430).

Silniční tah K36

V ÚAP JMK je sledována nová trasa silnice II/417 v úseku Brno Slatina – Šlapanice – Kobylnice. V ÚAP JMK jsou dle Generelu územně sledovány:

- III/15286 Brno, Slatina, obchvat (D305),
- III/4171 Šlapanice, obchvat (D307),
- II/417 Kobylnice, obchvat (D231).

Silniční tah K37

Dle „Územní studie silnice II/380 Sokolnice – Čejč, UAD – studio Brno, 2012“ je v ÚAP JMK územně sledováno:

- II/380 Borkovany přeložka (D213),
- II/380 Moutnice – Těšany obchvat (D212B) (severní varianta dle ÚS II/380 Sokolnice – Čejč),
- II/380 Moutnice – Těšany obchvat (D212A) (jižní varianta dle ÚS II/380 Sokolnice – Čejč),
- II/380 Tuřany obchvat (D210) - jedná se o stabilizovanou trasu dle územního plánu Brna, ÚAP JMK a Generelu krajských silnic

Dle územní studie silnic II. třídy v území ovlivněném rozvodnou 400/220/110 kV Sokolnice:

- II/380 Telnice obchvat (D211A, D211B).

Silniční tah K38

V ÚAP JMK je územně sledováno:

- II/374 Spešov – Rájec-Jestřebí, přeložka (D207), dle dokumentace „II/374 Spešov – Rájec, porovnání variant trasy (Rybák projektování staveb, 2009)“ ve variantě „JMK“.
- II/374 Lhota Rapotina, obchvat – Boskovice (D209),
- II/374 Rájec-Jestřebí – Doubravice nad Svitavou – Lhota Rapotina, přeložka (D208)

Záměry vycházejí z „DÚR II/374 Doubravice nad Svitavou – Rájec, Rybák projektování staveb, 2011“ a z „Vyhledávací studie přeložky krajské silnice II/374 v úseku Doubravice nad Svitavou – Lhota Rapotina, Rybák projektování staveb, 2012“. V území mezi Lhotou Rapotinou a Boskovicemi je záměr sledován dle „Územní studie prověření trasy Boskovické spojky a přeložky silnice II/374 (Rybák projektování staveb, 2007)“, která koordinovala oba záměry v území.

Silniční tah K40 Jihovýchodní tangenta v úseku Modřice – Tuřany. Tato část JVT již není Jihomoravským krajem sledována. Koncepčně je nahrazena novým prodloužením II/152 s obchvatem Chrlic (D204A).

Silniční tah K41

Jihovýchodní tangenta v úseku Tuřany – Kobylnice – Jiříkovice – D1. V ÚAP JMK je sledována pouze část JVT – prodloužení sil. II/152 v úseku Tuřany – Kobylnice (D205). Úsek Kobylnice – Jiříkovice již není Jihomoravským krajem sledován.

ÚAP JMK sledují dle Generelu další záměry na tazích oblastního a lokálního významu:

- II/374 Brno, Maloměřice, přeložka (D206),
- II/432 Ratíškovice, přeložka (D242),
- II/429 Bohdalice – Nesovice, úprava (D237),
- II/383 Tvarožná – Sívce, přeložka (D214),
- Sil. III. tř. Mikulov – Drasenhofen (D309),
- III/0476 Rousínov – Slavkov, přeložka; Varianta A (D301A), var. B (D301B), var. C (D301C),
- III/15274 Troubsko, přeložka (D303),
- III/3795 Kuřimské Jestřábí – Dolní Loučky, přeložka (D306),
- III/05531 Mikulčice, obchvat (D302).

tab. 5.1: Doprava silniční

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
dálnice			
D001	RDS04	D1 Kývalka – hranice kraje (– Velká Bíteš), rozšíření na šestipruh	ŘSD ČR
D002	DS10	D1 Kývalka – Slatina, zkapacitnění včetně přestavby mimoúrovňových křižovatek	ŘSD ČR
D003	RDS05	D1 Slatina – Holubice, zkapacitnění včetně MÚK	ŘSD ČR
D004	DS12	D2 Chrlice II – Brno-jih; zkapacitnění včetně přestavby mimoúrovňové křižovatky	ŘSD ČR
D005	RDS06	D2 MÚK Velké Němčice	ŘSD ČR
D006	DS11	D2 MÚK Velké Pavlovice	ŘSD ČR
D007	RDS07	D2 MÚK Lanžhot	ŘSD ČR
D008A	RDS01-A	D43 Troubsko / Ostrovačice (D1) – Kuřim; varianta Bystřická	ŘSD ČR
D008B	RDS01-B	D43 Troubsko / Ostrovačice (D1) – Kuřim; varianta Bítýšská	JMK
D008C	RDS01-C	D43 Troubsko / Ostrovačice (D1) – Kuřim; varianta „Optimalizovaná MŽP“; Základní	MŽP ČR
D008D	RDS01-C/J	D43 Troubsko / Ostrovačice (D1) – Kuřim; varianta „Optimalizovaná MŽP“; Alternativa Jižní	MŽP ČR
D008E	RDS01-C/Z	D43 Troubsko / Ostrovačice (D1) – Kuřim; varianta „Optimalizovaná MŽP“; Alternativa Západní	MŽP ČR
D009A	RDS34-A	D43 Kuřim – Lysice; varianta „Německá“	ŘSD ČR
D009B	RDS34-B	D43 Kuřim – Lysice; varianta „Optimalizovaná MŽP“	MŽP ČR
D010	DS02	D43 Lysice – Sebranice	ŘSD ČR
D011	DS03	D43 Sebranice – Velké Opatovice – hranice kraje	ŘSD ČR
D012	DS13	D46 Vyškov – hranice kraje, homogenizace včetně úpravy mimoúrovňových křižovatek	ŘSD ČR
D013	DS14	D52/JT Rajhrad – Chrlice II (D2)	ŘSD ČR
D014	DS04	D52 Pohořelice – Mikulov – hranice ČR / Rakousko	ŘSD ČR

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
D015	DS05	D55 Moravský Písek (hranice kraje) – Rohatec	ŘSD ČR
D016	DS06	D55 Rohatec – Hodonín – D2	ŘSD ČR
D017	RDS02	D55 MÚK Hodonín, východ	ŘSD ČR
D018A	RDS08-A	Jihozápadní tangenta Troubsko (D1) – Modřice (D52/JT); varianta Modřická	ŘSD ČR
D018B	RDS08-B	Jihozápadní tangenta Troubsko (D1) – Modřice (D52/JT); varianta Želešická	ŘSD ČR
silnice I. třídy			
D101	DS15	I/19 Hodonín v okr. Blansko (hranice kraje) – Sebranice (D43), homogenizace včetně obchvatů Rozseče a Sebranic	ŘSD ČR
D102	RDS09	I/23 Rosice – Zakřany, přeložka s obchvaty sídel	ŘSD ČR
D103	DS16	I/23 Vysoké Popovice, obchvat	ŘSD ČR
D104	DS07	I/38 Blížkovice (hranice kraje) – Znojmo	ŘSD ČR
D105	–	I/38 Znojmo, obchvat (ul. Pražská – ul. Únanovská)	ŘSD ČR
D106	DS08	I/38 Znojmo, obchvat (ul. Kuchařovická – I/53)	ŘSD ČR
D107	DS09	I/38 Znojmo (I/53) – Hatě – hranice ČR / Rakousko	ŘSD ČR
D108	DS17	I/40 Mikulov – Sedlec, západ; homogenizace	ŘSD ČR
D109A	RDS10-A	I/40 Sedlec, obchvat; varianta severní	ŘSD ČR
D109B	RDS10-B	I/40 Sedlec, obchvat; varianta jižní	ŘSD ČR
D110	DS18	I/40 Břeclav – Valtice, přeložka s obchvatem Valtic	ŘSD ČR
D111	–	I/40 Břeclav, obchvat	ŘSD ČR
D112A	–	I/41 Brno, Bratislavská radiála; varianta ÚPmB	ŘSD ČR
D112B	–	I/41 Brno, Bratislavská radiála; varianta Alternativní	ŘSD ČR
D113	–	I/42 Brno, Velký městský okruh, západ (Kníničská – Hlinky)	ŘSD ČR
D114	–	I/42 Brno, Velký městský okruh, jihozápad (Bítešská – Heršpická)	ŘSD ČR
D115A	–	I/42 Brno, Velký městský okruh, jih (Heršpická – Hněvkovského); Var. ÚPmB	ŘSD ČR
D115B	–	I/42 Brno, Velký městský okruh, jih (Heršpická – Hněvkovského); Var. Alternativní	ŘSD ČR
D116A	–	I/42 Brno, Velký městský okruh, jihovýchod (Hněvkovského – Ostravská); Var. ÚPmB	ŘSD ČR
D116B	–	I/42 Brno, Velký městský okruh, jihovýchod (Hněvkovského – Ostravská); Var. Alternativní	ŘSD ČR
D117A	–	I/42 Brno, Velký městský okruh, východ (Ostravská – Provazníkova); Var. ÚPmB	ŘSD ČR
D117B	–	I/42 Brno, Velký městský okruh, východ (Ostravská – Provazníkova); Var. 2	ŘSD ČR
D117C	–	I/42 Brno, Velký městský okruh, východ (Ostravská – Provazníkova); Var. 3	ŘSD ČR
D118A	RDS12	I/43 Kuřim, jižní obchvat	ŘSD ČR
D118B	RDS36	I/43 Kuřim, severní obchvat	ŘSD ČR
D119	RDS13	I/43 Česká – Kuřim, zkapacitnění	ŘSD ČR
D120	DS19	I/43 Sebranice – Letovice, přeložka	ŘSD ČR
D121	DS20	I/43 Letovice – Stvolová, homogenizace	ŘSD ČR

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
D122	–	I/50 Bučovice, obchvat	ŘSD ČR
D123A	RDS14-B	I/50 Brankovice – Kožušice, obchvat; varianta jižní	ŘSD ČR
D123B	RDS14-A	I/50 Brankovice – Kožušice, obchvat; varianta střed	ŘSD ČR
D124	RDS15	I/51 Hodonín, obchvat	ŘSD ČR
D125	DS21	I/53 Znojmo – Pohořelice, homogenizace včetně MÚK	ŘSD ČR
D126	–	I/53 Lechovice, obchvat	ŘSD ČR
D127	RDS16	I/54 Kyjov, obchvat	ŘSD ČR
D128	RDS17	I/54 Bzenec – Vracov – Vlkost, přeložka	ŘSD ČR
D129	–	I/55 Břeclav, obchvat	ŘSD ČR
D130A	RDS18-A	I/55 Petrov – Strážnice – Vnorovy, přeložka s obchvaty sídel; varianta A jižně Petrova	ŘSD ČR, JMK
D130B	RDS18-B	I/55 Petrov – Strážnice – Vnorovy, přeložka s obchvaty sídel; varianta B severně Petrova	ŘSD ČR, JMK
D131	RDS19	I/55 Vnorovy – Veselí nad Moravou, přeložka s obchvaty sídel	JMK
D132	DS23	I/71 Blatnice pod Svatým Antonínkem (hranice kraje) – Javorník (hranice ČR / SR), homogenizace	ŘSD ČR
silnice II. třídy			
D201	–	II/152 Ivančice – Ořechov, úprava	JMK
D202	RDS20	II/152 Ořechov – Hajany, obchvat	JMK
D203	DS25	II/152 Želešice, obchvat	JMK
D204A	DS24	Obchvat Chrlíc, prodloužení II/152	JMK
D204B	–	Obchvat Chrlíc, prodloužení II/152, alt. napojení na D2	JMK
D205	RDS32	Tuřany – Kobylnice, prodloužení II/152	JMK
D206	–	II/374 Brno, Maloměřice, přeložka	JMK
D207	DS28	II/374 Spešov – Rájec-Jestřebí, přeložka	JMK
D208	DS26	II/374 Rájec-Jestřebí – Doubravice nad Svitavou – Lhota Rapotina, přeložka	JMK
D209	DS27	II/374 Lhota Rapotina, obchvat – Boskovice	JMK
D210	DS29	II/380 Tuřany, obchvat	JMK
D211A	–	II/380 Telnice, obchvat; varianta východ	JMK
D211B	–	II/380 Telnice, obchvat; varianta západ	JMK
D212A	RDS21	II/380 Těšany – Moutnice, obchvat; varianta Těšany jih	JMK
D212B	–	II/380 Těšany – Moutnice, obchvat; varianta Těšany sever	JMK
D213	–	II/380 Borkovany, přeložka	JMK
D214	–	II/383 Tvarožná – Sívce, přeložka	JMK
D215	DS30	II/385 Hradčany – Čebín, obchvat	JMK
D216	–	II/387 Štěpánovice, Nové Štěpánovice, přeložka	JMK
D217	RDS22	II/394 Tetčice, obchvat	JMK
D218	RDS23	II/394 Neslovice, obchvat	JMK
D219	–	II/395 Moravské Bránice, přeložka	JMK
D220	–	II/395 Pohořelice – Nová Ves, nová dopr. D52	ŘSD ČR

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
D221	–	II/395 Nová Ves – Pasohlávky, nová dopr. D52	ŘSD ČR
D222	–	II/409 Uherčice – Rancířov, úprava	JMK
D223	–	II/413 Moravský Krumlov, obchvat	JMK
D224	RDS24	II/416 Hrušovany – Ledce – Pohořelice, přeložka	JMK
D225	RDS25	II/416 Vojkovice – Hrušovany, přeložka	JMK
D226	DS32	II/416 Blučina, obchvat	JMK
D227	–	II/416 Měnin, obchvat	JMK
D228	–	II/416 Újezd u Brna, obchvat	JMK
D229	RDS26	II/416 Hostěrádky-Rešov – Šarátice, přeložka	JMK
D230	RDS27	II/416 Hrušky – Křenovice – Slavkov u Brna, přeložka	JMK
D231	–	II/417 Kobylnice, obchvat	JMK
D232	RDS28	II/419 Terezín – Násedlovice, přeložka	JMK
D233	RDS29	II/419 Násedlovice – Uhřice, přeložka	JMK
D234	–	II/420 Horní Věstonice – Bavory, nová dopr. D52	ŘSD ČR
D235	RDS30	II/422 (II/431) Svatobořice-Mistřín, přeložka	JMK
D236	DS35	II/423 Mikulčice, přeložka k D55	ŘSD ČR
D237	–	II/429 Bohdalice – Nesovice, úprava	JMK
D238	–	II/430 Vyškov, obchvat	JMK
D239	–	II/431 Bučovice, přeložka západ	JMK
D240	–	II/431 Manerov, obchvat	JMK
D241	–	II/432 Kyjov, severozápadní obchvat	JMK
D242	–	II/432 Ratíškovice, přeložka	JMK
D243	DS36	II/602 Bosonohy, obchvat	JMK
silnice III. třídy			
D301A	–	III/0476 Rousínov – Slavkov, přeložka; varianta A	JMK
D301B	–	III/0476 Rousínov – Slavkov, přeložka; varianta B	JMK
D301C	–	III/0476 Rousínov – Slavkov, přeložka; varianta C	JMK
D302	DS37	III/05531 Mikulčice, obchvat	ŘSD ČR
D303	–	III/15274 Troubsko, přeložka	JMK
D304	RDS33	III/15278 Modřice, severní obchvat	JMK
D305	DS33	III/15286 Brno, Slatina, obchvat	JMK
D306	–	III/3795 Kuřimské Jestřábí – Dolní Loučky, přeložka	JMK
D307	RDS35	III/4171 Šlapanice, obchvat	JMK
D308	–	III/xxxx Hrušky – Břeclav	ŘSD ČR
D309	–	III/xxxx Mikulov – Drasenhofen	ŘSD ČR
silnice bez zařazení do kategorie			
D401	–	Pohořelice – Velké Němčice (D2)	JMK

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
označení záměrů dle silničních úseků	–	Součástí záměrů jsou také záměry tunelů na dálnicích a silnicích I. třídy. Záměry tunelů jsou ve výkresu záměrů označeny stejným kódem jako záměr dálnice / silnice, na které se nacházejí.	–

Základní charakteristiky záměrů celostátní a regionální železniční sítě:

Přestavba železničního uzlu Brno je v současné době prověřována ve dvou variantách – varianta Petrov (D507B) a varianta Řeka (D507A). Stávající situace železničního uzlu Brno je již mnoho desítek let nevyhovující.

Varianta Petrov

Nové osobní nádraží je umístěno cca 250 m východně v oblasti křižovatek ulic Nádražní a Hybešova. Nádraží je třípodlažní s přípravou pro zapojení VRT, která znamená další novou železnici v Brně a dosud neproěřovanou trasu pod masivem Špilberku přes Holednou a Podkomorské lesy. Nová železnice křížuje nejen řeku Svatku, ale i dálnici D43. Varianta vyžaduje výstavbu tří tunelových segmentů o celkové délce přes 11 km v obtížných geologických podmínkách. Dalším podpovrchovým úsekem je přeložka trati Brno – Ponětovice, která vyžaduje vybudování cca kilometrového tunelu mezi Komárovem a letištěm Tuřany (se zastávkou). Při pohledu na vizualizaci jsou zeleně vyznačené nové spojky, které bude nutné vybudovat pro nákladní dopravu.

Varianta Řeka

Varianta U řeky vychází z odsunuté polohy nádraží do pozice Dolního nádraží. Z centra města zmizí kilometry kolejí a problematický viadukt z 1. poloviny 19. století se může proměnit v pěší zónu s cyklostezkami, mizí také nešťastné přerovské křížení. Varianta je po devadesáti letech studování územně, technicky, ekologicky i ekonomicky propracovaná. Při letmém pohledu na vizualizaci je evidentní, že jde o mnohem jednodušší a kompaktnější řešení. Brnu se konečně otevírá možnost dokončit okružní třídu a uvolnit prostor před ústím ulice Masarykova. Varianta kromě nového zapojení přerovské trati prostoru letiště nevyžaduje žádné další náročné stavby mimo centrální místo přestavby a maximálně využívá stávající železniční trasy.

Trať č. 260

Parametry tratě neodpovídají standardům požadovaným na evropských magistrálách dle dohody AGC. Na úrovni MD ČR budou prověřovány podmínky pro vedení tratě v novém koridoru (D516), umožňujícím dosažení potřebných parametrů a zajištění kvalitního kolejového propojení především pro dálkovou dopravu.

V Generelu dopravy Jihomoravského kraje z roku 2006 i v dokumentu Studie aglomeračního projektu brněnské příměstské železniční dopravy 2020 je sledována Boskovická spojka (trať č. 260 a 262 Lhota Rapotina – Boskovice). Koridor D517 vychází ze Studie proveditelnosti Boskovické spojky z roku 2014 (varianta 3).

Trať č. 250

V prostoru Brna se předpokládá úprava tratě s napojením na navrhovaný severojižní diametr. Pro optimalizaci trati je v ÚAP JMK sledován koridor D513.

Trať č. 300 (340)

Ze studie proveditelnosti Nové Přerovské tratě zpracovávané v letech 2013 – 2014 vyšla jako optimální varianta modernizace trati na rychlost 200 km/hod. Výběrem této varianty je dosaženo stability

grafikonu vlakové dopravy (dále GVD), výrazných úspor v jízdních dobách, provozních nákladech a nákladech na údržbu. Koridor (D52) je ukončen v lokalitě Slatinka tak, aby bylo umožněno výhledové pokračování trati do obou uvažovaných variant nového hlavního nádraží v Brně. Pro navazující část optimalizace a zkapacitnění trati č. 300 v úseku Chrlice – Sokolnice je sledován koridor D519. ÚAP JMK sledují koridory D521A pro Trať č. 300 a 340 Zbýšov – Slavkov u Brna („Křenovická spojka“), Varianta Jižní a D521B pro Trať č. 300 a 340 Zbýšov – Slavkov u Brna („Křenovická spojka“), Varianta Severní. Realizací Křenovické spojky by došlo k možnosti posílení role vlakové dopravy v IDS směrem na Slavkov, Nesovice a Kyjov a umožnilo by se tak odlehčení silnice I/50.

Trať č. 240

Současný stav tratě je pro tuto přepravní funkci nedostatečný a vyžaduje modernizaci včetně elektrifikace. Koridor D509 umožňuje mírnou rektifikaci trasy pro zlepšení směrových a výškových poměrů na trati umožňující snížení provozních nákladů a zkrácení jízdních dob či úpravu zemního tělesa s ohledem na geotechnické poměry nebo přeložky inženýrských sítí. Poloha a tvar koridoru vychází ze Studie proveditelnosti Elektrizace trati včetně předelektrizačních úprav Brno – Zastávka u Brna.

Trať č. 241

Její každodenní využití pro regionální obsluhu se nabízí pouze v úseku Znojmo – Moravské Budějovice. Začlenění tratě do systému přepravy a její využití pro vyšší přepravní objemy je podmíněno zásadní modernizací (D510).

Trať č. 246

Jednokolejná neelektrizovaná trať je pro svoji přepravní funkci nevyhovující, v současné době je připravována optimalizace trati (D512).

Trať č. 340

Úsek Brno – Blažovice je sledován jako součást „Nové Přerovské tratě“ s připravovanou zásadní přestavbou v nové trase. Pro spojení ve směru na Veselí nad Moravou bude využíván dílčí úsek tratě č. 300 s návrhem na kontinuální propojení obou tratí v úseku Zbýšov – Slavkov „Křenovická spojka“. Výjezdový úsek Brno – Sokolnice je pro příměstskou dopravu v systému IDS s návazností na připravovaný severojižní kolejový diametr sledován ke zdvojkolejnění.

Koridor D522 umožní mírnou rektifikaci trasy pro zlepšení směrových a výškových poměrů na trati umožňující snížení provozních nákladů a zkrácení jízdních dob či úpravu zemního tělesa s ohledem na elektrizaci trati, geotechnické poměry nebo přeložky inženýrských sítí. Výsledkem realizace v koridoru D522 by měl být přesun části pravidelných vazeb z IAD na dopravu železniční a zlepšení dopravní dostupnosti měst a obcí podél železniční trati.

Severojižní kolejový diametr (D508)

představuje zásadní záměr Jihomoravského kraje, který je součástí připravovaného integrovaného dopravního systému, jehož cílem je propojení městské a regionální veřejné dopravy s vazbou na železniční uzel Brno. V ÚAP JMK je promítnut záměr severojižního kolejového propojení, který navazuje na modernizaci tratě č. 300 v úseku Brno – Sokolnice.

Trať č. 262

je v prostoru Boskovic navržena k dílčí přestavbě s návazností na železniční trať č. 260 (II. TŽK) – „Boskovická spojka“. V současné době se připravuje k přestavbě tratě pouze krátký úsek. Cílem přestavby je zvýšení konkurenceschopnosti železnice v příměstské osobní dopravě.

Trať č. 244

Koridor D511 umožní mírnou rektifikaci trasy pro zlepšení směrových a výškových poměrů na trati umožňující snížení provozních nákladů a zkrácení jízdních dob či úpravu zemního tělesa s ohledem na geotechnické poměry nebo přeložky inženýrských sítí.

Trať č. 254

Optimalizace trati Šakvice – Hustopeče je sledována v dokumentu Generel dopravy Jihomoravského kraje z roku 2006 i v dokumentu Studie aglomeračního projektu brněnské příměstské železniční dopravy 2020. Koridor D514 umožňuje rektifikaci trasy pro zlepšení směrových a výškových poměrů na trati umožňující snížení provozních nákladů a zkrácení jízdních dob či úpravu zemního tělesa s ohledem na geotechnické poměry nebo přeložky inženýrských sítí.

Obnova trati Hrušovany u Brna – Židlochovice (D515) je sledována v dokumentu Generel dopravy Jihomoravského kraje z roku 2006 i v dokumentu Studie aglomeračního projektu brněnské příměstské železniční dopravy 2020. Obnova trati zcela jistě převezme některé z pravidelných cest na relaci Židlochovice – Brno a dojde tak ke snížení intenzit IAD která má zdroj a cíl v Židlochovicích.

Původní koncová trať Hrušovany u Brna – Židlochovice postavená v r. 1910 navazuje v železniční stanici Hrušovany u Brna na trať č. 250. Trať byla v roce 1990 vyčleněna ze sítě železničních tratí a ponechána pouze jako součást stanice. V současné době je uplatňován požadavek na zařazení tratě zpět do sítě regionálních železnic s využitím pro každodenní dopravu. Obnovení provozu je podmíněno úpravami včetně přestavby výškového vedení (současné výškové vedení pod hladinou stoleté vody Q_{100}).

Základní charakteristiky záměrů vysokorychlostních tratí

VRT (Praha – Havlíčkův Brod –) hranice kraje – Brno (D501, D502A, D502B; RDZ01, RDZ02-A, RDZ02-B dle ZÚR JMK)

Z hlediska ekologicky udržitelné dopravy je pro spojení metropolitních oblastí a center velmi příznivá železniční doprava. Ta pro spojení dvou největších měst ČR, tj. Praha – Brno, vzdálené cca 200 km, představuje koncepčně připravovaná vysokorychlostní trať Praha – Brno, která je součástí celého systému rychlých spojení na území ČR s návaznostmi na sousední země. Koridory vysokorychlostní železnice v ČR jsou vymezeny v politice územního rozvoje jako koridor VR1 (Dresden –) hranice ČR / SRN – Praha, (Nürnberg –) hranice SRN / ČR – Plzeň – Praha, Praha – Brno – hranice ČR / Rakousko, resp. SR (– Wien, Bratislava), Brno – Ostrava – hranice ČR / Polsko (– Katowice). Jediná dosud platná koncepce vysokorychlostních tratí v ČR je obsažena ve zpracované dokumentaci „Koordinační studie VRT“ (SUDOP Praha, a. s., 2003). Ta je podkladem pro sledování záměrů v ÚAP JMK (dle ZÚR JMK RDZ01 a RDZ02-A). Vzhledem k dosud nevyjasněnému řešení polohy železničního uzlu Brno jsou navrhované záměry doplněny variantami (dle ZÚR JMK RDZ02-B), která vychází z aktuální studie „Dopracování variant železničního uzlu Brno“ (IKP, s. r. o. 2014), která jako koncepční varianta umožňuje zapojení VRT do rozšířeného stávajícího hlavního nádraží Brno ze severu. Oba variantní záměry (dle ZÚR JMK RDZ02-A a RDZ02-B) jsou zaústěny do stávajících stop železničních tratí z důvodu logické návaznosti na stávající infrastrukturu. Zpřesnění zaústění a napojení VRT do železničního uzlu Brno musí být na území města Brna koordinováno s variantami polohy ŽUB a to v podrobnějším měřítku a souvislostech.

VRT Ponětovice – Vyškov – hranice kraje (– Ostrava) (D505; RDZ03 dle ZÚR JMK)

Z hlediska ekologicky udržitelné dopravy je pro spojení metropolitních oblastí a center velmi příznivá železniční doprava. Ta pro spojení významných aglomerací Brno – Ostrava, vzdálené cca 150 km, představuje koncepčně připravovaná vysokorychlostní trať Brno – Přerov – Ostrava – hranice ČR / Polsko, která je součástí celého systému rychlých spojení na území ČR s návaznostmi na sousední země. Koridory vysokorychlostní železnice v ČR jsou vymezeny v politice územního rozvoje jako koridor VR1 (Dresden –) hranice ČR / SRN – Praha, (Nürnberg –) hranice SRN / ČR – Plzeň – Praha, Praha – Brno – hranice ČR / Rakousko, resp. SR (– Wien, Bratislava), Brno – Ostrava – hranice ČR / Polsko (– Katowice). Jediná dosud platná koncepce vysokorychlostních tratí v ČR je obsažena ve zpracované dokumentaci „Koordinační studie VRT“ (SUDOP Praha, a. s., 2003). Ta je podkladem pro sledování záměru v ÚAP JMK. Koridor je zaústěn do stávajících stop železničních tratí v Ponětovicích z důvodu logické návaznosti na stávající kolejovou infrastrukturu.

Zpřesnění polohy železničního uzlu Brno, koordinace s podmínkami využití území i výběr výsledné koncepční varianty včetně zaústění VRT ve směru od Ostravy a dalších návazností musí být na území města Brna prověřeno a vymezeno v podrobnějším měřítku a souvislostech.

Nová Přerovská a Vlárská trať, Brno – varianta „Petrov“ (D506A, D506B; RDZ04 dle ZÚR JMK)

Záměr pro novou železniční trať je sledován z důvodu dosud nestabilizované koncepce přestavby železničního uzlu Brno ŽUB a zároveň nutnosti dostatečně kapacitně zaústit železniční tratě č. 300 a 340 v případě koncepční varianty přestavby ŽUB „Petrov“ do jižního zhlaví rozšířené stávající žst. Brno hl. n. Vzhledem k tomu, že navrhovaná nová železniční trať v dokumentaci „Dopracování variant řešení železničního uzlu Brno“ je vedena kolizně přes rozvojovou plochu veřejného logistického centra Brno severně od letiště Brno, ÚAP JMK pro možné bezkolizní napojení nové tratě na žst. Brno hl. n. ve variantě „Petrov“ sledují trasu severně od navrhované plochy VLC. Dokumentace „Dopracování variant řešení železničního uzlu Brno“ je dosud jediná, která se návrhem vedení nové tratě od východu včetně jejího zapojení do ŽUB zabývá. Koridor je zaústěn do stávajících stop železničních tratí z důvodu logické návaznosti na stávající infrastrukturu.

Zpřesnění polohy železničního uzlu Brno, koordinace s podmínkami využití území i výběr výsledné koncepční varianty včetně zaústění Přerovské a Vlárské tratě musí být na území města Brna prověřeno a vymezeno v podrobnějším měřítku a souvislostech.

VRT Brno – Břeclav – hranice ČR / Rakousko (– Wien) (D503; RDZ05 dle ZÚR JMK)

Vzdálenost Brna a Vídně, cca 150 km je z hlediska udržitelného rozvoje dopravy velmi příznivá pro přepravu vysokorychlostní železnicí. Koridory vysokorychlostní železnice v ČR jsou vymezeny v politice územního rozvoje jako koridor VR1 (Dresden –) hranice ČR / SRN – Praha, (Nürnberg –) hranice SRN / ČR – Plzeň – Praha, Praha – Brno – hranice ČR / Rakousko, resp. SR (– Wien, Bratislava), Brno – Ostrava – hranice ČR / Polsko (– Katowice). Jediná dosud platná koncepce vysokorychlostních tratí v ČR je obsažena ve zpracované dokumentaci „Koordinační studie VRT“ (SUDOP Praha, a. s., 2003). Ta je podkladem pro sledování záměru v ÚAP JMK. Koridor je zaústěn do stávajících stop železničních tratí z důvodu logické návaznosti na stávající infrastrukturu. Zpřesnění zaústění a napojení VRT do železničního uzlu Brno musí být na území města Brna koordinováno s variantami polohy ŽUB a to v podrobnějším měřítku a souvislostech.

VRT Břeclav – hranice ČR / SR (– Bratislava) (D504; RDZ06 dle ZÚR JMK)

Záměr slouží k zajištění územních podmínek pro budoucí propojení Brna s Bratislavou vysokorychlostní tratí. Vzhledem ke vzdálenosti obou měst (cca 120 km) je pro jejich spojení z hlediska udržitelného rozvoje vhodná železniční doprava. Koridory vysokorychlostní železnice v ČR jsou vymezeny v politice územního rozvoje jako koridor VR1 (Dresden –) hranice ČR / SRN – Praha, (Nürnberg –) hranice SRN / ČR – Plzeň – Praha, Praha – Brno – hranice ČR / Rakousko, resp. SR (– Wien, Bratislava), Brno – Ostrava – hranice ČR / Polsko (– Katowice). Jediná dosud platná koncepce vysokorychlostních tratí v ČR je obsažena ve zpracované dokumentaci „Koordinační studie VRT“ (SUDOP Praha, a. s., 2003). Ta je podkladem pro sledování záměru v ÚAP JMK.

tab. 5.2: Doprava železniční

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
D501	RDZ01	VRT (Praha – Havlíčkův Brod –) hranice kraje – Javůrek	SŽDC
D502A	RDZ02-A	VRT Javůrek – Brno, varianta A „Řeka“	SŽDC
D502B	RDZ02-B	VRT Javůrek – Brno, varianta B „Petrov“	SŽDC
D503	RDZ05	VRT Brno – Břeclav – hranice ČR / Rakousko (– Wien)	SŽDC

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
D504	RDZ06	VRT Břeclav – hranice ČR / SR (– Bratislava)	SŽDC
D505	RDZ03,	VRT Ponětovice – Vyškov – hranice kraje (– Ostrava)	SŽDC
D506A	RDZ04-A	Nová trať Brno, Slatinka – Brno, Brněnské Ivanovice; varianta ŽUB „Petrov“; Var. A	
D506B	RDZ04-B	Nová trať Brno, Slatinka – Brno, Brněnské Ivanovice; varianta ŽUB „Petrov“; Var. B	
D507A	–	Železniční uzel Brno, přestavba; varianta Řeka	SŽDC
D507B	–	Železniční uzel Brno, přestavba; varianta Petrov	SŽDC
D508	–	Severojižní kolejový diametr Brno, Řečkovice – hlavní nádraží – Staré Černovice	SŽDC
D509	DZ03	Trať č. 240 Brno – Zastávka u Brna – hranice kraje; optimalizace s elektrizací a částečným zdvojkolejněním	SŽDC
D510	DZ08	Trať č. 241 Znojmo – hranice kraje, optimalizace a elektrizace	SŽDC
D511	DZ09	Trať č. 244 Hrušovany nad Jevišovkou / Ivančice – Střelice, optimalizace	SŽDC
D512	DZ07	Trať č. 246 Znojmo – Břeclav, optimalizace	SŽDC
D513	DZ02	Trať č. 250 Tišnov – Brno, Řečkovice, optimalizace	SŽDC
D514	DZ06	Trať č. 254 Šakvice – Hustopeče u Brna, optimalizace a elektrizace	SŽDC
D515	DZ05	Trať Hrušovany u Brna – Židlochovice, obnova a elektrizace	SŽDC
D516	RDZ07	Trať č. 260 Brno – Letovice – hranice kraje (– Česká Třebová), optimalizace	SŽDC
D517	DZ04	Trať č. 260 a 262 Lhota Rapotín – Boskovice („Boskovická spojka“)	SŽDC
D518	DZ01	Trať č. 300 a 340 Brno – Vyškov – hranice kraje (Modernizace trati Brno – Přerov)	SŽDC
D519	RDZ10	Trať č. 300, optimalizace a zkapacitnění v úseku Chrlice – Sokolnice	SŽDC
D520	RDZ09	Výhybna Zbýšov	JMK
D521A	RDZ08-A	Trať č. 300 a 340 Zbýšov – Slavkov u Brna („Křenovická spojka“), varianta Jižní	JMK
D521B	RDZ08-B	Trať č. 300 a 340 Zbýšov – Slavkov u Brna („Křenovická spojka“), varianta Severní	JMK
D522	DZ10	Trať č. 340 Brno – Šlapanice – Veselí nad Moravou – hranice kraje, optimalizace a elektrizace	SŽDC
označení záměrů dle železničních tratí	–	Součástí záměrů jsou také záměry tunelů. Záměry tunelů jsou ve výkresu záměrů označeny stejným kódem jako záměr železnice, na které se nacházejí.	–

Základní charakteristiky záměrů integrovaného dopravního systému

V ÚAP JMK byly sledovány záměry nových terminálů a rozšíření terminálů integrovaného dopravního systému D803, D804, D805, D806, D807, D808, D809 a nová výhybna na železniční trati (D520) jako součást integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje, navazující na již zmiňované vybrané koridory modernizace, dostavby a obnovy některých úseků konvenčních železničních tratí včetně přestavby ŽUB a SJD, jež jsou nedílnou součástí celého systému. Návrh integrovaného dopravního systému JMK a jeho jednotlivé záměry, které jsou sledovány a vycházejí ze zpracované dokumentace „Generel dopravy Jihomoravského kraje“ (IKP Consulting engineers, s. r. o., 02/2006). Upřesněné územní

vymezení koridorů s ohledem na místní podmínky je nezbytné zpracovat na úrovni ÚPD příslušného sídla.

tab. 5.3: Doprava integrovaná

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
D803	–	Brno-Starý Lískovec, terminál IDS	JMK
D804	DI01	Rousínov, terminál IDS	JMK
D805	DI02	Ivančice, terminál IDS	JMK
D806	DI05	Podivín, terminál IDS	JMK
D807	DI06	Zaječí, terminál IDS	JMK
D808	DI07	Skalice nad Svitavou, terminál IDS	JMK
D809	DI08	Hrušovany nad Jevišovkou, terminál IDS	JMK

Základní charakteristiky záměrů vodní dopravy

Stávající vodní doprava na území Jihomoravského kraje je omezena pouze na rekreační plavbu a sportovně turistické využití. Pro tyto účely je sledován záměr na prodloužení „Baťova kanálu“ v úseku Rohatec – Hodonín. Jako územní rezerva je MD ČR dlouhodobě sledován koridor průplavního spojení Dunaj – Odra – Labe, který je dle evropské dohody AGN součástí sítě hlavních vnitrozemských vodních cest mezinárodního významu cest a součástí větve VIb. TEMMK.

Rohatec – Hodonín – soutok Morava / Dyje, prodloužení vodní cesty – „Baťův kanál“ (D601)

První úsek koridoru Rohatec – Hodonín sleduje prodloužení vodní cesty z prostoru výklopníku Rohatec (původně pro potřeby přepravy lignitu) do turisticky atraktivnějšího Hodonína. Pro dosažení plavebních podmínek v tomto úseku je třeba prodloužit vodní cestu Otrokovice – Rohatec vodním tokem Radějovka až k ústí do řeky Moravy. Prodloužení je podmíněno vybudováním plavební komory u stávajícího jezu na Radějovce, úpravou a prohloubením koryta Radějovky. Hladina řeky Moravy je od ústí Radějovky k jezu Hodonín vzdouvána stávajícím jezem Hodonín a řeka je v tomto úseku splavná.

V rámci zpracované projektové dokumentace je v tomto úseku navržena celá řada kompenzačních opatření, které mají za cíl nahradit ekologickou újmu způsobenou realizací záměru. Tato kompenzační opatření zahrnují nejen území dotčené přímo stavbou, ale jsou koncipována jako komplexní, vzhledem k celému přilehlému území. Nejvýraznějším kompenzačním prvkem je přeložka regionálního biokoridoru, která bude vedena po pravém břehu bezprostředně za ochrannou hrází Radějovky, včetně vybudování nového, přírodě blízkého, drobného vodního toku, který umožní v cílovém stavu zvýšení ekologické stability území a zachování či rozšíření biodiverzity dotčeného území. Biotopy nově vytvořené v rámci přeložky regionálního biokoridoru budou po čase kvalitativně výrazně převyšovat současnou ekologickou hodnotu biotopů na Radějovce. Nově vytvořený vodní prvek pak bude, na rozdíl od současného stavu na Radějovce, migračně přístupný pro řadu vodních organismů. Dále bude v rámci kompenzačních opatření provedena náhradní výsadba za vykácené dřeviny a průběh výstavby bude upraven tak, aby byly minimalizovány negativní vlivy na okolní přírodu, zejména v období rozmnožování cenných živočišných druhů.

Druhý úsek koridoru Hodonín – Lanžhot – soutok Morava / Dyje vychází ze zpracované dokumentace „Socioekonomická analýza prodloužení Baťova kanálu o úsek Hodonín – soutok Morava / Dyje“ (Societas Rudolphina, 2006), její technické části (Vodní cesty, a. s.). Záměr na prodloužení Baťova kanálu v úseku Hodonín – soutok Morava / Dyje bude v rámci sledovaného koridoru technicky řešen výstavbou šesti „rekreačních“ plavebních komor v parametrech současné vodní cesty Otrokovice – Rohatec, tedy

plavební třídy 0 (dle příslušné vyhlášky č. 666/2004 MD ČR). Studie předpokládá výstavbu komor a tím prodlužování vodní cesty v postupných etapách dle jednotlivých úseků:

- 1. Hodonín – Kopčany (jez Hodonín + zdrž jezu Kopčany),
- 2. Kopčany – Tvrdonice (jez Kopčany + zdrž jezu Tvrdonice),
- 3. Tvrdonice – Lanžhot/Brodské (jez Tvrdonice + zdrž Lanžhot/Brodské),
- 4. Lanžhot/Brodské – soutok s Dyjí (jezy Lanžhot/Brodské, Lanžhot 1 a Lanžhot 2).

Záměr prodloužení Baťova kanálu není dle výsledků studie v územním konfliktu s územní rezervou pro hájení mezinárodních závazků státu ani s jeho případnou realizací. Prodloužení Baťova kanálu není ani v konfliktu s plánovanými protipovodňovými opatřeními.

Záměr na prodloužení Baťova kanálu pro rekreační plavbu představuje zásadní přínos pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu na území Jihomoravského a návazně sousedního Zlínského kraje s přeshraničními dosahy. Projekt má zásadní význam pro rozvoj udržitelné formy cestovního ruchu střední a jižní Moravy. Nabízí možnost vytvoření „rekreační osy UNESCO“ Olomouc – Kroměříž – Mikulčice (in spe) – Lednicko-Valtický areál.

Průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe (D602, D603A, D603B)

Koridor územní rezervy pro průplavní spojení D-O-L vyplývá ze závazku ČR, která přistoupila jako signatář k Evropské dohodě o hlavních vnitrozemských vodních cestách mezinárodního významu – AGN (Ženeva, 1996), kde průplavní spojení D-O-L je sledováno jako součást sítě vnitrozemských vodních cest mezinárodního významu E20 (větev Dunaj – Odra jako pokračování toku Labe – E20, větev Dunaj – Odra jako pokračování toku Odry E30). Usnesení vlády ČR č. 561/2006 o Politice územního rozvoje České republiky v bodě II.3 uložilo ministru životního prostředí a zemědělství ustanovit společnou mezirezortní komisi se zastoupením dotčených krajů k prověření reálnosti a účelnosti územní ochrany průplavního spojení D-O-L.

Územní ochrana koridoru D-O-L je uložena Usnesením vlády ČR č. 49/2011 Sb. k prověření potřebnosti průplavního spojení Dunaj – Odra – Labe v článku II. bodě 2. s tím, že územní ochrana formou územní rezervy v ÚPD bude pokračovat do doby rozhodnutí vlády o dalším postupu v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 24. května 2010 č. 368, k návrhu způsobu další územní ochrany koridoru průplavního spojení. Úkol prověřit účelnost a reálnost průplavního spojení Dunaj-Odra-Labe vyplývá i z aktualizace č. 1 PÚR ČR v čl. 180 a 198.

Územím Jihomoravského kraje prochází výhledový koridor tzv. Dunajské větve, vedený v úseku Rokytnice – Břeclav, dále variantně ve směru na Vídeň variantně Bratislavu.

K problematice napojení jižní Moravy na Dunaj bylo mezi českou a rakouskou stranou uzavřeno Vídeňské Memorandum, které potvrzuje potřebnou přípravu a realizaci vodní cesty mezi Dunajem a jižní Moravou v souladu s uzavřenými mezinárodními smlouvami a dokumenty (AGN, sítě TEN-T, tzv. Rotterdamská deklarace). Všichni účastníci jednání zdůraznili nutnost spojené mezinárodní spolupráce příslušných institucí Německa, Polska, České republiky, Slovenské republiky a Rakouska při prověřování a přípravě projektu.

Na základě těchto dohod bylo MD ČR pořízeno zpracování studie proveditelnosti, která prověřila tři základní varianty, z nichž v rámci projednávání byla na základě stanoviska MD ČR tzv. „kanálová odbočka“ vypuštěna a k územní ochraně vybrány pouze následující dvě:

- Varianta A: „Slovensko-česká“; na území ČR koridor veden říčním hraničním tokem Moravy. Dále na území Slovenska vede levobřežním kanálem do Bratislavy.
- Varianta B: „Rakousko-česká“; samostatný plavební kanál veden po pravém břehu Moravy po Angern a dále do přístavu Vídeň.

tab. 5.4: Doprava vodní

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
D601	DV01	Rohatec – Hodonín – soutok Morava / Dyje, prodloužení vodní cesty – „Baťův kanál“	JMK
D602	RDV01	Průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe; úsek Veselí nad Moravou (hranice kraje) – Hodonín	JMK
D603A	RDV02-A	Průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe; úsek Hodonín – hranice ČR; var. A Hodonín – hranice ČR / SR	JMK
D603B	RDV02-B	Průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe; úsek Hodonín – hranice ČR; var. B Hodonín – hranice ČR / Rakousko	JMK

Základní charakteristiky záměrů letecké dopravyVeřejné mezinárodní letiště Brno–Tuřany

V ÚAP JMK jsou sledovány rozvojové plochy D701 a D702, které zajišťují dlouhodobé záměry modernizace veřejného mezinárodního letiště Brno – Tuřany. Pro rozvoj letiště bude nutné zajistit podmínky pro napojení a obsluhu železniční dopravou.

Plánovaný rozvoj letiště a zvyšování počtu letů je spojeno se zvyšováním imisního zatížení obyvatel a to zejména hlukem. Studie Ekola Group: Letiště Brno-Tuřany – dopracování akčního hlukového plánu 2008 posuzovalo dopady do území pro výhledovou situaci pro varianty konzervativního a maximálního rozvoje. Dle vyhodnocení se jeví jako reálný konzervativní model rozvoje.

tab. 5.5: Doprava letecká

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
D701	DL01	Veřejné mezinárodní letiště Brno-Tuřany, modernizace	JMK
D702	RDL01	Mezinárodní letiště Brno-Tuřany, rozvoj	JMK

Základní charakteristiky záměrů kombinované dopravy – logistika

Na území kraje jsou sledovány dvě lokality pro umístění terminálů: logistické centrum celostátního významu Brno a logistické centrum Břeclav.

Veřejný terminál s vazbou na logistické centrum Brno (D801) – umístění veřejného logistického centra celostátního významu na Brněnsku je specifikováno v politice územního rozvoje. Plocha pro VLC Brno byla v minulosti uvažována v Heršpicích. S ohledem na možnost kvalitnějšího připojení na dálniční, silniční, železniční a leteckou dopravu se jevila vhodnější lokalita u letiště Brno-Tuřany. Proto byla zpracována „Územní studie umístění veřejného logistického centra – lokalita u letiště Brno-Tuřany (UAD – studio; 2014)“, která mimo jiné porovnávala i lokalitu v Heršpicích a lokalitu u letiště Brno-Tuřany. Z porovnání lokalit byla jednoznačně doporučena lokalita u letiště, která splňuje rozhodující kritéria výběru pro umístění VLC celostátního významu. Studie prověřovala 3 varianty u letiště. Varianta A předpokládá samostatné připojení na trať ze žst. Brno-Slatina. Varianta B uvažovala s odpojením ze stávající vlečky letiště Brno – výsledkem studie bylo, že vlečkové připojení nesplňuje technické parametry a varianta nebyla dále řešena. Varianta C se připojuje na stávající vlečku letiště Brno s jejím prodloužením. Silniční připojení je u všech variant na útvárovou dálniční křižovatku Tuřanka, Průmyslová. U všech variant jsou respektována ochranná pásma mezinárodního letiště Brno-Tuřany. Závěrem studie byla doporučena varianta C. ÚAP JMK sledují plochu pro VLC Brno v rozsahu variant A a C tak, aby bylo možné realizovat jednu z těchto variant. Jedná se o plochu pro VLC nadmístního

významu, lokalizovanou v dopravním uzlu IV. a VI. multimodálního dopravního koridoru s koncentrací tří druhů dopravy, tj. dálniční / silniční, železniční a leteckou.

Veřejný terminál s vazbou na logistické centrum Břeclav (D802) je situované do křižovatky evropských multimodálních koridorů. Podrobněji je problematika zpracována v dokumentacích „Studie proveditelnosti veřejného logistického centra Břeclav, SUDOP Brno s. r. o. 12/2003, Logistické centrum Břeclav pilotní projekt, DHV ČR, s. r. o. 6/2006, Veřejné logistické centrum Břeclav – regionální vazby a marketing, studie, SUDOP Brno, Eurovision, 2006“.

Studie předpokládá napojení na dálniční, silniční a železniční síť začleněnou do evropské sítě, ve výhledu s případnou alternativou napojení na Dunajskou vodní cestu. Vytípaná lokalita leží severovýchodně od zastavěné části Břeclavi, mezi železniční stanicí Břeclav a dálnicí D2.

tab. 5.6: Doprava integrovaná a kombinovaná

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
D801	DG01	Veřejný terminál s vazbou na logistické centrum Brno	ÚAP JMK 2013
D802	DG02	Veřejný terminál s vazbou na logistické centrum Břeclav	ÚAP JMK 2013

Doprava cyklistická

Územím Jihomoravského kraje prochází mezinárodní dálkové cyklotrasy EuroVelo 4 (EV4), EuroVelo 9 (EV9) a EuroVelo 13 (EV13), mezinárodní cyklokoridory a krajské cyklokoridory.

5.2. Záměry technické infrastruktury

Sledované záměry elektroenergetiky zajišťují odpovídající parametry přenosových soustav a distribučních soustav o napěťové hladině 110 kV, jejich spolehlivost a bezpečnost.

Záměry sledované v oblasti plynárenství řeší propojení stávající přepravní soustavy zemního plynu mezi jednotlivými kraji a propojení na plynárenskou soustavu Rakouska včetně nové předávací stanice Poštorná. Dalšími sledovanými záměry je řešení soustavy přepravy zemního plynu v rámci Jihomoravského kraje (zásobníky plynu, propojovací VTL plynovody).

Záměry ropovodu a horkovodu jsou dlouhodobě sledovanými jevy vyplývajícími z politiky územního rozvoje, které budou zajišťovat přepravu strategických surovin. V případě ropovodu se jedná o zajištění navyšování přepravy ropy z Ruska do ČR, horkovod bude sloužit pro zásobování teplem města Brna

Z hlediska záměrů vodního hospodářství jsou dlouhodobě sledovány záměry na rozšíření Vírského oblastního vodovodu a protipovodňové ochrany. Protipovodňová opatření jsou rozdělena na opatření přírodě blízká a opatření technická.

Území chráněných pro akumulaci povrchových vod jsou dlouhodobě sledovaným jevem. Jedná se o plochy území morfologicky, geologicky a hydrogeologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod (LAPV), vymezené v dokumentu „Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území“.

Pro zvýšení přehlednosti jsou záměry roztrženy do kategorií, každé kategorii odpovídají první dva znaky kódu záměru.

číselná řada	kategorie
T0xx	elektroenergetika

číselná řada	kategorie
T1xx	plynárenství
T2xx	ropovod
T3xx	horkovod
T4xx	vodní hospodářství
T5xx	protipovodňová ochrana
T6xx	území chráněná pro akumulaci povrchových vod

tab. 5.3: Elektroenergetika

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
T001	TEE01	Vedení 400 kV Rohatec – hranice kraje (– Otrokovice) a nasmyčkování vedení V424 do TR Rohatec	ČEPS, a. s.
T002	TEE02	(Slavětice –) hranice kraje – Sokolnice, nové vedení převážně v souběhu se stávající linkou 400 kV	ČEPS, a. s.
T003	TEE03	Čebín – Přibyslavice – hranice kraje (– Mírovka), zdvojení vedení 400 kV	ČEPS, a. s.
T004	TEE04	El. stanice 400 kV Čebín, rozšíření	ČEPS, a. s.
T005	TEE05	El. stanice 400 kV Sokolnice, rozšíření	ČEPS, a. s.
T006	TEE06	El. stanice 400/110 kV Rohatec	ČEPS, a. s.
T007	TEE07	Vedení 110 kV; (Konice –) hranice kraje – Velké Opatovice	E.on Česká republika, s. r. o.
T008	TEE08	Vedení 110 kV; Bučovice – Nesovice ČD – Kožušice – hranice kraje + nová napájecí TT 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.
T009	TEE09	Vedení 110 kV; Rohatec – Veselí nad Moravou – vazba na el. stanici 400/110 kV Rohatec	E.on Česká republika, s. r. o.
T010	TEE10	Vedení 110 kV; Rohatec – Čejč – vazba na el. stanici 400/110 kV Rohatec	E.on Česká republika, s. r. o.
T011	TEE11	Vedení 110 kV; Rohatec – Hodonín – vazba na el. stanici 400/110 kV Rohatec	E.on Česká republika, s. r. o.
T012	TEE12	Vedení 110 kV; Veselí nad Moravou – hranice kraje (– Uherské Hradiště); vazba el. stanici 400/110 kV Rohatec	E.on Česká republika, s. r. o.
T013	TEE13	TS 110/22 kV; TR Šlapanice + nový přívod vedením 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.
T014	TEE14	TS 110/22 kV; Letovice + napojení novým vedením na síť 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.
T015	TEE15	TS 110/22 kV; Rosice + napojení novým vedením na síť 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.
T016	TEE16	TS 110/22 kV; Mělníky + napojení novým vedením na síť 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.
T017	TEE17	TS 110/22 kV; Znojmo město + napojení novým vedením na síť 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.
T018	TEE18	TS 110/22 kV; Hostěradice + napojení novým vedením na síť 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
T019	TEE19	TS 110/22 kV; Rozstání (Olomoucký kraj) + napojení novým vedením na síť 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.
T020	TEE20	TS 110/22 kV; Moravský Krumlov + napojení novým vedením na síť 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.
T021	TEE21	TS 110/22 kV; Čejč + napojení novým vedením na síť 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.
T022	TEE23	TS 110/22 kV Kuchařovice + napojení novým vedením na síť 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.
T023	TEE24	TS 110/22 kV, Blučina + napojení novým vedením na síť 110 kV	E.on Česká republika, s. r. o.
T024	TEE25	Rekonstrukce a zdvojení VVN 110 kV Sokolnice – Vyškov – hranice kraje (– Prostějov) ve stávající trase	E.on Česká republika, s. r. o.
T025	TEE26	Rekonstrukce a zdvojení VVN 110 kV Mikulov – Hrušovany nad Jevišovkou – Suchohrdly ve stávající trase	E.on Česká republika, s. r. o.

tab. 5.4: Plynárenství

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
T101	TEP02	Podzemní zásobník plynu Břeclav	Net4Gas, s. r. o.
T102	TEP03	Plynovod přepravní soustavy v Jihomoravském kraji, vedoucí z okolí kompresní stanice Břeclav na hranici ČR / Rakousko a plocha pro novou hraniční předávací stanici Poštorná	Net4Gas, s. r. o.
T103	TEP04	Plynovod přepravní soustavy s názvem Moravia – VTL plynovod	Net4Gas, s. r. o.
T104	TEP05	VTL plynovod Kralice – Bezměrov; úsek severně od Brna	Net4Gas, s. r. o.
T105	TEP07	VTL plynovod Brumovice – Uherčice	Net4Gas, s. r. o.
T106	TEP08	VTL plynovod Brumovice – Trkmanský Dvůr	Net4Gas, s. r. o.
T107	RTEP01	Rozšíření uskladňovací kapacity podzemního zásobníku plynu Podivín – Prušánky	ZÚR JMK
T108	RTEP02	Podzemní zásobník plynu Hrušky	ZÚR JMK

tab. 5.5: Ropovod

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
T201	TED01	Zdvojení ropovodu Družba	MERO ČR, a. s.

tab. 5.6: Horkovod

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
T301	TET01	(JE Dukovany –) hranice kraje – Brno, horkovod z elektrárny Dukovany	Teplárny Brno, a. s.

tab. 5.7: Vodní hospodářství

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
T401	TV01	Vířský oblastní vodovod, větev Čebín – Hvozdec	Vířský oblastní vodovod, sdružení měst, obcí a svazků obcí
T402	TV02	Vířský oblastní vodovod, napojení skupinového vodovodu Vranovice	Vířský oblastní vodovod, sdružení měst, obcí a svazků obcí

tab. 5.8: Protipovodňová ochrana

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
T501	POP01	Opatření na vodním toku Litava	Povodí Moravy, s. p.
T502	POP02	Opatření na vodním toku Svratka	Povodí Moravy, s. p.
T503	POP03	Opatření společná na vodních tocích Svratka a Litava	Povodí Moravy, s. p.
T504	POP04	Opatření společná na vodních tocích Dyje a Kyjovka	Povodí Moravy, s. p.
T505	POP05	Opatření na vodním toku Dyje	Povodí Moravy, s. p.
T506	POP06	Opatření na vodním toku Bobrava	Povodí Moravy, s. p.
T507	POP07	Opatření na vodním toku Bobrůvka	Povodí Moravy, s. p.
T508	POP08	Opatření na vodním toku Jevíčka	Povodí Moravy, s. p.
T509	POP09	Opatření na vodním toku Bobrava	Povodí Moravy, s. p.
T510	POP10	Opatření na hlavních brněnských tocích	Povodí Moravy, s. p.
T511	POP11	Opatření na vodním toku Trkmanka	Povodí Moravy, s. p.
T512	POT01	Poldr Malhostovice na vodním toku Lubě	Povodí Moravy, s. p.
T513	POT02	Poldr Skryje na vodním toku Loučka	Povodí Moravy, s. p.
T514	POT03	Poldr Louka na vodním toku Hodonínka	Povodí Moravy, s. p.
T515	POT04	Řízená inundace Medlov na vodním toku Jihlava	Povodí Moravy, s. p.
T516	POT05	Řízené inundace Židlochovice a poldr Blučina na vodním toku Svratka včetně Ivanovického potoka	Povodí Moravy, s. p.
T517	POT06	Poldr Přítluky	Povodí Moravy, s. p.
T518	POT08	Poldry Čeložnice a Moravany	Povodí Moravy, s. p.
T519	POT09	Zkapacitnění odlehčovacího kanálu Morava – Kyjovka	Povodí Moravy, s. p.

tab. 5.9: Území chráněná pro akumulaci povrchových vod

označení záměru	označení dle ZÚR JMK	název záměru	subjekt uplatňující záměr
T601	RLAPV01	lokalita Čučice	Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí / Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod
T602	RLAPV02	lokalita Vysočany	
T603	RLAPV03	lokalita Kuřimské Jestřabí	
T604	RLAPV04	lokalita Otaslavice	
T605	RLAPV05	lokalita Plaveč	
T606	RLAPV06	lokalita Rychtářov	
T607	RLAPV07	lokalita Terezín	
T608	RLAPV08	lokalita Úsobrno	
T609	RLAPV09	lokalita Horní Kounice	
T610	RLAPV10	lokalita Želešice	

5.3. Záměry ÚSES

Sledované záměry ÚSES směřují k dotvoření provázaného a funkčního systému jednotlivých prvků ÚSES. Vlastní koncepce řešení ÚSES vychází z odvětvového dokumentu Koncepčního vymezení regionálního a nadregionálního ÚSES pro území Jihomoravského kraje z r. 2012 (vydal KrÚ JMK, odbor životního prostředí, dále jen „Koncepční dokument ÚSES JMK“) a je stabilizována v ZÚR JMK. Jejím cílem je zajištění územních podmínek pro vymezení a koordinaci skladebných částí ÚSES nadregionální a regionální úrovně jako spojitého a funkčního systému, který tvoří zelenou páteř krajiny a příznivě působí na okolní méně stabilní části krajiny.

tab. 5.10: Nadregionální biocentra

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
NRBC 108	Černé bláto	MŽP ČR
NRBC 98	Čertoryje	
NRBC 2011	Hlohovecké rybníky	
NRBC 29	Jankovec	
NRBC 99	Javořina	
NRBC 2015	Ječmeniště	
NRBC 31	Josefovské údolí	
NRBC 105	Karlov	
NRBC 106	Milovický les	
NRBC 2013	Palava	
NRBC 30	Podkomorské lesy	
NRBC 107	Přední kout	
NRBC 109	Soutok	
NRBC 2012	Suchý a Pustý žleb	
NRBC 28	Údolí Dyje	
NRBC 62	Údolí Hodonínky	

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
NRBC 63	Vojenský (Repešský) žleb	MŽP ČR
NRBC 93	Ždánický les	

tab. 5.11: Nadregionální biokoridory

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
K 92MB	NRBC 63 – hranice kraje	MŽP ČR
K 128MB	NRBC 62 – K 128MB	
K 128MH	NRBC 30 – hranice kraje	
K 129MB	NRBC 30 – NRBC 31	
K 129MH	NRBC 30 – NRBC 31	
K 130MB	NRBC 2012 – NRBC 31	
K 131MB	NRBC 63 – NRBC 31	
K 132MH	NRBC 63 – K 132T	
K 132T	NRBC 107 – hranice kraje	
K 134MH	K 132T – hranice kraje	
K 135MH	K 132T – NRBC 31	
K 137MB	NRBC 93 – hranice kraje	
K 138MH	K 132T – K 138T	
K 138T	K 132T – NRBC 93	
K 139MB	NRBC 30 – K 139 MH	
K 139MH	NRBC 28 – NRBC 30	
K 139T	K 139MH – NRBC 28	
K 140MH	K 162 T – hranice kraje	
K 140T	K 137 T – hranice kraje	
K 142N	K 142V – hranice kraje	
K 142V	NRBC 109 – hranice kraje	
K 153MB	NRBC 98 – NRBC 99	
K 154T	NRBC 98 – hranice kraje	
K 155	NRBC 98 – hranice kraje	
K 155T	NRBC 98 – hranice kraje	
K 157T	NRBC 108 – NRBC107	
K 158T	NRBC 106 – K 157T	
K 159T	NRBC 106 – hranice kraje	
K 160T	NRBC 106 – NRBC 2013	
K 161N	NRBC 109 – NRBC 28	
K 161V	NRBC 109 – NRBC 28	
K 162T	NRBC 105 – K 139T	
K 164MH	NRBC 28 – hranice kraje	
K 164T	NRBC 28 – hranice kraje	
K 165MH	NRBC 28 – NRBC 29	

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
K JM01MB	NRBC 2012 – hranice kraje	MŽP ČR
K JM02MH	NRBC 29 – hranice kraje	
K JM03MH	NRBC 29 – K 139 T	
K JM04T	NRBC 2013 – NRBC 105	
K JM05T	NRBC 108 – hranice kraje	

tab. 5.12: Regionální biocentra

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
RBC 1808	Alexovice	KrÚ JMK
RBC 231	Baba	
RBC 13	Babí lom	
RBC 233	Babí lom	
RBC 208	Bayerova	
RBC 52	Bohutický les	
RBC 215	Bosonožský hájek	
RBC 361	Bradlo	
RBC 232	Březina	
RBC JM08	Březina	
RBC 362	Bučín	
RBC JM17	Buková	
RBC 1537	Bukovice	
RBC JM12	Bukovinky	
RBC 78	Búrová	
RBC 1963	Býnov	
RBC 243	Cacovická Svitava	
RBC JM33	Cornštejn	
RBC 27	Časkov	
RBC 205	Černov	
RBC 210	Černovický hájek	
RBC 542	Černý les	
RBC 244	Červená	
RBC 48	Červené vrchy	
RBC 209	Čihadlo	
RBC 642	Daleká	
RBC JM35	Deblinek	
RBC JM14	Dolní Lhota	
RBC 204	Doubrava	
RBC JM06	Doubravník	
RBC 32	Drnholecký luh	
RBC 31	Dunajovické vrchy	

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
RBC 275	Duraně	KrÚ JMK
RBC JM37	Dvorská	
RBC 1984	Dyjákovice	
RBC JM26	Fitrale	
RBC JM11	Gadišina	
RBC 1820	Galaška	
RBC JM04	Habří	
RBC 1543	Hády	
RBC 81	Háj	
RBC 26	Hájek-Ochozy	
RBC 49	Hák	
RBC 241	Hamerská	
RBC JM16	Harbechy	
RBC 291	Havlov	
RBC 284	Hersica	
RBC 36A	Hevlín 1	
RBC 36B	Hevlín 2	
RBC 230	Holedná	
RBC 265	Holíkov	
RBC JM13	Holštejn	
RBC 1542	Hornek	
RBC 235	Hořický hřbet	
RBC 280	Chlum	
RBC JM29	Ivančice	
RBC 288	Jahodná	
RBC 38	Jaroslavický rybník	
RBC 76	Jasenová	
RBC 79	Jazevčí	
RBC 363	Jelení skok	
RBC JM53	Jezírka	
RBC 341	Kapánsko	
RBC 1806	Ketkovice	
RBC 202	Klučenice	
RBC 75	Kobylí hlava	
RBC 229	Kocoury	
RBC 217	Kopaniny	
RBC 543	Kopka	
RBC 16	Koryto	
RBC 222	Koválov	
RBC 1983	Krhovice	
RBC JM31	Krumlovský les	

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
RBC 1895	Křepice	KrÚ JMK
RBC 1540	Křetín	
RBC 7	Křivé jezero-Pastvisko	
RBC 282	Křižánek	
RBC 24	Kuntínov	
RBC 58	Kútky	
RBC 242	Květnice	
RBC 281	Lebeďák	
RBC JM24	Letonické Hájky	
RBC 1962	Lidunka	
RBC 216	Líchy	
RBC 62	Liščí bouda	
RBC 53	Litobratřice	
RBC 1564	Loučky	
RBC 61	Machová	
RBC 33	Malá lada	
RBC 234	Malužín	
RBC 1539	Meandry Svitavy	
RBC 219	Medlovský mlýn	
RBC 51A	Mezi rybníky	
RBC 539	Mezižlebí	
RBC 188	Milonický les	
RBC 12	Mistřín	
RBC 5	Mlýnky	
RBC JM30	Moravské Bránice	
RBC JM49	Na Hradisku	
RBC 276	Na kopanínách	
RBC JM02	Nad Amerikou	
RBC JM05	Nad horou	
RBC JM51	Nad Jarohněvickým rybníkem	
RBC JM20	Nad Mokerskou nádrží	
RBC 51B	Nad Šumickým potokem	
RBC 1869	Němčičky	
RBC JM45	Neugrund	
RBC 6	Niva Dyje	
RBC 1880	Nivky	
RBC 47	Nosislav	
RBC 1535	Nový rybník	
RBC 1885	Oběšený	
RBC 3	Očovský les	
RBC JM01	Ochoz	

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
RBC JM18	Ochoz	KrÚ JMK
RBC 60	Ochoza	
RBC 18	Olšiny	
RBC JM27	Omický les	
RBC 1821	Opatovické stráně	
RBC 20	Oskovec	
RBC 1960	Ostrá	
RBC JM46	Otnice	
RBC 197	Oupaly	
RBC JM50	Padělký	
RBC 37	Palice	
RBC 15	Pánov	
RBC 299	Panský les	
RBC 196	Pavlovice	
RBC 263	Pavlovský dvůr	
RBC JM34	Peksův Mlýn	
RBC 292	Pernštejn	
RBC 1728	Petrovy skály	
RBC 221	Pipele	
RBC 214	Pisárky	
RBC JM52	Písky	
RBC 45	Plačkův les	
RBC 279	Pod Hamrem	
RBC 1886	Pod Švancarkou	
RBC JM23	Podbřežice	
RBC JM22	Podhora	
RBC JM15	Pokojná	
RBC 54	Poštovna	
RBC 46	Pouzdřany	
RBC 193	Pracký kopec	
RBC JM44	Pravlov	
RBC 190	Prostřední vrch	
RBC JM38	Přerovský vrch	
RBC 1804	Přešovice	
RBC 643	Pulkov	
RBC 886	Pustý hrad	
RBC 211	Rajhradská bažantnice	
RBC 50	Rákosinky	
RBC 207	Rakovec	
RBC 206	Rakovecké údolí	
RBC 218	Réna	

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
RBC 28	Rumunská bažantnice	KrÚ JMK
RBC 1726	Růžový vrch	
RBC 194	Santon	
RBC JM28	Silůvky	
RBC 14	Sinaj	
RBC 10	Skalky	
RBC 1961	Slámová	
RBC JM41	Slaniskový kopec	
RBC JM32	Slatina	
RBC JM25	Slavkov	
RBC 1805	Slepencové stráně	
RBC 1563	Slunečná	
RBC 1894	Smolín	
RBC 1819	Smržovec	
RBC 287	Sokolí skála	
RBC 238	Soutok Svatky a Svitavy	
RBC 23	Starovičky	
RBC JM36	Stošikovice	
RBC 187	Strabišov	
RBC 283	Strážný	
RBC 213	Střelický les	
RBC 22	Sudoměřický potok	
RBC 1727	Suchá	
RBC 30	Suchý potok	
RBC 74	Sv. Antoníněk	
RBC 29	Svatý kopeček	
RBC JM09	Sychrov	
RBC 286	Sýkoř	
RBC 1545	Šinkvický dvůr	
RBC 1823	Široká	
RBC JM07	Štěpánovice	
RBC JM47	Štureň	
RBC 540	Šumenský hvozď	
RBC 220	Tábor	
RBC JM48	Tabulka	
RBC 228	Templštejn	
RBC 195	Terešov	
RBC 80	Travičná	
RBC 35	Trávní dvůr	
RBC 41	U Hrádku	
RBC 290	U Krkaté báby	

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
RBC 189	U Lednice	KrÚ JMK
RBC 43	U Náhonu	
RBC 289	U tabule	
RBC 1822	Údolí Ferdinandského potoka	
RBC 227	Údolí Horácka	
RBC 1807	Údolí Jihlavy	
RBC 200	Údolí Říčky	
RBC 258	Údolí Velké Hané	
RBC JM40	Uherčická bažantnice	
RBC JM42	Úlehla	
RBC 56	Únanovka	
RBC 1892	Úsobrnské údolí	
RBC 223	Valův mlýn	
RBC 17	Váté písky u Bzence	
RBC JM03	Velenov	
RBC 203	Velká Haná	
RBC 57	Venclov	
RBC 44	Věstonická nádrž	
RBC 224	Vilímkův mlýn	
RBC 42	Višňové	
RBC 201	Vítovické údolí 1	
RBC JM21	Vítovické údolí 2	
RBC 199	Vojenská	
RBC 1956	Vrbka	
RBC 342	Vrkoč	
RBC 536	Vyhlička	
RBC 55	Vyhlička	
RBC 191	Výhon	
RBC 240	Výří skály	
RBC JM43	Za Hrabalem	
RBC JM19	Zadní Hády	
RBC 1985	Zámecký vrch	
RBC 19	Zarazický výkaz	
RBC 21	Zásada – Gebart	
RBC 1538	Zboněk	
RBC 236	Zlobice	
RBC 59	Zrubenec	
RBC JM10	Žabovřesky	
RBC 1536	Žďárná	
RBC 212	Želešický hájek	
RBC JM39	Žlutý kopec	

tab. 5.13: Regionální biokoridory

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
RK 91	RBC 543 – hranice kraje	KrÚ JMK
RK 92A	K 164T – RBC JM34	
RK 92B	RBC JM34 – hranice kraje	
RK 97	K 164T – hranice kraje	
RK 106	RBC 191 – RBC 1895	
RK 106A	RBC 51A – RBC 51B	
RK 106B	K 140 MH – RBC 51B	
RK 107	RBC 30 – RK 106A	
RK 108	RBC 30 – RBC 53	
RK 111A	RBC JM43 – RBC 1894	
RK 111B	RBC JM43 – RBC 51A	
RK 112 A	NRBC 105 – RBC 53	
RK 112 A	RBC 53 – RBC 33	
RK 113	PBC 1961 – RBC 47	
RK 114A	RBC 47 – RBC JM40	
RK 114B	RBC JM40 – RBC 45	
RK 114C	RBC JM40 – RBC 45	
RK 114D	RBC 47 – RBC JM40	
RK 115A	RBC 45 – RBC 342	
RK 115B	RBC 45 – RBC 342	
RK 116A	RBC JM39 – NRBC 107	
RK 116B	RBC 46 – RBC JM39	
RK 117	RBC 1894 – RBC 48	
RK 118	RBC 43 – NRBC 105	
RK 119	NRBC 105 – RBC 41	
RK 120	RBC 41 – RBC 38	
RK 121	NRBC 2015 – RBC 38	
RK 122	K 161N – NRBC 105	
RK 124	K JM04T – RBC 29	
RK 127	RBC 1895 – NRBC 107	
RK 129	NRBC 93 – RBC 13	
RK 130	RBC 13 – RBC 12	
RK 131A	RBC 12 – RBC JM51	
RK 131B	RBC JM51 – K 157T	
RK 138	K 142N – RBC 22	
RK 139	RBC 6 – NRBC 2011	
RK 141	K 155 – RBC 22	
RK 143	RBC 19 – hranice kraje	
RK 149	RBC 75 – hranice kraje	
RK 150	RBC 75 – RBC 76	

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
RK 151	RBC 76 – RBC 78	KrÚ JMK
RK 152	RBC 78 – RK 151	
RK 153	RBC 78 – RBC 79	
RK 154	NRBC 99 – RBC 79	
RK 155	RBC 61 – RBC 79	
RK 167	RBC 5 – RBC 58	
RK 168	RBC 58 – RBC 59	
RK 169	RBC 59 – hranice kraje	
RK 530	RBC 642 – hranice kraje	
RK 533	RBC 643 – RBC 1804	
RK 1383	RBC 1539 – hranice kraje	
RK 1384	RBC 1539 – RBC 1538	
RK 1387	RBC 299 – RBC 1540	
RK 1388	RBC 1540 – RBC 283	
RK 1391	RBC 1819 – hranice kraje	
RK 1392	RBC 276 – RBC 1819	
RK 1393A	RBC 282 – RBC JM02	
RK 1393B	RBC 276 – RBC JM02	
RK 1397	RBC 291 – hranice kraje	
RK 1398	RBC 291 – RBC 1956	
RK 1399	RBC 1956 – K 128MB	
RK 1403	RBC 292 – RBC JM05	
RK 1408	RBC 284 – RBC 283	
RK 1409	NRBC 62 – RBC 284	
RK 1410	RBC 286 – RBC 289	
RK 1411	RBC 290 – RBC 289	
RK 1412	RBC 290 – RBC 1537	
RK 1413	RBC 282 – RBC 283	
RK 1414	RBC 1538 – RBC 281	
RK 1415	RBC 279 – RBC 281	
RK 1416A	RBC JM14 – RBC 363	
RK 1416B	RBC 279 – RBC JM14	
RK 1417A	RBC 282 – RBC JM04	
RK 1417B	RBC JM04 – RBC 281	
RK 1418	RBC 280 – RBC 281	
RK 1419	RBC 235 – RK 1418	
RK 1420	RBC 1537 – RBC 235	
RK 1421	RBC 236 – RBC 290	
RK 1422	RBC 281 – RBC 265	
RK 1432	RBC 1892 – hranice kraje	
RK 1433A	RBC 265 – RBC JM03	

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
RK 1433B	RBC JM03 – hranice kraje	KrÚ JMK
RK 1437	RBC 263 – hranice kraje	
RK 1448	RBC 199 – hranice kraje	
RK 1456	RBC 244 – hranice kraje	
RK 1457	RBC 244 – RBC 241	
RK 1458	RBC 244 – hranice kraje	
RK 1459	propojení reg. biocenter mimo území kraje	
RK 1463	K 128MB – K 128MH	
RK 1464	RBC 241 – RBC 1960	
RK 1465	K 128 MB – RBC 1960	
RK 1466	NRBC 30 – RBC 236	
RK 1467	RBC 235 – K 129MH	
RK 1468A	RBC 363 – RBC 234	
RK 1468B	RBC 363 – RK 1501	
RK 1468C	NRBC 31 – RK 1501	
RK 1469	RBC 243 – RBC 1543	
RK 1470	RBC 243 – RBC 210	
RK 1471	K 139MH – RBC 230	
RK 1472	RBC 215 – RBC 230	
RK 1473	RBC 230 – RBC JM10	
RK 1474	RBC 215 – K 139 MB	
RK 1479	RBC 1806 – RBC 229	
RK 1480A	RBC JM 29 – RBC 229	
RK 1480B	RBC JM29 – RBC JM30	
RK 1481	RBC 1804 – RBC 224	
RK 1482	RBC 224 – RBC 223	
RK 1483	RBC 223 – RBC 222	
RK 1484	RBC 214 – RK 1472	
RK 1485	RBC JM10 – RBC 238	
RK 1486	RBC 238 – RBC 211	
RK 1487	RBC 211 – RBC 1961	
RK 1488	RBC 216 – RBC 213	
RK 1489	RBC 213 – RBC 212	
RK 1491A	RBC JM45 – RBC 212	
RK 1491B	RBC JM45 – RBC 48	
RK 1492	RBC JM45 – RBC 1961	
RK 1493	RBC 1962 – RBC 220	
RK 1494	RBC 238 – RBC 210	
RK 1495	NRBC 31 – RBC 208	
RK 1496	RBC 208 – RBC 207	
RK 1497	RBC 204 – RBC 203	

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
RK 1498A	RBC 205 – RBC JM22	KrÚ JMK
RK 1498B	K 132MH – RBC JM22	
RK 1499	RBC 200 – RBC 1820	
RK 1500	RBC 1820 – RBC 206	
RK 1501	RBC 234 – RBC 209	
RK 1502	NRBC 31 – RBC 209	
RK 1503A	RBC 1543 – RBC JM19	
RK 1503B	RBC JM19 – RBC 1542	
RK 1504A	RBC 1543 – RK 1501	
RK 1504B	RBC 1543 – RK 1501	
RK 1505	K 131MB – RBC 204	
RK 1506	RBC 1822 – RBC 1823	
RK 1508	RBC 197 – hranice kraje	
RK 1509	RBC 197 – RBC 1963	
RK 1510	RBC 28 – RBC 191	
RK 1511	RBC 28 – RBC 1545	
RK 1513	RBC 188 – RBC 1963	
RK 1514	RBC 188 – NRBC 93	
RK JM001	RBC 229 – K 140T	
RK JM002	RBC1807 – RK 1480B	
RK JM003	RBC 228 – RBC 1807	
RK JM004	RBC 219 – RBC 49	
RK JM005	RBC 49 – RBC 342	
RK JM006	RBC JM30 – RBC JM44	
RK JM007	RBC JM44 – RBC 219	
RK JM008	RBC 48 – RBC JM42	
RK JM009	RBC JM42 – RBC 49	
RK JM010	RBC JM41 – RBC 46	
RK JM011	RBC 1961 – RBC 191	
RK JM012	RK 1480B – RBC 220	
RK JM013	RBC 1805 – RBC 220	
RK JM014	RBC 1805 – RBC JM32	
RK JM015	RBC JM32 – K139T	
RK JM016	RBC 230 – RBC 214	
RK JM017	RBC JM08 – RBC 240	
RK JM018	RBC JM08 – RBC JM07	
RK JM019	RBC 287 – RBC JM07	
RK JM020	RBC JM06 – RBC 287	
RK JM021	NRBC 62 – RBC JM06	
RK JM022	RBC JM01 – RK 1413	
RK JM023	RBC JM01 – hranice kraje	

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
RK JM024	RK 1418 – RBC 280	KrÚ JMK
RK JM025	RBC JM13 – RBC JM11	
RK JM026	RBC JM13 – RBC JM12	
RK JM027	NRBC 2012 – RBC JM12	
RK JM028	NRBC 2012 – RBC JM16	
RK JM029	NRBC 31 – RBC JM16	
RK JM030	RBC 209 – RBC JM17	
RK JM031	RBC JM17 – RBC JM18	
RK JM032	RBC 240 – NRBC 30	
RK JM033	RBC 536 – hranice kraje	
RK JM034	RBC 1869 – RBC JM36	
RK JM035	RBC JM36 – RBC 43	
RK JM036	RBC 36A – RBC 36B	
RK JM037	K JM04T – RBC JM38	
RK JM038	RBC JM38 – hranice kraje	
RK JM039	NRBC 106 – RBC 29	
RK JM040	NRBC 2011 – RBC 1535	
RK JM041	RBC JM26 – RBC JM25	
RK JM042	RBC JM25 – RBC JM24	
RK JM043	RBC JM23 – RBC JM24	
RK JM044	RBC JM24 – RBC 188	
RK JM045	NRBC 93 – RBC JM50	
RK JM046	RBC JM50 – RBC 187	
RK JM047	RK 130 – RBC JM52	
RK JM048	RBC JM52 – RBC JM53	
RK JM049	RBC JM53 – RBC 18	
RK JM050	RBC 5 – RBC 59	
RK JM051	RBC 79 – RBC 62	
RK JM052	NRBC 99 – RBC 78	
RK JM053	RBC 78 – RBC 79	

5.4. Záměry ostatní

tab. 5.14: Ostatní záměry

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
JS1	Potenciální lokalita pro hlubinné úložiště Kraví hora (návrh průzkumného území)	Správa úložišť radioaktivních odpadů
název	KPZ Znojemsko	NPÚ
	KPZ Olomučansko – Křtinsko	NPÚ
	KPZ Jevišovicko	NPÚ

označení záměru	název záměru	subjekt uplatňující záměr
	KPZ Jaroslavicko	NPÚ
název	Lázně Pasohlávky	odborná literatura, znalost území
název	Archeopark Mikulčice-Kopčany	JMK
název	VPZ Brno	NPÚ
	VPZ Popice	NPÚ
	MPZ Líšeň	NPÚ

6. SEZNAM ZKRATEK

AGN	Evropská dohoda o hlavních vnitrozemských vodních cestách mezinárodního významu
AGC	Evropská dohoda o mezinárodních železničních magistrálách (European Agreement on Main International Railways Lines)
AGTC	Evropská dohoda o nejdůležitějších trasách mezinárodní kombinované dopravy a souvisejících objektech (European Agreement on Important International Combined Transport Lines and Related Installations)
AOPK	Agentura ochrany přírody
AZZU	aktivní zóna záplavového území
BaP	benzo(a)pyren
BOV	Brněnský oblastní vodovod
BSK5	biochemická spotřeba kyslíku (stanovena zředovací metodou v průběhu 5 dnů)
CD	cenzová domácnost
ČD	České dráhy
ČR	Česká republika
CZT	centrální zásobování teplem
ČGS	Česká geologická služba
ČHMÚ	Český hydrometeorologický úřad
ČOP	časově omezená povolení k provozování nadlimitního zdroje hluku
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
D-O-L	průplavní spojení Dunaj – Odra – Labe
DP	dobývací prostor
DS	distribuční síť
EO	ekonomicky aktivní obyvatelstvo
EO	ekvivalentní obyvatel
ES ČR	elektrizační soustava České republiky
EU	Evropská unie
EV	transevropská cyklotrasa EuroVelo
EVL	evropsky významná lokalita (Natura 2000)
EuroVelo	evropská síť cyklistických tras

GWh	gigawatthodina
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHLÚ	chráněné ložiskové území
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
ID	identifikace
IDS	integrovaný dopravní systém
ITI	integrované územní investice (Integrated Territorial Investments)
JMK	Jihomoravský kraj
JT	jižní tangenta
JVT	jihovýchodní tangenta
JZT	jihozápadní tangenta
k. ú.	katastrální území
KES	koeficient ekologické stability
KHS	krajská hygienická stanice
KO	komunální odpad
KPZ	krajinná památková zóna
KrÚ JMK	Krajský úřad Jihomoravského kraje
KS	kanalizační soustava
kV	kilovolt
kW	kilowatt
kWh	kilowattthodina
LAPV	lokalita pro akumulaci povrchových vod
LVZCHD	lokalita výskytu zvláště chráněných druhů (rostlin, živočichů)
MD	Ministerstvo dopravy
MK	Ministerstvo kultury
MPR	městská památková rezervace
MPZ	městská památková zóna
MÚK	mimoúrovňová křižovatka
MVA	megavoltampér
MW	megawatt
MWh	megawatthodina
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZCHÚ	maloplošné zvláště chráněné území přírody
MŽP	ministerstvo životního prostředí
Natura 2000	evropsky významné lokality a ptačí oblasti
NKP	národní kulturní památka
NN	napěťová soustava nízkého napětí
NOX	oxid dusíku
NP	národní park
NPP	národní přírodní památka (MZCHÚ)
NPR	národní přírodní rezervace (MZCHÚ)
NRBC	nadregionální biocentrum (ÚSES)

NRBK	nadregionální biokoridor (ÚSES)
OP	ochranné pásmo
OPM	obsazená pracovní místa
OPRL	Oblastní plán rozvoje lesů
OsVPR	oblast s významným povodňovým rizikem
ORP	obec s rozšířenou působností
OV	oblastní vodovod
OZE	obnovitelný zdroj energie
P (kW)	instalovaný výkon zdroje
PLO	přírodní lesní oblast
PLZ	přírodní léčivý zdroj
PM10	poléťavý prach
PO	ptačí oblast (Natura 2000)
POH	plán odpadového hospodářství
PPa	přírodní památka (MZCHÚ)
PR	přírodní rezervace (MZCHÚ)
PRVK JMK	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje
PUPFL	pozemky určené k plnění funkcí lesa
PÚR	Politika územního rozvoje České republiky
PZ	průmyslová zóna
PZKO	program zlepšování kvality ovzduší
PZP	podzemní zásobník plynu
RBC	regionální biocentrum (ÚSES)
RBK	regionální biokoridor (ÚSES)
REZZO	registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší
RKC	rekreační krajinný celek
RURÚ	rozbor udržitelného rozvoje území
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
ŘVC	Ředitelství vodních cest
SJD	severojižní diametr
SLDB	sčítání lidu, domů a bytů
S-NO	skládka – nebezpečný odpad
S-OO	skládka – ostatní odpad
S-OO1	skládka – ostatní odpad, podskupina 1
SO2	oxid siřičitý
SR	Slovenská republika
SV	skupinový vodovod
SWOT	slabé stránky – silné stránky – příležitosti – hrozby (Strong – Weak – Opportunity – Threat)
SZ	stavební zákon
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
TEMMK	transevropský multimodální koridor
TEN-T	transevropské dopravní sítě (Trans European Network Transport)
TERFN	transevropská železniční síť nákladní dopravy

TOB	trvale obydlené byty
TTP	trvalé travní porosty
TZL	tuhé znečišťující látky
TŽK	tranzitní železniční koridor
ÚAP	územně analytické podklady
ÚEK	Územní energetická koncepce
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
ÚP	územní plán
ÚPN SÚ	územní plán sídelního útvaru
ÚPO	územní plán obce
ÚPD	územně plánovací dokumentace
ÚPG	územní prognóza
ÚP VÚC	územní plán velkého územního celku
ÚPP	územně plánovací podklady
URÚ	udržitelný rozvoj území
ÚSES	územní systém ekologické stability
UV	usnesení vlády
VMO	Velký městský okruh
VN	napěťová soustava vysokého napětí
VVN	napěťová soustava velmi vysokého napětí
VOV	Vířský oblastní vodovod
VPD	vzletová a přistávací dráha
VPR	vesnická památková rezervace
VPZ	vesnická památková zóna
VTL	vysokotlaký plynovod
VRT	vysokorychlostní tratě
VZCHÚ	velkoplošná zvláště chráněná území
ZCHÚ	zvláště chráněná území
ZPF	zemědělský půdní fond
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ZÚR JMK	Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje
žst.	železniční stanice
ŽUB	železniční uzel Brno
žzst.	železniční zastávka

7. SEZNAM POUŽITÝCH PODKLADŮ

- Český hydrometeorologický ústav. Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2015. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/15groc/gr15cz/Obsah_CZ.html
- Územní studie sídelní struktury Jihomoravského kraje. (Hladík, A., Mulíček, O. Urbanismus, Architektura, Design – studio, spol. s r. o. , 2014)

- Tematický atlas Jihomoravského kraje. 2. vydání. (Matějčíček, 2013?)? Dostupné z: http://www.kr-jihomoravsky.cz/archiv/orr/tematicky_atlas_jmk_opt.pdf
- Ekologický generel ČSR. (Míchal, I. et al. Terplan Praha a GgÚ ČSAV, 1985)
- Vymezení funkčního území Brněnské metropolitní oblasti a Jihlavské sídelní aglomerace (autor, 2013)
- Standard sledovaných jevů pro územně analytické podklady kraje: Metodický návod k příloze č. 1 části B – Územně analytické podklady kraje – podklad pro rozbor udržitelného rozvoje území vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. 3. aktualizace. Brno, Praha, 2014.
- Tolasz, R., et al. Atlas podnebí Česka. Univerzita Palackého v Olomouci, ČHMÚ, 255 s., ISBN 978-80-244-1626-7.
- Plán pro zvládání povodňových rizik v povodí Dunaje, Ministerstvo ŽP, Český hydrometeorologický ústav, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka
- Národní plán povodí Dunaje, Vodohospodářský rozvoj a výstavba a. s., DHI a. s., 2015
- Plán oblasti povodí Moravy a přítoků Váhu (Povodí Moravy s. p., 2015)
- Plán oblasti povodí Dyje (Povodí Moravy a. s., 2015)
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje včetně aktualizace, Pöyry Environment a. s., 2004, 2016
- Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, 2011
- Studie protipovodňových opatření na území Jihomoravského kraje (Pöyry Environment a. s., 2007)
- Generel vodního hospodářství krajiny České republiky (Mendelova univerzita v Brně, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, Vysoké učení technické v Brně, Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, 2016)
- Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (Urbanistické středisko Brno, spol. s r.o., Atelier T – plan, s. r. o., 2016)
- Český statistický úřad: Statistická ročenka Jihomoravského kraje, 2016
- Český statistický úřad: Statistický bulletin – Jihomoravský kraj, 1. až 4. čtvrtletí 2016
- Český statistický úřad: Databáze demografických údajů za obce ČR, 2016
- Český statistický úřad: Veřejná databáze, Dokončené byty v obcích 2002 – 2016
- Český statistický úřad: Sčítání lidu, domů a bytů, 2011
- Český statistický úřad: informace dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/csu_a_uzemne_analyticke_podklady
- Ministerstvo práce a sociálních věcí: Integrovaný portál MPSV, Výkazy a rozborů zaměstnanosti v ČR
- „Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na roky 2014 – 2020“ (DHVGarep, spol. s r. o., 2013)